LENIN

OPERE COMPLETE

www.dacoromanica.ro

Proletari din toate țările, uniți-vă!

LENIN

OPERE
COMPLETE

53

www.dacoromanica.ro

TRADUCEREA ÎN LIMBA ROMÂNĂ
APARE ÎN URMA HOTĂRÎRII C.C.
AL P.C.R. EA A FOST ÎNTOCMITĂ
DUPĂ ORIGINALUL ÎN LIMBA RUSĂ,
ED. A V-A

www.dacoromanica.ro

INSTITUTUL DE MARXISM-LENINISM
DE PE LÎNGĂ C. C. AL P. C. U. S.

V. I. LENIN

OPERE COMPLETE

EDIȚIA A DOUA

EDITURA POLITICĂ
BUCUREȘTI — 1970

www.dacoromanica.ro

INSTITUTUL DE MARXISM-LENINISM
DE PE LÎNGĂ C.C. AL P.C.U.S.

V. I. LENIN

VOL.

53

Scrisori

iunie — noiembrie 1921

EDITURA POLITICĂ
BUCUREŞTI — 1970
www.dacoromanica.ro

PREFAȚĂ

Volumul 53 al Operelor complete ale lui V.I. Lenin cuprinde scrisori, bilete, telegrame și telefonograme scrise în perioada iunie-noiembrie 1921. Ele sînt o completare a scrierilor publicate în volumul 44 al ediției de față.

Cele mai multe din documente reflectă uriașa muncă depusă de Lenin pentru explicarea noii politici economice, oglindesc activitatea de zi cu zi desfășurată de el în conducerea construcției economice.

Noua politică economică (n.e.p.), făcînd să crească cointeresarea țărănimii în dezvoltarea agriculturii, crea condiții prielnice pentru o refacere rapidă a agriculturii și, pe această bază, pentru redresarea industriei. Partidul și guvernul, considerînd dezvoltarea agriculturii drept o sarcină primordială, luau măsuri pentru sprijinirea multilaterală a micii gospodării țărănești, dar în același timp acordau atenție dezvoltării întreprinderilor socialiste în agricultură. V.I. Lenin studia cu cea mai mare atenție materialele în legătură cu activitatea desfășurată de Direcția generală a gospodăriilor agricole, sub a cărei conducere se aflau marile gospodării agricole de stat. „Că o serie de sovhozuri pendinte de Direcția generală a gospodăriilor agricole de pe lîngă întreprinderile industriale lucrează în mod exemplar — scria el în septembrie 1921 — a fost ... pe deplin lămurit și dovedit ... Înfăptuirea cu succes a acestei organizări a agriculturii cu adevărat proletare prezintă o importanță

www.dacoromanica.ro

principială imensă" (volumul de față, p. 259). Încă din primul an al n.e.p.-ului, la propunerea lui Lenin, pentru sovhozuri au fost alocate fonduri considerabile.

O serie de documente incluse în volumul de față pun în lumină imensele eforturi depuse de partid și de guvern pentru mobilizarea tuturor forțelor și mijloacelor Statului sovietic în lupta împotriva foametei în regiunea Volgăi și în sudul Ucrainei, care fuseseră lovite de secetă. Îndrumînd aceste eforturi, V.I. Lenin urmărea totodată adoptarea unei serii de măsuri care să asigure populației din regiunile înfometate aprovizionarea cu produse alimentare, semințe etc. O însemnătate hotărîtoare a avut ajutorul frățesc acordat populației înfometate de către muncitorii și țăranii din întreaga Țară sovietică. V.I. Lenin acorda o mare importanță mișcării, inițiate în rîndul maselor muncitoare din țările capitaliste, pentru acordarea de ajutor populației înfometate din Rusia.

Guvernul sovietic reacționa cu toată hotărîrea împotriva încercărilor, întreprinse de imperialismul mondial, de a profita de foamete pentru a exercita presiuni politice asupra țării noastre. Demascînd manevrele „intervenționiștilor ascunși", V.I. Lenin, într-o scrisoare adresată membrilor Biroului Politic, care se publică acum pentru prima oară, scria: „Aici e vorba de un joc extrem de complicat. America, Hoover și Consiliul Ligii Națiunilor sînt capabili de mari ticăloșii" (p. 126). V.I. Lenin propunea să se adopte măsuri severe împotriva cadeților, menșevicilor și eserilor care se strecuraseră în Comitetul pentru ajutorarea înfometaților, sub paravanul căruia încercau să-și desfășoare activitatea lor antisovietică.

Documentele lui Lenin, incluse în acest volum, pun în lumină activitatea depusă de partid și guvern pentru refacerea industriei și a transporturilor, pentru reorganizarea muncii lor în noile condiții, introducerea gestiunii economice proprii în industrie, asigurarea rentabilității întreprinderilor. O importanță cu totul deosebită a căpătat introducerea principiului cointeresării materiale în rezultatele muncii depuse, stimularea economiei de mijloace materiale și a perfecționării producției. „Fără cointeresare personală n-o să ajungem la nici un rezultat.

www.dacoromanica.ro

Trebuie *să ştim* să cointeresăm oamenii" (p. 311). Introducerea noului sistem de remunerare a muncii după cantitatea şi calitatea ei era considerată de V.I. Lenin ca un puternic factor de redresare şi dezvoltare a industriei.

O sarcină foarte importantă în acea perioadă a fost aceea de a face faţă gravei crize de combustibil. V.I. Lenin a condus activitatea comisiei pentru problemele combustibilului de pe lîngă Consiliul Muncii şi Apărării, care a adoptat o serie de măsuri practice de extremă urgenţă, menite să ducă la intensificarea producţiei de cărbune şi petrol şi a tăierii şi transportului de lemn din pădure.

V.I. Lenin a orientat întreaga activitate spre transpunerea în viaţă a planului GOELRO, s-a ocupat în mod nemijlocit de problemele construirii centralei electrice raionale de la Kaşira şi a celei de pe Volhov, care au marcat începutul acţiunii de electrificare întreprinse de regimul sovietic. Numeroase telegrame şi scrisori conţin indicaţii date de el în legătură cu aprovizionarea şantierelor celor două centrale cu materialele, utilajele şi produsele alimentare necesare.

Numeroase scrisori, note şi dispoziţii reflectă în mod grăitor grija manifestată de partid şi de V.I. Lenin pentru perspectivele dezvoltării industriei şi transporturilor, pentru utilarea lor cu tehnică avansată, pentru antrenarea în muncă a celor mai capabili dintre vechii specialişti şi adoptarea unei atitudini pline de solicitudine faţă de ei. Documentele ne arată cu cîtă energie sprijinea Lenin orice descoperire ştiinţifică şi orice perfecţionare tehnică, a căror introducere în practică el o considera drept un important factor de creştere a productivităţii muncii (extracţia turbei prin procedee hidraulice, construcţia plugului electric, lucrările în domeniul tehnicii radiofonice, studierea şi folosirea îngrăşămintelor chimice din Golful Kara-Bogaz-Gol etc.

Un interes deosebit prezintă acele documente ale lui Lenin care conţin indicaţii în legătură cu importanţa unei bune organizări a informării despre realizările obţinute de tehnică şi ştiinţă în străinătate şi a folosirii, în ţară, a tot ce oferea mai bun experienţa tehnică din

www.dacoromanica.ro

străinătate. Supunînd criticii activitatea secției pentru știință și tehnică a Consiliului economic superior, V.I. Lenin, într-o scrisoare adresată lui N.P. Gorbunov la 3 septembrie 1921, sublinia necesitatea „informării noastre precise, practice, la timp, și nu într-o formă birocratică, despre realizările tehnicii europene și americane". „Între altele — scria V.I. Lenin — trebuie să avem aici, la Moscova, cîte un exemplar din *toate* mașinile cele mai importante și *mai moderne* pentru a studia mecanismul lor și a-i învăța și pe alții" (p. 188).

Una din sarcinile cele mai complexe care au apărut în primul an al n.e.p.-ului a fost aceea a stabilirii unor legături economice normale, a introducerii schimbului de mărfuri între industrie și gospodăria țărănească. Documentele cuprinse în acest volum ne arată cum ajuta Lenin pe lucrătorii de la centru și din provincie, prin sfaturi și îndrumări practice, să rezolve această sarcină dificilă. „*Schimbul de mărfuri* constituie o problemă din *cele mai importante*" — releva Lenin, însărcinîndu-l pe V.A. Șmolianinov, subdirector al treburilor Consiliului Muncii și Apărării, „să urmărească rezolvarea ei *în primul rînd*" (p. 196).

După trecerea la n.e.p., s-a impus ca o sarcină actuală crearea unei valute sovietice forte. V.I. Lenin cerea să se urgenteze pregătirea reformei monetare, introducerea de măsuri pentru însănătoșirea finanțelor țării, pentru consolidarea bugetului de stat. „...**Întregul ritm** al reformei noastre monetare trebuie schimbat *în mod radical*" — spunea el adresîndu-se unor lucrători din Comisariatul poporului pentru finanțe (p. 361).

O mare parte din documente sînt consacrate reorganizării conducerii economiei naționale în conformitate cu noile sarcini ale construcției socialiste pașnice. În ele se află oglindite pregătirea, publicarea și expedierea pe adresa organelor locale a „Instrucțiunilor Consiliului Muncii și Apărării către instituțiile sovietice locale", precum și a „Instrucțiunilor Consiliului Comisarilor Poporului cu privire la traducerea în viață a principiilor noii politici economice", la a căror elaborare el a participat îndeaproape.

www.dacoromanica.ro

În reorganizarea conducerii economiei naționale s-a urmărit o aplicare consecventă a principiului centralismului democratic. Documentele lui Lenin ne arată cum partidul și guvernul au căutat să consolideze conducerea planificată centralizată a economiei naționale și, în același timp, să acorde mai multă independență organizațiilor locale și să stimuleze inițiativa lor.

O importanță cu totul deosebită acorda Lenin activității creatoare a maselor și dezvoltării spiritului lor de inițiativă. „Totul depinde acum de energia și priceperea activiștilor din organizațiile locale: lor le revine rolul hotărîtor în perceperea impozitului în natură, în dezvoltarea schimbului dintre agricultură și industrie, în dezvoltarea micii industrii" (p. 1).

În scrisorile și notele adresate lui G. M. Krjijanovski și Comisiei centrale de statistică sînt indicate măsuri pentru îmbunătățirea planificării economiei naționale, pentru punerea pe baze temeinice a activității Comisiei de stat a planificării, pentru organizarea evidenței și statisticii, ca important instrument de planificare științifică și de gospodărire rațională.

Numeroase documente sînt consacrate organizării activității comisiilor economice locale, care erau chemate să asigure o mai bună coordonare între munca instituțiilor centrale și aceea a organelor locale, să contribuie la dezvoltarea inițiativei economice locale. În documentele lui Lenin se stăruie asupra necesității de a asigura dezvoltarea complexă a gospodăriei marilor regiuni economice, „coordonarea necesară în activitatea locală—industrială, agricolă și comercială" (p. 155).

O atenție deosebită acorda V.I. Lenin perfecționării stilului de muncă al organizațiilor de partid și de stat și al celor economice. În activitatea sa practică, el promova cu consecvență principiul conducerii colective, cerea să se respecte cu strictețe disciplina de partid și de stat, să se asigure răspunderea personală pentru misiunea încredințată și să se efectueze un control riguros asupra modului de îndeplinire a sarcinilor. În orice chestiune, V.I. Lenin recomanda „să se efectueze un *control* asupra îndeplinirii *efective* a sarcinilor.

www.dacoromanica.ro

Acesta este lucrul cel mai important și mai necesar" (p. 186). Într-o scrisoare adresată lui N.P. Briuhanov, el critică practica ce se încetățenise pe atunci ca toate directivele și dispozițiile cu caracter departamental să fie emise în mod obligator sub semnătura președintelui Consiliului Comisarilor Poporului. Este necesar, scria V.I. Lenin, ca oamenii, instituțiile locale „să se supună dispozițiilor", „să facă acest lucru în mod obișnuit, și nu numai în situații excepționale" (p. 232).

Una din condițiile importante pentru îmbunătățirea muncii aparatului de stat era, după părerea lui V.I. Lenin, combaterea birocratismului și a tărăgănelii. El cerea să se intenteze procese pentru manifestări de tărăgăneală, „alegînd în acest scop cazuri mai «elocvente» și făcînd din fiecare un proces *p o l i t i c*", și recomanda ca, în coloanele presei, comuniștii să învețe „*s ă l o v e a s c ă* în cei ce se fac vinovați de tărăgănare birocratică" (p. 190).

O mare importanță acorda V.I. Lenin întăririi legalității socialiste. El cerea lucrătorilor din aparatul de stat, atît celor de la centru cît și celor din provincie, să manifeste o deosebită atenție și solicitudine față de reclamațiile și sesizările primite din partea oamenilor muncii. Reacționa cu promptitudine atunci cînd i se semnala existența unor nereguli sau a unor acte abuzive. Caracteristică în această privință este o dispoziție dată de el Lidiei Fotieva la 13 iulie 1921. „Vă rog să-l căutați *r e p e d e* pe autorul acestei scrisori, să-l liniștiți și să-i spuneți că sînt bolnav, dar am să mă ocup de cele semnalate de dînsul" — scria Lenin, după ce citise scrisoarea unui ostaș al Armatei Roșii, care-i făcea cunoscut că muncitorii și țăranii din regiunea Donului sînt nemulțumiți de faptele ilegale ale unor lucrători din organizațiile locale. V.I. Lenin a propus „să se trimită la Don o comisie de control, formată dintr-un membru al C.E.C. din Rusia și din 10 (sau 20) cursanți de la Universitatea Sverdlov (să fie luat și autorul scrisorii)" și să se ia măsuri pe loc (p. 30-31).

www.dacoromanica.ro

Într-o serie de documente incluse în acest volum, V.I. Lenin subliniază necesitatea de a duce o luptă neobosită pentru întărirea partidului, pentru curățirea lui de elementele întîmplătoare, necomuniste, pentru a asigura o unitate cît mai strînsă a rîndurilor lui. Totodată, el a luat o atitudine hotărîtă împotriva oricăror încercări de a folosi această luptă în scopul înăbușirii criticii și al răfuielii cu cei de altă părere. În această privință, un interes deosebit prezintă scrisoarea adresată lui G.E. Zinoviev la 29 septembrie 1921 și publicată acum pentru prima oară, în care e vorba de conflictul ce izbucnise în organizația de partid din Petrograd. V.I. Lenin, ca președinte al unei comisii a Biroului Politic al C.C. al P.C.(b) din Rusia care a cercetat cauzele acestui conflict, s-a declarat în dezacord cu Zinoviev, care califica drept manifestări opoziționiste împotriva partidului niște observații critice la adresa lui. „La Petrograd — scria V.I. Lenin — nu există nici un fel de divergențe principiale, nu se manifestă nici măcar o tendință de deviere... Există o dorință legitimă a majorității de a fi într-adevăr majoritate și de a pune în locul grupului prin intermediul căruia ați «condus» dumneavoastră un alt grup. Oamenii au crescut, și, chiar privită din acest punct de vedere, dorința lor e legitimă“ (p. 258).

În condițiile n.e.p.-ului, ale creșterii, într-o oarecare măsură, a elementelor capitaliste, un rol deosebit de important a revenit activității ideologice, politico-educative a partidului, propagandei marxiste, luptei hotărîte împotriva ideologiei burgheze. V.I. Lenin a acordat o mare importanță editării operelor întemeietorilor comunismului științific, s-a îngrijit de strîngerea de documente, a redactat o culegere de scrisori alese ale lui K. Marx și F. Engels.

Una din sarcinile importante ale activității de partid și de stat pe tărîm ideologic-educativ consta, după părerea lui Lenin, în dezvoltarea noilor raporturi de tovărășie și întrajutorare. „Este *neapărat necesar* ca și «în rîndurile clasei» și în raporturile cu *oamenii muncii* din *alte* clase să se dezvolte simțul «întrajutorării» etc.“ (p. 216).

www.dacoromanica.ro

O serie de scrisori și bilete sînt consacrate problemelor construcției culturale. V.I. Lenin cerceta în mod amănunțit toate problemele mai importante legate de activitatea Comisariatului poporului pentru învățămînt și a școlilor, de lichidarea analfabetismului ca una din sarcinile urgente ale Statului sovietic. Cele mai diferite probleme ale culturii s-au aflat în cîmpul vizual al lui Lenin (pregătirea unui dicționar al limbii ruse moderne, întocmirea unui atlas geografic școlar ș.a.m.d.).

Înfăptuirea cu succes a sarcinilor construcției socialiste era strîns legată de justa rezolvare a problemei naționale. Corespondența ne dezvăluie munca de conducere desfășurată de V.I. Lenin pentru transpunerea în practică a politicii naționale, lupta dusă de el împotriva oricăror devieri și tendințe naționaliste. Comuniștilor din republicile naționale, Lenin le recomanda ca, în aplicarea noii politici economice, în construirea socialismului, să țină seamă de condițiile și particularitățile locale. Atrăgînd atenția asupra imensei importanțe pe care o prezenta rezolvarea justă a problemei naționale în Orientul sovietic, V.I. Lenin scria: „Aceasta e o problemă de importanță internațională — o spun fără exagerare: de importanță internațională. În această privință trebuie să fim cît se poate de exigenți. Atitudinea noastră va avea repercusiuni asupra situației din India și din întregul Orient. Aici nu se poate glumi. Aici e nevoie de maximum de precauție“ (p. 219).

Documentele cuprinse în acest volum constituie o dovadă grăitoare a consecvenței și perseverenței cu care Puterea sovietică promovează o politică de coexistență pașnică între state cu orînduiri sociale diferite. O serie de scrisori, note și telegrame conțin indicații în legătură cu normalizarea legăturilor economice dintre Țara sovietică și statele capitaliste. Într-o scrisoare către Biroul Politic din 11 octombrie 1921, care se publică pentru prima oară, se subliniază importanța deosebită a tratativelor în vederea contractării unui împrumut în Italia, pentru care nu se cerea recunoașterea vechilor datorii. Acest lucru, scria V.I. Lenin, „poate să însemne străpungerea blocadei financiare“ (p. 294).

www.dacoromanica.ro

În același timp, Lenin atrage atenția asupra pericolului unei noi intervenții militare a imperialiștilor străini împotriva Statului sovietic. Ținînd seamă de existența unui asemenea pericol, V.I. Lenin îi scria lui G.V. Cicerin, în octombrie 1921, că „în acest caz nu putem face nimic altceva decît să sporim capacitatea de apărare a țării" (p. 345). Această scrisoare, de asemenea, se publică acum pentru prima oară.

În scrisorile și telegramele consacrate problemelor mișcării muncitorești și comuniste internaționale, V.I. Lenin se interesează de situația din partidele comuniste și socialiste. El dezvăluie greșelile oportuniste de dreapta și pe cele sectare de stînga ale unor militanți ai partidelor comuniste, duce o luptă dîrză și perseverentă pentru unitatea mișcării comuniste internaționale.

O mare parte din documente conțin material biografic; numeroase scrisori și bilete sînt o mărturie înduioșătoare a atenției manifestate de Lenin față de tovarășii săi, a atitudinii neobișnuit de delicate pe care o avea el în raporturile cu oamenii.

* * *

Din cele 575 de documente cuprinse în volumul de față, 553 n-au fost incluse în edițiile anterioare ale Operelor lui Lenin, iar 93 din ele se publică acum pentru prima oară (în „Cuprins" aceste documente sînt însemnate cu un asterisc).

În capitolul „Anexe" sînt publicate 39 de documente ale căror proiecte au fost pregătite de diferite instituții și apoi semnate de V.I. Lenin. Din marele număr de documente de acest fel au fost incluse în acest capitol doar cele mai importante sau cele consacrate unor probleme de care V.I. Lenin se ocupa în mod special.

Institutul de marxism-leninism
de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.

www.dacoromanica.ro

V. I. LENIN
1921

www.dacoromanica.ro

1921

1

TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMUNIŞTILOR DIN SAMARKAND[1]

Samarkand, Comitetul gubernial de partid,
pentru *Şafranski*

Mulţumesc grupului de prieteni pentru salutul ce mi l-au adresat. În momentul de faţă, cel mai important este să îmbunătăţim situaţia muncitorilor şi a ţăranilor. Totul depinde acum de energia şi priceperea activiştilor din organizaţiile locale: lor le revine rolul hotărîtor în perceperea impozitului în natură, în dezvoltarea schimbului dintre agricultură şi industrie, în dezvoltarea micii industrii. Capitalismul nu constituie o primejdie pentru noi atîta timp cît proletariatul va ţine ferm în mîinile sale puterea, transporturile şi marea industrie şi va şti ca, prin controlul său, să-l îndrume pe făgaşul capitalismului de stat. În aceste condiţii, capitalismul va fi pentru noi un sprijin în lupta pe care o ducem împotriva birocratismului şi a fărîmiţării micii producţii. *Noi ştim ce vrem, şi de aceea vom învinge.*

Preşedintele Consiliului Muncii şi Apărării,
Lenin

Scrisă la 27 iunie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

www.dacoromanica.ro

2

*CĂTRE TOŢI COMISARII POPORULUI SAU CĂTRE ADJUNCŢII LOR

27.VI. 1921

Tov. Avanesov v-a trimis ieri proiectul tipărit al Instrucţiunilor C.M.A. şi C.C.P., cu întrebările necesare pentru întocmirea dărilor de seamă*.

Acest proiect va fi aprobat definitiv de către C.E.C din Rusia pe ziua de joi 30 iunie.

Este necesar ca pînă *m i e r c u r i* 29 iunie, *o r a 12*, să-i fie predate tovarăşului Avanesov *toate propunerile de modificări.*

Fiecare comisar al poporului răspunde pentru comisariatul său în ce priveşte întocmirea *chibzuită* şi *completă* a întrebărilor pentru dările de seamă, precum şi în ce priveşte redactarea lor corectă.

După această dată nu se vor mai primi asemenea propuneri.

Preşedintele C.C.P. şi al C.M.A.,
V. Ulianov (Lenin)

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după manuscris

3

CĂTRE CONSILIUL COMISARILOR POPORULUI ŞI COMISARIATUL POPORULUI PENTRU APROVIZIONARE AL REPUBLICII TURKESTAN

Tovarăşul Badaev, care tocmai s-a întors din călătoria întreprinsă în ţinutul dumnezeiesc, mi-a spus cît de bine l-au primit tovarăşii de acolo şi cîtă înţelegere au arătat ei faţă de situaţia muncitorilor din Moscova şi Petrograd.

* Aici şi mai departe un asemenea asterisc indică titlurile puse după original. — *Nota red.*

* Vezi *V.I. Lenin*, Opere complete, vol. 43, Bucureşti, Editura politică, 1966, p. 271—298. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

Vă rog foarte mult să transmiteţi tuturor tovarăşilor de acolo cele mai calde mulţumiri din partea mea, precum şi rugămintea mea de a acorda şi pe viitor un ajutor cît mai prompt şi mai însemnat, în produse alimentare, muncitorilor din cele două capitale.

Situaţia este grea. E necesar ca ei să fie ajutaţi prin toate mijloacele. Sînt convins că dumneavoastră veţi face tot ce e cu putinţă în acest sens.

Cu salutări comuniste,

V. Ulianov (Lenin)

Scrisă la 27 iunie 1921

Publicată la 24 august 1921, în numărul 20 al ziarului „Izvestiia Reprezentanţei plenipotenţiare a R.S.F.S.R. în Republica Sovietică Horezm"

Se tipăreşte după textul apărut în ziar

4

*CĂTRE COMISARIATUL POPORULUI PENTRU POŞTĂ ŞI TELEGRAF

27.VI

Alăturat vă trimit o telefonogramă primită de la tov. Briuhanov, în legătură cu telegramele privitoare la industria piscicolă şi la transportul peştelui.

Vă atrag atenţia că aprovizionarea cu peşte şi transmiterea *r a p i d ă* a telegramelor în legătură cu această problemă prezintă o importanţă *cu totul deosebită*[2].

Vă rog insistent să faceţi *tot* posibilul şi *să ajungeţi la o înţelegere* cu Briuhanov.

Comunicaţi-mi ce măsuri aţi luat în această privinţă.

Preşedintele Consiliului Muncii şi Apărării,

V. Ulianov (Lenin)

Scrisă la 27 iunie 1921

Se tipăreşte pentru prima oară, după o copie scrisă de Lidia Fotieva

www.dacoromanica.ro

5

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI C.G. RACOVSKI, LUI M.K. VLADIMIROV ŞI COMITETULUI CENTRAL AL P.C.(b) DIN UCRAINA[3]

Harkov, Consiliul Comisarilor Poporului,
pentru Racovski,
Comitetul Central al P.C.(b) U.,
Comisariatul poporului pentru aprovizionare al Ucrainei,
pentru Vladimirov

Începînd de la 22 iunie, aţi încetat complet să mai trimiteţi cereale la centru. În completare la telegrama lui Briuhanov, ţin să vă atrag atenţia că centrul se va afla într-o situaţie complet desperată dacă nu va fi imediat reluată expedierea din Ucraina a cel puţin un marşrut pe fiecare zi. Altfel devine inevitabilă o lungă şi dureroasă întrerupere în aprovizionarea celor două capitale, şi acest lucru e cu atît mai inadmisibil într-un moment cînd are loc congresul Internaţionalei Comuniste. De aceea vă rog ca imediat să începeţi a trimite din nou cereale în nord, cel puţin 30 de vagoane pe zi.

Vă rog foarte mult să-mi comunicaţi printr-o telegramă, cît şi telefonic ce anume aţi întreprins în acest sens şi care sînt şansele de succes*.

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului,
*Lenin***

Scrisă la 28 iunie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după un text dactilografiat, cu completările şi semnătura lui V.I. Lenin

6

CĂTRE I. A. TEODOROVICI

S-a primit, din partea lui Gorki, un proiect privind înfiinţarea *„Comisiei pentru ajutorarea populaţiei înfometate"*.

* Ultima frază a fost scrisă de mîna lui V.I. Lenin. — *Nota red.*
** Telegrama poartă şi semnătura lui V.M. Molotov. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

Cereţi-l de la Rîkov peste un sfert de oră, după ce-l citeşte el.

Mîine în şedinţa Biroului Politic o să luăm o hotărîre în acest sens. Telefonaţi-i lui Molotov şi aranjaţi cu el să vă primească pentru 5 minute.

Personal, cred că am putea îmbina proiectul nostru cu acela al lui Gorki[4].

Scrisă la 28 iunie 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

7

*CĂTRE MUZEUL RUMEANŢEV

Vă rog să-mi împrumutaţi pentru cîtva timp „Logica" lui Hegel. Îl însărcinez pe ostaşul Laciughin să vină la dv. să ia această carte.

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului, *Lenin*

Scrisă la 28 iunie 1921

Publicată pentru prima oară la 20 ianuarie 1940, în ziarul „Gudok" nr. 16

Se tipăreşte după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

8

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI G.K. ORDJONIKIDZE

29.VI, ora 11 şi 10 minute

Pentru Ordjonikidze

Chiar acum am sosit şi am citit numaidecît telegrama dumneavoastră cifrată. Sper să aflu chiar astăzi unele amănunte şi să vă trimit răspuns, tot cifrat. Deocamdată vă spun numai atît: nu vă enervaţi, aveţi răbdare, rămîneţi pe loc. Căutaţi să duceţi o politică cît se poate

www.dacoromanica.ro

de precaută. Situaţia se poate schimba curînd în mai bine*. Pînă la ce oră mai rămîneţi în Vladikavkaz?

Lenin

Scrisă la 29 iunie 1921
Trimisă la Vladikavkaz

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după manuscris

9

CĂTRE N.P. GORBUNOV[5]

Tovarăşe Gorbunov,

Vedeţi dacă-i puteţi ajuta cu ceva, şi cu ce anume. Ajutaţi-i cu tot ce puteţi. (Nu cumva tipografia asta face parte din cele şase în care Rîkov introduce aprovizionarea colectivă? Ce-ar fi s-o viziteze Smolianinov?)

Lenin

30.VI

Scrisă la 30 iunie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după manuscris

10

CĂTRE B.S. STOMONEAKOV

30.VI.1921

Tov. Stomoneakov,

Vă recomand pe aducătorul acestei scrisori, tovarăşul Gheorghi Dmitrievici *Ţiurupa*, constructor al centralei electrice de la Kaşira, care prezintă pentru noi o importanţă *excepţională*[6].

Trebuie să-l ajutaţi cu sfaturi etc., dar mai ales cu bani, ca să poată perfecta *repede*, la Berlin, coman-

* Această propoziţie a fost subliniată de Lenin; pe margine el a scris: „Cifrat". — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

da necesară, s-o achite şi să obţină efectuarea ei *fără nici o întîrziere.*

Vă rog să-l ajutaţi cît mai mult.

Poate că l-aţi putea prinde pe Krasin, printr-o telegramă, astfel ca (în drum de la Londra spre Moscova) să se oprească la Berlin.

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Expediată la Berlin

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

11

TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI A.M. LEJAVA

Comisariatul poporului pentru comerţul exterior,
tov. Lejava

Dat fiind că încheierea contractului de concesiune cu S.K.F. prezintă o importanţă deosebită şi este deosebit de urgentă, vă rog să luaţi măsurile necesare pentru ca chestiunea cumpărării rulmenţilor cu bile care se găsesc în depozitul S.K.F. să fie cît mai curînd rezolvată[7]. În termen de o săptămînă trebuie luată o hotărîre definitivă. Vă rog să-mi comunicaţi rezultatele.

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului, *Lenin*

Scrisă la 30 iunie 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

12

CĂTRE G.M. KRJIJANOVSKI[8]

2.VII

G.M.,

N-a ieşit cum trebuie.

Impresia generală după „prima lectură":

www.dacoromanica.ro

Pag. 1: „mulţi" văd o abatere „vădită"...
(ce rost are să recunoaştem că sînt „mulţi" cei ce ne aduc învinuiri? Aţi adoptat, de la început, un ton greşit şi în felul acesta... faceţi jocul duşmanilor).

Pag. 2
„o reorganizare generală a comisariatelor poporului, care este inevitabil legată"...
(„inevitabil"? Ba e foarte *evitabil*, fiindcă *N U* are loc nici o reorganizare *generală*. Înseamnă că autorul îl trimite pe cititor la ceva „general", *c a r e n u e x i s t ă*).

Pag. 3
să alegem ceea ce e mai important, să-l concentrăm în întreprinderi mari ş.a.m.d. ...
„dar e de ajuns să chibzuim ceva mai bine, pentru a ne da seama că nu se poate face nimic *bucăţică cu bucăţică*"... „că peticeala"...
(Asta nu dovedeşte nimic. Tocmai *lucrînd bucăţică cu bucăţică* se poate înjgheba ceva. Trebuie pornit de la mic, de la un caz *izolat.)*

Pag. 4...
Nu ne e permis să exagerăm.
(Acesta e un adevăr incontestabil, dar prea academic exprimat.)
Osadcii la Comisariatul poporului pentru comerţul exterior (i-aţi şi indicat numele de două ori.)
„membrii Comisiei de stat a planificării sînt nevoiţi să se ocupe *necontenit* (numai Osadcii?) de lucrările curente"...

$$35 - 1 = 34$$

Pag. 5...
Combustibilul... Larin (ce rost are să menţionăm cele spuse de el, *fără să prezentăm* nici o cifră? Înseamnă să dăm duşmanului apă la moară! Ori să-l trecem pe Larin sub tăcere, să vorbim de activitatea noastră cu cuvintele şi faptele noastre, iar nu cu cuvintele lui, ori să-l atacăm. Orice altă tactică = o înfrîngere sigură).

www.dacoromanica.ro

pag. *6* „un grup de activiști, alcătuit numaidecît, pentru a duce luptă împotriva foametei"

(? dar asta-i o chestiune care nu privește cîtuși de puțin Comisia de stat a planificării!)

pag. 7

pag. 8 indicațiile date de președintele Consiliului Muncii și Apărării

(? Care indicații? cititorul nu le cunoaște)

Consiliul superior al transporturilor + Comisia principală a transporturilor

Comisariatul poporului pentru căile de comunicație ... „*probabil nu va întîrzia să spună*" (cuvintele subliniate pot fi și ele folosite de dușmani). Neopihanov...

(dar ce a făcut el? Nu ni se spune nimic clar. Nu se citează măcar un exemplu. Cu ce a ajutat el? A făcut economii? A descoperit vreo greșeală? A ajutat la evitarea ei? prin ce anume?)

8—9: ... „*Sarcinile*"...

De sarcini sînt cu toții atît de plictisiți, că e mai bine să nu mai pomenim de ele. Au cu toții o mulțime de sarcini.

Sarcini comune, generale, atotcuprinzătoare, care *în mod vădit* n-o să fie îndeplinite.

N-a ieșit cum trebuie sau n-a ieșit nimic bun. Deocamdată e mai bine să nu publicați nimic în presă. Iar în ce privește raportul pentru C.M.A.:

(α) să prezentați în mod clar cîteva *realizări efective*, să dați măcar 3—4 exemple, nu prea strălucite, dar exacte, concrete, realizări, iar nu sarcini, lucruri efectiv înfăptuite, și nu din cele generale și ipotetice.

Ce a realizat Ramzin la Petrograd?
„ „ „ Neopihanov la Moscova?
Strumilin
Popov
ș.a.

www.dacoromanica.ro

(β) S-au împărţit sarcinile între membrii comisiei? Cînd? la cîţi din cei 35?

(γ) Din cele 10 comisii ale comisariatelor, care din ele întreţin relaţii juste cu *una* din ele (? cu aceea a combustibilului).

Prin ce se exprimă asemenea relaţii?

Ce s-a realizat în mod efectiv din planul pe semestrul II al anului 1921?

Ce economii de combustibil s-au făcut?

Concluzia: trebuie efectuată în continuare *contopirea* celor 10 şi învinsă inerţia celor 9, care nu fac *nimic?*

(δ) Cum stăm cu *pregătirea* planului pentru semestrul II al anului 1921?

Comisariatul poporului pentru agricultură (recolta ?), Direcţia centrală de statistică?

Secţia operativă

Consiliul economic superior.

Iată cam în ce fel cred eu că ar trebui orînduit materialul în raportul pentru C.M.A.

Pe cît se vede, planul general, global, va fi gata abia în toamna anului 1921 şi el *nu va putea* fi prezentat decît după ce va fi clarificată, în linii mari, situaţia recoltei.

Fie şi aşa. (Dar una e recolta, şi alta e proporţia în care va fi *realizată* încasarea impozitului în natură şi vor fi *colectate* cerealele. Cuantumul lor îl veţi cunoaşte în 1922, post factum.)

Prin urmare, trebuie să pornim, *în orice caz*, de la nişte **minimuri convenţionale**.

Planurile parţiale au fost întocmite? (la combustibil?); au fost întocmite pe jumătate? (la Comisariatul poporului pentru căile de comunicaţie?) Aici, mi se pare, se poate da ceva material concret.

Au fost întocmite doar pe sfert? Care e numărul gurilor de hrănit? (asta-i treaba Direcţiei centrale de statistică, *şi nu* a Comisiei de stat a planificării. Toţi vor căuta să-şi

www.dacoromanica.ro

uşureze munca *l o r*, lăsînd-o pe seama Comisiei de stat a planificării. Dar ea nu trebuie să permită aşa ceva.

Principalul lucru care ne rămîne de făcut este totuşi *să înlăturăm* numaidecît, fără întîrziere, „bucăţică cu bucăţică", tot *ce este vădit neraţional, tot ce este în contrazicere evidentă cu planul economic de stat.*

(Să se închidă, în cutare ramură, cutare întreprinderi... Să se suspende traficul, complet sau pe jumătate, pe cutare căi ferate...

Să se construiască cutare linii de căi ferate pentru transportul combustibilului...

Cutare masiv forestier, care, după părerea lui Ramzin, ar da mai mult decît orice Algembă, să fie bine identificat şi să se întocmească un plan în care să se specifice cum vor fi doborîţi copacii, cum se va face transportul...

Din 1 000 de uzine bune, pînă la data cutare vor fi puse în funcţiune 10, pînă la data cutare 50, şi aşa mai departe, măcar pînă la 100 sau 200 de uzine.)

Al dumneavoastră, *Lenin*

Scrisă la 2 iulie 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

13

O DISPOZIŢIE PENTRU LIDIA FOTIEVA[9]

1) Căutaţi să lămuriţi: de cine depinde invitarea celor de la Moscova? (trebuie întrebat Iarov?)

2) În legătură cu paragr. 4: trebuie anulată trimiterea în străinătate.

Scrieţi lui *L a p i n s k i* (prin Radek): 1) să ne comunice cînd trimite lucrarea şi 2) să trimită o *l i s t ă* cu izvoarele documentare.

Scrisă între 4 şi 9 iulie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

14

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI G.K. ORDJONIKIDZE

Pentru Ordjonikidze

Sînt surprins că-l deranjaţi pe Stalin de la odihnă. El trebuie să se mai odihnească încă cel puţin patru sau şase săptămîni. Cereţi un diagnostic scris de la cîţiva medici buni.

Comunicaţi-mi ce faceţi pentru Baku şi pentru dezvoltarea comerţului exterior. Tăcerea dumneavoastră în această chestiune mă pune pe gînduri.

Lenin

Scrisă la 4 iulie 1921
Expediată la Tiflis

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipăreşte după manuscris

15

SCHIMB DE BILEŢELE CU BOHUMIR ŠMERAL[10]

Vă rog să-mi indicaţi precis:

Cînd au fost publicate tezele Congresului al II-lea al Internaţionalei a III-a şi în *ce* editură anume?

Condiţiile au fost publicate îndată după congres, adică la începutul toamnei anului 1920, în *diferite* organe de presă, care înainte aparţinuseră întregului partid. Acest lucru a fost limpede arătat într-o declaraţie a lui Burian, apărută în „Rovnost". În ziarele care erau pe atunci sub influenţa celor de dreapta, ele n-au apărut. Organul central, „Pravo Lidu", s-a aflat în mîinile celor de dreapta pînă în momentul cînd am pus noi stăpînire pe el. În întregime au apărut în luna *ianuarie* în editura oficială a partidului *de stînga*.

Dacă traducerea cuvîntării dumneavoastră, apărută în ziarul „*Vorwärts*"[11] din Reichenberg,

1) este bună şi
2) este completă.

Lenin

www.dacoromanica.ro

A apărut doar un scurt extras. Originalul este aproape de șase ori mai mare.

Scrise nu mai tîrziu de 5 iulie 1921

Se tipăresc pentru prima oară după manuscris
Traduse din limba germană

16

CĂTRE BIROUL POLITIC AL C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA[12]

Propun să se aprobe telefonic această propunere și să se adauge: cu însărcinarea de a cumpăra grîu și orez cît mai mult cu putință.

5.VII

Lenin

Scrisă la 5 iulie 1921

Se tipărește pentru prima oară după manuscris

17

CĂTRE V.D. KAISAROV

Rog comisia pentru întocmirea atlasului școlar să procure toate aceste materiale[13], să numească o subcomisie de lucru și să-mi comunice numele membrilor ei, precum și rezultatele obținute de ea.

6.VII

Lenin

Scrisă la 6 iulie 1921

Publicată pentru prima oară în 1961, în revista „Istoriia S.S.S.R." nr. 2

Se tipărește după manuscris

18

CĂTRE G.V. CICERIN

Tovarășe Cicerin sau tovarășe Litvinov,

Biroul Politic a hotărît să-i permită lui France să intre în țară[14]. Cred că, în legătură cu aceasta, ar fi nime-

www.dacoromanica.ro

rit să-i răspund. Ce părere aveţi? Dacă sînteţi împotrivă (ca eu să-i răspund), ce argumente aveţi?

Dacă sînteţi de acord, poate că ar fi bine să scrieţi dv. un proiect de răspuns?

Cu salutări comuniste,
Lenin

Scrisă la 6 sau 7 iulie 1921 — *Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris*

19

CĂTRE G.V. CICERIN

Tovarăşe Cicerin,

Sînt de acord cu dumneavoastră că ar fi cazul să-l primesc pe France. Poate că veţi avea amabilitatea să corectaţi textul alăturat şi să daţi să-l bată la maşină pe o hîrtie cu antetul meu.

Să-l aşteptăm pe Krasin (soseşte la 13.VII)? Poate că n-ar fi nimerit să-l prezentăm lui France. Sau poate că, dimpotrivă, ar fi cît se poate de nimerit?

Al dumneavoastră, *Lenin*

Scrisă la 7 iulie 1921 — *Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris*

20

*CĂTRE CONSILIUL ECONOMIC SUPERIOR, COMISARIATUL POPORULUI PENTRU APROVIZIONARE, COMISIA DE STAT A PLANIFICĂRII, INSPECŢIA MUNCITOREASCĂ-ŢĂRĂNEASCĂ, C.C.S. DIN RUSIA

7.VII.1921

Întrucît e necesar ca mîine, în şedinţa *Consiliului Muncii şi Apărării*, să fie adoptată o hotărîre definitivă

www.dacoromanica.ro

cu privire la componența, atribuțiile etc. *ale comisiei Smilga numită de C.M.A.* (la Baku, Groznîi și în Donbass), vă rog ca azi și mîine, pînă la ora 6 seara, să vă înțelegeți asupra componenței acestei comisii etc.[15]

Președintele C.M.A., *V. Ulianov (Lenin)*

Se tipărește pentru prima oară, după manuscris

21

CĂTRE V.M. MOLOTOV

7.VII.1921

Pentru tov. Molotov

În urma convorbirii pe care am avut-o cu Unșliht, recomand Comitetului Central să adopte următoarea hotărîre:

tov. *Menjinski* e obligat să ia imediat concediu și să se odihnească pînă ce *medicii* îi vor elibera o adeverință *scrisă* că este sănătos. Pînă atunci să vină la serviciu cel mult de 2—3 ori pe săptămînă și să nu stea mai mult de 2—3 ore.

Lenin

Publicată pentru prima oară în 1945 în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipărește după manuscris

22

CĂTRE A.I. RÎKOV ȘI V.M. MOLOTOV

Pentru *Rîkov* și *Molotov*

Mi-e tare frică de asemenea schimbări. Mehonișin nu e potrivit pentru munca la centru.

Mă tem că Babkin și Avanesov cam exagerează cu „anchetele". După părerea mea, comisia dumneavoastră ar trebui să termine *totul în 3 ore:*

atît Briuhanov, cît și Poteaev să fie *avertizați* (în mod

www.dacoromanica.ro

p o l i t i c o s): dacă *o să vă mai certaţi* o dată, o să vă dăm afară şi o să vă băgăm la închisoare pe amîndoi[16]. *Şi cu asta, basta!*

Scrisă la 7 iulie 1921

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

23

CĂTRE PARTICIPANŢII LA ŞEDINŢA COMISIEI PENTRU TACTICĂ A CONGRESULUI AL III-LEA AL INTERNAŢIONALEI COMUNISTE

Tovarăşului Zinoviev, cu rugămintea de a transmite membrilor comisiei de ieri următoarele:

Stimaţi tovarăşi,

Mi s-a comunicat că cele spuse de mine ieri, în şedinţa comisiei, împotriva comuniştilor unguri — mai exact, împotriva unora din ei — au provocat nemulţumiri[17]. De aceea, mă grăbesc să vă comunic în scris următoarele: pe cînd mă aflam în emigraţie (şi asta a ţinut mai bine de 15 ani), m-am situat de cîteva ori pe o poziţie „prea de stînga" (după cum văd acum). În august 1917, de asemenea am fost emigrant şi am adresat Comitetului Central al partidului nostru o propunere „prea de stînga", care, din fericire, a fost respinsă categoric[18]. Este firesc că emigranţii se situează adeseori pe poziţii „prea de stînga". Atît înainte, cît şi acum n-am avut cîtuşi de puţin intenţia de a aduce asemenea învinuire unor revoluţionari atît de minunaţi, de devotaţi şi de merituoşi cum sînt emigranţii unguri, care se bucură de atîta consideraţie din partea noastră a tuturora, din partea întregii Internaţionale Comuniste.

Cu salutări comuniste, *Lenin*

7.VII.1921

Publicată pentru prima oară, parţial, în limba germană, la 27 ianuarie 1924, în ziarul „Vorwärts" (Reichenberg) nr. 23

În limba rusă a fost publicată pentru prima oară, parţial, în 1924, în cartea „Lenin văzut de presa străină"

Se tipăreşte pentru prima oară în întregime, după manuscris

Tradusă din limba germană

www.dacoromanica.ro

24

CĂTRE JOSEPH FRANCE*

8.VII

Onorabilului Joseph Irvin France, senator al S.U.A.

Scumpe sir,

Vă mulţumesc foarte mult pentru amabila dumneavoastră scrisoare din 5 iulie 1921 şi pentru cele două rezoluţii — extrem de interesante — anexate la scrisoare. Mi-ar face o deosebită plăcere să vă văd şi să stau de vorbă cu dumneavoastră săptămîna viitoare, dar nu înainte de treisprezece. Dacă vă aranjează, comunicaţi-mi, vă rog, numărul dumneavoastră de telefon, adresa, precum şi ora la care vă convine să avem asemenea întrevedere.

Cu toată stima

Scrisă la 8 iulie 1921

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

Tradusă din limba engleză

25

ÎNSEMNĂRI PE O TELEGRAMĂ DIN VESIEGONSK ŞI O NOTĂ PENTRU SECRETARĂ

Am o propunere sugerată de dorinţa exprimată de unii ţărani de a-şi asigura casele şi dependinţele pentru caz de incendiu, urmînd ca plata ratelor să se facă în cereale şi alte produse agricole, însă cu condiţia ca ratele din primăvară să fie achitate mai tîrziu, în asemenea produse. Avînd în vedere necesitatea de a spori fondurile de produse, vă rog să analizaţi această propunere şi, dacă e posibil, să adoptaţi o lege în acest sens. Vahonev, comisar judeţean pentru aprovizionare din Vesiegonsk.

Cîte o copie pentru tovarăşii Briuhanov, Bogdanov, Teodorovici şi Smolianinov

Întocmiţi o adresă către aceşti patru plus un reprezen-

* În partea de sus a acestui document V.I. Lenin a notat următoarele: „Să mi se aducă aminte la 12 şi 13.VII. Nu înainte de această dată".—*Nota. red.*

www.dacoromanica.ro

tant al *Comisariatului poporului pentru bunurile republicii:*

Consider că propunerea tovarăşilor din Vesiegonsk este perfect justă şi vă rog să convocaţi numaidecît o consfătuire, la care să participe cei indicaţi de mine aici (în număr de 5), în vederea elaborării unui decret în acest sens. Termen: o săptămînă.

Preşedintele C.C.P., *Lenin*

Scrisă la 8 iulie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după manuscris

26

CĂTRE L.A. FOTIEVA

Lidia Aleksandrovna,

Vă rog să trimiteţi, sub luare de semnătură (în registrul de expediţie), scrisorile alăturate[18].

N.B. Trebuie introdus un *registru*, legat, pentru semnături, şi *în el* să semneze de primire (toţi) cei ce primesc, prin curieri, corespondenţă de la mine. Tot în acest registru trebuie lipite şi adeverinţele de primire.

Pe hîrtia pentru Krjijanovskaia trebuie aplicată o ştampilă şi pusă semnătura secretarei. Dacă e nevoie, am să fac o copie pe o hîrtie cu antet. Trimiteţi-mi vreo 10—20 de hîrtii de acest fel.

Cu salutări, *Lenin*

8.VII

P.S. Spuneţi-i lui Skleanski că-l rog să-mi trimită un scurt raport secret

(1) despre situaţia militară,

(2) despre înţelegerea dintre comandantul suprem şi Stalin.

Scrisă la 8 iulie 1921

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

27

V.S. DOVGALEVSKI

8.VII.1921

Comisariatul poporului pentru poştă şi telegraf
Pentru tov. Dovgalevski

Din copiile de telegrame anexate aici puteţi constata că telegrama trimisă de mine tovarăşului Peatakov în ziua de 24 iunie i-a fost înmînată abia la 5 iulie*. Vă atrag atenţia că o asemenea întîrziere este inadmisibilă şi vă previn că pe viitor, în astfel de cazuri, voi aplica sancţiuni mai severe.

Vă rog să-mi comunicaţi numele celor vinovaţi, precum şi sancţiunile ce le-au fost aplicate[20].

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului,
V. Ulianov (Lenin)

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

28

CĂTRE BIROUL ORGANIZATORIC AL C.C. al P.C.(b) DIN RUSIA

Tovarăşului Molotov

Rog Biroul Organizatoric sau Secretariatul Comitetului Central (cu aprobare telefonică din partea Biroului Politic) ca, în conformitate cu recomandarea făcută de dr. Ghetie, să-mi aprobe un concediu de o lună, în cursul căruia voi veni de 2—3 ori pe săptămînă, pentru 2—3 ore pe zi, la şedinţele Biroului Politic, ale Consiliului Comisarilor Poporului şi ale Consiliului Muncii şi Apă-

* Vezi *V.I. Lenin.* Opere complete, vol. 52. Bucureşti. Editura politică, 1969, documentul 467. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

rării. Data începerii concediului o voi comunica (zilele acestea) tovarășului Molotov[21].

Lenin

8.VII

Scrisă la 8 iulie 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipărește după manuscris

29

TOVARĂȘULUI G.E. ZINOVIEV PENTRU MEMBRII BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA[22]

Tovarășe Zinoviev,

Sînt de părere că trebuie să acceptăm această propunere **ca o excepție**, menționînd în mod precis că aceasta e o excepție. Vă rog să cereți **imediat**, *p r i n t e l e f o n*, aprobarea Biroului Politic.

Lenin

Scrisă nu mai devreme de 9 iulie 1921

Se tipărește pentru prima oară, după manuscris

30

CĂTRE N.P. BRIUHANOV

10.VII

Tovarășe Briuhanov,

Am primit o scrisoare de la Lobacev cu data de 9.VII, prin care mi se atrage atenția că în aprovizionarea Petrogradului și a Moscovei s-a produs o înrăutățire simțitoare. El cere să i se dea directive.

După părerea mea, trebuie să elaborați o serie de măsuri pentru intensificarea activității în acest domeniu. Propun:

1) să porniți **numaidecît**, cît mai degrabă și acționînd în mod energic, *r e v o l u ț i o n a r*, la *strîngerea impo-*

www.dacoromanica.ro

zitului în gubernia Moscova (unde secara a şi fost secerată). Mobilizaţi, în acest scop, mai ales pe muncitorii din Moscova, ca *să ajute* organelor de aprovizionare;

2) în general, să mobilizaţi pentru munca de aprovizionare şi o serie de lucrători, *scoţîndu-i* de la comisariatele poporului, conform hotărîrii adoptate *ieri* de Biroul Politic (cereţi o copie a acestei hotărîri)[23];

3) să fie trimise din nou ordine precise Comisariatului poporului pentru aprovizionare din Ucraina şi celui din Siberia;

4) să trimiteţi *de urgenţă* (împreună cu Uniunea centrală a cooperativelor de consum) o delegaţie în gubernia *Podolsk*, unde se spune că există cereale cîte vrei şi costă *6 000* de ruble pudul în bani sovietici.

(În genere, am impresia că, în ce priveşte achiziţionarea şi schimbul de mărfuri, Comisariatul poporului pentru aprovizionare dă dovadă de o *indolenţă* şi o *încetineală* de-a dreptul revoltătoare. Nu se vede nici o iniţiativă. Nu se acţionează cu destul curaj.)

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Vă rog să-mi răspundeţi pe data de 11.VII.

Scrisă la 10 iulie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după manuscris

31

CĂTRE I.T. SMILGA

Tovarăşe Smilga,

Am citit proiectul. Vă trimit alăturat propunerile mele de modificări[24].

Vă recomand *în mod insistent:*

1) să nu-l prezentaţi în numele *dumneavoastră* (n-are nici un rost să întărîtaţi gîştele şi *să împiedicaţi* o eventuală acceptare *în unanimitate*).

2) El trebuie să fie prezentat numai din partea *prezidiului* Consiliului economic superior. La Comi-

www.dacoromanica.ro

tetul Central va fi prezentat de Bogdanov, președintele Consiliului economic superior.

3) Încă un sfat: căutați să vă înțelegeți cu Krjijanovski în legătură cu redactarea paragrafului privitor la Comisia de stat a planificării (redactarea dumneavoastră *nu se potrivește;* n-am s-o accept).

În linii generale, e foarte ușor să ne înțelegem și, în acest caz, să prezentăm proiectul în numele a două prezidii: prezidiul C.E.S. + prezidiul Comisiei de stat a planificării.

Vă rog să-mi răspundeți la 11.VII.

Cu salutări comuniste, *Lenin*

P.S. Poate că ar fi mai bine să-l mai arătăm celor de la Comisariatul poporului pentru aprovizionare, de la Inspecția muncitorească-țărănească și de la Comisariatul poporului pentru comerțul interior.

Gîndiți-vă și la 11.VII, răspundeți-mi.

Scrisă la 10 iulie 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipărește după manuscris

32

CĂTRE G.M. KRJIJANOVSKI

Pentru tov. Krjijanovski

(Secret)

10.VII

G.M.,

Citiți, vă rog, acest proiect cît mai repede. Comparați-l cu modificările propuse de mine (sînt scrise cu creionul).

Comunicați-mi părerea dumneavoastră.

Am scos paragrafele cu privire la Comisia de stat a planificării. Poate că le veți înlocui dumneavoastră cu un singur paragraf, și anume veți spune că trebuie grăbite, sporite, intensificate eforturile în cutare direcție.

www.dacoromanica.ro

Poate că atunci tezele ar putea să figureze sub semnătura prezidiului Consiliului economic superior şi a prezidiului Comisiei de stat a planificării.

Înapoiaţi-mi acest material şi răspundeţi-mi cît mai repede.

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Scrisă la 10 iulie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX — *Se tipăreşte după manuscris*

33

CĂTRE N.P. BRIUHANOV, A.M. LEJAVA ŞI V.A. AVANESOV

Vă rog ca, deocamdată, să nu arătaţi acest proiect nimănui, să-l citiţi, dacă se poate, imediat, cu multă atenţie şi să-mi telefonaţi sau (dacă nu reuşiţi să mă prindeţi la telefon) să-mi scrieţi chiar astăzi cîteva rînduri: dacă îl găsiţi acceptabil şi ce modificări aţi dori să i se mai aducă (cît mai pe scurt).

Consider că este deosebit de important ca proiectul să fie adoptat repede şi *în unanimitate.*

Lenin

Scrisă la 11 iulie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX — *Se tipăreşte după manuscris*

34

CĂTRE I.T. SMILGA

Tovarăşe Smilga,

Eu cred că textul lui Krjijanovski vă poate satisface pe deplin. Vă sfătuiesc insistent (doar azi, pe cît ştiu, are loc şedinţa prezidiului Consiliului economic superior) să prezentaţi prezidiului *proiectul* (cu modificările

www.dacoromanica.ro

propuse de mine, adică fără paragraful privitor la Comisia de stat a planificării), *să luaţi, cel puţin, drept bază* textul lui Krjijanovski şi să mi-l trimiteţi **o dată cu el.**

11.VII.

Lenin

Scrisă la 11 iulie 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

35

CĂTRE V.M. MOLOTOV, PENTRU BIROUL POLITIC AL C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA[25]

Sînt pentru *ambele* propuneri.

1) Să înceapă imediat să aducă cărbune şi produse alimentare la Petrograd; să se semneze imediat contractul.

2) Să acceptăm condiţia pusă de Nansen, ca el să trimită un om din partea lui.

Lenin

Scrisă la 11 iulie 1921

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

36

CĂTRE F. A. ROTŞTEIN

11.VII.1921

Tovarăşe Rotştein,

Vă recomand pe aducătorul acestei scrisori, Aleksandr Aleksandrovici *Armand*, şi pe sora lui, Varvara Aleksandrovna.

Îi cunosc pe aceşti tineri şi mă îngrijesc în mod deosebit de soarta lor. V-aş rămîne foarte îndatorat dacă i-aţi lua sub oblăduirea dv. şi i-aţi ajuta pe cît vă e cu putinţă.

www.dacoromanica.ro

În caz că e nevoie de ceva deosebit, vă rog foarte mult să-mi comunicaţi imediat (printr-o telegramă cifrată adresată lui Cicerin, pentru Lenin); la fel şi în caz de boală etc. A.A. Armand cunoaşte bine limba franceză. A servit în vechea armată, iar după aceea timp de doi ani a fost în Armata Roşie; e un om verificat şi poate fi de un real folos, mai cu seamă că are posibilitatea ca, măcar din cînd în cînd, să primească de la dumneavoastră indicaţii şi îndrumări.

Vă doresc toate cele bune şi succes deplin în activitatea pe care o desfăşuraţi în Persia.

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

37

CĂTRE V. A. SMOLIANINOV[26]

1

Tovarăşe Smolianinov,

T a r e mi-e teamă că optimismul lui Lejava este *lipsit de temei*. Cereţi să vi se dea **f a p t e c o n c r e t e** şi controlaţi exactitatea lor. Controlaţi-o personal, *d e d o u ă o r i*. Apoi vorbiţi prin fir direct cu Ciuţkaev şi cu Ivan Nikitici Smirnov. Fără toate acestea *n u* voi putea crede că succesul este *a s i g u r a t*.

11. VII

Lenin

Scrisă la 11 iulie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după manuscris

2

Tovarăşe Smolianinov,

E o chestiune *extrem* de importantă şi de urgentă. Dumneavoastră răspundeţi de executare. Depuneţi toate

www.dacoromanica.ro

eforturile.! Krasin o să fie aici la 13.VII. Prezentați proiectul la *C.M.A.* pînă la 13.VII.

11. VII

Lenin

Scrisă la 11 iulie 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipărește după manuscris

38

CĂTRE A.I. RÎKOV

Tovarășe Rîkov,

Cunoașteți proiectul de „hotărîre" (tezele) prezidiului Consiliului economic superior (din 11.VII)?

Cum să facem ca el să fie adoptat mai repede? Care-i părerea dumneavoastră?

Poate că ar fi mai bine să procedăm astfel:

1) să-l trimitem imediat fiecăruia dintre membrii Biroului Politic, cu rugămintea să ne comunice în scris, pe scurt, părerea;

2) să-l trimitem imediat membrilor C.M.A. și C.C.P., astfel ca vineri să fie confirmat de C.M.A. și să cerem Biroului Politic să-l confirme.

Scrisă la 12 iulie 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipărește după manuscris

39

NOTE CĂTRE SECRETARE[27]

1

CĂTRE L.D. GRIBANOVA

1) Dar cînd apare broșura *Instrucțiunile C.M.A.?* Dați dispoziție să fie întrebate **imediat** la telefon *ambele* tipografii.

www.dacoromanica.ro

2) Unde se află „Proiectul de hotărîre a Consiliului economic superior“ din 11.VII? Trebuie să fie undeva.

2

CĂTRE L.A. FOTIEVA

Probabil că azi am să plec*. Mîine faceţi rost de broşura *Instrucţiunile C.M.A.* şi daţi-mi un telefon.

Scrise la 12 iulie 1921

Publicate pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin“, vol. XXXV

Se tipăresc după manuscris

40

CĂTRE R.A. PETERSON

12.VII.1921

Tovarăşe Peterson,

Toate plicurile care sînt lăsate pentru mine la gheretă de la poarta Troiţkaia trebuie transmise la Secretariatul C.C.P. imediat, fără nici o întîrziere; în caz contrar voi aplica sancţiunile cele mai severe. Un plic trimis de tov. Bogdanov pe numele meu printr-un curier *la ora 4* nu mi-a fost încă predat. Abia după ce s-a interesat tov. Bogdanov, *la ora 7* s-a constatat că plicul se află încă în gheretă.

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului,

V. Ulianov (Lenin)

P.S. Vă rog să-mi trimiteţi o copie după ordinul pe care l-aţi dat în legătură cu acest caz şi să-mi comunicaţi în mod precis ce măsuri aţi luat. Dacă se va mai întîmpla vreodată ca plicul să întîrzie la gheretа de control *mai mult de 5 minute*, voi fi nevoit să vă sancţionez pe dumneavoastră[28].

Lenin

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin“, vol. XXXIV

Se tipăreşte după textul consemnat de L.A. Fotieva, cu completările şi semnătura lui V.I. Lenin

* V. I. Lenin a plecat la Gorki la 13 iulie 1921. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

41

CĂTRE N.A. SEMAŞKO[29]

Draga mea Semaşko,

Te rog să nu faci nazuri. Pe quakeri ţi-i lăsăm dumitale, iubito, *numai* d-tale. Să nu fii geloasă pe Kuskova.

În şedinţa de azi a Biroului Politic s-a dat directiva ca Kuskova să fie făcută complet inofensivă. Dumneata, care faci parte din „celula comuniştilor", să nu fii gură cască, *să fii cu ochii în patru.*

De la Kuskova o să luăm numele, semnătura, *cîteva vagoane* primite de la cei ce simpatizează cu ea (sau cu cei din tagma ei). *Mai mult* ni-mic.

Nu este, crede-mă, o misiune prea grea.

Scris la 12 iulie 1921

Publicat pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

42

CĂTRE G.M. KRJIJANOVSKI

Pentru preşedintele Comisiei de stat a planificării,
Sadovniki, 30

12.VII.1921

Tovarăşe Krjijanovski,

Aducătorul acestui bilet mi-a fost recomandat de către tov. Serebrovski în scrisoarea alăturată[30]. Este extrem de important să ajungem repede la o înţelegere cu dumneavoastră, cu Smilga, cu Krasin şi, poate, cu Stomoneakov. Sper că o să aranjaţi totul, chiar dumneavoastră, cu ajutorul tov. Smolianinov.

Cu salutări comuniste,

Lenin

Publicată pentru prima oară în 1934, în cartea „Lenin pe frontul economic"

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

43

CĂTRE A.D. ŢIURUPA

Pentru Ţiurupa

În urma cererii dumneavoastră, vi s-a prelungit concediul cu trei luni. Trebuie să vă faceţi curaj să urmaţi, neapărat, pînă la capăt tratamentul ce v-a fost prescris şi veţi fi un lucrător minunat.

Lenin

Scrisă între 12 şi 16 iulie 1921

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după un text consemnat de L.A. Fotieva, cu completările şi semnătura lui V.I. Lenin

44

CĂTRE A.A. KOROSTELEV

Pentru tov. Korostelev,
membru al colegiului Inspecţiei
muncitoreşti-ţărăneşti

13.VII

Tovarăşe Korostelev,

De ce nici pînă azi n-aţi pus în aplicare cele stabilite împreună?[31] L.B. Kamenev spune că aţi amînat raportul pe care urma să-l prezentaţi în faţa prezidiului Sovietului de deputaţi din Moscova.

Prin ce se explică această amînare?

Prin vreo cauză specială? Sau printr-o schimbare de păreri? Sau nu v-aţi putut înţelege cu cineva?

Vă rog foarte mult să-mi răspundeţi cît mai curînd la aceste întrebări şi, dacă e nevoie, o să mai vorbim şi la telefon. E o chestiune extrem de importantă şi de urgentă.

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Scrisă la 13 iulie 1921

Publicată pentru prima oară în 1928, în „Culegeri din Lenin", vol. VIII

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

45

O DISPOZIŢIE CĂTRE L. A. FOTIEVA ŞI O SCRISOARE PENTRU P.A. BOGDANOV, I.T. SMILGA, G.M. KRJIJANOVSKI ŞI A.I. RÎKOV

Pentru tovarăşa *Fotieva* (sau Gleasser)

Trimiteţi lui Bogdanov, lui Smilga (dacă n-a plecat încă), lui Krjijanovski şi lui Rîkov (în copie lui Smolianinov) următoarele — sau, mai bine, o scrisoare cu *o copie* după scrisoarea lui Gubkin.

Cu prilejul întrevederii mele cu Gubkin, l-am rugat să mi se adreseze direct mie atunci cînd e vreo chestiune importantă.

Într-o scrisoare cu data de 13.VII, el mă roagă să ridic în *C.M.A.* chestiunea anulării hotărîrii adoptate de Direcţia generală a combustibilului şi de prezidiul Consiliului economic superior cu privire la includerea Direcţiei generale a exploatării şisturilor în Direcţia generală a industriei cărbunelui. El cere să fie menţinută autonomia Direcţiei generale a exploatării şisturilor.

Anexez o copie după scrisoarea lui.

Vă rog să-mi comunicaţi pe scurt, în cîteva rînduri, şi cît mai curînd, care e părerea dumneavoastră.

Mi se pare că argumentele lui Gubkin sînt întemeiate.

Preşedintele C.M.A., *Lenin*

13.VII

Scrisă la 13 iulie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după manuscris

46

CĂTRE L.A. FOTIEVA[32]

Tovarăşă Fotieva,

1) Vă rog să-l căutaţi *repede* pe autorul acestei scrisori, să-l liniştiţi şi să-i spuneţi că sînt bolnav, dar am să mă ocup de cele semnalate de dînsul.

www.dacoromanica.ro

2) Scrisoarea lui daţi-o s-o bată la maşină, în cîteva exemplare, din care:

unul pentru Molotov,

unul pentru Solţ (la Comisia Centrală de Control).

3) Cînd trimiteţi scrisoarea lui Molotov, scrieţi-i şi aceste rînduri din partea mea: propun să se trimită la Don o comisie de control formată dintr-un membru al C.E.C. din Rusia şi din 10 (sau 20) cursanţi de la Universitatea Sverdlov (să fie luat şi autorul scrisorii) şi *să fie judecaţi şi executaţi pe loc* cei ce vor fi dovediţi că s-au dedat la jafuri.

Lenin

13.VII

Scrisă la 13 iulie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după manuscris

47

CĂTRE M.M. BORODIN

Tovarăşului Borodin

Dragă tovarăşe,

N-aţi putea să-mi procuraţi ceva materiale în legătură cu cel de-al treilea partid american, Partidul uniunii muncitoreşti-ţărăneşti sau al uniunii muncitorilor şi fermierilor, sau partidul nepartizanilor, şi în legătură cu activitatea desfăşurată de el în statul Dakota de Nord, care se află în mîinile lui[33]. Aş vrea să am ceva documente — nu multe, dar pe cele mai importante — cu privire la acest partid şi la activitatea lui în Dakota de Nord, sau şi mai bine, ca o completare la aceste documente, un scurt referat din partea dumneavoastră în legătură cu această problemă. Dacă nu vă vine prea greu, vă rog să-mi răspundeţi cît mai repede, în cîteva cuvinte,

www.dacoromanica.ro

dacă puteţi să-mi îndepliniţi această rugăminte şi cînd anume.

Preşedintele C.C.P., *V. Ulianov (Lenin)*

Scrisă la 13 iulie 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după o copie dactilografiată

48

TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI A.G. ŞLIHTER

Tovarăşului Şlihter, din partea tovarăşului Lenin

13.VII.1921

Am primit comunicarea dumneavoastră în legătură cu încheierea lucrărilor comisiei speciale[34]. V-aş ruga: 1) să-mi trimiteţi astăzi o scurtă informare secretă cu privire la rezultatele generale ale lucrărilor acestei comisii şi 2) să staţi de vorbă cu Krasin, care trebuie să vină astăzi, iar după aceea cu Litvinov, care se întoarce zilele acestea de la Revel, — pentru a vedea care sînt condiţiile de vînzare a obiectelor, iar rezultatele acestor convorbiri să mi le comunicaţi printr-un bilet. Vă rog să-mi spuneţi care sînt concluziile dumneavoastră cu privire la posibilitatea ca aparatul comisiei speciale să fie transferat la Depozitul de obiecte de valoare al statului.

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după o copie dactilografiată

49

O DISPOZIŢIE CĂTRE SECRETARĂ ŞI UN BILET PENTRU A.S. ENUKIDZE[35]

Trimiteţi cîte o copie:

1) lui Molotov,

2) lui Enukidze şi

www.dacoromanica.ro

3) la Ceka.

Cereţi cît mai degrabă să fie îndreptate greşelile din telegramă.

Pe cît se pare, în ea e vorba de un cutremur sau de o inundaţie.

Lenin

13.VII

Pentru *Enukidze:* n-ar fi cazul să însărcinăm pe unul din membrii C.E.C. din Rusia să ia măsurile de ajutorare necesare?

Lenin

Scrise la 13 iulie 1921

Publicate pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăresc după manuscris

50

TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI A. I. RÎKOV ŞI V. M. MOLOTOV

Pentru tovarăşii Rîkov şi Molotov

Vă rog să-mi comunicaţi, în cîteva cuvinte, cum aţi soluţionat diferendul cu Direcţia generală a industriei piscicole şi Poteaev[36]. Am mai primit o scrisoare de la o oarecare Elizarova, şefa secţiei pentru ştiinţă şi tehnică din Direcţia generală a industriei piscicole, care s-a adresat şi ea Comisiei de control. Îl apără cu căldură pe Poteaev, deşi în unele privinţe nu este de acord cu el, şi spune că toţi specialiştii serioşi sînt de partea lui.

Preşedintele C.C.P., *V. Ulianov (Lenin)*

Scrisă la 13 iulie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după o copie dactilografiată

www.dacoromanica.ro

51

CĂTRE V.M. MOLOTOV, PENTRU MEMBRII BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA[37]

Tovarăşului Molotov,
pentru membrii Biroului Politic. Secret

Propun *să încercăm* o votare *în scris:*
După părerea mea, trebuie: 1) să propunem ca ideile din prima parte a acestei scrisori să fie dezvoltate, pentru a fi comentate în presă; 2) să chibzuim planul unei „comisii pentru politica externă", *să înfiinţăm* o asemenea comisie şi s-o punem sub preşedinţia lui Ioffe, *dar să fie o comisie mai modestă;* 3) să-l numim membru al Prezidiului C.E.C. din Rusia; 4) să-l trimitem în Turkestan *înaintea* lui Sokolnikov.

13.VII

Lenin

Scrisă la 13 iulie 1921 — *Se tipăreşte pentru prima oară după manuscris*

52

CĂTRE G.L. ŞKLOVSKI

Tovarăşe Şklovski,
Am vorbit şi cu Stomoneakov şi cu Krasin. Vă trimit alăturat un bilețel primit de la Krasin. Mi-a promis că o să aibă o întrevedere cu dumneavoastră. Lutovinov mi-a dat „cuvîntul de onoare" că va adopta o atitudine „imparţială" în raporturile cu dumneavoastră. Am făcut *tot ce am putut.* Susţin şi de data asta ceea ce v-am spus şi personal: trebuie ca la Berlin „să luaţi totul de la început" şi *să vă cuceriţi prin fapte* o situaţie. După 1917 s-a mai întîmplat aşa ceva cu *cîţiva* vechi membri de partid. Cele mai bune urări dumneavoastră şi întregii familii!

Lenin

Scrisă între 13 şi 19 iulie 1921 — *Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris*

www.dacoromanica.ro

53

O DISPOZIŢIE PENTRU L.A. FOTIEVA ŞI O TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI V.A. AVANESOV, A.S. ENUKIDZE ŞI A.I. BELENKI

Pentru Fotieva sau Gleasser

Vă rog să expediaţi următoarea telefonogramă:
lui Avanesov,
„ Enukidze,
„ Belenki (Ceka).

Astăzi, 13.VII, mi s-a trimis, din nou, nu o broşură gata, paginată, tipărită („Instrucţiunile C.M.A." şi „Hotărîrea C.E.C. din Rusia"), ci numai o corectură nepaginată, un proiect.

Este evident că ambele tipografii, atît aceea a Cekăi, cît şi aceea a Prezidiului C.E.C. din Rusia, *sabotează*. O asemenea întîrziere, o asemenea tărăgănare este revoltătoare, inadmisibilă.

Vă rog să urgentaţi tipărirea şi *să pedepsiţi* pe directorii celor două tipografii, care s-au făcut *vinovaţi* de tărăgănare.

Şi nu uitaţi să-mi comunicaţi ce măsuri aţi luat.

Preşedintele C.C.P., *Lenin*

Scrisă la 13 iulie 1921

Publicată pentru prima oară parţial, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte pentru prima oară în întregime, după manuscris

54

*CĂTRE PREŞEDINTELE MICULUI CONSILIU AL COMISARILOR POPORULUI SAU CĂTRE ADJUNCTUL SĂU

Am primit o scrisoare de la Cicerin, care îmi face cunoscut că la 11.VII a fost adoptată o hotărîre în chestiunea sistemului de import şi de păstrare a mărfurilor engleze fără să fi fost consultat şi tov. Ştein, care fusese

www.dacoromanica.ro

delegat în acest scop de Comisariatul poporului pentru afacerile externe. S-a procedat astfel cu toate că tov. Ştein a stat în anticameră de la ora 3 pînă la ora 9 seara. Cicerin obiectează că o asemenea hotărîre a fost luată fără participarea Comisariatului poporului pentru afacerile externe şi că, după ce a fost aprobată fără participarea acestuia, ea a şi fost publicată în „Ekonomiceskaia Jizn".

Vă rog să luaţi măsuri pentru îndreptarea acestei greşeli.

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului,

V. Ulianov (Lenin)

Scrisă la 14 iulie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după o copie dactilografiată

55

CĂTRE A.A. KOROSTELEV[38]

Tovarăşului *Korostelev*

Se înţelege că totul constă *în a ajuta întreprinderile*. Aveţi dreptate. Vom începe *numaidecît* să trecem unele întreprinderi la sistemul aprovizionării colective. Şi L.B. Kamenev şi eu sîntem pentru acest sistem. Vom aproba, în şedinţa *Consiliului Muncii şi Apărării*, lista pe care o veţi prezenta *dumneavoastră*, de acord cu prezidiul din Moscova (sau *împotriva* muncitorilor din Moscova, în caz că ei se încăpăţînează). Vă rog să-mi răspundeţi prin curier.

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Scrisă la 15 iulie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

56

CĂTRE PREŞEDINTELE MICULUI C.C.P.*

Pentru preşedintele Micului Consiliu
(cel care a prezidat şedinţa din 14.VII)

Stimate tovarăş,

Vă rog să fiţi atît de amabil şi să-mi comunicaţi ce cuprinde în esenţă hotărîrea adoptată de Micul Consiliu la 14.VII în chestiunea păstrării mărfurilor engleze[39]. De ce, adoptînd o asemenea hotărîre, v-aţi pus de acord cu *Comisariatul poporului pentru afacerile interne*, iar nu cu *Comisariatul poporului pentru afacerile externe?*

De ce n-a fost consultat şi Ştein?

Şi cum credeţi că o să se termine *în mod practic* toată această poveste? Care este părerea dumneavoastră?

Lenin

Poate că ar fi bine ca dumneavoastră să discutaţi personal (sau la telefon) cu *Cicerin?* Ar fi cel mai bun lucru.

Scrisă la 15 iulie 1921 *Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris*

57

CĂTRE F.E. DZERJINSKI ŞI I.S. UNŞLIHT

Pentru Dzerjinski (Comisariatul poporului pentru căile de comunicaţie) şi Unşliht (Ceka)

Vă atrag atenţia asupra unei telegrame primite de mine, pe care v-o trimit alăturat[40]. Vă rog să luaţi cele mai energice măsuri, pentru a pune capăt situaţiei, şi să-mi comunicaţi ce anume aţi făcut şi cum aţi procedat

* Vezi volumul de faţă, documentul 54. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

pentru a verifica dacă măsurile luate au fost într-adevăr îndeplinite.

Lenin

Scrisă la 15 iulie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după manuscris

58

CĂTRE L.B. KRASIN[41]

Eu cred că chestiunea asta priveşte **Consiliul Comisarilor Poporului** şi, din moment ce sînteţi amîndoi de acord (la fel şi Hinciuk), s-ar părea că nu există nici o obiecţie. Puneţi-o în discuţie la şedinţa de astăzi a **C.C.P.**

N-am putea să cumpărăm cereale din Manciuria printr-o societate *g e r m a n ă* care să asigure şi transportul lor?

Lenin

Scrisă la 15 iulie 1921

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

59

CĂTRE G.V. CICERIN

Tovarăşului Cicerin
O copie pentru tov. Unşliht

Tovarăşe Cicerin,

Chiar acum am terminat convorbirea mea cu senatorul France. Mi-a adus şi mi-a arătat o rezoluţie — prezentată de el la senat încă din 1920 — **ÎN FAVOAREA** Rusiei Sovietice. Mi-a povestit cum în cadrul unor mari mitinguri publice a luat cuvîntul, împreună cu tov. Martens, **ÎN FAVOAREA** Rusiei Sovietice. Susţine că e „liberal". Este **PENTRU** încheierea unei alianţe între Statele

www.dacoromanica.ro

Unite, Rusia şi Germania, cu scopul de a scăpa lumea de imperialismul Japoniei, Angliei etc. etc.

Spune că a venit să vadă Rusia şi să dezmintă minciunile ce se spun pe seama ei.

În afară de asta, mai e o mică chestiune. La noi a fost arestată pentru spionaj o oarecare Harrison. El socoate că e vinovată, că într-adevăr a făcut spionaj. Crede că, la noi, ea e torturată etc.

Dar el este senator, din partea statului Maryland, şi vrea să fie din nou ales (alegerile vor avea loc în anul viitor). Toţi adversarii lui strigă: „dar cu Harrison a noastră ce se aude"? (ea e tot din statul Maryland), iar cumnatul ei (brother in law) e guvernator al statului Maryland. Şi dacă cumva ea o să moară, toţi o să spună: au omorît-o aceia, în Rusia, pe „Harrison a noastră".

El nu ne cere să-i dăm drumul; ne roagă numai să ne gîndim dacă nu s-ar putea face ceva.

Am promis să-i dau răspuns luni (căci marţi vrea să plece) prin tov. Cicerin.

Îl rog pe tov. Unşliht ca pînă duminică să-mi prezinte un referat din partea sa, precum şi un aviz definitiv din partea tovarăşului Cicerin, iar pe tov. Cicerin îl rog să-mi comunice prin telefon, duminică seara, ce părere are în această chestiune[42].

Lenin

Scrisă la 15 iulie 1921

Publicată pentru prima oară în 1958, în cartea „V.I. Lenin despre legalitatea socialistă (1917—1922)"

Se tipăreşte după o copie dactilografiată

60

*COMPLETARE LA SCRISOAREA ÎN LEGĂTURĂ CU FRANCE

France se interesează în mod deosebit dacă nu există cumva o traducere în limba engleză a ultimelor decrete.

(Impozitele, comerţul liber, darea în arendă a unor întreprinderi etc.)

www.dacoromanica.ro

Nu s-ar putea face, pentru el, o asemenea traducere?

Lenin

Scrisă nu mai devreme de 15 iulie 1921

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

61

CĂTRE I.T. SMILGA

Tovarăşe Smilga,

Krjijanovski insistă să amînaţi plecarea pînă *miercuri*[43]. Spune că în privinţa combustibilului situaţia este primejdioasă. *M a r ţ i*, cică, o să elaborăm împreună o serie de măsuri practice, deosebit de importante şi cu caracter *urgent*.

Vă rog să-mi *c o m u n i c a ţ i i m e d i a t*, chiar prin acest curier, ce argumente aveţi contra. Ar trebui să rămîneţi pînă marţi.

Lenin

15. VII, ora 11 $^1/_2$ a.m.

Scrisă la 15 iulie 1921

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

62

CĂTRE L.B. KRASIN

Tovarăşe Krasin,

Goldenberg nu vrea să plece în străinătate. Nu vrea să se apuce de publicistică.

Dorinţa lui este să fie de folos în economie, acolo unde se simte mai multă nevoie. Ne cere să-l numim în Comisariatul poporului pentru comerţul exterior.

Mai staţi de vorbă cu el.

www.dacoromanica.ro

Şi aranjaţi-i aici, la Moscova, o situaţie *m a t e r i a l ă* acceptabilă. Adresaţi-vă pentru aceasta lui *Enukidze*. Dar, vă rog, neapărat.

Cu salutări comuniste,
Lenin

Scrisă la 16 iulie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după manuscris

63

CĂTRE G.V. CICERIN

Tovarăşe Cicerin,

Rotştein se plînge de ceea ce se întîmplă la Baku. Ce aţi hotărît? N-ar fi cazul să propunem Comitetului Central să adopte în această problemă o hotărîre, astfel ca Ordjonikidze (membru al Comitetului Central) să se simtă pe deplin răspunzător?

Daţi-i lui Molotov *proiectul* (textul) pregătit al hotărîrii pe care urmează s-o adopte Comitetul Central, şi noi o să-l punem la vot prin telefon[44].

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Scrisă la 16 iulie 1921

Se tipăreşte după manuscris

64

DISPOZIŢIE CĂTRE SECRETARĂ

Vă rog să-mi procuraţi numerele din ziarul Partidului Comunist din Cehoslovacia „Rude Pravo"[45] din perioada Congresului din mai 1921 al acestui partid[46]. (Adresaţi-vă lui Akselrod sau lui Šmeral, delegatul Cehoslovaciei la Congresul Internaţionalei Comuniste.)

La fel şi numerele din ziarul german „Vorwärts", care apare la Reichenberg în Cehoslovacia. (Adresaţi-vă lui

www.dacoromanica.ro

Akselrod sau lui Kreibich, delegatul secției germane a Partidului Comunist din Cehoslovacia.)

Dictată la telefon,
înainte de 17 iulie 1921

Publicată pentru prima oară în octombrie 1958, în nr. 2 al revistei „Probleme ale păcii și socialismului"

Se tipărește după un text dactilografiat

65

TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI T.L. AKSELROD

Tov. Akselrod,

N-am primit nici pînă azi rezoluțiile Congresului al III-lea al Internaționalei Comuniste, pe care îmi promiseserăți că mi le veți trimite peste două zile. Vă înapoiez ziarele cehe și germane, deoarece nu găsesc în ele ce-mi trebuia. Îmi reînnoiesc rugămintea de a-mi trimite numai acele numere din „Rude Pravo" care conțin darea de seamă asupra Congresului din mai 1921 al Partidului Comunist din Cehoslovacia. Tocmai aceste numere nu mi le-ați trimis. Vă rog să găsiți un tovarăș ceh care să se angajeze să îndeplinească conștiincios și punctual această rugăminte.

Dictată la telefon,
la 17 iulie 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipărește după un text dactilografiat

66

TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI P.A. BOGDANOV

Pentru tov. Bogdanov

Vă rog să-i cereți lui Tanhilevici, care lucrează la Comisia pentru concesiuni, să întocmească un scurt tabel de date în legătură cu concesiunile ce se acordă lui Urquhart[47], și anume: 1) ce suprafață, cîte deseatine sînt prevăzute a fi concesionate, 2) ce parte din producție

www.dacoromanica.ro

a fost prevăzută în aceste concesiuni, şi să anexeze sau să menţioneze exact această statistică. Partea de producţie trebuie indicată în mod separat pentru cupru, aur, argint, zinc şi plumb. Vă rog să-mi comunicaţi cînd îmi pot fi furnizate aceste informaţii şi materiale.

Dictată la telefon
la 17 iulie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după un text dactilografiat

67

TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI G.D. ŢIURUPA

Comitetul pentru construcţii de stat,
tovarăşului Ţiurupa

Vă rog să profitaţi de prezenţa lui Stomoneakov şi Krasin la Moscova, pentru ca, împreună cu ei, să ajungeţi la un acord definitiv în ce priveşte cumpărarea, de la Berlin, a celor ce mai sînt necesare pentru terminarea construcţiei Centralei electrice de la Kaşira, precum şi în ce priveşte achitarea comenzilor. Vă rog să-mi comunicaţi, pe scurt, dacă s-a aranjat totul, în acest sens, şi cînd încep să fie livrate comenzile.

Dictată la telefon,
la 17 iulie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după un text dactilografiat

68

TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI L.B. KRASIN

Pentru L.B. Krasin

Vă rog ca, înainte de plecarea lui Stomoneakov, să vă puneţi pe deplin de acord cu G.D. Ţiurupa în ce priveşte efectuarea comenzii la Berlin şi procurarea imediată, fără nici o întîrziere, a materialelor care sînt necesare pentru terminarea construcţiei de la Kaşira.

www.dacoromanica.ro

Vă rog să-mi comunicaţi ce măsuri se pot lua pentru a urgenta încheierea acordului cu casa de comerţ cu obiecte de platină şi briliante, de care mi-aţi vorbit. Consider că încheierea cît mai grabnică a acestei tranzacţii este absolut necesară[48].

Dictată la telefon,
la 17 iulie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după un text dactilografiat

69

TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI I.I. SKVORŢOV-STEPANOV

Pentru I.I. Skvorţov-Stepanov

Vă rog să-mi comunicaţi cum staţi cu lucrarea pe care aţi promis-o şi de care am vorbit ultima dată. Cînd e gata?[49]

Dictată la telefon,
la 17 iulie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după un text dactilografiat

70

TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI G.K. ORDJONIKIDZE

Cifrat

În primul rînd: vă rog să-mi comunicaţi care e starea sănătăţii lui Stalin şi care e diagnosticul medicilor. În al doilea rînd: ar fi extrem de important pentru noi dacă am obţine în concesiune, de la turci, minele de cupru de la sud de Batumi, care au trecut în posesia lor. Comunicaţi-mi dacă s-au întreprins demersuri în acest sens şi sub ce formă. În al treilea rînd: Krasin e la Moscova, şi

www.dacoromanica.ro

В Президиум
Рогожско-Симоновского
Совдепа.
т.т. К. Уханову и К. Рожкову.

17/VII Дорогие товарищи!

Очень благодарю Вас за присылку книги и за дружеское письмо. Книгу прочел с интересом. Несомненно, для истории организации сов. власти она будет иметь значение.

Посылаю Вам экземпляр тоненького отпечатанного закона о райкомах и наказа. Надеюсь, Вы заранее уплатили стоимость, дабы ему напрасно, проволочек-ничтожно сэкономить, дольше ее сами (и отдохнете еще кое

Prima pagină din manuscrisul scrisorii lui V.I. Lenin „Către prezidiul Sovietului de deputați al raionului Rogoisk-Simonovsk". — 17 iulie 1921

www.dacoromanica.ro

trebuie să profităm de acest prilej pentru a clarifica pe deplin situaţia organelor comerţului exterior al Transcaucaziei. În al patrulea rînd: care e starea sănătăţii lui Reske şi cînd termină tratamentul[50].

Lenin

Dictată la telefon,
la 17 iulie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după o copie dactilografiată

71

*CĂTRE PREZIDIUL SOVIETULUI DE DEPUTAŢI AL RAIONULUI ROGOJSK-SIMONOVSK

Tovarăşilor K. Uhanov şi N. Borisov

17.VII

Dragi tovarăşi,

Vă mulţumesc foarte mult pentru cartea ce mi-aţi trimis-o[51], precum şi pentru scrisoarea dumneavoastră amicală. Am citit cartea cu mult interes. Nu încape îndoială că ea prezintă importanţă pentru istoria organizării Puterii sovietice.

Vă trimit un exemplar din legea cu privire la consiliile economice raionale, care a fost publicată acum de curînd, precum şi „Instrucţiunile". Sper că veţi antrena din timp un statistician, îi veţi da materialele necesare, veţi controla lucrarea lui, o veţi completa dumneavoastră (şi cu schiţe întocmite de unii tovarăşi care lucrează în raionul Rogojsk-Simonovsk, dacă se vor găsi amatori), iar la toamnă veţi publica o dare de seamă despre *conţinutul* şi *rezultatele* activităţii economice a Sovietului dumneavoastră raional. Sper că veţi lua asemenea iniţiativă şi că raionul dumneavoastră se va situa printre primele în opera de dezvoltare a construcţiei economice locale.

www.dacoromanica.ro

Vă mulţumesc încă o dată şi vă trimit salutările mele comuniste.

V. Ulianov (Lenin)

Scrisă la 17 iulie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după manuscris

72

TELEGRAMĂ ADRESATĂ CONGRESULUI JUDEŢEAN AL SOVIETELOR DIN SIMBIRSK

Simbirsk

Către cel de-al XII-lea congres judeţean al Sovietelor

Vă fac cunoscut că Puterea sovietică ia de urgenţă măsuri energice pentru a ajuta pe cei ce au de suferit de pe urma secetei. Pretutindeni se organizează colecte. C.E.C. din Rusia a adresat la 12.VII un apel întregii populaţii, cerîndu-i să acorde tot ajutorul posibil celor înfometaţi. Pe lîngă C.E.C. din Rusia a fost înfiinţat un comitet special pentru ajutorarea înfometaţilor. Un comitet asemănător a fost alcătuit în vederea obţinerii unui ajutor în cereale din străinătate. Zilele acestea vor pleca spre dumneavoastră împuterniciţi ai C.E.C. din Rusia. Facem tot ce e cu putinţă.

Preşedintele Consiliului Muncii şi Apărării,

Lenin

Scrisă la 18 sau 19 iulie 1921

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după un text consemnat de L.A. Fotieva şi semnat de V.I. Lenin

73

O DISPOZIŢIE CĂTRE SECRETARĂ ŞI O TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI POLONSKI

Trebuie trimisă o telegramă medicului de la care am primit ieri un raport asupra stării sănătăţii tovarăşului

www.dacoromanica.ro

Reske. Numele şi adresa lui se află la Lidia Aleksandrovna, de la care am luat ieri această hîrtie.

Textul telegramei: Vă rog să transmiteţi tovarăşului Reske, în caz că starea sănătăţii lui permite, următoarea dispoziţie: să-mi scrie unde se află detaşamentul său şi cînd îşi încheie actuala misiune; să dea unele amănunte despre componenţa, calităţile profesionale şi principalii membri ai detaşamentului şi să-mi spună cine l-ar putea înlocui, pentru un timp oarecare, pe tov. Reske în acest grup. Să mă informeze ceva mai amănunţit printr-o scrisoare şi mai concis printr-o telegramă[52].

Preşedintele C.C.P., *V. Ulianov (Lenin)*

Scrisă la 19 iulie 1921
Expediată la Kislovodsk

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după un text dactilografiat

74

TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI M.I. KALININ ŞI L.B. KAMENEV

Kalinin m-a informat că a fost emisă ideea de a colecta în mod special cîte un funt de fiecare pud de cereale recoltate, pentru a ajuta pe înfometaţii din regiunea Volgăi. Vă rog să-mi comunicaţi dacă această chestiune a fost luată în dezbatere şi cînd aveţi de gînd s-o supuneţi aprobării Prezidiului C.E.C. din Rusia[53]. După mine, ar trebui: 1) să se adopte imediat o hotărîre în acest sens; 2) să se ceară, cît mai urgent, ca fiecare judeţ să trimită în regiunea Volgăi cîteva vagoane de cereale, iar acestea să fie neapărat însoţite de doi-trei ţărani, aleşi dintre localnici, care se vor convinge de proporţiile nenorocirii şi vor putea să povestească cele văzute ţăranilor de prin părţile lor; 3) să ne gîndim să instituim o distincţie, un fel de ordin sau cruce de onoare, pentru eforturi deosebite

www.dacoromanica.ro

în acțiunea de ajutorare a înfometaților din regiunea Volgăi.

Președintele C.C.P., *V. Ulianov (Lenin)*

Dictate la telefon
la 19 iulie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipărește după un text dactilografiat

75

O DISPOZIȚIE CĂTRE SECRETARĂ ȘI O NOTĂ PENTRU L.G. LEVIN

Medicului care va supraveghea tratamentul tovarășului Béla Kun (i se va trimite pe numele tovarășului Zinoviev, prin Comisariatul poporului pentru afacerile externe, la sanatoriul unde se află el și unde va fi internat tov. Béla Kun):

Vă rog să mă informați, pe scurt, despre starea sănătății tovarășului Béla Kun și să-mi spuneți cît timp va trebui să stea acolo și ce tratament aveți de gînd să-i aplicați.

Președintele C.C.P., *V. Ulianov (Lenin)*

Dictate la telefon
la 19 iulie 1921

Publicate pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăresc după un text dactilografiat

76

RĂSPUNSURI LA O SCRISOARE A LUI S.G. SAID-GALIEV

La prima întrebare — *d a.* 2) Încă pentru mult timp.

1. Este necesară existența micilor republici autonome ale Federației Sovietice Ruse în general, și în special existența Tatariei?

2. Dacă da, atunci pentru cît timp sau, cu alte cuvinte, pînă la îndeplinirea căror sarcini și pînă la atingerea căror țeluri?

3. Am eu dreptate cînd susțin că, în condițiile unei juste interpretări a rezoluției Congresului al X-lea al partidului cu privire la problema națională, în procesul de aplicare a ei, comuniștii aparținînd fostei națiuni dominante,

www.dacoromanica.ro

care se află în toate privințele la un nivel mai înalt, trebuie să joace rolul de pedagog și de dădacă în raporturile lor cu comuniștii și cu toți oamenii muncii aparținînd naționalităților altădată asuprite, care acum alcătuiesc cutare republică (regiune, comună) autonomă, și, pe măsură ce aceștia evoluează, ei trebuie să le cedeze locul?...

3) Nu de „pedagog și dădacă", ci de ajutor.

4. În toate republicile autonome, iar în cazul de față în Tataria, printre comuniștii autohtoni (tătari) există două curente (grupări), care se deosebesc net între ele: unul din acestea se situează pe pozițiile luptei de clasă și tinde spre o continuă diferențiere de clasă a păturilor populației locale, iar celălalt prezintă o nuanță de naționalism mic-burghez, care s-a manifestat în mod pregnant în procesul luptei de clasă, mai cu seamă în cursul ultimilor patru ani.

4) Vă rog să indicați precis, clar și concis fapte referitoare la aceste „două curente".

Am eu dreptate cînd susțin că cei dintîi trebuie să se bucure de un sprijin deplin și multilateral din partea întregului P.C. din Rusia și a organelor sale centrale, iar aceștia din urmă (în măsura în care manifestă în mod sincer dorința de a lucra în folosul revoluției proletare și sînt utili prin munca lor) pot fi numai folosiți și, în același timp, educați în spiritul adevăratului internaționalism, dar nu pot fi preferați celor dintîi, așa cum se întîmplă în ultimul timp, și nu numai în Tataria?

Scrise la 20 iulie 1921

Publicate pentru prima oară în 1923, în „Ce-a de-a patra consfătuire a C.C. al P.C.(b) din Rusia cu activiștii cu munci de răspundere din republicile și regiunile naționale. Moscova, 9—12 iulie 1923. Dare de seamă stenografică", Moscova

Se tipăresc după manuscris

77

TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI B.S. STOMONEAKOV*

Comenzile pentru centrala electrică de la Kașira prezintă o importanță deosebită. Există o hotărîre a Comite-

* Proiectul acestei telefonograme se află tipărit în „Culegeri din Lenin", vol. XX, p. 214—215. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

tului Central în care se arată că e absolut necesar să fie grăbită treaba asta, astfel ca centrala să poată intra în funcţiune, cu o capacitate de 12 000 de kw, cel mai tîrziu în luna decembrie a acestui an. Înainte de plecare căutaţi să obţineţi informaţii cît mai exacte în legătură cu aceste comenzi, iar cînd veţi sosi la Berlin, să luaţi toate măsurile necesare pentru a urgenta comenzile şi a controla ca ele să fie executate cu toată punctualitatea necesară. Vă fac personal răspunzător de treaba asta. Vă rog să-mi comunicaţi, printr-o telegramă de la Berlin, ce măsuri aţi luat, cînd anume vor fi executate toate comenzile şi cînd vor fi livrate la Moscova.

Preşedintele C.C.P., *Lenin*

Scrisă la 20 iulie 1921
Expediată la Berlin

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după un text consemnat de L.A. Fotieva

78

CĂTRE DIRECŢIA GENERALĂ A INDUSTRIEI CĂRBUNELUI

Direcţia generală a industriei cărbunelui, Consiliul economic superior

Vă rog să-mi comunicaţi, fără întîrziere, cum stau lucrurile cu cumpărarea de haveze din străinătate pentru Donbass.

Tov. Smolianinov mi-a comunicat că din convorbirile lui telefonice cu tov. Grigoriev a tras concluzia că Direcţia generală a industriei cărbunelui manifestă unele îndoieli în ce priveşte utilitatea dovedită a folosirii pe scară largă a havezelor la extracţia cărbunelui şi că, în orice caz, efectul productiv pe care tov. Peatakov îl aşteaptă de la folosirea lor este exagerat.

Vă rog să-mi comunicaţi în mod absolut exact şi precis care e punctul de vedere al Direcţiei generale a industriei cărbunelui în ce priveşte utilitatea folosirii havezelor la extracţia cărbunelui în Donbass şi influenţa pe

www.dacoromanica.ro

care ar putea s-o aibă, în privința sporirii randamentului, folosirea lor în producție.

Totodată, comunicați-mi de unde se pot cumpăra asemenea haveze și de unde e mai bine să le cumpărăm — din Germania sau din Anglia? — și cît de repede se poate face lucrul ăsta.

Președintele Consiliului Comisarilor Poporului,
V. Ulianov (Lenin)

Scrisă la 20 iulie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipărește după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

79

CĂTRE L.B. KRASIN ȘI V.S. DOVGALEVSKI

Tovarășilor Krasin și Dovgalevski

Ni se comunică din Londra că s-au primit cereri, din partea unor persoane particulare, de a li se permite să trimită colete de alimente în Rusia. Noi n-avem o convenție în acest sens cu Departamentul poștelor din Marea Britanie.

Vă rog să urgentați rezolvarea acestei chestiuni, întrucît, cum e și firesc, trebuie să facilităm și să stimulăm trimiterea unor asemenea colete. Comunicați-mi ce măsuri ați luat în acest sens[54].

Lenin

Scrisă la 20 iulie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipărește după o copie dactilografiată

80

CĂTRE M.I. FRUMKIN

Pentru *Frumkin*

20.VII

Am citit scrisoarea dumneavoastră azi 20.VII[55].

Sînt de acord cu dumneavoastră cînd spuneți că nu putem permite cooperației *să urce* prețurile la produsele

www.dacoromanica.ro

agricole. Dar, în același timp, ar fi trebuit să faceți propuneri cît mai practice și mai concrete. Același lucru și în ce privește acordul pentru livrarea cărnii. Urmăriți rezultatele activității cooperației și prezentați propuneri complete.

Lenin

Scrisă la 20 iulie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipărește după manuscris

81

CĂTRE CETĂȚENII SATULUI GORKI[56]

Stimați tovarăși,

Nu mă simt bine și, de aceea, nu pot veni. Vă rog să nu mă așteptați și să începeți festivitatea fără mine. Nădăjduiesc că o să mă iertați.

Cu cele mai calde salutări și urări de succes,

V. Ulianov (Lenin)

Scrisă la 20 iulie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipărește după manuscris

82

CĂTRE RICHARD MÜLLER ȘI HEINRICH MALZAHN

20.VII.1921

Tovarășilor Richard Müller și Heinrich Malzahn

Dragi tovarăși,

Scrisoarea dumneavoastră cu data de 18.XII abia azi am reușit s-o citesc[57]. Doar o singură dată și foarte puțin timp am stat de vorbă cu tov. Heckert în legătură cu problema pe care o ridicați. Cînd m-a întrebat cum privesc eu această problemă, i-am răspuns că sînt prea

www.dacoromanica.ro

puţin informat pentru a-mi face o părere; că cei excluşi trebuie, în mod firesc, să fie organizaţi într-un fel sau altul şi că *în acest sens* propunerea lui *mi se pare* justă.

Atît şi nimic mai mult.

Ce reprezintă „uniunile“ şi în ce constă lipsa de tact a unor comunişti (care au înlesnit excluderea pusă la cale de social-trădători), *nu* ştiu.

Din rezoluţia adoptată de congres (pe care mi-aţi trimis-o dumneavoastră) constat că uniunile *nu* sînt aprobate („sînt lipsite de însemnătate“, „slab conturate“, „provoacă confuzie“). S-a trasat următoarea lozincă practică: „Să nu se smulgă noi grupuri de muncitori din sindicatele libere centralizate“.

Ce se poate spune despre o asemenea lozincă?

În afară de aceasta, chiar dumneavoastră speraţi să luaţi sindicatele în propriile mîini.

Am să trimit scrisoarea dumneavoastră tovarăşilor Lozovski şi Zinoviev ca să obţin de la dînşii o informare completă.

Cu salutări comuniste,

Lenin

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin“, vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris
Tradus din limba germană

83

CĂTRE I.S. LOBACEV ŞI A.I. RÎKOV

Tovarăşului Lobacev
Către Comisia pentru aprovizionarea muncitorilor
Tovarăşului Rîkov

Cicerin se plînge că străinii sînt lipsiţi de aprovizionare pe linie de stat. El susţine că o asemenea situaţie este cu totul inadmisibilă. Mi se pare că argumentele lui sînt întemeiate. Vă rog să examinaţi această chestiune şi să vedeţi dacă n-ar fi cazul să cumpărăm din străinătate o anumită cantitate de alimente pentru străinii care vin aici şi să-i punem să plătească un preţ care să acopere complet cheltuielile făcute de noi.

www.dacoromanica.ro

Cicerin ridică obiecţii şi mai serioase împotriva reducerii cu 100 de raţii a cotei de produse alimentare alocate lucrătorilor de la Comisariatul poporului pentru afacerile externe. Sînt de părere că trebuie să le fie lăsate aceste raţii.

Vă rog să-mi spuneţi care e părerea dumneavoastră.

Lenin

Scrisă la 20 iulie 1921 — *Se tipăreşte pentru prima oară, după o copie dactilografiată*

84

CĂTRE G.V. CICERIN

Tovarăşului Cicerin

Am citit chiar acum hotărîrea de ieri a Consiliului Comisarilor Poporului în legătură cu portul Petrograd. Din text reiese că această hotărîre a şi fost adoptată şi că elaborarea contractului a fost încredinţată unei comisii speciale, din care vor face parte şi reprezentanţi ai Comisariatului poporului pentru afacerile externe, ai Cekăi din Rusia şi ai Sovietului din Petrograd. Prezentaţi propunerea dv. concretă şi căutaţi s-o susţineţi în faţa acestei comisii[58].

Lenin

Scrisă la 20 iulie 1921 — *Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris*

85

CĂTRE V. A. SMOLIANINOV

Tovarăşului Smolianinov

Daţi cuiva să controleze aceste date. Explicaţi-i lui Cicerin că împotriva Comisiei pentru aprovizionarea

www.dacoromanica.ro

muncitorilor trebuie să se plîngă la forurile respective. (Eu sînt, în fond, de acord cu el.)*

Lenin

21. VII

Scrisă la 21 iulie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegere din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după manuscris

86

CĂTRE I.M. STEKLOV, M.I. ULIANOVA, V.A. KARPINSKI ŞI G.I. KRUMIN

21.VII.1921

Redacţia ziarului „Izvestiia C.E.C. din Rusia" — tov. Steklov
Redacţia ziarului „Pravda" — tov. Ulianova
Redacţia ziarului „Bednota" — tov. Karpinski
Redacţia ziarului „Ekonomiceskaia Jizn" — tov. Krumin
O copie pentru tov. Smolianinov

Vă rog să acordaţi atenţie numărului 44, din 1. VII. 1921, al „Colecţiei de dispoziţii şi hotărîri ale guvernului" — „Cu privire la comisiile economice locale, prezentarea dărilor de seamă şi conducerea pe baza Instrucţiunilor date de C.C.P. şi C.M.A." (hotărîrea C.E.C. din Rusia).

E necesar să se publice cîteva articole în care să se arate şi să se explice pe larg importanţa acestei hotărîri a C.E.C. din Rusia şi să se sublinieze îndeosebi că nu este admisibilă crearea unor aparate speciale pentru întocmirea dărilor de seamă, întrucît legea precizează că singurul aparat căruia îi revine asemenea atribuţie sînt birourile guberniale şi judeţene de statistică.

Să fie arătată în mod amănunţit importanţa principială pe care o au comisiile economice locale şi dările de seamă — care se publică spre cunoştinţa tuturor —

* Vezi volumul de faţă, documentul 83. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

atît pentru aplicarea noii politici economice în general, cît şi pentru o construcţie economică adecvată.

Trebuie subliniată în mod deosebit problema schimbului de mărfuri, apoi aceea a dezvoltării iniţiativei economice locale, a luptei împotriva birocratismului, precum şi aceea a atragerii celor fără partid în munca de construcţie economică.

Rog pe cei de la ROSTA să trimită vreo două-trei telegrame scurte, pe această temă, pentru a informa imediat toate oraşele guberniale şi judeţene, şi să ceară acestora să le reproducă în toate ziarele de partid şi sovietice locale.

Rog redacţiile ziarelor din Moscova să-mi trimită tăieturi cu articolele publicate în conformitate cu rugămintea de faţă sau diferite numere de ziar în care articolele pe această temă să fie subliniate în mod special.

Îl însărcinez pe tov. Smolianinov să urmărească cum sînt îndeplinite aceste cerinţe şi să-mi comunice ce probleme se mai pot ivi între timp.

Preşedintele C.C.P., *V. Ulianov (Lenin)*

Publicată pentru prima oară, parţial, în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte pentru prima oară în întregime, după o copie dactilografiată

87

TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ DIRECŢIEI DIFUZĂRII PRESEI

Direcţia difuzării presei şi tipăriturilor
O copie pentru Smolianinov

Vă rog să-mi comunicaţi ce măsuri aţi luat pentru aplicarea dispoziţiei din paragr. 9 al hotărîrii din 1 iulie a C.E.C. din Rusia cu privire la prezentarea dărilor de seamă de către organele locale, precum şi pentru transmiterea exactă şi grabnică a acestei hotărîri în toate instituţiile locale. Comunicaţi-mi neapărat în ce termen va

www.dacoromanica.ro

fi încheiată transmiterea acestei hotărîri către organele guberniale, județene și de plasă[59].

Președintele C.C.P., *V. Ulianov (Lenin)*

Dictată la telefon la 21 iulie 1921

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipărește după o copie dactilografiată

88

TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI M.I. KALININ, A.S. ENUKIDZE ȘI V.A. SMOLIANINOV

Tovarășilor Kalinin, Enukidze și Smolianinov

Vă rog să dați atenție centralei telefonice de la parterul Kremlinului. Funcționează cu totul nesatisfăcător. După toate probabilitățile, în afară de unele lipsuri existente în organizarea și administrarea acestei centrale, se resimte și faptul că cercul instituțiilor care o folosesc în mod nemijlocit s-a lărgit peste măsură de mult.

Nu credeți că ar fi bine ca totul să fie reorganizat în așa fel ca de această centrală să se folosească în primul rînd: 1) membrii Comitetului Central, 2) membrii Prezidiului C.E.C. din Rusia și 3) comisarii poporului? Toate celelalte instituții ar trebui, după părerea mea, să fie complet excluse sau să folosească o instalație aparte, astfel ca aparatul guvernamental central să poată avea la dispoziție o centrală telefonică care să funcționeze ireproșabil.

Vă rog să-mi spuneți care e părerea dumneavoastră în această privință. Insist foarte mult asupra necesității de a proceda neapărat și cu toată urgența la o reformă radicală[60].

Președintele C.C.P.,

V. Ulianov (Lenin)

Dictată la telefon la 21 iulie 1921

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipărește după o copie dactilografiată

www.dacoromanica.ro

89

TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI A.I. RÎKOV

Se va trimite lui *Rîkov* următoarea telefonogramă:
(O copie lui Smolianinov)

Consider că hotărîrea dumneavoastră de a însărcina Comisariatul poporului pentru aprovizionare să organizeze un magazin (depozit) special în care să se vîndă produse alimentare (şi alte articole) străinilor şi celor ce vin la Comintern este pe deplin justificată. Recomand ca ea să fie supusă aprobării *Consiliului Muncii şi Apărării*, şi *cît mai grabnic* cu putinţă[61]. Magazinul trebuie să fie organizat pe baze pur comerciale şi pus sub o conducere unică. La acest magazin vor putea face cumpărături doar cei ce vin din străinătate, şi numai dacă au permise speciale şi carnete personale pentru evidenţa cumpărăturilor. Îl însărcinez pe Smolianinov să urmărească în mod special cum este aplicată această hotărîre.

Lenin

22.VII

Scrisă la 22 iulie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după manuscris

90

CĂTRE V.M. BAJANOV ŞI S.A. GHEŢOV

Consiliul economic superior, Direcţia generală
a industriei cărbunelui,
pentru tov. Bajanov sau tov. Gheţov

Vă rog să luaţi măsurile cele mai energice pentru a asigura achiziţionarea în cel mai scurt timp a unor haveze din străinătate. Pentru a urgenta comanda şi a lămuri toate chestiunile în legătură cu cumpărarea, căutaţi să profitaţi de prezenţa la Moscova a tov. Stomoneakov, împuternicitul Comisariatului poporului pentru comerţul exterior în Germania.

www.dacoromanica.ro

Vă rog să-mi aduceți la cunoștință, prin tov. Smolianinov, toate măsurile ce vor fi luate pentru a urgenta comanda și cumpărarea mașinilor.

Președintele Consiliului Comisarilor Poporului,

V. Ulianov (Lenin)

Scrisă la 22 iulie 1921

Publicată pentru prima oară în 1957, în revista „Sotialisticeskii Trud" nr. 10

Se tipărește după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

91

CĂTRE L.A. FOTIEVA

Pentru Fotieva

Protestez cu toată hotărîrea împotriva întîrzierii cu care se tipăresc „Instrucțiunile C.M.A" în tipografia *Ceka i.*

Telefonați-i lui *Belenki* și spuneți-i că sînt **supărat foc.**

Cereți celor de la Direcția difuzării presei și tipăriturilor să expedieze *de urgență* aceste Instrucțiuni, altfel *îi bag la închisoare.*

Lenin

23.VII

Scrisă la 23 iulie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipărește după manuscris

92

CĂTRE V.A. SMOLIANINOV

Broșura („Instrucțiunile C.M.A.") o să apară cu o întîrziere revoltătoare. Și doar se știe că e gata!

www.dacoromanica.ro

Presaţi-i ceva mai tare[62].
O să mai fie o şedinţă a C.M.A.

Scrisă între 23 şi 25 iulie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după manuscris

93

CĂTRE M.A. KRUCINSKI

23.VII.1921

Tovarăşe Mihail Krucinski,

Am primit scrisoarea dumneavoastră împreună cu toate documentele în legătură cu Direcţia generală a herghelиilor statului[63].

E foarte regretabil că, acuzînd pe alţii de isterie, daţi şi dumneavoastră dovadă de aceeaşi meteahnă (ca să nu spun mai mult). Vă rog ca pe viitor să fiţi mai ponderat, în scrisorile dumneavoastră, şi *m a i c h i b z u i t.*

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Scrisă la 23 iulie 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

94

CĂTRE BIROUL POLITIC AL C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA[64]

Este necesar ca *B i r o u l P o l i t i c* şi *C. M. A.*:

1) să-l sancţioneze pe *B a d a e v* şi pe doi dintre colaboratorii săi cei mai apropiaţi cu o zi de *a r e s t* (într-o duminică) pentru neexecutarea unei dispoziţii a *C.M.A.;*

2) să le pună în vedere că a doua oară le vom da *o lună* de arest şi îi vom destitui.

Scrisă la 23 iulie 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

95

O SCRISOARE CĂTRE CONDUCEREA UNIUNII CENTRALE A COOPERATIVELOR DE CONSUM ŞI O DISPOZIŢIE PENTRU L.A. FOTIEVA

Cîte o copie pentru Molotov şi Briuhanov

În legătură cu o rezoluţie a fracţiunii comuniste a Congresului *Uniunii centrale a cooperativelor de consum*[65]

Toate aceste indicaţii păcătuiesc prin faptul că sînt prea generale. În afară de una sau două din ele, nu văd nici una care să cuprindă propuneri practice precise. Dată fiind importanţa problemelor care au fost atinse aici, consider necesar ca, în *dările de seamă* pentru *Consiliul Muncii şi Apărării*, organele locale ale cooperaţiei să pună problemele în mod mai concret. Ar trebui ca tovarăşii din conducerea Uniunii centrale a cooperativelor de consum, sintetizînd experienţa organelor locale, să dezbată mai des asemenea probleme în presă (îndeosebi în *„Ekonomiceskaia Jizn"*) şi să prezinte propuneri *concrete Consiliului Muncii şi Apărării* şi *Comitetului Central.*

Preşedintele C.C.P., *Lenin*

24.VII

N.B. Instrucţiunile (rezoluţia) fracţiunii comuniste din Uniunea centrală a cooperativelor de consum.

Pentru *Fotieva:*

trimiteţi scrisoarea, textul

p. 5 verso

Scrisă la 24 iulie 1921

Publicată pentru prima oară parţial în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte pentru prima oară în întregime, după manuscris

www.dacoromanica.ro

96

ÎNSEMNĂRI PE O TELEGRAMĂ DIN INZA ŞI O NOTĂ ADRESATĂ LUI N.P. BRIUHANOV, V.A. AVANESOV ŞI V.M. MOLOTOV

×× ...Ţăranii din guberniile Samara şi Simbirsk manifestă o vie dorinţă de a lucra în detaşamentele de recoltare din guberniile producătoare de cereale şi se comportă ca nişte inspectori-agitatori pentru colectarea impozitului în natură în guberniile producătoare de cereale. Ar fi de dorit ca această problemă să fie urgent rezolvată. Să li se aducă la cunoştinţă celor din Samara şi Simbirsk...

Preşedintele comisiei C.E.C. din Rusia, *Belkin*

Pentru *Briuhanov*, Avanesov şi Molotov

Vă rog ca în legătură cu problema, extrem de importantă, subliniată aici (××) să organizaţi o mică consfătuire la care să participe Briuhanov + Avanesov + Molotov şi să *prezentaţi* **imediat Consiliului Muncii şi Apărării,** spre aprobare, o hotărîre corespunzătoare. Este o măsură extrem de importantă.

E necesară şi utilă.

24.VII. *Lenin*

Scrise la 24 iulie 1921

Publicate pentru prima oară în 1959. în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

97

CĂTRE A.I. POTEAEV ŞI V.A. AVANESOV

Tovarăşului Poteaev
(şi tovarăşului Avanesov)

Tovarăşe Poteaev,

Cred că aţi citit deja acest raport[66]. Parcurgeţi şi însemnările mele şi trimiteţi-le *imediat* (chiar astăzi) lui Avanesov.

www.dacoromanica.ro

Trebuie să ţineţi luni şi marţi o mică consfătuire cu Avanesov, să supuneţi unui interogatoriu pe acuzaţi ((pe Nepreahin şi pe un activist din organele centrale al Consiliului Central al Sindicatelor)), să-i obligaţi (pe cei doi acuzaţi) să facă *o scurtă depoziţie în scris* şi, miercuri 27.VII, s-o prezentaţi la *C.M.A.*

1) Să fie sancţionaţi cu admonestare severă şi, după părerea mea, *să fie arestaţi* Nepreahin şi cel de la Consiliul Central al Sindicatelor, care s-a făcut vinovat de tărăgăneală şi lipsă de operativitate, de *nerespectarea* ordinului *Consiliului Muncii şi Apărării.*

2) Să faceţi o serie de propuneri concrete şi practice *precise* pentru urgentarea exportului de peşte şi efectuarea *cu succes a pescuitului de toamnă* în regiunea Astrahan.

Cu salutări comuniste, *Lenin*

24.VII

Scrisă la 24 iunie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după manuscris

98

CĂTRE A.I. POTEAEV

Tovarăşe Poteaev,

Aş vrea să ştiu dacă zîzania dintre dumneavoastră şi Comisariatul poporului pentru aprovizionare a fost complet lichidată. Trebuie să dispară şi urmele ei.

Scrieţi-mi cum stau lucrurile în această privinţă.

Vă trimit referatul lui Babkin, cu unele observaţii şi propuneri pe marginea lui.

Nădăjduiesc că această zîzanie n-a dus la o deteriorare a raporturilor dintre dumneavoastră şi Babkin.

În şedinţa de miercuri a *C.M.A.* trebuie să se adopte o serie de măsuri precise şi urgente pentru pescuitul de toamnă.

www.dacoromanica.ro

Dacă nu se poate altfel, o să cumpărăm cîte ceva din străinătate.

Daţi-mi un telefon marţi sau miercuri dimineaţa — eventual din cabinetul meu.

Cum stăm cu vînzarea icrelor în străinătate?

Cu salutări comuniste, *Lenin*

24.VII

Scrisă la 24 iulie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după manuscris

99

CĂTRE N.P. BRIUHANOV

Tovarăşe Briuhanov,

Aţi revenit la raporturi perfect normale cu Poteaev? Aţi şters orice urmă de *zîzanie?* Acest lucru este absolut necesar.

De zîzania care a fost nu vă învinuiesc pe dumneavoastră, ci pe cineva (pe cine?) din colegiul Comisariatului poporului pentru aprovizionare. Nu ştiu cine-i principalul vinovat. După părerea mea, dumneavoastră nu sînteţi vinovat decît de slăbiciune: trebuia să-l găsiţi pe intrigant şi să-l faceţi de doi bani în văzul tuturor, iar mie să-mi fi prezentat spre semnare documentul prin care el este sancţionat cu admonestare. Există în colegiul Comisariatului poporului pentru aprovizionare unul care bagă zîzanii.

24.VII

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Scrisă la 24 iulie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

100

CĂTRE V.A. SMOLIANINOV[67]

Tovarăşului S m o l i a n i n o v

Vă rog *să u r g e n t a ţ i* adoptarea proiectului de către C.C.P., trimiţîndu-l în prealabil, împreună cu raportul, lui Rîkov, Avanesov, Briuhanov şi altora, spre luare de cunoştinţă.

Lenin

24.VII

Scrisă la 24 iulie 1921 *Se tipăreşte pentru prima oară după manuscris*

101

CĂTRE I.P. BABKIN

Tovarăşe Babkin,

Am primit şi am citit hîrtiile trimise de dumneavoastră.

Propunerile concrete cu privire la exportul de peşte şi la desfăşurarea cu succes a pescuitului de toamnă daţi-le *numaidecît* (la 25.VII) lui Avanesov, ca să le prezinte la C.M.A., spre aprobare (şi lui *Poteaev*, bineînţeles în primul rînd).

Concediul o să vi-l aprobăm dacă medicul o să spună şi o să scrie că nu poate fi amînat pînă la iarnă. Altfel o să-l luaţi la iarnă.

Vă sfătuiesc să staţi de vorbă *personal* cu Poteaev şi să risipiţi bănuielile lui că vreţi să-i faceţi „concurenţă". *Dacă o să vreţi*, totul o să se aranjeze.

Care anume dintre lucrătorii „localnici" e nemulţumit de Poteaev? Şi de ce? Cînd şi unde s-a spus acest lucru?

Nu sînt convins de aşa ceva: e o simplă intrigă; o să aranjăm noi totul.

24.VII

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Scrisă la 24 iulie 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI *Se tipăreşte după manuscris*

www.dacoromanica.ro

102

CĂTRE A.I. RÎKOV

Secret

Tovarăşului Rîkov (cu rugămintea de a o restitui)

Tovarăşe Rîkov,

Părerea mea este că lui Babkin trebuie să-i faceţi o mustrare şi să-l lăsaţi în postul lui (din moment ce e de acord ca Poteaev să rămînă la Consiliul economic superior, înseamnă că totul nu e decît zizanie şi intrigă).

Trebuie să cereţi de la un medic *bun* o adeverinţă despre starea sănătăţii lui Babkin: dacă se poate, amînaţi-i concediul pînă la iarnă, iar dacă nu se poate amîna, daţi-i concediu acum, însă *cu obligaţia* să se trateze serios.

Despre propunerile lui practice am scris separat lui Poteaev şi Avanesov*, pentru ca la 27.VII să le pună în discuţia Consiliului Muncii şi Apărării.

Lenin

24.VII

Scrisă la 24 iulie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după manuscris

103

CĂTRE V.M. MOLOTOV

Tovarăşe Molotov,

Atît eu cît şi Nadejda Konstantinovna o cunoaştem pe Fofanova, încă **din vara anului 1917**, ca pe o bolşevică foarte cinstită. Trebuie să se acorde cea mai mare atenţie celor spuse de ea[68]. Scrieţi-mi cîteva rînduri.

24.VII *Lenin*

Scrisă la 24 iulie 1921

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după manuscris

* Vezi volumul de faţă, documentul 97. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

104

CĂTRE N. OSINSKI

Tovarăşului Osinski
(cu rugămintea ca, după ce o citeşte, s-o transmită şi tovarăşului Teodorovici)

Autorul scrisorii, tovarăşa Fofanova, a făcut parte din colegiul Comisariatului poporului pentru agricultură.

Nu o recomand pentru acest post.

E un membru de partid încercat şi răsîncercat *încă dinainte* de octombrie 1917.

De profesie agronom.

După părerea mea, este absolut necesar să fie folosită: chemaţi-o, staţi de vorbă cu ea, gîndiţi-vă ce trebuie făcut. Să lucreze în organele locale sau în calitate de inspector.

Avem atît de puţini membri de partid agronomi, iar acest mediu (al agronomilor) e atît de „străin" de noi, încît trebuie să ne agăţăm cu ambele mîini de un agronom membru de partid pentru ca el să supravegheze acest mediu, să-l controleze, *să-l atragă* de partea noastră.

După ce vă hotărîţi, scrieţi-mi cîteva rînduri.

Lenin

P.S. Trimiteţi-mi înapoi scrisoarea tovarăşei Fofanova.

Scrisă mai tîrziu de 24 iulie 1921

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după manuscris

105

TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI V.A. SMOLIANINOV

Tovarăşe Smolianinov,

Vă rog să faceţi totul pentru soluţionarea urgentă a problemei trimiterii de către persoane din Anglia a unor

www.dacoromanica.ro

colete cu produse alimentare în Rusia. Luaţi legătura cu Comisariatul poporului pentru poştă şi telegraf şi cu Krasin, pentru ca ei în nici un caz să nu întîrzie cu trimiterea unei telegrame precise la Londra în legătură cu această chestiune.

Lenin

Dictată la telefon la 25 iulie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după un text dactilografiat

106

TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI V.M.MOLOTOV

Pentru Molotov

Am citit hîrtiile ce mi-au fost trimise, din însărcinarea dumneavoastră, cu scrisoarea secretarului Comitetului orăşenesc al organizaţiei de partid din Moscova, precum şi pe cele cu privire la repartizarea cerealelor pentru Moscova şi Petrograd. În legătură cu cea de-a doua problemă v-am şi dat proiectul meu de hotărîre care urmează să fie supus aprobării Biroului Politic[69]. În legătură cu prima problemă, o să discutăm personal la telefon sau miercuri, cînd ne vedem.

Lenin

Dictată la telefon la 25 iulie 1921

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după un text dactilografiat

107

TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI L.B. KRASIN

Tovarăşului Krasin

1. Vă atrag atenţia asupra unei telegrame a lui Kopp[70] cu data de 19.VII, adresată lui Cicerin şi, în copie, lui Bogdanov, în legătură cu depozitele de mărfuri. Citiţi-o imediat şi daţi-vă avizul prin Cicerin.

www.dacoromanica.ro

2. Klîșko ne bomdardează cu telegrame în legătură cu coletele de alimente. Trebuie să ne grăbim cu răspunsul.

Lenin

Dictată la telefon la 25 iulie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipărește după un text dactilografiat

108

TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI N.L. MEȘCEREAKOV[71]

Dintr-o scrisoare a lui Cicerin am aflat că ați pregătit o broșură sau o serie de articole în legătură cu problema gruzină[72]. Ați folosit rezoluția conferinței menșevice din 1919, în care se consideră că un bloc al menșevicilor gruzini cu Antanta este inadmisibil și se condamnă existența unui asemenea bloc?

Dacă nu aveți la îndemînă această rezoluție, pot să v-o trimit eu.

Lenin

Dictată la telefon la 25 iulie 1921

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipărește după un text dactilografiat

109

CĂTRE G.V. CICERIN

Tovarășe Cicerin,

Este necesar ca *Biroul Organizatoric* să adopte (iar Biroul Politic să aprobe) o hotărîre *cam* în felul următor:

1) se va cere lui Meșcereakov să grăbească pregătirea broșurii;

www.dacoromanica.ro

2) *va fi desemnată o persoană care să răspundă* de tipărirea ei *în cel mai scurt timp;*

3) se va da o directivă pentru presă;

4) se va cere lui Şeinman *să se grăbească apariţia ei;*

5) la fel şi lui *Enukidze* — să se ocupe de *toate* aceste probleme.

25.VII

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Scrisă la 25 iulie 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

110

TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ PREZIDIULUI SOVIETULUI DIN MOSCOVA

Către Prezidiul Sovietului din Moscova

Cîte o copie pentru: Sorokin, biroul gubernial de statistică, consiliul economic gubernial şi consiliul sindical gubernial

1. Datele ce mi-au fost prezentate azi de Sorokin în legătură cu reducerea cu 30% îmi trezesc multe îndoieli în ce priveşte exactitatea lor[73].

2. Totodată mă îndoiesc că această reducere a fost făcută în mod just; mă tem că s-au operat reduceri la alte grupuri decît cele la care trebuia. Ar trebui să se facă reduceri la întreprinderile şi instituţiile care nu sînt absolut necesare.

3. Explicaţia dată de Sorokin că nu există date din care să se vadă ce grupuri de întreprinderi şi instituţii nu sînt absolut necesare dovedeşte că la biroul gubernial de statistică, la consiliul sindical gubernial şi la consiliul economic gubernial situaţia se prezintă cu totul nesatisfăcător.

www.dacoromanica.ro

Pentru şedinţa de mîine (26.VII.1921) a Consiliului Comisarilor Poporului vă rog să prezentaţi date şi explicaţii exacte.

Lenin

Dictată la telefon la 25 iulie 1921

Publicata pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după un text dactilografiat

111

CĂTRE G.V. CICERIN[74]

Tovarăşului C i c e r i n (sau Litvinov)

Tovarăşe Cicerin,

Vă rog, daţi dispoziţie să se traducă această scrisoare şi apoi să-mi fie trimisă (cu un referat de cîteva rînduri; poate că ştiţi despre ce este vorba. Nu cumva e un escroc? Nu se ştie?).

Pentru *Smolianinov* (directorul treburilor *C.M.A.):* cereţi informaţii la *Rîkov* şi comunicaţi-mi la telefon.

Cu salutări comuniste, *Lenin*

25.VII

Scrisă la 25 iulie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după manuscris

112

TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI V.M. MOLOTOV, PENTRU BIROUL POLITIC AL C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA

Tovarăşului Molotov

Vreau să mă refer la proiectul de acord cu privire la daşnaci care a fost parafat de Ioffe la Riga[75]. Sînt perfect de acord cu argumentele lui Cicerin şi propun ca acest acord să fie respins imediat şi în mod categoric.

www.dacoromanica.ro

Propun să se adopte imediat, prin consultare telefonică, o hotărîre în felul următor: „Proiectul de acord cu privire la dașnaci, care a fost semnat de Joffe și de alți tovarăși la Riga, se respinge imediat, în mod categoric".

Argumentul, invocat de Cicerin, că un asemenea acord ar fi nu numai nechibzuit, dar și primejdios pentru noi este, după părerea mea, perfect întemeiat.

Lenin

Dictată la telefon la 25 iulie 1921

Se tipărește pentru prima oară, după o copie dactilografiată

113

TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI L.B. KRASIN

Tovarășului Krasin
O copie pentru tov. Cicerin

Klîșko a comunicat în telegrama din 21.VI, trimisă pe adresa dumneavoastră, că Rusia va putea obține un ajutor substanțial numai în caz că cercurile guvernamentale din Anglia vor avea o atitudine mai mult sau mai puțin binevoitoare față de guvernul sovietic[76]. Tare mi-e teamă că Klîșko pune greșit această problemă și se lasă antrenat în promisiuni sau declarații inadmisibile. Pe noi nu ne interesează cîtuși de puțin cercurile guvernamentale din Anglia. Trebuie să-i tragem o săpuneală lui Klîșko, ca să procedeze mai inteligent.

Lenin

Dictată la telefon la 25 iulie 1921

Se tipărește pentru prima oară, după un text dactilografiat

114

CĂTRE G.V. CICERIN[77]

Tovarășe Cicerin,

1) Dacă Lunacearski și Krasin s-au pronunțat *p e n t r u* invitarea ei, trebuia să lăsați totul ***pe seama lor.***

www.dacoromanica.ro

2) De ce vă împovărează pe *dumneavoastră* cu asemenea *fleacuri?* Dar ce face Gorbunov sau *adjunctul* lui? Doar asta îi privește pe e i!!

3) A fost adoptat (mai zilele trecute) un decret în care se prevede organizarea unui magazin (depozit) pentru străini. Gorbunov (sau adjunctul său) (și **K r a s i n**) trebuie să se ocupe de treaba asta și de găsirea de *locuințe* pentru ei.

Cu salutări comuniste, *Lenin*

25.VII

Scrisă la 25 iulie 1921 *Se tipărește pentru prima oară, după manuscris*

115

CĂTRE A.A. KOROSTELEV

Tov. Korostelev,

Comisia de sub conducerea dumneavoastră[78] are o misiune extrem de importantă, o misiune dificilă și de răspundere.

Trebuie să depuneți toate eforturile ca să aveți cît mai puține insuccese; și să nu vă lăsați descurajați de insuccese, ci să munciți în continuare cu dîrzenie și răbdare. La Moscova este mult mai greu să lucrezi decît în provincie; aici e mai mult birocratism, sînt mai multe persoane „sus-puse", pervertite și răsfățate ș.a.m.d.

În schimb însă munca la Moscova o să aibă o imensă însemnătate demonstrativă și *politică*.

După părerea mea, ar trebui ca, în activitatea ei, această comisie să încerce să se conformeze „Instrucțiunilor Consiliului Muncii și Apărării".

Principalul este să nu vă risipiți eforturile, ci să luați mai bine *cîteva stabilimente*, să nu vă asumați sarcini prea mari, să vă fixați la început țeluri modeste, dar să le înfăptuiți cu perseverență; să nu dați uitării treaba începută, să n-o lăsați la jumătatea drumului, ci s-o duceți pînă la capăt.

www.dacoromanica.ro

În fiecare raion trebuie să atrageţi treptat, dar neapărat, *nemembri* de partid din rîndurile *muncitorilor* cunoscuţi ca oameni cinstiţi şi care se bucură de stimă. Să nu vă cruţaţi timpul şi eforturile pentru căutarea şi cunoaşterea lor.

Trebuie să-i *familiarizaţi* cu această muncă în mod treptat, cu precauţie, încercînd să găsiţi pentru fiecare din ei o îndeletnicire *cît mai potrivită*, corespunzătoare aptitudinilor lui.

Principalul este să faceţi în aşa fel ca muncitorii şi populaţia să se deprindă cu comisia, în sensul ca ei *să vadă* în ea *un ajutor* pentru dînşii; principalul este să *cîştigaţi încrederea* masei, a muncitorilor de rînd, a locuitorilor de rînd, nemembri de partid.

Tocmai dumneavoastră, ca preşedinte al comisiei şi ca reprezentant al centrului, ca membru al colegiului unei instituţii *atît de puţin îndrăgite* cum e *Inspecţia* muncitorească-ţărănească, n-o să vă fie uşor să faceţi acest lucru. Dar tocmai aici este esenţialul.

Trebuie ca, prin toate mijloacele şi sub toate raporturile posibile, să acordaţi un *ajutor*, un ajutor efectiv, fie el şi de proporţii reduse, dar real. Numai sprijinindu-vă pe acest principiu puteţi merge mai departe.

Vă rog să-mi scrieţi sau — dacă nu vă place să scrieţi — să mă chemaţi la telefon, poate din cabinetul meu, unde e mai multă linişte, pentru a proceda la un schimb de păreri în legătură cu munca comisiei conduse de dumneavoastră.

Arătaţi această scrisoare şi celorlalţi membri ai comisiei dacă socotiţi că acest lucru este oportun.

26.VII

Cu salutări comuniste, *Lenin*

P.S. Sarcina de căpetenie a comisiei constă în a ridica nivelul activităţii economice, a îmbunătăţi organizarea muncii, a face să existe o răspundere *p e r s o n a l ă*

www.dacoromanica.ro

r e a l ă. Ar mai trebui luate, în acest scop, încă cîteva stabilimente: o cantină, o baie, o spălătorie, un cămin etc.

Scrisă la 26 iulie 1921

Publicată pentru prima oară în 1924, în revista „Bolşevik" nr. 1 *Se tipăreşte după manuscris*

116

CĂTRE M.M. BORODIN

Pentru *tov. B o r o d i n*

Tovarăşe Borodin,

Referatul dumneavoastră este foarte interesant. Cred că ar trebui să-l puneţi la punct (aşa cum intenţionaţi, probabil, şi dumneavoastră), astfel ca să iasă un articol pentru „*Internaţionala Comunistă*" sau o broşură.

Strîngeţi tot materialul. Eliminaţi polemica împotriva comuniştilor. Faceţi un articol de lămurire, iar nu unul polemic, şi o să fie un lucru deosebit de util*.

Cu salutări comuniste, *Lenin*

26.VII

Scrisă la 26 iulie 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI *Se tipăreşte după manuscris*

117

CĂTRE L.B. KRASIN

Tov. Krasin,

Pregătiţi *pentru m i e r c u r i* şi trimiteţi-mi, pînă la ora 11 a.m., un răspuns la depeşa lui Ordjonikidze (nr. 2 066)[79].

Dar să nu mi-l trimiteţi pînă ce nu vorbim la telefon.

Scrisă la 26 iulie 1921 *Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris*

* Vezi volumul de faţă, documentul 47. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

118

ÎNSEMNĂRI PE O SCRISOARE A LUI V.D. KAISAROV ŞI O NOTĂ PENTRU V.A. SMOLIANINOV

Vă rog să daţi ordin să mi se pună la dispoziţie date cu privire la noua raionare a R.S.F.S.R. O comisie administrativă pentru raionare, instituită pe lîngă C.E.C. din Rusia, studiază această problemă. Datele menţionate sînt necesare pentru întocmirea unor hărţi amănunţite ale Rusiei după noul principiu. *N.B.*

Preşedintele comisiei, *V.D. Kaisarov*

Tovarăşului *Smolianinov:* 1) Scrieţi o asemenea hîrtie şi daţi-mi-o s-o semnez;

2) Citiţi *raportul;*

3) Discutaţi cu **Zolotovski** (asupra paragrafului *9* din raport) şi stabiliţi totul în mod *amănunţit;*

4) pregătiţi mandatele.

Lenin

26. VII

P.S. *Zolotovski* trebuie să reţină toate rugăminţile, să le înregistreze şi să *urmărească* îndeplinirea lor.

Scrise la 26 iulie 1921

Publicate pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după manuscris

119

CĂTRE A.I. RÎKOV[80]

Insist foarte mult ca astăzi să terminaţi cu treaba asta şi, ceea ce e mai important şi neapărat necesar, să-i *trageţi* o săpuneală (serioasă) lui Briuhanov, iar pe Poteaev să-l lăsaţi deocamdată în pace.

Scrisă la 27 iulie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

120

CĂTRE V.A. SMOLIANINOV[81]

Tovarăşe Smolianinov
Trebuie: 1) să urgentaţi chestiunea asta,
2) să daţi în judecată pe cei ce s-au făcut vinovaţi de tergiversare (11 luni!!!).
27.VII

Lenin

Scrisă la 27 iulie 1921 — *Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris*

121

O CONVORBIRE PRIN FIR DIRECT CU M.K. VLADIMIROV ŞI P.I. POPOV 28 IULIE 1921

(Moscova — Harkov)

Vladimirov: Tov. Popov, pornind de la evaluările noastre, a ajuns la concluzia că se pot colecta în mod efectiv 80 000 000 de puduri, iar dacă presupunem că se vor obţine recolte mai mari, atunci, după părerea lui, vom colecta încă 20 000 000 de puduri. Consider că acest calcul este eronat indiferent dacă recolta efectivă va corespunde sau nu evaluărilor majorate. Eu şi aşa am majorat la maximum cotele, potrivit cu situaţia judeţelor din punct de vedere politic. Sînt profund convins că o nouă majorare a lor în judeţele bîntuite de banditism politic va duce în mod practic la o scădere a cantităţii colectate. Consider că singura ieşire este să obţinem întregul uium, care, sub formă de impozit, ne poate aduce vreo 17 000 000 de puduri...

Lenin: Popov mi-a spus ieri că el consideră drept cifră potrivită 133 000 000 de puduri, iar nu 80 000 000. Mi-a promis că-mi va comunica astăzi rezultatele tratativelor definitive cu dumneavoastră. Astăzi n-am primit încă nimic de la el, deşi a promis că o să prezinte şi propuneri practice cu privire la modul cum trebuie evaluat maximul posibil şi necesar al impozitului în natură în Ucraina. Vă rog să trimiteţi chiar astăzi prin telefon formularea definitivă — atît pe a dumneavoastră, cît şi pe aceea a lui Popov — separat privind punctele asupra cărora aţi

www.dacoromanica.ro

căzut amîndoi de acord şi cele asupra cărora nu sînteţi de acord. Este necesar să primim chiar astăzi această formulare, întrucît chestiunea nu mai suferă amînare.

Vladimirov: Cu Popov încă n-am ajuns la o înţelegere. Majorările de cote propuse de el se referă în special la judeţele bîntuite de banditism politic, care au un aparat de partid extrem de slab şi care încă de pe acum protestează împotriva cotelor stabilite. Sînt convins că rezultatul va fi negativ. Dat fiind că s-au făcut o serie de propuneri, Racovski supune această chestiune Biroului Politic; cu acest prilej vrea să prezinte o propunere pe care în prealabil v-o comunic dumneavoastră, şi anume: „Ţăranii din nouă gubernii să fie obligaţi ca în termen de o săptămînă să predea cîte două puduri, din care unul se consideră ca impozit, iar celălalt trece în fondul special al celor ce au suferit de pe urma secetei din Ucraina şi din Rusia Sovietică". În felul acesta se iveşte posibilitatea de a intensifica în cel mai scurt timp colectarea cerealelor şi se obţin vreo 12 000 000 de puduri impozit suplimentar. Aştept să-mi răspundeţi. În actuala situaţie consider că aceasta este soluţia cea mai bună.

Lenin: Pentru ca să putem adopta imediat o hotărîre trebuie să dispunem şi de propunerile lui Popov. Chiar acum am primit o telefonogramă de la Vladimirov şi Racovski, şi e necesar să avem şi răspunsul cu propunerea lui Popov, căruia, sperăm, îi este cunoscut conţinutul telefonogramei primite de noi de la Vladimirov şi Racovski. Îl rog pe Popov să ne trimită cît mai repede o telefonogramă cu răspunsul lui.

Popov: Cînd am propus Biroului Politic să trecem o mare parte din judeţe în categoriile cu recoltă mai mare, am luat drept bază metodele folosite la Moscova, care oferă posibilitatea de a colecta sub formă de impozit peste 25 000 000—30 000 000 de puduri. Metoda celor de la Moscova se deosebeşte de cea ucraineană prin aceea că recolta la hectar în Ucraina, calculată după metoda locală, este mai mică decît cea calculată după metoda de la Moscova, şi anume cu 30—45%. Biroul Politic, din considerente organizatorice (dezorganizarea aparatului) şi politice (banditismul politic), a respins această propunere, fiindcă cu două-trei zile înainte de sosirea mea cotele fuseseră comunicate judeţelor. Personal, presupun că aceste cote care au fost comunicate judeţelor n-au ajuns încă la cunoştinţa plăşilor şi, de aceea, aş considera că e posibilă o modificare a acestor cote, ceea ce, repet, ar crea un spor de cel puţin 20 000 000 de puduri. A doua propunere pe care o fac este să fie ridicată scara recoltei cu cîteva categorii, care să cuprindă şi judeţele cu o recoltă medie de 80—90—100 de puduri la hectar. Numărul judeţelor de acest fel, după o evaluare făcută prin

www.dacoromanica.ro

metoda sondajelor, care se aplică la Moscova, este de cel puţin 25, şi ele ne-ar da posibilitatea să sporim cuantumul impozitului cu 4 000 000—6 000 000 de puduri. Biroul Politic a aprobat propunerea, dar pentru aprecierea recoltei la hectar el foloseşte propria sa metodă. Asta înseamnă că se obţine o sporire a impozitului numai în 3—4 judeţe, şi nu în 25, ceea ce în nici un caz nu aduce un spor mai mare de 1 000 000 de puduri. Cuantumul impozitului a fost stabilit de Comisariatul poporului pentru aprovizionare la cifra globală de 133 000 000 de puduri şi majorat cu 50 000 000 de puduri, adică cu 60%, datorită unui calcul greşit din care a rezultat un număr mai mare de contribuabili care cultivă mari întinderi de pămînt; în cazul unei reale preponderenţe a marilor agricultori se poate obţine o majorare a sumei impozitului cu 10—15%, cel mult cu 20%. Pe de altă parte însă trebuie să luăm în considerare micşorarea de impozit care are loc ca urmare a faptului că contribuabilul indică cifre mai mici decît cele reale cînd e vorba de suprafeţele lucrate de el şi cifre mai mari cînd e vorba de membrii gospodăriei: această micşorare e cu atît mai mare, cu cît suprafaţa folosită de el e mai mare. Dar, după socotelile mele, această micşorare a impozitului ar reprezenta cam 20—30%. Comisariatul poporului pentru aprovizionare nu are, de fapt, posibilitatea să stabilească în mod exact suprafaţa arabilă de care dispune fiecare gospodărie şi nici numărul membrilor ei. De aceea, dacă cuantumul impozitului calculat la o cotă medie poate fi majorat întrucîtva prin faptul că predomină marii contribuabili, pe de altă parte această majorare este anihilată prin indicarea unor cifre cu 20—30% mai mici pentru suprafaţa cultivată. În felul acesta, cei din Ucraina pot într-adevăr să obţină, la cotele stabilite de ei, 83 000 000 de puduri, şi nu 133 000 000, cum au calculat ei. Am propus ca impozitul care ar putea fi obţinut în mod efectiv să fie evaluat la 100 000 000 de puduri, şi anume: 83 000 000 de puduri, aşa cum au calculat ei în medie, în al doilea rînd, 20 000 000—25 000 000 de puduri prin trecerea unei serii de judeţe în categorii cu recoltă mai mare şi, în al treilea rînd, prin încadrarea unui număr de 25 judeţe în categoria celor cu 80—90—100 de puduri şi mai mult la hectar, ceea ce ne-ar mai aduce încă 4 000 000—6 000 000 de puduri. În afară de aceasta, din uium se pot strînge 17 000 000 de puduri. Am obţine astfel 100 000 000—107 000 000 de puduri impozit şi 17 000 000 de puduri uium, în total 120 000 000 de puduri. Din acestea am avea posibilitatea să repartizăm pentru R.S.F.S.R. 60 000 000 de puduri. Nu obiectez împotriva hotărîrilor adoptate de Biroul Politic, se va obţine şi prin aplicarea lor cîte ceva, dar foarte puţin, pentru că un spor real de colectări în cadrul impozitului în natură vom putea să obţinem numai prin deplasarea unei serii de judeţe în categorii imediat superioare sub raportul recoltei la hectar. La cele spuse pînă aici trebuie să mai adaug că tovarăşul Vladimirov a trimis o telegramă prin care cerea să fie amînată cu 24 de ore publicarea listelor cu categoriile de recoltă la hectar pentru fiecare judeţ. Hotărîrea

www.dacoromanica.ro

adoptată de Biroul Politic anulează telegrama lui Vladimirov. Aştept indicaţii.

Lenin: Răspunsul definitiv vi-l dăm mîine. Pînă atunci, vă rog să luaţi măsuri care să nu anticipeze nimic, adică să permită ca mîine, de acord cu tovarăşul Popov, să adoptăm o hotărîre privind aplicarea planului prezentat de dînsul.

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după un text dactilografiat

122

CĂTRE BIROUL POLITIC AL C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA

Tovarăşilor Molotov, Troţki şi Kamenev

Personal aş fi de acord să acceptăm propunerea lui Popov. Propun să discutăm şi să adoptăm o hotărîre definitivă în şedinţa de mîine a Biroului Politic[82].

Lenin

Scrisă la 28 iulie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după o copie dactilografiată

123

TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ DIRECŢIEI CENTRALE DE STATISTICĂ

Către Direcţia centrală de statistică

Rog pe şeful secţiei de statistică industrială să-mi dea în cel mai scurt termen următoarele informaţii:

1) ce fel de date primeşte secţia de statistică industrială curentă şi cît de des anume;

2) de la cîte mari stabilimente;

3) care e procentul (fie şi aproximativ) al dărilor de seamă şi al scurtelor comunicări care-i sînt prezentate în mod regulat;

www.dacoromanica.ro

4) pentru care din ultimele luni există date satisfăcătoare;

5) în ce termen aş putea primi un bilanţ, cît se poate de scurt, al ultimelor date care privesc numai principalele ramuri ale industriei;

6) dacă stabilimentele deosebit de mari — al căror număr este cu totul redus — sînt încadrate într-o categorie specială şi, dacă sînt trecute, care e numărul lor şi de ce date dispuneţi în legătură cu ele.

Preşedintele Consiliului Muncii şi Apărării,
V. Ulianov (Lenin)

Dictată la telefon la 28 iulie 1921

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după un text dactilografiat

124

CĂTRE G.E. ZINOVIEV

28.VII.1921

Tovarăşe Zinoviev,

Cele discutate ieri cu Clara Zetkin înainte de plecarea ei prezintă atîta importanţă, prin unele declaraţii făcute de ea, încît consider necesar să vi le comunic şi dumneavoastră:

Ea vrea să-i pună lui Levi două condiţii:

1) să-şi depună mandatul de deputat;

2) să suspende apariţia organului său de presă („Sowiet"[83] sau „Unser Weg", cum se numeşte, mi se pare, acum), publicînd totodată o declaraţie de atitudine leală faţă de hotărîrile Congresului al III-lea al Internaţionalei Comuniste.

Apoi, se teme ca nu cumva unuia din prietenii lui Levi să-i vină ideea să editeze lucrarea Rosei Luxemburg îndreptată împotriva bolşevicilor (ea a fost scrisă, pe cît se pare, în închisoare în 1918). Dacă o să facă cineva treaba asta, Zetkin intenţionează să publice o declaraţie în presă în care să arate că este convinsă de lipsa de lealitate a unui asemenea procedeu.

www.dacoromanica.ro

Spune că o cunoştea mai bine ca oricine pe Rosa Luxemburg şi este convinsă că ea însăşi a recunoscut aceste păreri ale ei ca fiind greşite, că şi-a dat seama, după ce a ieşit din închisoare, că n-a fost îndeajuns de bine informată.

În afară de aceasta, Leo Jogihes, care era cel mai bun prieten al Rosei Luxemburg, cu două zile înainte de moarte, a avut o lungă convorbire cu Clara Zetkin, căreia, venind vorba despre acest manuscris, i-a spus că însăşi Rosa Luxemburg a recunoscut că ideile expuse de ea sînt greşite[84]. La rugămintea mea, Zetkin a vrut să vă scrie dumneavoastră despre acest lucru.

Dacă v-a scris, vă rog să-mi trimiteţi scrisoarea ei.

Interesant este, totodată, că, după cum spune ea, în Germania s-a pornit un val de unire a *tuturor* muncitorilor (şi SDP şi USP-Leute) în lupta împotriva Lohnabbau etc. Fireşte că Zetkin a avut *perfectă dreptate* cînd a spus că comuniştii trebuie să fie *pentru* o astfel de unire care are la bază *lupta împotriva capitaliştilor*. Dacă „cei de stînga" vor fi împotrivă, trebuie să-i aducem la realitate.

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Pentru Zinoviev

P.S. Lozovski *a şi editat* rezoluţiile Congresului Internaţionalei sindicale. Bravo lui!

Dar *dumneavoastră* ce faceţi? Desemnaţi *o persoană responsabilă* pentru redactarea rezoluţiilor Congresului al III-lea al Internaţionalei Comuniste şi daţi-i lui *Lozovski* misiunea să le editeze.

Publicat pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

125

CĂTRE L.B. KRASIN[85]

(Secret)
(Se restituie)

Pentru Krasin

După părerea mea:

Trebuie instituită o comisie restrînsă care să elaboreze un plan detaliat. *Să se aprobe în principiu.* Să se stabilească suma exactă, termenele şi condiţiile de plată în *materii prime şi lemne* (în primul an să plătim cu aurul *nostru:* 30 000 000 de ruble aur; se poate plăti şi în *doi* ani cîte 30 000 000 de ruble aur). 10% pe an cu *amortizare?* Nu-i prea mult?

28.VII

Lenin

Etwa:
Krasin.
Alski
+
?Avanesov?
sau
Troţki?

Scrisă la 28 iulie 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

126

ÎNSEMNĂRI PE O CERERE A ASOCIAŢIEI COLONIŞTILOR DIN SUDUL RUSIEI ŞI O NOTĂ CĂTRE V.A. SMOLIANINOV

...Mulţi dintre noi au diferite sume de bani depuse în străinătate, mulţi au acolo rude, prieteni şi binevoitori. Ţinînd seama de această împrejurare, am hotărît să organizăm un sistem de întrajutorare pe baze cooperatiste în mod solidar cu coloniştii din regiunea Donului şi din Cuban, de pe Volga şi din Crimeea, antrenînd în această cooperativă firme comerciale şi industriale străine, pentru a aproviziona populaţia agricolă cu utilaj agricol şi

www.dacoromanica.ro

cu alte lucruri de care duce acum lipsă ţara noastră: mărfuri, seminţe etc.

De aceea vă rugăm să ne aprobaţi:

1) Pentru organizarea întrajutorării pe scară largă să stabilim o legătură directă cu firmele din străinătate, cu scopul de a cumpăra de acolo mărfuri şi a contribui astfel la înviorarea agriculturii.

2) Să facem achiziţii şi să primim mărfuri din străinătate, să efectuăm operaţii de schimb în limitele stabilite de lege, să efectuăm toate aceste acţiuni în mod direct, fără amestecul activ al unor organizaţii guvernamentale. ?

Tovarăşului *Smolianinov:* vă rog să urgentaţi *soluţionarea acestei chestiuni.* Să urmăriţi ca petiţionarii să capete *fără întîrziere* un răspuns *clar*, care să nu fie neapărat negativ.

Lenin

29.VII

Scrisă la 29 iulie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după manuscris

127

CĂTRE L.M. HINCIUK

29.VII

Tov. Hinciuk,

Am auzit că plecaţi. Pentru cîte luni? Înainte de plecare trebuie ca, în mod oficial, să propuneţi un „*locţiitor*", iar în mod neoficial să-mi comunicaţi cărora dintre comuniştii care lucrează în Uniunea dumneavoastră şi au *m u l t ă* experienţă (2—3 oameni) mă pot adresa.

Totodată, înainte de plecare, trebuie să-mi comunicaţi, *foarte pe scurt*, cînd va începe, în sfîrşit, să lucreze aparatul cooperaţiei.

Eu înţeleg acest lucru în sensul că trebuie arătat:

1) În cîte *p l ă ş i (d i n c u t a r e ş i c u t a r e* gubernie) există magazine (cooperative), şi, prin urmare, agenţi comerciali de-ai dumneavoastră, şi în cîte nu

www.dacoromanica.ro

există? Cîte magazine de acest fel și cîți agenți sînt în fiecare plasă?

2) Cîte dintre magazine (cîți dintre agenți) răspund cu regularitate la toate întrebările puse de centru și-i prezintă rapoarte? O dată pe săptămînă? O dată la două săptămîni?

3) Cîte dintre magazinele plășilor au primit mărfuri? Și ce fel de mărfuri? (Răspunsurile pot fi oricît de scurte.) Sare? Petrol lampant? Textile? *ș. a. m. d.*

4) Cîte răspunsuri în legătură cu cantitatea de surplusuri de cereale și de materii prime pe care le posedă țăranii (și care ar putea fi achiziționate în schimbul *cutăror sau cutăror* mărfuri) primiți?

Cereale?

Alte produse alimentare?

Materii prime industriale? ș.a.m.d.

5) Ce cantități de mărfuri au fost schimbate în perioada respectivă? Ce pe ce?

După părerea mea, atîta timp cît nu există astfel de rapoarte *nu se face nimic*. Totul se reduce la o simplă vorbărie.

Aștept răspuns.

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Scrisă la 29 iulie 1921

Publicată pentru prima oară în mai 1924, în revista „Soiuz Potrebitelei" nr. 5

Se tipărește după manuscris

128

CĂTRE V.M. MOLOTOV, PENTRU MEMBRII BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA[86]

Tov. Molotov,

Trebuie să cereți *de urgență* părerea lui *Trotki* și a altor membri ai Biroului Politic. Înclin să mă declar

www.dacoromanica.ro

de acord cu condiţia de a elabora condiţii *p r e c i s e* şi *a a m î n a* momentul.

29.VII.

Lenin

Scrisă la 29 iulie 1921 *Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris*

129

CĂTRE A.G. ŞLIHTER

29.VII

Tovarăşe Şlihter,

Vă rog să-mi scrieţi în cîteva cuvinte:

(1) Cum v-aţi înţeles cu Krasin?

(2) Cum merg lucrurile *î n r e a l i t a t e?*

Ce se face şi ce *s-a făcut?*

(3) Cum este folosit aparatul comisiei dumneavoastră?

(4) Mai aveţi şi alte rezultate, ceva mai amănunţite, şi care anume?

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Scrisă la 29 iulie 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI *Se tipăreşte după manuscris*

130

CĂTRE V.M. MOLOTOV

Tovarăşe Molotov,

V-am scris despre necesitatea de a-l *sancţiona* pe Badaev (a zădărnicit aplicarea unei hotărîri a *Consiliului Muncii şi Apărării;* cei de la Moscova au adus-o la îndeplinire)*. Nu mi-aţi răspuns.

Asemenea chestiuni trebuie soluţionate repede.

* Vezi volumul de faţă, documentul 94. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

Kamenev şi *Zinoviev* sînt de acord. Întocmiţi procesul-verbal pentru hotărîrea *Biroului Politic*, spre a fi supus aprobării Prezidiului C.E.C. din Rusia: „Pentru neaplicarea hotărîrii *C.M.A.* (cu privire la reducerea cu 30% a raţiilor alimentare) — pe care cei de la Moscova au adus-o la îndeplinire — tov. Badaev + *2 dintre colaboratorii* lui *cei mai apropiaţi* vor face o zi de *arest* (într-o duminică)".

Atunci va însemna că există „control"!!

Lenin

Scrisă mai devreme de 29 iulie 1921 — *Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris*

131

CĂTRE V.M. MOLOTOV[87]

Tov. Molotov,

După părerea mea, e nevoie să cereţi majorităţii membrilor Consiliului Comisarilor Poporului: 1) să dea o scurtă explicaţie în scris (trimiţîndu-le scrisoarea *de faţă);* 2) să desemneze un raportor în caz că vor fi convocaţi într-o şedinţă la Comitetul Central.

29.VII

Lenin

Scrisă la 29 iulie 1921 — *Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris*

132

*TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ PREŞEDINTELUI COMUNEI GUBERNIALE MOSCOVA

O copie prezidiului Sovietului de deputaţi din Moscova
„ „ Comisariatului poporului pentru învăţămînt

Tov. Smolianinov mi-a comunicat că o delegaţie de muncitori şi ţărani din gubernia Stavropol a predat

www.dacoromanica.ro

la Moscova, pe numele meu, un vagon de alimente aduse în dar pentru muncitorii înfometaţi. Vă rog, în primul rînd, să recepţionaţi acest vagon cît mai repede, fără nici o tărăgăneală; în al doilea rînd, să repartizaţi aceste alimente muncitorilor din Moscova care au cea mai mare nevoie de ele, explicîndu-le neapărat că au fost primite în dar de la muncitorii şi ţăranii din gubernia Stavropol; în al treilea rînd, să luaţi măsuri pentru ca delegaţiei să i se acorde atenţia cuvenită, în sensul că trebuie să i se asigure cazarea şi să i se transmită mulţumiri din partea Sovietului de deputaţi din Moscova şi, în sfîrşit, să i se procure cărţi şi broşuri, să i se dea posibilitatea ca să viziteze instituţiile care o interesează.

Vă rog să-mi raportaţi numaidecît, în mod exact, cum a fost executată prezenta dispoziţie.

Lenin

Dictată la telefon la 30 iulie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după textul unei copii dactilografiate

133

CĂTRE V.A. SMOLIANINOV

Tovarăşului Smolianinov

30.VII.1921

Vă rog să acordaţi tot sprijinul tovarăşului Korostelev, membru al colegiului Inspecţiei muncitoreşti-ţărăneşti, care are însărcinări speciale din partea mea. Staţi de vorbă cu el şi, dacă nu veţi putea să-l satisfaceţi în tot ce vă cere, comunicaţi-mi mie ca să chibzuiesc asupra măsurilor prin care l-aş putea ajuta.

Lenin

Publicată pentru prima oară în 1928, în „Culegeri din Lenin", vol. VIII

Se tipăreşte după o copie dactilografiată

www.dacoromanica.ro

134

DISPOZIŢIE CĂTRE SECRETARĂ

Urmăriţi ca, *imediat ce* detaşamentul soseşte la Moscova, *să i se poarte de grijă*, prin Korostelev etc., şi imediat să mă anunţaţi pe mine ca să ne înţelegem cu privire la activitatea pe care detaşamentul urmează s-o desfăşoare aici, în capitală.

30.VII

Lenin

Scrisă la 30 iulie 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

135

CĂTRE L.B. KRASIN

30.VII

Vă atrag atenţia asupra unei telegrame trimise la 19.VII din Trebizonda de Naţarenus, care ne face cunoscut că acolo s-ar putea achiziţiona o mare partidă de cărbune — la care indică şi preţurile —, precum şi o mare partidă de cereale. Procuraţi-vă imediat o copie a acestei telegrame şi faceţi totul pentru ca chestiunea să fie urgentată la maximum, întrucît s-ar putea să obţinem un ajutor substanţial pentru industria de la Baku.

Comunicaţi-mi ce aţi întreprins în această direcţie[88].

Lenin

Scrisă la 30 iulie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după o copie dactilografiată

www.dacoromanica.ro

136

CĂTRE V.A. SMOLIANINOV[89]

Tovarăşe Smolianinov,

Vă rog să staţi de vorbă cu Poteaev şi Avanesov. Vedeţi, jos, punctul *1*, în legătură cu Nepreahin*.

De ce n-aţi prezentat depoziţia la *C. M. A.* ?

Atîta timp cît Nepreahin se află la Moscova, chestiunea nu trebuie muşamalizată. Asemenea fapte nu trebuie să rămînă nepedepsite.

Avem de-a face aici cu indolenţă, şi nu cu o conducere a activităţii economice.

30.VII

Lenin

Scrisă la 30 iulie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după manuscris

137

CĂTRE F.E. DZERJINSKI

Pentru tov. Dzerjinski

Tovarăşe Dzerjinski,

Cunoaşteţi acest caz?[90]

Mi se spune că aici e vorba, probabil, de un denunţ ordinar, de o calomnie a unor oameni care se simt nedreptăţiţi sau vor să se răzbune.

Dacă nu-l cunoaşteţi, atunci încredinţaţi unui tovarăş (dintre cei cu funcţii de răspundere, demni de toată încrederea), care cunoaşte bine acest caz şi l-a studiat chiar el în amănunt, sarcina de a mă informa.

Înapoiaţi-mi, vă rog, această scrisoare cu un scurt referat.

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Scrisă la 30 iulie 1921

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după o copie dactilografiată

* Vezi volumul de faţă, documentul 97. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

138

CĂTRE L.D. TROŢKI[91]

Tovarăşului Troţki,
preşedintele Consiliului militar-revoluţionar al republicii

Lichidarea Departamentului marinei este absolut necesară. Comisia care a fost instituită, în acest scop, pe lîngă Consiliul militar-revoluţionar al republicii a adoptat dinainte o asemenea hotărîre. Organele competente consideră necesar ca treaba să fie urgentată.

Vă rog să daţi cuvenitele dispoziţii şi să indicaţi ce termen aţi fixat şi cine răspunde de efectuarea lichidării.

Preşedintele C.C.P., *Lenin (Ulianov)*

Scrisă la 30 iulie 1921

Se tipăreşte pentru prima oară, după o copie dactilografiată

139

CĂTRE N.A. RESKE

31.VII

Tovarăşe Reske,

1) V-aţi întremat pe deplin? Care este avizul medicului?

2) Mă gîndesc că ar fi bine ca dumneavoastră, împreună cu *întregul detaşament* de sub conducerea *dumneavoastră*, să fiţi lăsaţi la Moscova cu misiunea de a epura instituţiile de aici, atît pe cele locale, cît şi pe cele centrale. În special consiliile economice guberniale şi Consiliul economic superior.

3) O să luăm o hotărîre definitivă în acest sens după venirea lui Stalin, care o să fie aici la 7.VIII.

Pînă atunci informaţi-vă cît mai amănunţit mai cu seamă în legătură cu temele indicate de mine.

— Luaţi măsuri pentru ca întregul detaşament de sub conducerea dumneavoastră să fie „gata".

www.dacoromanica.ro

— Faceţi cunoştinţă cu Korostelev şi staţi de mai multe ori de vorbă cu el.

— Scrieţi-mi ce părere aveţi.

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Scrisă la 31 iulie 1921

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipăreşte după manuscris

140

CĂTRE L.B. KAMENEV

1

Tovarăşe Kamenev,

Trimiteţi-mi, vă rog, o listă exactă a uzinelor, fabricilor, sovhozurilor *şi a tuturor celorlalte* întreprinderi *care au fost luate* de Troţki sub conducerea sa[92].

Am nevoie de ea pentru unele informaţii.

Nu ştiţi dacă a mai luat ceva (şi *dacă a putut* să mai ia ceva) *fără ştirea dumneavoastră* (direct de la comisarii poporului?)

Al dumneavoastră, *Lenin*

2

Tovarăşului Kamenev

Vă rog să vă interesaţi şi să-mi spuneţi dacă nu s-ar putea face în aşa fel ca el să fie *obligat* să vă informeze imediat în *toate* cazurile cînd a mai luat în arendă cîte ceva.

Scrise la sfîrşitul lunii iulie sau începutul lunii august 1921

Se tipăresc pentru prima oară, după manuscris

www.dacoromanica.ro

141

TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI N.N. VAŞKOV

Secţia electrotehnică a C.E.S., tov. Vaşkov
O copie pentru tov. Krjijanovski

Vă adresez cele mai vii mulţumiri pentru articolul „Electrificarea Rusiei", publicat în numărul din 10.VII al ziarului „Ekonomiceskaia Jizn"[93].

Este extrem de important ca astfel de informaţii să apară din cînd în cînd atît în „Ekonomiceskaia Jizn", cît şi în ziarele de mare tiraj. Vă rog să-mi trimiteţi, dacă aveţi la dispoziţie, următoarele date suplimentare: 1) în tabelul dumneavoastră, la capacitatea centralelor electrice pe anul 1920 figurează 7 670 kw. În această cifră intră şi cei 5 000 kw de la Şatura?

2) În articolul dumneavoastră se spune că în 1920 grupul de la Tula a furnizat 3 000 de kw. Această capacitate a intrat în tabel sau în el nu se includ asemenea date?

3) Nu s-ar putea grupa într-o categorie aparte centralele cu o capacitate mai mare, care prezintă într-adevăr o importanţă industrială; bunăoară, cele de 1 000 de kw sau cu o capacitate asemănătoare, care ar putea fi considerate drept mari şi prezentînd importanţă pentru industrie?

4) Pe cîte luni din anul 1921 dispuneţi de date în tabelele în care figurează anul 1921 în general?

5) Nu aveţi cumva unele amănunte despre începutul organizării centralelor de la Şterovsk, Ivanovo-Voznesensk, Nijni Novgorod şi Celeabinsk?

6) În articolul dumneavoastră se spune că conectarea cîtorva centrale mari a putut să furnizeze Moscovei 10 000 de kw. Vă rog să-mi comunicaţi dacă într-adevăr a furnizat, cît anume şi cînd?

7) N-aţi putea să-mi comunicaţi unele amănunte despre centrala din raionul Bolşevskaia, de lîngă Mîtişci, şi cea de la Detskoe Selo, care alimentează Petrogradul,

www.dacoromanica.ro

şi să-mi spuneţi mai exact cînd consideraţi că vor fi terminate?

Totodată, vă rog să-mi comunicaţi dacă n-am putea să profităm de apropiatul congres al electrotehnicienilor, care urmează să se ţină în octombrie[94], pentru a culege unele date mai exacte şi mai complete despre toate centralele electrice existente, despre repartizarea lor pe judeţe şi pe gubernii, despre perioada cînd au luat fiinţă, despre numărul centralelor care sînt folosite pentru predarea cunoştinţelor de electricitate şi electrificare ş.a.m.d.

Lenin

Dictată la telefon la 1 august 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după o copie dactilografiată

142

CĂTRE G.I. MEASNIKOV

1.VIII

Tovarăşe Measnikov,

Abia azi am citit — şi încă foarte superficial — articolul dumneavoastră pe care mi l-aţi transmis prin Buharin.

Aş vrea să stau de vorbă cu dumneavoastră. Sper ca zilele acestea să vin la Moscova şi să găsesc o jumătate de oră liberă ca să discutăm împreună.

Începutul articolului e bun, judicios.

În concluzii însă există o serie de erori vădite.

Poate că e la mijloc şi o neînţelegere: se pare că în acest articol dumneavoastră *n-aţi spus tot* ce i-aţi spus lui N.I. Buharin. Ce fel de „libertate a presei" doriţi dumneavoastră? Cea prevăzută de lege? Şi pentru muncitorii socialişti-revoluţionari şi menşevici? Chiar acum? În articol acest lucru nu e clar exprimat[95].

Scrieţi-mi cîteva rînduri.

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Scrisă la 1 august 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

143

TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI V.A. ANTONOV-OVSEENKO

Tovarăşului Antonov-Ovseenko. Oriunde s-ar afla

Am primit şi am citit raportul dumneavoastră în legătură cu situaţia din gubernia Tambov[96]. Vă rog, în primul rînd, ca proiectul de propunere în formularea lui definitivă (în sensul celor propuse de dumneavoastră) să-l prezentaţi spre aprobare Micului Consiliu al C.C.P., Consiliului Muncii şi Apărării sau, respectiv, Comitetului Central. În al doilea rînd, să chibzuiţi dacă n-ar fi bine ca atribuţiile aparatului din Tambov să fie extinse măcar asupra unei părţi din gubernia Saratov. Aştept răspuns.

Lenin

Dictată la telefon la 1 august 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după o copie dactilografiată

144

CĂTRE V.V. ADORATSKI*

2.VIII

Tov. Adoratski,

Am parcurs prefaţa. E greu să-ţi faci o părere despre ea, fiindcă nu este încă terminată. Mi se pare că ar trebui s-o scurtaţi şi să vă exprimaţi ideile mult mai limpede, reflectînd mai atent asupra formulărilor[97].

Citatele, *într-adevăr* remarcabile, luate din diferite scrisori, trebuie îmbinate cu citate din *alte* scrieri ale lui Marx şi din „*Capitalul*" (în problema

* Pe plicul acestei scrisori se află următoarea însemnare făcută de V. I. Lenin: „Tovarăşului *Adoratski* (din partea lui Lenin) [şi două mape (mici) *cu manuscrisul anexat aici*]". — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

„egalității", bunăoară, ceea ce este *mai important* găsiți în „Capitalul"). Dacă vreți să tratați problema *x*, trebuie să folosiți în acest scop anumite pasaje din scrisori, anumite pasaje din alte scrieri ale lui Marx și din „*Capitalul*".

Asupra scrisorilor am putut să arunc doar o scurtă privire. Va trebui, desigur, să mai scurtați multe pasaje, să le îmbinați, să le aranjați; să reflectați de două și de trei ori, iar apoi să comentați *pe scurt*. Pe cît se vede, e mai mult de lucru decît se părea la început.

Ordinea cronologică (poate că aveți dreptate) pare a fi mai potrivită.

Cu salutări comuniste, *Lenin*

P.S. Eu sînt în concediu. Nu mă simt bine. Nu ne putem vedea.

Dacă ați terminat „Manualul", dați-l mai repede la tipar[98]. Probabil că cel mai repede ați putea să faceți acest lucru prin M.N. Pokrovski.

Scrisă la 2 august 1921

Publicată pentru prima oară, parțial, în 1924, în revista „Proletarskaia Revoliutția" nr. 3

Publicată pentru prima oară, parțial, în 1932, în: V.I. Lenin. Opere, ed. 2—3, vol. XXIX

Se tipărește după manuscris

145

CĂTRE V.D. BONCI-BRUEVICI

Dragă V.D.,

Vă rog să-mi spuneți:

1) dacă este adevărat că i-ați luat pe *duhobori** în sovhoz[99] și sînteți foarte mulțumit de ei;

2) cum stau lucrurile cu transportul sectanților (a) din Canada și (b) din Caucaz în Rusia *(dacă cunoașteți situația);*

* — *duhobori* — membri ai unei secte religioase care neagă ritualul ortodox. — *Nota trad.*

www.dacoromanica.ro

3) dacă consiliul economic al raionului în care funcționează sovhozul + fabricile de cărămidă etc., de care mi-ați vorbit, va întocmi și tipări o dare de seamă pentru Consiliul Muncii și Apărării.

Cine conduce în mod *oficial* acest sovhoz?

Cine este reprezentantul lui în comisia economică raională?

Cu salutări comuniste, *Lenin*

P.S. Toate aceste întrebări au un caracter *particular*. De aceea, vă rog să nu pomeniți *nimănui* de scrisoarea mea.

Scrisă nu mai târziu de 2 august 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipărește după manuscris

146

CĂTRE L.K. MARTENS

Pentru *Martens*

Am primit o telegramă din Riga care ne comunică știrea apărută în ziarul „Golos Rossii"[100] din New York că la începutul lui iulie a avut loc în acest oraș congresul asociațiilor pentru acordarea de ajutor tehnic Rusiei Sovietice din Statele Unite și din Canada[101].

Congresul, după cum reiese din această informație, a trimis lui Martens și comisarilor poporului o telegramă de salut în care declară că este hotărît să treacă numaidecît la organizarea de detașamente tehnice pentru a le trimite în Rusia Sovietică.

Cred că ar trebui să le trimit o telegramă cam în felul următor:

„Primind știrea, apărută în ziarul «Golos Rossii» din New York, despre congresul dumneavoastră și despre telegrama de salut trimisă de el Rusiei Sovietice, vă exprim, în numele Consiliului Comisarilor Poporului, cele mai calde mulțumiri.

www.dacoromanica.ro

Din partea mea personal adaug: avem mare nevoie de ajutor tehnic din partea Statelor Unite şi a Canadei. Dacă e să trimiteţi detaşamente fără a vă înţelege în prealabil asupra locului, fabricii etc. unde ele urmează să se fixeze, atunci va trebui ca fiecare detaşament să fie asigurat cu alimente şi îmbrăcăminte pentru vreo doi ani. Este necesar ca fiecare detaşament să fie pregătit să lucreze atît în industrie, cît şi în agricultură. Ar fi de dorit să se trimită mai întîi delegaţi care să viziteze aici, la faţa locului, terenurile pe care urmează să se stabilească detaşamentul, precum şi sectoarele silvice, minele, fabricile etc. pe care le vor lua în arendă".

Preşedintele C.C.P., *Lenin*

E nevoie de semnătura lui Martens şi a comisarului poporului pentru problemele muncii şi ar fi de dorit să semneze şi Bogdanov şi Cicerin.

Scrisă la 2 august 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după manuscris

147

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI M.L. RUHIMOVICI*

Harkov, preşed. comit. executiv al guberniei Doneţ

La 24 iunie am expediat pe numele dumneavoastră — cu numărul de înregistrare 688 — copia unei telegrame trimise de mine lui Peatakov[102]. Am nevoie de răspuns separat din partea dumneavoastră. Răspundeţi-mi pe scurt printr-o telegramă şi mai amănunţit printr-o scrisoare. Cînd începe la dumneavoastră activitatea comisiilor economice guberniale?

Lenin

Scrisă la 2 august 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după o copie dactilografiată

* Transmisă prin fir direct. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

148

*TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ DIRECTORULUI ADJUNCT AL DIRECŢIEI CENTRALE DE STATISTICĂ

Am primit comunicarea dumneavoastră din 29 iulie, înregistrată la nr. 7 772. Vă rog să-mi trimiteţi datele existente la D.C.S. pe 1920 (şi, dacă se poate, şi pentru o parte din 1921), şi anume: 1) la ce număr de gubernii se referă aceste date şi pe ce perioadă; 2) totalul producţiei; 3) totalul consumului de combustibil.

Numai aceste trei cifre şi numai pentru principalele ramuri industriale (de pildă: industria textilă, industria metalurgică, direcţia generală a hîrtiei, industria electrotehnică, extracţia sării, industria cauciucului).

Dacă aveţi cifrele globale. Datele ce v-au fost furnizate de direcţiile generale să fie separate de cele primite direct de la întreprinderi.

Lenin

Dictată la telefon la 2 august 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după textul dactilografiat

149

TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI T.L. AKSELROD

Tovarăşului Akselrod
O copie pentru tovarăşii Zinoviev şi Radek

Am primit textul german al rezoluţiilor Congresului al III-lea. La pagina 71, articolul 2, constat aceeaşi greşeală şi aceeaşi inepţie totală care figurează şi în proiectul iniţial. Cu toate că am semnalat această greşeală chiar acolo, la congres, şi chiar atunci am predat la secretariat broşura germană din care urmau să fie luate citatele corecte, greşeala şi inepţia au rămas în toată splendoarea lor. Protestez cu toată hotărîrea împotriva publi-

www.dacoromanica.ro

cării rezoluțiilor congresului într-o asemenea formă, care ne pune într-o poziție dezonorantă și ridicolă. Am cerut, în repetate rînduri, ca măcar un mic număr de lucrători din Secretariatul Cominternului să respecte principiul răspunderii individuale. Vă rog să-mi comunicați cine e răspunzător de o asemenea redactare a rezoluțiilor.

Dacă și celelalte rezoluții au apărut într-o formă ca asta, nu ne rămîne decît să aruncăm în foc toată broșura.

Lenin

Dictată la telefon la 2 august 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipărește după o copie dactilografiată

150

CĂTRE V.A. SMOLIANINOV[103]

Pentru tov. Smolianinov

Vă rog să trimiteți această scrisoare la Micul C.C.P. Să fie convocat neapărat și un reprezentant al *prezidiului Sovietului de deputați din Moscova.*

2.VIII *Lenin*

Scrisă la 2 august 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipărește după manuscris

151

CĂTRE G.V. CICERIN

3.VIII.1921

Tovarășe Cicerin,

Cine e acest Ionov?

Cum poate el să propună pe menșevici și pe socialiști-revoluționari[104]?

www.dacoromanica.ro

Aici începe să se vadă, sau se străvede, ceva cît se poate de rău.

Ce părere aveţi?

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

152

CĂTRE A.V. LUNACEARSKI

3.VIII.1921

Tovarăşului Lunacearski

Cîte o copie pentru tovarăşii Litkens, Molotov şi Kiselev

Mi-aţi trimis copia scrisorii dumneavoastre din 26.VII adresată tovarăşului Kiselev[105].

Consider că atît tonul, cît şi conţinutul acestei scrisori sînt nejuste.

După mine, vinovat de toată treaba asta sînteţi dumneavoastră sau, poate, tov. Litkens, care răspunde de sectorul administrativ al Comisariatului poporului pentru învăţămînt. Vina dumneavoastră este că n-aţi urmărit hotărîrile adoptate de Micul C.C.P. (prima încă de la 22.VI!!!) şi nu v-aţi adresat la timp Consiliului Comisarilor Poporului pentru a cere revizuirea lor.

Personal nu găsesc nimic greşit în hotărîrile Micului C.C.P., întrucît tov. Kiselev m-a încredinţat că tov. Grinberg a participat la şedinţele Micului C.C.P.

Preşedintele C.C.P., *V. Ulianov (Lenin)*

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

153

CĂTRE M.N. POKROVSKI

Tovarăşului M.N. Pokrovski

Tov. Lunacearski a sosit.

În sfîrşit!

Înhămaţi-l, pentru numele lui Dumnezeu, şi puneţi-l să tragă din greu la învăţămîntul profesional, la şcoala unică a muncii etc.

Nu-i permiteţi să se ocupe de teatre!!

Lenin

Scrisă nu mai devreme de 3 august 1921

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după manuscris

154

CĂTRE M.I. FRUMKIN

4.VIII

Tovarăşe Frumkin,

În momentul de faţă principalul lucru, pe cît se pare, este strîngerea impozitului în natură.

N-ar fi bine ca la cele întreprinse pînă acum să mai adăugăm încă ceva, în felul următor:

1) să întărim unităţile militare (în gubernia Moscova să repartizăm în acest scop jumătate din numărul *cursanţilor)**, adică să le detaşăm în număr mai mare la munca de aprovizionare?

2) — acelaşi lucru mai cu seamă în gubernia Moscova şi în guberniile învecinate cu ea?

3) *Aceste unităţi* (şi subunităţi care acum, mi se pare, poartă o altă denumire: „miliţia care ajută la strîngerea impozitului în natură" sau ceva asemă-

* Cuvintele din paranteză au fost adăugate de V.I. Lenin pe margine. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

nător) *să fie hrănite pe seama ţăranilor locali, cu cîte 2 funţi pe zi? Sau cu cîte 3 funţi pe zi?*

Nu vă place, tovarăşi ţărani? Achitaţi mai repede *impozitul în natură.* Îndată ce achitaţi 50—75%, *începem* să le rechemăm!

4) să stabilim printr-o hotărîre (sau, poate, în loc să adoptăm „o hotărîre" *să aplicăm*, cu titlu de experienţă, şi să introducem *drept model* în gubernia Moscova) următoarele măsuri:

să fie pedepsiţi imediat, în mod exemplar foarte sever, cîte zece ţărani *dintre cei mai bogaţi* din fiecare plasă, *pentru întîrziere*, oricît de mică, la predarea impozitului în natură sau pentru atitudine *indolentă* dovedită cu acest prilej;

— — — la fel — să pedepsim *în mod exemplar* cîte o plasă din fiecare judeţ sau 2—3 din fiecare gubernie pentru *încetineala* cu care predau impozitul în natură;

5) să instituim un premiu pentru strîngerea impozitului (în cereale) în proporţie de 100% în termen de 2—3 săptămîni. Premiu în ce? În obiecte *de aur* şi *de argint.* Vom lua asemenea obiecte de la *Depozitul statului.*

6) să mobilizăm pentru strîngerea impozitului în natură în gubernia *Moscova* încă vreo 200—300 de membri de partid dintre cei cu munci de mai mare răspundere, care să facă *raiduri* (pentru control, presiuni) măcar cîte două zile pe săptămînă.

Cu salutări comuniste, *Lenin*

P.S. Vă scriu dumneavoastră, şi nu lui Briuhanov, în speranţa că el a şi plecat la odihnă. Dacă n-a plecat, atunci citiţi-i, firește, şi lui această scrisoare.

Scrisă la 4 august 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

155

TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI V.A. SMOLIANINOV

Pentru Smolianinov

Dat fiind că tovarășul Cicerin a protestat în mod temeinic și categoric împotriva telegramei alăturate[106], vă rog să organizați o consfătuire suplimentară, la care să participe tovarășul Martens, un reprezentant al Comisariatului poporului pentru problemele muncii, care știe cum stau lucrurile, și un reprezentant al Comisariatului poporului pentru afacerile externe, care cunoaște și el problema. În total, cu dumneavoastră, patru persoane.

Vă rog ca la această consfătuire să examinați obiecțiile ridicate de Cicerin și în special să acordați atenție faptului că în telegramă se cere ca imigranții să aducă cu ei produse alimentare pentru doi ani.

Eu cred că dacă mai adăugăm încă o frază, în care să atragem atenția că noi, cei din Rusia, avem de luptat cu greutățile și lipsurile și că n-are rost să vină aici oameni care nu sînt în stare să îndure aceste lipsuri, atunci această telegramă poate într-adevăr să fie de folos. Vă rog ca, mîine seară cel mai tîrziu, să-mi trimiteți textul hotărîrii adoptate, care să fie cît se poate de scurt.

Lenin

Dictată la telefon la 4 august 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipărește după o copie dactilografiată

156

TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI V.M. MOLOTOV PENTRU MEMBRII BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA

Tovarășului Molotov

Am primit de la Cicerin proiectul de teze cu privire la politica noastră în Buhara, asupra căruia s-a căzut

www.dacoromanica.ro

de acord cu Comisia pentru treburile Turkestanului și cu reprezentantul nostru în Buhara[107]. Sînt de părere ca aceste teze să fie imediat aprobate, prin consultare telefonică a tuturor membrilor Biroului Politic.

Lenin

Dictată la telefon la 4 august 1921 *Se tipărește pentru prima oară, după o copie dactilografiată*

157

RADIOGRAMĂ ADRESATĂ TUTUROR COMISIILOR ECONOMICE GUBERNIALE ȘI JUDEȚENE

Către toate comisiile economice guberniale și județene

Direcția difuzării presei și tipăriturilor trimite în toate localitățile din țară nr. 44 din Colecția de hotărîri, care conține „Instrucțiunile Consiliului Muncii și Apărării". Aceste „Instrucțiuni" se adresează în primul rînd comisiilor economice guberniale, județene, raionale și de plasă. Dispun în mod categoric să urmăriți în mod special și cît se poate de riguros ca „Instrucțiunile Consiliului Muncii și Apărării" să fie distribuite comisiilor economice de plasă sau raionale, iar acolo unde asemenea comisii nu există, comitetelor executive de plasă. Îi fac personal răspunzători pe președinții și secretarii comisiilor economice guberniale și județene pentru primirea „Instrucțiunilor" de către comitetele executive de plasă. Vă atrag atenția că este absolut necesar să faceți în așa fel ca aceste „Instrucțiuni" să ajungă pînă în plăși și în sate, pentru a da posibilitate maselor largi ale țărănimii să ia cunoștință de această hotărîre a C.E.C. din Rusia. Comisiile economice guberniale sînt obligate să ia măsuri pentru transmiterea acestei telegrame comisiilor economice județene, precum și secțiilor guberniale și județene ale Direcției difuzării presei și tipăriturilor.

Președintele Consiliului Muncii și Apărării, *Lenin*

Scrisă nu mai devreme de 4 august 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII *Se tipărește după un text dactilografiat*

www.dacoromanica.ro

158

DISPOZIȚIE CĂTRE SECRETARĂ

Întrebați-l pe **Litkens** cum „stau" (sau *m e r g)* lucrurile[108].

Trimiteți-*m i r ă s p u n s u l l u i.*

Lenin

5.VIII

Scrisă la 5 august 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipărește după manuscris

159

TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI L.B. KRASIN

Tovarășului Krasin

Am primit copia scrisorii trimise de dumneavoastră lui Dzerjinski în legătură cu construcția de vapoare. Sînt de acord cu dumneavoastră că în momentul de față nu e necesar să construim nave maritime. Cred că în favoarea unei asemenea hotărîri pledează și considerentele de ordin militar. Este absolut necesar să intensificăm construcția de nave petroliere în special pentru flota din Marea Caspică și pentru cea de pe Volga. Vă rog:

1) să cereți, în legătură cu această chestiune, avizul oficial al Comisiei de stat a planificării;

2) să consfințiți hotărîrea definitivă printr-o consfătuire oficială la care să participe reprezentanți ai Comisariatului poporului pentru comerțul interior și ai Comisariatului poporului pentru căile de comunicație și, dacă mai e vreun departament interesat, atunci să participe și cineva din partea acestuia.

Lenin

Dictată la telefon la 6 august 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipărește după o copie dactilografiată

www.dacoromanica.ro

160

CĂTRE A.I. POTEAEV

Tovarăşului *Poteaev*

Am cele mai aspre cuvinte pentru lamentările dumneavoastră şi pentru lipsa de spirit practic de care daţi dovadă. În legătură cu cele spuse despre Meisner, trebuia să cereţi oficial, în scris, relaţii lui Briuhanov şi, în caz că el nu era de acord, să vă adresaţi Consiliului Muncii şi Apărării (prezentînd şi o copie a răspunsului primit de la Briuhanov).

N-are rost să tărăgănaţi lucrurile: tocmai de aceea se iscă atîtea bîrfeli, de care vă lăsaţi impresionat. Trebuie să faceţi uz de drepturile dumneavoastră, iar nu să vă tînguiţi. Mîine să primesc o telefonogramă oficială în legătură cu Meisner.

În ceea ce priveşte cererea pe linie de partid, prezentaţi-o în mod oficial la Biroul Organizatoric, şi cît mai repede. Chestiunea asta nu mă priveşte pe mine. Puteţi să faceţi plîngere la Biroul Politic. „Planul" încă nu l-am citit. Vă rog să-mi expuneţi în scris, pe vreo două pagini, în ce constau divergenţele dintre N.M. Knipovici şi Meisner[109].

Cu salutări comuniste, *Lenin*

5.VIII.1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după o copie dactilografiată

161

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI N.M. KNIPOVICI

Secret

Pentru Nikolai Mihailovici *Knipovici*
(Bolşoi Kozihinski nr. 8)

Regret nespus de mult că, fiind bolnav, n-am putut să stau de vorbă cu dumneavoastră cînd aţi venit la

www.dacoromanica.ro

Nadejda Konstantinovna. V-aş ruga să-mi scrieţi pe scurt: 1) Ce părere aveţi despre Meisner a) în ce priveşte conştiinciozitatea, b) din punct de vedere politic, c) sub raportul pregătirii profesionale d) al aptitudinilor sale administrative; 2) În ce constau divergenţele dumneavoastră cu Direcţia generală a industriei piscicole; 3) Ce propuneri aveţi eventual de făcut în ce priveşte descentralizarea în acest domeniu, precum şi în ce priveşte organizarea pescuitului şi a prelucrării peştelui la Murmansk.

Cu salutări, *Lenin*

Dictată la telefon la 5 august 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după manuscris

162

CĂTRE L.B. KAMENEV, PENTRU MEMBRII BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA

Tovarăşului *Kamenev*

Cicerin mi-a trimis textul răspunsului lui Hoover[110]. Cicerin propune să dăm drumul imediat prizonierilor americani. Sînt de acord. Propun să fie consultaţi telefonic membrii Biroului Politic. În privinţa lui Keeley, vă propun să vă interesaţi mai întîi la Enukidze, care mi-a spus zilele acestea că Prezidiul C.E.C. din Rusia a şi adoptat hotărîrea de a-l elibera pe Keeley. Mă gîndesc că poate ar fi mai nimerit să-l separăm pe Keeley de toţi ceilalţi, întrucît el a fost condamnat printr-o sentinţă judecătorească. Sfătuiţi-vă cu Cicerin. Poate că ar fi mai nimerit ca Keeley să fie eliberat înaintea altora şi pentru alte motive.

Cred că, în legătură cu tratativele pe care le ducem la Riga cu directorul Braun, deocamdată nu trebuie să

www.dacoromanica.ro

publicăm nimic, cel puţin pînă ce nu se va fi încheiat primul stadiu al acestor tratative.

Lenin

5.VIII.1921

Se tipăreşte pentru prima oară, după o copie dactilografiată

163

CĂTRE N.P. GORBUNOV

Aţi acţionat în toată treaba asta cît se poate de prost, neoficial, indolent, neostăşeşte[111].

Pe viitor voi adopta o atitudine *mai oficială* faţă de dumneavoastră.

Scrisă la 5 august 1921

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

164

CĂTRE V.A. SMOLIANINOV[112]

Tovarăşe Smolianinov,

Chestiunea aceasta trebuie urmărită îndeaproape (îndeosebi sub următoarele două aspecte: 1) cine răspunde? 2) este bine stabilită *independenţa* acestei întreprinderi?).

Dacă e nevoie, sfătuiţi-vă cu Korostelev.

Însemnaţi-vă această chestiune şi urmăriţi rezolvarea ei.

Lenin

5.VIII

Scrisă la 5 august 1921

Publicată pentru prima oară în 1956, în revista „Istoriceskii Arhiv" nr. 4

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

165

TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI F.E. DZERJINSKI

Secret

Tovarăşului Dzerjinski

Am primit scrisoarea dumneavoastră cu expunerea celor două scheme[113]. Sînt întru totul de acord cu dumneavoastră că trebuie să apărăm schema Comisariatului poporului pentru căile de comunicaţie, care propune menţinerea funcţiei şi autonomiei directorului general. Mi s-a comunicat că Rudzutak soseşte pe la 15.VIII; ar trebui să urgentăm sosirea lui. Comunicaţi-mi, în cîteva cuvinte, dacă sînteţi mulţumit de actualul comisar-şef al căilor de comunicaţie şi ce candidaturi aţi mai propune, eventual, pentru acest post.

Lenin

Dictată la telefon, la 5 august 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după o copie dactilografiată

166

TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI G.M. KRJIJANOVSKI

Tovarăşului Krjijanovski

Scrieţi-mi, vă rog, cîteva rînduri, în care să-mi spuneţi ce observaţii aveţi de făcut în legătură cu scrisoarea mea către Vaşkov, pe care v-am trimis-o şi dumneavoastră (în copie)[114].

Lenin

Dictată la telefon la 5 august 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după o copie dactilografiată

www.dacoromanica.ro

167

CĂTRE V.A. SMOLIANINOV ŞI MEMBRII C.M.A.[115]

Urgent

Tovarăşului *S m o l i a n i n o v*

Vă rog să citiţi propunerile scrise de mine pe verso şi să le prezentaţi spre aprobare cu **maximum** de urgenţă, în 2—4 zile, *Consiliului Muncii şi Apărării* (cu avizul Comisiei de stat a planificării).

Lenin

5.VIII

N. B.:

Pentru ca ele să fie aprobate cît mai curînd trebuie să procedaţi în felul următor:

1) să daţi să dactilografieze două-trei copii. Una s-o trimiteţi imediat lui Krjijanovski cu rugămintea să-şi dea avizul *pînă marţi;*

2) să le distribuiţi numaidecît membrilor *C. M. A.* şi să urmăriţi ca ei să le citească repede şi să-şi facă observaţiile imediat, pe loc;

3) să întrebaţi la telefon pe membrii *C.M.A.* dacă sînt de acord ca hotărîrea să fie încredinţată spre elaborare prealabilă unei comisii formate din: Krasin + Avanesov + Bogdanov (sau împuternicitului lui special).

Lenin

Consider că planul este bun şi că ar putea să fie aprobat *imediat.* Poate că ar fi de dorit să se facă unele precizări şi completări, ca, de pildă:

1) să dăm capital circulant *în aur*, dar numai din ceea ce *vom încasa din exportul* nostru pe 1921, *obligînd* grupul respectiv să urgenteze realizarea acestui export;

2) să precizăm *mai bine* regiunea ce urmează să fie dată în „arendă" acestui grup, repartizîndu-i mai cu seamă, sau chiar exclusiv, nordul cel mai depărtat (acest lucru este mai avantajos pentru noi, deoarece ne scuteşte de obligaţia de a trimite acolo alimente; el este mai

www.dacoromanica.ro

avantajos şi din punct de vedere politic, întrucît condiţiile avantajoase de care vor beneficia muncitorii — care vor primi pînă la 50 de copeici *în aur!!* — vor provoca mai puţină invidie în rîndul celorlalţi muncitori şi mai puţine ciocniri);

3) Să precizăm *mai bine obligaţiile* ce revin grupului: să îndeplinească nu mai puţin decît s-a stabilit în programul dat (în cel de producţie ca şi în cel *de export* pe 1922 şi, separat, pe 1923);

4) să obligăm „grupul" să caute a respecta interesele electrificării (să cumpere cît mai multe articole din străinătate pentru centralele electrice, să valorifice rumeguşul etc.), interesele aprovizionării cu combustibil a Rusiei (căi ferate forestiere; creşterea transporturilor de combustibil, de lemne pentru Moscova **ş.a.m.d.**);

5) să se satisfacă doleanţele grupului în domeniul independenţei financiare şi materiale.

5.VIII.1921 *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

168

CĂTRE V.S. DOVGALEVSKI*

Comisarului poporului pentru poştă şi telegraf
Tovarăşe Dovgalevski,

Încă o dată vă atrag serios atenţia asupra modului cu totul defectuos în care funcţionează telefonul meu din satul Gorki.

Astăzi, sîmbătă 6.VIII, pe linia Harkov-Moscova, după cum mi s-a spus, se aude *foarte bine*. De la mine nu se aude (eu aud Moscova), iar convorbirea *este întreruptă* de zeci de ori.

Oamenii pe care îi trimiteţi fac pe deştepţii, instalează nu ştiu ce aparate speciale, dar degeaba. Ori sînt

* Pe scrisoare se află următoarea indicaţie scrisă de V.I. Lenin: „Faceţi o copie; expediaţi-o imediat". — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

niște prostănaci și jumătate, ori sînt niște sabotori grozav de deștepți.

Reiese că *personalul* nu e bun de nimic, sau că dumneavoastră *nu vă pricepeți* să organizați controlul necesar, *sau că nu vă pricepeți* să feriți personalul de o muncă excesivă și să organizați lucrurile în așa fel ca el să *mă* servească cum trebuie.

Cînd o să avem și noi, la 30—40 de verste, un telefon la care să putem auzi tot așa de bine ca cei de la Petrograd sau Harkov la 600—750 de verste?

Președintele C.C.P., *Lenin*

Scrisă la 6 august 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipărește după manuscris

169

CONVORBIRE PRIN FIR DIRECT CU M.K. VLADIMIROV, LA 6 AUGUST 1921

(Moscova — Harkov)

Vladimirov: În regiunea din dreapta Niprului am stabilit cote prea mari, ceea ce implică un mare risc. Am hotărît să luăm următoa ele măsuri: să antrenăm comisiile economice de plasă în munca de examinare a unei serii întregi de probleme care interesează satul, dar totodată în fața noastră se ridică problema sării, de care se simte mare lipsă în momentul de față. Problema se rezumă la următoarele: să dăm sare independent de predarea impozitului (asta în mod oficial), însă în practică să distribuim sare în primul rînd acelor plăși care au început să predea din timp cotele de impozit; în același timp consider că e just să vindem de pe acum sare pe bani. Vă rog să vă dați avizul.

Lenin: În primul rînd, vă sfătuiesc să vindeți sare numai pe cereale, și în nici un caz pe bani.

În al doilea rînd, vă recomand să vindeți sare numai plășilor, satelor sau gospodăriilor care au predat cel puțin $^1/_4$ sau $^1/_2$ din impozit.

În al treilea rînd, cred că pentru a strînge cu succes impozitul este necesar ca organelor de colectare să le

www.dacoromanica.ro

trimitem în ajutor unităţi militare, care să primească o raţie alimentară mărită pe seama ţăranilor locali pînă ce aceştia vor preda cotele cuvenite.

În al patrulea rînd, vă rog să-mi comunicaţi cum stăm cu aprovizionarea Donbassului, în ce măsură şi pe cît timp este el asigurat cu produse alimentare.

Vladimirov: În primele chestiuni susţin punctul dumneavoastră de vedere.

În legătură cu unităţile militare, vă rog să staţi de vorbă cu Frunze, care a plecat la Moscova.

În ce priveşte Donbassul, vă comunic că am pregătit pentru el patru eşaloane şi am luat măsuri pentru a obţine locomotive. Consider că începînd din ziua de 12, cel mai tîrziu, vom reuşi să trimitem în mod regulat.

Lenin: Nu este suficient să susţineţi primul punct de vedere. E nevoie să obţineţi o hotărîre oficială a Comitetului Central. Dacă n-o puteţi obţine de la Comitetul Central de acolo, atunci va fi necesar să cerem Comitetului Central de aici să adopte o hotărîre în acest sens. Acelaşi lucru în ce priveşte normele de folosire a unităţilor militare.

În ce priveşte Donbassul, vă rog să-mi trimiteţi de două ori pe săptămînă cîte o informare scurtă, dar precisă, asupra cuantumului de produse alimentare de care dispune.

Vladimirov: Consider că cel mai bine ar fi să rezolvaţi această chestiune cu Racovski şi Frunze, care au plecat la Moscova. Se ştie care este părerea mea.

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după un text dactilografiat

170

DISPOZIŢIE CĂTRE SECRETARĂ[116]

De la Gorki?

Trimiteţi-o lui Litkens cu rugămintea de a mi-o resti-

www.dacoromanica.ro

tui şi de a-mi comunica despre ce este vorba, în fond, şi *ce se face* în această privinţă.

6. VIII. 1921 *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

171

CĂTRE K.M. ŞVEDCIKOV[117]

Tovarăşului Şvedcikov

Nu vă pot acorda întrevederea pe care mi-o solicitaţi. Vă rog să-mi scrieţi cîteva rînduri: în primul rînd, să-mi spuneţi ce fond v-a fost alocat în cele din urmă pentru achiziţiile în străinătate pe anul 1921, iar în al doilea rînd ce propuneri concrete aveţi de făcut în momentul de faţă.

6.VIII.1921

Lenin

Publicată pentru prima oara în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după o copie dactilografiată

172

TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI V.A. SMOLIANINOV

Tovarăşului Smolianinov

Am primit o comunicare de la tov. Hinciuk că a fost prezentat spre apreciere şi aprobare din partea mea un proiect de concesiuni al cooperaţiei proletare, redactat de comitetul pentru concesiuni de pe lîngă Consiliul economic superior, cu unele îndreptări propuse de Uniunea centrală a cooperativelor de consum. Vă rog să-l

www.dacoromanica.ro

căutaţi şi să-mi comunicaţi prin telefon ce aţi făcut, iar dacă se poate, să mi-l trimiteţi.

6.VIII.1921

Lenin

Se tipăreşte pentru prima oară, după o copie dactilografiată

173

CĂTRE COMISARIATUL POPORULUI PENTRU AGRICULTURĂ ŞI CĂTRE EDITURA DE STAT*

Pentru tov. Teodorovici
(la Comisariatul poporului pentru agricultură)
şi pentru Editura de stat

7.VIII

Din cărţile nou apărute am primit de la Editura de stat:

Sem. Maslov: „Gospodăria ţărănească", 1921. Ediţia *a 5-a!* (sau *a 4-a.)*

E de ajuns s-o răsfoieşti, ca să-ţi dai seama că ai în faţă o carte burgheză de-a-dreptul infectă, care încearcă să-l prostească pe ţăran prin epatante şi „savante" minciuni burgheze.

În cele aproape 400 de pagini n-ai să găseşti nimic despre orînduirea sovietică şi despre politica ei, despre legile şi măsurile noastre de trecere la socialism etc.

Numai un prostănac sau un sabotor înrăit a putut să îngăduie apariţia unei asemenea cărţi.

Vă rog să cercetaţi cazul şi să-mi comunicaţi numele *tuturor* acelora care sînt răspunzători de redactarea şi tipărirea acestei cărţi.

Preşedintele C.C.P., V. Ulianov *(Lenin)*

Scrisă la 7 august 1921

Publicată pentru prima oară în iulie 1924, în revista „Jizn" nr. 1

Se tipăreşte după manuscris

* Pe această scrisoare se află o însemnare făcută de V.I. Lenin: „Copiaţi-o pe o hîrtie cu antet. Daţi-mi-o s-o semnez". — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

174

CĂTRE M.P. TOMSKI[118]

7.VIII

Tovarăşe Tomski,

Vă mulţumesc foarte mult pentru scrisoare. Ea este foarte clară.

Aveţi, firește, dreptate cînd spuneţi că noi (Moscova) *avem neapărată nevoie* de cei „9 000 000 de berbeci"[119]. Trebuie să-i achiziţionaţi cu orice preţ! Şi să ne trimiteţi *numaidecît* la *Consiliul Muncii şi Apărării* un program calendaristic de livrare a lor.

Acelaşi lucru în ce priveşte cerealele.

Pentru a încerca să ajungem la lichidarea divergenţelor dintre dumneavoastră şi tov. Safarov, îl trimitem acolo pe tov. Ioffe.

Cred că *putem* şi *trebuie* să îmbinăm ambele tendinţe:

1) să procurăm cereale şi carne pentru Moscova în *p r i m u l* rînd;

2) să facem (în acest scop) o serie de concesii şi să fixăm premii pentru „negustori";

3) să aplicăm necondiţionat *noua politică economică* (hotărîrile Congresului al X-lea, ale conferinţei din mai 1921 ş.a.m.d.);

4) să înfiinţăm neapărat comitete ale *sărăcimii musulmane* şi

5) să adoptăm o atitudine atentă, precaută, cu unele concesii faţă de *sărăcimea musulmană.*

Putem şi trebuie să îmbinăm şi *să consolidăm* o linie înţeleaptă, precaută, care să respecte interesele „politicii mondiale" promovate de noi în *î n t r e g u l* Orient.

Cu salutări comuniste, *Lenin*

www.dacoromanica.ro

P.S. După cît se pare, Comitetul Central va aproba cererea dumneavoastră pentru ½ de an. O să discut cu Rudzutak.

Scrisă la 7 august 1921
Trimisă la Taşkent

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

175

CĂTRE G.I. SAFAROV

7.VIII

Tovarăşe Safarov,

Vă sînt foarte recunoscător pentru broşurică[120] şi pentru celelalte materiale.

Îl trimitem acolo pe Ioffe cu misiunea de a încerca să îmbine linia dumneavoastră cu aceea a lui Tomski.

Acest lucru *trebuie* făcut.

Să obţinem neapărat pîine şi carne pentru Moscova în *p r i m u l* rînd.

În acest scop, trebuie să introducem în general „noua politică economică" şi să facem *o s e r i e* de concesii şi să acordăm premii negustorilor.

În acelaşi timp, să purtăm în mod sistematic o grijă deosebită sărăcimii musulmane, organizării şi instruirii ei.

Putem şi trebuie să elaborăm şi *să consolidăm* (printr-o serie de directive *din cele mai precise)* o asemenea politică.

Această politică trebuie să constituie un model pentru *î n t r e g u l* Orient.

Cu salutări cordiale,

Al dumneavoastră, *Lenin*

P.S. După ce linia va fi elaborată, vi se va aproba, probabil, şi dumneavoastră un concediu.

Scrisă la 7 august 1921
Trimisă la Taşkent

Publicată pentru prima oară, parţial, în: V.I. Lenin, Opere, ed. a 4-a, vol. 35

Se tipăreşte pentru prima oară în întregime, după manuscris

www.dacoromanica.ro

176

TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI N.F. PREOBRAJENSKI

Tovarăşe Preobrajenski,

Cu tot regretul, în nici un caz nu ne putem vedea înainte de 9.VIII.

Scrisoarea dumneavoastră o trimit tovarăşului Molotov, la Secretariatul Comitetului Central[121].

Staţi de vorbă şi cu el şi cu Krjijanovski.

Mie să-mi trimiteţi, *dacă e nevoie*, o copie cu propunerile dumneavoastră practice.

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Scrisă la 7 august 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

177

DISPOZIŢIE CĂTRE SECRETARĂ[122]

Trimiteţi acest referat la *Consiliul Muncii şi Apărării.* Faceţi cîteva copii şi trimiteţi-le la Comisariatul poporului pentru agricultură, la Comisariatul poporului pentru aprovizionare, la Consiliul economic superior etc.

8.VIII *Lenin*

Scrisă la 8 august 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

178

CĂTRE MICUL C.C.P.[123]

1

Imobilele noastre sînt *peste măsură* de murdare. Legea asta nu e bună de nimic. Să fie arătate de zece ori mai

www.dacoromanica.ro

exact şi mai complet persoanele *răspunzătoare* (şi nu una din ele, ci mai multe, în ordinea cuvenită) şi să fie băgate la închisoare, *fără cruţare*.

Scrisă între 8 şi 11 august 1921

Publicată pentru prima oară în 1945 în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după manuscris

2

Nu accept fără următoarele adăugiri:

1) în afară de administrator răspunde şi „locţiitorul" lui.

Trebuie să existe un asemenea locţiitor;

2) în afară de ei răspunde *comisia de control*, care e formată din locatari. Trebuie să existe o astfel de comisie, formată din cel puţin trei persoane, care să fie *totdeauna prezente*, sau din *locţiitorii lor*.

3) Toate aceste persoane sînt răspunzătoare atît în faţa justiţiei, cît şi pe linie *administrativă*.

Lenin

11.VIII

Scrisă la 11 august 1921

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după manuscris

3

Nu este suficient.

Mai trebuie adăugat:

1) răspunderea ce cade asupra locatarilor pentru nealegerea unui administrator şi a unui locţiitor al acestuia;

2) — — — acelaşi lucru pentru nealegerea unei comisii de control;

3) obligaţia administratorului şi a locţiitorului său, ca şi a comisiei de control, de a urmări ca *în fiecare zi* să fie de serviciu un responsabil (administratorul în persoană, locţiitorul lui sau un membru al comisiei de control),

www.dacoromanica.ro

în afară de cei angajaţi în mod special (portar, etc.), dacă *există* astfel de angajaţi;

4) răspunderea ce revine locatarilor în imobilele cu mai puţin de 10 apartamente.

Cum să stabilim răspunderea locatarilor? Asupra acestui lucru trebuie să reflectăm şi să găsim o modalitate.

Lenin

19.VIII

Scrisă la 19 august 1921

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după manuscris

179

CĂTRE G.M. KRJIJANOVSKI

9.VIII.1921

Tovarăşe Krjijanovski,

Am primit scrisoarea dumneavoastră în legătură cu Mahonin[124].

Poate că ar fi necesar ca Comisia de stat a planificării să adopte o hotărîre oficială în acest sens.

Sau poate că deocamdată nu există încă motiv pentru aşa ceva şi e mai bine ca totul să se limiteze la un schimb de păreri neoficial?

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după o copie dactilografiată

180

CĂTRE G.I. BOKII

9.VIII.1921

Tovarăşe Bokii,

În scrisoarea referitoare la *Şelehes* (Iakov Savelievici), dumneavoastră spuneţi: „pentru el intervine toată

www.dacoromanica.ro

lumea", *pînă şi* Lenin, şi cereţi „să vi se permită să nu daţi nici o atenţie tuturor demersurilor şi presiunilor ce se fac în legătură cu Depozitul de obiecte de valoare al statului"[125].

Nu pot să îngădui aşa ceva.

Raportul cerut de mine *nu* înseamnă *nici* „intervenţie", nici „presiune" şi nici „demers".

Eu sînt obligat să cer explicaţii de îndată ce sînt informat că există *îndoieli* în privinţa justeţei unor măsuri.

Sînteţi dator să vă referiţi *la fondul chestiunii* şi să-mi răspundeţi: „dovezile sau probele sînt serioase, sînt *următoarele*, mă pronunţ *împotriva* eliberării, împotriva *uşurării* situaţiei lor" ş.a.m.d.

Un asemenea răspuns, care să aibă în vedere *fondul chestiunii*, sînteţi dator să-mi daţi.

Intervenţiile şi „demersurile" le puteţi *respinge;* „presiunea" este o acţiune **ilegală.** Dar, repet, comiteţi o *eroare* dacă, atunci cînd preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului vă cere *să-i raportaţi* cum stau lucrurile într-o chestiune, calificaţi această cerere drept intervenţie, demers sau presiune.

Preşedintele C.C.P., *V. Ulianov (Lenin)*

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după manuscris

181

CĂTRE A.M. GORKI

9.VIII.1921

Aleksei Maksimovici,

Am transmis scrisoarea dumneavoastră lui L.B. Kamenev[126].

Sînt aşa de obosit, că nu mai am de loc putere.

Iar dumneavoastră aveţi hemoptizie şi nu plecaţi!! O asemenea atitudine, credeţi-mă, este lipsită de scrupule, este neraţională.

www.dacoromanica.ro

În Europa, într-un sanatoriu *lun*, veţi putea să vă trataţi şi, *totodată, să faceţi de trei ori mai multă treabă decît aici.*

Zău aşa.

În schimb aici nu puteţi nici să vă trataţi, nici să lucraţi — totul e doar *agitaţie.* O *a g i t a ţ i e* **inutilă.**

Duceţi-vă, şi o să vă faceţi bine. Vă rog, nu vă îndărătniciţi.

Al dumneavoastră, *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1924, în revista „Russkii Sovremennik" nr. 1

Se tipăreşte după manuscris

182

ÎNSEMNĂRI PE O RADIOTELEGRAMĂ A LUI B.S. STOMONEAKOV ŞI O DISPOZIŢIE CĂTRE SECRETARĂ

Pentru care din ele? E vorba de materiale foarte importante?

Partea cea mai importantă a materialelor pentru centrala electrică de la Kaşira, şi anume izolatorii, a fost comandată şi va fi expediată la sfîrşitul lunii august, cu excepţia unei mici părţi care urmează să fie trimisă în prima jumătate a lunii septembrie. Termenele de livrare pentru toate celelalte materiale variază între trei şi patru luni, întrucît nici o uzină nu poate să execute comanda într-un termen mai scurt. Pentru locomotivele electrice termenul este de şase luni. Facem tot ce e posibil pentru a scurta toate termenele. Starkov şi cu mine căutăm să urgentăm toată treaba. 5 august. Stomoneakov.

Nu-s pentru Kaşira?

8.VIII + 4 luni = 8.XII!! Dar transportul? Dar *m o n t a r e a?*

Să se trimită această telefonogramă lui *G. D. Ţ i u r u p a* cu rugămintea să mi-o *î n a p o i e z e* imediat *c u a v i z u l s ă u.* Ce înseamnă asta?

www.dacoromanica.ro

Ce termen de **intrare în funcţiune** decurge de aici?
11.VIII *Lenin*

Scrise la 11 august 1921

Publicate pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăresc după manuscris

183

CĂTRE V.M. MOLOTOV, PENTRU BIROUL POLITIC AL C.C. al P.C. (b) DIN RUSIA

11.VIII

Tovarăşe Molotov,

Este absolut necesar să numim, din partea Biroului Politic, o comisie specială formată din Kamenev, Troţki şi Molotov (cu dreptul de a fi înlocuit de Cicerin) pentru *rezolvarea* zilnică a problemelor legate de ajutorul pe care America[127] şi Liga Naţiunilor urmează să-l acorde înfometaţilor.

Aici e vorba de un joc extrem de complicat. America, Hoover şi Consiliul Ligii Naţiunilor sînt capabili de mari ticăloşii.

Trebuie să-l pedepsim pe Hoover, să-l *pălmuim în public*, ca să vadă *lumea întreagă*, să vadă şi Consiliul Ligii Naţiunilor.

E un lucru *foarte greu*, dar el *trebuie* făcut.

Eu nu pot lucra. Aici devine absolut necesar ajutorul lui Troţki, care posedă aptitudini în acest sens (are experienţă diplomatică, precum şi fler militar şi politic).

Vă rog să procedaţi **numaidecît** la o consultare telefonică a membrilor Biroului Politic.

Vă rog să arătaţi *tuturor* această scrisoare a mea şi să le cereţi să-şi spună părerea.

Lenin

Trebuie luate drept model guvernul german şi cel norvegian.

www.dacoromanica.ro

А цена? Поставка? 8/VIII + 4 мес. = 8.XII!! А доставка!

ВХ 2965 9 АВГУСТА 1921 года.

ИЗ ШАБОЛОВСКОЙ РАДИОСТАНЦИИ НР 123 МОСКВУ ЗАВЦЕНТРАДИО ДЛЯ НАРКОМИНОДЕЛА 8/9 1921 Берлин Нр 104 в 76 ЧИЧЕРИН ДЛЯ ЛЕНИНА МОСКВА КОПИЯ Красину.

Важнейшая часть материала для Каширской станции именно изоляторы заказаны и будут отправлены конце августа за исключением небольшой части которая пойдет первой половиней сентября тчк Сроки доставки всех остальных материалов от трех до четырех месяцев так как ни один завод не может изготовить раньше тчк На электровозы сроки около шести месяцев тчк Делаем все возможное для сокращения всех сроков точка Все дело ведется ударным порядком Старковым и мною 9 августа 2250 СТОМОНЯКОВ

Каких? очень ли сав-нах? На ств Каширы? ЛЛЛ.

Пошлите т. Дм. Урюпе, чтобы прислал мне вершки с отрывом. Что это значит? Какой срок пуска станции Основа выдает?

11/VII. Ленин

www.dacoromanica.ro

Însemnări pe o radiotelegramă a lui B. S. Stomoneakov și o dispoziție către secretară. — 11 august 1921

Micșorat

www.dacoromanica.ro

Orice altă atitudine trebuie s-o respingem, pentru motive care sînt clare tuturor, şi să vorbim *răspicat*, ca să înţeleagă toată lumea.

Intervenţioniştii camuflaţi trebuie *prinşi* (să fie luat în ajutor Unşlihi).

Trebuie antrenat aparatul Comisiei centrale pentru ajutorarea populaţiei înfometate (dacă nu sînt forţe, să fie *împrumutate*, pentru două luni, de la *militari*).

În zilele ce vin capătă o importanţă deosebită munca colectivă, deoarece răspunderea politică pentru această treabă *extrem de dificilă* este *imensă*.

Lenin

P.S. Este nevoie de manevre abile. Să luăm o serie de măsuri deosebit de severe. Hoover şi Brown sînt nişte neobrăzaţi şi nişte mincinoşi.

Să punem condiţii *extrem de severe:* pentru cel mai mic amestec în treburile interne — arestare şi expulzare.

Scrisă la 11 august 1921

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

184

TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI G.V. CICERIN

Pentru Cicerin; o copie lui Kamenev

Îndată ce primiţi de la Litvinov ştiri ceva mai amănunţite despre tratativele lui cu Brown, vă rog să-mi comunicaţi telefonic principalele rezultate.

Lenin

Scrisă la 11 august 1921

Publicată pentru prima oară în 1960, în „Documente de politică externă a U.R.S.S.", vol. IV

Se tipăreşte după o copie dactilografiată

www.dacoromanica.ro

185

CĂTRE G.E. ZINOVIEV

Pentru Zinoviev; o copie lui Radek

N-aţi putea să-mi trimiteţi o colecţie — cît se poate de restrînsă — de documente şi articole din cele mai importante cu privire la ultimele evenimente din Partidul Comunist Francez, în legătură cu atitudinea lui faţă de sindicaliştii revoluţionari?

Tot aşa şi în legătură cu evenimentele de la Roma, unde, în cursul demonstraţiei din iulie anul curent, îndreptată împotriva fasciştilor, muncitori din toate partidele s-au grupat în jurul comuniştilor.

Lenin

11.VIII

Scrisă la 11 august 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după o copie dactilografiată

186

CĂTRE P.A. BOGDANOV

Pentru Bogdanov; o copie lui Smolianinov

Consider necesar ca obligativitatea legală de a prezenta dări de seamă, în conformitate cu „Instrucţiunile Consiliului Muncii şi Apărării" şi regulile generale de prezentare a dărilor de seamă, să fie extinsă asupra tuturor arendaşilor (persoane particulare, asociaţii, instituţii sovietice etc. etc.). Vă rog să verificaţi dacă există indicaţii precise în acest sens şi, în caz că nu există, să urmăriţi ca Consiliul Muncii şi Apărării să adopte neîntîrziat o hotărîre corespunzătoare.

Lenin

Scrisă la 11 august 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după o copie dactilografiată

www.dacoromanica.ro

187

TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI P.A. BOGDANOV

Pentru Bogdanov; o copie adjunctului lui Kurski

În ce privește S.K.F. (Fabrica suedeză de rulmenți cu bile) am mari îndoieli. Nu știu dacă li s-a înfățișat în suficientă măsură aspectul juridic al chestiunii, adică dacă sînt respectate interesele noastre.

Aceste interese ne cer să nu îngăduim cîtuși de puțin o slăbire a principiului că noi sîntem proprietarii tuturor întreprinderilor și depozitelor naționalizate. Aceste întreprinderi și depozite pot trece în mîinile foștilor proprietari numai dacă ei le cumpără în mod oficial de la noi. Putem să facem uneori cîte o concesie, cedînd aceste întreprinderi și depozite la un preț redus, dar în nici un caz nu putem renunța la dreptul nostru de proprietate.

Vă rog să controlați cu deosebită atenție lucrurile din acest punct de vedere. Și în special vă rog să faceți o verificare la Comisariatul poporului pentru justiție, întrucît Kurski cunoaște această chestiune și s-a ocupat personal de ea; este necesar să dați de el sau să găsiți la acest comisariat pe cineva care este tot atît de bine informat cum e Kurski.

Lenin

Dictată la telefon
la 11 august 1921

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipărește după o copie dactilografiată

188

CĂTRE L.A. FOTIEVA

Pentru *Fotieva*

Vă rog să întrebați pe cei de la Comisariatul poporului pentru comerțul interior și de la Consiliul economic

www.dacoromanica.ro

superior, precum şi pe tovarăşul Avanesov cum stăm cu concesionarea unor păduri lui *Azarh*[128].

Îi rog să-mi dea un scurt referat şi să-mi trimită *contractul.*

11.VIII

Lenin

Scrisă la 11 august 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după manuscris

189

CĂTRE V.M. MOLOTOV[129]

Tovarăşului Molotov

Sînt *c o n t r a.*

Nu e bine să ne jucăm atît de des de-a revizia; Litvinov e ocupat cu o revizie. Şleapnikov nu e bun de aşa ceva.

11.VIII

Lenin

Scrisă la 11 august 1921

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

190

CĂTRE I.A. TEODOROVICI

Tovarăşului Teodorovici

12.VIII.1921

Ivan Adolfovici,

Nu mi-aţi răspuns în chestiunea sectanţilor. Trimiteţi-mi, vă rog, scrisoarea mea* şi concluziile dumneavoastră.

În ce priveşte cartea lui Semion Maslov, mi-a scris Skvorţov de la Editura de stat că *O s i n s k i* a dat

* Scrisoarea n-a fost găsită. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

un aviz favorabil. Dacă aşa stau lucrurile, înseamnă că a făcut o greşeală. Nu uitaţi ca, îndată ce vine Osinski, să-i transmiteţi scrisoarea mea despre cartea lui Maslov*.

Al dumneavoastră, *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după o copie dactilografiată

191

TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI L.B. KRASIN

Tovarăşului Krasin

Vă rog să încheiaţi consfătuirea în legătură cu Depozitul de obiecte de valoare al statului, astfel ca înainte de plecarea dumneavoastră să primesc concluziile, definitiv formulate, ale acestei consfătuiri şi hotărîrile cu semnătura dumneavoastră şi a tovarăşilor Alski şi Bokii.

Lenin

Scrisă la 12 august 1921

Se tipăreşte pentru prima oară, după o copie dactilografiata

192

TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMITETULUI GUBERNIAL PERM AL P.C. (b) DIN RUSIA**

Perm, *comitetul gubernial al P. C. din Rusia*

Vă rog ca într-o şedinţă a comitetului gubernial să daţi citire ambelor articole ale lui Measnikov şi răspunsului ce i-a fost adresat de mine[130]. Acelaşi lucru să fie făcut şi la o şedinţă a comitetului raional Motoviliha. Îl rog

* Vezi volumul de faţă, documentul 173. —*Nota red.*

** Pe manuscris se află următoarea însemnare făcută de V. I. Lenin: „Trimisă prin telefon. 12/VIII". — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

pe Measnikov să facă două copii după scrisoarea mea de răspuns, una pentru mine, iar cealaltă pentru comitetul gubernial.

Lenin

Scrisă la 12 august 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

193

CĂTRE G.V. CICERIN ŞI L.B. KAMENEV

Dat fiind că nemernicii de negustori americani vor să creeze impresia că am fi în stare să înşelăm pe cineva, sînt de părere să le propunem imediat în mod oficial, printr-o telegramă adresată în numele guvernului şi sub semnătura lui Kamenev şi a lui Cicerin (iar dacă e nevoie, şi sub semnătura mea şi a lui Kalinin), următoarele:

vom depune la o bancă din New York o sumă, în aur, reprezentînd 120% din ceea ce dau ei în decurs de o lună pentru 1 000 000 de copii înfometaţi şi de bolnavi. Dar atunci punem următoarea condiţie: întrucît oferim o garanţie materială atît de completă, americanii n-au nici cel mai mic drept de amestec, nu numai politic, dar nici administrativ, şi nici nu pot să ridice vreo pretenţie. În acest caz, toate punctele din convenţie care le oferă un drept de amestec oricît de mic, fie el şi numai administrativ, cad de la sine. Iar controlul se face de către comisii locale alcătuite la faţa locului pe bază de paritate (din reprezentanţi ai guvernului nostru şi din reprezentanţi de-ai lor)[131].

Prin această propunere îi vom pune la punct pe aceşti neguţători, iar după aceea îi vom face de ruşine în faţa întregii lumi.

Nu trebuie să uităm că în localităţile rurale nu aplicăm, în general, şi n-am aplicat niciodată sistemul raţiilor alimentare. Pentru a nu comite vreo greşeală în această privinţă vă sfătuiesc ca la consfătuirea în legă-

www.dacoromanica.ro

tură cu această chestiune să invitați pe cineva de la Comisariatul poporului pentru aprovizionare.

13.VIII.1921

Lenin

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipărește după manuscris, care a fost confruntat cu copia dactilografiată

194

O SCRISOARE CĂTRE G.E. ZINOVIEV ȘI O DISPOZIȚIE CĂTRE SECRETARĂ

Dați să dactilografieze 6 copii după această scrisoare și apoi trimiteți-le

1) lui Radek
2) mie
3) lui Troțki
4) lui Kamenev
5) lui Stalin
6) de rezervă

Tovarășului **Zinoviev**

13.VIII.1921

Este clar că în Rusia nu se poate organiza în bune condiții un birou pentru culegerea și selecționarea sistematică de date cu privire la mișcarea muncitorească internațională. Noi nu dispunem nici de biblioteci și nici de oameni potriviți etc.

Propun să organizăm un asemenea birou în Germania. Să angajăm un șef (dintre comuniștii incapabili de muncă politică sau, și mai bine, dintre *ne*comuniști); plus 2 ajutori (+ 2—3 dactilografe).

Să alocăm pentru acest birou o sumă fixă lunară. Să căutăm să organizăm lucrurile în mod *l e g a l*, sub firma, să zicem, a unui fel de Zeitungskorrespondenz — a cărui misiune este să furnizeze articole și materiale pentru redacțiile ziarelor.

www.dacoromanica.ro

Am putea, firește, să găsim trei germani (care să cunoască limbile engleză, franceză, italiană și cehă; pentru început ar fi suficient). Pe cît îmi amintesc, Radek chiar se gîndea la anumite persoane.

Acest birou, dacă am reuși să găsim niște oameni pricepuți și să-i angajăm prin contract (în Germania intelectualii o duc greu de tot, și noi am putea să găsim oameni bine pregătiți), ar desfășura pentru noi o muncă științifică sistematică de *culegere* de materiale publicistice, în general, și de materiale apărute în ziare, în special, și de *clasificare* a lor pe două teme principale, fundamentale:

A) *imperialismul mondial;*
B) *mișcarea muncitorească internațională.*

Drept colaboratori (și publiciști consultanți) pentru acest birou am găsi, poate (împreună cu Radek și cu ajutorul lui), 20—30 de comuniști care desfășoară activitate jurnalistică în toate țările din lume.

Un asemenea birou ar lucra în primul rînd la strîngerea de materiale în limba germană (în momentul de față, pe continentul european aceasta este, fără îndoială, limba cu cea mai mare circulație internațională); și la prima posibilitate s-ar completa publicațiile lui și cu traduceri în limbile franceză și engleză. Traduceri în limba rusă am putea organiza cu ușurință încă de pe acum: am însărcina pur și simplu pe linie de stat 2—3 profesori burghezi, ca să nu distragem forțe comuniste pentru o muncă de simplu executant.

Biroul ar avea misiunea să urmărească în mod sistematic tot ce se publică în lumea întreagă, mai cu seamă în ziare, și să întocmească *liste de cărți valoroase și de articole apărute în ziare* în legătură cu cele două teme indicate *(A* și *B)*.

Principalul lucru pe care ar urma să-l facă acest birou ar fi să detalieze și să grupeze în mod just aceste probleme; să întocmească *o listă rațională* — care să fie completată la timp, potrivit cu cerințele momentului — a acestor probleme și să le grupeze.

www.dacoromanica.ro

Apoi, să întocmească referate de cel mult 3—10 rînduri despre cărți și despre unele articole de ziar — numai despre cele, foarte rare, care sînt deosebit de importante (1 la 100 sau, poate, 1 la 500) —, astfel ca să-ți poți da imediat seama ce se poate găsi sau despre ce se vorbește în cartea sau articolul respectiv.

Publiciștii consultanți ar putea cu ușurință să întocmească astfel de referate (sau, mai bine zis, nu referate, ci scurte rezumate) dacă centrul din Germania ar organiza acest lucru și ar asigura o remunerație publiciștilor.

Totodată, biroul ar trebui să întocmească:

o evidență a principalelor știri apărute în ziare și *o colecție de tăieturi din ziare* (pentru început măcar în 3—4 exemplare, din care unul să rămînă pe loc, unul să fie trimis la Moscova și altul să fie de rezervă).

Noi am putea să întocmim (cu ajutorul *consultanților* și al lui Radek, care ar asigura îndrumarea lor) o listă de teme, ca, de pildă:

— — nuanțe și probleme litigioase în cadrul comunismului;

— — nuanțe și probleme litigioase și *în preajma* comunismului (II $^1/_2$* și anarhiștii);

— — nuanțe și probleme litigioase tot așa, în cadrul mișcării sindicale;

— — alegerile și statistica lor (sau rezultatele lor) pentru a compara forța diferitelor curente din mișcarea muncitorească;

— — istoria celor mai importante greve și „evenimente“ (demonstrații, „acțiuni“, manifestări etc.) etc.

Cred că, printr-o bună organizare, acest birou ar aduce și un anumit venit, pentru că buletinele lui ar fi cumpărate de anumite ziare și biblioteci, ca un important material informativ.

Dar se înțelege că acest venit, în cel mai bun caz, ar acoperi doar o parte nu prea mare din cheltuieli. Noi

* Este vorba de Internaționala a II$^1/_2$, care avea un caracter centrist. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

putem şi trebuie să luăm asupra noastră aceste cheltuieli. La noi, întregul material ar servi în mod nemijlocit pentru instrucţiunea publică şi pentru organizarea activităţii de agitaţie şi propagandă.

Un asemenea birou putem şi trebuie să organizăm. El ar fi în măsură să ne aducă mult folos. Fără un asemenea birou nu avem nici ochi, nici urechi şi nici mîini pentru a participa la mişcarea internaţională, — de aceea facem acest lucru în mod întîmplător, *depinzînd* (în ce priveşte informarea) de cine e mai aproape, de cine e la îndemînă, de cine a citit ceva întîmplător sau a trecut întîmplător, a povestit întîmplător ş.a.m.d.

Propun ca Biroul Politic să discute acest plan[132] şi să numească, pentru elaborarea lui *prealabilă*, o comisie restrînsă formată, bunăoară, din:

Radek
Trotki
\+ ?

Poate că la început ar fi mai bine ca ea să fie alcătuită numai din doi. Ei *vor atrage* în muncă şi pe Steklov, şi pe Béla Kun (şi pe mulţi alţii), *vor chema* la Moscova pe candidatul la postul de *şef al acestui birou* şi atunci vor stabili un *buget* şi vor prezenta Biroului Politic un întreg plan, elaborat *în amănunţime*.

Lenin

16.VIII

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

195

CĂTRE F.A. ROTŞTEIN

13.VIII

Stimate tov. Rotştein,

Abia ieri am primit scrisoarea dumneavoastră din 17.VII.

www.dacoromanica.ro

Cu politica, plină de prudenţă, pe care o duceţi dumneavoastră în Persia se pare că sînt întru totul de acord. N-am auzit ce spune şi „partea cealaltă", însă cred că principalele argumente expuse de dumneavoastră nu pot fi respinse[133].

Ce-ar fi dacă aţi scrie o lucrare despre Persia, pentru ca noi toţi să mai aflăm cîte ceva în legătură cu o temă atît de interesantă şi atît de puţin cunoscută de noi?

Este extrem de important să elaborăm o *linie* de activitate în Orient.

Nu vă scriu mai mult, pentru că noutăţile o să le aflaţi din ziare, iar eu sînt în concediu: m-am surmenat şi acum mă tratez.

Sper că Belgov a şi sosit acolo.

V-am trimis prin el o scrisoare în legătură cu Aleksandr Aleksandrovici şi Varvara Aleksandrovna Armand, care au plecat împreună cu el şi de a căror soartă mă interesez îndeaproape. Sper că în Persia se vor dovedi utili în muncă şi că le veţi acorda puţină atenţie.

O caldă strîngere de mînă şi cele mai bune urări!

Lenin

Scrisă la 13 august 1921 *Se publică pentru prima oară, după manuscris*

196

CĂTRE A.S. KISELEV[134]

Pentru preşedintele Micului C.C.P.

Nu cumva e o atenuare a pedepselor?

Trebuie prezentat *Marelui* C.C.P. spre verificare.

Pedepsele pot fi doar **mărite.**

13.VIII *Lenin*

Scrisă la 13 august 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI *Se tipăreşte după manuscris*

www.dacoromanica.ro

197

CĂTRE A.S. KISELEV[135]

Pentru președintele Micului C.C.P.

La § 23: (o copie lui Smolianinov)

Ar trebui să cercetăm mulțimea de „planuri" de acest fel care au fost aprobate pînă acum și să vedem ce rezultate *concrete* s-au obținut.

Lenin

13.VIII

Scrisă la 13 august 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipărește după manuscris

198

CĂTRE E.A. PREOBRAJENSKI

Se va trimite tovarășului **Preobrajenski**

Tovarășe Preobrajenski,

După părerea mea, ele trebuie tipărite[136]. Dacă sînteți de acord, dați-le să le publice în „*Pravda*". Dacă nu, trimiteți-le înapoi, însoțite de o apreciere în cîteva cuvinte.

13.VIII Cu salutări comuniste, *Lenin*

Scrisă la 13 august 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipărește după manuscris

www.dacoromanica.ro

199

CĂTRE A.M. LEJAVA

Pentru *Lejava*

De ce în schimbul de peşte norvegian pe produse ruseşti se observă o stagnare?[137]

14.VIII *Lenin*

Scrisă la 14 august 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII *Se tipăreşte după manuscris*

200

CĂTRE L.A. FOTIEVA

Pentru Fotieva

Răspundeţi-i, printr-o scrisoare[138], că n-am fost la Moscova şi că sînt bolnav.

Am citit scrisoarea lui şi am să-l rog pe Lunacearski să aranjeze o întrevedere cu el.

15.VIII *Lenin*

Scrisă la 15 august 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII *Se tipăreşte după manuscris*

201

O SCRISOARE ADRESATĂ LUI P.I. POPOV ŞI O DISPOZIŢIE CĂTRE SECRETARĂ

Pentru şeful Direcţiei centrale de statistică

Se vor dactilografia *6 copii şi se vor trimite*

1) lui Popov,
2) lui Krjijanovski,
3—5) vor fi date spre citire membrilor **C.M.A.**
6) de rezervă.

16.VIII

Tovarăşe Popov,

Corespondenţa cu Direcţia centrală de statistică, şi ndeosebi informaţiile cu privire la statistica industrială

www.dacoromanica.ro

curentă care mi-au fost prezentate la 3.VIII, mi-au demonstrat cît se poate de convingător că indicaţiile mele (din scrisoarea de la 4.VI.1921)* nu sînt cîtuşi de puţin respectate şi că întreaga activitate şi întreaga organizare a acestei instituţii sînt defectuoase.

În ceea ce priveşte statistica industrială curentă, la 3.VIII mi-au fost prezentate date depăşite; mi s-a pus la dispoziţie multa non multum — mult ca volum, puţin ca conţinut! Întocmai cum procedează „instituţiile birocratice", de care dumneavoastră, în scrisoarea din 11.VI.1921, vreţi să delimitaţi Direcţia centrală de statistică.

„Ekonomiceskaia Jizn", în suplimentul ei la nr. 152, adică în *iulie*, *a şi publicat* unele date *mai* complete! De la aceeaşi „Ekonomiceskaia Jizn" *am şi primit* date privind primul trimestru al anului 1921.

Direcţia centrală de statistică, care *rămîne în urma* grupului de publicişti, constituie o mostră de instituţie birocratică. Poate că pentru munca ştiinţifică ea ne va oferi, peste vreo doi ani, un material foarte bogat, însă noi nu de aşa ceva avem nevoie acum.

De la scrisoarea mea din 4.VI.1921 au trecut aproape două luni şi jumătate, şi totul rămîne ca în trecut. Deficienţele sînt aceleaşi. „Programul calendaristic" şi toate celelalte pe care mi le-aţi promis (în scrisoarea din 11.VI) tot nu le văd.

Încă o dată vă atrag atenţia că o asemenea situaţie este anormală şi că e necesar ca în cadrul Direcţiei centrale de statistică să vă *reorganizaţi cît mai curînd* munca.

Printre altele:

1) preşedintele sau şeful Direcţiei centrale de statistică trebuie să lucreze în *mai* strîns contact cu Comisia de stat a planificării, pe baza *indicaţiilor directe* şi a sarcinilor trasate de preşedintele Comisiei de stat a planificării şi de prezidiul ei;

* Scrisoarea n-a fost găsită. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

2) statistica curentă (atît cea industrială, cît și cea agricolă) trebuie să ofere date totalizatoare concrete din cele mai importante (amînînd elaborarea academică a datelor „complete") *în nici un caz* mai tîrziu decît presa noastră, ci neapărat *mai devreme* decît ea.

Trebuie să știți să desprindeți ceea ce este important și urgent *din punct de vedere practic* și să amînați pentru mai tîrziu ceea ce este valoros din punct de vedere academic.

3) împreună cu Comisia de stat a planificării trebuie să întocmiți un fel de index-number (un indice numeric) pentru aprecierea situației întregii noastre economii naționale și, în mod obligatoriu, să-l calculați cel puțin o dată pe lună, făcînd neapărat comparație cu cifrele de dinainte de război, apoi cu cele din 1920 și, pe cît posibil, cu cele din 1917, 1918 și 1919.

În caz că nu se pot obține cifre exacte, trebuie indicate cifre aproximative, ipotetice, preliminare (făcînd o mențiune specială cu privire la fiecare rezerve speciale asupra fiecăreia din aceste categorii sau din cele similare).

Pentru activitatea noastră practică *avem nevoie* de cifre, și Direcția centrală de statistică *trebuie* să dispună de ele *înaintea tuturor*. Iar verificarea exactității acestor cifre, determinarea procentului de eroare etc. le amînăm pentru mai tîrziu.

Ce cifre se vor lua pentru index-number — asta trebuie s-o indice Direcția centrală de statistică și Comisia de stat al planificării. (Trebuie luate, bunăoară, cifrele principale, de bază: cele cu privire la populație, la teritoriu, la producția principalelor produse, datele cele mai importante cu privire la transporturi ș.a.m.d. — cel puțin 10—15 cifre, în felul în care statistica din străinătate își întocmește de multă vreme acești „indici numerici".)

4) În legătură cu cele 8 chestiuni care au fost menționate de mine la 4.VI într-o „listă aproximativă", este neapărat necesar să organizați imediat, fără nici o amînare (fiindcă este absolut inadmisibil ca în două luni și jumătate să nu se facă nimic), strîngerea datelor și totalizarea lor imediată, atît în general cît și pe categorii:

www.dacoromanica.ro

— acest lucru trebuie făcut imediat pentru orașul Moscova (astfel ca el să constituie un model),

— iar după aceea pentru Petrograd

— și pentru fiecare gubernie (scoțînd în evidență acele gubernii în care oamenii știu să organizeze munca repede, fără tărăgăneli, iar nu după vechile obiceiuri academice).

Trebuie ca $^{9}/_{10}$ din forțele de care dispune Direcția centrală de statistică și birourile guberniale să fie îndreptate imediat spre elaborarea justă și rapidă a acestor opt chestiuni, iar $^{1}/_{10}$ să se consacre activității academice de studiere a datelor complete și atotcuprinzătoare. Dacă nu se poate altfel, trebuie ca $^{99}/_{100}$ din forțe să fie repartizate pentru elaborarea a ceea ce este necesar din punct de vedere practic și imediat pentru construcția noastră, iar restul să fie amînat pentru vremuri mai bune, pentru o perioadă cînd vom dispune de forțe din plin.

5) În fiecare lună, Direcția centrală de statistică trebuie să prezinte Consiliului Muncii și Apărării — neapărat înaintea presei — totaluri *preliminare* în legătură cu *principalele* probleme ale economiei naționale (comparîndu-le în mod obligatoriu cu anul precedent). Aceste probleme principale, cifrele principale, atît cele care sînt incluse în index-number, cît și cele care nu sînt incluse, trebuie să fie elaborate imediat.

Vă rog să-mi trimiteți un program al acestor probleme, precum și răspunsul la celelalte puncte fără întîrziere.

Președintele C.C.P., *V. Ulianov (Lenin)*

Scrisă la 15 august 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în revista „Bolșevik" nr. 17

Se tipărește după manuscris

202

CĂTRE G.M. KRJIJANOVSKI

16.VIII

G.M.,

Vă rog să citiți aceste hîrtii și să mi le trimiteți înapoi cu un aviz în cîteva cuvinte.

www.dacoromanica.ro

După părerea mea, răspunsul lui Vaşkov este nesatisfăcător[139].

Poate că ar fi cazul să trimitem o telegramă din partea *Consiliului Muncii şi Apărării:*

tuturor *comitetelor executive gubernia le*, pentru secţiile electrotehnice etc.

Numiţi neapărat, fără întîrziere, 2—3 persoane cu funcţii de răspundere care să prezinte la congresul electrotehnicienilor din octombrie 1921 o statistică completă a centralelor electrice, în care să se indice data cînd a fost inaugurată fiecare, numărul kilowaţilor, combustibilul, consumul, modul cum au fost organizate prelegerile sau conferinţele pe lîngă aceste centrale ş.a.m.d.

Preşedintele C.M.A., *Lenin*

Cred că trebuie să trimitem asemenea telegrame*.

Al dumneavoastră, *Lenin*

Scrisă la 16 august 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după manuscris

203

CĂTRE REDACŢIILE ZIARELOR „IZVESTIIA" ŞI „PRAVDA" ŞI CĂTRE V.N. IPATIEV

Redacţiilor ziarelor „Izvestiia" şi „Pravda" şi tovarăşului Ipatiev

În ziarele „Izvestiia" şi „Pravda" a apărut acum cîteva zile o notă în legătură cu bogăţiile nefolosite ale Kara-Bugazului[140]. Dacă aveţi posibilitatea, v-aş ruga să-i comunicaţi autorului, direct sau prin intermediul ziarului, că pentru mine prezintă o mare importanţă să ştiu în mod amănunţit cît de pregătit este din punct de vedere tehnic autorul în acest domeniu şi totodată să

* Vezi volumul de faţă, documentul 210. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

mi se comunice cît timp a studiat el această problemă la faţa locului.

Lenin

Dictată la telefon la 17 august 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după o copie dactilografiată

204

CĂTRE M.I. FRUMKIN, V.A. AVANESOV ŞI I.V. STALIN

Tovarăşilor Frumkin, Avanesov şi Stalin

Am citit proiectul dumneavoastră de decret cu privire la monopolul sării. Sînt mirat de marele număr de puncte pe care le conţine; ele, după părerea mea, există şi în legislaţia în vigoare, sînt o repetare inutilă şi nu intră în competenţa Consiliului Muncii şi Apărării. Dacă nu mă înşel, singurul punct nou şi care prezintă o utilitate practică este interdicţia de a acorda premii în sare. Sînt de părere că proiectul are nevoie de o atentă confruntare cu legile în vigoare întocmite de Comisariatul poporului pentru justiţie şi că el trebuie să fie refăcut. Aş recomanda ca interzicerea de a acorda premii în sare să fie prevăzută într-o hotărîre specială, care să fie adoptată imediat de Consiliul Muncii şi Apărării[141]. Sînt însă de părere că principalul lucru îl constituie tocmai ceea ce nu există în acest proiect, şi anume o serie de măsuri practice imediate, avînd ca scop menţinerea cu mai multă strictеţe a sării în mîinile statului şi reducerea la minimum a oricăror livrări de sare pentru muncitori, funcţionari şi orăşeni, pentru întreaga populaţie în general. Această măsură din urmă trebuie aplicată în modul cel mai drastic, cel puţin în cursul acestei toamne şi la începutul iernii, pentru că altfel nu vom obţine de la ţărani cereale în schimbul sării.

Lenin

Scrisă la 17 august 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după o copie dactilografiată

www.dacoromanica.ro

205

TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI I.S. LOBACEV

Tovarăşe Lobacev,

Vă rog să-mi trimiteţi o informare cît se poate de scurtă, în care să se specifice:

1) care era cuantumul rezervelor de cereale pentru aprovizionarea colectivă la 1 august;

2) cît s-a livrat din aceste rezerve;

3) cît s-a livrat întreprinderilor;

4) la cît se ridicau rezervele de cereale la 15 august, adică în a doua jumătate a lunii august;

5) cît s-a livrat din această cantitate;

6) cît s-a livrat întreprinderilor.

Vă rog să-mi comunicaţi pur şi simplu cifrele totalizatoare, fără nici un fel de amănunte şi subdiviziuni[142].

Lenin

Dictată la telefon la 17 august 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după o copie dactilografiată

206

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI P.L. LAPINSKI

Berlin, pentru Lapinski

Comunicaţi-mi cum staţi cu îndeplinirea misiunii ce v-aţi asumat-o de a edita atlasul şi de a studia, în acest scop, imperialismul. Comunicaţi-mi exact cînd îmi trimiteţi planul lucrării şi în ce termen va fi ea executată.

Lenin

Scrisă la 17 august 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după o copie dactilografiată

207

TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ SECRETAREI

Vedeţi dacă nu se poate cumva procura traducerea completă, în limba germană, a referatului prezentat de

www.dacoromanica.ro

Šmeral la Congresul din primăvara anului 1921 al Partidului Comunist din Cehoslovacia. Eu am dat această traducere tovarăşului Akselrod în timpul congresului. S-a constatat că lipseşte din ea tocmai prima parte a referatului, pînă la paragraful despre criza morală. Traducerea mi-a fost dată de către tov. Kreibich. Vă rog să vedeţi dacă nu poate fi găsită această parte care lipseşte din traducere[143].

Broşura mea despre impozitul în natură a fost editată în vreo limbă străină, în Rusia sau în străinătate? Dacă există asemenea traduceri, rog să mi se trimită şi mie cîte un exemplar din fiecare.

Lenin

Dictată la telefon la 17 august 1921

Publicată pentru prima oară în 1958 în revista „Probleme ale păcii şi socialismului" nr. 2

Se tipăreşte după un text consemnat de M.I. Gleasser

208

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI M.K. VLADIMIROV

Comisariatul poporului pentru aprovizionare al Ucrainei, pentru Vladimirov

O copie: Simferopol,

Direcţia centrală a staţiunilor balneoclimaterice din Ucraina, Comisia regională pentru aprovizionare

După cum ni se comunică din Simferopol, situaţia alimentară a bolnavilor de la sanatoriile din Crimeea este extrem de grea, îndeosebi în ce priveşte pîinea. Numai Ucraina poate să dea un ajutor. Faceţi tot posibilul şi trimiteţi cît mai urgent la Simferopol, pe adresa Direcţiei centrale a staţiunilor balneoclimaterice din Ucraina, zece vagoane de cereale — din care o parte

www.dacoromanica.ro

făină — şi două vagoane de furaje. Comunicaţi-i lui Briuhanov, precum şi mie, ce măsuri aţi luat.

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului

Scrisă la 17 august 1921
Expediată la Harkov

Publicată pentru prima oară în 1960, în revista „Voprosî Istorii KPSS" nr. 2

Se tipăreşte după un text dactilografiat

209

TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI N.P. BRIUHANOV

Pentru Briuhanov
(anexă la copia telegramei adresate lui Vladimirov)

Este necesar să limităm numărul bolnavilor de la sanatoriile din Crimeea potrivit cu posibilităţile de asigurare deplină a aprovizionării cu alimente. Pe cît se pare, cadrele medicale nu ţin seamă de această cerinţă, însă Comisariatul poporului pentru aprovizionare trebuie neapărat să reducă în mod simţitor numărul bolnavilor.

Lenin

Dictată la telefon, la 17 august 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după un text consemnat de L.A. Fotieva

210

TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMITETELOR EXECUTIVE GUBERNIALE PENTRU SECŢIILE ELECTROTEHNICE

Către comitetele executive guberniale, pentru secţiile electrotehnice

Vă rog să trasaţi ca sarcină persoanelor ce vor fi delegate la apropiatul congres electrotehnic, care se va ţine în octombrie, să prezinte acestuia date statistice din care

www.dacoromanica.ro

să se vadă cînd au fost date în folosinţă centralele electrice, care este puterea lor instalată (în kw), producţia lor anuală (în kw/oră), consumul de combustibil, cauzele întreruperilor intervenite în activitatea cursurilor organizate pe lîngă aceste centrale, numărul prelegerilor despre electrificare care au fost ţinute de personalul centralelor. Pentru executarea urgentă a prezentei dispoziţii şi culegerea de date complete în legătură cu fiecare centrală, fără excepţie, va răspunde fiecare delegat în parte sau fiecare persoană însărcinată în mod special de comitetul executiv gubernial.

Preşedintele C.M.A., *Lenin*

Dictată la telefon la 18 august 1921

Publicată pentru prima oară în 1924, în revista „Elektrificaţia" nr. 4

Se tipăreşte după un text consemnat de G.M. Krjijanovski şi L. A. Fotieva

211

TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI V.A. SMOLIANINOV

Tovarăşului Smolianinov
O copie pentru Krjijanovski

Vă rog să-l ajutaţi pe tov. Stalin să ia cunoştinţă de toate materialele economice ale Consiliului Muncii şi Apărării şi ale Comisiei de stat a planificării, în special de cele cu privire la exploatarea zăcămintelor aurifere, întreprinderile petroliere de la Baku etc.

Lenin

Dictată la telefon la 18 august 1921

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipăreşte după o copie dactilografiată

212

CĂTRE I.V. STALIN

Tovarăşe Stalin,

Dacă vreţi, dau eu o telefonogramă pentru ca autorul (nu-l cunosc personal) să vină *la dumneavoastră*[144].

www.dacoromanica.ro

Scrieţi-mi, în cîteva cuvinte, ce măsuri aţi hotărît să luaţi.

Lenin

19.VIII

Scrisă la 19 august 1921

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipăreşte după manuscris

213

CĂTRE L.A. FOTIEVA

19.VIII

Lid. Al.,

Nu de acesta e vorba[145]. V-am cerut să găsiţi referatul vechi, iar nu pe acesta.

Găsiţi şi trimiteţi încă o dată aceste materiale, împreună cu vechiul referat (al lui Pokrovski? Nu mai ţin minte al cui era).

Lenin

Scrisă la 19 august 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după manuscris

214

CĂTRE I.S. UNŞLIHT[146]

Tovarăşului Unşliht

Secret

Tovarăşe Unşliht,

Daţi, vă rog, dispoziţie să mi se trimită o notă din care să se vadă cît mai are de stat fiecare şi înapoiaţi-mi această scrisoare cu o notă suplimentară.

www.dacoromanica.ro

Se va ajunge la intentare de proces? Iar dacă nu se va ajunge, de ce? (Care este textul exact al *sentinței?*)

Lenin

19.VIII

Scrisă la 19 august 1921 *Se tipărește pentru prima oară, după manuscris*

215

CĂTRE I.S. UNȘLIHT[147]

U r g e n t
Secret

19.VIII

Tovarășe Unșliht,

Vă rog să însărcinați organul de resort să-mi prezinte:

1) date exacte, din care să se vadă *care* sînt dovezile, precum și

2) o copie a *interogatoriului* sau a interogatoriilor în cazul *Nazvanov* (de la Petrograd) și *Șelehes* (de la Moscova).

Am mai scris despre acest lucru. Vă rog *să puneți în vedere* organului de resort să nu mai întîrzie.

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Scrisă la 19 august 1921

Publicată pentru prima oară în 1958, în cartea: V.I. Lenin. „Despre legalitatea socialistă (1917—1922)" *Se tipărește după manuscris*

216

CĂTRE P.I. POPOV

Tovarășe Popov,

Nu pot primi demisia dumneavoastră.

După cum știți, desigur, și dumneavoastră, puteți face plîngere împotriva instrucțiunilor date de mine,

www.dacoromanica.ro

dar această plîngere nu suspendă obligaţia de a le executa. Vă rog să-mi trimiteţi o scurtă enumerare a măsurilor luate de dumneavoastră în conformitate cu instrucţiunile date de mine, indicînd şi termenele respective (firește, cu aproximaţie, de la ... pînă la ...).

Preşedintele C.C.P., *V. Ulianov (Lenin)*

P.S. Un concediu de boală, desigur, puteţi şi trebuie să luaţi, ca să vă îngrijiţi sănătatea. Dar în acest caz scrieţi-mi separat mie sau, dacă vreţi să urgentaţi lucrurile, scrieţi-i Lidiei Fotieva, şi ea o să-mi citească la telefon (cererea de concediu şi propunerea de „locţiitor"). Trebuie formal să numim *în mod provizoriu* un „locţiitor".

P.P.S. Ţin să adaug că scrisoarea dumneavoastră are un ton prea polemic. Eu nu sînt împotriva polemicii, dar trebuie să ştii cînd să faci uz de ea. Dumneavoastră vă legaţi de unele lucruri pe care eu nu le-am spus şi la care nu m-am gîndit. Şi le comentaţi în aşa fel de parcă aş nega utilitatea celor făcute etc. Dar eu n-am spus şi n-am gîndit aşa ceva.

Vă rog să mă informaţi asupra măsurilor ce urmează să le luaţi, şi aceasta în ordinea punctelor enumerate de mine în scrisorile de la 4 iunie* şi 16 august** (bunăoară: „se vor prezenta scurte situaţii lunare despre industrie cu începere *de la data de ...*" şi despre *repartizarea* produselor alimentare *la data de ...* ş.a.m.d.).

Scrisă la 20 august 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după o copie dactilografiată

217
SCHIMB DE BILETE CU L.B. KRASIN

Am vorbit cu Bogdanov despre concesiunea pe care vrem s-o acordăm lui Urquhart şi am ajuns cu el la un acord deplin. Am cerut lui Urquhart proiectul contractului de concesiune întocmit de el şi

* Scrisoarea n-a fost găsită. — *Nota red.*
** Vezi volumul de faţă, documentul 201.— *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

am să ridic problema vizei de intrare pentru el şi inginerii lui. N-aţi putea ca pînă luni să-mi înapoiaţi materialul în legătură cu această chestiune, pe care l-aţi reţinut?

Mai e nevoie să găsim la *Comisia de stat a planificării* vreo *trei* oameni energici şi competenţi şi să-i însărcinăm cu examinarea proiectului de contract cu Urquhart.

Scrise înainte de 22 august 1921

Publicate pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăresc după manuscris

218

TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI G.M. KRJIJANOVSKI

Tovarăşului Krjijanovski

Vă atrag în mod deosebit atenţia asupra problemei acordării unei concesiuni lui Lesslie Urquhart (a uzinei de la Kîştîma şi a numeroase mine de cupru).

Examinarea condiţiilor în care urmează să fie încheiată această concesiune şi pregătirea contractului respectiv trebuie să le facă Krasin şi Bogdanov împreună cu dumneavoastră. Pentru noi este extrem de important să aranjăm lucrurile în aşa fel ca, în primul rînd, concesionarul, care doreşte să ia în concesiune aproape toate minele de cupru din Rusia, să ne garanteze o anumită cotă din producţie, precum şi livrarea ei în termen scurt, iar în al doilea rînd să avem posibilitatea să obţinem de la el utilajul necesar pentru dezvoltarea exploatării minelor noastre. Vă rog ca, după ce veţi studia această chestiune, să-mi comunicaţi în ce măsură este garantată, după părerea dumneavoastră, atît prima condiţie, cît şi cea de a doua, şi care este din punct de vedere al aprovizionării Rusiei în general — şi din acela al electrificării în special — însemnătatea concesiunii proiectate.

Lenin

Scrisă la 22 august 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după o copie dactilografiată

www.dacoromanica.ro

219

CĂTRE G.M. KRJIJANOVSKI

G.M.,

Citiți, vă rog, această scrisoare și *trimiteți-mi-o înapoi*[148].

Se prea poate ca într-o oarecare măsură să fiu eu vinovat, pentru că am provocat această isterie printr-o severitate excesivă.

Dar, în fond, am dreptate și voi persevera pe această cale, iar demisia *nu* am primit-o.

Ce părere aveți, poate ar fi cazul ca *Comisia de stat a planificării* să dezbată toate aceste măsuri, iar *Consiliul Muncii și Apărării* să le confirme *în mod special.*

(Citiți scrisoarea trimisă de mine lui Popov la 4.VI. 1921; sînt acolo enumerate 8 probleme.)

În special: analiza repartiției produselor alimentare; situația combustibilului, economiile în acest domeniu ș.a.m.d.

Un plan exact al lucrărilor **Direcției centrale de statistică** și ale *Comisiei de stat a planificării.*

Ce părere aveți?

Lenin

22.VIII

P.S. Vă rog să-mi dați un telefon după ce citiți scrisoarea. Trebuie să ne înțelegem *p r e c i s* asupra acestei chestiuni. Amănunțit și precis.

Lenin

P.P.S. Să nu arătați nimănui scrisoarea lui Popov.

Scrisă la 22 august 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipărește după manuscris

www.dacoromanica.ro

220

TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI G.E. ZINOVIEV

Tovarăşului Zinoviev

1. Nu s-ar putea găsi prefaţa pe care am scris-o pentru ediţia germană a cărţii mele despre imperialism* Dacă o găsiţi, trimiteţi-mi-o. Această prefaţă am expediat-o la Petrograd, acum un an, şi s-a rătăcit, probabil, pe undeva.

2. Mă neliniştește gîndul că lozinca noastră, prin care îndemnăm ca colectele pentru ajutorarea Rusiei să fie trimise numai pe adresa noastră, direct, şi nu prin intermediul guvernelor, nu a fost prezentată îndeajuns de pregnant şi de clar în presa muncitorească în general, şi în cea comunistă în special.

Sîmbătă am semnat, la Riga, o convenţie cu Hoover, ministrul american al comerţului (nu vă grăbiţi să daţi publicităţii această ştire), iar Harding face apel la poporul american să trimită toate donaţiile prin intermediul lui Hoover.

Ar fi extrem de important ca Internaţionala Comunistă, fără să pornească deocamdată un atac împotriva guvernului american, să lanseze lozinca precisă ca muncitorii să-şi trimită donaţiile numai direct pe adresa reprezentanţilor Rusiei Sovietice în străinătate.

Aceasta pentru că orice fel de donaţii trimise prin intermediul guvernelor burgheze ne obligă neapărat, direct sau indirect, într-o măsură mai mare sau mai mică, să respectăm anumite condiţii, în timp ce muncitorii, fără îndoială, vor accepta să ne trimită donaţiile lor fără să pună nici un fel de condiţii, şi această deosebire prezintă o importanţă imensă pentru noi.

Poate că ar fi bine să controlăm dacă Cominternul şi presa sindicală care simpatizează cu noi au înţeles că e necesar ca donaţiile să fie trimise, fără nici un fel de condiţii, pe adresa guvernului sovietic şi că trebuie desfăşurată o largă propagandă pentru ca toţi muncitorii

* Vezi *V.I. Lenin*, Opere complete, vol. 27, Bucureşti, Editura politică, 1964, p. 307—432. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

să subscrie salariul pe o zi pentru ajutorarea înfometaților din Rusia.

Lenin

Dictată la telefon la 22 august 1921

Se tipărește pentru prima oară, după o copie dactilografiată

221

O SCRISOARE ADRESATĂ LUI I.T. SMILGA ȘI O DISPOZIȚIE CĂTRE SECRETARĂ

Foarte urgent

22.VIII.1921

Tovarășe Smilga,

Mi se pare că una din marile greșeli ce se fac în Donbass, adică în întreaga muncă de refacere a Donbassului, constă în aceea că în activitatea locală — industrială, agricolă și comercială—nu există coordonarea necesară.

Se pare că au fost unele fricțiuni, pe de o parte, între Peatakov și Ruhimovici, iar pe de altă parte, între Peatakov și sindicatele locale.

Consider că este extrem de important să nu vă limitați la probleme pur industriale, care privesc numai extracția cărbunelui, ci să acordați atenție necesității de a lichida fricțiunile sus-menționate.

Trebuie să faceți tot ce e cu putință pentru ca comisia economică gubernială din gubernia Donеț să desfășoare o activitate intensă și să acționeze în deplină armonie.

Trebuie să luați măsuri speciale pentru ca atît Peatakov, cît și întregul său aparat, să-și îndrepte toate eforturile spre ridicarea agriculturii locale și intensificarea schimbului de mărfuri cu țăranii, precum și cu străinătatea prin Taganrog. În special, să acorde atenție măsurilor pentru ameliorarea agriculturii locale prin introducerea irigațiilor, care să fie efectuate cu ajutorul ecluzelor de pe rîul Doneț. Un asemenea plan, care promite să fie foarte practic, a fost propus în cadrul Comisiei de stat a planificării.

www.dacoromanica.ro

În general, este cît se poate de falsă optica conducerii industriei carbonifere, care *se consideră ca fiind lipsită de orice legătură* cu agricultura din gubernia Doneț.

Sînt convins că, dacă forțele armatei muncii existente în această gubernie, precum și toate forțele de care dispun minerii locali și conducerea industriei cărbunelui, ar fi antrenate într-o activitate comună cu activiștii din această gubernie, s-ar ajunge nu numai la strîngerea în cel mai scurt timp a impozitului în natură, dar și la achiziționarea unor cantități incontestabil mai mari de produse alimentare prin schimbul, bine organizat, de mărfuri pe sare, cît și prin schimbul de cereale pe cărbuni.

Aștept să-mi trimiteți: în primul rînd, o telegramă prin care să-mi comunicați, pe scurt, că ați primit această scrisoare și că veți face tot ce e posibil în această direcție, iar în al doilea rînd, un raport amănunțit în legătură cu constituirea comisiei economice guberniale a guberniei Doneț și cu activitatea depusă de ea după sosirea dumneavoastră acolo.

În ce privește havezele, de care mi-a scris Peatakov, sînt în posesia unui referat precis și amănunțit al specialiștilor, în care se spune că în Donbass, dintr-o serie întreagă de cauze, nu pot fi puse în funcțiune nici havezele care există acolo și că cumpărarea unor noi haveze este cu totul nerațională, pentru că asemenea mașini ar fi condamnate să stea fără întrebuințare.

Vă rog să studiați serios această problemă cu ajutorul unor adevărați specialiști, cunoscători în materie.

Președintele Consiliului Comisarilor Poporului,

V. Ulianov (Lenin)

Scrisoarea trebuie trimisă la Bahmut, la comitetul executiv gubernial, spre a fi transmisă lui Smilga, împuternicitul Consiliului Muncii și Apărării, care urmează să fie acolo între 27 august și 5 septembrie 1921. Ea trebuie trimisă prin departamentul militar cu un curier deosebit de rapid, sub semnătură proprie. Dacă Smilga n-a venit încă la Bahmut, să fie predată prin comitetul executiv gubernial.

www.dacoromanica.ro

Întrebaţi-l, la telefon, pe Stalin dacă n-are de trimis vreo scrisoare lui Ruhimovici. Daţi-i să citească o copie de pe scrisoarea de faţă şi, dacă are vreo scrisoare pentru Ruhimovici, să le trimiteţi împreună *cel mai tîrziu mîine.*

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după o copie dactilografiată

222

CĂTRE V.A. SMOLIANINOV[149]

Tovarăşului Smolianinov

Vă rog să *urmăriţi* aplicarea cît mai grabnică a acestor măsuri *(prin intermediul C.M.A.* ş.a.m.d.).

Lenin

23.VIII

Scrisă la 23 august 1921

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

223

O TELEFONOGRAMĂ CĂTRE G.M. KRJIJANOVSKI ŞI O DISPOZIŢIE CĂTRE SECRETARĂ

Foarte urgent

Tovarăşului Krjijanovski
Către prezidiul Comisiei de stat a planificării

Am nevoie, înainte de plecarea lui Krasin, de o schiţă cît se poate de concisă a lucrărilor ce se efectuează la Comisia de stat a planificării în legătură cu măsurile necesare pentru ridicarea agriculturii în guberniile care au avut de suferit de pe urma secetei.

Vă rog să daţi dispoziţie să se întocmească pentru mine o asemenea schiţă, astfel ca în două-trei zile să fie gata.

Vă rog să aveţi în vedere că totul trebuie să se limiteze la informaţii cît se poate de scurte, doar de cîteva rîn-

www.dacoromanica.ro

duri, despre fiecare categorie de lucrări proiectate, indicîndu-se cu aproximație volumul și valoarea acestora.

Vă rog să-mi răspundeți peste cît timp voi primi această schiță.

Președintele Consiliului Comisarilor Poporului,
V. Ulianov (Lenin)

Trimiteți de urgență această telefonogramă și interesați-vă telefonic cînd a fost primită de Krjijanovski.

Dictată la telefon la 23 august 1921

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipărește după o copie dactilografiată

224

CĂTRE V.M. MOLOTOV, PENTRU BIROUL POLITIC AL C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA

Tovarășului Molotov

În ce privește propunerea făcută de tovarășul Troțki, ca persoanele indicate de dînsul să se deplaseze în zona graniței, o sprijin pe deplin[150]. Consider că o serie întreagă de împrejurări impun într-adevăr ca în acest domeniu să se ia măsurile cele mai energice, care sînt de neconceput fără asemenea deplasări.

Vă rog să considerați că votez „pentru".

Lenin

Scrisă la 23 august 1921

Se tipărește pentru prima oară, după manuscris

225

TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI V.A. SMOLIANINOV[151]

Tovarășului Smolianinov

Vă rog să luați toate măsurile necesare pentru satisfacerea în cel mai scurt timp a cererii lui Țiperovici.

www.dacoromanica.ro

Înscrieţi această problemă pe ordinea de zi a şedinţei de mîine a Consiliului Muncii şi Apărării şi înţelegeţi-vă cu Graftio, la telefon, în legătură cu raportul, iar lui Ţiperovici comunicaţi-i hotărîrea Consiliului Muncii şi Apărării.

Lenin

Dictată la telefon
la 23 august 1921

Publicată pentru prima oară în 1961, în revista „Istoriceskii Arhiv" nr. 5

Se tipăreşte după o copie dactilografiată

226

TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ MEMBRILOR BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA

23.VIII.1921

Pentru Troţki, Kamenev, Stalin, Molotov, Zinoviev

În ce priveşte propunerea făcută de Zinoviev — de a i se atrage atenţia lui Steklov că publicarea articolului său „Despre stîngism"[152] constituie o lipsă de tact —, eu cred că în momentul de faţă nu este indicat să facem acest lucru.

Mi se pare că nota, în legătură cu această chestiune, publicată de Solţ în „Pravda" a fost suficientă. Nu încape îndoială că Steklov va trage concluzia cuvenită din publicarea acestei note, aşa că, în momentul de faţă, o intervenţie a Biroului Politic ar fi prematură.

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului,

V. Ulianov (Lenin)

Se tipăreşte pentru prima oară, după o copie dactilografiată

www.dacoromanica.ro

227

ÎNSEMNĂRI PE O SCRISOARE A LUI N.N. IAKOVLEV ŞI O NOTĂ CĂTRE I.S. UNŞLIHT[153]

E profesor la institutul de geologie. L-a cunoscut personal Nadejda Konstantinovna, prin 1890, ca un om cinstit şi cu stare de spirit revoluţionară. Fiul lui e comunist.

Tovarăşe Unşliht,

Vă rog să daţi dispoziţie să se facă o verificare. Tare mi se pare că pe aceşti oameni de ştiinţă trebuie să-i eliberăm.

Sapropelul e un lucru important pentru economia noastră.

Lenin

23.VIII

Scrise la 23 august 1921 *Se tipăresc pentru prima dată după manuscris*

228

O NOTĂ CĂTRE L.A. FOTIEVA ŞI O SCRISOARE ADRESATĂ LUI MATYAS RÁKOSI, K.B. RADEK, I.S. UNŞLIHT ŞI B.I. REINŞTEIN[154]

Pentru *F o t i e v a:* vă rog să-i telefonaţi lui *Rákosi* (secretar al Internaţionalei Comuniste) şi să-l întrebaţi dacă există o hotărîre scrisă a Comitetului Executiv al Internaţionalei Comuniste. Cercetaţi personal chestiunea asta; dacă e necesar, trimiteţi cîte o copie a scrisorii de mai jos lui *Rákosi*, *Radek*, *Unşliht*, *Reinştein* şi cui o mai fi nevoie.

23.VIII *Lenin*

Am primit o scrisoare în limba engleză de la *A d o l f* S. Karm (hotelul „Dresden", camera 37); se plînge amarnic că, din ură fracţionistă, a fost calomniat de Haywood, care a făcut afirmaţia că e spion. O comisie (a

www.dacoromanica.ro

Cominternului) — spune el — l-a găsit nevinovat, dar, cu toate că a fost eliberat din închisoare, nu i se dă voie să plece din Rusia; totodată i-au fost luate niște scrisori ș.a.m.d.

El spune că-l cunoaște și Boris Reinștein, și suedezul Kilbom, și comunistul finlandez Allan Wallenius și mulți alții.

Susține că a fost delegat de Partidul *Muncitoresc* Socialist din Statele Unite.

Lenin

Scrise la 23 august 1921

Publicate pentru prima oară, parțial, în 1958, în cartea: V.I. Lenin. „Despre legalitatea socialistă (1917—1922)"

Se tipăresc pentru prima oară, în întregime, după manuscris

229

CĂTRE I.V. STALIN ȘI CĂTRE TOȚI MEMBRII BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA

Tovarășe Stalin,

Propunerea, atît de insolentă, a lui Nansen (de a desemna un cadet din comitetul de ajutorare)[155], comportarea acestor „Kukiș](i)", ca și telegrama alăturată, ne arată cît se poate de clar că am greșit. Sau, dacă n-am greșit înainte, o să facem o greșeală teribilă acum, dacă vom pierde momentul.

Știți că Rîkov, cu puțin înainte de plecarea sa, a venit la mine și mi-a spus că un oarecare Runov, om de încredere, i-a povestit că s-a ținut o adunare, la care Prokopovici a rostit o cuvîntare antiguvernamentală. Adunarea a fost organizată de Prokopovici sub paravanul Comitetului pentru ajutorarea înfometaților.

Ce să mai așteptăm? Putem noi să tolerăm *pregătirile* lor vădite?

Categoric nu putem!

Propun ca chiar astăzi, vineri 26.VIII, printr-o hotărîre a C.E.C. din Rusia să dizolvăm „Kukiș"-ul; motivul:

www.dacoromanica.ro

refuzul lor de a lucra, rezoluția adoptată de ei. Pentru preluarea banilor și lichidare *să fie numit cineva din Ceka.*

Prokopovici să fie arestat chiar astăzi, sub acuzația că a rostit o cuvîntare antiguvernamentală (la adunarea la care a participat și Runov) și să-l reținem vreo trei luni, iar între timp să cercetăm *amănunțit* ce a fost cu adunarea asta.

Pe ceilalți membri ai „Kukiș"-ului să-i expediem chiar azi din Moscova, plasîndu-i, cîte unul, în diferite capitale de județ, pe cît posibil fără cale ferată și punîndu-i *sub supraveghere.*

Ar fi, fără îndoială, o mare greșeală din partea noastră să mai așteptăm. Pînă să plece Nansen, toată treaba va fi terminată. Lui Nansen i se va da un „ultimatum" clar. Se va pune astfel capăt jocului *(cu focul).*

Publicăm chiar mîine un scurt și sobru „comunicat al guvernului", prin care facem cunoscut că comitetul a fost dizolvat pentru că n-a vrut să lucreze[156].

Vom da directivă ziarelor ca, începînd chiar de mîine, să-și bată joc în fel și chip de cei de la „Kukiș". Să scrie despre ei că sînt boieri, albgardiști, că au vrut să facă cîte o plimbare în străinătate, că n-au vrut să plece pe teren. Kalinin a plecat, dar ei, cadeții, n-au catadixit să plece. Trebuie hărțuiți și ridiculizați prin toate mijloacele cel puțin o dată pe săptămînă timp de două luni.

Măseaua stricată o să fie astfel smulsă dintr-o dată și cu mare folos în toate privințele.

Nu trebuie să șovăim. Recomand ca chiar astăzi, în ședința Biroului Politic, să fie adoptată o hotărîre în acest sens[157].

Vor începe să vină străinii, așa că trebuie să „curățim" Moscova de „Kukiși" și *să punem capăt* jocului lor (cu focul). Arătați această scrisoare membrilor Biroului Politic.

Lenin

26.VIII

Scrisă la 26 august 1921

Se tipărește pentru prima oară, după manuscris

www.dacoromanica.ro

230

TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI A.V. LUNACEARSKI[158]

Tovarășului Lunacearski

În nici un caz nu vă pot primi, întrucît sînt bolnav. Vă sfătuiesc să „înmormîntați" toate teatrele.

Un comisar al poporului pentru învățămînt nu trebuie să se ocupe de teatre, ci de știința de carte.

Lenin

Dictată la telefon, la 26 august 1921

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipărește după un text consemnat de L.A. Fotieva

231

CĂTRE BHUPENDRANATH DATTA[159]

Dragă tovarășe Datta,

Am citit tezele dumneavoastră. Să nu discutăm despre clasele sociale. Cred că trebuie să vă orientați după tezele mele în problema colonială. Culegeți date statistice despre uniunile țărănești, dacă în India există asemenea uniuni.

Al dumneavoastră...

V. Ulianov (Lenin)

Scrisă la 26 august 1921

Publicată pentru prima oară în 1952, în cartea: Bhupendranath Datta. „Dialectics of Land-economics of India", Calcutta

Se tipărește după textul cărții Tradus din limba engleză

232

*CĂTRE MICUL C.C.P.

27.VIII.1921

Vă trimit rezoluția prezidiului Sovietului de deputați din Moscova și rog pe președintele Micului Consiliu, cît

www.dacoromanica.ro

și pe toți membrii acestuia, *și în special pe tov. Goihbarg* ca jurist, să acorde cea mai mare atenție necesității de a pregăti *cu mai multă prudență, grijă și chibzuință* textele decretelor.

Nu mai pot fi tolerate la infinit îndreptările.

Și eu am impresia că, în ultimul timp, o serie de decrete ale Micului C.C.P. au fost întocmite în prea mare grabă.

Trebuie să luăm măsuri cît se poate de serioase împotriva acestei dezordini, pentru a nu provoca proteste vehemente din partea populației și a evita ca în fața Comitetului Central să fie pusă problema adoptării unor măsuri *împotriva* Micului Consiliu.

Președintele C.C.P., *V. Ulianov (Lenin)*

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipărește după manuscris

233

*CĂTRE BIROUL ORGANIZATORIC AL C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA

29.VIII.1921

Vă rog să-l *obligați* pe tov. *Krjijanovski*, președintele Comisiei de stat a planificării,

să plece cu Krasin la *Riga* și să stea acolo, într-un sanatoriu sau într-o pensiune particulară, timp de *o lună* de zile pentru tratament și odihnă.

Vă rog foarte mult să adoptați această hotărîre astăzi, pentru că, în calitatea mea de președinte al Consiliului Muncii și Apărării, m-am convins că președintele Comisiei de stat a planificării *și-a zdruncinat aproape complet sănătatea*. Este *necesară, absolut* necesară, *o reparație generală*.

Fără o hotărîre a Biroului Organizatoric nu vom reuși să facem nimic[160].

Președintele C.M.A., *V. Ulianov (Lenin)*

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipărește după manuscris

www.dacoromanica.ro

234

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI V.N. KAIUROV[161]

În ce privește curățirea rîndurilor partidului, voi transmite considerațiile dumneavoastră comisiei centrale respective. Părerea mea este că prima experiență serioasă obținută în acțiunea de curățire a rîndurilor partidului ne va oferi o serie de indicații practice, pe care le vom folosi ulterior la elaborarea condițiilor de primire. Cînd veți culege suficient material, vă rog să-mi faceți cunoscute, printr-o scrisoare, considerațiile dumneavoastră. Tot ce ați comunicat în legătură cu condițiile în care se desfășoară activitatea economică va fi examinat de mine în conexiune cu toate materialele existente. Chestiunea rechemării dumneavoastră din Siberia, pe cît se pare, se amînă pînă la terminarea lucrărilor de curățire a rîndurilor partidului.

Lenin

Scrisă la 30 august 1921
Expediată la Novonikolaevsk

Publicată pentru prima oară în 1924, în revista „Proletarskaia Revoliuția" nr. 3

Se tipărește după un text dactilografiat

235

TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI V.A. SMOLIANINOV

Tovarășului Smolianinov

Litvinov îmi comunică într-o telegramă că este în dezacord cu Krasin în ce privește oferta de cumpărare a unor bijuterii în valoare de 20 000 000 de lire sterline. În legătură cu această chestiune a fost trimisă o telegramă lui Krasin și lui Alski. Cereți lui Alski textul telegramei și, după ce o citiți, căutați să vedeți dacă Krasin a rezolvat problema în sensul indicat de Litvinov. Dacă nu, atunci trebuie discutată de urgență în cadrul Consi-

www.dacoromanica.ro

liului Muncii şi Apărării sau al Comitetului Central[162], şi în acest caz vă rog să-mi telefonaţi imediat. În orice caz, comunicaţi-mi mîine cum stau lucrurile în această privinţă.

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului,

V. Ulianov (Lenin)

Dictată la telefon, la 30 august 1921

Se tipăreşte pentru prima oară, după o copie dactilografiată

236

CĂTRE V.A. SMOLIANINOV[163]

Urgent

Foarte urgent

Pentru *Smolianinov:* sînt categoric *pentru.* Părerea mea este: să aprobăm imediat cererea lor şi să le răspundem cît mai amabil cu putinţă. Procedaţi la o consultare succesivă a membrilor Biroului Politic (prin *Molotov)* şi ai Consiliului Comisarilor Poporului şi *daţi-mi un telefon.*

Lenin

30.VIII

Scrisă la 30 august 1921

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după manuscris

237

CĂTRE V.M. MOLOTOV, PENTRU MEMBRII BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA

Tovarăşului Molotov

Sînt de acord cu Briuhanov.
Propun să punem la vot propunerea de a suspenda

www.dacoromanica.ro

lucrările comisiei[164]. Avem de-a face aici cu un joc de-a comisiile.
30.VIII

Lenin

Scrisă la 30 august 1921 — *Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris*

238

ÎNSEMNĂRI PE O SCRISOARE A LUI R.E. KLASSON ŞI O DISPOZIŢIE CĂTRE SECRETARĂ

31 august 1921

Mult stimate Vladimir Ilici,

Mă încumet să vă răpesc cîteva minute pentru treburile Direcţiei exploatării hidraulice a zăcămintelor de turbă.

Vă pot comunica cu multă satisfacţie că în ultimul timp am rezolvat în mod indiscutabil problema deshidratării industriale a turbei, şi #încă cu mijloace extrem de simple*, iar acum trebuie să trecem de la faza de laborator la cea industrială, adică să creăm o întreprindere. Totodată am reuşit să rezolvăm şi problema uscării turbei în timpul sezonului de vară tot prin tratarea chimică a turbei hidraulice, în aşa fel că timpul de uscare este cam de două ori mai mic în comparaţie cu vechiul sistem, iar turba nu se mai teme de ploaie. Toate acestea sînt cuceriri extrem de preţioase, care pot să constituie o bază temeinică pentru exploatarea turbei şi să facă din turbă ceea ce trebuie ea să fie: unul din sorturile de combustibil cele mai importante din Rusia. Pentru a pune în practică toate aceste cuceriri, avem nevoie de produse alimentare şi de bani. Produsele alimentare se procură anevoie, şi eu nu cer

important

Pentru Smolianinov: de pus la arhivă ??

#nu prea îmi vine să cred

??

?

* nu avem nevoie decît de: 1) ipsos; 2) şpan vechi.

www.dacoromanica.ro

acest lucru, dar dacă ne-aţi da bani — pe de o parte bani ruseşti, pentru cumpărarea de produse alimentare şi pentru plata muncitorilor, iar pe de altă parte o anumită sumă în valută străină pentru achiziţionarea în străinătate a unor maşini pe care nu le putem fabrica în ţară — m-aş angaja să construiesc la „Elektroperedacea", pentru sezonul anului viitor, prima întreprindere experimentală pentru deshidratarea turbei, să fac probele necesare în cursul sezonului, iar după aceea, din toamna viitoare, vom fi în măsură să organizăm pentru anul 1923 extracţia turbei în orice proporţie, potrivit cu mijloacele ce ne vor fi puse la dispoziţie.

N.B. care anume este acest coeficient?

Principalul lucru este că la această întreprindere putem să obţinem nu brichete de turbă, ci direct praf de turbă, care arde la cazane ca păcura, cu flacără lungă şi cu un coeficient caloric extrem de ridicat.

de cine? cînd?

Mă încumet să mă adresez direct dumneavoastră pentru că toate drepturile cu care am fost învestiţi cîndva de dumneavoastră şi de Consiliul Comisarilor Poporului ne-au fost de mult luate, şi cele mai urgente lucrări stagnează la noi pentru că n-avem posibilitate să cumpărăm produse alimentare — nu avem bani; dacă am avea bani, am putea să cumpărăm oricîte produse alimentare vrem, fără a deranja cît de cît Comisariatul poporului pentru aprovizionare, şi să executăm toate lucrările necesare.

Cu toată stima, *R. Klasson*

Cîte o copie: 1) lui Smolianinov,
2) lui Ivan Ivanovici Radcenko,
3) Comisiei de stat a planificării,
4) lui Krasin.

Scrisă la 31 august 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

239

CĂTRE R.E. KLASSON

Direcţia exploatării hidraulice a zăcămintelor de turbă, str. Sadovniki, 11
Ing. Robert Eduardovici Klasson
Cîte o copie pentru: Smolianinov, I.I. Radcenko, prezidiul Comisiei de stat a planificării, Krasin

Am primit şi am citit comunicarea dumneavoastră din 31 august. Dacă ştirea ce mi-aţi trimis-o — că aţi rezolvat în mod indiscutabil problema deshidratării turbei pe scară industrială — corespunde întru totul realităţii, înseamnă că e vorba de un lucru de enormă importanţă. Este necesar să procedăm imediat la o verificare şi la o expertiză tehnică, iar după aceea să luăm o hotărîre în privinţa repartizării produselor alimentare cerute de dumneavoastră şi a alocării de valută străină. Trebuie să ne comunicaţi ce cantităţi anume de produse alimentare cereţi şi cîtă valută străină.

Cele spuse de dumneavoastră, că drepturile ce v-au fost acordate de C.C.P. v-au fost de mult luate, mă miră, pentru că nimeni nu era în drept să vi le ia.

Vă rog să organizaţi o consfătuire la care să participe tov. Radcenko, un reprezentant al Comisiei de stat a planificării, precum şi Smolianinov şi Krasin[165]. Întrucît Krasin pleacă la 7 septembrie, ar fi de dorit ca pînă la această dată totul să fie terminat. Acestei consfătuiri îi revin următoarele sarcini: să ia măsuri pentru verificarea celor comunicate de dumneavoastră şi să stabilească cantităţile de produse alimentare şi de valută străină pe care urmează să le primiţi, precum şi condiţiile în care trebuie să vi se elibereze.

V. Ulianov (Lenin)

Scrisă la 31 august 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după o copie dactilografiată

www.dacoromanica.ro

240

CĂTRE V.A. SMOLIANINOV[166]

Urgent
Important

Tovarăşe Smolianinov,

Trebuie să vedeţi ce-i cu telegrama asta. Ce mai e şi cu acest „schimb **forţat** de mărfuri"? Care este echivalentul *r e a l*. Interesaţi-vă la *A.P. Smirnov*. Trimiteţi o depeşă lui Ponomarenko şi vedeţi ce răspunde.

Lenin

31.VIII

Scrisă la 31 august 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după manuscris

241

CĂTRE V.A. SMOLIANINOV

Pentru Smolianinov; o copie lui Briuhanov

S-a primit la 12 august o telegramă din Angora în care se comunică că medjilisul a adoptat hotărîrea să pună la dispoziţia mea, pentru fraţii ruşi înfometaţi, toate cerealele din regiunea Samsun care aparţin statului[167]. Vă rog să luaţi legătura cu Comisariatul poporului pentru afacerile externe şi cu Comisariatul poporului pentru comerţul exterior, pentru a vedea cum stau într-adevăr lucrurile şi a lua de urgenţă măsurile cuvenite.

Lenin

31 august 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după o copie dactilografiată

www.dacoromanica.ro

242

CĂTRE V.V. ADORATSKI

Tovarăşe Adoratski,

Cererea adresată de Lavrentieva[168] am transmis-o lui Smolianinov (el îl înlocuieşte pe Gorbunov în calitate de director al treburilor C.C.P.) ca s-o *trimită la organul de resort.*

Eu în nici un caz nu mă pot amesteca în treaba asta şi în altele similare; şi tot ajutorul pe care puteţi să-l daţi solicitanţilor trebuie să fie de ordin „*juridic*", adică să-i *învăţaţi* (şi să-i ajutaţi) *să lupte pentru drepturile lor*, după toate regulile *luptei pentru drepturi*, care în R.S.F.S.R. e ocrotită de lege.

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Scrisă la 31 august 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

243

CĂTRE V.M. MOLOTOV, PENTRU MEMBRII BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA[169]

Consider că argumentele prezentate de Kissin şi Briuhanov sînt juste. Votez pentru propunerea lor. Problema nu poate fi adusă în faţa Comitetului Central înainte de a fi supusă spre examinare Consiliului Comisarilor Poporului.

Lenin

31.VIII

Scrisă la 31 august 1921

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

www.dacoromanica.ro

244

O SCRISOARE ADRESATĂ LUI P.I. POPOV ŞI O DISPOZIŢIE CĂTRE SECRETARĂ

Pentru şeful Direcţiei centrale de statistică sau pentru locţiitorul lui

Cîte o copie:

1) Direcţiei centrale de statistică,
2) mie,
3) prezidiului Comisiei de stat a planificării (de adăugat *r u g ă m i n t e a* mea *ca tov. Sereda sau tov. Strumilin să-şi pună avizul)*

1.IX.1921

Programul de lucrări, care mi-a fost trimis fără să se indice data, se reduce la cererea de a vă pune la dispoziţie anumite mijloace materiale suplimentare.

Aşa ceva, deocamdată, nu se poate face.

De aceea *întregul* program trebuie *r e d u s în aşa fel*, încît lucrările necesare să poată fi continuate (şi totodată să fie executate mai sistematic şi terminate mai repede) cu mijloacele existente *î n m o m e n t u l d e f a ţ ă.*

Propun ca această reducere să fie efectuată imediat; iar problema alocării unor mijloace suplimentare să fie amînată *cam pînă în noiembrie.*

Reducerea programului trebuie făcută în aşa fel ca (pînă la alocarea de noi mijloace) să nu fie menţinute decît lucrările *cele mai necesare.* Printre acestea trebuie să figureze:

1. Situaţii lunare de repartizarea produselor alimentare de către stat.

Forma în care urmează să fie prezentate situaţiile trebuie stabilită, împreună cu Comisariatul poporului pentru aprovizionare, cam în felul următor:

a) numărul celor care primesc pîine (pentru început ar fi, poate, mai prudent să ne limităm la pîine dacă nu există posibilitatea de a prezenta şi date despre toate

www.dacoromanica.ro

celelalte produse care se distribuie — atît despre cele alimentare, cît și despre cele nealimentare)

cîte $^1/_4$ de funt
$^1/_2$ „ „
$^3/_4$ „ „
1 funt ș.a.m.d.

b) categoriile după profesiuni, ocupații etc.

c) total: numărul celor ce primesc pîine și cantitatea de pîine distribuită.

Datele cele mai urgente sînt cele privind Moscova și Petrogradul; urmează apoi guberniile Moscova și Petrograd, *principalele gubernii industriale* (Ivanovo-Voznesensk, Donbass, Baku, Ural etc.) și, în sfîrșit, celelalte gubernii.

2. Situații lunare cu privire la întreprinderile care sînt în curs de a trece la aprovizionarea colectivă.

Atîta timp cît sînt puțin numeroase, ele trebuie luate toate sub observație (ceea ce s-a și propus în memoriul dumneavoastră, pag. 2, paragr. 1). Mai tîrziu, cînd vor fi foarte numeroase, urmează să se studieze *amănunțit* $^1/_5$ sau $^1/_{10}$ din ele, alese prin sondaj.

Într-un cuvînt, toate întreprinderile care au trecut la aprovizionare colectivă.

Dările de seamă pe care le-ați stabilit pentru aceste întreprinderi sînt prea ample (pag. 2 la sfîrșit, paragr. 2). Se pot cere — și trebuie cerute — dări de seamă mai scurte, care să cuprindă numai ceea ce este mai important.

3. Pentru situațiile lunare, statistica industrială curentă trebuie redusă, punînd pe primul loc, ca absolut necesară, indicarea *cantităților de produse fabricate*, și numai a celor mai importante.

Este absolut necesar ca aceste date să fie prezentate lunar.

Celelalte date nu sînt neapărat necesare și nu e nevoie să fie elaborate atît de urgent, ci pe măsură ce Direcția centrală de statistică va dispune de forțele și mijloacele necesare.

4. Producția, repartiția și consumul de combustibil.

Este absolut necesar ca în fiecare lună să fie prezentate date totalizatoare.

www.dacoromanica.ro

Programul să fie elaborat împreună cu Direcția generală a combustibilului, modificînd cît mai puțin formele care sînt azi în vigoare.

5. Situații lunare în ce privește schimbul de mărfuri (Comisariatul poporului pentru aprovizionare și Uniunea centrală a cooperativelor de consum), întocmite într-o formă cît se poate de scurtă: în schimbul cutărei cantități de cereale s-au livrat cutare cantități de produse, pe județe.

6. Este greu, firește, de obținut o evidență a muncii în instituțiile sovietice, așa cum ați și arătat în anexa nr. 1, paragr. IV. Dar greu nu e tot una cu imposibil. Dacă nu în fiecare lună, atunci o dată la 2—3 luni este absolut necesar ca, măcar pentru început, să fie prezentate situații despre „efectivul de cadre", în comparație cu perioada de dinainte de război sau în comparație cu alte departamente, alte gubernii etc., cu o subîmpărțire rațională a tuturor salariaților pe categorii (cei cu munci de răspundere; simpli funcționari de birou; personal de serviciu — cu enumerarea aproximativă a unor categorii).

Trebuie făcută o comparare a celor mai mari și a celor mai mici state de personal pe gubernii etc., a celor din Moscova și Petrograd în primul rînd.

Hotărîrile ultimului congres al Sovietelor obligă în mod categoric Direcția centrală de statistică *să procedeze* la un studiu statistic al activității instituțiilor noastre sovietice, al efectivului lor de salariați etc.[170]

7. Să fie alese pentru acest studiu un număr *nu prea mare* de întreprinderi tipice (fabrici, sovhozuri) și *instituții* (α) din cele mai bune, exemplare; (β) din cele mijlocii și (γ) din cele mai slabe.

Restul, în afară de aceste 7 paragrafe, trebuie redus.

Vă rog să-mi comunicați părerea dumneavoastră în ce privește fondul chestiunii, cît și în ce privește termenul de elaborare a programului de lucru.

Președintele C.M.A., *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1933, în revista „Bolșevik" nr. 17

Se tipărește după manuscris

www.dacoromanica.ro

245

O NOTĂ CĂTRE V.A. SMOLIANINOV ŞI O TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI P.A. BOGDANOV

Tovarăşe Smolianinov,

Vă rog să-i trimiteţi lui *P. Bogdanov* (preşedintele *Consiliului economic superior)* la *Harkov* următoarea telefonogramă:

Harkov

Tov. Bogdanov, preşedintele *Consiliului economic superior*
O copie pentru *Ciubar*

În „Ekonomiceskaia Jizn", Kaktîn scrie despre nişte fraude monstre, comise în bazinul Krivoi Rog, precum şi despre revoltătoarea lipsă de spirit gospodăresc care domneşte acolo. Vedeţi care e situaţia şi stabiliţi cît mai precis cine sînt cei ce răspund personal de ea.

Preşedintele C.M.A., *Lenin*

1.IX

Scrisă la 1 septembrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după manuscris

246

CĂTRE V.M. MOLOTOV[171]

Tovarăşe Molotov,

Toate aceste probleme (cîte se află în acest plic) trebuie **urgent** rezolvate de **Biroul Politic.** E necesar să înştiinţaţi chiar azi părţile interesate şi, pentru mîine (2.IX), *să le invitaţi* la Biroul Politic. Sper că dumneavoastră trei (Molotov + Kamenev + Stalin) vă veţi descurca singuri şi veţi lua o hotărîre.

Lenin

1.IX

Scrisă la 1 septembrie 1921

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

www.dacoromanica.ro

247

CĂTRE V.A. SMOLIANINOV[172]

Tovarăşe Smolianinov,

Trebuie pregătită această problemă pentru a fi pusă în discuţia *Consiliului Muncii şi Apărării* (cine este *adjunctul* lui Bogdanov? Sapronov? E nevoie şi de asentimentul lui).

Nu este clar dacă au fost alese *numai* cele mai bune fabrici. *Numărul* fabricilor a fost redus cum trebuie?

Sau „necesarul" a fost calculat pentru *o mulţime* de fabrici şubrede şi neviabile.

E necesar ca această problemă, precum şi altele să fie *lămurite mai exact.*

Lenin

1.IX

Scrisă la 1 septembrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după manuscris

248

CĂTRE V. A. SMOLIANINOV[173]

Tovarăşe Smolianinov,

Trebuie: (1) să lămuriţi dacă tovarăşii gruzini au respectat condiţia de a nu acorda vreo concesiune fără consimţămîntul nostru (a fost într-adevăr prevăzută o asemenea condiţie? pe linie de partid?).

(2) Să vedeţi dacă condiţiile prevăzute în respectivul contract sînt sau nu avantajoase (bunăoară, cine este superarbitrul?). Pentru aceasta trebuie să desemnaţi, prin intermediul Comitetului Central, 1—3 experţi, care să fie însărcinaţi să prezinte în scris concluziile lor.

www.dacoromanica.ro

Faceţi şi una şi alta (prin intermediul Comitetului Central).

1.IX *Lenin*

Scrisă la 1 septembrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV *Se tipăreşte după manuscris*

249

O NOTĂ CĂTRE A.S. ENUKIDZE ŞI O SCRISOARE ADRESATĂ UNOR MEŞTEŞUGARI PERSANI[174]

Tovarăşe Enukidze,

Vă trimit confirmarea cerută. Poate că dumneavoastră ştiţi cui şi cum poate fi transmisă.

1.IX *Lenin*

Dragi tovarăşi,

Confirm primirea cadoului ce mi-a fost trimis de meşteşugarii persani şi le adresez multe mulţumiri şi un călduros salut.

1.IX.1921 *Lenin*

Publicate pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII *Se tipăreşte după manuscris*

250

CĂTRE V.A. SMOLIANINOV

Pentru *Smolianinov*

Trebuie să examinaţi această chestiune, să vă sfătuiţi cu Gorbunov şi să imprimaţi cercetărilor o orientare sau alta[175].

1.IX *Lenin*

Scrisă la 1 septembrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII *Se tipăreşte după manuscris*

www.dacoromanica.ro

251

CĂTRE G.V. CICERIN[176]

Trebuie să-i mai „**t ă i e m n a s u l**“ acestui Skobelev. Numirea lui Noulens este o manifestare de insolență.

Lenin

1.IX

Scrisă la 1 septembrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin“, vol. XXXVI

Se tipărește după manuscris

252

CĂTRE V.A. SMOLIANINOV[177]

Tovarășe Smolianinov,

În legătură cu această chestiune trebuie *să aflăm* amănunte de la *K u r s k i*. El a fost de altă părere. Să facem un control *m a i r i g u r o s* prin intermediul lui.

Lenin

1.IX

Scrisă la 1 septembrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin“, vol. XXXVI

Se tipărește după manuscris

253

ÎNSEMNĂRI PE O SCRISOARE A LUI G.O. GRAFTIO ȘI O ÎNSĂRCINARE PENTRU N.P. GORBUNOV

...Dacă dispuneți de timp liber, puteți vedea (din acest memoriu. — *Nota red.)* în ce condiții de nemaipomenită harababură birocratică, iresponsabilă, iar uneori parcă și de rezistență deliberată, sîntem nevoiți să construim noi instalația de forță hidroelectrică de pe Volhov, a cărei temelie ați pus-o acum trei ani prin tovarășul Smidovici.

N.B.

www.dacoromanica.ro

...E cît se poate de dureros pentru mine că trebuie să vă răpesc din timpul dumneavoastră atît de prețios. Ceea ce mă determină să fac totuși acest pas este profunda mea convingere că centrala de pe Volhov trebuie construită cu orice preț și în termenul cel mai scurt. N.B.

Urgent

Tovarășe *Gorbunov*,

Ocupați-vă dumneavoastră de acest caz (sau transmiteți-l lui Smolianinov, punîndu-vă de acord cu el).

Declarația și memoriul din 25.VIII al tovarășului Graftio, inginerul-șef al șantierului centralei electrice de pe Volhov, dau la iveală atît o *infracțiune* (tergiversare), cît și o serie de greșeli ale Consiliului economic superior sau ale Sovietului de deputați din Petrograd, sau ale Consiliului Muncii și Apărării, sau ale tuturor acestor instituții luate la un loc.

De aceea vă rog:

(1) să însărcinați numaidecît, în numele meu, Comisariatul poporului pentru justiție să ancheteze acest caz și *să defere justiției pe vinovați*. În termen de o săptămînă să raportați *Consiliului Muncii și Apărării* ce măsuri ați întreprins.

(2) Să convocați o consfătuire (Consiliul economic superior + Sovietul de deputați din Petrograd + Comisia de stat a planificării, cu participarea altor departamente interesate) care să elaboreze în termen de o săptămînă un proiect de hotărîre a *Consiliului Muncii și Apărarii* cu privire la măsurile necesare pentru urgentarea lucrărilor și buna lor organizare[178] (poate că într-un fel asemănător cu cel al trustului inului și prevăzînd drepturi sporite pentru Graftio).

Președinte C.C.P., *V. Ulianov (Lenin)*

Comunicați-mi cum a fost executată prezenta dispoziție

Lenin

2.IX

Scrisă la 2 septembrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipărește după manuscris

www.dacoromanica.ro

254

ÎNSEMNĂRI PE UN MEMORIU AL LUI N.N. KRESTINSKI ŞI ÎNSĂRCINĂRI PENTRU N.P. GORBUNOV

Tovarăşului preşedinte al C.C.P.

...În îndeplinirea îndatoririlor ce le revin, organele financiare centrale şi locale au de făcut faţă în ultimul timp unor situaţii extrem de dificile şi defavorabile, provocate în primul rînd de faptul că organele executive ale Puterii sovietice nesocotesc cu desăvîrşire prevederile Constituţiei referitoare la întocmirea bugetelor şi la efectuarea de cheltuieli în raport cu resursele bugetare, ceea ce are o influenţă extrem de dăunătoare asupra situaţiei generale a bugetului şi provoacă perturbări extraordinare în sistemul circulaţiei monetare.

N.B.

Pentru exemplificare este de ajuns să menţionez aici următoarele împrejurări: 1) în unele regiuni, plata muncitorilor nu se face după salariile tarifare, ci după preţurile existente pe piaţa liberă, astfel că se ajunge cîteodată la 700 000 de ruble de om pe zi (regiunea Volgăi, guberniile din vest şi din est); 2) la teatrele sovietice artiştii şi lucrătorii nu sînt retribuiţi după salariile tarifare, ci cu adaosuri care ajung să depăşească cu sute de procente salariile tarifare (astfel, în bugetul Comisariatului poporului pentru învăţămînt cheltuielile pentru întreţinerea teatrelor se ridică la 29 de miliarde, în timp ce pentru întreţinerea instituţiilor de învăţămînt superior se cheltuiesc doar 17 miliarde; 3) achiziţionarea de către instituţiile şi întreprinderile sovietice pe piaţa liberă a obiectelor de care au nevoie — bineînţeles, la preţuri libere — a devenit un fenomen obişnuit, aproape o regulă...

aşa ceva e revoltător!!!

O confirmare mai grăitoare a lipsei de sistem în cererea de semne monetare de la organele financiare o poate oferi practica însuşită chiar la Moscova de către instituţiile sovietice, potrivit căreia organele Sovietului din Moscova fac totul pentru ca secţia financiară Moscova să le pună la dispoziţie semne monetare în valoare de 3 miliarde de ruble pe zi, adică 75 de miliarde pe lună, în timp ce, după cum

Dar cum şi-au însuşit-o fără aprobarea Comisariatului poporului pentru finanţe

www.dacoromanica.ro

reiese din datele secției bugetare și ale casieriei centrale a Comisariatului poporului pentru finanțe, pentru secția financiară Moscova s-au deschis pînă în prezent credite în valoare de numai 188 de miliarde de ruble, adică, în medie, de cel mult 27—30 de miliarde pe lună...

Tovarășe **Gorbunov,**

Trimiteți, din partea mea, o adresă de felul următor *Comisariatului poporului pentru finanțe* + *Comisariatului poporului pentru Inspecția muncitorească-țărănească* + președintelui *Micului C.C.P.:*

Comisarul poporului pentru finanțe și cel pentru Inspecția muncitorească-țărănească (sau adjuncții lor) sînt însărcinați să convoace imediat o consfătuire la care să participe și președintele *Micului C.C.P.*, precum și tovarășul Gorbunov, directorul treburilor C.C.P., pentru a elabora și prezenta în termen de o săptămînă, Consiliului Comisarilor Poporului proiecte de hotărîre pentru lupta împotriva încălcărilor de lege menționate aici. Atrag atenția Inspecției muncitorești-țărănești asupra lipsei de vigilență de care a dat dovadă.

Cum au putut fi tolerate pînă acum revoltătoarele cazuri menționate în acest memoriu? în special depășirile de cheltuieli pentru teatre, la Comisariatul poporului pentru învățămînt?

Președintele C.C.P., *Lenin*

2.IX

Tovarășe **Gorbunov,**

Urmăriți ca această dispoziție să fie executată întocmai și fără întîrziere. Dacă vreți, puteți să trimiteți în locul dumneavoastră pe Smolianinov sau să lăsați să se țină doar o consfătuire în trei.

Lenin

2.IX

Scrisă la 2 septembrie 1921

Publicată pentru prima oară, parțial, în 1928, în „Culegeri din Lenin", vol. VIII

Se tipărește pentru prima oară în întregime, după manuscris

www.dacoromanica.ro

255

TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI I.N. BORISOV

Comisariatul poporului pentru căile de comunicaţie
Tovarăşului Borisov

Prin prezenta vă cer să luaţi măsuri pentru imediată încărcare şi urgentă trimitere la destinaţie a încărcăturilor pentru şantierul de la Kaşira care au fost blocate în gara Moscova, pe linia Moscova — Kazan, precum şi în alte gări ale nodului de cale ferată Moscova.

Vagoanele trebuie expediate cu cea mai mare viteză.

Informaţi-mă de executarea acestei dispoziţii*.

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului,

Lenin

Scrisă la 2 septembrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după un text dactilografiat completat şi semnat de V.I. Lenin

256

CĂTRE A.I. DOGADOV ŞI V.V. KUIBÎŞEV[179]

Consiliul Central al sindicatelor, pentru tov. *D o g a d o v* şi tov. *K u i b î ş e v*

Vă rog să-mi comunicaţi pe scurt părerea dumneavoastră despre conţinutul acestui memoriu, în general, şi despre problema subliniată la pagina 4, în special.

2.IX.1921

Lenin

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după manuscris

* Ultima frază a fost scrisă de mîna lui V.I. Lenin. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

257

CĂTRE N.P. GORBUNOV

Tovarăşe Gorbunov,

Am citit azi în ziare că la Kazan a fost experimentat (şi a dat rezultate excelente) un *difuzor*, care amplifică sunetele telefonului şi prin intermediul căruia se poate vorbi *mulţimii*.

Verificaţi toate astea prin Ostreakov. Dacă e adevărat, atunci trebuie să montaţi asemenea instalaţii la Moscova şi la Petrograd şi, cu acest prilej, să verificaţi şi întreaga lor activitate.

Să mi se trimită *în scris* o scurtă dare de seamă în care să se arate:

1) programul calendaristic al lucrărilor pe care le efectuează;

2) acelaşi lucru în ce priveşte postul de radio de la Moscova, cu o rază de acţiune de 2 000 de verste. Cînd e gata?

3) Acelaşi lucru în ce priveşte aparatele de recepţie. *C î t e* se fabrică?

4) Acelaşi lucru în ce priveşte difuzoarele.

Cu salutări!

Lenin

Scrisă nu mai tîrziu de 2 septembrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după manuscris

258

O SCRISOARE PENTRU V.S. DOVGALEVSKI ŞI O DISPOZIŢIE CĂTRE SECRETARĂ[180]

Comisarului poporului pentru poştă şi telegraf

de dactilografiat cîte un exemplar { 1) pentru adresant; 2) pentru mine; 3) pentru N.P. Gorbunov

www.dacoromanica.ro

Tov. Dovgalevski,

Vă rog să-mi prezentaţi o serie de date în legătură cu situaţia în care se află la noi radiotelefonia.

1) Postul central de emisiune de la Moscova funcţionează? Dacă da, cîte ore pe zi? La cîte verste depărtare se poate comunica?

Dacă nu, ce-i lipseşte?

2) Se fabrică aparate de recepţie, aparate prin care se poate asculta ce se transmite de la Moscova (şi cîte anume)?

3) Cum se prezintă situaţia cu difuzoarele, cu aparatele care oferă posibilitatea ca o sală (sau o piaţă) întreagă să asculte ce se transmite de la Moscova? Şi aşa mai departe.

Tare mă tem că şi de data asta treaba „a adormit" (după un blestemat obicei al Oblomovilor ruşi, care fac ca totul şi toate să *adoarmă).*

S-a „promis" de multe ori, dar toate termenele au fost de mult depăşite!

Această chestiune prezintă pentru noi o importanţă *excepţională* (mai ales pentru propaganda în Orient). Orice tărăgănare şi orice neglijenţă în acest domeniu constituie o crimă.

În străinătate, toate acestea există de pe acum; putem — şi trebuie — să cumpărăm ce ne lipseşte. După toate probabilităţile există undeva o nepăsare criminală.

Preşedintele C.C.P., *V. Ulianov (Lenin)*

2.IX.1921

Publicată pentru prima oară, parţial, în 1932, în revista „Radiofront" nr. 3

Publicată în întregime în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

259

CĂTRE MEMBRII BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA

Tovarăşului Stalin şi tuturor membrilor *Biroului Politic*

Vă rog foarte mult să citiţi scrisoarea lui Safarov[181] şi să parcurgeţi rezoluţiile Congresului al VI-lea al Partidului Comunist din Turkestan.

Cred că Safarov are *perfectă dreptate.*

Lenin

2.IX

Scrisă la 2 septembrie 1921 *Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris*

260

CĂTRE G.V. CICERIN[182]

Tovarăşe Cicerin,

Cred că trebuie: (1) să publicăm această ştire în presă pentru a stîrni comentarii;
(2) s-o transmitem la radio;
(3) s-o includem în „*cartea*" nelegiuirilor comise de Antantă.

Lenin

2.IX

Scrisă la 2 septembrie 1921 *Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris*

261

CĂTRE N. P. GORBUNOV

Tovarăşe Gorbunov,

Chiar acum am semnat mandatele pentru preşedintele şi membrii Comisiei extraordinare pentru export de pe

www.dacoromanica.ro

lîngă Consiliul Muncii şi Apărării (pentru Rîkunov, Peatigorski, Valaev şi Vladimir Spiridonovici Ermakov). Vă rog să luaţi cunoştinţă de componenţa acestei comisii şi de regulamentul ei de funcţionare, iar după aceea să vă informaţi sistematic asupra mersului lucrărilor ei, să studiaţi *dările ei de seamă* şi să-mi comunicaţi conţinutul lor.

Mă folosesc de acest prilej pentru a vă atrage atenţia asupra necesităţii unei juste repartizări a lucrărilor între dumneavoastră şi Smolianinov (şi Boris Volin, dacă o să reuşiţi să-l atrageţi şi pe el) şi a unei bune organizări a întregii activităţi a direcţiei treburilor Consiliului Comisarilor Poporului şi Consiliului Muncii şi Apărării.

E nevoie de o precisă delimitare a funcţiilor între dumneavoastră şi Smolianinov. Fiecare trebuie *„să aibă în supraveghere"* anumite *probleme* (plugurile electrice; întreprinderile de exploatare hidraulică a zăcămintelor de turbă; aprovizionarea colectivă; tarifele etc. etc.).

Pentru fiecare problemă, fie ea „veche" sau nouă, trebuie strînse în mod sistematic laolaltă toate documentele şi toate informaţiile pentru a putea găsi totdeauna uşor orice atunci cînd e nevoie.

În afară de repartizarea între dumneavoastră a problemelor în legătură cu „frontul economic", care este în momentul de faţă cel mai important, este necesar să repartizaţi (sau să luaţi în întregime dumneavoastră personal) şi acele comisariate ale poporului care nu se ocupă de problemele din domeniul economiei şi să „urmăriţi" activitatea lor cu ajutorul dărilor de seamă ale comisiilor economice guberniale şi judeţene sau în alt mod.

În legătură cu fiecare „problemă" trebuie să se efectueze din cînd în cînd (o dată pe săptămînă, o dată pe lună sau o dată la două luni, după caracterul şi importanţa problemei, precum şi *inopinat)* un *control* asupra îndeplinirii *efective* a sarcinilor. Acesta este lucrul cel mai important şi mai necesar. Rezultatele fiecărui control trebuie consemnate.

Cred că, atunci cînd veţi fi trei oameni (dumneavoastră + Smolianinov + B. Volin sau altcineva, dacă nu veţi

www.dacoromanica.ro

reuşi să-l atrageţi pe Volin) veţi fi în măsură ca (împreună cu un mic număr de funcţionari care să vă ajute) să faceţi faţă tuturor lucrărilor — firește, cu condiţia, pe de o parte, de a asigura o punctualitate absolută, iar pe de altă parte, de a transmite tot ce puteţi şi trebuie să transmiteţi publicaţiei „*Ekonomiceskaia Jizn*", *Comisiei de stat a planificării* şi celorlalte instituţii corespunzătoare. Pentru citirea dărilor de seamă ale organelor judeţene va trebui să mai atragem încă o serie de oameni, avînd grijă ca după ce le vor citi să semneze neapărat pe o foaie anexată la fiecare dare de seamă: vom atrage şi publicişti, şi o serie de vechi membri de partid, precum şi cîţiva specialişti. Cînd numărul dărilor de seamă pe care le veţi primi va începe să crească, veţi întocmi o listă a „celor care ajută la citirea dărilor de seamă" şi veţi stabili o ordine *strictă* pentru înapoierea materialelor citite.

Vă rog să daţi să se facă o copie la maşină după această scrisoare şi să mi-o trimiteţi împreună cu răspunsul dumneavoastră în legătură cu planul de repartizare şi organizare a tuturor lucrărilor direcţiei treburilor Consiliului Comisarilor Poporului şi Consiliului Muncii şi Apărării.

În special trebuie *urmărită* cu *deosebită* atenţie activitatea Direcţiei exploatării hidraulice a zăcămintelor de turbă, atît în ce priveşte comenzile de pompe de turbă pentru sezonul 1922 care au fost deja făcute în străinătate, cît şi în legătură cu recenta comunicare a lui R.E. Klasson cu privire la problema deshidratării, care a fost rezolvată de el[183].

Totodată vă trasez ca sarcină să cercetaţi de ce nu lucrează uzina suedeză „Nitves şi Holm" (*„Ekonomiceskaia Jizn"* nr. 194, p. 4)[184]. *„A durat prea mult întocmirea formelor"* în legătură cu comanda pentru turbinele hidraulice! Şi asta în timp ce ducem o lipsă atît de mare de ele!! Aşa ceva e culmea neobrăzării şi a nerușinării!! *Găsiţi*-i neapărat pe vinovaţi, ca să-i putem osîndi ca pe nişte ticăloşi, să le putrezească oasele la închisoare.

www.dacoromanica.ro

Stabiliţi răspunderi *personale precise* pentru activitatea acestei uzine şi pentru îndeplinirea comenzilor ce i-au fost făcute.

În general, stabilirea unei răspunderi personale precise constituie una din sarcinile cele mai importante ale direcţiei treburilor Consiliului Comisarilor Poporului şi Consiliului Muncii şi Apărării. Îndeplinirea ei va fi urmărită de mine cu mai multă stricteţe decît orice. În caz de nevoie, atrageţi numaidecît în această acţiune Comisariatul poporului pentru justiţie şi Inspecţia muncitorească-ţărănească sau cîte un „expert" din partea lor.

Încă o chestiune. Secţia pentru ştiinţă şi tehnică a Consiliului economic superior se pare că a adormit de-a binelea. Trebuie s-o trezim sau să punem în mod categoric chestiunea izgonirii acestor trîntori savanţi, iar apoi să stabilim neapărat, în mod exact, cine va răspunde pentru informarea noastră precisă, practică, la timp, şi nu într-o formă birocratică, despre realizările tehnicii europene şi americane. Între altele, trebuie să avem aici, la Moscova, cîte un exemplar din *toate* maşinile cele mai importante şi *mai moderne* pentru a studia mecanismul lor şi a-i învăţa şi pe alţii. (Mi-au spus doi ingineri că în America drumurile se construiesc cu ajutorul unei maşini care transformă drumurile vicinale în şosele prin simpla ei forţă de apăsare; cît de importantă ar fi folosirea unor astfel de maşini în ţara noastră semibarbară, cu drumuri desfundate!)

Trebuie să luăm măsuri ca secţia pentru ştiinţă şi tehnică a Consiliului economic superior şi numeroşii ei trîntori din străinătate să nu-şi mai piardă vremea degeaba, sau să-i *înlocuim cu alţi oameni.*

Preşedintele C.C.P., *V. Ulianov (Lenin)*

Scrisă la 3 septembrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1928, în „Culegeri din Lenin", vol. VIII

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

262

O SCRISOARE ADRESATĂ LUI D.I. KURSKI ŞI O DISPOZIŢIE CĂTRE SECRETARĂ

Tovarăşului Kurski, *comisar al poporului pentru justiţie*, şi adjunctului său, precum şi tuturor membrilor colegiului

de dactilografiat:
o hîrtie cu antet 1) pentru destinatar,
cîte o copie { 2) pentru mine, 3) pentru Avanesov, 4) pentru Gorbunov şi Smolianinov.

3.IX

V-am trimis, prin directorul treburilor Consiliului Comisarilor Poporului, o reclamaţie a profesorului Graftio, însoţită de nişte documente în legătură cu uluitoare cazuri de birocratism.

Acest birocratism este un fenomen foarte obişnuit mai cu seamă în instituţiile oraşului Moscova şi în cele centrale. Şi tocmai de aceea se impune să acordăm mai multă atenţie combaterii lui.

Impresia mea este că Comisariatul poporului pentru justiţie are, în această problemă, o atitudine pur formală, adică complet greşită.

De aceea este necesar:

1) să aduceţi această chestiune în faţa justiţiei[185];

2) să faceţi totul pentru ca vinovaţii să fie înfieraţi în coloanele presei şi să li se aplice *sancţiuni* severe;

3) să interveniţi pe lîngă Comitetul Central ca să îndemne pe judecători să pedepsească cu mai multă asprime birocratismul;

4) să organizaţi o consfătuire a judecătorilor din Moscova, a membrilor tribunalelor etc., în vederea elaborării unor măsuri *eficace* de combatere a birocratismului;

5) să intentaţi neapărat în toamna aceasta şi în iarna 1921—1922 la Moscova vreo 4—6 procese în legătură cu manifestările de tărăgăneală birocratică constatate în

www.dacoromanica.ro

acest oraş, alegînd în acest scop cazuri mai „elocvente“ şi făcînd din fiecare un proces *p o l i t i c;*

6) să găsiţi printre comuniştii mai colţoşi şi mai combativi (printre care şi Sosnovski), măcar 2—3 „experţi“ pricepuţi în procese de birocratism, care să înveţe *s ă l o v e a s c ă* în cei ce se fac vinovaţi de tărăgănare birocratică;

7) să daţi publicităţii o scrisoare *bine* întocmită, judicioasă, nebirocratică (o circulară a Comisariatului poporului pentru justiţie) în legătură cu lupta împotriva birocratismului.

De această sarcină, extrem de importantă, vor răspunde *p e r s o n a l* comisarul poporului şi adjunctul său; rog să fiu informat *în mod regulat* asupra îndeplinirii ei.

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului, *Lenin*

Scrisă la 3 septembrie 1921

Publicată pentru prima oară la 6 februarie 1927, în ziarul „Pravda“ nr. 30

Se tipăreşte după manuscris

263

O NOTĂ CĂTRE N.P. BRIUHANOV ŞI O TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI H.G. PESTUN[186]

Tovarăşe Briuhanov,

Îi trimit astăzi o telegramă lui Pestun; copia ei o puteţi lua de la Gleasser. Dacă e nevoie şi de o directivă din partea Comitetului Central, trimiteţi un *p r o i e c t* pentru întregul ei text.

Textul telegramei înapoiaţi-l directorului treburilor C.C.P.

Lenin

3.IX

Gomel, pentru Pestun,
preşedintele comitetului executiv gubernial

Vă rog să aplicaţi cu toată strictetea directivele date de Sviderski şi Reske. Am fost informat că într-o serie

www.dacoromanica.ro

de cazuri ați încălcat normele fixate de organele centrale în domeniul lucrărilor Comisariatului poporului pentru aprovizionare. Vă previn că, dacă se va stabili că ați mai încălcat o singură dată hotărîrile și normele fixate de centru și dacă nu veți ajunge să lucrați în mod organizat și în deplină armonie cu Reske, vă voi trage la răspundere pe dumneavoastră personal. Răspundeți-mi în cîteva cuvinte, printr-o telegramă, și în mod amănunțit, printr-o scrisoare.

Președintele C.M.A., *Lenin*

Scrisă la 3 septembrie 1921

Publicate pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipărește după manuscris

264

O NOTĂ CĂTRE V.A. SMOLIANINOV ȘI O SCRISOARE ADRESATĂ LUI N.M. KNIPOVICI

Pentru Smolianinov

Tovarășe Smolianinov,

Citiți această scrisoare și păstrați-o *în cel mai strict secret;* n-o arătați nimănui[187].

N.M. Knipovici este nu numai o forță științifică de primul rang, dar și un om de o onestitate ireproșabilă.

Trebuie făcute din timp în timp controale la Direcția generală a industriei piscicole, pentru a vedea cum stau lucrurile.

Trimiteți-i lui N.M. Knipovici prin fiul său, Boris N. Knipovici (care locuiește în Moscova și lucrează la *Comisariatul poporului pentru agricultură)*, următoarea scrisoare din partea mea (trebuie bătută la mașină pe o hîrtie cu antet):

Tovarășului N. M. Knipovici

Stimate Nikolai Mihailovici,

Vă mulțumesc foarte mult pentru ampla scrisoare din 6.VIII. Dumneavoastră, desigur, urmăriți cum merg

www.dacoromanica.ro

treburile la Direcţia generală a industriei piscicole. Vă rog foarte mult să-mi trimiteţi din cînd în cînd note în legătură cu mersul lucrărilor, precum şi propuneri practice, dacă dintr-un motiv sau altul acestea „întîmpină piedici" din partea Direcţiei.

Cu sinceră consideraţie, *Lenin*

3.IX.1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după manuscris

265

CĂTRE V.A. SMOLIANINOV

Pentru Smolianinov

Aici se află Lapinski, care a venit de la Berlin (el poate fi găsit prin Radek). S-a angajat să îndeplinească o sarcină încredinţată de mine, în legătură cu întocmirea unui atlas şcolar, şi care priveşte în special studierea imperialismului contemporan. Vă rog să staţi de vorbă cu el, să lămuriţi cum merge treaba (cînd termină ce are de făcut etc.) şi să puneţi în concordanţă această lucrare cu ceea ce se face de către comisia de la Petrograd de sub preşedinţia lui Kaisarov; totodată, să faceţi o confruntare între constatările dumneavoastră şi documentele care se află la secretariat.

Lenin

3.IX.1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după o copie dactilografiată

266

DISPOZIŢIE CĂTRE SECRETARĂ

§ 21

Nu semnez.

E prea devreme pentru a tipări o asemenea culegere[188].

www.dacoromanica.ro

Mai întîi să publicăm o *scurtă* comunicare în ziare care să cuprindă următoarele indicaţii: unde trebuie căutate datele necesare? ce este mai important? etc.

În decurs de o lună (3—30.IX), culegerea va fi redactată de *trei ori* şi *abia* după aceea va fi prezentată spre aprobare pentru a fi publicată.

Lenin

3.IX

Scrisă la 3 septembrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după manuscris

267

CĂTRE G.D. ŢIURUPA

Şantierul de la Kaşira, pentru G.D. Ţiurupa

Mi s-a comunicat că v-aţi oferit să-l găzduiţi acolo, la dumneavoastră, pe tovarăşul Krjijanovski în timpul concediului de odihnă. Vă fac răspunzător dacă în decurs de o lună, cît se va afla în concediu, îi veţi permite, sub orice motiv, tovarăşului Krjijanovski să plece la Moscova. Apropo: comunicaţi-mi dacă aţi primit vreun răspuns de la Stomoneakov şi cît de regulat — sau cu ce întîrziere — sînt efectuate lucrările pe şantierul de la Kaşira.

Lenin

Dictată la telefon, la 3 septembrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după o copie dactilografiată

268

CĂTRE N.P. GORBUNOV ŞI V.A. SMOLIANINOV[189]

Pentru *Gorbunov şi Smolianinov*

Trebuie să acordăm acestei probleme o atenţie deosebită:

www.dacoromanica.ro

1) să cerem rapoarte *exacte* din partea Comisariatului poporului pentru comerţul exterior al Bielorusiei;

2) să folosim experienţa acestui comisariat pentru întreaga **Uniune centrală a cooperativelor de consum** din R.S.F.S.R.;

3) să luăm măsuri pentru a reduce lipsa de mărfuri şi dincolo de limitele Bielorusiei.

Sfătuiţi-vă cu Kissin, luaţi măsuri şi comunicaţi-mi şi mie.

Lenin

3.IX

Scrisă la 3 septembrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

269

CĂTRE N.P. GORBUNOV[190]

Tovarăşe Gorbunov,

Transmiteţi acest chestionar la *Ceka*.

Tihvinski **nu** a fost arestat în mod „întîmplător": chimia şi contrarevoluţia nu se exclud între ele.

Lenin

3.IX

Scrisă la 3 septembrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după manuscris

270

*CĂTRE SECRETARUL COMITETULUI EXECUTIV AL COMINTERNULUI

Este extrem de important pentru noi să obţinem în mod regulat date exacte despre mersul colectelor iniţiate de muncitorii din străinătate pentru ajutorarea înfome

www.dacoromanica.ro

taţilor din Rusia. În legătură cu aceasta, Biroul Politic a adoptat ieri o hotărîre*, care v-a fost trimisă şi dumneavoastră. Aş considera că e necesar să fie desemnate persoane responsabile pentru fiecare ţară sau pentru un grup de ţări, şi aceste persoane să urmărească presa muncitorească a diferitelor partide şi să scoată din ea cifre exacte, limitîndu-se, firește, numai la: 1) totalurile colectelor; 2) indicarea exactă a valutei în care s-a făcut colecta; 3) indicarea termenului în care s-a făcut colecta; 4) denumirea ziarelor din care au fost luate datele respective şi a partidului sau a organizaţiei care a efectuat colectele.

Trebuie separate într-o rubrică specială hotărîrile adoptate de partide sau de sindicate în legătură cu subscrierea salariului pe o zi.

V-aş ruga foarte mult să-mi răspundeţi ce anume a întreprins Comitetul Executiv şi cînd pot spera să primesc primele date totalizatoare.

Lenin

Dictată la telefon,
la 3 septembrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipăreşte după un text consemnat de M.I. Gleasser

271

CĂTRE V.M. MOLOTOV, PENTRU BIROUL POLITIC AL C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA

Tovarăşe Molotov,

Mai trebuie totodată:

1) să fie puşi la punct, printr-o admonestare *extrem de severă*, Melniceanski şi Consiliul orăşenesc al sindicatelor din Moscova (pentru procesul intentat lui Skvorţov-Stepanov şi Litkens). Aşa ceva e culmea neo-

* Vezi *V.I. Lenin*. Opere complete, vol. 44, Bucureşti, Editura politică, 1967, p. 114. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

brăzării şi neruşinării!! Cer să se dea o admonestare în numele *Biroului Politic* şi să fie publicată[191].

2) să fie anulată hotărîrea prin care *Prezidiul Comitetului Executiv Central din Rusia* alocă un **miliard** de ruble pentru teatre. Această hotărîre a fost adoptată *fără ştirea Comisariatului poporului pentru învăţămînt!!* Ea e ilegală. E culmea neruşinării. Cer să fie anulată de *Biroul Politic.*

Lenin

4.IX

Scrisă la 4 septembrie 1921

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

272

CĂTRE V.A. SMOLIANINOV[192]

Tovarăşe Smolianinov,

Schimbul de mărfuri constituie o problemă din *cele mai importante.*

Vă însărcinez să urmăriţi rezolvarea ei *în primul rînd.*

Printre altele:

1) să găsiţi numărul 97 din „Prodovolstvennaia Gazeta" şi *să-l ataşaţi* la acest dosar;

2) să cereţi celor de la *Uniunea centrală a cooperativelor de consum să completeze aceste* date ale lui Hinciuk şi să le **publice;**

3) să-mi trimiteţi materialul apărut, avînd grijă ca tipărirea lui să se facă cît mai repede;

4) să publicaţi în *„Ekonomiceskaia Jizn"* o notă prin care să fie stimulată pe toate căile *cule-*

www.dacoromanica.ro

gerea şi publicarea de date *faptice* cu privire la schimbul de mărfuri *(cît* sau *pe cît?)*.

Lenin

4.IX

Scrisă la 4 septembrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după manuscris

273

CĂTRE V.A. SMOLIANINOV[193]

Tovarăşe Smolianinov,

Chemaţi-l pe autor, staţi de vorbă cu el, propuneţi-i să vă trimită:

1) numele celor 5 membri ai grupului său şi cît mai multe amănunte despre *activitatea lor;*

2) numele colaboratorilor propuşi de „grupul de iniţiativă";

3) un proiect de contract al acestui grup (sau al acestei asociaţii) cu Consiliul economic din Moscova sau cu Consiliul economic superior din Rusia; în el să se indice în mod concret obiectivele şi condiţiile.

Lenin

4.IX

Scrisă la 4 septembrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după manuscris

274

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI M.K. VLADIMIROV

Tovarăşului Vladimirov,
comisar al poporului pentru aprovizionare al Ucrainei

Comanda nr. 12 801, din 28 februarie, pentru 10 000 de puduri de zahăr rafinat, care urmează să fie predate

www.dacoromanica.ro

în portul Petrovsk, trebuie executată imediat, dată fiind importanța schimbului pe orezul oferit de Persia.

Vă rog să telegrafiați de executare amănunțit și exact*.

4 septembrie

Scrisă la 4 septembrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipărește după un text dactilografiat completat și semnat de V.I. Lenin

275

*CĂTRE N.P. GORBUNOV[194]

Paragr. 1 și 2. Prezentați-le spre aprobare la *C.M.A.* (sau la C.C.P.?) Eu sînt de acord.

Paragr. 3. Nu trebuie să vă adresați la *C.M.A.* Scrieți dumneavoastră o adresă, în numele meu, și eu o voi subscrie prin telefon.

Paragr. 4. Trebuie întocmit textul *răspunsului* de acord cu *Sereda*. Va fi semnat de Sereda și *de mine*.

Lenin

4.IX

Scrisă la 4 septembrie 1921

Se tipărește pentru prima oară, după manuscris

276

O SCRISOARE ADRESATĂ LUI V.M. MOLOTOV ȘI O DISPOZIȚIE CĂTRE SECRETARĂ[195]

Urgent

Tovarășului Molotov: Dată fiind *extrema* importanță a acestei probleme și (sper) caracterul ei incontestabil, propun să trimiteți spre citire acest proiect tuturor membrilor *Biroului Politic* și să le cereți să se pronunțe prin telefon (îndreptările făcute de mine să fie considerate ca acceptate în caz că nu se pronunță împotrivă nici membrii Comitetului Central și nici mem-

* Ultima frază a fost scrisă de mîna lui V.I. Lenin. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

brii Comisiei: dacă ele vor fi puse în discuție, vă sfătuiesc să adoptați proiectul *fără* aceste îndreptări, numai să nu întîrzie). Totodată este neapărat necesar ca el să fie aprobat și de *C. C. S. din Rusia* și publicat ca document al *Consiliului Comisarilor Poporului*, menționîndu-se în mod obligator: aprobat și de *C.C.S. din Rusia* și de *C. C. al P. C. (b) din Rusia*.

Luni 5.IX voi trimite aceste teze la Petrograd lui *Oborin*, cu rugămintea să-și spună părerea prin telefon. Este important să avem avizul și, sper, și aprobarea activiștilor sindicali din Petrograd.

Tovarășului Molotov: trebuie să cereți lista *nominală* a acestor *30 de persoane* și s-o păstrați în arhiva Comitetului Central, menționînd și *data* cînd a avut loc consfătuirea.

Lenin

4.IX

Se va transmite de urgență lui Molotov după ce Lepeșinskaia va fi introdus îndreptările făcute de mine.

4.IX

Lenin

Scrise la 4 septembrie 1921

Publicate pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăresc după manuscris

277

CĂTRE V.P. OBORIN[196]

4.IX.1921

Tovarășe Oborin,

Vă rog să mă iertați că (din cauza congresului Cominternului și a bolii mele) am întîrziat atît de mult cu răspunsul la scrisoarea dumneavoastră din 18 mai 1921.

Sper că acum temerile (și nedumeririle) dumneavoastră în legătură cu noua politică economică au dispărut. Dacă nu — scrieți-mi pe scurt în ce constau ele.

www.dacoromanica.ro

Sper că voi reuşi să vă trimit chiar astăzi tezele lui Kiselev şi ale colegilor lui în problema tarifelor. Transmiteţi părerea dumneavoastră prin telefon secretarei de la Consiliul Comisarilor Poporului, pentru Lenin.

E deosebit de important să obţinem un sprijin prompt şi deplin (sau, şi mai bine, unanim) pentru aceste teze din partea tuturor activiştilor sindicali din Petrograd.

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după o copie dactilografiată

278

CĂTRE E.I. MOISEEV

Tovarăşe Moiseev,

Scrisoarea dumneavoastră mi-a făcut o deosebită plăcere. Vă rog să mă iertaţi că (din cauza congresului Cominternului şi a bolii mele) am întîrziat atît de mult cu răspunsul. Dar aţi văzut totuşi că politica noastră urmează mereu aceeaşi linie.

Scrieţi-mi dacă mai aveţi şi acum de făcut propuneri practice şi în ce constau ele.

În ce priveşte industria electrotehnică, propunerile dumneavoastră sînt perfect juste*. Prezentaţi-le la Consiliul economic superior (şi trimiteţi-mi şi mie o copie), precum şi la Congresul general al electrotehnicienilor, care va avea loc în octombrie 1921.

Cu salutări, *Lenin*

Voi căuta să vă trimit chiar astăzi tezele lui Kiselev şi ale colegilor lui. Comunicaţi părerea dumneavoastră prin telefon secretarei de la Consiliul Comisarilor Poporului, pentru Lenin.

Scrisă la 4 septembrie 1921
Trimisă la Petrograd

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după o copie dactilografiată

* Vezi „Culegeri din Lenin", vol. XXIII, p. 253—255. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

279

TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI G.V. ŢÎPEROVICI ŞI I.I. LEPSE

Petrograd. Pentru tov. Ţîperovici şi tov. Lepse, secretar al consiliului sindical

La 5 septembrie am trimis la Petrograd, printr-un curier al Comisariatului poporului pentru căile de comunicaţie, pe adresa tovarăşului Oborin un plic cu nr. 801, care conţinea proiectul tezelor cu privire la politica tarifară. Rog pe tovarăşii Ţîperovici şi Lepse ca, înainte ca acest plic să fie transmis lui Oborin, să citească tezele şi să comunice părerea lor prin telefon la secretariatul Consiliului Comisarilor Poporului, pentru mine.

Lenin

Scrisă la 6 septembrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după o copie dactilografiată

280

*LA COMITETUL CENTRAL, PENTRU TOV. SOLOVIEV, ŞEFUL SECŢIEI STATISTICE[197]

5.IX

Tovarăşe Soloviev,

Nu s-ar putea întocmi nişte tabele cu date mai amănunţite cu privire la repartizarea comuniştilor pe funcţii în aparatul *de stat* (în afara Armatei Roşii), în:

comisariatele poporului,

secţii,

subsecţii etc.,

şi, ceva mai amănunţit, cu privire la caracterul şi felul muncii lor?

Asta măcar pentru Moscova (în special este necesar ca acest oraş să fie luat separat de judeţul respectiv dacă

www.dacoromanica.ro

este posibil; căci el este centrul cel mai important) şi pentru Petrograd.

Impresia mea este că statistica membrilor P.C.(b) din Rusia conţine prea multe amănunte care sînt ceva „obişnuit" în orice statistică, dar care nu prezintă importanţă. Pe noi însă ne interesează amănunte în legătură cu repartizarea în diferite funcţii din aparatul *d e s t a t.*

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Scrisă la 5 septembrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după manuscris

281

CĂTRE A.O. ALSKI[198]

5.IX

S e c r e t

Tovarăşe Alski,

Trebuie urmărit cu multă atenţie modul cum este cheltuit fondul de aur.

Poate că ar fi bine să procedaţi în felul următor: să daţi dispoziţie să se întocmească un tabel.

F o n d u l e x i s t e n t	Din el s-a repartizat (= s-a hotărît să se plătească) #	Disponibil în afară de ceea ce s-a repartizat
Fond de aur:		
la 7.XI.1917,		
7.XI.1918,		
" " 1919,		
7.XI.1920,		
1.I.1921,		
1.VII.1921		
sau 1.IX (7.IX) 1921		

www.dacoromanica.ro

Într-un cuvînt, tabelul trebuie să arate cît se poate de concret atît suma cheltuielilor, cît și *disponibilul* (la data cutare).

Tabelul să fie întocmit în așa fel ca rubricile orizontale să fie continuate lunar *(statistica curentă)*. Acest tabel mobil și completat în mod regulat să fie întocmit la dumneavoastră, la Comisariatul poporului pentru finanțe.

Mie să-mi trimiteți pînă la 1.IX.1921 o copie după acest tabel, iar după aceea completări în fiecare săptămînă (cheltuieli curente).

Totalul general trebuie să cuprindă tot aurul, *fără nici o* excepție.

Vă rog să-mi comunicați cînd o să puteți să-mi trimiteți asemenea tabele.

Președintele C.C.P., *V. Ulianov (Lenin)*

Poate că aici ar fi cazul să adăugăm vreo 2—3 rubrici verticale: a și fost trimis din Rusia, adică s-a plătit, sau poate și: s-a refuzat achitarea sau s-a redus cota etc.

Scrisă la 5 septembrie 1921 *Se tipărește pentru prima oară după manuscris*

282

CĂTRE I.I. VIȘNEAK[199]

„Micul Paris", camera 5

Stimate tovarăș,

Vă mulțumesc foarte mult pentru informațiile despre Lalaianț. Îmi pare tare rău că s-a pomenit în afara rîndurilor P.C.(b) din Rusia.

V-aș ruga, dacă se poate, să-mi scrieți mai amănunțit de ce se află în afara partidului, cînd a ieșit din rîndurile lui, ce a făcut sub regimul lui Kolceak în Siberia ș.a.m.d.

Întrucît credeți că ar fi bine să-l atragem în aparatul de stat, v-aș mai ruga să-mi scrieți dacă sînteți de părere

www.dacoromanica.ro

că ar trebui să-şi găsească de lucru la Irkutsk sau s-ar putea şi ar fi util să caute în alt loc, bunăoară la Moscova.

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Dictată la telefon
la 5 septembrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după o copie dactilografiată

283

CĂTRE G.V. CICERIN

5.IX

Tovarăşe Cicerin,

Nu acord nici o importanţă părerii lui Berzin că mişcarea muncitorească din Anglia e în declin[200]. El este prea puţin cunoscător în materie şi este totdeauna „pesimist".

Mă nelinişteşte mult faptul că bagajele lui au fost controlate. Mă gîndesc că ar fi cazul să aplicăm **cu toată rigurozitatea** faţă de reprezentanţii englezi regula „ochi pentru ochi". Ar trebui să dăm dovadă de pedantism: să-i tratăm tot atît de **prost,** ba chiar ceva mai prost. Procedaţi în felul acesta?

Apoi, în ce priveşte „oamenii lui Hoover"[201], consider că trebuie să-i urmărim din răsputeri *(Comisariatul poporului pentru afacerile externe*, prin intermediul presei şi, poate, prin unele „legături"), iar pe cei mai răi dintre ei (pe un oarecare Lowrie?) să-i „prindem" şi să-i prindem, ca să le facem scandal.

Împotriva acestora trebuie să ducem un război crîncen, *d î r z.*

Or fi ştiind toţi reprezentanţii noştri din străinătate că e necesar să sprijine din răsputeri colectele muncitoreşti (pentru ajutorarea înfometaţilor) care ne sînt trimise *direct nouă?* Trimiteţi în acest sens o telegramă (circulară) în care să cereţi ca în fiecare depeşă ei să comunice cifrat: „colectele muncitoreşti efectuate în Anglia

www.dacoromanica.ro

(Franța, Suedia etc.) în timp de două săptămîni reprezintă cutare sumă".

Numai să aibă grijă ca aceste colecte să fie trimise direct pe adresa noastră.

Este necesar ca acest lucru să-l aflăm repede, exact, sistematic.

Campania ce se duce pentru Nansen şi „împotriva lui Nansen"[202] arată clar (dumneavoastră mi-aţi trimis nişte extrase extrem de interesante din „Daily Chronicle") că trebuie să-i răspundem lui Noulens printr-un refuz categoric: să refuzăm a limine*. Atunci, şi numai atunci, vom cîştiga, vom atrage de partea noastră elementele „pronanseniste" şi *vom pune capăt* jocului antinanseniştilor.

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Scrisă la 5 septembrie 1921 *Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris*

284

CĂTRE A.O. ALSKI

Tovarăşe Alski,

V-am cerut să-mi prezentaţi date numai cu începere din luna august**. Pe viitor vă rog:

1) să ţineţi o evidenţă aparte a cheltuielilor şi plăţilor în aur, în ordine strict cronologică (bineînţeles, în afara rubricilor pe comisariate sau pe obiective, dacă va fi nevoie de astfel de rubrici);

2) cheltuielile efectuate din suma totală care a fost pusă la dispoziţie printr-o hotărîre generală (de exemplu, din suma de 100 de milioane, alocată pentru aprovizionare) să le indicaţi neapărat separat de cheltuielile suplimentare, care n-au fost prevăzute prin nici un fel de hotărîre generală.

Dacă n-o să respectaţi aceste reguli, n-o să iasă o dare de seamă, ci un haos, din care n-o să puteţi ieşi nici dum-

* — din capul locului. — *Nota trad.*

** Vezi volumul de faţă, documentul 281. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

neavoastră. Pentru alte indicații aștept răspunsul pe care urmează să mi-l trimiteți mîine.

Lenin

Scrisă la 7 septembrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipărește după o copie dactilografiată

285

CĂTRE A.M. NIKOLAEV

Strict confidențial

Tovarășului Nikolaev,
Comisariatul poporului pentru poștă și telegraf

Vă rog să numiți de urgență o comisie formată din trei specialiști în materie de radio, în vederea verificării definitive a rezultatelor obținute la laboratorul din satul Bogorodskoe[203], a cărui activitate vă este cunoscută.

Ar fi de dorit ca din această comisie să facă parte și un comunist cu funcție de răspundere.

Președintele C.C.P., *V. Ulianov (Lenin)*

Scrisă la 7 septembrie 1921

Se tipărește pentru prima oară, după o copie dactilografiata

286

CĂTRE V.M. MOLOTOV, PENTRU MEMBRII BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA

Tovarășului Molotov

În ceea ce privește declarația lui Lunacearski, care mi-a fost trimisă mie, consider că el n-are cîtuși de puțin dreptate. În treburile administrative și organizatorice (în care intră, fără discuție, și repartizarea rațiilor alimentare) nu poate să hotărască el fără Litkens, iar dispozițiile lui nu pot fi considerate ca obligatorii pentru

www.dacoromanica.ro

acesta. Dacă între membrii Comitetului Central nu există un acord în această privinţă, vă rog să puneţi problema în discuţia Biroului Politic săptămîna viitoare, cînd voi fi şi eu de faţă[204]. Vă rog să-mi răspundeţi în scris sau să-mi daţi un telefon.

Lenin

Dictată la telefon,
la 7 septembrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după o copie dactilografiată

287

CĂTRE G.E. ZINOVIEV

Tovarăşe Zinoviev,

Am primit cele opt proiecte ale Comisariatului poporului pentru învăţămînt[205] trimise de dumneavoastră. În nici un caz nu pot fi de acord cu afirmaţia că în această privinţă nu trebuie să ne grăbim şi că proiectele au în ele ceva greşit. Mă tem că dumneavoastră nu le-aţi citit cu atenţie. În aceste proiecte nu găsim o aplicare a principiului comercial la activitatea şcolilor. Găsim în ele numai ideea că populaţia locală, în special ţărănimea, trebuie antrenată în efortul de întreţinere a şcolilor. O asemenea măsură eu o consider ca fiind absolut justă şi răspunzînd unei necesităţi absolut urgente. Desigur, în unele amănunte poate să fie nevoie de unele îndreptări, şi ele vor fi făcute atunci cînd va fi examinat proiectul respectiv; însă, repet, în fond proiectele sînt perfect întemeiate. Numai în cel de-al optulea se poate găsi ceva ce aduce a principiu comercial, şi anume dreptul de a organiza şi a lua în arendă întreprinderi, în vederea aprovizionării unor instituţii ale comisariatului poporului pentru învăţămînt. Dar şi acest proiect, pe care dumneavoastră nici nu l-aţi subliniat, eu îl consider ca fiind perfect întemeiat, pentru că fără asemenea măsuri îmbunătăţirea întreţinerii şcolilor şi ameliorarea alimentaţiei corpului didactic nu sînt posibile. Eu nu înţeleg de loc în ce vedeţi dumneavoastră o slăbire a principiului men-

www.dacoromanica.ro

ţinerii şcolilor în mîinile noastre. În punctele subliniate de dumneavoastră şi în proiectul al optulea, în general, n-am găsit nimic în acest sens. Din partea ţăranilor trebuie să obţinem o contribuţie din ce în ce mai mare pentru întreţinerea şcolilor locale.

Lenin

Dictată la telefon,
la 8 septembrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după un text consemnat de L.A. Fotieva

288

CĂTRE V.A. SMOLIANINOV[206]

Pentru *Smolianinov*

Încă o dată: acordaţi toată atenţia acestei chestiuni şi aduceţi-mi aminte cînd vin.

Lenin

8.IX

Scrisă la 8 septembrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după manuscris

289

TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ PREZIDIULUI CONSILIULUI ECONOMIC SUPERIOR

Foarte urgent

Prezidiul Consiliului economic superior; cîte o copie Comisariatului poporului pentru finanţe, Comisariatului poporului pentru Inspecţia muncitorească-ţărănească şi inginerului Graftio (telefonul de acasă: 1-72-49, str. Povarskaia nr. 22, apart. 3)

După cum îmi comunică Graftio, şantierul hidrocentralei de pe Volhov este asigurat cu alimente pentru perioada septembrie-decembrie, dar lucrările stau pe

www.dacoromanica.ro

loc din lipsă de bani. Comitetul principal pentru construcţii de stat pune la dispoziţia acestui şantier pe luna septembrie 125 de milioane de ruble, în timp ce, după cum spune Graftio, e nevoie de mai mult de un miliard.

Vă rog să puneţi imediat la dispoziţia şantierului hidrocentralei de pe Volhov suma de bani necesară, pentru a asigura astfel desfăşurarea în ritm forţat a lucrărilor, potrivit cu numărul raţiilor alimentare repartizate prin hotărîrile din 30 mai şi 5 noiembrie ale C.E.C. din Rusia.

Comunicaţi-mi cel mai tîrziu la 10 septembrie cum a fost executată această dispoziţie.

Preşedintele C.C.P., *Lenin*

8 sep'embrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după o copie dactilografiată

290

CĂTRE N.P. GORBUNOV[207]

Tovarăşe N.P. Gorbunov,

Răspundeţi-i că:

(1) un răspuns juridic vom trimite curînd (trebuie să-i dăm o formulare punîndu-ne *de acord* cu Kurski, Cicerin şi Goihbarg, *să verificăm totul cu cea mai mare atenţie*, să-l atragem, eventual, la treaba asta şi pe Vladimirski);

2) pentru *a t l a s* să includeţi toate aceste republici: vecine, prietene etc., folosind o formulă *comună* (pentru atlas, pentru statistică şi pentru geografie).

Lenin

9.IX

Scrisă la 9 septembrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

291

CĂTRE N.P. GORBUNOV[208]

Trebuie să ştii *să descoperi* şi să pedepseşti tărăgănelile administrative neintenţionate, pentru că cele „intenţionate" niciodată nu pot fi descoperite.

11.IX

Lenin

Scrisă la 11 septembrie 1921
Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după manuscris

292

*CĂTRE N.P. GORBUNOV[209]

Important

1) Trimiteţi o adresă la *Consiliul economic superior;* mi-o daţi mie s-o semnez;

2) întocmiţi *un plan* (un program calendaristic) de control al executării;

3) acelaşi lucru în ce priveşte comenzile făcute în Germania.

11.IX

Lenin

Scrisă la 11 septembrie 1921
Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

293

CĂTRE N.P. GORBUNOV

Tovarăşului Gorbunov

Despre şantierul hidrocentralei de pe Volhov să-mi amintiţi încă o dată.

Lenin

11.IX

Scrisă la 11 septembrie 1921
Publicată pentru prima oară în 1961, în revista „Istoricheskii Arhiv", nr. 5

Se tipăreşte după o copie dactilografiată

www.dacoromanica.ro

294

O NOTĂ CĂTRE SECRETARĂ[210]

Tovarăşul *Domnenko*, directorul minelor Ridder. În legătură cu convorbirea pe care urmează s-o am cu el. *Cît timp* stă la Moscova?

Interesaţi-vă (la Consiliul economic superior) şi comunicaţi-mi.

Lenin

11.IX

Scrisă la 11 septembrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după manuscris

295

O NOTĂ CĂTRE N.P. GORBUNOV ŞI O SCRISOARE ADRESATĂ LUI A.S. KISELEV

Tovarăşe N.P. Gorbunov,

Vă rog să transmiteţi această scrisoare a mea comisiei prezidate de tov. *Kiselev*[211] şi să urmăriţi cum se rezolvă această problemă.

Pentru comisia prezidată de tov. *Kiselev*

În legătură cu memoriul tovarăşului A.P. Smirnov. Sînt categoric împotriva *oricărei* irosiri a cartofilor pentru fabricarea spirtului. Spirtul poate (după cum s-a şi dovedit) şi trebuie să fie fabricat din *t u r b ă*. E necesar ca acest mijloc de fabricare să capete o largă dezvoltare.

Lenin

11.IX

Scrisă la 11 septembrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

296

*CĂTRE N.P. GORBUNOV[212]

E o chestiune extrem de importantă. Vă rog să *urmăriţi* cum e îndeplinită hotărîrea şi să-mi raportaţi de două ori pe lună.

Lenin

11.IX

Scrisă la 11 septembrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după manuscris

297

*CĂTRE N.P. GORBUNOV

Trebuie să citiţi acest memoriu[213] şi să cereţi:

1) un aviz de la *Krasin* sau de la „adjunctul" lui;

2) idem — de la *Şveţov;*

3) după aceea să-i cereţi, în scris sau telegrafic, lui Prigarin să trimită propuneri practice precise.

Lenin

11.IX

Scrisă la 11 septembrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după manuscris

298

CĂTRE G.M. KRJIJANOVSKI[214]

G.M.,

Vă sfătuiesc să-l publicaţi în „*Pravda*", cu unele — mici — modificări, *menţinînd ceea ce aţi scris împotriva lui Groman* şi adăugînd 1—2 pagini de fapte concrete

www.dacoromanica.ro

care vorbesc despre ritmul real al refacerii economiei în Europa occidentală.

Lenin

11.IX

Scrisă la 11 septembrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după manuscris

299

ÎNSEMNĂRI PE O INFORMARE PREZENTATĂ DE SOVIETUL DIN MOSCOVA ÎN LEGĂTURĂ CU ÎNTREPRINDERILE ŞI INSTITUŢIILE CARE URMAU SĂ TREACĂ LA SISTEMUL APROVIZIONĂRII DE CĂTRE STAT, PRECUM ŞI O DISPOZIŢIE CĂTRE N.P. GORBUNOV

„...Propunem să fie aprovizionaţi şi pe viitor de către stat:

1)	1	Muncitorii de la întreprinderile industriale	100 000	100		
2)	2	„ feroviari (pînă la 1 februarie erau aprovizionaţi de Uniunea centrală a cooperativelor de consum a feroviarilor din Moscova)	68 000		228	
3)	3	„ din instituţiile sovietice (montorii, constructorii, camionagiii, curierii etc.)	60 000	128		453
4)	4	Funcţionarii din instituţiile sovietice	100 000		100	
	5	Membrii de familie ai muncitorilor şi funcţionarilor	125 000		125	
		.....	.....			

1) Pe instituţii

2) După felul serviciului: tehnicieni? funcţionari de birou? la întreţinerea căii? ş.a.m.d.

3) Pe comisariate ale poporului

www.dacoromanica.ro

4) Idem
5) Garnizoana. *Efectivul.*

Tovarăşului *N. P. Gorbunov:* Vă rog să cereţi în scris *amănunte* în legătură cu rubricile subliniate şi să mi le arătaţi şi mie[215].

11.IX

Lenin

Scrisă la 11 septembrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după manuscris

300

TELEGRAMĂ ADRESATĂ TUTUROR COMISIILOR ECONOMICE REGIONALE ŞI GUBERNIALE[216]

Preşedintelui Consiliului economic superior, pentru toate secţiile şi ramurile industriale; o copie pentru Direcţia centrală de statistică

Una din sarcinile cele mai importante ale construcţiei economice şi, indiscutabil, cea mai stringentă în momentul de faţă este reducerea numărului instituţiilor şi întreprinderilor care sînt aprovizionate de stat. Trebuie menţinut în acest sistem de aprovizionare numai un număr minim de întreprinderi, fabrici, uzine şi mine din cele mai mari, mai bine utilate şi organizate şi numai după ce se vor controla riguros resursele de care dispunem. Vă rog să procedaţi imediat la încă o verificare de acest fel şi la încă o reducere a numărului întreprinderilor aprovizionate de către stat; lista întreprinderilor care urmează a fi menţinute în acest sistem de aprovizionare să fie numaidecît întocmită, iar pînă la 1 octombrie anul curent să fie înaintată *Consiliului Muncii şi Apărării.*

www.dacoromanica.ro

Sînt personal răspunzători de îndeplinirea acestei dispoziţii toţi membrii consiliilor economice şi în special membrii birourilor guberniale de statistică. Pe cei ce se vor face vinovaţi de o reducere nu îndeajuns de radicală a numărului de întreprinderi îi voi deferi justiţiei.

Preşedintele C.M.A., *Lenin*

12 septembrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după manuscris, care a fost confruntat cu textul dactilografiat semnat de V.I. Lenin

301

*CĂTRE SECŢIA ELECTROTEHNICĂ A CONSILIULUI ECONOMIC SUPERIOR

O copie pentru prezidiul Consiliului economic superior

Vă rog insistent ca, respectînd cu toată stricteţea termenele stabilite de şantier, să aprovizionaţi şantierul centralei de la Kaşira cu materialele electrotehnice necesare.

Cer în mod categoric ca în această privinţă să nu se admită nici o întîrziere, căci ar putea să aibă ca urmare neîndeplinirea lucrărilor de construcţie în termenele fixate.

Datele în legătură cu mersul lucrărilor vor fi comunicate tovarăşului Smolianinov la Consiliul Muncii şi Apărării.

Preşedintele C.M.A., *Lenin*

Scrisă la 12 septembrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

www.dacoromanica.ro

302

CĂTRE S.S. DANILOV[217]

12.IX

Tovarăşe Danilov,

Este neapărat *n e c e s a r* ca şi „în rîndurile clasei" şi în raporturile cu *oamenii muncii* din *alte* clase să se dezvolte simţul „într-ajutorării" etc.

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Scrisă la 12 septembrie 1921 *Se publică pentru prima oară, după un text consemnat de secretară*

303

CĂTRE A.V. LUNACEARSKI

Pentru Lunacearski

O copie pentru Litkens

12.IX.1921

Paragraful 10 din legea de la 9.IX cu privire la măsurile pentru îmbunătăţirea aprovizionării şcolilor obligă Comisariatul poporului pentru învăţămînt să publice instrucţiunile corespunzătoare.

Trebuie să fim extrem de precauţi în ce priveşte paragraful 6 (partea de la sfîrşit, în legătură cu dreptul de schimb)[218]. Să se prevadă neapărat obligaţia de a prezenta la termen întreaga gestiune cu respectarea unor reguli amănunţite, altfel — închisoare pentru furt.

Instrucţiunile să fie puse de acord cu Comisariatul poporului pentru justiţie, iar apoi să-mi fie prezentate mie înainte de semnare.

Acelaşi lucru despre paragraful 8, cu privire la plata unei taxe de intrare la biblioteci şi la cluburi.

www.dacoromanica.ro

E nevoie de cea mai mare precauţie pentru a nu împiedica frecventarea lor. Să-mi fie arătate instrucţiunile *înainte* de semnare.

Preşedintele C.C.P., *V. Ulianov (Lenin)*

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după manuscris

304

CĂTRE MICUL C.C.P.

Către Micul Consiliu

Întrucît tovarăşul Kamenev, membru al Biroului Politic, a declarat că nu e de acord cu asemenea hotărîre, propun ca acest decret să fie examinat încă o dată într-o şedinţă la care să participe şi dînsul[219].

Preşedintele C.C.P., *V. Ulianov (Lenin)*

Scrisă între 12 şi 15 septembrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după manuscris

305

CĂTRE A.A. IOFFE

13.IX.1921

Tovarăşe Ioffe,

Precum vedeţi, hotărîrea de azi a Biroului Politic (pe care o anexez aici) satisface în mare măsură cerinţele formulate în telegrama dumneavoastră din 9.IX[220].

Vă rog foarte mult să trimiteţi un raport scris care să fie ceva mai amplu.

Totodată, *pentru ca să mă pot orienta mai bine în această problemă*, aş vrea, personal, să vă rog ca (în raportul dumneavoastră sau într-o completare specială la raport) să acordaţi o deosebită atenţie problemei apărării intereselor băştinaşilor împotriva exagerărilor „ruse" (velicoruse sau colonizatoare).

www.dacoromanica.ro

Care este atitudinea băştinaşilor faţă de Safarov? Comunicaţi-mi **fapte**, fapte şi iar fapte.

Chiar băştinaşii (partizani ai lui Safarov)? Cine sînt aceştia? Ce vechime au în partid? Se bucură de autoritate? (Daţi-mi fapte, fapte concrete...).

Vor şti să se apere? Sigur? Şi chiar împotriva unui om atît de abil, de hotărît şi îndărătnic cum e Tomski?

Cîţi sînt ei?

„Uniunea săracilor" (creată de Safarov?) — din cine se compune? Se bucură de autoritate? Reprezintă o forţă? Are un rol important? Este adevărat că se practică o diferenţiere „*forţată*" a băştinaşilor?

Cum se prezintă situaţia cu bumbacul? Ce perspective se întrevăd? Este adevărat că Safarov subminează rezolvarea problemei bumbacului? Comunicaţi-mi *fapte* şi iar *fapte*.

S-au creat fronturi de luptă în Fergana? Ce se aude cu mişcarea basmacilor? Care este atitudinea lor faţă de „linia" urmată de Tomski şi Safarov? Ce a întreprins Comitetul executiv central din Turkestan şi ce hotărîri concrete a adoptat în legătură cu mişcarea basmacilor? Comunicaţi fapte concrete, din care să reiasă în ce au constat şi cînd au izbucnit divergenţele, *în această problemă*, între Tomski şi Safarov sau între partizanii lor. (Trimiteţi extrase din hotărîrile respective, ca să se vadă exact cînd anume s-au manifestat oficial divergenţele şi de ce anume au fost ele provocate.)

În această problemă există unele divergenţe în Comitetul Central.

E foarte important să vă informaţi cît mai exact.

Mie personal „linia lui Tomski" (sau poate că ar fi mai nimerit să i se spună linia lui Peters? sau a lui Pravdin? ş.a.m.d.) mi se pare **foarte** suspectă, în sensul şovinismului velicorus sau, mai bine zis, în sensul unei **devieri** în această direcţie.

Este extrem de important, pentru întreaga noastră Weltpolitik*, **să cîştigăm** încrederea băştinaşilor; s-o cîştigăm în mod repetat şi temeinic, adică *să dove-*

* — politică mondială. — *Nota trad.*

www.dacoromanica.ro

d i m că *nu* sîntem imperialişti, că *n u* vom tolera nici un fel de *d e v i e r i* în această direcţie.

Aceasta e o problemă de importanţă internaţională — o spun fără exagerare: de importanţă internaţională.

În această privinţă trebuie să fim cît se poate de exigenţi.

Atitudinea noastră va avea repercusiuni asupra situaţiei din India şi din întregul Orient. Aici nu se poate glumi. Aici e nevoie de maximum de precauţie.

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Publicată pentru prima oară, parţial, în 1956, în „Pravda" nr. 193

Publicată în întregime în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

306

*O SCRISOARE ADRESATĂ COMITETULUI PENTRU CONCESIUNI ŞI O ÎNSĂRCINARE PENTRU N.P. GORBUNOV[221]

13.IX.1921

Către Comitetul pentru concesiuni de pe lîngă Consiliul economic superior
O copie secretarului prezidiului Consiliului economic superior

Vă rog să-mi comunicaţi chiar astăzi, şi cît mai repede posibil:

1) Cînd a fost prezentat Comitetului Central de către preşedintele (sau de către un membru) al Comitetului pentru concesiuni primul raport cu privire la acordarea concesiunii lui Leslie Urquhart (uzinele din Kîştima, Ridder, Ekibastuz ş.a.m.d.)?

2) Cine a fost raportorul?

3) Ce materiale în legătură cu această problemă au fost cerute şi primite din localităţile respective (date cu privire la profilul acestor uzine; ultimele dări de seamă etc.)?

www.dacoromanica.ro

4) O scurtă prezentare de 2—3 rînduri a fiecăruia dintre documente (cînd a fost trimis, de la cine emană şi ce cuprinde — ce s-a cerut şi ce s-a răspuns; din arhivă s-a scos cutare dare de seamă; concluzia cutărui specialist ş.a.m.d.).

5) Să-mi trimiteţi o listă a tuturor membrilor Comitetului pentru concesiuni.

Secretarului prezidiului Consiliului economic superior şi tovarăşului N.P. Gorbunov le revine sarcina de a controla personal şi telefonic dacă această dispoziţie este adusă grabnic la îndeplinire.

Preşedintele C.M.A., *Lenin*

Publicate pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăresc după manuscris, care a fost confruntat cu textul dactilografiat semnat de V.I. Lenin

307

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI I.M. LOMONOSOV

Londra, pentru Lomonosov

Comunicaţi-mi exact, printr-o telegramă, cînd s-a ivit posibilitatea de a comanda la uzinele „Nitves şi Holm", pe credit garantat cu cambie emisă de Comisariatul poporului pentru comerţul exterior, turbinele necesare, cînd şi cui aţi comunicat acest lucru, ce măsuri aţi luat pentru ca această comandă să se facă imediat şi cine e vinovat de încetarea lucrului la secţia turbine.

13 septembrie 1921

Preşedintele C.C.P., *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

www.dacoromanica.ro

308

CĂTRE E.M. SKLEANSKI

13.IX.1921

Tovarăşe Skleanski,

Vă rog să-mi prezentaţi informaţii despre lucrările Consiliului militar-revoluţionar al republicii, care au fost menţionate de mine într-o scrisoare din 20 mai anul curent, precum şi despre răspunsul Consiliului militar-revoluţionar al republicii în legătură cu o comandă de material ce urma să fie efectuată în termen de o săptămînă[222].

Preşedintele C.C.P., *V. Ulianov (Lenin)*

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipăreşte după manuscris

309

CĂTRE N.P. GORBUNOV SAU V.A. SMOLIANINOV

Pentru **N.P. Gorbunov** (sau pentru **Smolianinov**)

Aveţi aici o scrisoare a lui Radek în legătură cu *a t l a s u l*. Mi se pare că am mai scris cîndva (lui Smolianinov) despre necesitatea *de a se pune de acord* cu Kaisarov*. Lucrul acesta trebuie dus **pînă la capăt.**

Lenin

13.IX.1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după manuscris

* Vezi volumul de faţă, documentul 265. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

310

CĂTRE N.A. SEMAŞKO[223]

13.IX.1921

Tovarăşe Semaşko,

Primesc din ce în ce mai des informaţii că în staţiunile noastre balneoclimaterice din Crimeea şi din Caucaz domneşte o situaţie revoltătoare: se ia mită, se acordă privilegii burghezilor, în timp ce comportarea faţă de muncitori este de-a dreptul scandaloasă. Dar foarte important este că, în ce priveşte tratamentele, domneşte o completă dezorganizare şi, mai important chiar, că aprovizionarea nu este de loc asigurată.

Vă rog să-mi prezentaţi numaidecît datele exacte pe care le aveţi la îndemînă.

Iar după aceea să mă informaţi mai amănunţit despre mijloacele de control: cîte din aceste staţiuni (din cîte existente?) prezintă dări de seamă complete (ce cantitate de alimente se distribuie şi la ce număr de bolnavi? Cît se dă pentru personal etc.?), care e numărul băilor (de nămol) etc.

Preşedintele C.C.P., *V. Ulianov (Lenin)*

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII *Se tipăreşte după manuscris*

311

*CĂTRE DIRECŢIA CANCELARIEI C.C.P.[224]

O copie pentru N.P. Gorbunov

13.IX.1921

Am constatat ieri că un document urgent pe care-l dădusem Lidiei Fotieva pentru L.B. Kamenev a mers pe calea „obişnuită", adică idioată, şi a întîrziat multe ore, iar dacă nu aş fi intervenit a doua oară, ar fi întîrziat zile întregi.

Acest fel de a lucra al cancelariei este inadmisibil şi, dacă voi mai constata măcar o singură dată o asemenea

www.dacoromanica.ro

atitudine birocratică tipică şi o asemenea zădărnicire a muncii, voi recurge la sancţiuni severe şi la schimbarea personalului. Prin prezenta dispun:

1) ca secretara de serviciu (care, atunci cînd pleacă, trebuie să lase o înlocuitoare şi să se înţeleagă în această privinţă cu telefonistele care fac de serviciu permanent) să urmărească *p e r s o n a l* ca fiecare document sau pachet dat de mine spre expediere să ajungă la destinaţie;

2) să vadă dacă au fost făcute *toate* menţiunile necesare (personal; urgent; se va semna de primire etc.);

3) să controleze dacă documentul sau pachetul a fost predat imediat curierului;

4) să *controleze* neapărat *prin telefon* dacă destinatarul a primit cele trimise;

5) să mi se *arate* plicul, la întoarcere, cu semnătura de primire;

6) aceleaşi reguli trebuie respectate şi de telefonistele din cabină atunci cînd primesc asemenea sarcini în orele în care secretara lipseşte.

Preşedintele C.C.P., *V. Ulianov (Lenin)*

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII *Se tipăreşte după manuscris*

312
CĂTRE N.P. GORBUNOV

Tovarăşe Gorbunov,

Vă rog să aplicaţi sancţiuni celor vinovaţi: dacă sînt la prima abatere, să li se facă o admonestare; dacă sînt la a doua abatere sau dacă există circumstanţe agravante, atunci să fie avertizaţi că, dacă nu-şi vor îndeplini obligaţiile cu mai multă conştiinciozitate, vor fi concediaţi.

Introduceţi un sistem de control: o dată la *100 de cazuri* sau o zi *din 15* etc.

Lenin

Scrisă la 13 septembrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII *Se tipăreşte după manuscris*

www.dacoromanica.ro

313

CĂTRE N. OSINSKI

Comisariatul poporului pentru agricultură,
tovarăşului Osinski

Vă rog să-mi comunicaţi de urgenţă cum a fost organizată repartizarea seminţelor în guberniile înfometate, indicînd:

1) Principiile după care sînt distribuite seminţele în rîndul populaţiei (dacă se dau tuturor sau numai acelora care au pregătit pămîntul pentru semănat; dacă a fost organizat şi în ce fel se efectuează controlul asupra suprafeţei de teren arate etc.).

2) Dacă organele Comisariatului poporului pentru agricultură participă efectiv la recepţionarea seminţelor, la depozitarea lor sau la transportul lor de la staţiile de cale ferată la destinaţie, precum şi la sortarea lor, şi, dacă există date, care e ritmul lucrărilor de expediere a seminţelor de la centrele de recepţie la punctele de pe teren.

3) Dacă — şi cum anume — este organizată evidenţa seminţelor predate (dacă se întocmesc tabele; cui anume — unor persoane sau unui colectiv şi căruia anume — i se predau seminţele şi în ce cantitate).

4) Dacă — şi cum anume — este organizat controlul menit să asigure ca seminţele să fie într-adevăr folosite pentru însămînţări, iar nu pentru nevoi alimentare.

Problema justei repartizări a seminţelor prezintă o importanţă deosebită.

Şi totuşi, dacă e să judecăm după cele aflate din articolul lui K. Measkov „Campania însămînţărilor de primăvară şi a celor de toamnă", apărut în „Izvestiia C.E.C. din Rusia" nr. 202, precum şi după alte informaţii pe care le deţinem, aici nu-i totul în regulă.

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului

Scrisă la 14 septembrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după o copie dactilografiată

www.dacoromanica.ro

314

CĂTRE L.B. KRASIN

Tovarăşului Krasin

Este necesar ca dumneavoastră „*să procedaţi* la o examinare" *de fond* a propunerii lui Tomski (de a i se pune la dispoziţie un anumit fond în aur *pentru operaţii comerciale?)* şi să vedeţi în *ce condiţii* şi cum va fi coordonat acest lucru cu Comisariatul poporului pentru comerţul exterior.

14.IX

Lenin

Scrisă la 14 septembrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după manuscris

315

CĂTRE I.I. RADCENKO[225]

Tovarăşului Radcenko, adjunct al comisarului poporului pentru comerţul exterior

Vă rog să-mi trimiteţi imediat, prin aducătorul acestei scrisori, următoarele informaţii:

1) De ce cantitate de santonină dispune Comisariatul poporului pentru comerţul exterior?

2) Unde, în ce fel de depozite se păstrează şi cui aparţin ele?

3) Cît s-a vîndut din această cantitate, la ce preţ şi unde anume?

4) Cum şi prin intermediul cui este ea vîndută în mod obişnuit?

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului

15.IX.1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după o copie dactilografiată

www.dacoromanica.ro

316

CĂTRE M.M. LITVINOV[226]

Tovarăşe Litvinov,

Scrieţi-mi în cîteva cuvinte dacă se poate aranja acest lucru. Aş vrea foarte mult să-l putem ajuta să studieze acolo. Nu ştiam că e însurat.

Cu salutări comuniste, *Lenin*

15.IX

Scrisă la 15 septembrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipăreşte după manuscris

317

CĂTRE A.S. KISELEV

Tovarăşului Kiselev, preşedintele Micului C.C.P.

Cîte o copie pentru tovarăşii Bogdanov, Unşliht, Avanesov şi Kurski

Ţin să vă atrag atenţia asupra unui articol al lui Mihels apărut în „Izvestiia" nr. 203 din 13.IX.

Dînsul scrie că 2 500 000 de puduri de utilaj din metal deosebit de preţios zac din 1918 prin diferite depozite, aproape aruncate în noroi, fără să fi fost luate în evidenţă şi fără să fie păzite, din care cauză unele sînt sustrase, iar altele se degradează.

Vă rog să controlaţi de urgenţă dacă cele arătate în acest articol corespund adevărului.

În caz că ele corespund adevărului, luaţi numaidecît toate măsurile necesare pentru întocmirea unei evidenţe a acestor bunuri, pentru paza lor şi pentru tragerea la răspundere, cu cea mai mare asprime, a celor vinovaţi.

Prezentaţi-mi în scris un raport amănunţit în care să fie indicate numele şi funcţiile celor vinovaţi de această batjocură[227] şi apoi faceţi o comunicare la Consiliul Muncii şi Apărării.

www.dacoromanica.ro

Vă rog să aduceţi la îndeplinire în cel mai scurt timp toate aceste măsuri.

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului,

V. Ulianov (Lenin)

Scrisă la 15 septembrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1928, în „Culegeri din Lenin", vol. VIII

Se tipăreşte după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

318

*CĂTRE N.P. GORBUNOV[228]

Citiţi-o, faceţi însemnările cuvenite şi peste 2—3 săptămîni staţi de vorbă cu specialistul respectiv.

Lenin

16.IX

Scrisă la 16 septembrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după manuscris

319

CĂTRE V.M. MOLOTOV

Tovarăşe Molotov,

Maxim Peşkov e comunist. În octombrie 1917, albgardiştii de două ori l-au pus la zid. Trebuie să-l ajutăm. Care este părerea dumneavoastră?

Lenin

16.IX

Scrisă la 16 septembrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

320

CĂTRE G.V. CICERIN[229]

Tovarăşe Cicerin,

Eu cred că trebuie să-i facem să se dezbare de acest obicei. Poate că acest lucru l-am putea face în felul următor: să le dăm un răspuns scris, formal, referindu-ne la „notă". Atunci îşi vor da seama că (în curînd) ne vom bate joc de ei *în mod public* şi îi vom gifler* pentru notele nesemnate.

Al dumneavoastră, *Lenin*

Scrisă în a doua jumătate a lunii septembrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

321

CĂTRE A.I. RÎKOV

17.IX

Tovarăşe Rîkov,

Sînt de părere că trebuie:

1) să convocăm *mîine* vechea comisie alcătuită din următorii membri ai Comitetului Central: Stalin, Troţki (vine mîine) şi dumneavoastră;

2) să întărim *vechiul* acord[230];

3) să anulăm *toate* modificările şi „îndreptările";

4) să-i tragem lui Zaks o săpuneală *straşnică şi* din partea comisiei de membri ai Comitetului Central.

Altfel o să iasă un mare scandal cu plecarea lui Gorki, iar noi o să ne pomenim într-o poziţie falsă, deoarece comisia de membri ai Comitetului Central a şi luat o hotărîre în această problemă.

* — pălmui. — *Nota trad.*

www.dacoromanica.ro

Şi ea nu mai poate fi schimbată.

Lenin

Scrisă la 17 septembrie 1921 — *Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris*

322

CĂTRE N.P. GORBUNOV

17.IX.1921

Tovarăşe Gorbunov,

Precum vedeţi, Kurski şi Cerliunceakevici au plecat *fără să predea oficial* lucrările în curs, şi anume fără să semneze procesele-verbale ale Micului C.C.P. Asta-i culmea samavolniciei. Căutaţi să introduceţi numaidecît ordine: a) întocmiţi imediat un proces-verbal, b) cereţi telegrafic răspuns din partea lui Kurski şi a lui Cerliunceakevici, c) instituiţi o comisie şi efectuaţi *o anchetă* în legătură cu încălcarea de către Kurski şi Cerliunceakevici a îndatoririlor ce le revin.

Preşedintele C.C.P., *V. Ulianov (Lenin)*

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII — *Se tipăreşte după manuscris, care a fost confruntat cu copia dactilografiată*

323

CĂTRE V.A. SMOLIANINOV

Tovarăşe Smolianinov,

Vă însărcinez pe dumneavoastră, iar dacă dumneavoastră plecaţi, pe N.P. Gorbunov, să întocmiţi în termenul cel mai scurt, *pe baza documentelor* Consiliului Comisarilor Poporului şi Consiliului Muncii şi Apărării,

www.dacoromanica.ro

un istoric al măsurilor, ordinelor şi hotărîrilor în legătură cu excavatoarele[231].

Preşedintele C.M.A., *Lenin*

Scrisă nu mai tîrziu de 17 septembrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

324

CĂTRE N.P. GORBUNOV

Tovarăşe Gorbunov,

Trebuie grăbită adoptarea acestui proiect[232].

Totodată să-i scrieţi din partea mea lui Rîkunov (dîndu-i şi lui Ivan Ivanovici Radcenko o copie) că *am citit* proiectul *şi consider că:*

Principala sarcină a lui Rîkunov în momentul de faţă este să introducă sistemul dărilor de seamă (nu „excesive", nu „voluminoase", ci *concrete)* şi *studierea experienţei* de pînă acum.

E vorba de o acţiune de mare amploare. Experienţa practică trebuie bine chibzuită:

a) împreună cu Uniunea centrală a cooperativelor de consum,

b) cu uniunile guberniale,

c) cu comisionarii şi negustorii.

Lenin

19.IX

Scrisă la 19 septembrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

325

CĂTRE COMISIA ECONOMICĂ A JUDEŢULUI KIRSANOV[233]

O copie Comitetului executiv gubernial Tambov

Stimaţi tovarăşi,

Vă aduc şi eu mulţumirile mele pentru că aţi trimis darea de seamă mai devreme decît alţii şi vă rog să fiţi şi pe viitor un model în această privinţă.

Lenin

19.IX

Scrisă la 19 septembrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după manuscris

326

CĂTRE COMISIA ECONOMICĂ A JUDEŢULUI KRASNOIARSK

O copie Comitetului executiv gubernial Astrahan

Stimaţi tovarăşi,

Vă mulţumesc pentru că aţi trimis înaintea altora darea de seamă. Vă rog foarte mult ca şi pe viitor s-o trimiteţi la timp.

Lenin

19.IX

Scrisă la 19 septembrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după manuscris

327

CĂTRE N.P. BRIUHANOV[234]

Dacă Briuhanov lipseşte, să i se predea lui Frumkin

(O copie pentru N.P. Gorbunov)

19.IX.1921

Tovarăşe Briuhanov,

Azi am semnat o telegramă în care se cerea să se trimită 1 200 000 de puduri de fîn la Moscova.

www.dacoromanica.ro

Mi se pare că nu e just ca *toate* telegramele de acest fel să-mi fie date mie să le semnez. Trebuie, poate că treptat, dar trebuie totuşi, să încercăm şi apoi *să facem totul* pentru ca oamenii (inclusiv comitetele executive guberniale) să se supună dispoziţiilor şi cînd ele nu poartă semnătura mea, să facă acest lucru în mod obişnuit, şi nu numai în situaţii excepţionale.

Să se trimită 2—3 telegrame sub formă de dispoziţii cu caracter urgent şi să se urmărească modul cum acestea sînt aduse la îndeplinire. În caz de neexecutare să se dea sancţiuni severe şi să se urmărească cum sînt aplicate.

Vă rog să-mi prezentaţi un plan exact (şi un program *calendaristic)* de trecere a instituţiilor locale la o disciplină *normală*.

Preşedintele C.C.P., *V. Ulianov (Lenin)*

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după manuscris

328

CĂTRE N.P. GORBUNOV

Urgent

19.IX.1921

Tovarăşe Gorbunov,

Lista este, în mod vădit, prea lungă[235]. Ca să dau un exemplu, în acest oraş sînt 23 de tipografii cu 7 598 de oameni.

În nici un caz nu trebuie lăsate mai mult de *şapte* tipografii (care au fost trecute de pe acum la sistemul aprovizionării colective).

Cifra este vădit exagerată.

Vă rog să vă înţelegeţi imediat cu Smilga (adjunctul lui Bogdanov) şi cu Avanesov şi să numiţi chiar azi *o comisie* (alcătuită din cel mult trei membri: unul din partea oraşului Moscova, unul din partea Consiliului economic superior şi altul din partea Inspecţiei muncitoreşti-ţărăneşti), care pînă miercuri să reducă această

www.dacoromanica.ro

listă, lăsînd *cel mult* 7 tipografii (care au şi fost trecute la sistemul aprovizionării colective); şi *încă o dată vă rog să reduceţi întreaga listă.*

În nici un caz nu pot să îngădui asemenea exagerări vădite.

Preşedintele C.M.A., *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII *Se tipăreşte după manuscris*

329

CĂTRE N.P. GORBUNOV[236]

19.IX.1921

Tovarăşe Gorbunov,

1) Cereţi-i să prezinte un memoriu cu propuneri *practice* (care să fie mult mai scurt şi, totodată, *mai exact).*

2) Adunaţi pentru mine toate cărţile lui.

3) Cereţi referinţe scrise despre el de la Rozengolţ, Kirsanov, V.M. Sverdlov, Anţelovici ş.a.

4) Cereţi autorului să prezinte curriculum vitae* şi să indice locurile unde a lucrat în anii 1917—1921.

5) Însărcinaţi numaidecît pe cineva să extragă din această scrisoare tot **ce prezintă importanţă;** eu voi cere avizul specialiştilor.

Lenin

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII *Se tipăreşte după manuscris*

330

CĂTRE E.Z. VOLKOV

Tovarăşe Volkov,

19.IX.1921

Am citit scrisoarea dumneavoastră[237]. Vă înşelaţi. Poli-

* — autobiografia. — *Nota trad.*

www.dacoromanica.ro

tica noastră nu va submina legăturile noastre (comerciale) cu Franța, ci va duce la o continuă întărire a lor.

Noi am și cîștigat, pentru că *am abătut* Franța de la planurile ei intervenționiste, și vom cîștiga și mai mult.

Calea spre tratative comerciale cu Franța ne este deschisă.

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipărește după manuscris

331

CĂTRE V.V. KUIBÎȘEV

19.IX.1921

Tovarășe Kuibîșev,

Chiar acum au fost la mine Rutgers, Callwert și Haywood, reprezentanții unui grup din colonia muncitorească americană care doresc să ia în exploatare uzina „Nadejdinski" și *o serie* de întreprinderi din bazinul Kuznețk[238].

Ei ne roagă să permitem ca un reprezentant al lor (împreună cu un translator) să asiste personal la dezbaterile din ședința de vineri de la *Consiliul Muncii și Apărării*. Cred că e cazul să permitem acest lucru.

Apoi, vă atrag atenția asupra celor ce urmează, pe care vă rog să le comunicați *tuturor* membrilor comisiei și ai subcomisiilor:

(1) Uzina „Nadejdinski", după părerea acestor reprezentanți, este *legată*, atît din punct de vedere economic cît și din punct de vedere tehnic, de un grup de întreprinderi din Kuzbass, pentru că ea urmează să furnizeze tractoare pentru gospodăriile lor agricole, tractoare și tot felul de unelte agricole pentru țărani; să repare mașinile pentru întreprinderile grupului lor din Kuzbass și să asigure echipamentul necesar pentru transportul naval care face legătura cu Siberia ș.a.m.d.

www.dacoromanica.ro

(2) În Kuzbass ei vor să ia în exploatare 12000 de deseatine de pămînt și *o serie* de întreprinderi, întrucît urmăresc să organizeze un ansamblu economic amplu și *complet*.

(3) Ei cer *numai* 300 000 de dolari în bani. Orice altă părere este greșită.

(4) În plus vor să li se dea pîine și îmbrăcăminte, pentru a începe cît mai curînd, *imediat* chiar, lucrările de construcție necesare. Ei spun că trebuie să le înceapă chiar în *iarna aceasta*, ca să le poată termina pînă în primăvara anului 1922.

(5) Ei susțin mai ales că vor crea o *administrație* temeinică a grupului lor muncitoresc; iar întregul grup (de 3 000—6 000 de oameni) va fi alcătuit din *cei mai buni* muncitori, în cea mai mare parte tineri necăsătoriți, care cunosc *din practică* meseria respectivă și care au trăit în condiții climatice asemănătoare cu cele din Rusia (Canada sau nordul Statelor Unite).

(6) Ei vor să depindă direct de *Consiliul Muncii și Apărării*. Să constituie un fel de trust de stat autonom, alcătuit dintr-o asociație de muncitori.

Apropo. Ei spun că aici, la „casa emigrantului", stau 200 de muncitori forestieri americani. Cei mai mulți dintre ei sînt fără lucru. Ar vrea să muncească. Să fie trimiși *imediat*, spun ei, vreo 30 de muncitori la uzina „Nadejdinski" și vreo 15 în Kuzbass, să li se dea echipament complet și alimente, și vor trece *imediat* la construirea unor barăci de lemn. (După aceea vor pleca toți cei 200.) Ne roagă stăruitor să-i trimitem cît mai degrabă.

Ei spun că Gherbek (? nu prea am înțeles pronunția lor engleză) de la *Biroul industrial* din Ural și-a dat verbal *asentimentul* pentru planul lor, iar siberienii (cei de la Biroul industrial din Siberia) l-au aprobat în scris.

Vor lua 10—15% muncitori care vorbesc rușește. Pot să ia și mai mulți.

Vă rog să țineți seama de toate acestea.

Președintele C.M.A., *V. Ulianov (Lenin)*

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipărește după manuscris

www.dacoromanica.ro

332

CĂTRE I.I. MIROŞNIKOV

Tovarăşului Miroşnikov
O copie tovarăşului Gorbunov

Mi s-a comunicat că în zilele de 20, 21 şi 22 septembrie liftul nu va funcţiona.

E pur şi simplu scandalos. Sînt oameni bolnavi de inimă, pentru care urcatul scărilor este dăunător şi primejdios. De o mie de ori am spus să se aibă grijă de lift şi am numit un responsabil pentru treaba asta.

Vă sancţionez cu admonestare severă şi vă cer să stabiliţi cine e de vină că n-au fost luate din vreme măsurile necesare; prezentaţi-mi încă o dată lista celor responsabili de această situaţie, precum şi sancţiunile ce le-au fost aplicate.

Preşedintele C.P.P., *V. Ulianov (Lenin)*

Scrisă la 19 septembrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după o copie dactilografiată

333

CĂTRE N.P. GORBUNOV

20.IX.1921

Tovarăşe Gorbunov,

Vă rog să daţi dispoziţie să se strîngă următoarele materiale:

1) *tot* ce a apărut în limba rusă în legătură cu electrificarea *în afară* de cartea „Planul de electrificare".

Referatele prezentate de Krjijanovski şi de Ramzin la Petrograd. — Broşura lui Kuşner. — Alte broşuri despre electrificare — cea publicată de Comitetul executiv gubernial *Vladimir*, *precum şi alte tipărituri locale.*

www.dacoromanica.ro

2) Cărţi nou apărute în limba germană (în anii 1915—1921) despre stadiul electrificării în diferite ţări şi despre sarcinile ei etc. (acestea prin intermediul lui Krjijanovski etc.)

Procuraţi-mi toate aceste materiale în termen de o săptămînă sau două pentru Iv. Iv. Skvorţov (Stepanov), care are nevoie de ele pentru vreo două luni[239].

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII *Se tipăreşte după manuscris*

334

CĂTRE V.V. ADORATSKI

Tovarăşe Adoratski,

Nu mi-aţi putea ajuta dumneavoastră să găsesc următoarele două materiale:

a) articolul (sau pasajul din broşură? sau scrisoarea?) lui Engels, în care el, bazîndu-se pe experienţa anilor 1648 şi 1789, spune că există, pe cît se pare, o lege care cere ca revoluţia să meargă *mai departe decît poate lua temeinic în stăpînire*, pentru a consolida unele transformări de mai mică importanţă?

Pe cît îmi amintesc, aceste rînduri au fost publicate în ziarul nostru bolşevic din străinătate („Proletarii"?) în anii 1908—1912, dar nu sînt sigur[240].

2) scrisoarea lui Engels către Weidemeyer din 12.IV. 1853. Cu mulţumiri anticipate.

Al dumneavoastră, *Lenin*

Scrisă la 20 septembrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII *Se tipăreşte după manuscris*

www.dacoromanica.ro

335

CĂTRE MEMBRII BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA

Zinoviev a comunicat astăzi prin telefon că la Petrograd s-a produs un grav conflict de partid care a dezbinat, între alţii, pe doi membri ai Comitetului Central, pe Zinoviev şi Komarov.

Zinoviev cere să fie chemaţi chiar astăzi la Moscova cei doi membri ai Comitetului Central (Zinoviev şi Komarov) şi cei doi membri supleanţi de acolo (Uglanov şi Miliutin) pentru o discuţie tovărăşească.

Votul membrilor Biroului Politic:

pentru

Lenin[241]

Scrisă la 20 septembrie 1921 — *Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris*

336

CĂTRE V.V. FOMIN, N.P. BRIUHANOV ŞI FELIKS KON

Tovarăşilor Fomin, Briuhanov şi Feliks Kon

În baza hotărîrii Biroului Politic din 21 septembrie a.c.[242], vă rog să organizaţi o consfătuire a reprezentanţilor Comisariatului poporului pentru căile de comunicaţie şi ai Comisariatului poporului pentru aprovizionare, la care să participe şi tovarăşul Feliks Kon şi la care să se discute problema sporirii numărului de vagoane pentru Ucraina şi a posibilităţii de lărgire a spaţiilor de depozitare a cerealelor.

Rezultatele consfătuirii ni le veţi comunica în scris, avînd grijă să trimiteţi o copie la Secretariatul Comitetului Central.

Preşedintele Consiliului Muncii şi Apărării

Scrisă la 22 septembrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII — *Se tipăreşte după o copie dactilografiată*

www.dacoromanica.ro

337

TELEGRAMĂ ADRESATĂ TUTUROR COMITETELOR EXECUTIVE GUBERNIALE

Tuturor comitetelor executive guberniale;
cîte o copie pentru şefii districtelor
şi direcţiilor regionale ale căilor ferate

Căile ferate urmează să facă mari transporturi de produse alimentare, pentru care ele nu dispun de un număr suficient de vagoane în bună stare. Reparaţiile vagoanelor se desfăşoară în ritm nesatisfăcător, din lipsă de materiale şi din cauza scăderii productivităţii muncii ca urmare a dificultăţilor alimentare.

Consiliul Muncii şi Apărării a pus la dispoziţie pentru reparaţiile de vagoane 66 000 de puduri de cereale — o cantitate care asigură acordarea de premii în natură pe timp de o lună, ceea ce va contribui la o ridicare a productivităţii muncii —, dar lipsa de materiale, de forţă de muncă calificată şi de alte mijloace împiedică efectuarea în ritm mai intens a reparaţiilor la vagoane. De aceea este necesar ca organele locale să sprijine în modul cel mai energic căile ferate, prin toate mijloacele de care dispun. Acest sprijin trebuie să se manifeste prin organizarea, acolo unde este cu putinţă, a reparaţiilor de vagoane cu mijloacele locale, prin aprovizionarea direcţiilor regionale cu materiale, în special cu tablă de acoperiş, astereală, cuie, şuruburi, materiale de căptuşit, printr-o urgentă distribuire de produse alimentare acolo unde cele repartizate de centru n-au sosit, prin rezolvarea problemei locuinţelor, prin punerea la dispoziţie a forţei de muncă necesare pentru sortarea vagoanelor şi, în general, prin acordarea oricărui ajutor la cererea administraţiei căilor ferate. Se recomandă comitetelor executive guberniale să-şi trimită reprezentanţi la direcţiile regionale ale căilor ferate pentru a stabili cu administraţia respectivă măsurile concrete de sprijinire a acţiunii de reparare a vagoanelor.

După consfătuirea cu autorităţile locale, organele administrative regionale ale căilor ferate vor raporta te'e-

www.dacoromanica.ro

grafic Direcției generale a căilor de comunicație rezultatele consfătuirii, indicînd sub ce formă vor fi sprijinite de autoritățile locale.

Situația vagoanelor de marfă e atît de serioasă, că numai prin eforturi comune, printr-o muncă însuflețită vom putea să sporim numărul vagoanelor bune pentru transport și să ușurăm astfel situația alimentară, atît de grea, în care se află țara noastră.

Președinții comitetelor executive guberniale sînt personal răspunzători pentru executarea întocmai și cu toată energia necesară a instrucțiunilor de față și pentru prezentarea de rapoarte în acest sens[243].

Președintele C.M.A., *Lenin**

Scrisă la 22 septembrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipărește după un text dactilografiat completat și semnat de V.I. Lenin

338

CĂTRE BIROUL ORGANIZATORIC AL C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA

Către *Biroul Organizatoric* al Comitetului Central

Îl cunosc personal pe tovarășul Șapovalov de foarte multă vreme — de la sfîrșitul secolului trecut, cînd se afla în deportare, și de la începutul acestui secol, cînd era emigrant. Prin prezenta atest că dînsul este unul dintre cei mai buni militanți din vechea gardă a partidului și că a dat dovadă de deplină abnegație și de onestitate ireproșabilă. De aceea consider că e de datoria mea să sprijin cererea lui de a i se acorda posibilitatea să plece în străinătate pentru a-și îngriji sănătatea și a lucra în

* Telegrama a fost semnată și de N.P. Briuhanov, adjunct al comisarului poporului pentru aprovizionare, și F.E. Dzerjinski, comisar al poporului pentru căile de comunicație. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

cadrul Comisariatului poporului pentru comerţul exterior.

V. Ulianov (Lenin)

22.IX

Scrisă la 22 septembrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1960, în revista „Voprosi Istorii KPSS" nr. 2

Se tipăreşte după manuscris

339

CĂTRE V.A. AVANESOV

Inspecţia muncitorească-ţărănească, pentru tov. Avanesov

În legătură cu întîrzierile cu care se face aprovizionarea şantierului centralei electrice de la Kaşira

Vă trimit alăturat trei adrese primite din partea şantierului centralei electrice de la Kaşira. La Consiliul Muncii şi Apărării vin aproape zilnic reclamaţii din partea acestui şantier în care se arată că aprovizionarea cu produse alimentare se face cu întîrzieri şi întreruperi. O mare parte din energia constructorilor acestei centrale se pierde în lupta pentru obţinerea de produse alimentare, în loc să fie folosită în scopul cuvenit. Este necesar să se pună capăt acestei stări de lucruri. Dată fiind importanţa excepţională ce se acordă acestui şantier, aşa ceva este perfect posibil chiar în situaţia alimentară în care ne aflăm noi azi.

Vă rog insistent să desemnaţi un lucrător cu funcţie de răspundere pe care să-l însărcinaţi să examineze de urgenţă mersul aprovizionării şantierului de la Kaşira, precum şi sistemul după care se face această aprovizionare, să cerceteze din vina cui se produc tărăgănelile şi să tragă la răspundere pe vinovaţi, iar dacă va fi nevoie, să elaboreze un proiect de hotărîre a Consiliului Muncii şi Apărării, prin care să se reglementeze sistemul de

www.dacoromanica.ro

aprovizionare a șantierului centralei electrice de la Kașira[244].

Președintele C.M.A.

Scrisă la 23 septembrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipărește după o copie dactilografiată

340

*CĂTRE N.P. GORBUNOV[245]

Urgent și important. Vă rog să vă puneți de acord *cu* Smilga și cu *Ordjonikidze* (cît timp e încă aici) și să urmăriți să fie adoptată de urgență *o hotărîre*.

Lenin

23.IX

Scrisă la 23 septembrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipărește după manuscris

341

CĂTRE N.P. GORBUNOV

23.IX.1921

Tovarășe Gorbunov,

Vă rog să citiți acest proiect și să-l trimiteți lui Krasikov, iar mie să-mi comunicați cînd o să primim răspunsul (cît mai repede)[246].

Lenin

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipărește după manuscris

www.dacoromanica.ro

342

CĂTRE G.K. ORDJONIKIDZE

Urgent (prin Stalin)

Tovarăşului **Ordjonikidze**

Acordaţi toată atenţia acestei chestiuni. E necesar ca pînă la plecarea dumneavoastră treaba să fie formal terminată: *comisia să-şi dea avizul*, iar *Consiliul Muncii şi Apărării* să adopte o hotărîre. Totul să meargă repede[247].

Lenin

23.IX

Scrisă la 23 septembrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

343

CĂTRE D.B. REAZANOV

Tovarăşe Reazanov,

Sprijin *cu toată căldura* rugămintea tovarăşului Adoratski, care a efectuat o muncă destul de amplă şi utilă[248]. Este important să strîngem *toate* scrisorile lui Marx şi Engels, şi dumneavoastră puteţi face lucrul acesta mai bine decît alţii.

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Scrisă la 23 septembrie 1921
Expediată la Berlin

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

344

CĂTRE MEMBRII COMISIEI PROVIZORII DE LA BERLIN, ÎNSĂRCINATĂ CU EFECTUAREA DE COMENZI ÎN STRĂINĂTATE PENTRU DIRECŢIA EXPLOATĂRII HIDRAULICE A ZĂCĂMINTELOR DE TURBĂ[249]

Vă rog să îndepliniţi cu deosebită grijă această însărcinare, astfel ca la Berlin totul să fie terminat pînă la 1.II.1922 şi, *neapărat*, pînă la 1.III.1922 totul să fie adus la Moscova. Trimiteţi dări de seamă scurte, dar regulat, în fiecare lună. Controlul tehnic rămîne în sarcina comisiei. Dacă va fi nevoie, vom da premii. *Să nu pierdem momentul, cum l-am mai pierdut de atîtea ori în asemenea situaţii.*

Lenin

Scrisă la 24 septembrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după manuscris

345

CĂTRE G.E. ZINOVIEV

Tovarăşului Zinoviev

Cîte o copie pentru Radek, Rákosi şi secretarul „Pravdei"

24.IX.1921

În „Pravda" au început să fie publicate informaţii în legătură cu colectele muncitorilor din străinătate pentru ajutorarea înfometaţilor din Rusia[250].

Nu avem nevoie de informaţii de acest fel, pentru că pînă la urmă se constată că sînt simple *poveşti*. Iar pentru poveşti" nu dispunem de hîrtie şi n-avem nici timp ca să le citim. N-are nici un rost să le publicăm.

www.dacoromanica.ro

Avem nevoie de scurte tabele de două ori pe lună după modelul de mai jos:

Germania	— 10 000 000	de mărci	= aproximativ ( ) ruble aur
Austria	— 10 000 000	de coroane	= aproximativ ( ) ruble aur
Total	— — —		aproximativ ( ) ruble aur

Ele vor cuprinde 20—30 de rînduri şi vor fi publicate de două ori pe lună. Ceea ce nu e prea mult.

Aşa şi numai aşa trebuie să procedăm. Să publicăm *totalul în ruble aur*. Vă rog foarte mult să examinaţi această propunere şi să-mi răspundeţi.

Cu salutări comuniste, *V. Ulianov (Lenin)*

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după manuscris

346

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI I.N. SMIRNOV

Novonikolaevsk, Comitetul revoluţionar din Siberia, pentru Smirnov

Cu toate că trustul „Lenzoloto" a fost trecut pe lista întreprinderilor cu regim prioritar, iar organele centrale au depus toate eforturile pentru ca regiunea respectivă, în perioada extrem de scurtă a navigaţiei pe Lena, să fie asigurată cu tot ce este necesar pentru o muncă productivă, organele din subordinea dumneavoastră nu manifestă energia necesară şi nici nu acordă sprijinul cuvenit. Mereu primim informaţii în legătură cu tot felul de piedici şi dificultăţi. De pildă, ni s-a comunicat iarăşi că Comitetul executiv gubernial Irkutsk a dat dispoziţie să fie descărcate de pe vapoare nişte încărcături destinate pentru „Lenzoloto", care constau în îmbrăcăminte de protecţie călduroasă şi materiale tehnice, şi în locul lor să fie îmbarcat detaşamentul lui Polonkin,

www.dacoromanica.ro

care mergea la Iakutsk. Încărcăturile care au fost date jos de pe vase sînt amenințate să înghețe pe drum. Vă rugăm să luați imediat măsuri pentru expedierea mai departe a acestor încărcături și pentru tragerea la răspundere a celor vinovați. Comunicați-ne cum a fost executată prezenta dispoziție[251].

Președintele Consiliului Muncii și Apărării, *Lenin**

Scrisă la 24 septembrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în cartea: V.V.Fomin. „Lenin și transporturile"

Se tipărește după un text dactilografiat completat și semnat de V.I.Lenin

347

CĂTRE G.K. ORDJONIKIDZE

Tovarășului Sergo (Ordjonikidze)

Cîte o copie pentru Radcenko, Frumkin și Avanesov

26.IX.1921

Ținînd seama de declarația făcută de *Comitetul pentru problemele petrolului din Azerbaidjan* că, întrucît aprovizionarea cu produse alimentare și cu alte articole nu este asigurată, este absolut necesar să i se mențină, în anumite condiții, dreptul de a face comerț direct cu străinătatea, vă rog să convocați imediat o consfătuire la care să participe I.I. Radcenko, Smilga, Frumkin și Avanesov (sau altcineva, împuternicit de el).

Concluziile acestei consfătuiri să fie prezentate sub formă de propuneri practice vineri 30.IX *Consiliului Muncii și Apărării*[252].

Președintele C.M.A., *V. Ulianov (Lenin)*

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipărește după manuscris

* Telegrama a fost semnată și de I.T. Smilga, vicepreședinte al Consiliului economic superior. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

348

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI N.N. NARIMANOV

Cifrat

26.IX.1921

Baku

Tovarăşului *Narimanov*

În nici un caz să nu încheiaţi cu germanii sau cu altcineva vreo convenţie comercială fără încuviinţarea secţiei regionale de comerţ exterior şi fără aprobarea Comitetului Central al P.C.(b) din Rusia. Răspundeţi-mi telegrafic de primire şi executare, iar apoi comunicaţi-mi, printr-o scrisoare, toate amănuntele.

*Lenin**

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după manuscris

349

CĂTRE V.S. DOVGALEVSKI

Tovarăşe Dovgalevski,

Legătura telefonică cu Harkovul a devenit iarăşi extrem de dificilă; cu cîtva timp în urmă totul mergea foarte bine. Mă mir că mereu e nevoie să intervin pentru a menţine buna funcţionare a unui aparat care a fost deja pus la punct şi că pentru treaba asta nu este suficient că avem un Comisariat al poporului pentru poştă şi telegraf.

Cer ca legătura telefonică cu Harkovul să fie zilnic controlată şi de acest lucru să răspundă o persoană, al cărei nume să mi-l comunicaţi printr-o adresă oficială

* Urmează semnătura lui I.V. Stalin scrisă de mîna lui V. I. Lenin. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

şi căreia să i se pună în vedere că o voi sancţiona cu toată severitatea pentru orice deranjament.

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului,
V. Ulianov (Lenin)

Scrisă la 26 septembrie 1921
Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

350

CĂTRE N.P. GORBUNOV

26.IX.1921

Tovarăşe Gorbunov,

În legătură cu articolele apărute în ziare despre expoziţia organizată de *Direcţia generală a gospodăriilor agricole de pe lîngă întreprinderile industriale*[253] şi despre dările de seamă prezentate de această instituţie vă rog să adunaţi *de urgenţă* date *oficiale* suplimentare.

Trebuie să aflu *numaidecît* ce dări de seamă, materiale etc. există şi unde anume.

(a) La sus-menţionata Direcţie generală.
Dări de seamă (pe prima jumătate a anului 1921)?
(Aşa reiese din „Ekonomiceskaia Jizn" din 22.IX.)
Altceva? Dări de seamă lunare există?
Dar trimestriale?

(b) La Consiliul economic superior se află aceleaşi dări de seamă sau altele?

(c) Dar la Direcţia centrală de statistică?

(d) Şi la Inspecţia muncitorească-ţărănească?

(e) Sau mai cu seamă la Sovietul de deputaţi din Moscova? şi la Sovietul de deputaţi din Petrograd?

Interesaţi-vă la toate aceste instituţii (şi, poate, la altele), telefonaţi-le, daţi telefonograme (ca să existe un

www.dacoromanica.ro

document în acest sens) și cereți-le să răspundă *chiar azi ce materiale au.*

Comunicați-mi, la orele 3 $^{3}/_{4}$, care e rezultatul.

Președintele C.M.A., *V. Ulianov (Lenin)*

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipărește după manuscris

351

CĂTRE K.B. RADEK

Tovarășe Radek,

Vă mulțumesc foarte mult pentru materialele trimise. Vi le înapoiez. Nu pot să-mi spun părerea, deoarece pentru mine chestiunea nu este clară: cele însemnate de dumneavoastră și cele citite de mine sînt în totul insuficiente pentru a-mi forma o părere.

Apropo. Dacă-l vedeți pe Gennari, transmiteți-i mulțumiri pentru scrisoarea lui din 18.IX.1921 „către membrii Comitetului Executiv al Internaționalei Comuniste".

În ea totul e clar, precis și *cît se poate* de convingător.

Serrati e un amestec de meschinărie mic-burgheză și potlogărie politicianistă. Dacă Gennari și alți tovarăși — printre care, bineînțeles, dumneavoastră și Zinoviev — consideră că ar fi util ca eu să spun acest lucru și în coloanele presei, *am s-o fac cu plăcere.* În acest caz, n-are decît să-mi trimită Gennari *originalul* articolului lui Serrati, apărut în „Avanti", și eu am să aștern pe hîrtie vreo 20 de rînduri sub forma unei scrisori deschise. Dar mă îndoiesc că așa ceva merită osteneala.

Al dumneavoastră, *Lenin*

Scrisă la 26 septembrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipărește după manuscris

www.dacoromanica.ro

352

CĂTRE I.K. EJOV

27.IX.1921

Tovarășului *Ejov*, șeful Direcției centrale a aprovizionării din Consiliul economic superior

Tovarășe Ejov,

Am primit și am examinat hîrtiile în legătură cu depozitul.

Trecerea lui în subordinea Consiliului economic superior este acum hotărîtă[254].

Aștept de la dumneavoastră informații *s c u r t e*, dar precise, din care să se vadă dacă s-a obținut *într-adevăr* vreo îmbunătățire în administrarea depozitelor și cum se duce lupta împotriva sustragerilor atît la depozitul menționat, cît și la alte depozite.

Nu pot să nu vă învinuiesc și pe dumneavoastră de tărăgăneală birocratică. „De trei ani tot țipăm", „de vreo zece ori am mers, în această chestiune, **a p r o a p e** pînă la capăt", scrieți dumneavoastră. Dar tocmai acesta e neajunsul, că *niciodată* n-ați dus lucrurile *p î n ă l a c a p ă t* fără „aproape".

Cunoașteți Constituția R.S.F.S.R. și Statutul P.C.(b) din Rusia. Pînă la capăt înseamnă: pînă la sesiunea C.E.C. din Rusia (din moment ce atunci nu are loc un congres al Sovietelor). Pe linie de partid înseamnă a merge pînă la plenara Comitetului Central.

Dumneavoastră n-ați mers niciodată pînă la capăt.

1) O comunicare scurtă, „telegrafică", dar clară și precisă, adresată membrilor Comitetului Central, membrilor Prezidiului C.E.C. din Rusia;

2) un articol în presă;

3) inițiativa celulei de partid locale sau a unei celule din vecinătate, intervenția ei, o sesizare din partea ei către Sovietul de deputați din Moscova —

— iată *trei* măsuri obligatorii în lupta împotriva birocratismului.

www.dacoromanica.ro

Aceasta este o luptă grea, fără îndoială.

Dar ceea ce-i greu nu e numaidecît şi imposibil.

Dumneavoastră v-aţi descurajat şi nu v-aţi zbătut, n-aţi folosit toate mijloacele de luptă pe care le aveţi la îndemînă.

O bună organizare a depozitelor impune o luptă mult mai perseverentă împotriva tărăgănelii birocratice — un control exercitat „de jos în sus", „de către mase" —, impune publicitate în presă, control şi iarăşi control ş.a.m.d.

Vreau să sper că acum, cînd aveţi o experienţă grea şi tristă, dar folositoare, veţi porni în aşa fel această luptă împotriva tărăgănelii, încît s-o duceţi într-adevăr „pînă la capăt".

Este necesar ca din cînd în cînd să aflăm care sînt rezultatele acestei lupte.

Cu salutări comuniste, *Lenin*

P.S. Aş dori ca o dată cu *scurtele*, foarte scurtele comunicări despre mersul luptei (împotriva tărăgănelii birocratice) să-mi trimiteţi unele informaţii *sumare* despre aparatul dumneavoastră (ce număr de oameni are, cîţi dintre ei sînt comunişti, care e calificarea lor: cu munci de răspundere, simpli executanţi, funcţionari de birou etc.) şi un *scurt* plan de lucru.

Scrieţi-mi pe scurt, în stil telegrafic, ataşînd, la nevoie, anexe speciale. O expunere prea lungă, probabil, că nici n-am s-o pot citi.

Dacă aveţi de făcut propuneri *practice*, scrieţi-le pe o foaie separată cît mai pe scurt, *ca o telegramă*, şi ataşaţi totodată o copie pentru secretară.

Lenin

Publicată pentru prima oară parţial la 25 ianuarie 1924, în ziarul „Ekonomiceskaia Jizn" nr. 95

Publicată în întregime la 6 februarie 1927, în ziarul „Pravda" nr. 30

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

353

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI L.K. MARTENS

Ekaterinburg

Comunicați-i printr-o telegramă lui Martens la Nijni Taghil că Rutgers insistă să luăm de urgență o hotărîre în chestiunea, pusă de el, ca o parte din Kuzbass și uzina „Nadejdinski" să fie predate unui grup de muncitori americani, motivînd această urgență prin situația în care se află reprezentantul acestui grup, Callwert, care trebuie să plece imediat în America. Sînt într-o situație dificilă deoarece mi-ați făcut rugămintea să amîn totul pînă ce veniți aici și n-aș vrea să iau o hotărîre fără dumneavoastră. Comunicați-mi: în primul rînd, cînd veniți la Moscova; în al doilea rînd, cum apreciați în fond graba lui Rutgers, dacă considerați că într-adevăr este absolut necesar să adoptăm imediat o hotărîre sau mă sfătuiți să insist ca Rutgers să aștepte pînă ce veniți. Rutgers afirmă că sînteți de acord cu el, în pofida celor spuse de dumneavoastră în recenta telegramă[255].

Președintele C.M.A., *Lenin*

Scrisă la 27 septembrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipărește după manuscris

354

PROIECTUL UNEI TELEGRAME ÎN LEGĂTURĂ CU ORGANIZAREA CAMPANIEI DE TREI SĂPTĂMÎNI PENTRU SCOATEREA LEMNELOR DIN PĂDURE ȘI O DISPOZIȚIE CĂTRE SECRETARĂ[256]

Către consiliile economice de ținut, guberniale și județene, comitetele de partid de ținut, guberniale și județene, comitetele executive guberniale și județene, comitetele de căi ferate guberniale și șefii direcțiilor de căi ferate regionale

Sezonul de scoatere a lemnelor din pădure se apropie de sfîrșit. Peste 2—3 săptămîni, ploile de toamnă și

www.dacoromanica.ro

drumurile desfundate vor întrerupe, pînă la stabilirea drumurilor de sanie, scoaterea lemnelor din pădure. În același timp, cantitățile de lemne care în prezent sînt stocate lîngă liniile de cale ferată — și care urmează să fie transportate, conform planului Direcției generale a silviculturii, în scurtul răstimp care a mai rămas pînă se strică vremea — nu asigură cîtuși de puțin funcționarea normală a transporturilor. Sîntem amenințați cu întreruperea completă a transporturilor pe principalele linii de cale ferată.

Pentru a preîntîmpina o eventuală catastrofă în transporturi, Consiliul Muncii și Apărării dispune că trei săptămîni, cu începere de la 1 octombrie, să fie consacrate scoaterii lemnelor din pădure și, în această perioadă, toate forțele și mijloacele să fie mobilizate pentru aducerea lemnelor în apropierea liniilor de cale ferată, considerînd că această operație este tot atît de importantă ca și strîngerea impozitului în natură.

Să fie convocată imediat o ședință a comisiei economice, la care să participe și reprezentanți ai căilor ferate și care să ia toate măsurile necesare pentru scoaterea din pădure a unei cantități cît mai mari de lemne peste normele fixate, urmărind scoaterea unei cantități duble față de sarcinile fixate, iar consumul de furaje să nu depășească cotele stabilite, care vor fi distribuite concomitent cu efectuarea transporturilor, neadmițîndu-se în nici un caz abateri de la aceste norme. Despre măsurile luate se va raporta neîntîrziat Consiliului Muncii și Apărării.

Într-o situație deosebit de critică se află căile ferate Kazan, Nord-vest, Sud-vest, Kiev-Voronej, Nikolaevsk și cele din Siberia. De aceea în guberniile prin care trec aceste linii, deosebit de importante, trebuie depuse eforturile cele mai energice și folosite toate măsurile pentru a obține rezultate cît mai însemnate.

Președinții comitetelor executive, ai comitetelor silvice și ai comisiilor extraordinare din fiecare gubernie

www.dacoromanica.ro

sînt personal răspunzători pentru aplicarea cu toată energia a acestor instrucţiuni atît pe linie de stat, cît şi pe linie de partid.

Preşedintele Consiliului Muncii şi Apărării,

*V. Ulianov (Lenin)**

Vă rog să cereţi telefonic celor în cauză să se pună de acord, astfel ca mîine, 28.IX, aceste măsuri să fie adoptate, tot telefonic, de către Biroul Politic şi Prezidiul C.E.C. din Rusia.

27.IX.

Scrise la 27 septembrie 1921

Publicate pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăresc după un text dactilografiat completat şi semnat de V.I. Lenin

355

CĂTRE N.P. GORBUNOV[257]

Tovarăşe Gorbunov,

1) Telefonaţi autorului acestei scrisori (el e la Petrograd; cereţi-i adresa la Kalinin sau chemaţi-l prin dînsul) şi întrebaţi-l *cînd* vine aici.

2) Întrebaţi-l dacă n-ar putea să scrie un articol pentru „*Pravda*".

3) În caz că nu poate, trebuie luat un extras din această scrisoare (în legătură cu plugul electric) şi trimis la „*Pravda*".

4) Procuraţi-i materialele cerute (adresaţi-vă *oficial* lui Osinski, Direcţiei generale a gospodăriilor agricole de stat de pe lîngă întreprinderile industriale, precum şi **altor** instituţii).

* Telegrama mai e semnată şi de M.I. Kalinin, preşedintele C.E.C. din Rusia, şi V.M. Molotov, secretar al C.C. al P.C.(b) din Rusia. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

5) Apropo. Căutaţi să staţi de vorbă cu *Stiunkel* şi controlaţi (cît mai serios şi mai amănunţit) cum stau lucrurile cu plugurile electrice.

Lenin

Scrisă la 27 septembrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după manuscris

356

CĂTRE M.I. FRUMKIN

27.IX.1921

Tovarăşe Frumkin,

Vă rog ca *mîine*, nu mai tîrziu de ora 1, să-mi trimiteţi o informare din care să aflu:

1) dacă decretul aprobat la 6.IX a fost discutat în colegiu şi cînd anume? trimiteţi-mi un extras din procesul-verbal;

2) cine a prezentat acest decret Consiliului Comisarilor Poporului;

3) de ce n-a fost prezentat Biroului Politic[258].

Preşedintele C.C.P., *V. Ulianov (Lenin)*

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după manuscris

357

CĂTRE I.V. STALIN

Tovarăşe Stalin,

Vă trimit un material cu caracter „militar".

Propunerea trebuie prezentată spre examinare Biroului Politic la 29 septembrie. Sau poate că ar fi mai indicat s-o respingem de urgenţă, telefonic?[259]

Lenin

www.dacoromanica.ro

P.S. O să trimit, *pentru dumneavoastră*, o scrisoare „Cu privire la problema Rabkrinului". Citiţi-o şi după aceea o să stăm de vorbă.

Scrisă la 27 septembrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV *Se tipăreşte după manuscris*

358

CĂTRE I.T. SMILGA[260]

Tovarăşe Smilga,

Care este părerea dumneavoastră? Aţi făcut ceea ce am vorbit?

Ce aţi făcut şi cum anume?

Lenin

27.IX

Scrisă la 27 septembrie 1921 *Se tipăreşte pentru prima oară după manuscris*

359

CĂTRE G.K. ORDJONIKIDZE

28.IX.1921

Tovarăşe Ordjonikidze,

Vă rog *să staţi de vorbă* cu tov. Krumin, redactor-şef al ziarului „Ekonomiceskaia Jizn", organul Consiliului Muncii şi Apărării, şi *să vă înţelegeţi* cu el asupra modului cum trebuie organizată trimiterea de corespondenţe din Caucaz:

a) permanente,

b) nepermanente, *în special* din partea muncitorilor şi ţăranilor.

Preşedintele C.M.A., *V. Ulianov (Lenin)*

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI *Se tipăreşte după manuscris*

www.dacoromanica.ro

360

CĂTRE N.P. GORBUNOV

28.IX.1921

Tovarăşe Gorbunov,

Tovarăşul Krumin este nevoit să întrerupă *pentru cîtva timp* activitatea biroului său de decupări din diverse publicaţii.

Dar decupările, mai cu seamă cele din „*E c o n o m i c e s k a i a J i z n*", sînt neapărat necesare (un exemplar pentru „*Ekonomiceskaia Jizn*" şi altul pentru *C.M.A.)*.

Vă rog să vă înţelegeţi cu dînsul ca această activitate *să continue* fie în instituţia de care mi-aţi vorbit, fie în alt loc.

Preşedintele C.M.A., *V. Ulianov (Lenin)*

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

361

O NOTĂ CĂTRE C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA ŞI UN PROIECT DE TELEFONOGRAMĂ CĂTRE G.E. ZINOVIEV

Propun să-i răspundem printr-o telefonogramă cu următorul cuprins: „Nu sîntem de acord cu dumneavoastră. Vă trimitem azi o scrisoare"[261].

*Lenin**

Scrisă la 29 septembrie 1921

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

* Urmează semnătura lui I.V. Stalin (scrisă de mîna lui V.I. Lenin) şi a lui V.M. Molotov. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

362

CĂTRE G.E. ZINOVIEV

Tovarăşe Zinoviev,

Noi cîteşitrei (Molotov, Stalin şi cu mine), în calitate de comisie aleasă de Comitetul Central, am examinat scrisoarea dumneavoastră.

Nici de data asta nu putem să ne declarăm de acord cu dumneavoastră.

La Moscova au existat mari divergenţe principiale, a existat o „opoziţie muncitorească", care a fost condamnată de congresul partidului pentru o „deviere" care s-a manifestat nu numai la Moscova, ci în întreaga Rusie şi care are o lungă istorie.

La Petrograd nu există nici un fel de divergenţe principiale, nu se manifestă nici măcar o tendinţă de deviere. Aşa ceva nu se observă nici la Komarov şi la Uglanov, care la Congresul al X-lea al P.C.(b) din Rusia s-au dovedit a fi printre cei mai de nădejde, şi tot aşa la Congresul lucrătorilor din metalurgie. Nu puteau aceşti tovarăşi, aşa deodată, să cadă în deviere. N-avem nici măcar umbră de fapte concrete care să ne dovedească aşa ceva.

Există o dorinţă legitimă a majorităţii de a fi întradevăr majoritate şi de a pune în locul grupului prin intermediul căruia aţi „condus" dumneavoastră un alt grup. Oamenii au crescut, şi, chiar privită din acest punct de vedere, dorinţa lor e legitimă.

Nu trebuie să-i împingem spre deviere vorbind de „divergenţe principiale". Conducerea *ideologică* trebuie exercitată cu multă precauţie, dînd *toată* posibilitatea noii majorităţi să fie majoritate şi *să conducă*. Sîntem convinşi că, dacă aţi dori acest lucru, aţi putea realiza pe deplin un asemenea obiectiv, iar „vechiului grup" i-aţi ajuta să se deplaseze în alt oraş şi să se mai împrospăteze.

*Lenin**

Scrisă la 29 septembrie 1921
Expediată la Petrograd

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

* Documentul mai este semnat şi de I.V. Stalin şi V.M. Molotov. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

363

CĂTRE N.P. GORBUNOV

29.IX.1921

Tovarăşe Gorbunov,

Problema expusă în documentele alăturate prezintă o importanţă neîndoielnică.

Că o serie de sovhozuri pendinte de Direcţia generală a gospodăriilor agricole de pe lîngă întreprinderile industriale lucrează în mod exemplar a fost, după părerea mea, pe deplin lămurit şi dovedit de presa noastră: dovadă articolele publicate de Beleakov în „Izvestiia" şi de Sosnovski în „Pravda", precum şi o serie de alte articole şi informaţii. Despre activitatea remarcabilă a tovarăşului Runov, care se află în fruntea acestei instituţii, mi-a vorbit şi tov. Muralov, un om competent. Înfăptuirea cu succes a acestei organizări a agriculturii cu adevărat proletare prezintă o importanţă principială imensă.

Importanţa ei practică e tot atît de mare, *dacă nu şi mai mare.*

De aceea vă rog să faceţi cît de urgent pregătirile necesare pentru ca această problemă să fie discutată astăzi de Micul C.C.P. (repartizarea mijloacelor băneşti), iar mîine de *C.M.A.* (să fie pusă pe ordinea de zi şi să se ceară la telefon informaţiile cuvenite ş.a.m.d.)[262].

Preşedintele C.C.P., *V. Ulianov (Lenin)*

P.S. Dacă nu se poate altfel, trebuie să dăm ceea ce ni se cere (suma *m a x i m ă) ca împrumut pe timp de un an.* Oamenii aceştia au făcut de o mie de ori dovada că merită toată încrederea.

Lenin

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

364

CĂTRE A.S. ENUKIDZE

29.IX.1921

Tovarăşe Enukidze,

Tovarăşul G.D. Ţiurupa mă roagă să vă amintesc că i-aţi promis să cereţi Prezidiului C.E.C. din Rusia să aprobe eliberarea lui Nikolai Leontievici *Kareev*, actualmente întemniţat la Ceka gubernială din Tula, şi transferarea lui ca specialist agronom la şantierul centralei electrice de la Kaşira[263].

Al dumneavoastră, *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după manuscris

365

CĂTRE N.P. GORBUNOV

29.IX.1921

Tovarăşe Gorbunov,

Trebuie să lămurim chestiunea aceea cu Kara-Bugazul, Dacă sînteţi prea ocupat, putem amîna cu cîteva zile. dar nu mai mult.

În „Pravda" din 29.IX, Laţis revine din nou asupra acestei chestiuni într-un articol intitulat „O bogăţie inepuizabilă"[264]. Luaţi de la secretariatul C.C.P. corespondenţa* purtată de mine, nu de mult, cu profesorul Ipatiev (membru al colegiului Consiliului economic superior), specialist în acest domeniu şi conducătorul industriei noastre chimice.

El mi-a răspuns că în momentul de faţă nu putem începe nici un fel de lucrări.

Cine greşeşte? Direcţia generală a exploatării salinelor sau ceilalţi?

* Vezi volumul de faţă, documentul 203. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

Să luăm datele de care dispune această direcţie generală şi să vedem cît sînt de temeinice sau să procedăm altfel?

Informaţi-vă şi comunicaţi-mi şi mie.

Lenin

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după manuscris

366

CĂTRE N.P. GORBUNOV

30.IX.1921

Tovarăşe Gorbunov,

Am trimis cîndva (prin Smolianinov, mi se pare) o telegramă tuturor secţiilor electrotehnice guberniale*, cerîndu-le să trimită, prin delegaţii la Congresul general al electrotehnicienilor, *date statistice* în legătură cu *toate* centralele electrice din Rusia.

Căutaţi neapărat copia acelei telegrame şi, cît timp *Congresul electrotehnicienilor îşi ţine şedinţele sale*, controlaţi în mod minuţios şi pe bază de documente dacă dispoziţia a fost executată.

Trebuie **să facem totul** pentru ca ea să fie executată, întrucît problema aceasta prezintă o imensă importanţă economică şi politică.

Dacă o să fie nevoie, o să împărţim delegaţilor nişte *chestionare* şi *n-o să le dăm drumul* pînă ce nu le completează.

Faceţi în aşa fel ca dispoziţia să fie executată întocmai şi să obţineţi informaţiile cerute, şi controlaţi totul în mod amănunţit şi riguros[265].

Lenin

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după manuscris

* Vezi volumul de faţă, documentul 210. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

367

O DISPOZIŢIE CĂTRE N.P. GORBUNOV ŞI O SCRISOARE ADRESATĂ LUI K.H. DANIŞEVSKI, V.M. MOLOTOV ŞI A.S. KISELEV

30.IX.1921

Tovarăşe Gorbunov,

Vă rog să trimiteţi cîte o copie după această scrisoare tovarăşilor: 1) Danişevski (Direcţia generală a silviculturii), 2) Molotov, secretar al Comitetului Central, şi 3) Kiselev, preşedintele Micului C.C.P.

Comitetul Central a hotărît să dea *15* activişti cu funcţii de răspundere pentru campania de strîngere a combustibilului (mai exact a lemnelor de foc)*, care va ţine trei săptămîni.

Aş ruga foarte mult pe tovarăşii care se angajează în această muncă extrem de importantă să acorde o atenţie deosebită următoarelor măsuri:

1) Controlul asupra modului cum este organizată *evidenţa* la faţa locului (la stocatul lemnelor, la scoaterea lor din pădure şi aducerea în gări).

Lucrurile stau prost. *Consiliul Muncii şi Apărării* îşi dă seama de asta, dar nu ştie cum să ajute. Tovarăşii care văd cum se prezintă situaţia acolo *jos*, la faţa locului, vor putea fi de mare folos dacă *vor examina* totul cu atenţia cuvenită.

2) Cercetarea metodelor de sustragere.

Furtul de lemne a căpătat o mare amploare (ceea ce e şi de înţeles într-o ţară ruinată, cu climă rece, în care majoritatea populaţiei o formează ţăranii). Birocraţii şi antreprenorii acoperă foarte des hoţia sau o practică în chip „maestru".

Este extrem de important să fie studiate *cît mai amănunţit metodele* de sustragere folosite acolo *jos*

* Vezi volumul de faţă, documentul 354. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

(controlîndu-se registrele, recipisele etc. etc.). *Consiliul Muncii şi Apărării* are mare nevoie de asemenea informaţii.

Rog insistent pe *toţi* cei 15 tovarăşi care pleacă pe teren să citească această scrisoare şi să-mi scrie cîteva rînduri; dacă va fi nevoie, *să facă bine* şi să mai rămînă acolo încă o săptămînă, pentru a studia chestiunea în mod temeinic[266].

Cu salutări comuniste,

Preşedintele C.M.A., *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după manuscris

368

*CĂTRE PREZIDIUL CONSILIULUI ECONOMIC SUPERIOR

Vă rog să-mi trimiteţi o serie de date din care să se vadă cîte grupuri, trusturi şi uniuni, precum şi întreprinderi autonome cuprinde fiecare direcţie generală.

Să specificaţi denumirea fiecărei uniuni sau a fiecărui grup, indicînd numărul întreprinderilor care alcătuiesc fiecare grup, precum şi numărul inginerilor şi tehnicienilor care lucrează:

a) în fiecare direcţie generală, grup, trust sau uniune;

b) în întreprinderi (în toate laolaltă).

Aceste date vă rog să mi le trimiteţi cel mai tîrziu la 2 octombrie a.c.

Dacă grupurile, trusturile şi uniunile nu s-au conturat definitiv, să-mi trimiteţi un tabel prezumtiv.

Preşedintele C.C.P., *V. Ulianov (Lenin)*

Scrisă la 30 septembrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după o copie dactilografiată

www.dacoromanica.ro

369

CĂTRE COMITETUL PENTRU LITERATURĂ STRĂINĂ[267]

Comitetul pentru literatură străină

După cum reiese din raportul ce ni l-a prezentat, Comitetul pentru literatură străină n-a făcut, în fond, pînă acum nimic.

Principala sarcină pe care trebuie să şi-o pună acest comitet este de a face în aşa fel ca la Moscova, Petrograd şi în celelalte oraşe mari ale republicii noastre să fie concentrat în biblioteci speciale cîte un exemplar din toate revistele şi cărţile de ştiinţă şi tehnică moderne (de chimie, fizică, electrotehnică, medicină, statistică, economie etc.) apărute în străinătate în anii 1914—1921 şi să fie organizată primirea regulată a tuturor publicaţiilor periodice. Întreaga activitate a acestui comitet o voi aprecia în primul rînd din punctul de vedere al îndeplinirii efective a acestei sarcini.

Apropo:

a) în raport se spune că Comitetul pentru literatură străină a adoptat o hotărîre în sensul că toate creditele de la toate departamentele trebuie trecute în contul lui. A fost îndeplinită această hotărîre? Ce credite s-au primit de la fiecare departament?

b) La pagina 3 a acestui raport se spune: „În lăzile cu literatură tehnico-ştiinţifică soseau o sumedenie de cărţi care nu prezentau absolut nimic interesant sau remarcabil: tipărituri beletristice, costisitoare ediţii de lux (pentru persoane particulare), care fuseseră comandate pentru a face unele servicii personale".

Aşa ceva e o infamie şi o fărădelege nemaipomenită. Ce a făcut Comitetul pentru literatură străină pentru a pedepsi pe vinovaţi? Comunicaţi-mi imediat numele celor vinovaţi şi sancţiunile care le-au fost aplicate.

Preşedintele C.C.P., *V. Ulianov (Lenin)*

Scrisă la 30 septembrie 1921
Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

www.dacoromanica.ro

370

TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI I.T. SMILGA

Direcţia generală a combustibilului, pentru tov. Smilga
O copie la secţia metalurgie a Consiliului economic superior, pentru tov. Cernov

Vă rog insistent să livraţi neîntîrziat cocs uzinei din Kolomna, pentru ca ea să poată efectua comenzile urgente ale şantierului centralei electrice de la Kaşira.

Informaţi-mă telegrafic de executarea acestei dispoziţii[268].

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului, *Lenin*

Scrisă la 30 septembrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după un text dactilografiat completat şi semnat de V.I. Lenin

371

CĂTRE P.A. KRASIKOV

Tovarăşului Krasikov, adjunct al comisarului poporului pentru justiţie

La 3 septembrie am trimis tovarăşului Kurski, adjunctului său şi tuturor membrilor colegiului o scrisoare*, înregistrată la nr. 809, în care îi însărcinam ca în toamna aceasta şi în iarna ce vine să intenteze neapărat la Moscova vreo 4—6 procese în legătură cu manifestările de tărăgăneală birocratică constatate în acest oraş, alegînd în acest scop cazuri mai „elocvente" şi făcînd din fiecare un proces politic.

Acum vă trimit un memoriu primit de la tov. Hinciuk, preşedintele comisiei extraordinare pentru ajutorarea înfometaţilor, care a fost instituită pe lîngă Uniunea centrală a cooperativelor de consum. În acest memoriu se arată că înfăptuirea sarcinii trasate Uniunii centrale

* Vezi volumul de faţă, documentul 262.—*Nota red.*

www.dacoromanica.ro

a cooperativelor de consum în legătură cu colectarea de semințe a fost zădărnicită de tărăgăneala birocratică a unor instituții centrale. Acesta e un caz destul de „elocvent". Dispun să instituiți o anchetă. Rezultatele ei să mi le comunicați săptămînal în scris prin tov. Gorbunov.

Președintele Consiliului Comisarilor Poporului,
V. Ulianov (Lenin)

P.S. În ce privește componența comisiei (sau persoana) pe care o numiți (sau, mai bine zis, propuneți să fie numită) pentru a face această anchetă, vă rog să vă înțelegeți în prealabil cu tov. Gorbunov[269].

Lenin

Scrisă la 30 septembrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipărește după un text dactilografiat completat și semnat de V.I. Lenin

372

TELEGRAMĂ ADRESATĂ CONSILIULUI ECONOMIC DIN URAL

Ekaterinburg, Consiliul economic din Ural, pentru *Jukov*

Date fiind informațiile contradictorii în legătură cu venirea lui Martens la Moscova, vă rog să-l chemați imediat la telefon și să-l întrebați dacă confirmă comunicarea făcută de dînsul că va fi la Moscova nu mai tîrziu de 15 octombrie. Răspunsul dumneavoastră telegrafic, cu semnătura lui Martens și a dumneavoastră, trebuie să-l primim neapărat pînă mîine.

Președintele C.M.A., *Lenin*

Moscova, Kremlin
30.IX.1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipărește după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

www.dacoromanica.ro

373

TELEGRAMĂ ADRESATĂ BIROULUI INDUSTRIAL DIN URAL

Urgent

Ekaterinburg
Biroul industrial din Ural

Consiliul Muncii şi Apărării, în şedinţa sa din 30.IX, a anulat hotărîrile şi comunicările telegrafice precedente şi a hotărît: „Să fie chemat imediat Martens la Moscova“[270].

De aceea dispun ca Martens să vină neîntîrziat şi, totodată, să comunice telegrafic data plecării de acolo.

Preşedintele C.M.A., *Lenin*

Scrisă la 30 septembrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin“, vol. XXIII

Se tipăreşte după manuscris

374

CĂTRE L.D. TROŢKI

30.IX.1921

Tovarăşe Troţki,

V-aş ruga foarte mult să citiţi telegrama alăturată, primită de la Martens, şi apoi s-o trimiteţi, împreună cu scrisoarea mea, tovarăşului Molotov, pentru toţi membrii Biroului Politic.

Acum (la orele 7 şi jumătate seara) am hotărît în cadrul *C.M.A.* ca Martens să fie chemat nu la 15.X, ci *imediat* (din partea *C.M.A.)*. Tovarăşul Rutgers, în şedinţa de la *C.M.A.*, a vorbit pe un ton „ameninţător“ (ca să mă exprim mai delicat), spunînd că el şi ai lui nu vor să aştepte şi nici n-o să aştepte, că noi ne lăsăm influenţaţi de un sabotor, că ei nu lucrează „pentru bani“ etc.

www.dacoromanica.ro

Şi tocmai enervarea lui Rutgers ne-a silit să facem o concesie (noi voiam să aşteptăm pînă la 15.X, cînd urma să sosească Martens). Ar fi foarte bine dacă tovarăşul Troţki ar căuta să-l influenţeze pe Rutgers *personal* cam în sensul următor: nu plecaţi, nu vă enervaţi, aşteptaţi pînă vine Martens! (Mi-e teamă că în anturajul lui Rutgers e cineva care se teme şi are motive să se teamă de critica lui Martens.)

(Martens consideră că Callwert nu e un om serios. Haywood nu este decît un agitator, un semianarhist. Rutgers e un tovarăş minunat, un bun propagandist, dar e îndoielnic ca el să fie şi un bun administrator. Aşa arată întreg acest grup de trei, care constituie conducerea.)

Lenin

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

375

O DISPOZIŢIE CĂTRE N.P. GORBUNOV ŞI O SCRISOARE ADRESATĂ LUI V.V. KUIBÎŞEV

30.IX.1921

Tovarăşe Gorbunov,

Vă rog foarte mult să trimiteţi scrisoarea de mai jos tovarăşului *Kuibîşev* (membru al prezidiului Consiliului economic superior) şi să vă înţelegeţi cu el, să-i daţi o stenografă de-a noastră, ca el să-i poată dicta la telefon.

Tovarăşe Kuibîşev,

Aţi văzut ieri, în şedinţa *Consiliului Muncii şi Apărării*[271], cum Rutgers ne aduce acuzaţii nouă, şi în special dumneavoastră? Aceasta e o chestiune foarte importantă. Şi nu încape îndoială că ea va avea un ecou *internaţional*. De aceea trebuie *consemnat* cu ceva mai multă grijă mersul tratativelor, astfel ca mai tîrziu să *nu se poată* isca bîrfeli şi denaturări.

www.dacoromanica.ro

Vă rog foarte mult să consemnaţi sau să dictaţi stenografei noastre (ceea ce o să vă răpească mai puţin timp) întregul mers al tratativelor, şi în special ceea ce mi-aţi spus la telefon despre comportarea de necrezut a lui Rutgers, despre schimbarea condiţiilor de la o zi la alta ş.a.m.d.

Se înţelege că, deocamdată, acest material documentar nu-l vom arăta nimănui. Dar, pentru orice eventualitate, trebuie să-l strîngem de pe acum.

Chestiunea va fi pusă şi în discuţia Comitetului Central. Va trebui să informăm exact şi complet atît Comitetul Central, cît şi Internaţionala sindicală. Tovarăşul Gorbunov o să vă pună la dispoziţie o telefonistă etc.

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

376

CĂTRE G.M. KRJIJANOVSKI

Pentru *Krjijanovski*

Să nu uitaţi:

1) La Congresul electrotehnicienilor să prezentaţi (direct sau printr-o comisie *care să se bucure de a u t o r i t a t e)* unele amendamente şi completări la „Planul de electrificare", pentru ca el să fie aprobat *definitiv;*

2) să întocmiţi un program calendaristic de *elaborare a planurilor* (în primul rînd, a celor *de bază)* de către Comisia de stat a planificării pe anul curent.

(Se duce o *campanie* împotriva Comisiei de stat a planificării pentru că, de fapt, nu vrea şi nu ştie să elaboreze planuri.)

Lenin

Scrisă la sfîrşitul lunii septembrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

377

CĂTRE M.I. FRUMKIN

Tovarăşului *Frumkin:*

1) Cît era înainte (ce cantitate de cartofi pentru un pud)?[272]

2) S-a ajuns la o *majorare* a impozitului?

3) Cu 50%.

4) Cum de-aţi putut să recurgeţi la o *majorare a impozitului?* Fără aprobarea Biroului Politic?

Scrisă în septembrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după manuscris

378

CĂTRE L.D. TROŢKI

Plîngerile în legătură cu lipsa de bani au devenit un fenomen general, universal. S-ar putea să dăm greş. Pretutindeni în provincie (pe cît se spune), oamenii, ca nişte desperaţi, pun în vînzare tot ce se poate şi ce nu se poate. Ţipă toţi din toate părţile. Nu ştiu ce să mai facem şi cum să procedăm. Poate că ar fi bine să vă duceţi personal să vedeţi cum lucrează comisia de sub preşedinţia lui Preobrajenski[273] sau să staţi de vorbă cu el.

Un mic exemplu: Ruhimovici spune că în octombrie ar putea obţine de la micii antreprenori care au luat în arendă mine în Donbass vreo *5 000 000 de puduri* de cărbune. Dar cum să plătim? De unde să luăm bani?

Mereu sîntem în întîrziere. Valul comerţului e mai puternic decît noi. *Comisia financiară* şi noi toţi sîntem în întîrziere. Nota dumneavoastră în legătură cu poliţele am trimis-o chiar acum tovarăşului Preobrajenski.

Scrisă în septembrie 1921

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

www.dacoromanica.ro

379

CĂTRE A.D. ŢIURUPA

Daţi, vă rog, dispoziţie ca mîine să fie prezentate *toate cifrele* şi datele în legătură cu campania de colectare a cartofilor:

surplusurile — predările obligatorii (+ termenele recentei campanii)

Moscova şi Petrograd ş.a.m.d. etc.

pentru Biroul Politic[274].

Scrisă la 1 sau 2 octombrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după manuscris

380

CĂTRE V.M. MOLOTOV

Tovarăşe Molotov,

Mîine, în şedinţa Biroului Politic, trebuie să punem pe ordinea de zi anularea hotărîrii C.C.P. din 6.IX cu privire la majorarea impozitului pe cartofi (să fie convocat şi Frumkin)[275].

Lenin

Cum v-aţi înţeles cu *Stalin* în ce priveşte Petrogradul?*

Scrisă la 2 octombrie 1921

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

381

CĂTRE N.P. GORBUNOV

Tovarăşe Gorbunov,

Unde este traducerea în limba rusă? Trimiteţi-o *tuturor* membrilor *Consiliului Muncii şi Apărării* şi ai *Biro-*

* Vezi volumul de faţă, documentul 362. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

u l u i P o l i t i c; fiecare din ei s-o citească, să scrie pe ea „**am citit**“ **şi să-şi pună semnătura,** iar după aceea să v-o înapoieze *d u m n e a v o a s t r ă*[276].

Lenin

3.X

Scrisă la 3 octombrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin“, vol. XXIII

Se tipăreşte după manuscris

382

CĂTRE N.P. GORBUNOV

3.X.1921

Tovarăşe Gorbunov,

Vă rog să-i comunicaţi tovarăşului Radcenko că am temeinice temeri să nu comit o încălcare a normelor în această chestiune: cum aş putea eu să semnez nişte concluzii *t e h n i c e?* Trebuie să trimiteţi acest proces-verbal la departamentele respective, ca să-şi dea avizul, şi să *u r g e n t a ţ i* adoptarea unei hotărîri de Micul C.C.P. sau de *C. M. A.* Voi da tot sprijinul pentru ca acest lucru să se facă cît mai repede[277].

Lenin

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin“, vol. XXIII

Se tipăreşte după manuscris

383

CĂTRE N.P. GORBUNOV

Tovarăşe Gorbunov,

Am cerut relaţii de la *Ponomarenko* şi aştept răspuns **de la el,** iar nu de la A. Smirnov*.

3.X

Lenin

Scrisă la 3 octombrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin“, vol. XXIII

Se tipăreşte după manuscris

* Vezi volumul de faţă, documentul 240. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

384

CĂTRE N.P. GORBUNOV

3.X.1921

Tovarăşe Gorbunov,

Tovarăşul Beloborodov, preşedintele Consiliului economic al Ţinutului de sud-est, m-a informat că lucrurile se prezintă extrem de prost.

El spune că *C.M.A.* nu răspunde la întrebările ce i se adresează. Împuternicitul Comisariatului poporului pentru comerţul exterior n-a fost învestit cu drepturile cuvenite, libertatea sa de iniţiativă este extrem de limitată ş.a.m.d.

Este necesar să lămurim această chestiune şi să prezentăm spre aprobare *Consiliului Muncii şi Apărării* şi *Comitetului Central* o serie de hotărîri.

Propun să fie numită o comisie din care să facă parte: *Stalin* (în caz că nu poate, să fie înlocuit cu tovarăşul Ordjonikidze, membru al Comitetului Central), *Radcenko* (adjunct al comisarului poporului pentru comerţul exterior) şi *Beloborodov* (poate fi găsit la Kremlin prin *Zaluţki)*, şi aceştia cred că sînt de ajuns.

Vă rog să vorbiţi la telefon cu Stalin şi cu membrii C.M.A. şi să-mi comunicaţi rezultatele mîine, 4.X, pentru ca să pot semna, *tot mîine*, numirea definitivă a comisiei şi să precizez sarcinile ce-i revin[278].

Preşedintele C.M.A., *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după manuscris

385

CĂTRE N.P. GORBUNOV

3.X.1921

Tovarăşe Gorbunov,

Vă rog să lămuriţi dacă Şatelen a venit la congresul electrotehnicienilor şi *dacă se face totul* pentru a crea

www.dacoromanica.ro

repede şi *la momentul oportun* o comisie şi pentru a studia problema concesiunii ce urmează să fie acordată lui Urquhart.

Întrucît această problemă prezintă o importanţă *cu totul deosebită*, vă rog *să urmăriţi în mod special* şi *cu precădere* rezolvarea ei, astfel ca ea să fie neapărat *rezolvată* înainte de sfîrşitul congresului electrotehnicienilor[279].

Lenin

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

386

*CĂTRE N.P. GORBUNOV[280]

De ce la această telegramă, care a fost primită încă de la 29.IX, nu mi-aţi dat *pînă acum* să semnez nici un răspuns, nici o cerere de informaţii şi nici o dispoziţie?

3.X

Lenin

Scrisă la 3 octombrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după manuscris

387

CĂTRE I.N. SMIRNOV

Tovarăşe Smirnov,

1) De ce nu mi-aţi scris *mai devreme*, adică îndată ce vi s-au cerut relaţii despre uzinele Ridder (cînd aţi primit telegrama respectivă?), ceea ce îmi comunicaţi acum?

2) Totodată: de ce n-a făcut acest lucru Brîkov (sau Ciuţkaev)?

www.dacoromanica.ro

3) Pe cine aţi propune în locul lui Domnenko?
4) Cine l-a numit în acest post pe Domnenko?[281]
4.X

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Scrisă la 4 octombrie 1921

Se tipăreşte pentru prima oară, după un text consemnat de Lidia Folieva

388

CĂTRE I.M. GUBKIN

4.X.1921

Tovarăşe Gubkin,

I-am trimis lui Smilga scrisoarea dumneavoastră din 22 septembrie*. El are nevoie de Predtecenski. Dar Baku prezintă mai multă importanţă. Va trebui să vă găsiţi un adjunct. Aţi dat la tipar datele (din scrisoarea de la 22 septembrie) în legătură cu succesele obţinute cu şisturile ca atare? Trimiteţi-le să le publice în ziarele de mare tiraj şi comunicaţi-mi şi mie în ce numere au apărut.

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după o copie dactilografiată

389

CĂTRE A.S. KISELEV

Tovarăşului Kiselev, preşedintele Micului C.C.P.

Însărcinarea dată la 30 septembrie Micului Consiliu de către Consiliul Muncii şi Apărării (vezi procesul-verbal nr. 254 al C.M.A., p. 9) încă n-a fost îndeplinită[282]. Problema nici n-a fost încă examinată şi nici măcar n-a figurat pe ordinea de zi.

Vă rog insistent să convocaţi numaidecît o şedinţă extraordinară a Micului C.C.P., să adresaţi o invitaţie

* Vezi volumul de faţă, documentul 340. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

ultimativă departamentelor interesate şi să soluţionaţi problema. Departamentele care n-au prezentat concluzii să fie sancţionate, şi acest lucru să fie anunţat în presă.

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului,
V. Ulianov (Lenin)

Scrisă la 4 octombrie 1921

Publicată pentru prima oară la 14 februarie 1924, în „Pravda" nr. 36

Se tipăreşte după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

390

ADRESĂ ÎN LEGĂTURĂ CU MERSUL CAMPANIEI DE ÎNSĂMÎNŢĂRI

Circulară

Telegramă

Simbirsk, Astrahan, Ţariţîn, Saratov, Samara, Ufa, Uralsk, Veatka

Comitetelor guberniale pentru însămînţări: Marxstadt, Ceborksarî, Krasnokokşaisk, Astrahan, Ijevsk

Comitetelor regionale pentru însămînţări: Kazan, Orenburg, Sterlitamak

Comisariatului poporului pentru agricultură

În ultima lună n-aţi mai trimis nici un fel de informaţie în legătură cu modul cum se desfăşoară campania însămînţărilor şi lupta împotriva foametei. Comisariatul poporului pentru agricultură, care în momentul de faţă este preocupat în special de lichidarea urmărilor secetei, are nevoie mai mult decît lunile trecute de o informare regulată, cît mai completă cu putinţă, în legătură cu activitatea dumneavoastră, cu situaţia reală a agriculturii în gubernia respectivă. De aceea, confirmînd în mod categoric dispoziţiile anterioare cu privire la termenele de prezentare a informărilor, vă rog insistent să ridicaţi la înălţimea cuvenită aparatul informativ şi, dînd urmare acestei dispoziţii, în termen de

www.dacoromanica.ro

48 de ore de la primirea prezentei telegrame să trimiteţi telegrafic următoarele date: 1) ce suprafaţă pentru însămînţări de toamnă a fost aprobată; 2) cît s-a însămînţat din această suprafaţă; 3) cîte deseatine de arături de toamnă s-au efectuat; 4) ce cantitate de sămînţă s-a primit prin repartiţie de la centru în cadrul schimbului de mărfuri; 5) ce cantitate de sămînţă a fost efectiv repartizată; 6) în ce mod s-a făcut repartizarea; 7) ce măsuri s-au luat pentru salvarea efectivului de animale şi ce rezultate s-au obţinut ? 8) ce măsuri s-au luat pentru salvarea inventarului mort şi ce rezultate s-au obţinut; 9) ce acţiuni sociale au fost prevăzute şi care au fost aduse la îndeplinire; 10) care este situaţia strămutării de populaţie; 11) care este situaţia comitetelor sătești, cum participă ele la munca obştească. După ce expediaţi telegrama, trimiteţi-ne îndată, printr-un curier special, un raport complet. În guberniile care n-au dat răspuns în termenul cuvenit, lucrătorii cu funcţii de răspundere vor fi sancţionaţi disciplinar.

La întrebările 6—11 trimiteţi telegrafic un răspuns cît se poate de scurt sau comunicaţi data exactă cînd aţi expediat răspunsul scris[283].

Preşedintele Consiliului Apărării, *Lenin**

Scrisă la 4 octombrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după un text dactilografiat completat şi semnat de V.I. Lenin

391

CĂTRE E.A. PREOBRAJENSKI

Tovarăşe Preobrajenski,

Raportul pe care urmează să-l prezentaţi la plenară (la 6 sau la 7.X.) va avea aceeaşi temă. N-aţi putea să

* Telegrama este semnată şi de N. Osinski, adjunct al comisarului poporului pentru agricultură. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

trimiteţi *mîine* tezele *sau*, *mai bine*, propunerile dumneavoastră practice?[284]

Lenin

Scrisă la 4 octombrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după manuscris

392

TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI A.T. BELOBORODOV

Tovarăşului Beloborodov; cîte o copie tovarăşilor: Sergo (Ordjonikidze), Radcenko, Smilga, Andreev (Consiliul Central al Sindicatelor)

Dată fiind declaraţia Consiliului economic al Ţinutului de sud-est, că împuternicitul Comisariatului poporului pentru comerţul exterior în acest ţinut nu este învestit cu destule drepturi şi libertatea lui de iniţiativă este extrem de limitată ş.a.m.d., vă rog să convocaţi neîntîrziat o consfătuire la care să participe: Sergo (Ordjonikidze), I.I. Radcenko (Comisariatul poporului pentru comerţul exterior), Smilga (Consiliul economic superior), Andreev (Consiliul Central al Sindicatelor), astfel ca concluziile acestei consfătuiri să fie prezentate sub formă de propuneri practice Consiliului Muncii şi Apărării vineri 7 octombrie, precum şi Comitetului Central[285].

Moscova, Kremlin

4.X.1921

Preşedintele C.M.A., *V. Ulianov (Lenin)*

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după o copie dactilografiată

www.dacoromanica.ro

393

CĂTRE P.I. POPOV
DIRECŢIA CENTRALĂ DE STATISTICĂ

Tovarăşe Popov,

Nu s-ar putea publica în buletinul dumneavoastră (sau separat în 4 pagini), pentru a fi larg difuzate, rezultatele preliminare ale recensămîntului populaţiei R.S.F.S.R. în comparaţie cu situaţia din Rusia de dinainte de război?

(Adică materialul dactilografiat pe care mi l-aţi trimis dumneavoastră.)

Ca material informativ el se va dovedi totdeauna util mai ales dacă i se vor adăuga date privind suprafaţa şi numărul guberniilor şi al judeţelor*.

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Scrisă la 4 octombrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după o copie dactilografiată

394

CĂTRE A.S. KISELEV

Tovarăşului Kiselev, preşedintele Micului C.C.P.

În legătură cu memoriul lui A.P. Smirnov, v-am scris** că sînt categoric împotriva oricărei irosiri a cartofilor pentru spirt şi am arătat că spirtul poate şi trebuie să fie fabricat din turbă.

Acum a ieşit la iveală că problema fabricării spirtului din turbă n-a fost încă definitiv rezolvată. Procedeul n-a fost verificat pe scară industrială şi n-a fost clarificată nici importanţa lui din punct de vedere economic (nu s-a făcut un calcul riguros şi nu există nici date concrete pentru aşa ceva). De aceea nu se poate încă vorbi de o producţie masivă a spirtului din turbă.

* Vezi volumul de faţă, documentul 441. — *Nota red.*
** Vezi volumul de faţă, documentul 295. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

Luaţi toate măsurile necesare pentru a grăbi cu orice chip punerea în funcţiune a unei fabrici experimentale de spirt din turbă — fosta fabrică de drojdie a lui Ghivartovski din Moscova.

În ceea ce priveşte propunerea făcută de Smirnov de a plăti cu spirt cartofii cumpăraţi de la ţărani sînt categoric împotrivă. Dacă el insistă, n-are decît să pună problema în discuţia Comitetului Central.

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului,

V. Ulianov (Lenin)

Scrisă la 5 octombrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

395

CĂTRE C.G. RACOVSKI[286]

Tovarăşului Racovski

Vă rog să organizaţi o consfătuire sub preşedinţia dumneavoastră în legatură cu trimiterea de vagoane goale în Ucraina şi cu planul de transport. La această consfătuire să participe cîte un reprezentant din partea Comisariatului poporului pentru căile de comunicaţie, a Comisariatului poporului pentru aprovizionare şi a Direcţiei generale a combustibilului, precum şi tovarăşii Ciubar şi Bogdanov.

Întrucît e vorba de o problemă extrem de importantă şi de urgenta, îi rog foarte mult pe comisarii poporului să vină personal la această consfătuire sau să delege pe adjuncţii lor, dar să nu trimită lucrători de mîna a doua.

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului,

V. Ulianov (Lenin)

Scrisă la 5 octombrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după o copie dactilografiată

www.dacoromanica.ro

396

DISPOZIŢIE PE O SCRISOARE A DIRECŢIEI INSTITUŢIILOR ŞTIINŢIFICE ALE CENTRULUI ACADEMIC[287]

Să se pună la dispoziţia acestei expediţii echipamentul necesar pentru opt persoane.

Preşedintele C.M.A., *V. Ulianov (Lenin)*

5.X.1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după un text consemnat de N.P. Gorbunov şi semnat de V.I. Lenin

397

TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMITETULUI EXECUTIV CENTRAL AL REPUBLICII KIRGHIZE, BIROULUI INDUSTRIAL AL REPUBLICII KIRGHIZE, COMITETULUI REVOLUŢIONAR DIN SIBERIA, BIROULUI INDUSTRIAL DIN SIBERIA ŞI ORGANELOR DE CONDUCERE ALE MINELOR RIDDER, EKIBASTUZ ŞI ZÎREANOV[288]

Se revine asupra dispoziţiilor din telegramele precedente şi se hotărăşte:

1. Minele Ridder, Zîreanov, Ekibastuz şi toate minele mici situate în aceste regiuni rămîn, cu toate instalaţiile lor, sub conducerea Biroului industrial din Kirghizia.

2. Preşedintele Biroului industrial din Kirghizia răspunde personal de păstrarea în perfectă stare a minelor, instalaţiilor şi arhivelor. Pînă în momentul predării complete, asemenea răspundere revine şi preşedintelui Biroului industrial din Siberia.

3. Domnenko este eliberat din funcţia ce o ocupă şi este pus la dispoziţia Biroului industrial din Siberia.

4. Tovarăşul Dreiman este numit director al minelor Ridder; el trebuie să preia imediat toate atribuţiile şi să plece la această întreprindere.

www.dacoromanica.ro

5. Dreptul de a numi conducătorul tehnic al acestei întreprinderi miniere se încredinţează lui Dreiman.

6. Ivanov, împuternicitul Biroului industrial din Kirghizia, după intrarea în funcţie a lui Dreiman, trece la dispoziţia acestui birou.

7. Lucrările de reparaţii la drumurile de acces şi la canalul de aducţie de la Ridder, cele de construcţie a secţiei experimentale de electroliză şi de punere la punct a fabricii de înnobilare trebuie executate de urgenţă. Comitetul revoluţionar din Siberia şi Biroul industrial din Siberia sînt datoare să acorde tot sprijinul.

8. Toate măsurile arătate aci trebuie aplicate imediat, în deplină înţelegere, de Biroul industrial din Siberia şi de cel din Kirghizia. Comunicaţi, printr-o telegramă adresată prezidiului Consiliului economic superior, de îndeplinirea acestor dispoziţii.

Preşedintele C.M.A., *Lenin**

Moscova, Kremlin
6 octombrie 1921

Se publică pentru prima oară, după un text dactilografiat completat şi semnat de V.I. Lenin

398

TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ COMISARIATULUI POPORULUI PENTRU CĂILE DE COMUNICAŢIE

Comisariatul poporului pentru căile de comunicaţie

Prin prezenta dispun ca în termen de două zile să rezolvaţi problema trecerii pe podul de peste Oka a cablurilor electrice de la linia Kaşira—Moscova[289].

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului,

Lenin

Scrisă la 6 sau 7 octombrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

* Aici figurează şi semnăturile, scrise la maşină, ale lui P.A. Bogdanov, preşedintele Consiliului economic superior, I.V. Stalin, comisar al poporului pentru problemele naţionalităţilor, şi I.N. Smirnov, preşedintele Comitetului revoluţionar din Siberia. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

399

CĂTRE M.I. FRUMKIN

Tovarăşului Frumkin

(O copie pentru tov. Hinciuk)

Stabilirea comisionului cuvenit cooperativelor de consum (la repartiţia produselor pe linie de stat) întîrzie. Vă rog să urgentaţi pe cît se poate rezolvarea acestei probleme.

Badaev a devenit foarte insistent; s-a creat o situaţie imposibilă.

Vă rog să acţionaţi fără întîrziere şi să-mi răspundeţi în cîteva cuvinte.

Preşedintele C.C.P., *V. Ulianov (Lenin)*

Scrisă la 7 octombrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după o copie dactilografiată

400

*CĂTRE COMISARIATUL POPORULUI PENTRU AFACERILE EXTERNE (SERVICIUL ÎNREGISTRĂRII PUBLICAŢIILOR), CEKA, COMISARIATUL POPORULUI PENTRU PROBLEMELE MILITARE, COMINTERN, C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA

O copie la Comisariatul poporului pentru învăţămînt, tovarăşului *Pokrovski*

Din informaţiile primite de la Comisariatul poporului pentru învăţămînt reiese că hotărîrea adoptată de Consiliul Comisarilor Poporului la 17 ianuarie 1920 şi înscrisă în procesul-verbal nr. 341, punctul 3 (o anexez aici), n-a fost aplicată de loc sau a fost aplicată doar parţial. Pînă la 1 septembrie 1921 nu s-au făcut (de la toate departamentele) decît 36 de trimiteri. Unele instituţii consi-

www.dacoromanica.ro

deră şi azi că materialele albgardiste, scrise sau tipărite, constituie un bun al lor şi ca atare fac din ele o parte inalienabilă a bibliotecilor respective, unde aceste materiale nici pe departe nu sînt folosite în modul cuvenit.

Vă rog să lămuriţi de ce această hotărîre a C.C.P. este atît de defectuos aplicată şi, totodată, să daţi instituţiilor din subordinea dumneavoastră dispoziţiile, circularele şi instrucţiunile cuvenite.

În legătură cu măsurile pe care le-aţi luat, vă rog să mă informaţi în scris prin intermediul tovarăşului Gorbunov, directorul treburilor C.C.P.

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului,

V. Ulianov (Lenin)

Scrisă la 7 octombrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

401

*MAREA ARAL. SOVIETUL DIN BUGUN AL PESCARILOR ŞI MUNCITORILOR DE PE ŢĂRMUL DE NORD[290]

Către tovarăşii muncitori pescari de la Marea Aral

Dragi tovarăşi,

Aţi aflat, desigur, şi dv. că o mare calamitate, o foamete nemaipomenită, s-a abătut asupra întregii regiuni a Volgăi şi a unei părţi din ţinutul Uralului. Din gubernia Astrahan şi pînă în Republica Tătară şi în Gubernia Perm, pretutindeni seceta a pîrjolit aproape complet cerealele şi iarba. Milioane de oameni — muncitori şi ţărani muncitori — sînt ameninţaţi să piară de foame, se sting încă de pe acum, şi aceeaşi soartă o au milioane de vite.

Pe ruşi şi pe musulmani, pe cei stabili şi pe cei nomazi — pe toţi, deopotrivă, îi aşteaptă o moarte necruţătoare, dacă nu le vin în ajutor tovarăşii lor — munci-

www.dacoromanica.ro

tori şi ţărani muncitori, ciobani şi pescari din regiunile care se află într-o situaţie mai favorabilă. Se înţelege că Puterea sovietică, la rîndul ei, se grăbeşte să-i ajute pe înfometaţi; ea a şi trimis din timp peste 12 000 000 de puduri de cereale pentru însămînţările de toamnă şi trimite acum produse alimentare, organizează cantine etc. Dar toate aceste măsuri nu sînt suficiente. Calamitatea e atît de mare, iar Republica sovietică e atît de ruinată de războiul ţarist şi de albgardişti, încît cu resursele alimentare oferite de stat putem hrăni, cu multă greutate, pînă la recolta viitoare cel mult un sfert din numărul celor aflaţi în nevoie.

Nici pe ajutorul bogătaşilor capitalişti nu ne putem bizui. Capitaliştii care se află azi în fruntea celor mai puternice state din lume — Anglia, S.U.A., Franţa — au declarat, ce-i drept, că şi ei sînt de acord să dea ajutor ţărănimii noastre din regiunile înfometate, dar în condiţii care ar însemna trecerea în mîinile lor a întregii puteri asupra republicii noastre muncitoreşti-ţărăneşti. Acest lucru e şi de înţeles. Căci nu s-a mai văzut niciodată ca asemenea lipitori ale oamenilor muncii, cum sînt capitalistul şi cămătarul, să-i ajute în chip dezinteresat. Clasa capitaliştilor a căutat totdeauna să profite de foamea care-i chinuie pe oamenii muncii, pentru a le înrobi trupul şi sufletul. Şi de data asta capitaliştii vor să profite de foametea care bîntuie la noi, pentru a desfiinţa libertatea pe care am dobîndit-o cu sîngele nostru, pentru a smulge pe vecie puterea din mîinile muncitorilor şi ţăranilor şi a instaura din nou domnia ţarului, a moşierului, a patronului, a poliţaiului, a cinovnicului.

Înfometaţii din guberniile Kazan, Ufa, Samara şi Astrahan îşi pun toată nădejdea în strînsa solidaritate proletară a oamenilor muncii, care au, ca şi ei, mîinile bătătorite, care-şi cîştigă, ca şi ei, pîinea în sudoarea frunţii lor, şi nu trăiesc din exploatarea altora. La voi, la Marea Aral, se prinde destul peşte, şi voi n-o s-o duceţi prea greu. De aceea e cazul să daţi o parte din peştele prins de voi pentru bătrînii şi bătrînele care rabdă cumplit de foame, pentru cei 8 000 000 de truditori sleiţi

www.dacoromanica.ro

de putere care, în permanenţă flămînzi, trebuie să muncească din greu pe ogoare aproape un an de zile pînă la noua recoltă, în sfîrşit, pentru cei 7 000 000 de copii care sînt cei dintîi ameninţaţi să piară.

De aceea, dragi tovarăşi, pescari şi muncitori de la Marea Aral, trebuie să fiţi cît mai darnici cu putinţă. Nu numai că veţi face un act de omenie, dar veţi contribui totodată la consolidarea revoluţiei muncitoreşti. Fiindcă veţi arăta astfel lumii întregi şi în primul rînd tuturor oamenilor muncii, că puterea statului sovietic, care e un stat al muncitorilor şi se sprijină pe solidaritatea deplină a proletarilor din cele mai îndepărtate colţuri, este de neînvins.

Întreaga clasă muncitoare să se ridice, ca un singur om, spre a vindeca rana, deosebit de gravă, a regiunii Volga, şi această regiune, în anii ce vin, ne va răsplăti la rîndul ei cu grînele rodnicului ei pămînt. Numai în felul acesta vom putea să menţinem Puterea sovietică şi să apărăm libertatea cucerită, împotriva tuturor atentatelor criminale puse la cale de capitaliştii din lumea întreagă.

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului,
V. Ulianov (Lenin)

Scrisă la 7 octombrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipăreşte după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

402

CĂTRE G.I. KRUMIN[291]

Examinaţi proiectul de faţă şi după aceea o să-i dăm o formă definitivă:

Se consideră că e absolut necesar să se acorde o mai mare atenţie culegerii *de date* (prin corespondenţi speciali, fără ca ei să fie angajaţi *numaidecît în acest scop*, prin toţi împuterniciţii speciali ai *Consiliului Muncii şi Apărării* şi ai comisariatelor poporului; în sfîrşit — şi ceea ce este mai important — din *obişnuitele* dări de

www.dacoromanica.ro

seamă de pe teren *pe care le primesc* organele de resort), — de date care vin direct de la organele locale (uzine, mine, diferite parcele de pădure sau exploatări forestiere etc.). Strîngerea de date nu numai de la direcţiile generale, dar şi de la organele care lucrează direct pe teren, precum şi *a n a l i z a* lor, trebuie să devină una din sarcinile cele mai importante ale ziarului „*Ekonomiceskaia Jizn*".

V. Ulianov (Lenin)

Scrisă la 7 octombrie 1921

Publicată pentru prima oară la 26 ianuarie 1924, în ziarul „Ekonomiceskaia Jizn" nr. 96

Se tipăreşte după facsimil

403

CĂTRE P.A. KRASIKOV

8.X

Tovarăşe Krasikov,

Biroul Organizatoric a suspendat ieri procesul (de la comisia de disciplină de pe lîngă Consiliul sindical guvernial Moscova) şi a transferat dosarul la Comisariatul poporului pentru justiţie.

Acum e necesar ca în cursul zilei de luni să-mi prezentaţi concluziile dumneavoastră.

După părerea mea ar trebui:

(a) să publicaţi o scurtă relatare în presă (are cine s-o facă?) *începînd* cu procesul lui Maiakovski versus* Skvorţov**

(b) să precizaţi sau să *modificaţi* neapărat pe cale legislativă legea respectivă. Mă veţi informa luni în legătură cu această chestiune.

N-aţi putea să faceţi acest lucru *împreună* cu cei de la Consiliul Central al Sindicatelor?

Aştept răspuns***. *Lenin*

Scrisă la 8 octombrie 1921

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

* — contra. — *Nota trad.*

** Vezi volumul de faţă, documentul 271. — *Nota red.*

*** Vezi volumul de faţă, documentul 413. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

404

CĂTRE G.M. KRJIJANOVSKI[292]

G.M.,

Dacă sînteţi de acord cu conţinutul acestui mesaj, vă rog să mi-l restituiţi; am să-l dau la dactilografiat, iar după aceea am să-l trimit (cui? dumneavoastră?). Mă îndoiesc dacă face să-l trimit. Nu vi se pare că ar fi ceva *prea* „ostentativ"? Ar aduce vreun folos *r e a l ?*

Lenin

Scrisă la 8 sau 9 octombrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după manuscris

405

O TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI A.I. POTEAEV ŞI O DISPOZIŢIE CĂTRE SECRETARĂ

(De controlat exactitatea adresei la Meisner, Direcţia generală a industriei piscicole)

Astrahan

Tovarăşului *Poteaev*, preşedintele Direcţiei generale a industriei piscicole

9.X.1921

Am primit scrisoarea dumneavoastră din 21.IX[293]. Publicaţi o descriere a noilor procedee în ziarele de la Astrahan, cît şi în cele de aici, din capitală. Propunerile cu privire la fabricarea butoaielor trimiteţi-le telegrafic Consiliului Muncii şi Apărării.

Preşedintele C.M.A., *Lenin*

Am răspuns printr-o telegramă la 9.X.

Vedeţi care e răspunsul lui Poteaev şi prezentaţi-l la *C. M. A.*

Lenin

9.X

Publicate pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăresc după manuscris

www.dacoromanica.ro

РОССИЙСКАЯ
СОЦИАЛИСТИЧЕСКАЯ
ФЕДЕРАТИВНАЯ
Советская Республика.

ПРЕДСЕДАТЕЛЬ
СОВЕТА
Народных Комиссаров.

Москва, Кремль.

9. X 192..г.
№.....

(Проверить адрес у Мейснера в наркомпочтеле)

Астрахань

Председателю Губисполкома

Потееву

Получил ваше письмо от 21/9 описание новых приемов дайде в печать и в Астрахани и в Москве предложения насчет бондарного дела. Телеграфируйте в СТО

Председатель Ленин

Telegramă adresată lui A.I. Poteaev. — 9 octombrie 1921.

www.dacoromanica.ro

406

CĂTRE L.A. FOTIEVA

Pentru *Fotieva*

A trecut o lună. Cereţi să vi se trimită o scurtă informare, citiţi-o şi spuneţi-mi şi mie care e situaţia[294].

Lenin

9.X

Scrisă la 9 octombrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după manuscris

407

*TELEGRAMĂ ADRESATĂ TUTUROR COMITETELOR EXECUTIVE GUBERNIALE, COMITETELOR GUBERNIALE DE PARTID, CONSILIILOR SINDICALE GUBERNIALE, COMITETELOR GUBERNIALE PENTRU PROBLEMELE MUNCII

10 octombrie 1921

Ca urmare a înrăutăţirii care s-a produs, în perioada mai—iulie, în situaţia alimentară din Donbass, zeci de mii de muncitori au părăsit minele şi s-au împrăştiat, o parte din ei ieşind chiar din zona bazinului carbonifer. Deosebit de accentuată este tendinţa de evadare a lucrătorilor de la abataje, al căror număr, în cursul lunii august, a scăzut de la 16 000 la 10 000, precum şi a muncitorilor calificaţi de la cazane. Acum în Donbass s-a creat o situaţie alimentară stabilă, şi anume: s-au adus rezerve de cereale pentru trei luni, iar cantitatea lor va fi sporită. E necesar să desfăşuraţi o amplă acţiune de propagandă pentru întoarcerea în mine a unor categorii de mun-

www.dacoromanica.ro

citori din subteran care au plecat din Donbass, ca: lucrători de la abataje și de la sănii, armatori, sondori, săpători de puțuri, vagonetari, precum și cazangii și mecanici. Alți muncitori, în afara celor din categoriile menționate, nu trebuie trimiși. În acțiunea de propagandă trebuie să explicați: 1) că aprovizionarea cu pîine este complet asigurată; 2) că se introduc noi reguli de retribuire a muncii în produse alimentare și bani în raport cu productivitatea, înlăturîndu-se nivelarea care se practică la retribuirea în produse alimentare și bani; 3) că de reîntoarcerea muncitorilor depinde în mare măsură succesul campaniei de aprovizionare în Ucraina, care este frînată de lipsa combustibilului necesar pentru transporturile de produse alimentare.

Președintele C.M.A., *Lenin**

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipărește după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

408

TELEGRAMĂ ADRESATĂ PREȘEDINTELUI C.C.P. AL R.S.S. BIELORUSE

Bielorusia, Președintelui Consiliului Comisarilor Poporului

O copie pentru comisia economică

Raportul prezentat de Teumin[295] Comisariatului poporului pentru comerțul exterior nu dă răspuns la întrebările puse de Consiliul Muncii și Apărării, întrucît nu oferă material cifric. La telegramele nr. 01 090 din 8 septembrie, nr. 01 134 din 14 septembrie, nr. 01 161 din 19 septembrie, nr. 01 204 din 1 octombrie și nr. 01 220 din 5 octombrie, primite din partea directorului treburilor C.C.P., comisia economică din Bielorusia trimite răspunsuri pur formale sau nesatisfăcătoare. Vă rog să cereți imediat de la comisia economică toate telegramele

* Telegrama este semnată și de V.M. Molotov, secretar al C.C. al P.C.(b) din Rusia. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

menționate, să faceți cercetările cuvenite, iar pe cei ce se vor dovedi vinovați de tărăgăneală birocratică și sabotaj să-i deferiți justiției. Situația cerută, cu semnătura președintelui comisiei economice, trebuie trimisă numaidecît. Comunicați-mi telegrafic de primirea telegramei și de executarea dispoziției.

10 octombrie

Președintele Consiliului Comisarilor Poporului,

Lenin

Scrisă la 10 octombrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Cul geri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipărește după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

409

CĂTRE V.M. MOLOTOV, PENTRU MEMBRII BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA

Mi-a fost prezentată această chestiune abia după terminarea ședinței Biroului Politic.

Vă rog să trimiteți de urgență prezenta scrisoare tuturor membrilor Biroului Politic, pentru ca ei să-și exprime votul în scris.

10.X

Tovarășe Molotov,

M-am înțeles cu tov. Unșliht să suspende executarea sentinței în procesul lui Nazvanov și am să pun această chestiune în discuția Biroului Politic.

În legătură cu Nazvanov am primit astă-vară (încă înainte de arestarea lui) o scrisoare de la Krasin. Îmi propunea să atrag în muncă pe acest inginer, care, după cum spunea el, este un element deosebit de valoros.

Krjijanovski mi-a relatat că îl cunoaște pe Nazvanov, că nu o dată a avut cu el, după 25.X.1917, discuții deosebit de aprinse și că era cît pe-aci să-l dea afară din casă pentru părerile lui antisovietice. Dar în primăvara sau

www.dacoromanica.ro

vara anului 1921 a observat, cică, la el o schimbare și l-a luat să lucreze la *Comisia de stat a planificării*.

În afară de asta, au fost la mine doi tovarăși de la C.C. al sindicatului muncitorilor din industria zahărului și, la întrebarea mea, au dat referințe bune despre Nazvanov, pe care le-au consemnat și în scris. Pe baza celor arătate pînă aci pun această chestiune în discuția Biroului Politic.

Propun: dacă e nevoie, să căutăm scrisoarea lui Krasin și referințele scrise date de cei doi muncitori. Dacă Biroul Politic hotărăște, o să caut eu aceste două documente.

În ce mă privește, propun să fie anulată sentința Cekăi din Petrograd și să fie aplicată cea propusă de Agranov (ea se află aici la dosar), adică doi ani închisoare cu eliberarea condiționată[296].

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Scrisă la 10 octombrie 1921 *Se tipărește pentru prima oară, după manuscris*

410

CĂTRE BIROUL POLITIC AL C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA[297]

Consider că chestiunea este extrem de importantă și de urgentă, întrucît contractarea unui împrumut în Italia, *fără ca* această țară să ceară *recunoașterea vechilor datorii*, poate să însemne străpungerea blocadei financiare.

Propun să fie numită *imediat*, pentru un termen scurt (2—4 zile), o comisie secretă din partea Biroului Politic. Ea ar putea fi compusă, bunăoară, din: Litvinov, Șeinman, Radcenko, Krestinski (cu dreptul de a fi înlocuit cu un alt membru al colegiului Comisariatului poporului pentru finanțe), Bogdanov (cu același drept).

www.dacoromanica.ro

Am putea oferi drept garanţie: o pădure (o concesiune în nordul ţării); petrol, în regiunea rîului Uhta sau în aceea a rîului Emba; mine de cupru etc.

Lenin

11.X

(Sarcina comisiei: (în termen de 2—4 zile) să studieze *în mod special* propunerea Italiei, iar apoi principiile *generale* ale garanţiilor.)

Scrisă la 11 octombrie 1921 *Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris*

411

CĂTRE M.L. RUHIMOVICI[298]

11.X

Tovarăşe Ruhimovici,

Am citit raportul întocmit de dumneavoastră, şi acum vă ocărăsc de mama focului.

El se prezintă într-o formă cu totul neîngrijită. De ce nu v-aţi gîndit să folosiţi măcar aici, la Moscova, 2—3 ore (dacă acolo, în Donbass, nu dispuneţi de timpul necesar) pentru *a-l pune la punct?*

Este nepus la punct şi neclar.

Nu conţine tabelul necesar şi în acelaşi timp e plin de cifre inutile.

E nevoie de un scurt tabel în care să se arate: preţul în făină sau în ruble aur ş.a.m.d.

1 000 de puduri de cărbune neto la mină sau la gară etc.

Înainte de război.... — — —

Acum care e preţul etc. la întreprinderile Direcţiei centrale a industriei cărbunelui — — — — —

(minele mari).

Şi la acestea cu condiţia menţionată de dumneavoastră (îndeplinirea cu deplin succes a întregului program de aprovizionare colectivă?) — — — —

www.dacoromanica.ro

La minele mici date în arendă — — — —

Totul era să întocmiți un asemenea tabel!

Și dumneavoastră tocmai un asemenea tabel n-ați fost în stare să prezentați.

Toate tabelele dumneavoastră ar fi trebuit să fie grupate într-un mic capitol special, ca o detaliere și o argumentare foarte precisă a tabelului principal, fundamental.

Mai departe. Nu s-a arătat clar: cutare persoane *competente* (numele, vechimea lor în muncă, titlul?) susțin că minele mici *nu* sînt rentabile.

Cutare persoane (numele lor etc.) sînt de părere contrară.

Aceasta este o chestiune importantă, dar ea a fost escamotată.

În al treilea rînd. Care e concluzia? Trebuia să scoateți în evidență ceea ce este discutabil.

Să fie date în arendă minele mici?

În prezent acest lucru e indiscutabil.

În raportul dumneavoastră, chestiunea e bagatelizată și neclar expusă, și *în acest caz* ce mai rămîne de discutat?

Pe cît se vede, trebuia arătat dacă:

1) este necesar să se facă imediat *reparații* la o serie de mine mari *(la care?* dați *numele lor)* și ca ele să fie scoase din funcție în vederea reparațiilor, producția respectivă urmînd s-o dea minele mici?

2) Să fie date în arendă *și* minele *mijlocii?*

3) — — și anume *prin intermediul* comisiei economice din bazinul Donețului?

Toate acestea nu sînt limpede arătate. Și eu, ca și oricine citește acest raport, trebuie *să-l pun la punct*, cu toate că asta era *sarcina dumneavoastră*.

În felul acesta pot fi anihilate și cele mai bune intenții!

Pentru ca totul să fie clar ar fi nevoie ca în *planul dumneavoastră* să indicați: se vor închide pentru reparații cutare mine. Minele mici vor da în termen de 2 ani 900 000 000 (sau cît anume?) ș.a.m.d.

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Scrisă la 11 octombrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipărește după manuscris

www.dacoromanica.ro

412

CĂTRE M.L. RUHIMOVICI

12.X

Tovarăşe Ruhimovici,

Stalin mi-a spus că v-aţi simţit tare jignit de cele spuse de mine în scrisoare*.

Degeaba însă. N-am avut cîtuşi de puţin intenţia să vă jignesc.

M-am supărat pentru că am luat *în serios* ideile dumneavoastră. Chiar eu am chemat ieri la telefon pe *Ramzin* (un savant de primul rang şi totodată foarte conştiincios) şi pe *Smilga* şi le-am vorbit despre chestiunea asta. Smilga *mi-a promis* că va convoca o comisie formată din Bajanov, Ramzin şi dumneavoastră.

Trebuie să ştii *să lupţi* şi să nu fii prea modest, cum sînteţi dumneavoastră.

Scrisoarea pe care v-am trimis-o n-am arătat-o *nimănui*.

Pregătiţi-vă mai bine pentru lucrările comisiei, şi, dacă ideile dumneavoastră n-o să fie acceptate de membrii ei, comunicaţi-mi într-o formă clară şi precisă în ce constă „opinia separată“[299].

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Scrisă la 12 octombrie 1921

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

413

ÎNSEMNĂRI PE O SCRISOARE A LUI P.A. KRASIKOV ŞI O NOTĂ ADRESATĂ ACESTUIA[300]

Vladimir Ilici,

În legătură cu cazul Litkens şi Lengnik, deocamdată se pot spune cu certitudine următoarele:

1) Potrivit prevederilor articolului 8 din decret[301], litigiul provocat de concedierea ilegală a unor muncitori şi funcţionari nu este de competenţa comisiei de disciplină.

* Vezi documentul precedent. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

2) Doi dintre implicaţi (Litkens şi Lengnik) fac parte din categoria persoanelor numite de C.C.P., şi, de aceea, nu pot fi judecaţi de o comisie de disciplină pentru acte comise în exerciţiul funcţiunii.

3) De fapt, cazul lor se încadrează în normele generale sau în prevederile decretului din 27 ianuarie 1921.

4) Secţia noastră de anchetă penală a primit deja dosarul, dar trebuie să strîngem lămuriri suplimentare în legătură cu fondul acuzaţiilor formulate, întrucît procesul s-a judecat în mod haotic, încălcîndu-se cele mai elementare norme de procedură, şi, în afară de asta, din partea lui Litkens şi Lengnik ne vin noi documente, care anterior nu figurau în dosar. Ca atare, concluziile de fond vor fi comunicate în decurs de 2—3 zile.

5) Dat fiind că unele articole din decretul cu privire la comisiile de disciplină sînt neclare şi insuficient coordonate între ele şi că decretul, luat în ansamblu, nu este nici el în concordanţă cu legislaţia generală, ar fi cazul ca Consiliul Comisarilor Poporului să adopte o hotărîre generală în legătură cu revizuirea decretului cu privire la comisiile de disciplină (la aceeaşi concluzie a ajuns şi comisia Biroului Organizatoric).

Prin urmare, trebuie prezentat **numaidecît** Micului C.C.P. următorul proiect de hotărîre: „Se consideră că revizuirea decretului este necesară şi se însărcinează Comisariatul poporului pentru justiţie (de comun acord cu Consiliul Central al Sindicatelor?) să facă acest lucru în termen de trei zile".

6) În ce priveşte articolul care urmează să fie publicat în presă, el va fi scris de Krîlenko sau de Goihbarg.

Comunicaţi-mi, vă rog, unde va apărea şi cînd anume.

7) Cu cei din Consiliul Central al Sindicatelor vom încerca să ajungem la o înţelegere în ce priveşte tezele, cedîn-

↖ cînd anume?

du-le lor domeniul eticii tovărăşeşti şi al disciplinei, dar scoţînd din competenţa lor infracţiunile şi abaterile comise în exerciţiul funcţiunii.

P. Krasikov

Tovarăşe Krasikov,

Tare mi-e teamă că şi de data asta treaba o să se împotmolească. Vă rog *să-mi înapoiaţi* această scri-

www.dacoromanica.ro

soare, după ce veţi adăuga *cîteva cuvinte*, în care să indicaţi (pe puncte): *cînd anume?*

Pentru numele lui dumnezeu, nu lăsaţi ca treaba să se împotmolească, pentru că haosul ar dăinui şi de acum încolo şi s-ar adînci chiar.

Al dumneavoastră, *Lenin*

12.X

Scrise la 12 octombrie 1921

Publicate pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăresc după manuscris

414

CĂTRE V.M. MOLOTOV, PENTRU MEMBRII BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA

12.X

Tovarăşe Molotov,

Vă rog să citiţi acest proiect de hotărîre şi să-l arătaţi numai *membrilor Biroului Politic*. Să fie *secret*.

Eu sînt *pentru* eliberarea lui Tomski din funcţia pe care o deţine în Turkestan, deoarece pînă şi Rudzutak, care îi e prieten, mi-a spus ieri:

(1) Dacă eu sînt pe $^3/_4$ „colonialist", apoi Tomski e pe $^5/_4$.

(2) Pentru mine e uimitor cît de repede şi-a însuşit Tomski tonul „de comandă".

(3) Eu (Rudzutak) am vrut să aranjez o întîlnire între Tomski şi Rahimbaev. Dar *Tomski a refuzat*.

Şi nu mai ştiu cum o să lucreze ei împreună.

Aceste trei observaţii, făcute de un prieten al lui Tomski sînt cît se poate de caracteristice[302].

Lenin

Scrisă la 12 octombrie 1921

Se tipăreşte pentru prima oară după manuscris

www.dacoromanica.ro

415

CĂTRE M.I. GLEASSER[303]

Dacă ei „în unanimitate" au ajuns la această concluzie, eu sînt gata să semnez imediat hotărîrea, şi atunci totul s-a terminat. Să semneze *toţi* membrii (subcomisiei şi comisiei), şi atunci o să semnez şi eu.

Dar dacă lucrurile nu stau aşa şi e cumva nevoie de o şedinţă a comisiei la care să particip şi eu, atunci să fixăm chiar acum data: azi la *ora 9*, mîine la *12* sau vineri la *12*.

Daţi-i un telefon lui Kurski.

Scrisă la 12 octombrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după manuscris

416

CĂTRE V.V. KUIBÎŞEV[304]

12.X.1921

Tovarăşe Kuibîşev,

Vă rog ca, în completare la materialele pe care le-am primit în legătură cu acordul cu grupul Rutgers, să mai lămuriţi următoarele chestiuni:

1) toţi vorbesc de o cheltuială de 300 000 de dolari care cade asupra noastră.

Dar la paragraful 4 *a)* se spune:

„Guvernul sovietic alocă cîte 100 de dolari *pentru fiecare muncitor strămutat*",

iar după cum reiese din paragr. 5 a) şi b) se strămută 2 800 + 3 000 = 5 800.

Nu cumva cheltuielile noastre o să se ridice la 600 000 de *dolari?*

Sau să adăugăm această clauză limpede: cîte 100 de dolari pentru cei *3 0 0 0* de oameni care urmează să lucreze la uzina „Nadejdinski", şi atîta tot?

www.dacoromanica.ro

2) De ce nu figurează o declarație *scrisă*, în care cei trei — Rutgers, Haywood și Callwert — să menționeze că *vor semna* „angajamentul" ce se anexează la dosar?

Vă rog să dați chiar astăzi dispoziție să se întocmească un asemenea angajament, și neapărat în limba *engleză*.

3) Sfîrșitul paragr. 8 (obligația noastră de a restitui cheltuielile făcute de ei) ar trebui să fie expus mai precis într-un paragraf special: „Guvernul sovietic se obligă să restituie cheltuielile numai în cutare cazuri și numai în cutare condiții".

4) Amendamentele lui Rutgers și ale altora la textul adoptat de prezidiul Consiliului economic superior au un caracter ultimativ?

Vă rog să-mi trimiteți răspunsul dumneavoastră (+ angajamentul în limba engleză) și *să trimiteți înapoi această scrisoare mîine, joi 13.X* pe adresa lui *Molotov*, secretar al Comitetului Central.

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipărește după manuscris

417

TELEGRAMĂ ADRESATĂ TUTUROR COMISIILOR ECONOMICE

Către președinții comisiilor economice guberniale și regionale;
Rostov pe Don — consiliul economic al ținutului;
Novonikolaevsk — Consiliul economic din Siberia;
Harkov — Consilul economic din Ucraina
Spre cunoștința tuturor consiliilor comisarilor poporului din republicile autonome
Cîte o copie: Comisariatului poporului pentru aprovizionare, Consiliului economic superior, Comisariatului poporului pentru Inspecția muncitorească-țărănească și Uniunii centrale a cooperativelor de consum

În ședința sa din 7 octombrie, Consiliul Apărării a hotărît să interzică instituțiilor și întreprinderilor de stat

www.dacoromanica.ro

orice fel de vînzări, cu excepţia acelora care sînt prevăzute în mod clar de legile cu privire la cotele procentuale. În scopul păstrării fondului de mărfuri al statului pentru efectuarea unui schimb sistematic de mărfuri prin intermediul organelor respective ale Comisariatului poporului pentru aprovizionare şi ale Uniunii centrale a cooperativelor de consum, precum şi în scopul preîntîmpinării cazurilor de vînzare de către organele din domeniul producţiei a produselor destinate aprovizionării Armatei Roşii, dispun să urmăriţi, pe propria dumneavoastră răspundere, ca această hotărîre a Consiliului Muncii şi Apărării să fie riguros respectată şi să nu admiteţi ca organele din domeniul producţiei să vîndă nici un fel de mărfuri sau produse, cu excepţia celor aprobate prin hotărîrile şi decretele cu privire la prelevările pentru fondul în natură.

Preşedintele C.M.A., *Lenin*

Scrisă la 12 octombrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

418

CĂTRE N.P. GORBUNOV

13.X.1921

Tov. Gorbunov,

Vă rog ca, după ce în prealabil vă veţi pune de acord cu preşedintele Micului C.C.P. (şi veţi lămuri lucrurile cu secretarii), să luaţi măsuri ca sistemul de convocare a raportorilor (atît la Marele C.C.P. cît şi la Micul C.C.P.) să fie modificat.

Acum raportorii sînt convocaţi la şedinţă fără o programare precisă şi sînt nevoiţi să aştepte ore întregi.

Un asemenea procedeu e pur şi simplu scandalos şi barbar.

Trebuie luate măsuri ca ei să fie convocaţi la o *anumită oră*.

www.dacoromanica.ro

Printr-un *dublu* control telefonic, cu scopul de a stabili dacă e nevoie de raportori şi de care anume, precum şi printr-o justă delimitare a problemelor ce urmează să fie examinate în şedinţa respectivă (a celor pentru care e nevoie de raportori şi a celor pentru care nu e nevoie) se poate — şi trebuie — să se facă în aşa fel ca raportorii *să nu aştepte mai mult de 15 minute.*

Vă rog să elaboraţi numaidecît un asemenea sistem, cumpănind cu multă grijă toate amănuntele lui, şi să-mi comunicaţi textul hotărîrii respective după ce ea va fi adoptată de Micul C.C.P.

Preşedintele C.C.P., *V. Ulianov (Lenin)*

Publicată pentru prima oară la 21 ianuarie 1925, în ziarul „Pravda" nr. 17

Se tipăreşte după manuscris

419

CĂTRE L.B. KAMENEV[305]

Tovarăşe Kamenev,

Pe Noghin îl trimitem în Turkestan. Pentru treaba asta ar trebui să fie repartizaţi *ceva mai mulţi străini.* Operaţiile de achiziţionare de cereale în străinătate se desfăşoară destul de bine.

Vă rog să staţi de vorbă cu Frumkin sau să-i scrieţi cîteva rînduri.

13. X *Lenin*

Scrisă la 13 octombrie 1921

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

420

CĂTRE SIDNEY HILLMAN

13.X.1921

Tovarăşe Hillman,

Vă mulţumesc din tot sufletul pentru ajutorul ce ni l-aţi dat. Datorită dumneavoastră a putut fi repede reali-

www.dacoromanica.ro

zat un acord cu privire la organizarea ajutorării Rusiei Sovietice de către muncitorii americani[306]. Deosebit de important este, totodată, că problema organizării acestui ajutor este pusă acum şi în faţa muncitorilor care *nu* sînt comunişti. În întreaga lume, şi mai ales în ţările capitaliste cele mai avansate, există milioane de muncitori care în prezent nu împărtăşesc vederile comuniştilor, dar care sînt totuşi dispuşi să sprijine Rusia Sovietică, să ajute şi să hrănească pe înfometaţi, sau măcar pe o parte din ei, şi totodată să contribuie la efortul de refacere a economiei Republicii Sovietice Federative Socialiste Ruse. Asemenea muncitori repetă cu deplină convingere — şi, ceea ce este mai important, nu numai repetă, dar şi traduc în viaţă — cuvintele conducătorilor Internaţionalei sindicale de la Amsterdam (care este categoric ostilă comunismului), anume că orice victorie pe care burghezia internaţională ar repurta-o împotriva Rusiei Sovietice ar însemna o mare victorie a reacţiunii internaţionale împotriva clasei muncitoare în general.

Rusia Sovietică îşi încordează toate forţele pentru a birui foametea, ruina şi dezorganizarea. Sub acest raport, ajutorul financiar al muncitorilor din lumea întreagă, împreună cu sprijinul lor politic şi moral prezintă pentru noi o importanţă cu totul deosebită. America, bineînţeles, se situează în fruntea statelor ai căror muncitori ne pot ajuta, ne ajută de pe acum şi — sînt profund convins — ne vor ajuta şi pe viitor într-o măsură mult mai mare.

Devotaţi cauzei noastre comune, energicii muncitori înaintaţi din America se vor situa în fruntea tuturor muncitorilor dintr-o serie de ţări industriale, care pun la dispoziţia Rusiei Sovietice cunoştinţele lor tehnice şi sînt gata să îndure tot felul de privaţiuni, numai să ajute republicii muncitoreşti-ţărăneşti să-şi refacă economia. Dintre mijloacele paşnice de luptă împotriva opresiunii capitalului financiar internaţional, împotriva reacţiunii internaţionale, nu există un altul care să promită o victorie atît de sigură şi de rapidă ca ajutorul ce se

www.dacoromanica.ro

acordă pentru redresarea economiei naţionale a Rusiei Sovietice.

Transmiteţi salutări cordiale tuturor muncitorilor care, într-un fel sau altul, acordă sprijin Rusiei Sovietice.

N. Lenin

Publicată pentru prima oară în 1930, în: V.I. Lenin. Opere, ed. 2—3, vol. XXVII

Se tipăreşte după manuscris

421

TELEGRAMĂ ADRESATĂ TUTUROR COMITETELOR SILVICE ŞI TUTUROR SECŢIILOR GUBERNIALE ALE CEKĂI

Către comitetele silvice guberniale, raionale, regionale şi de cale ferată şi către secţiile guberniale ale Cekăi
(Cîte o copie pentru Ceka din Rusia şi pentru Inspecţia muncitorească-ţărănească, tovarăşului Avanesov)

În ciuda repetatelor avertismente date de Direcţia centrală a industriei forestiere, comitetele silvice continuă să întîrzie cu prezentarea dărilor de seamă despre mersul lucrărilor lor sau le prezintă într-o formă incompletă sau necorespunzătoare. La urma urmelor, trebuie să înţeleagă şi ele că lipsa unor date precise cu privire la completarea fondului de lemne şi de materiale îngreuiază considerabil activitatea de planificare şi repartizare desfăşurată de organele centrale şi are grele repercusiuni asupra tuturor ramurilor economiei naţionale, întrucît combustibilul lemnos este acela care asigură activitatea întregii industrii a statului şi bunul mers al căilor ferate, iar materialul lemnos, pe lîngă faptul că satisface nevoi stringente ale ţării, constituie o bază reală pentru comerţul exterior, fără de care refacerea economică a republicii este cu neputinţă. Prin prezenta cer în mod categoric tuturor comitetelor silvice ca în cel mai scurt timp să pună ordine în sistemul dărilor de seamă cu privire la doborîrea arborilor, scoaterea lor din pădure, predarea lemnelor, a manganului şi a materialelor lemnoase; toate

www.dacoromanica.ro

organele guberniale ale Cekăi să urmărească respectarea riguroasă a termenelor şi formelor stabilite de Direcţia centrală a industriei forestiere. Preşedinţii comitetelor silvice sînt obligaţi să asigure, pe propria lor răspundere, trimiterea de urgenţă a unui răspuns exact, care să cuprindă numele tuturor acelora care răspund personal de prezentarea dărilor de seamă[307].

Preşedintele C.C.P., *Lenin**

Scrisă la 13 octombrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după un text dactilografiat completat şi semnat de V.I. Lenin

422

CĂTRE N.P. GORBUNOV

13.X.1921

Tovarăşe Gorbunov,

1) Broşura asta trebuie s-o înapoiaţi autorului (după ce vă notaţi titlul ei şi locul de muncă al autorului)[308].

2) Căutaţi să aflaţi în care dintre biblioteci există această carte.

3) Întrebaţi-l într-o scrisoare pe inginerul N.S. Vetcinkin dacă n-ar putea să scrie pentru „*Ekonomiceskaia Jizn*" sau „*Izvestiia*" *un articol* pe această temă.

Să scrie o mică broşură, care să cuprindă, într-un capitol suplimentar, concluzii din *noile publicaţii de specialitate* din străinătate (1914—1921).

4) Să propuneţi prezidiului Consiliului economic superior:

(a) să dispună organizarea, de comun acord cu Departamentul armatei, a unei evidenţe exacte a maşinilor rutiere existente la noi în ţară;

(b) să numească persoane care să răspundă de evidenţa şi folosirea acestor maşini (probabil că la *Comitetul pentru construcţii de stat de pe lîngă Consiliul economic superior* se vor fi găsind astfel de persoane);

* Telegrama mai e semnată şi de V.A. Trifonov, subşeful Direcţiei generale a combustibilului, şi K.H. Danişevski, şeful Direcţiei centrale a industriei forestiere. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

(c) să examineze dacă n-ar fi cazul să repartizeze pentru aceste lucrări măcar un număr mic de tractoare şi să aibă grijă ca ele să se desfăşoare în mod sistematic.

Preşedintele C.C.P., *V. Ulianov (Lenin).*

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după manuscris

423

CĂTRE A.M. IGNATIEV

13.X.1921

Tovarăşe Ignatiev,

Mi s-a spus că nici de data asta nu vreţi să lucraţi la Depozitul de obiecte de valoare al statului şi că pregătiţi un memoriu pe care vreţi să mi-l prezentaţi mie.

Protestez în mod categoric.

N-am să citesc nici un memoriu.

Vă rog să lăsaţi încolo memoriul şi, începînd *chiar de mîine*, să treceţi la treabă.

Înapoiaţi-mi, vă rog, acest bilet, după ce veţi fi semnat că aţi luat cunoştinţă spre conformare.

Cu salutări,

Al dumneavoastră, *Lenin*

Publicat pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după manuscris

424

CĂTRE L.K. MARTENS

Secret

O copie pentru tov. Solţ, preşedintele Comisiei Centrale de Control

14.X.1921

Tovarăşe Martens,

Primind scrisoarea adresată de dumneavoastră lui Litvinov, îmi exprim extrema mea indignare şi tot regre-

www.dacoromanica.ro

tul meu. În calitate de persoană oficială v-aş da *cel puţin o admonestare severă*, cu consemnare în **cartea de muncă**.

Litvinov n-a procedat bine folosind o expresie *polemică, iritantă:* „prietenii lui Martens".

O asemenea expresie nu e bine aleasă, dar nu constituie un motiv să vă consideraţi ofensat.

Dumneavoastră însă i-aţi răspuns printr-o *nemaipomenită insultă:* l-aţi acuzat de „denaturare premeditată a adevărului" ş.a.m.d.

Trimit această scrisoare a mea, împreună cu o copie după scrisoarea dumneavoastră, Comisiei Centrale de Control.

Cu salutări comuniste, *Lenin*

P.S. Trebuia să-i răspundeţi lui Litvinov pe un ton calm, fără insulte.

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

425

CĂTRE MEMBRII C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA

Spre cunoştinţa tuturor membrilor Comitetului Central

Reinştein mi-a comunicat ieri că *Hammer*, un milionar american de origine rusă (stă la închisoare fiind acuzat de provocare ilegală de avort; în realitate, după cît se spune, e vorba de o răzbunare pentru simpatiile lui faţă de comunism), oferă *un milion de puduri de cereale* muncitorilor din Ural în condiţii foarte avantajoase (5%) şi acceptă să ia în comision *obiecte de preţ din Ural*, pentru a le vinde în America.

În Rusia se află fiul (şi asociatul) acestui Hammer; e medic şi i-a adus cadou lui Semaşko instrumente chirurgicale în valoare de 60 000 de dolari. A fost în Ural cu

www.dacoromanica.ro

Martens şi a promis că va ajuta la refacerea industriei din această regiune.

În curînd are să prezinte *Martens* un raport oficial.

Lenin

14.X

Scrisă la 14 octombrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

426

CĂTRE V.M. MOLOTOV PENTRU TOŢI MEMBRII BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA[309]

Tovarăşului Molotov, pentru toţi membrii *Biroului Politic*

Sînt pentru trimiterea lui Noghin în Turkestan. Béla Kun a cerut ca Noghin să fie lăsat la Internaţionala sindicală, însă eu cred că pentru asemenea funcţie trebuie folosiţi *străinii.*

Lenin

Scrisă nu mai tirziu de 14 octombrie 1921

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

427

CĂTRE G.V. CICERIN[310]

Tovarăşe Cicerin,

Mă îndoiesc că un alt comisariat al poporului ar tolera aşa ceva. După părerea mea, vinovat de treaba asta e P.P. Gorbunov, directorul treburilor C.C.P. El este obligat să elaboreze şi să prezinte spre aprobare Biroului Politic un regulament precis, în care să fie expuse drepturile Comitetului organizaţiei de partid din Moscova

www.dacoromanica.ro

şi să se arate că fără asentimentul dumneavoastră acesta nu are dreptul să scoată (în sensul larg al cuvîntului) pe nimeni.

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Scrisă nu mai devreme de 14 octombrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

428

O NOTĂ CĂTRE SECRETARĂ[311]

Întrebaţi-l pe *Reinştein* dacă asociatul lui Hammer *a semnat* contractul şi cînd am să primesc acest contract + + proiectul hotărîrii suplimentare a Consiliului Muncii şi Apărării.

Pe Kurski: despre *S.K.F.* Cînd o să fie gata contractul?

Pe Krasikov: 1) cînd are să trimită proiectul cu privire la comisiile de disciplină; 2) el sau Kurski să indice o persoană (competentă) care să cerceteze cazul cu plugurile sistem „Fowler".

Scrisă între 14 şi 24 octombrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după manuscris

429

CĂTRE V.A. AVANESOV

15.X

Tovarăşe Avanesov,

Ce ziceţi, n-ar fi bine să luăm *o parte* din uzinele de şoc, constructoare de material rulant, care se află în subordinea Consiliului economic superior şi să le trecem în subordinea Comisariatului poporului pentru comunicaţii (potrivit celor discutate ieri)?[312].

www.dacoromanica.ro

Trebuie să-l cointeresăm pe beneficiar.
Reflectaţi asupra acestei chestiuni.

Cu salutări comuniste, *Lenin*

În legătură cu problema depozitelor, am putea eventual să adoptăm o hotărîre de felul acesta:

Funcţionarii de la depozite să primească *un premiu* pentru eliberarea a $^1/_8$, $^1/_4$, $^1/_2$ din spaţiul depozitelor respective dacă vor expedia (sau vor furniza) direct conţinutul lor întreprinderilor producătoare ale statului (fabrici, sovhozuri etc.).

Un premiu similar să capete şi cei care primesc materialele din depozite dacă le furnizează aceloraşi fabrici etc.

Fără cointeresare personală n-o să ajungem la nici un rezultat. Trebuie să *ştim* să cointeresăm oamenii.

Troianovski nu-i un om deştept. *Dumneavoastră* veţi răspunde pentru un astfel de „preşedinte". Dumneavoastră personal. Luaţi aminte.

Aici e nevoie de un om deştept.

Lenin

Scrisă la 15 octombrie 1921

Publicată pentru prima oară, parţial, la 21 ianuarie 1927, în ziarul „Komsomolskaia Pravda" nr. 17

Publicată integral în 1928, în „Culegeri din Lenin", vol. VIII

Se tipăreşte după manuscris

430

CĂTRE N.N. KRESTINSKI

15 octombrie

Tovarăşe Krestinski,

Date fiind cele comunicate de dumneavoastră în scrisoare, eu nu-i mai scriu lui Ignatiev şi consider chestiunea închisă.

www.dacoromanica.ro

Prin urmare, rămîne să aranjaţi lucrurile cu Başa şi Bokii etc., fără Ignatiev[313].

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Scrisă la 15 octombrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după o copie dactilografiată

431

CĂTRE M.F. VLADIMIRSKI

15.X

Tovarăşe Vladimirski,

Vă trimit extrase din cele două hotărîri adoptate de Biroul Politic în legătură cu problema locuinţelor la Moscova. Vă rog să-mi comunicaţi:

1) cine vă ţine locul în „comisia Vladimirski"[314] în caz că sînteţi bolnav, plecat etc.;

2) dacă cumva hotărîrea Biroului Politic are nevoie de unele precizări (sau completări);

3) dacă hotărîrile au fost comunicate tuturor membrilor „comisiei Vladimirski".

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Scrisă la 15 octombrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după o copie dactilografiată

432

CĂTRE I.A. BERZIN

15.X

Tovarăşe Berzin,

Am primit scrisorica dumneavoastră din 29.IX, pentru care vă mulţumesc.

www.dacoromanica.ro

Trebuie *să vă trataţi cum trebuie.* Neapărat. Şi să vă înzdrăveniţi.

Apropo. Am citit articolul lui I. Pavlov publicat în „Pravda". E probabil ca I. Pavlov să vină la dumneavoastră pentru vreo două zile. Spuneţi-i că ar fi poate mai bine să publice articole fără semnătură, fără dată şi fără locul de domiciliere. Mă tem că altfel n-o să meargă[315].

Care este părerea dumneavoastră?

Vă rog să vă urmaţi *cu regularitate* tratamentul şi să-mi scrieţi din cînd în cînd.

Al dumneavoastră, *Lenin*

Scrisă la 15 octombrie 1921
Expediată la Londra

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

433

CĂTRE L.B. KRASIN

Tovarăşe Krasin,

Trebuie să ne îngrijim de sănătatea tovarăşului Berzin, să-l vindecăm complet. E un lucrător de valoare. Şi-a distrus sistemul nervos.

Căutaţi să-i creaţi condiţiile necesare. Găsiţi-i o locuinţă în afara oraşului. Cu sau fără telefon. Şi de acolo să vină la Londra doar pentru două ore.

Pe baza indicaţiilor unui medic bun.

Scrieţi-mi cîteva rînduri în această privinţă.

Dar cu pistoanele ce se aude? Le trimiteţi?

Cu salutări, *Lenin*

Scrisă la 15 octombrie 1921

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

www.dacoromanica.ro

434

CĂTRE L.K. MARTENS

15.X

Tovarăşe Martens,

Nu s-ar putea să-l convingem pe *Hammer* (mi-a vorbit Reinştein despre el*) să-şi asume finanţarea grupului Rutgers, pentru salvarea Uralului, *îmbunătăţind* componenţa acestui grup?, completîndu-l, să zicem, cu patru americani *pricepuţi?*

Răspundeţi-mi cît mai repede la această întrebare.

În al doilea rînd, poate că am putea trezi interesul lui Hammer pentru planul de electrificare a Uralului, astfel ca el, Hammer, să pună la dispoziţie nu numai cereale, dar şi echipament electric (pe datorie, bineînţeles).

Planul lui Rutgers trebuie să-l *corectaţi* (încercaţi să faceţi acest lucru prin Hammer), iar nu pur şi simplu să-l respingeţi[316].

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Scrisă la 15 octombrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

435

CĂTRE N.A. UGLANOV

15.X

Tovarăşe Uglanov,

Vă trimit, dumneavoastră şi lui Komarov, prezenta scrisoare, *confidenţial.*

Aveţi în vedere că această hotărîre a fost luată *înainte de* venirea comisiei Kamenev + Ordjonikidze + Zaluţki şi *independent de ea.* Ceka din Petro-

* Vezi volumul de faţă, documentul 425. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

grad nu e bună de nimic, nu e la înălțimea misiunii ei, nu dă dovadă de pricepere. Trebuie găsiți oameni mai inteligenți[317].

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Scrisă la 15 octombrie 1921 — *Se tipărește pentru prima oară după manuscris*

436

CĂTRE E.A. LITKENS[318]

Tovarășului L i t k e n s

V-au ocărît cu toții îngrozitor (și pe bună dreptate) pentru întîrziere și pentru lipsa dumneavoastră de operativitate, întrucît:

1) n-ați prezentat *m a i d e v r e m e* Biroului Politic propunerile în legătură cu Nevski și Iordanski;

2) propunerile pentru conferința consfătuirii* — în ciuda indicațiilor date *de mine* — nu le-ați însoțit cu o introducere clară.

Lenin

Scrisă mai tîrziu de 15 octombrie 1921 — *Se tipărește pentru prima oară după manuscris*

437

CĂTRE M.F. VLADIMIRSKI[319]

Tovarășe Vladimirski,

Rația acestora, cred eu, trebuie s-o asigurăm prin împunere *locală*, examinînd cu atenție problema și adoptînd o lege corespunzătoare.

Lenin

16.X

Scrisă la 16 octombrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII — *Se tipărește după o copie dactilografiată*

* Așa e în manuscris. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

438

CĂTRE G.V. CICERIN

16.X

Tovarăşe Cicerin,

Nu sînt de acord cu dumneavoastră în aprecierea situaţiei şi nici în ce priveşte măsurile pe care le preconizaţi[320]. Despre ieşirea mea şi a lui Troţki din Comitetul Executiv al Internaţionalei Comuniste nu poate fi nici vorbă.

În ce priveşte datoriile, e de ajuns să-i spuneţi lui Krasin.

Cu Urquhart sîntem *deocamdată* în dezacord în ce priveşte cota procentuală; el ne-a oferit 5% din producţia globală, iar comisia noastră a cerut 10%.

Englezii şi francezii vor să ne jefuiască. Aşa ceva nu vom îngădui. Şi nu vom da atenţie faptului că ei sînt „nemulţumiţi" de atitudinea noastră.

Am şi acordat o concesiune: aceea a unor păduri din Caucaz. În raporturile comerciale cu germanii se constată o apropiere. Se întrezăreşte o apropiere şi între noi şi Italia; ea ne oferă un împrumut. Trebuie să ne grăbim cu tratativele şi să depunem eforturi sporite în această direcţie.

Am încheiat un contract pentru cazane cu Armstrong. Avem un contract şi cu Norvegia.

Numai Anglia şi Franţa au operat o „cotitură bruscă", şi eu sînt de părere că nu trebuie să facem *nici* un fel de concesii şi nici un demers. Înţelegerea cu comisia *Hoover* constituie pentru noi un avantaj real.

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Scrisă la 16 octombrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscri

www.dacoromanica.ro

439

CĂTRE G.M. KRJIJANOVSKI

Cîte o copie pentru tovarăşii Osinski şi Avanesov şi una pentru membrii C.M.A., care să fie trimisă pe rînd tuturor ca s-o citească fiecare şi să semneze de luare de cunoştinţă

17.X.1921

Tovarăşe Krjijanovski,

Ţin să vă atrag atenţia asupra articolului tovarăşului Racovski „Foametea şi porumbul", apărut în numărul 231 (din 14.X.1921) al ziarului „Pravda".

Cele citite în acest articol mă fac să cred că *concluziile* prezentate (la 13.IX.1921, sub semnătura tovarăşului Sereda) de secţia agricolă a Comisiei de stat a planificării în ce priveşte porumbul sînt, fără îndoială, nesatisfăcătoare.

Avantajele pe care le prezintă, în multe privinţe, porumbul (şi fasolea) au fost, pe cît se pare, *îndeajuns dovedite*. Şi, dacă aşa se prezintă lucrurile, trebuie să luăm măsuri mult mai urgente şi mai energice. O deosebită importanţă are faptul că e nevoie de *10—15 ori* mai puţină sămînţă decît în mod obişnuit.

Acesta este, pe cît se pare, un argument *hotărîtor*.

Trebuie să adoptăm numaidecît o hotărîre în sensul că *întreaga* cantitate de porumb necesară pentru însămînţarea *completă a întregii* suprafeţe prevăzute pentru primăvara anului 1922, în *toată* regiunea Volgăi, să fie achiziţionată din timp.

Pentru atingerea acestui scop trebuie totodată:

1) să elaborăm o serie de măsuri, foarte precise şi minuţios gîndite, menite să ducă la o popularizare a culturii porumbului şi să-i **deprindă** pe ţărani să cultive porumb în condiţiile actuale, cînd dispun de mijloace atît de precare;

2) să examinăm de urgenţă întreaga situaţie şi să vedem dacă, în *actualele* condiţii ale gospodăriei ţărăneşti şi ţinînd seama de modul de *viaţă* şi de **deprinderile** ţăranilor, putem găsi mijloace şi căi concrete

www.dacoromanica.ro

pentru *a introduce în alimentaţia oamenilor porumbul* (cf. p. 35 din memoriul Comisiei de stat a planificării).

Vă rog să organizaţi imediat, la secţia agricolă şi în prezidiu, o dezbatere asupra acestor probleme şi să căutaţi neapărat ca în cadrul ei să fie ascultate toate părerile, de *orice* nuanţă, în ce priveşte porumbul.

În şedinţa de vineri (21.X.1921) a *C.M.A.*[321] veţi prezenta un raport în legătură cu această problemă.

Preşedintele C.M.A., *V. Ulianov (Lenin)*

Publicată pentru prima oară la 15 aprilie 1930, în ziarul „Pravda" nr. 104

Se tipăreşte după manuscris

440

CĂTRE N.N. KRESTINSKI

O copie pentru tov. Preobrajenski

17.X.1921

Tovarăşe Krestinski,

Aş vrea să ştiu dacă nu sînteţi de părere că ar fi timpul să facem două categorii de calcule, şi anume:

1) să întocmim un plan (foarte sumar şi foarte general, cu titlu de primă aproximaţie) de restabilire a valutei noastre. Bunăoară: în cutare condiţii, în decurs de atîţia ani şi prin aplicarea consecventă a cutăror măsuri am putea să realizăm cutare lucru.

Consideraţi dumneavoastră (şi comisia pentru probleme financiare) că e posibil un astfel de calcul sau credeţi, poate, că *deocamdată* un astfel de calcul, fie el şi aproximativ, este prematur şi imposibil?

2) Să evaluăm, dacă se poate, cît reprezintă în aur bugetul nostru de *cheltuieli* şi să facem o comparaţie (pe *principalele* rubrici — şi, poate, pe departamente şi regiuni, gubernii, capitale etc., pe cît posibil) cu cifrele *de dinainte de război.*

Trebuie ca prin întocmirea unor calcule de acest fel sau a altora asemănătoare să trecem cît mai repede la

www.dacoromanica.ro

o reformă a bugetului nostru, care a apărut spontan, s-a umflat fără nici o noimă, a fost neglijat şi nu-şi are nici un corespondent real.

Vă rog să-mi comunicaţi părerea dumneavoastră în această problemă şi — dacă nu aveţi de făcut obiecţii speciale — s-o puneţi în discuţia comisiei financiare.

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1924, în cartea „Marele conducător"

Se tipăreşte după manuscris

441

CĂTRE P.I. POPOV

Tovarăşe Popov,

Am primit tabelele statistice ale populaţiei pe unităţi administrative ale R.S.F.S.R.

1) Vă rog ca, atunci cînd le daţi publicităţii, să faceţi unele precizări (bunăoară, nu s-a spus că ele sînt rezultatul recensămîntului din 28 august 1920).

2) Regiunile şi republicile autonome (Comuna de muncă din Karelia, republicile autonome Başkiră, Tătară etc.) să le scoateţi din lista guberniilor şi să le aşezaţi separat, punîndu-vă de acord (dacă există unele îndoieli) cu Comisariatul poporului pentru afacerile interne şi cu Comisariatul poporului pentru justiţie.

3) În încheiere, să puneţi laolaltă, pentru recapitulare, unităţile mari:

cam în felul acesta

- Rusia europeană, R.S.F.S.R. prepriuzisă;
- republicile autonome;
- R.S.S. Ucraineană
- Republica Turkestană
- Republica Caucaziană
- Republica Extremului Orient ş.a.m.d.

4) Să controlaţi încă o dată dacă pe anii 1914 şi 1897 au fost luate în consideraţie *aceleaşi* teritorii; bunăoară Republica Başkiră:

1920 1 268 132
1914 357 700 (?? e o greşeală evidentă)

www.dacoromanica.ro

5) Adăugați un scurt text (care să corespundă cu acela al broșurii editate de Comisariatul poporului pentru afacerile interne) în legătură cu schimbările intervenite (în delimitarea județelor și plășilor) în diferite gubernii și regiuni.

Președintele C.M.A., *V. Ulianov (Lenin)*

P.S. Ar fi de dorit — bineînțeles, *dacă nu vă vine prea greu* — să menționați în plus: următoarele *state*, care înainte făcuseră parte din imperiul rus, s-au separat de R.S.F.S.R.; totodată să indicați (unde există date) teritoriul, populația respectivă în anii 1897 și 1914.

Președintele C.M.A., *V. Ulianov (Lenin)*

P.P.S. Dacă se poate, adăugați și numărul județelor, plășilor, orașelor, satelor (ca în anuarul pe 1914—1915).

Președintele C.M.A., *V. Ulianov (Lenin)*

Scrisă la 17 octombrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipărește după o copie dactilografiată

442

CĂTRE G.M. KRJIJANOVSKI

17.X

G.M.,

Vă trimit secret această scrisoare.

Citiți-o și înapoiați-mi-o chiar azi sau cel mai tîrziu mîine dimineață.

Într-o anumită privință, autorul propunerii[322] are dreptate; ca atare voi modifica sarcina trasată *în concluzie* Comisiei de stat a planificării (indicînd sarcina ce revine Comisariatului poporului pentru agricultură).

Gîndiți-vă în ce mod am putea să coordonăm atribuțiile și să *precizăm* sarcinile Comisiei de stat a planificării și comunicați-mi *în scris* planul dumneavoastră (un proiect de hotărîre cu privire la delimi-

www.dacoromanica.ro

tarea sarcinilor Comisiei de stat a planificării de acelea ale comisiilor de planificare din diferite comisariate ale poporului).

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Scrisă la 17 octombrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după manuscris

443

CĂTRE L.N. KRIŢMAN

Tovarăşului *Kriţman*

Vă rog ca în termen de 24 de ore să procedaţi la o examinare de fond a cererii Trustului piscicol din Turkestan de a i se repartiza două excavatoare sistem „Parcens" şi patru sistem „Arthur Koppel", precum şi un strung şi o maşină de frezat pentru cele şase şantiere de reparaţii navale de la Marea Aral.

Ţin să vă atrag atenţia că este extrem de important ca activitatea Trustului piscicol din Turkestan să se desfăşoare în bune condiţii. La şedinţa comisiei pentru folosirea resurselor materiale trebuie invitat şi reprezentantul acestui trust, tovarăşul Safonov.

Preşedintele Consiliului Muncii şi Apărării

Scrisă la 18 octombrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după o copie dactilografiată

444

CĂTRE G.V. CICERIN

18.X

Tovarăşe Cicerin,

Nu s-ar putea să-l înlocuim pe Voikov cu Goihbarg *(e nevoie* de el în străinătate*), iar pe Voikov să-l trimitem în Canada.

* Dacă poate, bineînţeles, să stea în străinătate.

www.dacoromanica.ro

Krasin are dreptate cînd spune că în Canada trebuie să trimitem *de urgenţă* pe cineva.

Dacă nu vreţi să-l trimitem pe Voikov, atunci trebuie să căutăm cît mai curînd pe altcineva.

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Scrisă la 18 octombrie 1921 *Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris*

445

O PROPUNERE PENTRU BIROUL POLITIC AL C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA ŞI O SCRISOARE PENTRU V.M. MIHAILOV[323]

Către *membrii* Biroului Politic

În ce mă priveşte, propun să acceptăm propunerea lui Cicerin.

18.X. *Lenin*

18.X

Tovarăşe Mihailov,

Vă rog *să trimiteţi* propunerea alăturată, *pe rînd*, tuturor membrilor Biroului Politic, astfel ca fiecare, după ce a citit-o şi şi-a făcut însemnarea respectivă, s-o transmită celui ce urmează (sau dumneavoastră).

Dacă nimeni nu va cere ca ea să fie *discutată* de Biroul Politic, atunci hotărîrea majorităţii să fie imediat consemnată într-un proces-verbal.

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Scrise la 18 octombrie 1921 *Se tipăresc pentru prima oară, după manuscris*

www.dacoromanica.ro

446

CĂTRE MEMBRII BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA

Către toţi membrii Biroului Politic

Sînt împotriva propunerii subliniate aci[324]. Astfel de manifestări nu fac altceva decît să creeze impresia că sîntem slabi: ca întotdeauna în asemenea cazuri, adversarul o să devină şi mai insolent. Consider că interviul lui Krasin şi polemica purtată în presă sînt suficiente. Rog pe tov. Mihailov să-i ceară tovarăşului Cicerin scrisoarea mea anterioară în legătură cu această chestiune şi s-o trimită, de asemenea, membrilor Biroului Politic*.

18.X

Lenin

Scrisă la 18 octombrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

447

*CĂTRE PREZIDIUL CONSILIULUI ECONOMIC SUPERIOR

Vă rog să-mi trimiteţi de urgenţă date şi materiale în legătură cu construcţia centralei electrice raionale Ivanovo-Voznesensk (pe lacul Rubskoe)[325].

1) Hotărîrea cu privire la centrala electrică de stat din raionul Ivanovo-Voznesensk sau cu privire la construcţia ei.

2) Dacă au fost elaborate sau aprobate proiectele pentru construcţia acestei centrale şi care sînt principalele date din proiect: capacitatea, tipul ş.a.m.d.

* Vezi volumul de faţă, documentul 438. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

3) Cum este organizată conducerea şantierului; cîte birouri are; unde se află; în ce raporturi se află ele unele cu altele, precum şi cu centrul; cui îi este direct subordonat şantierul aici la centru; în ce raporturi se află organele şantierului cu instituţiile sovietice guberniale din Ivanovo-Voznesensk; numele, funcţia şi vechimea în muncă a principalelor persoane care deţin posturi de răspundere pe acest şantier; cine răspunde direct aici, la centru, pentru tot ce se face acolo.

4) Numărul muncitorilor şi funcţionarilor din conducerea şantierului şi de pe şantier la 1 mai şi la 1 octombrie, inclusiv personalul din toate birourile centrale şi locale ale şantierului (Moscova, Ivanovo-Voznesensk, Teikovo, lacul Rubskoe); separat, cîţi:

Muncitori constructori şi de alte categorii:

a) calificaţi,

b) necalificaţi;

Funcţionari de birou;

Personal tehnic-administrativ:

a) ingineri,

b) alţi tehnicieni.

5) Ce sarcini au fost trasate conducerii şantierului, care e programul de construcţii pe anii 1921 şi 1922; care e programul calendaristic pe aceşti doi ani şi cum este el îndeplinit.

6) În ce situaţie se aflau lucrările de construcţie la 1 octombrie 1921, ce s-a făcut în mod real de la deschiderea şantierului şi pînă la această dată.

7) În ce măsură este asigurat şantierul pe anii 1921 şi 1922 cu:

produse alimentare,

materiale de construcţie şi materiale tehnice, precum şi cu forţă de muncă ş.a.m.d.

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului,

V. Ulianov (Lenin)

Scrisă la 19 octombrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

www.dacoromanica.ro

448

TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMITETULUI EXECUTIV GUBERNIAL ARHANGHELSK

Arhanghelsk, comitetul executiv gubernial
O copie pentru comisia economică gubernială

Din informaţiile primite de noi reiese că organizarea activităţii trustului „Severoles" întîmpină o anumită rezistenţă din partea unor persoane din aparatul de stat şi de partid în ce priveşte aplicarea normelor sale de activitate, care au fost stabilite prin hotărîrea adoptată de Consiliul Muncii şi Apărării la 17 august. Cer comitetului executiv gubernial ca, pe propria răspundere a preşedintelui, să dea ordin categoric tuturor instituţiilor şi persoanelor să respecte cu stricteţe, în ce priveşte „Severoles", dispoziţiile date de C.E.C. din Rusia şi C.M.A. Confirmaţi primirea prezentei dispoziţii şi informaţi-ne de executare[326].

Moscova, Kremlin
19.X.1921

Preşedintele C.C.P., *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după un text dactilografiat completat şi semnat de V.I. Lenin

449

CĂTRE A.D. ŢIURUPA

Berlin, tovarăşului Ţiurupa. Urgent

Respectaţi neapărat cu toată stricteţea prescripţia profesorului Kraus. Terminaţi complet tratamentul şi aduceţi-mi avizul şi indicaţiile ce v-au fost date în scris pentru perioada de convalescenţă de acest profesor[327].

Preşedintele C.C.P., *Lenin*

19 octombrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după un text consemnat de L.A. Fotieva şi completat şi semnat de V.I. Lenin

www.dacoromanica.ro

450
CĂTRE L.K. MARTENS

Tovarăşe Martens,

Dacă planul lui Hammer de a furniza Uralului 1 000 000 de puduri de cereale e serios (şi cele ce-mi scrieţi îmi dau impresia că confirmarea de către dumneavoastră a celor spuse de Reinştein ne obligă să credem că acest plan este serios, şi nu e o simplă flecăreală), atunci trebuie să căutaţi să-i daţi o formă riguros juridică de contract sau de *concesiune**.

Poate să fie şi o concesiune fictivă, dar să fie *concesiune* (al cărei obiect să fie azbestul sau alte minereuri preţioase din Ural, sau orice vreţi). Pentru noi este important să arătăm şi să anunţăm în presă (mai tîrziu, după ce se va trece *la punerea în aplicare)* că americanii *au început să accepte c o n c e s i u n i l e.* Acest lucru este important din punct de vedere politic. Aşteptt răspuns.

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Scrisă la 19 octombrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

451
CĂTRE L.K. MARTENS

Tovarăşe Martens,

Acest răspuns al lui Rutgers[328], după părerea mea, *echivalează cu a c c e p t a r e a condiţiilor noastre.*

Comitetul Central va lua o hotărîre astăzi sau mîine.

Vă rog să vă gîndiţi la o *listă* de candidaţi şi să-mi aduceţi astăzi la ora $8^1/_2$ referinţele dumneavoastră (şi, respectiv, propunerile dumneavoastră).

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Scrisă la 19 octombrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

* Vezi volumul de faţă, documentele 500 şi 511. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

452

O SCRISOARE CĂTRE I.I. RADCENKO ŞI O DISPOZIŢIE CĂTRE F.V. LENGNIK

19.X.1921

Tovarăşe Radcenko,

Vă recomand pe aducătorul acestei scrisori, Nikolai Aleksandrovici *Emelianov*. Vă rog să-l trimiteţi *pentru o jumătate de an* în delegaţie *în străinătate*, ca să se mai odihnească puţin după activitatea istovitoare depusă la Petrograd şi să-şi mai schimbe îndeletnicirea.

Îl cunosc personal foarte bine pe Nikolai Aleksandrovici şi sînt convins că acest tovarăş, care e un comunist de o onestitate ireproşabilă, profund devotat cauzei, şi care are o mare experienţă de viaţă, de muncă în uzină şi de activitate de partid, poate şi trebuie să fie folosit pentru curăţirea unor grajduri ale lui Augias cum sînt instituţiile din străinătate ale Comisariatului poporului pentru comerţul exterior, ai căror funcţionari practică hoţia şi sabotajul. Vă rog să-mi daţi astăzi un telefon.

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Tovarăşe Lengnik,

Vă rog să citiţi această scrisoare şi apoi să-mi daţi un telefon (scrisoarea o s-o arătăm după aceea lui I.I. Radcenko). Vă rog foarte mult să-i daţi în cel mai scurt timp lui Emelianov ordinul de plecare în delegaţie corespunzător.

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Publicată pentru prima oară, parţial, în 1934, în cartea „Lenin pe frontul economic"

Se tipăreşte pentru prima oară în întregime, după manuscris

www.dacoromanica.ro

453

CĂTRE N. OSINSKI

Tovarăşului Osinski
O copie pentru tov. Krjijanovski

20.X.1921

În vederea modificării unor dispoziţii din scrisoarea mea de la 17 octombrie cu privire la cultura porumbului*, îl rog pe tovarăşul Osinski să prezinte vineri 28 octombrie Consiliului Muncii şi Apărării un raport despre planul însămînţărilor în guberniile care au avut de suferit de pe urma secetei etc., precum şi un referat din partea Comisiei de stat a planificării[329].

Preşedintele C.M.A., *V. Ulianov (Lenin)*

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după o copie dactilografiată

454

DISPOZIŢIE CĂTRE SECRETARĂ[330]

Secret

Gorbunov sau Smolianinov (acela dintre ei care posedă mai multe cunoştinţe tehnice în domeniul telefoanelor) este rugat să citească acest material şi să întocmească un referat în legătură cu această chestiune, pe care să mi-l prezinte mie (între altele, să arate dacă ştie ceva despre expertul Cekăi guberniale Petrograd).

Lenin

20.X

Scrisă la 20 octombrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după manuscris

* Vezi volumul de faţă, documentul 439. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

455

*CĂTRE DIRECŢIA CONSTRUCŢIILOR DE PE LÎNGĂ SERVICIUL SANITAR AL ORAŞULUI MOSCOVA

Prin prezenta dispun:

1) Să-mi daţi explicaţii de ce în cursul întregii perioade de construcţii din ultima vreme la sanatoriul „Himki" nu s-au făcut nici un fel de lucrări de reparaţii şi de ce nici pînă astăzi la acest sanatoriu nu s-a introdus lumină electrică;

2) Să începeţi imediat lucrările şi să mă informaţi săptămînal despre mersul lor.

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului,
V. Ulianov (Lenin)

Scrisă la 20 octombrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după o copie dactilografiată

456

*CĂTRE TRIBUNALUL REVOLUŢIONAR DIN MOSCOVA

În urma unei hotărîri a colegiului Cekăi din Moscova, v-a fost înaintat dumneavoastră dosarul celor vinovaţi de birocratism de la Comisariatul poporului pentru aprovizionare (procesul lui Iakov Stepanovici Artiuhov)[331].

Vă rog să judecaţi, în termenul cel mai scurt, acest proces important şi să-mi comunicaţi şi mie sentinţa.

Preşedintele C.C.P., *V. Ulianov (Lenin)*

P.S. Este cît se poate de important — din punct de vedere partinic, cît şi politic — mai cu seamă pentru aducerea la îndeplinire a hotărîrilor celui de-al VIII-lea Congres al Sovietelor[332] ca judecarea procesului în legătură cu tărăgănelile birocratice să aibă un caracter deose-

www.dacoromanica.ro

bit de solemn şi de *educativ*, iar sentinţa să fie îndeajuns de drastică.

Lenin

Scrisă la 20 octombrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după un text dactilografiat, cu unele completări scrise de mîna secretarei

457

CĂTRE I.V. STALIN

Tovarăşe Stalin,

Citiţi, vă rog, această scrisoare şi, dacă aveţi posibilitatea, întrebaţi pe careva dintre vechii membri de partid, eventual pe armeni. L-am cunoscut pe *Lalaianţ, încă de prin 1890*, ca un marxist, iar după aceea ca un bolşevic. El este, fără îndoială, un revoluţionar devotat *cauzei şi trebuie folosit, în ciuda existenţei unor divergenţe politice*[333].

Lenin

20.X

Scrisă la 20 octombrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după manuscris

458

CĂTRE V.A. AVANESOV

20.X

Tovarăşe Avanesov,

E necesar ca la şedinţa comisiei instituite în urma raportului prezentat de Comisia principală a transporturilor şi de *Consiliul economic superior*[334] să chemaţi şi un reprezentant al *Comisiei de stat a planificării*. Cereţi să vi se trimită unul care cunoaşte problema.

www.dacoromanica.ro

Vă rog să-mi răspundeţi în cîteva cuvinte.

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Scrisă la 20 octombrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

459

CĂTRE N.P. GORBUNOV[335]

Strîngeţi pentru mine următoarele documente:

(α) proiectul de contract,
(β) amendamentele noastre,
(γ) amendamentele lor (ale celor de la S.K.F.),
(δ) avizul lui Kurski,
(ε) avizul din 2.IX.1921 al Comisiei de stat a planificării,
(ξ) avizul sau hotărîrea din 6.VIII.1921 a Consiliului comerţului exterior,
(η) punctul (sau „un contract întocmit în mod special" la indicaţiile lui Kurski) cu privire la depozit,
(ς) evaluarea în aur.

Scrisă la 20 octombrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

460

CĂTRE P.A. BOGDANOV

20.X

Tovarăşe Bogdanov,

Vă rog să-mi trimiteţi *toate* materialele în legătură cu *S.K.F.* (lista lor v-am dat-o în şedinţa C.C.P.), precum şi un *scurt* rezumat al punctului dumneavoastră de vedere.

Ceea ce importă nu sînt amănuntele contractului, ci (1) o comparaţie între situaţia actuală a uzinei şi situaţia

www.dacoromanica.ro

în care se va afla ea în urma încheierii contractului de concesionare;

(2) valoarea uzinei și, separat, aceea a depozitului;

(3) unele date mai amănunțite despre depozit. Situația lui juridică în momentul de față și după concesionare*.

Lenin

Scrisă la 20 octombrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipărește după manuscris

461

CĂTRE A.G. GOIHBARG,

1

Tovarășe Goihbarg,

Vă rog să-mi trimiteți o *scurtă* expunere a punctului dumneavoastră de vedere.

Ceea ce importă nu sînt amănuntele contractului, ci

(1) o comparație între situația actuală a uzinei și situația în care se va afla ea după încheierea contractului de concesionare;

(2) valoarea uzinei și (separat) aceea a depozitului.

(3) unele date mai amănunțite despre depozit. Situația lui juridică în momentul de față și după concesionare.

Lenin

2

Tovarășe Goihbarg,

Pentru ca să pot preda referatul dumneavoastră Biroului Politic, vă rog să fiți atît de bun și

(1) să anexați întrebările mele;

(2) să adăugați concluziile *dumneavoastră*, atît pe cele generale, cît și, eventual, pe cele care se des-

* Vezi volumul de față, documentul 496. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

prind din unele chestiuni pe care eu nu le-am pus, întrucît Biroul Politic a cerut ambelor părţi să prezinte un referat de ansamblu.

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Scrisă la 20 octombrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

462

CĂTRE T.I. SEDELNIKOV[336]

20.X

Tovarăşe Sedelnikov,

Dintre membrii Biroului Organizatoric al Comitetului Central n-am putut să vorbesc decît cu Stalin (Mihailov, care-i ţine locul lui Molotov, nu vă cunoaşte). Stalin nu ştie nimic despre vreo „dizgraţie" care ar constitui obiectul bănuielilor dumneavoastră. El n-are nimic cu dumneavoastră.

Prin urmare, în cadrul Comitetului Central nu poate fi vorba de o cădere a dumneavoastră în „dizgraţie".

În ce priveşte numirea dumneavoastră ca membru al colegiului, trebuie să staţi de vorbă cu Osinski. Se pare — cel puţin asta e impresia mea — că întregul colegiu al Comisariatului poporului pentru agricultură nu vrea să rezolve acum această chestiune, ci *să vadă* mai întîi *cum lucraţi*.

Ţineţi seamă de acest considerent şi staţi de vorbă mai deschis cu Osinski.

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Scrisă la 20 octombrie 1921

Se tipăreşte pentru prima oară după manuscris

www.dacoromanica.ro

463

CĂTRE V.A. SMOLIANINOV[337]

Tovarăşe Smolianinov,

Trebuie făcute eforturi pentru soluţionarea mai urgentă a problemei *bumbacului* în Caucaz, în Azerbaidjan (stepa Mugan) şi în Armenia.

Spuneţi-i lui Rîkov şi aveţi grijă ca Banca de stat să acorde un împrumut *mai mare* şi în condiţii mai avantajoase.

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Scrisă la 21 octombrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după manuscris

464

DISPOZIŢIE CĂTRE SECRETARĂ

Kriţman arată iarăşi ca unul care trage să moară.

Pe cît se pare, ceea ce am cerut odată să se facă pentru el nu s-a făcut.

Căutaţi hîrtia precedentă, vedeţi dacă s-a făcut ceva şi spuneţi-mi şi mie.

21.X *Lenin*

Scrisă la 21 octombrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după manuscris

465

CĂTRE P.A. KRASIKOV

21.X

Tovarăşe Krasikov,

Vă rog să-mi comunicaţi pe cine aţi însărcinat să întreprindă cercetări în legătură cu plugurile sistem „Fowler"[338].

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Scrisă la 21 octombrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după o copie dactilografiată

www.dacoromanica.ro

466

CĂTRE V.I. CIUBAR ŞI C.G. RACOVSKI

Pentru Ciubar şi Racovski

În şedinţa de azi a Consiliului Muncii şi Apărării am examinat raportul cu privire la aducerea de produse alimentare din Ucraina, şi, ţinînd seamă că v-aţi asumat obligaţia de a asigura prin mijloace proprii transportul cerealelor destinate centrului, dar pînă acum aţi reuşit să trimiteţi abia un sfert din norma stabilită, am hotărît că, dacă în decurs de trei zile nu se produce o îmbunătăţire radicală, vom fi nevoiţi să numim un împuternicit al nostru în Ucraina. C.M.A. vă roagă să răspundeţi imediat la această telegramă a sa*.

Preşedintele C.M.A., *Lenin*

21.X.1921

Expediată la Harkov

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după un text consemnat de L.A. Fotieva şi semnat de V.I. Lenin

467

CĂTRE A.O. ALSKI

Secret

21.X

Tovarăşe Alski,

Trimiteţi-mi, vă rog, date cu privire la fondul *de rezervă* intangibil de semne monetare:

(1) lunar atît timp cît acest fond nu este mai mic de un trilion,

(2) de două ori pe lună dacă el nu este mai mic de $^1/_2$ de trilion,

(3) săptămînal dacă nu este mai mic de $^1/_4$ de trilion,

(4) zilnic dacă este mai mic.

* În colţul din dreapta sus al manuscrisului figurează următoarea însemnare făcută de L.A. Fotieva: „Tovarăşului Hartman. Trebuie s-o expediaţi numaidecît şi să urmăriţi primirea răspunsului". — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

Totodată, vă rog să-mi comunicaţi care e *sistemul de cheltuire* a fondului intangibil (cine are dreptul să-l cheltuiască şi ce formalităţi trebuie îndeplinite în acest caz? ş.a.m.d.).

Chibzuiţi asupra acestor chestiuni şi răspundeţi-mi printr-o scrisoare strict confidenţială, într-un plic cusut în pînză şi sigilat pe care să se menţioneze: tovarăşului Lenin, de la Alski; se va înmîna **personal**[339].

Lenin

Scrisă la 21 octombrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după manuscris

468

CĂTRE BIROUL ORGANIZATORIC AL C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA[340]

Tovarăşului Mihailov, pentru **Biroul Organizatoric al C.C.**

Ţinînd seama de rugămintea ce mi-a fost adresată de Ivan Ivanovici Skvorţov (Stepanov), vă cer să reveniţi asupra trimiterii lui în delegaţie şi, în schimb, să-l *surghiuniţi într-unul* din sovhozurile *din preajma Moscovei*, unde să poată bea lapte pe săturate şi, în timp de o lună, o lună şi jumătate, nemaifiind solicitat de alte treburi, să poată termina lucrarea publicistică începută. (Un asemenea sovhoz trebuie găsit prin respectivul organ din Moscova.)

Lenin

Scrisă la 21 octombrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1929, în revista „Proletarskaia Revoliuţiia" nr. 10

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

469

CĂTRE MICUL CONSILIU[341]

Vă rog să acordaţi toată atenţia acestei probleme, s-o examinaţi cît mai repede şi să-mi comunicaţi telefonic ce hotărîre a fost adoptată de *Micul C.C.P.*

Lenin

21.X

Scrisă la 21 octombrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

470

TELEGRAMĂ ADRESATĂ BIROULUI INDUSTRIAL DIN SIBERIA

Biroului industrial din Siberia, o copie pentru Comitetul revoluţionar din Siberia

Acordul cu Rutgers a fost, în fine, încheiat. În contract a fost prevăzută obligaţia, pentru noi, de a pregăti pînă în primăvară 50 000 de grinzi pentru lucrările din bazinul Kuznetk. Luaţi măsurile necesare pentru a satisface neapărat această cerinţă. Raportaţi telegrafic ce măsuri aţi luat[342].

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului,

*Lenin**

Scrisă la 21 octombrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

471

CĂTRE A.A. NOVIŢKI

Tovarăşe Noviţki,

Poate că va fi mai clar să puneţi astfel:

* Telegrama a fost semnată şi de P.A. Bogdanov, preşedintele Consiliului economic superior. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

(+)

rubrica *3:* numerarul efectiv
şi *ceea ce a fost expediat* (—),
atunci *vom avea jos* cifra:
numerar rămas
+

iar alături
rubricile *6* şi *6 bis:* cui, unde,
cînd, în urma cărei hotărîri.

Apoi
asignaţiile 4 + 8 + 9
a 10-a la rubrica 4 de sus,

iar **mai departe**
numerarul *minus* asignaţiile,
adică *rubrica a 5-a.*

Astfel de tabele (ca acelea pe care mi le trimiteţi mie) trebuie să fie strict confidenţiale*.

De aceea cred că e cazul să le întocmiţi *numai* în 2 exemplare (unul pentru dumneavoastră + unul pentru mine, ca să-l prezint Biroului Politic), fără să daţi să le bată la maşină.

Mai adăugaţi încă o rubrică: *s-a hotărît de către Comitetul Central*, poate sub titlul:
S-a hotărît, după cum comunică
tov. Molotov:
cînd s-a hotărît,
cît,
în ce scop.

Cu salutări comuniste, *Lenin*

P.S. Înapoiaţi-mi această scrisoare, cu observaţiile dumneavoastră, precum şi materialele anexate.

Scrisă înainte de 22 octombrie 1921 — *Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris*

* Vezi şi volumul de faţă, documentul 467. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

472

CĂTRE A.A. NOVIŢKI

Secret

Tovarăşe Noviţki,

În tabelele cu privire la fondul de aur, întocmite de dumneavoastră, să introduceţi şi următoarea rubrică: s-a adoptat o hotărîre în acest sens de către Biroul Politic, dar nu s-au luat încă măsuri pe linie de stat şi aurul n-a fost expediat; înţelegeţi-vă cu tov. Mihailov, secretar al Comitetului Central, să vă trimită dînsul aceste date şi introduceţi-le dumneavoastră personal în tabele.

Strict confidenţial.

Lenin

22.X

Scrisă la 22 octombrie 1921 *Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris*

473

CĂTRE L.S. SOSNOVSKI[343]

22.X

Tovarăşe Sosnovski,

Am primit scrisoarea dumneavoastră în legătură cu Ejov.

Mă îndoiesc că am putea da o mie sau o mie cinci sute de muncitori şi funcţionari.

Un milion şi un sfert sau un milion şi jumătate de ruble sovietice pe lună e îndoielnic.

Mă gîndesc că ar fi bine să elaborăm un sistem de *premiere* în vederea descongestionării rapide a depozitelor întreprinderilor producătoare (uzine ale statului, fabrici, sovhozuri ş.a.m.d.).

www.dacoromanica.ro

Celelalte propuneri ale dumneavoastră trebuie prezentate cît mai degrabă de către Ejov (să mi se trimită şi mie o copie).

Trebuie elaborat un proiect scurt şi precis.

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Scrisă la 22 octombrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1928, în „Culegeri din Lenin", vol. VIII

Se tipăreşte după o copie dactilografiată

474

CĂTRE P.A. BOGDANOV

22.X.1921

Tovarăşe Bogdanov,

Vă rog să-mi comunicaţi dacă consideraţi necesară numirea unei comisii speciale de recepţie sau efectuarea unei expertize tehnice înainte de punerea în funcţiune a centralei electrice[344].

În caz că da, cine face o asemenea numire şi pe cine propuneţi dumneavoastră să facă parte din ea?

Vă rog, totodată, să cereţi, în legătură cu această chestiune, şi avizul Comisiei de stat a planificării.

Preşedintele C.M.A., *V. Ulianov (Lenin)*

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după o copie dactilografiată

475

O TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI B.S. STOMONEAKOV ŞI O DISPOZIŢIE CĂTRE I.I. RADCENKO

Urgent

1

Berlin, pentru Stomoneakov

Pentru ca să avem într-adevăr posibilitatea să punem în funcţiune la 5 decembrie a.c. centrala electrică de la

www.dacoromanica.ro

Kaşira, care din considerente politice trebuie neapărat să fie pusă în funcţiune la această dată, este absolut necesar ca materialele mai jos enumerate să fie livrate franco Moscova în termenele indicate aici: cele din caietul de sarcini nr. 1, poziţiile 1—6 şi 8—13, ambele inclusiv, pînă la 10 noiembrie; cele din caietul nr. 3, poziţia 32 pînă la 10 noiembrie; izolatorii din caietul nr. 1, poziţiile 16 şi 17, o treime pînă la 1 noiembrie, o altă treime pînă la 10 noiembrie şi restul pînă la 15 noiembrie; din caietul nr. 2, poziţia 42 pînă la 1 decembrie; din caietul nr. 2, poziţiile 108—114 pînă la 1 noiembrie; din caietul nr. 2, poziţia 45 pînă la 1 decembrie. Vă rog să stabiliţi în mod exact aceste termene, cu garanţia că ele vor fi respectate, şi să treceţi imediat la expedierea tuturor materialelor enumerate, comunicînd totodată telegrafic şantierului de la Kaşira data expedierii fiecărei partizi, mijlocul de transport şi lista exactă a obiectelor ce se expediază. În caz că termenele ce au fost indicate nu pot fi respectate, comunicaţi-mi termenele de care garantaţi dumneavoastră. Răspundeţi-mi imediat.

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului,
Lenin

Scrisă la 22 octombrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după o copie dactilografiată

2

22.X

Tovarăşului Radcenko
(sau, dacă dînsul e bolnav, locţiitorului său)

Vă rog să expediaţi *de urgenţă* această telegramă (hotărîţi chiar dumneavoastră în ce fel: cifrat sau necifrat) şi să-mi comunicaţi ziua şi ora cînd a fost expediată[345].

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Scrise la 22 octombrie 1921

Publicate pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăresc după manuscris

www.dacoromanica.ro

476

TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMISIILOR ECONOMICE REGIONALE ŞI GUBERNIALE

Către comisiile economice regionale şi guberniale
Către Comisia specială Harkov

Întrucît se semnalează cazuri cînd organe economice regionale şi guberniale introduc, cu de la sine putere, modificări în planurile de repartiţie întocmite pe baza hotărîrilor Comisiei centrale a combustibilului şi a unor dispoziţii ale Direcţiei generale a combustibilului, ceea ce provoacă o completă dezorganizare în planificarea aprovizionării cu combustibil, vă rog ca pe viitor să nu mai recurgeţi în nici un caz la asemenea modificări arbitrare. În caz că e totuşi nevoie de unele modificări, trebuie să cereţi în prealabil aprobarea Direcţiei generale a combustibilului sau să prezentaţi problemele spre rezolvare Consiliului Muncii şi Apărării. De executarea acestei dispoziţii vor fi făcuţi personal răspunzători preşedinţii comisiilor economice. Informaţi-mă de primirea acestei dispoziţii şi de executarea ei[346].

Preşedintele C.M.A., *Lenin*

Scrisă la 22 octombrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după un text dactilografiat completat şi semnat de V.I. Lenin

477

CĂTRE D.I. KURSKI

22.X

Tovarăşe Kurski,

Anexez o serie de materiale în legătură cu concesiunea *S.K.F.* (contractul şi alte materiale se află la Bogdanov). Cunoaşteţi această problemă.

www.dacoromanica.ro

Vă rog să mi le trimiteţi înapoi însoţite de un referat.

Vă aduceţi aminte: dumneavoastră v-aţi pronunţat împotrivă din considerente care priveau *situaţia depozitului.*

Poate că s-ar putea rezolva această problemă în felul următor: să găsim o formă (potrivită, comodă) de încheiere a **doua** tranzacţii: printr-o tranzacţie S.K.F. **să cumpere** de la noi tot depozitul. (Să recunoască dreptul *nostru* de proprietate asupra depozitului — iată ce ne interesează, în fond, pe noi.)

Prin cealaltă tranzacţie — să cumpărăm noi de la ei diferite obiecte pentru o sumă echivalentă cu cea stabilită prin contract.

Prin urmare, *noi* să le plătim această sumă*.

Am putea să asigurăm *altfel* respectarea intereselor noastre? Mă îndoiesc.

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Scrisă la 22 octombrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

478

CĂTRE N. OSINSKI[347]

Tovarăşe Osinski,

Citiţi, vă rog, această telegramă şi trimiteţi-o lui *Alski* (la Comisariatul poporului pentru finanţe) ca s-o citească şi el şi să mi-o înapoieze însoţită de un referat.

După părerea mea, e necesar: (1) să grăbim lucrurile cu banca; (2) Comisariatul poporului pentru agricultură să-şi intensifice acţiunea de propagandă şi să aplice *cu mai multă energie* planul Comisiei de stat a planificării.

* Vezi volumul de faţă, documentul 496. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

Trebuie trimisă *o radiogramă în străinătate* şi publicate *o serie de articole.*

Lenin

22.X

Scrisă la 22 octombrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

479

ÎNSEMNĂRI FĂCUTE PE UN MEMORIU ŞI O SCRISOARE ADRESATĂ LUI G.V. CICERIN

Tovarăşe Cicerin,

Vedeţi scrisoarea,
pag. 4
şi verso.

Lenin

22 octombrie 1921

Mult stimate Vladimir Ilici,

Din comunicarea cifrată de azi a tovarăşului Krasin — care ne-a fost transmisă doar parţial— în legătură cu declaraţiile şi campania lui Urquhart reiese că chestiunea e mult mai serioasă şi că ea nu poate fi considerată doar ca un bluf, prin care s-ar urmări o reducere cu 5% din redevenţă în caz că se acordă concesiunea. Pe cît se vede, cei de-acolo sînt deziluzionaţi de noua noastră orientare. Este şi firesc ca, în cazul unei combinaţii istorice atît de complexe cum este acordarea unor concesiuni capitaliştilor vest-europeni într-o ţară cu guvern bolşevic, lucrurile să nu se aranjeze prea repede şi fără unele dificultăţi. Dar de aici reiese şi mai evident că trebuie să avem grijă să înlăturăm toate aceste frecuşuri. Mie personal îmi sînt complet necunoscute acele resoarte ale politicii noastre care au determinat, la sfîrşitul lunii august, o anumită cotitură în orientarea noastră, aşa că nu mă simt cîtuşi de puţin în măsură să mă pot pronunţa asupra necesităţii acestei cotituri...

www.dacoromanica.ro

Tovarăşe Cicerin,

În cursul lunii august n-a fost operată nici umbră de „cotitură în orientarea noastră" (vezi p. 1). Noi n-am jurat şi nu vom jura niciodată că nu vom mai aresta escroci, că nu vom mai condamna la moarte şi executa pe complotişti, că nu vom respinge propunerile excesiv de avide ale unor concesionari.

În problema datoriilor, vă sfătuiesc să cereţi Biroului Politic să numească o comisie (şi să faceţi propuneri de candidaţi) care să verifice în ce stadiu au ajuns lucrările comisiilor Groman şi Goihbarg.

În „faptele menţionate de Krasin" etc. eu nu văd altceva decît o încercare de şantaj din partea lui Urquhart.

În primăvară *vor declanşa* o intervenţie, dacă vor putea *să forţeze* Polonia: în acest caz, nu putem face nimic altceva decît să sporim capacitatea de apărare a ţării.

Mihalski scrie despre unele cotituri noi în politica Angliei. Care-i sensul lor? Ce părere aveţi? Nu cumva le e teamă de Washington şi vor să „îmbuneze" Franţa şi să intimideze Rusia?

Pentru noi este *extrem de important* să ajungem la un acord *cu americanii* şi să încheiem unele contracte de concesiuni; cu Hoover am ajuns la **unele** rezultate (destul de importante). Cu *Hammer* aproape că am reuşit să facem ceva. Cu Amruss o să aranjăm curînd [348].

Trebuie ca noi (şi în special dumneavoastră) să facem tot posibilul pentru a înlătura **toate** fricţiunile (regretabile şi dăunătoare) dintre Litvinov şi Martens*.

Al dumneavoastră, *Lenin*

Scrisă la 22 octombrie 1921

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

* Vezi volumul de faţă, documentul 424. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

480

TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMISARILOR GUBERNIALI PENTRU APROVIZIONARE ŞI SECŢIILOR AGRICOLE GUBERNIALE[349]

Către comisarii guberniali pentru aprovizionare şi secţiile agricole guberniale, cu excepţia celor din regiunile înfometate

În baza hotărîrii adoptate la 4 octombrie a.c. de Consiliul Comisarilor Poporului cu privire la măsurile de luptă împotriva nedeclarării unor terenuri arate, vă rog ca în cel mai scurt timp să puneţi la dispoziţia comisiilor pentru verificarea terenurilor arate — care fiinţează pe lîngă organele pentru aprovizionare — numărul necesar de ingineri hotarnici, atît pentru a formula concluzii şi a prezenta planuri, cît şi pentru a se deplasa la faţa locului pentru a face verificări într-un număr nu prea mare de localităţi. Vor putea să ia concediu cel mult 60% din numărul total al inginerilor hotarnici, la aprecierea secţiilor agricole, şi pe o durată de cel mult o lună. Totodată, secţiile judeţene de organizare a teritoriului la cererea organelor pentru aprovizionare, trebuie să prezinte concluzii cu privire la suprafeţele arabile ale plăşilor şi satelor, conform planurilor cadastrale de care dispun.

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului, *Lenin*

Scrisă la 22 octombrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după un text dactilografiat completat şi semnat de V.I. Lenin

481

CĂTRE I.V. STALIN[350]

Tovarăşe Stalin,

Calculul mi se pare exagerat. Totuşi trebuie să mărturisesc că nu cunosc amploarea muncii de „repartizare"

www.dacoromanica.ro

desfăşurată de Biroul Organizatoric. Motivele expuse mi se par întemeiate. Trebuie, în primul rînd, să reducem „cererile" comisariatelor neeconomice.

Lenin

Scrisă între 22 şi 31 octombrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

482

CĂTRE N.A. SEMAŞKO

24.X.1921

Tovarăşe Semaşko,

Semnînd azi hotărîrea Micului C.C.P. cu privire la cele două miliarde de ruble (aşa mi se pare; nu-mi amintesc exact suma[351]) alocate pentru salubritatea Moscovei şi citind „Decizia" publicată de Comisariatul poporului pentru ocrotirea sănătăţii cu privire la săptămîna asanării locuinţelor („Izvestiia" din *12 iulie)*, am ajuns la concluzia că bănuielile mele (în ce priveşte totala defectuozitate a organizării întregii acţiuni) sînt întemeiate.

Miliardele o să fie luate, sustrase şi irosite, şi treabă n-o să facă.

La Moscova trebuie asigurată o curăţenie exemplară (sau pentru început măcar *acceptabilă)*, pentru că ceva mai scandalos decît murdăria „sovietică" din casele sovietice „de primul rang" nici nu se poate închipui. Şi cine ştie *ce-o mai fi* în celelalte case!

Vă rog să-mi trimiteţi un raport cît se poate de scurt, dar precis, concret, faptic, din care să se vadă ce rezultate s-au obţinut în săptămîna asanării locuinţelor şi unde anume? Există măcar o gubernie în care să se fi făcut ceva mai ca lumea?

Mai departe. Ce se face (şi ce s-a făcut) la Moscova? Cine răspunde de treaba asta? Nu cumva doar nişte „funcţionari" cu pompoase titluri sovietice care nu pricep

www.dacoromanica.ro

nimic, nu cunosc misiunea ce li s-a încredinţat şi nu fac altceva decît să semneze hîrtii? Sau există şi conducători *pricepuţi?* Care anume?

Încetăţenirea răspunderii personale — iată care e lucrul cel mai important.

Ce s-a întreprins în acest sens?

Prin cine s-a exercitat controlul?

Prin inspectori? Cîţi inspectori sînt? Şi cine sînt ei?

Prin detaşamente de tineret (U.T.C.)? Există asemenea detaşamente? Cîte? Unde şi în ce fel s-au manifestat ele?

Ce alte mijloace de control *real* există?

Banii sînt cheltuiţi pentru cumpărarea de lucruri necesare (acid fenic? unelte de curăţenie? cît s-a cumpărat?) sau pentru întreţinerea unor noi „funcţionari" care nu fac nimic?

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului,
V. Ulianov (Lenin)

Publicată pentru prima oară, parţial, la 22 ianuarie 1927, în ziarul „Izvestiia" nr. 18

Publicată în întregime în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după manuscris

483

CĂTRE V.V. KUIBÎŞEV

Tovarăşe Kuibîşev,

Vă trimit o copie după telefonograma pe care am primit-o de la tov. Reinştein.

În legătură cu paragr. 3 — vă rog să-mi trimiteţi o notă în care să-mi explicaţi cum *s-au încheiat* tratativele cu Rutgers.

A fost întocmit *textul* contractului? Trebuie să mi-l trimiteţi imediat.

În legătură cu paragr. 1: e o chestiune *foarte* urgentă. Vă rog să arătaţi acest paragraf tovarăşului Bogdanov şi să-mi prezentaţi *cît mai curînd* un referat din partea lui (iar dacă e nevoie şi din partea dumneavoastră), din care să se vadă care sînt dificultăţile.

www.dacoromanica.ro

Trebuie să terminăm *cît mai repede* tratativele cu *Hammer** şi să **încheiem** un contract de concesiune.

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Scrisă la 24 octombrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după manuscris

484

CĂTRE L.B. KAMENEV[352]

Tovarăşe Kamenev,

Propun să le răspundem în felul următor:

„Am primit scrisoarea dumneavoastră în legătură cu trimiterea de colete, sînt perfect de acord. Guvernul nostru i-a şi dat lui Hoover o aprobare în acest sens; o să vă dăm cu plăcere şi dumneavoastră o aprobare similară, numai să nu se opună guvernul american. Lenin".

Vă rog să-mi spuneţi ce părere aveţi: n-ar trebui să mai adăugăm ceva? Sau poate că ar fi cazul ca mai întîi să adoptăm o lege**?

Lenin

24.X

Scrisa la 24 octombrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după manuscris

485

CĂTRE V.V. KUIBÎŞEV

24.X.1921

Tovarăşe Kuibîşev,

Vă rog să examinaţi acest proiect împreună cu Bogdanov. Dacă nu sînteţi de acord, vă rog să-mi *daţi un telefon.*

* Vezi volumul de faţă, documentele 500 şi 511. — *Nota red.*
** Vezi volumul de faţă, documentul 488. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

Sînt *p e n t r u*, întrucît aici nu este vorba de o împuternicire generală, ci *numai* de dreptul de a protesta împotriva modului cum e alcătuit „Comitetul de organizare“[353].

Cu salutări comuniste, *Lenin*

P.S. E o chestiune foarte urgentă întrucît Rutgers pleacă la ora 5.

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin“, vol. XXXVI

Se tipărește după manuscris

486

CĂTRE G.V. CICERIN[354]

Tovarășe Cicerin,

Sînt de părere că nu trebuie, că nu e cazul ca guvernul să dezmintă niște zvonuri atît de absurde. Dați indicații să se publice niște articole în presă și *să fie luați în derîdere, fără menajamente*, cei ce dau crezare unor asemenea zvonuri și se fac colportorii lor. Aici e vorba de o încercare de șantaj a celor de teapa lui Urquhart sau Curzon, care urmăresc acum, prin asemenea zvonuri, să zădărnicească tratativele. E o vădită încercare de șantaj.

Cu salutări comuniste, *Lenin*

24.X

Scrisă la 24 octombrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin“, vol. XXXVI

Se tipărește după manuscris

487

CĂTRE D.I. KURSKI[355]

Tovarășe Kurski,

Trebuie studiată cu toată atenția problema *arendărilor* și a *concesiunilor* în agricultură.

www.dacoromanica.ro

Ea n-a fost studiată cum trebuie.

Interzicerea în principiu a arendărilor prezintă o importanţă imensă. Cine lucrează pămîntul, acela e şi posesorul lui.

Nu trebuie să existe arendă.

Dar poate fi arendat un *sovhoz* sau un „teren nelucrat"?

Aici trebuie făcută o anumită distincţie.

Aici e vorba de o formă specială.

Cel ce lucrează pămîntul este, şi **în acest caz**, posesorul lui. Statul este proprietarul, iar arendaşul sovhozului cultivă pămîntul. Acesta, propriu-zis, nu este un arendaş şi, în cazul de faţă, nu avem de-a face cu o arendare în sensul propriu al cuvîntului.

Aici se poate vorbi mai degrabă de o transmitere a *administrării*.

Acest lucru trebuie studiat în chip mai amănunţit şi mai profund.

Lenin

1921

Scrisă la 26 octombrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1924, în cartea „Cel de-al V-lea Congres general al juriştilor sovietici. Dare de seamă stenografiată". Moscova

Se tipăreşte după manuscris

488

DISPOZIŢIE CĂTRE SECRETARĂ

Telefonaţi-i lui Kamenev şi spuneţi-i:

1) decretul (cu privire la primirea de colete) n-a fost încă publicat[356];
2) nu s-au dat instrucţiuni în acest sens;
3) această chestiune trebuie trecută pe ordinea de zi a şedinţei *de mîine* a C.M.A.

Scrisă la 25 octombrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

489

O SCRISOARE CĂTRE D.I. KURSKI ŞI O DISPOZIŢIE CĂTRE SECRETARĂ

25.X

Tovarăşe Kurski,

Daţi *chiar acum* dispoziţie ca aceste teze să fie puse de acord între ele, şi în acest scop:

1) să se decupeze şi să se lipească pe margini *toate* legile respective (cu data cînd a fost emisă fiecare);

2) acelaşi material să fie orînduit după criterii *logice*, în *2 exemplare*, din care unul pentru mine[357].

Lenin

Menţionaţi cînd a fost expediată scrisoarea şi amintiţi-mi *mîine*.

Scrise la 25 octombrie 1921

Publicate pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăresc: scrisoarea după textul consemnat de L.A. Fotieva, iar dispoziţia după manuscris

490

CĂTRE I.V. STALIN

Tovarăşe Stalin,

Vă rog să citiţi această scrisoare şi s-o daţi tovarăşului Mihailov.

Recomand călduros pe aducătorul prezentei scrisori, tov. Nikolai Aleksandrovici *Alekseev*.

Îl cunosc din anul *1902*, de la Londra, unde am lucrat împreună la *„Iskra"*.

Posedă o temeinică pregătire marxistă, e bolşevic şi e un tovarăş deosebit de conştiincios în îndeplinirea îndatoririlor sale.

De vreo zece ani a fost azvîrlit în Siberia şi ar vrea să vină iarăşi la centru. Trebuie să-l ajutăm să se mute

www.dacoromanica.ro

V. I. Lenin cu prilejul experimentării primului plug electric sovietic la staţiunea experimentală a Institutului zootehnic din Moscova. — 22 octombrie 1921

www.dacoromanica.ro

aci, fiindcă e exagerat să trimitem oamenii pentru zeci de ani în Siberia; e mai mult decît exagerat.

În Siberia ar trebui să-l înlocuim cu unul din vechii membri de partid, dintre cei mai cinstiți și mai de nădejde, pentru că acolo „comuniștii" comit o **mulțime** de **prostii** și fărădelegi[358].

Lenin

Scrisă la 25 octombrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipărește după manuscris

491

*MATERIALE CARE AR TREBUI COMANDATE (DIN CELE APĂRUTE ÎN GERMANIA)

I. Broșuri și procese-verbale ale tuturor partidelor și ale consfătuirilor următoarelor curente politice:
   1) comuniști,
   2) Kommunistische Arbeiter Partei Deutschlands,
   3) anarhiști și sindicaliști,
   4) Partidul independenților (de stînga și de dreapta).

II. Romane și povestiri în spiritul grupului „Clarté"[359] (în genul lui Latzko etc.), cu orientare pacifistă critică, aprecieri asupra războiului imperialist, concluzii etc.

III. Economia epocii contemporane: rezultatele războiului, refacerea economiei, sarcinile postbelice ale industriei, agriculturii ș.a.m.d. (în special broșuri, cărți, procese-verbale).

IV. Cîteva exemplare, prin *a b o n a m e n t:*
   pentru Comintern,
   pentru 4—6 biblioteci universitare și alte biblioteci,
   ș.a.m.d.

www.dacoromanica.ro

„Rote Fahne“,
K.A.P.D.*,
„Hamburger Volkszeitung“,
o listă de cărți în toate domeniile etc.

25.X *Lenin*

Scrisă la 25 octombrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin“, vol. XXIII — *Se tipărește după manuscris*

492

CĂTRE N.P. GORBUNOV[360]

Tovarășe Gorbunov,

Ce s-a întîmplat? Cum se explică această tărăgănare? Citiți scrisoarea de față și răspundeți-mi *chiar astăzi.*

26.X *Lenin*

Scrisă la 26 octombrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin“, vol. XXIII — *Se tipărește după manuscris*

493

DISPOZIȚIE CĂTRE SECRETARĂ

Vedeți ce hîrtii se mai află la mine în legătură cu santonina și dați-le lui Smolianinov sau lui Gorbunov să le studieze *de urgență*[361].

26.X *Lenin*

Scrisă la 26 octombrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin“, vol. XXIII — *Se tipărește după manuscris*

* Kommunistische Arbeiter Partei Deutschlands. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

494

CĂTRE N.P. GORBUNOV[362]

Tovarăşe Gorbunov,

N.M. Knipovici este una din personalităţile noastre ştiinţifice cele mai de seamă şi un om de o *onestitate ireproşabilă*, de o conştiinciozitate *cu totul deosebită*. De aceea trebuie să i se acorde *toată* încrederea, iar propunerea lui să fie *imediat acceptată*. Prezentaţi-o, cît de curînd, spre aprobare Micului C.C.P. şi, dacă se iveşte vreo piedică oricît de mică, comunicaţi-mi.

26.X *Lenin*

Scrisă la 26 octombrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după manuscris

495

*SCRISOARE ADRESATĂ UNOR COMISARI AI POPORULUI

Comisarului poporului pentru căile de comunicaţie
" " " afacerile externe
" " " afacerile interne

Tovarăşului Enukidze

26.X.1921

Vă rog să acordaţi tot sprijinul Comisiei internaţionale pentru achiziţionarea de locomotive[363], care a sosit în R.S.F.S.R. împreună cu tovarăşul Lomonosov şi a adus 1 700 de locomotive noi.

Preşedintele C.C.P., *V. Ulianov (Lenin)*

Se tipăreşte pentru prima oară, după o copie dactilografiată

www.dacoromanica.ro

496

CĂTRE MEMBRII BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA

Către membrii *Biroului Politic*

Consider că singura soluţie justă este cea propusă de tovarăşul *Kurski*. Propun să fie adoptată printr-o hotărîre *suplimentară* a C.C.P.[364]

26.X *Lenin*

Scrisă la 26 octombrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

497

CĂTRE V.A. TRIFONOV

Tovarăşe Trifonov,

Nu consider că este raţional, în momentul de faţă să înfiinţăm un asemenea ziar. *Nu de aşa ceva* trebuie să se ocupe acum Direcţia generală a combustibilului[365].

Cu salutări tovărăşeşti, *Lenin*

26.X

Scrisă la 26 octombrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

498

CĂTRE I.V. LOMONOSOV

26.X.1921

Tovarăşului Lomonosov

Cîte o copie pentru tovarăşii Radcenko şi Litvinov

Vă rog să convocaţi o consfătuire preliminară cu tovarăşii Radcenko şi Litvinov, pentru a lămuri în ce constau

www.dacoromanica.ro

propunerile suedeze de împrumut (și concesiuni) și a vedea dacă e cazul să începem tratative[366]. Cînd va deveni clar că e cazul, vă rog să-mi comunicați, ca să perfectăm, prin *C.M.A.* sau prin alte organe, numirea unei comisii (compusă din dumneavoastră, Radcenko și Litvinov).

Președintele C.M.A., *V. Ulianov (Lenin)*

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI *Se tipărește după manuscris*

499

O SCRISOARE CĂTRE L.B. KAMENEV ȘI O DISPOZIȚIE CĂTRE SECRETARĂ

Tovarășe Kamenev,

Pe ordinea de zi a ședinței *Consiliului Comisarilor Poporului* figurează problema *t a r i f e l o r.* Veniți marți? Sigur?

În plus, ar fi bine ca în cadrul C.C.P. să susțineți **în mod categoric** rezolvarea acestei probleme [367].

Să mi se aducă aminte mîine, 27.X, în prezența lui Kamenev.

Scrisă la 26 octombrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII *Se tipărește după manuscris*

500

CĂTRE L.K. MARTENS

O copie pentru tov. Bogdanov

27.X.1921

Tovarășe Martens,

Am primit cele două contracte[368]. Vi le înapoiez.

De ce nu figurează *punctele suplimentare*, care mi-au fost arătate (în proiect) de către Reinștein și Hammer?

www.dacoromanica.ro

E necesar să le dați, cît mai curînd, o formă definitivă și să le prezentați spre aprobare.

Trebuie să urmărim cu toată atenția ca clauzele ce ne privesc *pe noi* să le respectăm *în mod efectiv* și cu toată rigurozitatea.

Nu trebuie să ne bizuim doar pe dispozițiile ce vor fi date.

Dacă n-o să aplicăm un triplu control, o să se încurce treaba și n-o să iasă nimic bun.

Trebuie să numim un om inteligent și energic care să răspundă personal și să-l controlăm îndeaproape.

Trebuie *să facem curte* asiduă concesionarilor, întrucît concesiunile prezintă pentru noi o importanță cu totul deosebită, atît economică cît și politică.

Comunicați-mi, vă rog, ce măsuri anume intenționați să luați dumneavoastră sau prezidiul Consiliului economic superior.

Președintele C.C.P., *V. Ulianov (Lenin)*

P.S. În afară de asta, este necesar să lămurim dacă n-ar fi bine ca asemenea chestiuni să fie date publicității.

Numeroase fapte ne arată că pentru noi ar fi extrem de important ca în presa noastră să apară ceva mai multe materiale în legătură cu această concesiune și cu contractul.

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipărește după manuscris

501

CĂTRE I.I. RADCENKO

27.X.1921

Tovarășe Radcenko,

Tovarășul Martens mi-a trimis contractul semnat de dumneavoastră cu compania americană (Hammer și Mishell).

Mi se pare că acest contract prezintă o imensă însemnătate, ca unul ce constituie un început de legături comerciale.

www.dacoromanica.ro

Este absolut necesar să acordaţi *cea mai mare* atenţie îndeplinirii *efective* a tuturor obligaţiilor ce ni le-am asumat.

Sînt convins că fără presiuni *serioase* şi fără o supraveghere atentă *n-o să se facă nimic*. Luaţi toate măsurile de *precauţie* şi de *control* al executării.

Comunicaţi-mi pe cine desemnaţi ca executor responsabil; ce mărfuri pregătiţi; dacă puneţi accentul în special pe obiectele de artă şi pe cele de valoare aflate în Depozitul de stat ş.a.m.d.

Trimiteţi-mi, de două-trei ori pe lună, rapoarte în care să se arate ce s-a adus în port.

Preşedintele C.C.P., *V. Ulianov (Lenin)*

P.S. La 25.XII.1921 soseşte la Petrograd? Nu e prea tîrziu?

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după manuscris

502

DISPOZIŢIE CĂTRE SECRETARĂ

Mîine la ora 7, în şedinţa *Consiliului Apărării*, Lomonosov va prezenta un important raport în legătură cu căile ferate[369].

Invitaţi în special pe *Kamenev*, pe *Krestinski* şi pe *t o ţ i* membrii Comitetului Central.

Scrisă la 27 octombrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după manuscris

503

CĂTRE L.B. KAMENEV

27.X. 1921

Tovarăşe Kamenev,

Fiind nevoit să mă „canonesc" încă o dată citind o redare idioată, neglijentă, agramată a unei expuneri

www.dacoromanica.ro

făcute de mine[370], trebuie să vă declar că sînt de acord să rostesc sîmbătă cuvîntarea pe care am promis-o numai dacă se respectă următoarea condiţie: atît preşedintele adunării, cît şi o persoană cu experienţă publicistică desemnată în mod special pentru treaba asta să-mi prezinte pînă sîmbătă la ora 12 o declaraţie scrisă prin care se obligă să întocmească o expunere inteligibilă, corectă a conţinutului cuvîntării mele, mai bine zis *o dare de seamă* care să fie publicată în presă. Ei răspund de calitatea expunerii, iar eu îmi rezerv dreptul de a da publicităţii numele lor.

Dacă nu se acceptă această condiţie, refuz să ţin cuvîntarea.

Indivizi neglijenţi şi agramaţi se angajează să consemneze „întreaga" cuvîntare, dar nu ne oferă o înregistrare exactă, ci ceva îngrozitor şi absurd, ca cei de pe urmă ignoranţi, de e mai mare ruşinea să citeşti.

Şi nici nu e nevoie de o consemnare întocmai a cuvîntării, ci de **o dare de seamă** concisă, inteligentă a conţinutului ei.

Dacă nu mi se oferă garanţia că va fi îndeplinită această condiţie, nu pot accepta să vorbesc.

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după manuscris

504

CĂTRE P.A. BOGDANOV

28.X. 1921

Tovarăşe Bogdanov,

Întîmplător am aflat că comisia (instituită în vederea concesionării unor întreprinderi lui Urquhart) n-a plecat încă[371].

www.dacoromanica.ro

Aceasta e o tergiversare monstruoasă, o atitudine de-a dreptul scandaloasă. Vă rog să sancţionaţi pe cei vinovaţi de o asemenea atitudine şi să luaţi măsuri pentru ca comisia să plece într-adevăr imediat.

Dacă Consiliul economic superior va tolera o asemenea tergiversare, va trebui să renunţăm la orice „construcţie".

Preşedintele C.C.P., *V. Ulianov (Lenin)*

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după manuscris

505

CĂTRE E.A. PREOBRAJENSKI

28.X

Tovarăşe Preobrajenski,

Citiţi această scrisoare şi înapoiaţi-mi-o[372].

Optimismul dumneavoastră, pe cît văd, e tot mai mult infirmat de fapte.

Trebuie elaborat în orice caz:

1) un program calendaristic şi

2) un calcul de plan:

(α) pentru cutare minimum de muncitori retribuiţi după cutare normă revin atîtea miliarde;

(β) datoriile însumează cutare cifră;

(γ) le vom acoperi la data cutare în ordinea cutare.

Dar, *în afară de aceasta*, **întregul ritm** al reformei noastre monetare trebuie schimbat *în mod radical*.

Periculum in mora*.

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Scrisă la 28 octombrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după manuscris

* Pericolul e în tergiversare. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

506

CĂTRE M.V. RÎKUNOV

28.X

Tovarăşe Rîkunov,

Am primit plicurile dumneavoastră — pe cel de ieri şi pe cel de azi[373] — şi trebuie să vă spun că procedaţi greşit.

În toate aceste probleme trebuie să vă puneţi de acord cu respectivul comisar al poporului (în prezent cu Radcenko).

Este o greşeală, atît de principiu cît şi de fapt, să încerci a rezolva problemele în mod separat cu diferiţi membri ai colegiului, pentru că acest procedeu duce la întîrzieri şi provoacă haos.

Preşedintele C.C.P., *V. Ulianov (Lenin)*

Scrisă la 28 octombrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se publică după o copie dactilografiată

507

CĂTRE V.M. MIHAILOV, PENTRU BIROUL POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA

28.X

Tovarăşului Mihailov,

Secret

Vă rog să cereţi Biroului Politic să adopte o hotărîre în acest sens.

N.B. Este vorba de 500—1 000 de milioane de coroane suedeze.

Am numit o comisie preliminară (alcătuită din Lomonosov, Radcenko şi Litvinov) şi, pe baza referatului ei favorabil, vă rog să acceptaţi propunerile.

www.dacoromanica.ro

Îl vom numi în comisie şi pe Şeinman, dar *fără obligaţia* de a pleca şi el*.

Lenin

Scrisă la 28 octombrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

508

CĂTRE COMITETUL RAIONAL DE PARTID ZAMOSKVORECIE

28.X.1921

Dragi tovarăşi,

Vă rog foarte mult să mă scuzaţi că n-am putut să satisfac rugămintea dumneavoastră[374]: am atîtea treburi curente, încît îmi este pur şi simplu imposibil să mai iau tocul în mînă. Fiind obosit, nu pot să scriu, şi de aceea am rămas „dator" cu o mulţime de articole revistei „Internaţionala Comunistă" şi altor publicaţii.

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

509

CĂTRE I.I. RADCENKO[375]

Tovarăşe *Radcenko*,

Sper că aţi primit această comunicare! Dacă nu, atunci citiţi-o. Se pare că ne ameninţă *o întîrziere*. Iarăşi o să scăpăm momentul, iarăşi o să pierdem un prilej! Cereţi specialistului dumneavoastră să întocmească un text în care să atragă atenţia asupra acestei comenzi, să grăbească efectuarea ei (poate că ar fi cazul să le dăm zor celor din Germania), iar eu am să-l trimit lui Starkov

* Vezi volumul de faţă, documentul 498. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

și lui Stomoneakov. Trebuie să luăm toate măsurile pentru terminarea comenzilor și expedierea lor la timp, în aprilie 1922.

28. X. *Lenin*

Scrisă la 28 octombrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1934, în cartea „Lenin pe frontul economic"

Se tipărește după manuscris

510

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI V.V. STARKOV

Cifrat

Berlin, reprezentanța comercială a Rusiei Sovietice, Starkov

Vă răspund la telegrama nr. 411 din 24 octombrie. Insist cu toată hotărîrea asupra perfectării comenzilor pentru Direcția exploatării hidraulice a zăcămintelor de turbă, în așa fel ca ele să fie efectuate, adică expediate la Moscova cel mai tîrziu în cursul lunii martie. Vă rog să-mi trimiteți un răspuns cît mai urgent și mai exact. Tare mă tem că o să pierdem și anul 1922.

28 octombrie

Președintele C.C.P., *Lenin**

Scrisă la 28 octombrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipărește după o copie dactilografiată

511

*CĂTRE MICUL C.C.P.

Acordul prin care el ne livrează 1 000 000 de puduri de cereale prezintă pentru noi o importanță excepțională**. De aceea trebuie să-i puneți la dispoziție, *fără întîrziere*, o locuință bună.

* Telegrama a fost semnată și de I.I. Radcenko, adjunct al comisarului poporului pentru comerțul exterior. — *Nota red.*

** Vezi volumul de față, documentele 450, 483 și 500. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

Vă rog să urmăriţi în mod special ca această dispoziţie să fie executată întocmai şi în cel mai scurt timp.

31.X.1921

Preşedintele C.C.P., *V. Ulianov (Lenin)*

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după o copie dactilografiată

512

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI V.V. STARKOV

Berlin, reprezentanţa comercială a Rusiei Sovietice, Starkov

Luaţi măsuri energice pentru reducerea termenului de executare a utilajelor sistem „Madruck", astfel ca ele să fie puse în funcţiune şi supuse la probe de încercare în cursul lunii iunie. Cointeresaţi fabrica, prin fixarea unui premiu, şi luaţi toate măsurile necesare pentru ca transportul lor să se facă fără nici o întîrziere.

Comunicaţi-mi cît mai exact şi mai amănunţit ce anume aţi întreprins în acest sens şi ce rezultate aţi obţinut*.

Preşedintele C.C.P., *Lenin*

Scrisă la 31 octombrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după un text dactilografiat completat şi semnat de V.I. Lenin

513

O DISPOZIŢIE CĂTRE SECRETARĂ ŞI O TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI N.P. BRIUHANOV

Transmiteţi următoarea telefonogramă tovarăşului Briuhanov

Sînt informat că în guberniile Orel şi Tula operaţiile de strîngere a impozitului în natură decurg destul de repede şi se efectuează cu o uşurinţă remarcabilă. Preo-

* Această frază a fost scrisă de mîna lui V.I. Lenin. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

brajenski, care a fost în gubernia Orel, ne asigură că, în decurs de trei săptămîni, impozitul în natură va fi predat în întregime. Vă rog să-mi comunicaţi în cîteva cuvinte ce informaţii aveţi şi cît de des primiţi telegrame în legătură cu strîngerea acestui impozit. Guberniile sau judeţele model vor trebui să fie recompensate în mod special.

Ce măsuri au fost luate pentru concentrarea rezervelor de sare şi pentru ca nici în R.S.F.S.R. şi nici în Ucraina sarea să nu fie vîndută altfel decît pe cereale? Poate că ar fi bine ca în acelaşi timp să fixăm anumite restricţii pentru distribuirea sării la oraşe şi să împiedicăm astfel ca schimbul de mărfuri pe sare să se desfăşoare în chip anarhic.

Lenin

Dictată la telefon la 31 octombrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după o copie dactilografiată

514

CĂTRE COMISARIATUL POPORULUI PENTRU APROVIZIONARE

Comisariatului poporului pentru aprovizionare i se trasează sarcina de a evidenţia şi de a premia din propriile-i resurse pe cei care au obţinut succese deosebite şi care **nu** *au dat prilej* de plîngeri din partea ţăranilor[376].

Lenin

31.X

Scrisă la 31 octombrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după manuscris

515

DISPOZIŢIE CĂTRE SECRETAR

În ce priveşte convocările — situaţia e *de-a dreptul revoltătoare.*

Stabiliţi în scris (sub semnătura lui Gorbunov), şi de acord cu Bricikina, *o ordine precisă:*

www.dacoromanica.ro

(a) secretarul Comitetului Central comunică în cutare termen *cutăruia*,

(b) secretarele de la Consiliul Comisarilor Poporului comunică:

(aa) *prin telefon* tuturor comisarilor poporului (sau unora dintre ei), termenul;

(bb) *în scris* tuturor ş.a.m.d.

Scrisă în octombrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după manuscris

516

CĂTRE I.I. RADCENKO[377]

Tovarăşe Radcenko,

Fondul de export trebuie să fie strîns de *mici achizitori*, de agenţi şi comisionari ai Comisariatului poporului pentru comerţul exterior.

Pentru munca lor ei trebuie să primească un anumit procent.

Aşa sînt într-adevăr organizate lucrurile sau altfel?

Lenin

Scrisă în octombrie-noiembrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după manuscris

517

TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ CONDUCERII, COMITETULUI SINDICAL ŞI CELULEI DE PARTID DE LA FABRICA DE CARTUŞE DIN PODOLSK

1) La Podolsk

2) tovarăşului Şleapnikov

Mulţumesc foarte mult tovarăşilor şi-i rog să mă scuze dacă eu (după toate probabilităţile) n-am să pot veni.

www.dacoromanica.ro

Vă rog ca în nici un caz să nu mă aşteptaţi sau să amînaţi şedinţa[378].

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Scrisă la 1 noiembrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII — *Se tipăreşte după manuscris*

518

UN SCHIMB DE BILETE CU A.V. LUNACEARSKI

1

Aţi citit materialele (italiene) în legătură cu congresul lor?

Dacă vreţi, vi le dau, ca să scrieţi un articol în care să-l faceţi de două parale, să-l terfeliţi amarnic pe nemernicul de Serrati.

Cu toată plăcerea. Pînă la congres am urmărit cum merg treburile, dar despre felul cum s-au desfăşurat lucrările lui nu ştiu mare lucru. Ar trebui să mi se pună la dispoziţie tot materialul. Cam ce dimensiune trebuie să aibă articolul şi în care din organele de presă urmează să apară?

Scris la 1 noiembrie 1921

Publicat pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV — *Se tipăreşte după manuscris*

2

Tovarăşe Lunacearski,

Sînt de părere să scrii un articol de mari proporţii — de proporţii maxime — şi cu cît mai multe citate exacte. E nevoie de aşa ceva. Eu voi face demersuri ca să-l publice cît mai repede. Şi totdeauna vom reuşi să facem dintr-un articol mare unul mic.

Lenin

Scris la 2 noiembrie 1921

Publicat pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV — *Se tipăreşte după manuscris*

www.dacoromanica.ro

519

CĂTRE G.D. ŢIURUPA

Tovarăşului *Ţiurupa*, inginer-şef al şantierului de la Kaşira

N-aţi dat dovadă de suficientă prevedere pentru a asigura primirea fără nici o întîrziere a transformatoarelor şi a uleiului pentru transformatoare ce ne-au fost trimise din Suedia.

Este inadmisibil ca nişte utilaje venite din străinătate să fie lăsate, cum spune Vişneak, să „zacă" la vama din Moscova.

Dumneavoastră sînteţi de vină pentru că n-aţi luat toate măsurile menite într-adevăr să asigure primirea neîntîrziată a utilajelor (trebuia să urmăriţi ca cei de la Revel să primească specificaţia exactă şi adresele).

Scuza invocată de dumneavoastră, că în specificaţie există indicaţia „pentru centrala electrică de la Kaşira", s-a dovedit complet neîntemeiată şi dumneavoastră nu v-aţi adresat în mod special Comisariatului poporului pentru comerţul exterior.

E neapărat necesar ca pe viitor să luaţi măsuri ca tuturor instanţelor să li se indice adresele şi destinaţia şi să specificaţi cine sînt persoanele direct responsabile.

Comunicaţi tovarăşului Smolianinov ce măsuri aţi luat[379].

Preşedintele Consiliului Muncii şi Apărării,
V. Ulianov (Lenin)

Scrisă la 2 noiembrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

520

CĂTRE I.S. UNŞLIHT

Tovarăşe Unşliht,

Dintr-o informaţie primită la Consiliul Muncii şi Apărării am aflat că la vama din Moscova au fost lăsate

www.dacoromanica.ro

să zacă o sumedenie de utilaje primite din străinătate pentru şantierul centralei electrice de la Kaşira*.

Acest caz a fost comunicat de tov. Smolianinov, spre cercetare, secţiei economice a Cekăi prin adresa nr. 14 717 din 19 octombrie a.c.

Vă rog să daţi dispoziţie să se întreprindă o anchetă severă.

Rezultatele ei vă rog să le comunicaţi directorului treburilor C.M.A.

Preşedintele Consiliului Muncii şi Apărării,
V. Ulianov (Lenin)

Scrisă la 2 noiembrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

521

*CĂTRE CONSILIUL ECONOMIC SUPERIOR, COMISARIATUL POPORULUI PENTRU APROVIZIONARE, COMISARIATUL POPORULUI PENTRU CĂILE DE COMUNICAŢIE, COMISARIATUL POPORULUI PENTRU AGRICULTURĂ, COMISARIATUL POPORULUI PENTRU COMERŢUL EXTERIOR

După cum ne-a comunicat tov. Krumin, redactorul responsabil al revistei „Ekonomiceskaia Jizn", unele departamente nu şi-au desemnat nici pînă azi reprezentanţii lor în colegiul consultativ de pe lîngă redactorul-şef al acestei publicaţii (potrivit hotărîrii Consiliului Muncii şi Apărării din 22 iulie 1921, pct. 3).

Vă rog să desemnaţi imediat persoane cu funcţii de răspundere, care să facă parte din colegiul consultativ al revistei „Ekonomiceskaia Jizn", iar numele lor să-l

* Vezi documentul precedent. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

comunicați în *termen de o săptămînă* directorului treburilor Consiliului Muncii și Apărării.

Președintele C.M.A.

Scrisă la 2 noiembrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipărește după o copie dactilografiată

522

CĂTRE E.A. PREOBRAJENSKI[380]

1

1) Indicați-mi însă o cifră: **de cîte ori** denominația propusă de *dumneavoastră* va face să sporească emisiunea?

2) N-ar fi mai bine să înrăutățim (după aceea) calitatea banilor de hîrtie pentru a grăbi astfel autolichidarea lor?

2

Argumentele dumneavoastră împotriva modulului 1 : 50 000:

1) muncitorul va primi 25 000 de ruble = $^1/_4$ de rublă!!

2) aurul nu va avea o valoare proporțională.

Dar în cazul modulului 1 : 10 000?

1) un muncitor va primi 25 000 de ruble = $2^1/_2$ ruble,
membrii C.E.C. din Rusia vor primi 27 000 = 2 ruble și 70 copeici pe lună,

2) aur?

Argumentul invocat de dumneavoastră nu se reduce, *în fond,* la ideea că mai trebuie păstrată posibilitatea de a opera încă o „retragere", atunci cînd *vom asimila* monedele de hîrtie cu aurul (peste un an, doi etc.), *numai* după ce cursul rublei *se va întări?*

Iar acum:

a) e nevoie de emisiune;

b) 1 : 10 000 = *o încercare* prudentă, • „tatonare a terenului".

www.dacoromanica.ro

3

1) La Semion Enukidze,
cam aceeași cantitate de hîrtie (13 000 și 12 000 de puduri) reprezintă
4 500 de miliarde de ruble vechi sau 457 000 000 de ruble noi, adică tot 4 500 de miliarde de ruble vechi.
Așa e?
Și care sînt rezultatele?
2) Nu este mai avantajos să punem în circulație hîrtie *proastă* pentru a obține o *autolichidare mai grabnică* a banilor ce se emit?

Scrisă înainte de 3 noiembrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipărește după manuscris

523

CĂTRE N.P. GORBUNOV[381]

Tovarășe Gorbunov,
Vă rog să lămuriți cum stau lucrurile, să precizați în ce condiții poate fi satisfăcută cererea și să-mi comunicați concluziile (sau să-mi prezentați spre semnare cuvenita dispoziție).

Lenin

3.XI

Scrisă la 3 noiembrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipărește după manuscris

524

CĂTRE M.I. FRUMKIN[382]

Comisariatul poporului pentru aprovizionare. Pentru tov. **Frumkin**

Cu privire la **cele două informări:**

www.dacoromanica.ro

Verificați faptele; prezentați-mi, pînă joi la ora 12, fie îndreptările pe care le propuneți (sau o nouă expunere), fie o punere de acord cu faptele.

Președintele C.C.P., *V. Ulianov (Lenin)*

3.XI

Scrisă la 3 noiembrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipărește după manuscris

525

CĂTRE D.I. KURSKI

3.XI.1921

Tovarășe Kurski,

Poate că ar fi bine ca în comisia prezidată de dumneavoastră (comisia pentru revizuirea legilor cu privire la noua politică economică, înființată la 1 noiembrie 1921 în cadrul C.C.P.[383]) să fie inclus și tovarășul Krițman, întrucît Comisia pentru folosirea resurselor materiale e în strînsă legătură cu sarcinile ce revin comisiei dumneavoastră. Vă rog să-mi comunicați la ce concluzie ați ajuns.

În paragraful 3 (al hotărîrii din 1 noiembrie) trebuie inclusă neapărat Comisia pentru folosirea resurselor materiale și alte comisii de acest fel, precum și Comisia de stat a planificării.

E necesar ca hotărîrea de la 1 noiembrie să fie completată în mod corespunzător.

Președintele Consiliului Comisarilor Poporului,
V. Ulianov (Lenin)

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipărește după o copie dactilografiată

www.dacoromanica.ro

526

CĂTRE PREȘEDINTELE MICULUI C.C.P.

Tovarășului președinte al Micului C.C.P.

3.XI.1921

Tovarășul Litvinov îmi cere insistent să vă rog să examinați astăzi acordul cu guvernul mongol[384].

Vă rog să-mi răspundeți în cîteva cuvinte dacă puteți să faceți acest lucru.

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipărește după manuscris

527

CĂTRE ARMAND HAMMER

3.XI.1921

Dragă mister Hammer,

Tovarășul Reinștein mi-a comunicat că astă-seară părăsiți Moscova. Îmi pare foarte rău că sînt reținut la o ședință a Comitetului Central al partidului nostru. Regret nespus de mult că nu pot să vă văd încă o dată și să vă salut.

Vă rog să fiți atît de amabil și să transmiteți salutări din partea mea tatălui dumneavoastră, lui Jim Larkin, Ruthenberg și Ferguson, tuturor acestor tovarăși minunați care în momentul de față zac în închisorile din America. Tuturora să le transmiteți cele mai calde sentimente de simpatie și cele mai bune urări din partea mea.

Încă o dată vă adresez un salut cordial dumneavoastră și prietenilor dumneavoastră care au trimis făină pentru muncitorii noștri, precum și cele mai bune urări pentru concesiunea încheiată de dumneavoastră. E un început

www.dacoromanica.ro

extrem de important. Nădăjduiesc că va avea o însemnătate imensă.

Cu cele mai bune urări,

al dumneavoastră sincer devotat, *Lenin*

P.S. Vă rog să mă scuzaţi că vă scriu într-o englezească atît de defectuoasă.

Publicată pentru prima oară în limbile rusă şi engleză (în facsimil) la 21 ianuarie 1926, în „Krasnaia Gazeta" nr. 17

Se tipăreşte după o folocopie a manuscrisului Tradusă din limba engleză

www.dacoromanica.ro

ANEXE

www.dacoromanica.ro

1

CĂTRE L.K. MARTENS[385]

Tovarăşe Martens,

Vă rog să acordaţi un sprijin energic şi perseverent organizării fabricii de confecţii nr. 36 de către muncitorii americani.

Căutaţi să înlăturaţi orice tărăgăneli în procurarea materialelor necesare, şi în special a ţevilor, a armăturii lor (fitinguri, mufe etc.) şi a cablului electric.

Faceţi demersuri pentru repartizarea locuinţelor necesare colectivului de muncitori, lucru care trebuie rezolvat fără nici o tergiversare din partea secţiei spaţiului locativ.

Trebuie luate măsuri urgente pentru terminarea şi punerea în funcţiune a fabricii în termenul cel mai scurt. În toată treaba asta s-a dat dovadă de o delăsare şi o tărăgăneală birocratică inadmisibilă.

Preşedintele Consiliului Muncii şi al Apărării

Scrisă la 27 iunie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după o copie dactilografiată

2

CĂTRE V.M. LIHACEV

Tovarăşului Lihacev, preşedintele Consiliului economic orăşenesc Moscova

Vă rog să sprijiniţi din plin şi cu toată hotărîrea munca de organizare a fabricii de confecţii nr. 36 de către grupul de muncitori americani.

www.dacoromanica.ro

Dați cuvenitele dispoziții tovarășului Sereakov, directorul Trustului de confecții din Moscova.

Înlăturați orice tărăgănare în procurarea materialelor, în special a țevilor, a armăturii lor și a cablului electric.

În treaba asta s-a manifestat o intolerabilă tărăgăneală și un birocratism inadmisibil.

Acordați tot sprijinul colectivului de muncitori ca să capete locuințe fără nici o amînare din partea secției spațiu locativ.

E necesar să faceți totul pentru terminarea fabricii și punerea ei în funcțiune în termenul cel mai scurt.

Președintele Consiliului Muncii și Apărării

Scrisă la 27 iunie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipărește după o copie dactilografiată

3

*CĂTRE PREZIDIUL CONSILIULUI ECONOMIC MOSCOVA[386]

Vă trimit o cerere adresată de Muzîcenko, directorul fabricii de confecții nr. 36, în numele reemigranților americani care lucrează la această fabrică.

Vă rog să examinați de urgență această cerere și, dacă considerați că ea poate fi satisfăcută, căutați ca acest lucru să se facă numaidecît.

Președintele Consiliului Muncii și Apărării,

V. Ulianov (Lenin)

Scrisă la 27 iunie 1921

Se publică pentru prima oară, după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

www.dacoromanica.ro

4

CĂTRE V.V. ŞMIDT

Comisariatul poporului pentru problemele muncii,
tov. Şmidt

O copie pentru preşedintele Consiliului economic superior

În adresa mea cu nr. 7 482 din 25.VI crt.* am cerut să se ia măsuri ca să nu se acorde concedii muncitorilor şi funcţionarilor de la şantierul centralei electrice de la Kaşira fără asentimentul administraţiei, şi totuşi comisia pentru amînări şi detaşări de pe lîngă secţia pentru problemele muncii a oraşului Moscova continuă să facă acest lucru, dezorganizînd astfel munca şi întîrziind terminarea construcţiei centralei de la Kaşira, ceea ce înseamnă o încălcare a hotărîrii Biroului Politic. Vă rog să-mi daţi explicaţiile cuvenite.

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului,
V. Ulianov (Lenin)

Scrisă la 2 iulie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

5

*TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ CONSILIULUI ECONOMIC SUPERIOR, COMISARIATULUI POPORULUI PENTRU AGRICULTURĂ, COMISARIATULUI POPORULUI PENTRU APROVIZIONARE, COMISARIATULUI POPORULUI PENTRU COMERŢUL EXTERIOR, COMISARIATULUI POPORULUI PENTRU FINANŢE

Vă rog să strîngeţi de urgenţă, de la secţiile departamentului dumneavoastră şi de la direcţiile respective, materiale în legătură cu producţia celor mai valoroase

* Vezi Opere complete, vol. 52, Bucureşti, Editura politică, 1969, Anexe, documentul 45. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

mărfuri pe piaţa actuală (fabricate, materiale, materii prime etc.) şi, după o analiză prealabilă, să trimiteţi cu ele un reprezentant al dumneavoastră la Micul Consiliu, la şedinţa de vineri 8 iulie, ora 11, a comisiei.

Şedinţa va fi prezidată de tovarăşul Kiselev, preşedintele Micului C.C.P

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului,
V. Ulianov (Lenin)

4 iulie 1921

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

6

*TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ COMISARIATULUI POPORULUI PENTRU AGRICULTURĂ, COMISARIATULUI POPORULUI PENTRU APROVIZIONARE, CONSILIULUI ECONOMIC SUPERIOR, COMISARIATULUI POPORULUI PENTRU COMERŢUL EXTERIOR, COMISARIATULUI POPORULUI PENTRU POŞTĂ ŞI TELEGRAF, COMISARIATULUI POPORULUI PENTRU AFACERILE INTERNE, COMISARIATULUI POPORULUI PENTRU AFACERILE EXTERNE, COMISARIATULUI POPORULUI PENTRU FINANŢE[387]

Convocaţi o consfătuire a reprezentanţilor competenţi ai departamentului dumneavoastră în legătură cu plata unor servicii prestate populaţiei de către stat şi a unor articole pe care în momentul de faţă departamentul dumneavoastră le distribuie în mod gratuit.

www.dacoromanica.ro

Materialele acestei consfătuiri şi respectivul proiect de decret urmează să le prezentaţi pînă la 15 iulie tovarăşului Kiselev, preşedintele Micului C.C.P.

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului,
V. Ulianov (Lenin)

4 iulie 1921

Se tipăreşte pentru prima oară, după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

7

TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI N.A. SEMAŞKO

Comisariatul poporului pentru ocrotirea sănătăţii, tov. Semaşko

Prin prezenta vă rog să detaşaţi de urgenţă la şantierul centralei electrice de la Kaşira un medic, întrucît, în urma aglomerării de muncitori pe acest şantier, poate să izbucnească o epidemie de holeră.

Dispoziţie dată de preşedintele C.C.P., *Lenin*

Scrisă la 15 iulie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după o copie dactilografiată

8

TELEGRAMĂ ADRESATĂ CONSILIILOR ECONOMICE REGIONALE

De primă urgenţă

Circulară către consiliile economice din Ekaterinburg, Harkov, Rostov pe Don şi Petrograd şi către toate consiliile economice regionale

Prin prezenta vă rog: 1) Să trimiteţi la timp, fără întîrziere, la Direcţia treburilor C.M.A. procesele-verbale ale şedinţelor dumneavoastră, în trei exemplare. 2) Să

www.dacoromanica.ro

anexați la procesele-verbale ale consiliilor economice cîte o copie după materialele pe baza cărora a fost rezolvată problema (rapoarte scrise, teze, hotărîri, circulare), precum și stenogramele complete ale dezbaterilor, acolo unde ele au fost întocmite. 3) Să trimiteți la Direcția treburilor C.M.A. cîte 3 exemplare din revistele și ziarele economice editate de consiliile economice, cît și de diferite organe economice.

Președintele Consiliului Muncii și Apărării,

Lenin

Scrisă la 30 iulie 1921

Se publică pentru prima oară, după o copie dactilografiată

9

CĂTRE P.A. BOGDANOV

Tovarășului Bogdanov, președintele prezidiului C.E.S.

Pentru a stabili stocurile de produse, existente la fabrici și la depozitele statului, care n-au fost repartizate de centru sau de organele locale de aprovizionare, vă rog să cereți imediat prin fir direct tuturor consiliilor economice guberniale, birourilor industriale, direcțiilor raionale să vă comunice date cu privire la cantitatea de mărfuri existente la fabricile și depozitele de stat aflate în gestiunea lor la 1 august a.c., menționînd pentru ce cantitate din fiecare din aceste mărfuri au fost prezentate documente (ordine de repartiție etc.):

1) pentru Comisariatul poporului pentru aprovizionare, comitetele de aprovizionare guberniale, Uniunea centrală a cooperativelor de consum și respectivele uniuni guberniale și 2) pentru toate celelalte organizații și instituții.

Datele, exprimate în unități comune (puduri, arșini, bucăți etc.) și în grupuri comune de mărfuri (sticlă de geam, vase de sticlă, încălțăminte, țesături de bumbac ș.a.m.d.), să fie prezentate Direcției centrale de statis-

www.dacoromanica.ro

tică de pe lîngă Consiliul economic superior pînă la 10 august a.c.

Datele totalizatoare să fie întocmite pe grupuri de mărfuri, potrivit cu birourile de planificare existente, (birourile pentru administrație, pentru textile etc.) ale Comisiei pentru folosirea resurselor naturale și îmi vor fi prezentate pînă la data de 15 august a.c.

Președintele C.C.P., *V. Ulianov (Lenin)*

Scrisă la 1 august 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipărește după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

10

TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMITETULUI MILITAR-REVOLUȚIONAR DIN PETROPAVLOVSK*

Petropavlovsk, comitetul militar-revoluționar;
o copie pentru șantierul de construcție a căii ferate Petropavlovsk-Kokcetav

Avînd în vedere că construcția liniei de cale ferată Petropavlovsk-Kokcetav, care este menită să ocupe un loc de primul ordin în transportul produselor alimentare, prezintă o importanță excepțională și considerînd că evacuarea organelor de conducere ale acestui șantier echivalează cu zădărnicirea unor lucrări care au fost pornite cu mare greutate și care acum sînt în toi, dispun ca aceste organe de conducere să fie lăsate în continuare în vechea clădire. Raportați de executare.

Președintele C.M.A., *Lenin*

5.VIII.1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipărește după o copie dactilografiată

* — transmisă prin fir direct. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

11

TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ DIRECȚIEI GENERALE A INDUSTRIEI COMBUSTIBILULUI[388]

Direcției generale a industriei combustibilului

Vă rog ca în termen de trei zile să puneți la dispoziție uzinei din Podolsk 1 000 de puduri cocs metalurgic pentru executarea comenzilor primite din partea șantierului de la Kașira. Raportați de executare.

Președintele C.C.P., *Lenin*

Scrisă la 8 august 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipărește după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

12

TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ DIRECȚIEI GENERALE A INDUSTRIEI CAUCIUCULUI[389]

Direcția generală a industriei cauciucului

Vă rog ca în termen de trei zile să rezolvați problema livrării materialelor cerute de șantierul centralei electrice de la Kașira.

Președintele C.C.P., *Lenin*

Scrisă la 8 august 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipărește după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

www.dacoromanica.ro

13

TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI L.K. MARTENS

10.VIII.1921

Tovarășului Martens, șeful secției metalurgice a C.E.S.

Cei de la șanticrul de la Kașira mi se plîng că comenzile lor de șuruburi, piulițe și șaibe n-au fost executate. Din lipsă de șuruburi, lucrările de montaj au fost sistate. Vă rog să luați măsuri urgente pentru ca, în termen de trei săptămîni, 50% din comenzile acestui șantier să fie satisfăcute.

Președintele C.C.P., *Lenin*

Publicată pentru prima oară, parțial, la 21 ianuarie 1930, în „Raboceaia Gazeta" nr. 17

Publicată în întregime în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipărește după o copie dactilografiată

14

TELEGRAMĂ ADRESATĂ UNOR ORGANE DE CONDUCERE DIN SIBERIA[390]

Novonikolaevsk, Comitetul de aprovizionare din Siberia, pentru Kalmanovici; Comitetul revoluționar din Siberia, pentru Smirnov; Biroul din Siberia al C.C. al P.C.(b) din Rusia, pentru Iakovleva; Omsk, Direcția districtuală a căilor de comunicație din Siberia

Sînt nevoit să constat că munca depusă de dumneavoastră pentru îndeplinirea hotărîrii din 21 iunie a Consiliului Muncii și Apărării, care v-a fost comunicată de Comisariatul poporului pentru aprovizionare la 22 iunie cu nr. 79 758, se desfășoară în mod nesatisfăcător. Situația ce s-a creat mă obligă să-mi asum conducerea generală pentru îndeplinirea acestei sarcini de primă importanță, care v-a fost trasată de C.M.A., și să controlez zilnic munca dumneavoastră în toate fazele ei. Vă cer ca, începînd de la 15 august, să orînduiți lucrurile în așa fel ca

www.dacoromanica.ro

în fiecare zi să se trimită la Moscova, pe adresa Comisariatului poporului pentru aprovizionare, cîte un tren direct de cel puţin 30 de vagoane. Aceste trenuri marşrutizate vor purta denumirea de trenuri ale Consiliului Comisarilor Poporului şi vor avea o numerotare specială începînd de la 21. Tov. Kalmanovici este obligat ca în termen de trei zile să comunice datele mai jos indicate, pe care trebuia să le aveţi în permanenţă la dispoziţie ca material pentru conducerea generală în acţiunea de transpunere în viaţă a acestei sarcini de importanţă primordială, trasată C.M.A.: 1) În care sectoare ale căilor ferate — şi în ce cantitate în fiecare din ele — se află cele 500 000 de puduri de cereale destinate centrului; 2) Ce parte din cantitatea de cereale aflată în raza fiecărui sector se află în gări şi în apropierea lor, la ce distanţă medie se află restul cerealelor; 3) Cum se desfăşoară transportul cu tracţiune animală şi ce măsuri intenţionaţi să luaţi pentru ca în gări să se afle cereale într-o cantitate care să garanteze îndeplinirea întocmai a indicaţiei, date de mine, ca în fiecare zi să fie expediat în mod regulat cîte un tren marşrutizat; 4) Dacă lucrările de încărcare au fost asigurate cu braţe de muncă şi cu vagoane bune pentru transportul cerealelor; ce măsuri au luat în acest sens Comitetul de aprovizionare din Siberia şi Direcţia districtuală a căilor de comunicaţie. Vă rog ca pe viitor să mă informaţi prin reprezentantul de serviciu al Comisariatului poporului pentru aprovizionare la telefonul guvernului, iar în caz că acest reprezentant nu va putea obţine legătura — prin telefoanele statului-major de campanie, la fiecare şase zile; la 21 august îmi veţi prezenta, pentru cele cinci zile care au trecut, un raport întocmit după următoarea schemă: cît urmează să fie transportat, în următoarele cinci zile, din sectorul de cale ferată respectiv; ce cantitate de cereale prevăzută a fi expediată pe adresa centrului se află în gări; ce cantitate a fost încărcată în cele cinci zile care au trecut şi ce cantitate a fost expediată cu trenurile marşrutizate în aceeaşi perioadă; ce cantitate de cereale a fost încărcată, dar n-a fost încă expediată în trenuri marşrutizate destinate centrului. În caz că aveţi

www.dacoromanica.ro

cea mai mică temere că, dintr-o cauză sau alta, nu veţi putea îndeplini sarcina ce vă revine, sînteţi obligaţi să comunicaţi ce măsuri preventive aţi luat şi să arătaţi, totodată, cînd anume aţi dat dispoziţie pentru aplicarea lor. În afară de aceasta, căutaţi să comunicaţi zilnic, la adresele menţionate, cîte trenuri marşrutizate aţi trimis, indicînd totodată numărul lor şi staţia de plecare. Aceste trenuri vor fi însoţite de şefi de tren responsabili, de o brigadă de pază, de ungători care vor răspunde de buna funcţionare a mecanismului de propulsare al trenului. Întregul sistem de dări de seamă stabilit anterior de Comisariatul poporului pentru aprovizionare şi de Comisariatul poporului pentru căile de comunicaţie se menţine. Comitetul revoluţionar din Siberia şi Biroul din Siberia al C.C. al P.C.(b) din Rusia au obligaţia de a sprijini în mod efectiv Comitetul de aprovizionare din Siberia şi Direcţia districtuală a căilor de comunicaţie în munca lor de fiecare zi pentru îndeplinirea acestei sarcini de primă importanţă. Vă rog să confirmaţi imediat primirea acestei telegrame şi să indicaţi funcţia şi numele celor ce conduc această muncă, precum şi domeniul de care se ocupă fiecare.

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului,

Lenin

12 august 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Cules din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

15

TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ DIRECŢIEI GENERALE A INDUSTRIEI COMBUSTIBILULUI[391]

Direcţia generală a industriei combustibilului

12.VIII.1921

Vă rog ca în termen de o săptămînă să distribuiţi uzinei siderurgice „Mîşegski" 1 000 de puduri de cocs,

www.dacoromanica.ro

care îi sînt necesare pentru executarea unor comenzi urgente ale șantierului centralei electrice de la Kașira.

Președintele Consiliului Comisarilor Poporului,

Lenin

Publicată pentru prima oară la 21 ianuarie 1930, în „Raboceaia Gazeta" nr. 17

Se tipărește după un text dactilografiat

16

TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI N.N. VAȘKOV[392]

Urgent. Secția electrotehnică a C.E.S., tov. Vașkov

Comunicați-mi de urgență în ce situație se află comenzile de cablu neizolat, cablu blindat și cablu izolat, mufe și materiale pentru reostat pe care trebuie să le livrați șantierului centralei electrice de la Kașira. E neapărat necesar să luați măsuri pentru livrarea lor în cît mai scurt timp.

Președintele Consiliului Comisarilor Poporului,

Lenin

Scrisă la 16 august 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipărește după un text dactilografiat

17

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI A.P. SEREBROVSKI[393]

Urgent, prin fir direct, Baku, tov. Serebrovski
O copie: Baku, Țerkovnaia nr. 199, pentru ing. Ghelfat.

Vă rog să dați dispoziție urgentă ca depozitele Comitetului petrolului din Baku să livreze inginerului Ghelfat, reprezentantul șantierului centralei electrice de la Kașira, materiale de montaj și instalații, precum și

www.dacoromanica.ro

scule, la alegerea lui. Raportaţi de executare. Toate materialele alese trebuie să le expediaţi cu un însoţitor la Kaşira, pe adresa şantierului de acolo.

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului,

Lenin

Scrisă la 18 august 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după o copie dactilografiată

18

TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI N.N. VAŞKOV[394]

Secţia electrotehnică a C.E.S., tov. Vaşkov

Comunicaţi de urgenţă ce măsuri aţi luat pentru racordarea substaţiei Kojuhovo la reţeaua electrică orăşenească.

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului,

Lenin

Scrisă la 19 august 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după un text dactilografiat

19

TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMITETULUI SPECIAL DIN UCRAINA PENTRU REFACEREA DONBASSULUI[395]

Harkov, Comitetul special din Ucraina

Consiliul Muncii şi Apărării dispune ca de acum încolo să sistaţi rechiziţionarea de combustibil aparţinînd celor

www.dacoromanica.ro

trei uzine combinate ale industriei metalurgice: „Iuzovka", „Petrovsk", „Makeevka".

Președintele C.M.A., *Lenin*

Scrisă la 26 august 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipărește după un text dactilografiat

20

TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI V.I. FRIDBERG[396]

Întreprinderile de transporturi Moscova, tov. Fridberg

Vă rog să luați măsuri excepționale pentru a asigura încărcăturilor destinate șantierului de la Kașira transportul de la depozitele din Moscova la gările de cale ferată ale orașului. Raportați de executare.

Președintele C.M.A., *Lenin*

Scrisă la 2 septembrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipărește după un text dactilografiat

21

TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMITETULUI REVOLUȚIONAR DIN SIBERIA[397]

Comitetul revoluționar din Siberia, Omsk

Vă rog să luați măsuri urgente pentru ca autoritățile locale să nu rețină la Omsk expediția care pleacă spre Peninsula Iamal, ci să-i acorde tot sprijinul lor pentru ca să pornească cît mai curînd spre locul de destinație. Raportați telegrafic de executare.

Președintele C.C.P., *Lenin*

Scrisă la 4 septembrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipărește după un text dactilografiat

www.dacoromanica.ro

22

TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ DIRECȚIEI GENERALE A INDUSTRIEI COMBUSTIBILULUI[398]

Direcția generală a industriei combustibilului

Prin prezenta vă cer să luați toate măsurile pentru ca pînă la 15 octombrie a.c. centrala electrică de la Kașira să fie suficient aprovizionată cu cărbune.

Președintele C.C.P., *Lenin*

Scrisă la 6 septembrie 1921
Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipărește după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

23

TELEGRAMĂ ADRESATĂ UZINEI KOLOMNA

Urgent. Uzina Kolomna, gara Golutvino, tov. Elenin
O copie pentru ing. Gaken și una pentru direcția șantierului centralei electrice de la Kașira

Dată fiind urgența lucrărilor de pe șantierul centralei electrice de la Kașira, vă rog să executați cu precădere, și cît mai grabnic, toate comenzile acestui șantier. Comunicați-mi cum a fost îndeplinită această dispoziție.

Președintele C.C.P., *Lenin*

Scrisă la 7 septembrie 1921
Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipărește după un text dactilografiat

24

TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI L.B. KAMENEV[399]

Tovarășului Kamenev, președintele Sovietului de deputați din Moscova
O copie pentru tov. Krîlenko

Dată fiind extrema importanță și urgenta necesitate ca pînă la 1 noiembrie a.c. biroul din Moscova al șantie-

www.dacoromanica.ro

rului centralei electrice de la Kaşira să funcţioneze continuu, vă rog să faceţi demersuri pentru ca acest birou să rămînă în clădirea pe care o ocupă în momentul de faţă (stradela Teatralnaia, nr. 3), întrucît o mutare a lui în alt local, într-o perioadă cînd pe acest şantier se desfăşoară o activitate atît de intensă, poate avea repercusiuni negative asupra întregii munci.

Preşedintele Consiliului C.C.P., *Lenin*

Scrisă la 9 septembrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

25

TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI N.P. BRIUHANOV

Comisariatul poporului pentru aprovizionare,
tov. Briuhanov
O copie pentru Halatov

Vă rog să luaţi toate măsurile pentru aprovizionarea regulată a şantierului centralei electrice de la Kaşira cu pîine şi furaje.

După cum reiese din cererea adresată de conducerea acestui şantier, este urgentă nevoie de 4 000 de puduri de ovăz şi, săptămînal de trei vagoane de cereale la Kaşira şi un vagon la Kojuhovo.

Comunicaţi ce măsuri aţi luat.

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului,

Lenin

Scrisă la 12 septembrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

www.dacoromanica.ro

26

TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI N.N. VAŞKOV

Secţia electrotehnică a C.E.S., tov. Vaşkov

Ca o completare la întrebarea pusă de mine*, vă rog să-mi comunicaţi în ce măsură aţi satisfăcut cererile de cablu, conducte şi alte materiale necesare şantierului centralei electrice de la Kaşira pentru diferite instalaţii.

Prezentaţi-mi, sub semnătură proprie, o listă a întregului material realizat.

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului,
Lenin

Scrisă la 12 septembrie 1921

Publicată pentru prima oară la 21 ianuarie 1930, în „Raboceaia Gazeta" nr. 17

Se tipăreşte după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

27

TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI FELIKS KON

De cerut informaţii printr-o telefonogramă secretă Harkov, C.C. al P.C.(b) din Ucraina, tov. Kon

C.C. al P.C.(b) din Ucraina a adoptat hotărîrea de a recomanda comitetelor guberniale să facă în aşa fel ca la congresele guberniale ale comitetelor celor nevoiaşi din Ucraina[400] să se dea directiva ca 50% din fondul gubernial al acestor comitete să fie alocat în folosul înfometaţilor. Vă rog să-mi comunicaţi dacă această directivă a fost aplicată de comitetele locale.

Preşedintele C.M.A., *Lenin*

Scrisă la 19 septembrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

* Vezi volumul de faţă, Anexe, documentul 16. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

28

CĂTRE C.G. RACOVSKI

Harkov, tov. Racovski; o copie pentru tov. Vladimirov

Comisariatul poporului pentru aprovizionare al R.S.F.S.R. v-a trimis 20 de miliarde de ruble în semne monetare, din care 10 miliarde pentru Kiev și 10 miliarde pentru Harkov, în vederea cumpărării de cereale și vite. Se proiectează ca în viitorul cel mai apropiat să vi se trimită în mod sistematic, peste norma de mijloace bănești prevăzută pentru Ucraina, vreo 50 de miliarde de ruble lunar cu destinația specială de a cumpăra cereale. C.C. al P.C.(b) din Rusia vă recomandă: 1) să stabiliți în mod precis că aceste sume ce vi se vor trimite pot fi folosite numai în scopul ce v-a fost indicat, sub răspunderea personală a tuturor organelor Comisariatului poporului pentru finanțe, 2) organele de aprovizionare să fie obligate, pe răspunderea comisarului poporului pentru aprovizionare din Ucraina și a comisarilor guberniali pentru aprovizionare, să folosească fondurile primite numai pentru cumpărarea de cereale și vite. C.C. al P.C.(b) din Rusia vă recomandă să înregistrați decretul Consiliului Comisarilor Poporului al R.S.F.S.R. din 23 august și anexa C.E.C. din Rusia cu privire la monopolul sării.

Președintele C.M.A., *Lenin*

Scrisă la 19 septembrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipărește după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

www.dacoromanica.ro

29

TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ DIRECȚIEI GENERALE A INDUSTRIEI COMBUSTIBILULUI

Direcția generală a industriei combustibilului

Vă rog să furnizați de urgență șantierului centralei electrice de la Kașira 1 000 de puduri de cocs.

Președintele C.C.P., *Lenin*

27.IX.1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipărește după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

30

TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI A.B. HALATOV

Comisariatul poporului pentru aprovizionare, tov. Halatov

Vă rog să luați măsuri urgente pentru completarea restanțelor de produse alimentare, în special a celor de pește și de carne, pe luna septembrie și pentru repartizarea produselor cuvenite pe luna octombrie șantierului de la Kașira.

Președintele Consiliului Comisarilor Poporului,

Lenin

Scrisă la 30 septembrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipărește după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

31

TELEGRAMĂ ADRESATĂ UZINEI DIN PODOLSK

Podolsk, direcția fostei uzine „Singer", pentru Menșikov

Prin prezenta dispun ca, pe propria dumneavoastră răspundere, pînă la 10 octombrie să executați în canti-

www.dacoromanica.ro

tăţile cerute şi potrivit indicaţiilor date comenzile ce au fost făcute uzinei dumneavoastră de şantierul centralei electrice de la Kaşira.

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului,

Lenin

Scrisă la 30 septembrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

32

*CĂTRE DIRECŢIA FABRICII DE CARTUŞE DIN SIMBIRSK

Vă rog să vă conformaţi numaidecît dispoziţiei date de tovarăşul Bogdanov, preşedintele Consiliului economic superior, şi să trimiteţi la şantierul centralei electrice de la Kaşira pe fraţii Zubanov, unul tehnician, iar celălalt electrician.

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului,

Lenin

Scrisă la 30 septembrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

33

TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMITETULUI GUBERNIAL PENTRU APROVIZIONARE DIN TULA

Urgent. Tula, comitetul gubernial pentru aprovizionare
Cîte o copie pentru biroul de aprovizionare şi pentru direcţia şantierului centralei electrice de la Kaşira

Vă rog ca, după primirea prezentei telegrame, să vă conformaţi numaidecît dispoziţiei date de Comisariatul

www.dacoromanica.ro

poporului pentru aprovizionare de a livra șantierului centralei electrice de la Kașira 5 000 de puduri de ovăz, 30 000 de puduri de fîn, 10 000 de puduri de făină. Din gările Mordves și Bogatișcevo să li se trimită 37 000 de puduri de ovăz. Același lucru în ce privește ordinele de repartiție a cartofilor. Raportați de executare.

Președintele Consiliului Comisarilor Poporului,

Lenin

Scrisă la 30 septembrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipărește după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

34

APEL CĂTRE LUCRĂTORII DIN TRANSPORTURILE PE APĂ

Către: direcțiile regionale ale căilor de comunicație din Siberia, Saratov, Sud și Caucaz, direcțiile administrative regionale și raionale, direcțiile de linii, sectoarele de exploatare și oficiile transporturilor fluviale și maritime

Foametea care s-a abătut asupra regiunii Volgăi, ca și lipsa de combustibil și de materiale de care suferă țara noastră vă dictează imperios vouă, lucrătorilor din transporturile pe apă, ca încă înainte de închiderea navigației să efectuați toate transporturile de produse alimentare, de combustibil, de încărcături pentru armată și de altă natură, pentru ca și de data asta Republica sovietică să iasă învingătoare.

Sîntem ferm convinși că veți depune toate eforturile pentru a transporta la timp încărcăturile la punctele de destinație și a efectua o amplasare metodică și în bune

www.dacoromanica.ro

condiții a ambarcațiunilor în locuri sigure, potrivite pentru staționare în timpul iernii și pentru reparații.

Președintele C.M.A., *Lenin**

Scrisă la sfîrșitul lunii septembrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipărește după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

35

TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMISIILOR PENTRU PROBLEMELE MUNCII DIN JUDEȚELE TULA, ALEKSIN, TARUSA ȘI KOLOMNA

Către comisiile pentru problemele muncii din județele Tula, Aleksin, Tarusa și Kolomna

Vă rog să alegeți imediat 20 de tencuitori și să-i trimiteți la Kașira să lucreze la șantierul centralei electrice de acolo. Raportați de executare.

Președintele C.C.P., *V. Ulianov (Lenin)*

Scrisă la 6 octombrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipărește după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

36

TELEGRAMĂ ÎN LEGĂTURĂ CU ADOPTAREA DE MĂSURI PENTRU STRÎNGEREA IMPOZITULUI ÎN NATURĂ**

Către comisarii guberniali pentru aprovizionare, președinții comitetelor executive guberniale, împuterniciții C.E.C. din Rusia, cu excepția celor din regiunile înfometate

Situația, extrem de grea, în care se află republica ca

* Acest document a fost semnat și de A.I. Emșanov, adjunct al comisarului poporului pentru căile de comunicație. — *Nota red.*

** Vezi volumul de față, documentul 480. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

urmare a foametei care bîntuie în regiunea Volgăi ne obligă să luăm toate măsurile pentru strîngerea în proporţie de 100% a impozitului în natură, şi această sarcină, în baza hotărîrii adoptate de cea de-a IV-a sesiune a C.E.C. din Rusia, revine Comisariatului poporului pentru aprovizionare. Toate instituţiile sovietice locale sînt obligate să acorde neapărat, în această acţiune, tot sprijinul lor organelor de aprovizionare. O măsură din cele mai importante pentru strîngerea completă a impozitului în natură constă în a combate cu energie tăinuirea de terenuri arate, ca şi tendinţa de a prezenta, în declaraţiile capilor de familie, un număr mai mare de guri de hrănit decît cel real — şi pentru aceasta este necesar să se aplice hotărîrea din 19 octombrie a Consiliului Comisarilor Poporului. Dat fiind că pînă la căderea zăpezii a mai rămas doar puţin timp, dispun: 1) Lupta împotriva tăinuirii de terenuri arate să fie declarată drept o acţiune de primă importanţă a organelor de aprovizionare, care în mod obligatoriu să fie sprijinită de toate instituţiile sovietice. 2) În timp de 24 de ore să se organizeze o comisie gubernială pentru lupta împotriva tăinuirii de terenuri arate — care să fie formată din comisarul gubernial pentru aprovizionare, şeful secţiei agricole guberniale şi şeful secţiei guberniale a Inspecţiei muncitoreşti-ţărăneşti şi care să colaboreze cu biroul gubernial de statistică — precum şi comisii de control pe teren, care să fie formate din reprezentanţi ai aceloraşi instituţii şi care, pe propria lor răspundere, să stabilească şi să identifice suprafeţele arate în proporţiile fixate de centru. 3) La 10 noiembrie cel mai tîrziu să fie terminate în fiecare gubernie lucrările de stabilire a suprafeţei terenurilor arate, iar cota de impunere să fie adusă la limitele ei reale. 4) Să se desfăşoare o amplă campanie în presă, publicîndu-se date statistice, pe plăşi, cu privire la întinderea terenurilor agricole, şi la numărul populaţiei în comparaţie cu datele obţinute la prezentarea declaraţiilor de impunere şi făcînd apel la toţi cetăţenii sovietici cinstiţi să dezvăluie cazurile de tăinuire. 5) Cifrele terenurilor arate stabilite de comisiile de plasă vor fi predate comitetelor executive de plasă,

www.dacoromanica.ro

cărora li se va cere, pe propria răspundere a președintelui respectiv, ca, în caz că aceste cifre nu coincid cu rezultatele impunerii, să descopere tăinuirile săvîrșite, să dea explicații și, în caz că acestea se vor dovedi nesatisfăcătoare, să repartizeze pe sate diferența de teren tăinuită, proporțional cu suprafețele arate. Procesul-verbal care va fi întocmit va fi prezentat spre aprobare tribunalului revoluționar pentru problemele aprovizionării, iar după aprobarea lui se va proceda la impunerea gospodăriilor în conformitate cu paragrafele 4 și 5 din decret. După 10 noiembrie, toate persoanele oficiale vinovate, ca și gospodarii care au tăinuit terenuri arate vor fi judecate de tribunalele revoluționare pentru problemele aprovizionării. 6) Va fi intensificată în fiecare plasă activitatea comisiilor de control, care au fost instituite în conformitate cu ordinul nr. 1 032 din 9 septembrie al Comisariatului poporului pentru aprovizionare, li se vor da sarcini precise cu privire la întinderea terenurilor arate și numărul gurilor de hrănit în fiecare plasă, așa cum au fost stabilite de comisiile județene în conformitate cu datele obținute pe fiecare județ și confirmate de comisiile guberniale, va fi sporit numărul lor și li se va da sprijinul necesar. 7) Subsecțiile județene și guberniale de organizare a teritoriului, birourile guberniale și județene de statistică, la cererea organelor de aprovizionare, vor furniza toate datele necesare și, pe baza planurilor și documentelor existente, vor face expertize cu privire la întinderea pămînturilor pendinte de plăși sau de sate. Prin hotărîrea din 21 octombrie a Consiliului Muncii și Apărării, 60% din numărul inginerilor hotarnici, în urma indicațiilor date de secțiile agrare, au fost puși pe timp de o lună la dispoziția organelor de aprovizionare pentru a efectua diverse lucrări cerute de comisii. Folosiți din plin forțele ce v-au fost puse la dispoziție, și în toate cazurile dubioase dați însărcinare inginerilor hotarnici să meargă la fața locului și să se pună la dispoziția comisiilor de plasă pentru a face măsurătorile necesare. 8) Veți introduce o evidență strictă la toate comisiile locale, care sînt obligate să raporteze comisiei județene despre felul cum și-au îndeplinit misi-

www.dacoromanica.ro

unea. Comisarul gubernial pentru aprovizionare este obligat ca la fiecare trei zile să prezinte prezidiului comitetului executiv gubernial un raport cu privire la mersul lucrărilor. La fiecare cinci zile veți raporta despre felul cum se desfășoară lucrările la Comisariatul poporului pentru aprovizionare, secția organizatorică. Zilele acestea veți primi instrucțiunile cu privire la aplicarea decretului.

Președintele C.C.P., *Lenin**

Scrisă la 24 octombrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipărește după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

37

TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ SECȚIEI GUBERNIALE MOSCOVA A UNIUNII MUNCITORILOR METALURGIȘTI

Secția gubernială Moscova
a Uniunii muncitorilor metalurgiști din Rusia

Vă rog să trimiteți Consiliului Muncii și Apărării, pentru informare, datele — pe care le deține secția gubernială — cu privire la aprovizionarea efectivă a uzinelor de prelucrare a metalelor în cursul ultimei luni.

Președintele C.M.A.

Scrisă la 3 noiembrie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipărește după o copie dactilografiată

38

PLANUL UNEI SCRISORI ADRESATE LUI N.N. VAȘKOV**

α) Mulțumiri.
β) Date suplimentare.

* Telegrama a fost semnată și de M.I. Frumkin, adjunct al comisarului poporului pentru aprovizionare. — *Nota red.*
** Vezi și volumul de față, documentul 141. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

1) *1920: 7670* kW. Este inclusă şi centrala de la Şatura?

2) — dar grupul de la Tula?

3) nu s-ar putea grupa într-o categorie aparte centralele mari, de pildă cele de *1 000* kW ş.a.m.d.?

4) pe cîte luni din anul 1921?

5) există cumva amănunte despre „începutul organizării" centralelor raionale?

6) „*p u t e a* să dea" Moscovei? Dar a *dat?* Şi *c î n d?*

7) *amănunte* despre centrala din raionul Bolşevskaia şi despre cea de la Detskoe Selo (în ce lună vor fi terminate?)

γ) Unele date pentru Congresul al X-lea[401]. Nu s-ar putea să fie mai **amănunţite?** Despre cele *7 7 4* de centrale.

δ) Despre prelegerile care se ţin la centrale, pentru Congresul al X-lea, din 1921.

Scrisă nu mai devreme de 10 iulie 1932

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

39

O NOTĂ CĂTRE BIBLIOTECAR ŞI NIŞTE ÎNSEMNĂRI PE O LISTĂ DE CĂRŢI ŞI BROŞURI PRIMITE DIN STRĂINĂTATE*

Vă rog să-mi trimiteţi pe cele subliniate.

11.IX

Lenin

LISTA DE CĂRŢI ŞI BROŞURI PRIMITE DIN STRĂINĂTATE

Limba	Autorul	Titlul	Editura	Anul apariţiei	Locul apariţiei	Nr. de ex.
	88					
Engl.	Morris Hillquit	From Marx to Lenin	The Hanford Press	1921	New York	1
"	Lala Lajpat Rai	Reflections on the Political Situation in India	Verlag von Otto Wigand	1917	Leipzig	1
Deutsch.		Der Reichenberger Parteitag 1921. Der Weltkrise des Kapital und die Kommunist. Internationale	Verlag derVolksbuchhand. Runge & Co.	1912	Reichenberg	1

Scrise la 11 septembrie 1921

Publicate pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăresc după manuscris

* Aici se publică numai titlurile cărţilor subliniate de V.I. Lenin. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

SCRISORI ALE LUI
V. I. LENIN
INCLUSE ÎN VOLUMELE APĂRUTE
ALE EDIŢIEI DE FAŢĂ

SCRISORI ALE LUI
V. I. LENIN
CARE N-AU FOST GĂSITE

ADNOTĂRI

INDICI

www.dacoromanica.ro

SCRISORI ALE LUI V. I. LENIN INCLUSE ÎN VOLUMELE APĂRUTE ALE EDIȚIEI DE FAȚĂ

(27 iunie — 3 noiembrie 1921)

SCRISOARE CĂTRE O.W. KUUSINEN ȘI W. KOENEN. *9 iulie 1921.*

Vol. 44, p. 54.

PROPUNERI DE MODIFICĂRI ÎN PROIECTUL DE TEZE CU PRIVIRE LA APLICAREA PRACTICĂ A NOII POLITICI ECONOMICE, ADRESATE LUI L.B. KAMENEV. *21 iulie 1921.*

Vol. 44, p. 71.

SCRISOARE CĂTRE G. MEASNIKOV. *5 august 1921.*

Vol. 44, p. 76—81.

TOVARĂȘULUI THOMAS BELL. *13 august 1921.*

Vol. 44, p. 83—85.

SCRISOARE CĂTRE COMUNIȘTII GERMANI. *14 august 1921.*

Vol. 44, p. 86—97.

SCRISOARE CĂTRE V.V. KUIBÎȘEV ȘI PROIECT DE ANGAJAMENT DIN PARTEA MUNCITORILOR CARE VIN DIN AMERICA ÎN RUSIA. *22 septembrie 1921.*

Vol. 44, p. 125—126.

CARE SÎNT SARCINILE RABKRINULUI ȘI CUM TREBUIE ELE SĂ FIE ÎNȚELESE ȘI ÎNDEPLINITE. *27 septembrie 1921.*

Vol. 44, p. 127—133.

SCRISOARE CĂTRE A.S. KISELEV, CU UN PROIECT DE HOTĂRÎRE A CONSILIULUI COMISARILOR POPORULUI. *10 octombrie 1921*

Vol. 44, p. 140.

CĂTRE MEMBRII BIROULUI POLITIC AL C.C.(b) DIN RUSIA. *11 octombrie 1921.*

Vol. 44, p. 141.

www.dacoromanica.ro

SCRISOARE CĂTRE V.M. MOLOTOV, CU UN PROIECT DE HOTĂRÎRE A BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA ÎN PROBLEMA ACORDULUI CU GRUPUL RUTGERS. *12 octombrie 1921.*

Vol. 44, p. 142.

SCRISOARE CĂTRE MEMBRII BIROULUI POLITIC, CU UN PROIECT DE HOTĂRÎRE A C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA ŞI A C.M.A. ÎN LEGĂTURĂ CU PROPUNERILE LUI S. RUTGERS. *Între 12 şi 15 octombrie 1921.*

Vol. 44, p. 144.

SCRISOARE CĂTRE V.M. MIHAILOV ŞI UN PROIECT DE HOTĂRÎRE A C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA ÎN PROBLEMA ACORDULUI CU GRUPUL RUTGERS. *19 octombrie 1921.*

Vol. 44, p. 179—180.

SCRISOARE CĂTRE COMUNIŞTII POLONEZI. *19 octombrie 1921.*

Vol. 44, p. 182—183.

SCRISOARE CĂTRE G.V. CICERIN ŞI OBSERVAŢII PE MARGINEA PROIECTULUI DE DECLARAŢIE A GUVERNULUI SOVIETIC CU PRIVIRE LA RECUNOAŞTEREA DATORIILOR. *24 octombrie 1921.*

Vol. 44, p. 187—190.

SCRISOARE CĂTRE V.M. MIHAILOV, CU UN PROIECT DE TELEGRAMĂ CĂTRE L.B. KRASIN. *28 octombrie 1921.*

Vol. 44, p. 192.

www.dacoromanica.ro

SCRISORI ALE LUI V. I LENIN CARE N-AU FOST GĂSITE PÎNĂ ÎN PREZENT

(27 iunie — 3 noiembrie 1921)

CĂTRE V.M. MOLOTOV. *27 iunie 1921.* În Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S. se păstrează un registru de intrare a corespondenței adresate lui V.I. Lenin, în care se menționează că o scrisoare a lui A.G. Șlihter (înregistrată la nr. 523) a fost trimisă la 27 iunie 1922 lui Molotov „cu o însemnare făcută de Lenin".

CĂTRE G.V. CICERIN. *29 iunie 1921.* În registrul de ieșire a corespondenței lui V.I. Lenin, care se păstrează la Arhiva centrală de partid, la nr. 476 se află următoarea însemnare: „Tovarășului Cicerin, în legătură cu urgentarea cerută în telegrama lui Kopp, secret (fără copie)".

CĂTRE V.M. MOLOTOV. *30 iunie 1921.* În registrul de ieșire a corespondenței lui Lenin, la nr. 478 se află următoarea însemnare: „Tovarășului Molotov (fără copie, sigilată)".

CĂTRE V.M. MOLOTOV. *1 iulie 1921.* În registrul de ieșire, la nr. 482 se află următoarea însemnare: „Tovarășului Molotov, de la Vl. Ilici (plic sigilat)".

CĂTRE I.S. UNȘLIHT. *1 iulie 1921.* În registrul de ieșire, la nr. 483 se află următoarea însemnare: „Tovarășului Unșliht, secret (fără copie)".

CĂTRE V.I. NEVSKI. *7 iulie 1921.* În această scrisoare V.I. Lenin i-a răspuns lui V.I. Nevski care în scrisoarea sa din 5 iulie 1921 îi cerea să-l primească Arhiva centrală de partid). În registrul de ieșire, la nr. 498 se află următoarea însemnare: „Tovarășului Nevski, în legătură cu data primirii lui.

CĂTRE V.V. MOLOTOV. *9 iulie 1921.* În registrul de ieșire, la nr. 503 se află următoarea însemnare: „Tovarășului Molotov (sigilat)".

CĂTRE G.E. ZINOVIEV. *10 iulie 1921.* În registrul de ieșire, la nr. 507 se află următoarea însemnare: „Tovarășului Zinoviev — un plic sigilat".

CĂTRE V.M. MOLOTOV. *10 iulie 1921.* În registrul de ieșire, la nr. 508 găsim următoarea însemnare: „Tovarășului Molotov — un plic sigilat".

www.dacoromanica.ro

CĂTRE G.V. CICERIN. *10 iulie 1921.* În registrul de ieşire, la nr. 509 găsim următoarea însemnare: „Tovarăşului Cicerin — un plic sigilat".

CĂTRE G.E. ZINOVIEV. *13 iulie 1921.* Într-o scrisoare din 13 iulie 1921 V.I. Lenin îi comunica lui L.B. Kamenev: „Am trimis astăzi lui Zinoviev proiectele de hotărîri ale C.C. şi o scrisoare" (Arhiva centrală de partid).

CĂTRE F. PLATTEN. *13 iulie 1921.* La 13 iulie 1921, V.I. Lenin o ruga, într-un bilet, pe L.A. Fotieva să caute pe delegatul Partidului Comunist Elveţian la Congresul al III-lea al Cominternului, pentru a trimite prin el o scrisoare lui F. Platten (Arhiva centrală de partid). În registrul de ieşire, la nr. 640 se află următoarea însemnare: „O scrisoare — de transmis (tovarăşului Platten)".

CĂTRE N.I. BUHARIN. *13 iulie 1921.* La 13 iulie 1921, V.I. Lenin o întreba, într-un bilet, pe Fotieva: „I-aţi trimis lui Buharin scrisorelele mele?" (Arhiva centrală de partid).

CĂTRE G.E. ZINOVIEV. *14 iulie 1921.* În registrul de ieşire, la nr. 524 se află următoarea însemnare: „Tovarăşului Zinoviev — un plic sigilat".

CĂTRE L.B. KAMENEV. *14 iulie 1921.* În registrul de ieşire, la nr. 525 figurează următoarea însemnare: „Tovarăşului Kamenev — un plic sigilat".

CĂTRE M.P. PAVLOVICI. *15 iulie 1921.* În registrul de ieşire, la nr. 535 găsim următoarea însemnare: „Tovarăşului Pavlovici, în legătură cu aprobarea de către Vladimir Ilici a planului de întocmire a atlasului şi propunerea de a lua legătura cu Kaisarov registrul de intrare, la nr. 681)".

CĂTRE N.V. KORBLINSKI. *15 iulie 1921.* Această scrisoare conţine răspunsul la o scrisoare primită de la N.V. Korblinski la 15 iulie 1921, pe care figurează următoarea însemnare: „s-a răspuns la 15 VII" (Arhiva centrală de partid). În registrul de ieşire, la nr. 536 figurează următoarea însemnare: „Tovarăşului Koralinski — să i se comunice răspunsul la scrisoarea lui în legătură cu încălcarea unor drepturi ce i-au fost acordate (registrul de intrare, la nr. 668)".

CĂTRE G.L. ŞKLOVSKI. *15 iulie 1921.* În registrul de ieşire, la nr. 537 figurează următoarea însemnare: „Tovarăşului Şklovski (sigilat)".

CĂTRE A.L. POTEAEV. *16 iulie 1921.* În registrul de ieşire figurează următoarea însemnare: „Tovarăşului Poteaev, cu rugămintea de a-şi da avizul în legătură cu telegrama prin care Ţiurupa cere ca muncitorii de la şantierul centralei electrice de la Kaşira să fie aprovizionaţi cu peşte".

www.dacoromanica.ro

CĂTRE I.I. IONOV. *18 iulie 1921.* În registrul de ieşire, la nr. 551 figurează următoarea însemnare: „Tovarăşului Ionov. Îi cere avizul în legătură cu plecarea a doi membri ai comisiei în străinătate pentru a studia noile hărţi şi atlase şi îi cere să-şi spună părerea despre prof. Anucin şi Bodrov".

CĂTRE A.S. RÎKOV. *18 iulie 1921.* În registrul de ieşire, la nr. 552 se află următoarea însemnare: „Tovarăşului Rîkov, un plic sigilat cu menţiunea: «Naşa Pravda», ziar din Kozlov, s-a trimis".

CĂTRE L.B. KRASIN. *18 iulie 1921.* În registrul de ieşire, la nr. 553 se află următoarea însemnare: „Tovarăşului Krasin — un plic sigilat".

CĂTRE L.B. KAMENEV. *20 iulie 1921.* În registrul de ieşire, la nr. 565 se află următoarea însemnare: „Tovarăşului Kamenev (sigilat)".

CĂTRE V.M. MOLOTOV. *20 iulie 1921.* În registrul de ieşire, la nr. 566 se află următoarea însemnare: „Tovarăşului Molotov (sigilat)".

CĂTRE V.S. DOVGALEVSKI. *21 iulie 1921.* În registrul de ieşire, la nr. 575 figurează următoarea însemnare: „Tovarăşului Dovgalevski (Comisariatul poporului pentru poştă şi telegraf), în legătură cu modul nesatisfăcător în care funcţionează telefoanele".

CĂTRE V.M. MOLOTOV. *21 iulie 1921.* În registrul de ieşire, la nr. 577 figurează următoarea însemnare: „Tovarăşului Molotov (sigilat)".

CĂTRE E. BLOOR. *21 iulie 1921.* Această scrisoare conţine răspunsul la o scrisoare a lui E. Bloor din 19 iulie 1921, pe care V.I. Lenin a scris: „La arhivă (scrisoare de la un comunist american)" şi „i-am răspuns la 21/VII" (Arhiva centrală de partid). În registrul de ieşire, la nr. 578 se află următoarea însemnare: „lui E.R. Bloor, hotel «Continental», camera 63 (sigilat)".

CĂTRE C. ZETKIN. *25 iulie 1921.* În registrul de ieşire, la nr. 597 se află următoarea însemnare: „Tovarăşei Zetkin. De stabilit împreună ziua şi ora de primire la Vl. Ilici".

CĂTRE A.I. RÎKOV. *25 iulie 1921.* În registrul de ieşire, la nr. 598 se află următoarea însemnare: „Tovarăşului Rîkov, indicaţii despre felul cum trebuie procedat faţă de lipsa tovarăşului Şleapnikov de la şedinţă".

CĂTRE C. ZETKIN. *26 iulie 1921.* În registrul de ieşire, la nr. 607 găsim următoarea însemnare: „Tovarăşei Zetkin, în limba germană".

www.dacoromanica.ro

CĂTRE V.S. DOVGALEVSKI. *26 iulie 1921.* În registrul de ieşire, la nr. 608 găsim următoarea însemnare: „Tovarăşului Dovgalevski, indicaţie să vorbească la telefon cu dr. Ghetie".

CĂTRE G.V. CICERIN. *26 iulie 1921.* În această scrisoare, V.I. Lenin răspunde la o scrisoare a lui G.V. Cicerin primită la 26 iulie 1921 (Arhiva centrală de partid). În registrul de ieşire, la nr. 611 figurează următoarea însemnare: „Tovarăşului Cicerin, în legătură cu propunerile practice care urmează să fie prezentate Comitetului Central".

CĂTRE G.V. CICERIN. *26 iulie 1921.* În registrul de ieşire, la nr. 613 se află următoarea însemnare: „Tovarăşului Cicerin, în legătură cu adoptarea de către Biroul organizatoric a unei hotărîri cu privire la propaganda în străinătate".

CĂTRE E.V. PAŞKOVSKI. *26 iulie 1921.* În registrul de ieşire, la nr. 623 se află următoarea însemnare: „Tovarăşului Paşkovski, la Direcţia centrală de statistică, cu rugămintea de a prezenta date cu privire la principalele ramuri industriale".

CĂTRE L.K. MARTENS. *1 august 1921.* În registrul de ieşire, la nr. 642a se află următoarea însemnare: „Tovarăşului Martens, cu rugămintea de a comunica, în privinţa lui Bitti, a cui hotărîre rămîne în vigoare, a lui Cicerin sau a lui Martens, căci ele sînt complet diferite".

CĂTRE V.M. MOLOTOV. *1 august 1921.* În Arhiva centrală de partid se păstrează un plic, înregistrat la nr. 1 025b, cu următoarea însemnare făcută de V.I. Lenin: „**Urgent**, tovarăşului Molotov *(de la Lenin)*. Să semneze de primire pe plic" şi cu semnătura lui Molotov de primire a scrisorii la 1 august. În registrul de ieşire, la nr. 643 se află următoarea însemnare: „Tovarăşului Molotov (sigilat)".

CĂTRE G.E. ZINOVIEV. *2 august 1921.* În registrul de ieşire, la nr. 648 găsim următoarea însemnare: „Tovarăşului Zinoviev (sigilat)".

CĂTRE L.D. TROŢKI. *2 august 1921.* În registrul de ieşire, la nr. 649 se află următoarea însemnare: „Tovarăşului Troţki (sigilat)".

CĂTRE V.M. MOLOTOV. *4 august 1921.* În registrul de ieşire, la nr. 666 se află următoarea însemnare: „Tovarăşului Molotov, cu privire la luarea unei hotărîri definitive în legătură cu Goldenberg".

CĂTRE I.A. TEODOROVICI. *5 august 1921.* În scrisoarea sa din 12 august 1921 adresată lui I.A. Teodorovici, V.I. Lenin scria: „Nu mi-aţi răspuns la întrebările cu privire la sectanţi. Vă rog să-mi înapoiaţi scrisoarea şi să-mi scrieţi ce părere aveţi în această problemă" (volumul de faţă, documentul 190).

www.dacoromanica.ro

În Arhiva centrală de partid se păstrează un plic, înregistrat la nr. 676/1 070b, pe care V.I. Lenin a scris: „tovarăşului *Teodorovici* (din partea lui Lenin)", precum şi semnătura lui Teodorovici de primire a scrisorii. În registrul de ieşire a corespondenţei, la nr. 676 se află următoarea însemnare: „Un plic sigilat, pentru tov. Teodorovici".

CĂTRE I.S. UNŞLIHT. *5 august 1921.* În Arhiva centrală de partid se păstrează un plic, înregistrat la nr. 677/1 068b, pe care se află următoarea indicaţie a lui V.I. Lenin: „La Ceka, pentru tov. *Unşliht* (de la Lenin)" şi pe care Unşliht a semnat de primire la 5 august 1921, ora 23 şi 45 de minute. În registrul de ieşire, la nr. 677 se află următoarea însemnare: „Scrisoare închisă, pentru tov. Unşliht".

CĂTRE G.M. KRJIJANOVSKI. *6 august 1921.* În registrul de ieşire, la nr. 681 se află următoarea însemnare: „Pentru Krjijanovski. O scrisoare sigilată de la V.I.".

CĂTRE G.D. ŢIURUPA. *7 august 1921.* În Arhiva centrală de partid se păstrează un plic, înregistrat la nr. 1 088b/684, cu următoarea indicaţie a lui V.I. Lenin: „*Pentru G.D. Ţiurupa*" şi cu semnătura lui Ţiurupa de primire a scrisorii la 8 august, ora 10 şi 15 minute. În registrul de ieşire, la nr. 684 se află următoarea însemnare: „Pentru G.D. Ţiurupa. O scrisoare sigilată din partea lui V. I.".

CĂTRE P.A. BOGDANOV. *7 august 1921.* În Arhiva centrală de partid se păstrează un plic, înregistrat la nr. 1 087/6 85a, cu următoarea indicaţie a lui V.I. Lenin: „Tovarăşului *Bogdanov*, preşedintele Consiliului economic superior", şi cu semnătura lui Bogdanov de primire a scrisorii la 7 august. În registrul de ieşire, la nr. 685 se află următoarea însemnare: „Tovarăşului Bogdanov, o scrisoare sigilată de la V.I.".

CĂTRE COMANDAMENTUL MILITAR AL KREMLINULUI. *7 august 1921.* În Arhiva centrală de partid se păstrează o scrisoare înregistrată la nr. 859, cu semnătura de primire pusă de secretară.

CĂTRE P.A. BOGDANOV. *8 august 1921.* În Arhiva centrală de partid se află un plic, înregistrat la nr. 688/1 096b, pe care se află semnătura de primire şi data: 8 august 1921, ora 12 şi 40 minute. În registrul de ieşire, la nr. 688 se află următoarea însemnare: „Tovarăşului Bogdanov, în legătură cu trustul irului şi cu rugămintea de a discuta această chestiune. (Fără copie.)"

CĂTRE I.P. GOLDENBERG. *8 august 1921.* În registrul de ieşire, la nr. 692 se află următoarea însemnare: „Pentru Goldenberg".

CĂTRE L.B. KAMENEV. *Intre 8 şi 12 august 1921.* În Arhiva centrală de partid se păstrează un plic, înregistrat la nr. 1 117,

www.dacoromanica.ro

cu următoarea indicaţie a lui Lenin: „*Pentru L. B. Kamenev*“ şi cu semnătura lui Kamenev de primire a scrisorii.

CĂTRE I.P. GOLDENBERG. *11 august 1921.* În această scrisoare, Lenin îi răspunde lui I.P. Goldenberg la scrisoarea lui din 10 august 1921 (Arhiva centrală de partid). Pe scrisoarea lui Goldenberg se află următoarea însemnare a lui Lenin: „De la Goldenberg. Răspuns 11/VIII. La Arhivă“. În Arhiva centrală de partid se află un plic, înregistrat la nr. 1 134b/706, pe care Lenin a scris: „Tovarăşului Osip Petrovici *Goldenberg* (din partea lui Lenin)“. În registrul de ieşire, la nr. 706 se află următoarea însemnare: „Tov. Os. Petr. Goldenberg (sigilat)“ şi semnătura lui Goldenberg de primire a scrisorii la 12 august 1921.

CĂTRE V.M. MOLOTOV. *12 august 1921.* În Arhiva centrală de partid se păstrează un plic, înregistrat la nr. 1 136b/704, cu următoarea indicaţie a lui V.I. Lenin: „**Urgent**, tovarăşului **Molotov** (de la Lenin). *Va semna* de primire pe **plic**“ şi cu semnătura lui Molotov de primire a scrisorii la 12 august. În registrul de ieşire, la nr. 704 figurează următoarea însemnare: „Pentru tov. Molotov (sigilat)“.

CĂTRE M.V. FRUNZE. *12 august 1921.* În Arhiva centrală de partid se păstrează o scrisoare înregistrată la nr. 1 135b/705. În registrul de ieşire, la nr. 705 se află următoarea însemnare: „Tovarăşului Frunze (sigilat)“.

CĂTRE I.S. UNŞLIHT. *12 august 1921.* În Arhiva centrală de partid se păstrează un plic pe care Lenin a scris „La Ceka. Tovarăşului Unşliht (de la Lenin)“. În registrul de ieşire, la nr. 707 se află următoarea însemnare: „Tovarăşului Unşliht (sigilat)“.

CĂTRE N.P. BRIUHANOV. *12 august 1921.* În registrul de ieşire, la nr. 711 se află următoarea însemnare: „Tovarăşului Briuhanov, în legătură cu strîngerea impozitului în natură, premierea guberniilor model şi concentrarea sării“.

CĂTRE V.M. MOLOTOV. *13 august 1921.* În Arhiva centrală de partid se păstrează un plic, înregistrat la nr. 1 146b, cu următoarea însemnare a lui V.I. Lenin: „**Urgent.** Conţine o împuternicire pentru Molotov (de la Lenin)“ şi cu semnătura lui Molotov de primire a scrisorii la 13 august.

CĂTRE L.D. TROŢKI. *16 august 1921.* În Arhiva centrală de partid se păstrează un plic, înregistrat la nr. 1 154b/723, pe care V.I. Lenin a scris: „Tovarăşului *Troţki* (de la Lenin, 16/VIII)“ şi care poartă semnătura lui Troţki de primire a scrisorii. În registrul de ieşire, la nr. 723 se află următoarea însemnare: „Tovarăşului Troţki — un plic sigilat“.

CĂTRE V.M. MOLOTOV. *16 august 1921.* În Arhiva centrală de partid se păstrează un plic, înregistrat la nr. 1 153b/726, pe care V.I. Lenin a scris: „*Urgent*, tovarăşului *Molotov*

www.dacoromanica.ro

(de la Lenin)" şi care poartă semnătura lui Molotov de primire a scrisorii la 16 august. În registrul de ieşire, la nr. 726 se află următoarea însemnare: „Tovarăşului Molotov — un plic sigilat".

CĂTRE L.B. KAMENEV. *16 august 1921.* În registrul de ieşire, la nr. 727 găsim următoarea însemnare: „Tovarăşului Kamenev, cu rugămintea de a comunica cum merg tratativele de la Riga".

CĂTRE L.D. TROŢKI, K.B. RADEK, I.V. STALIN, L.B. KAMENEV ŞI G.E. ZINOVIEV. *16 august 1921.* În registrul de ieşire, la nr. 728 găsim următoarea însemnare: „Tovarăşilor Troţki, Radek, Stalin, Kamenev şi Zinoviev, în legătură cu biroul de informaţii".

CĂTRE M.I. FRUMKIN. *22 august 1921.* În registrul de ieşire, la nr. 746 se află următoarea însemnare: „Tovarăşului Frumkin, în legătură cu schimbul de mărfuri".

CĂTRE ROZENBLAT. *22 august 1921.* În registrul de ieşire se află următoarele însemnări: la nr. 749: „Tovarăşului Rozenblat, redactor la «Ekon. Jizn»(plic sigilat)" şi la nr. 750: „tovarăşului Rozenblat, redacţia «Ekon. Jizn» (plic sigilat)".

CĂTRE D.I. KURSKI. *22 august 1921.* În Arhiva centrală de partid se păstrează plicul, cu numărul de înregistrare 1 446/ 1 360,în care V.I. Lenin i-a trimis o scrisoare lui D.I. Kurski la 22 august 1921, ora 22 şi 19 minute, şi pe care Kurski a semnat de primire la ora 23 şi 55 de minute.

CĂTRE I.S. UNŞLIHT. *26 august 1921.* În Arhiva centrală de partid se păstrează un plic, înregistrat la nr. 763/7 217b, pe care V.I. Lenin a scris: „Tovarăşului **Unşliht** (de la Lenin) (secret)" şi pe care Unşliht a semnat de primire la 16 august 1921. În registrul de ieşire, la nr. 763 găsim următoarea însemnare: „Tovarăşului Unşliht (sigilat)".

CĂTRE G.V. CICERIN. *27 august 1921.* În Arhiva centrală de partid se păstrează, înregistrat la nr. 1 231b, un plic în care V.I. Lenin a trimis o scrisoare lui G.V. Cicerin şi pe care secretara a semnat de primire la 27 august 1921, ora 17 şi 5 minute.

CĂTRE M.K. VETOŞKIN. *28 august 1921.* În Arhiva centrală de partid se păstrează plicul — înregistrat la nr. 773 — al scrisorii trimise de V.I. Lenin lui M.K. Vetoşkin.

CĂTRE V.M. MOLOTOV. *29 august 1921.* În Arhiva centrală de partid se păstrează un plic, înregistrat la nr. 1 238b, pe care V.I. Lenin a scris: „Tovarăşului Molotov (de la Lenin), contra semnătură", şi pe care Molotov a semnat de primire la 29 august.

CĂTRE I.V. STALIN. *30 august 1921.* În Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism se păstrează un plic, înregistrat la nr. 1 242b, pe care V.I. Lenin a scris: „*Secret. Urgent.* Tovarăşului *Stalin* (de la Lenin). Să semneze pe plic" şi care poartă semnătura lui Stalin, de primire la 30 august.

www.dacoromanica.ro

CĂTRE I.V. STALIN. *30 august 1921.* În Arhiva centrală de partid se păstrează un plic, înregistrat la nr. 1 242b, pe care V.I. Lenin a scris: „**Urgent**. Tovarăşului *Stalin* (de la Lenin). Să semneze pe plic" şi care poartă semnătura lui Stalin de primire la 30 august.

CĂTRE E.S. VARGA. *31 august 1921.* În această scrisoare, Lenin răspunde la o scrisoare a lui Varga. În Arhiva centrală de partid se păstrează un plic, înregistrat la nr. 1 255b/751, pe care V.I. Lenin a scris: „An den Genossen *E. Varga*, tovarăşului *Varga*, la fostul hotel «Lux», camera 20 (din partea lui Lenin)", iar Varga a semnat de primire. Pe scrisoarea lui Varga, V.I. Lenin a notat „I-am răspuns la 31/8". În registrul de ieşire, la nr. 751 găsim următoarea însemnare: „Un plic sigilat, pentru tov. Varga".

CĂTRE V.M. MOLOTOV. *31 august 1921.* În registrul de ieşire, la nr. 788 găsim următoarea însemnare: „Tovarăşului Molotov — un plic sigilat".

CĂTRE L.B. KRASIN. *2 septembrie 1921.* În registrul de ieşire, la nr. 793 găsim următoarea însemnare: „Tovarăşului Krasin, secret, sigilat". Aici e anexată o dovadă de primire a scrisorii semnată de Krasin.

CĂTRE E.S. VARGA. *2 septembrie 1921.* În Arhiva centrală de partid se păstrează un plic, înregistrat la nr. 1 267b/794, pe care V.I. Lenin a scris: „An den Genossen *E. Varga*. Tovarăşului *Varga*, **urgent** la fostul hotel «Lux», camera 20 (din partea lui Lenin)", iar Varga a semnat de primire. În registrul de ieşire, la nr. 794 găsim următoarea însemnare: „Tovarăşului Varga — un plic sigilat".

CĂTRE I.S. UNŞLIHT. *4 septembrie 1921.* În Arhiva centrală de partid se păstrează un plic, înregistrat la nr. 1 276b, pe care V.I. Lenin a scris: „Secret, la Ceka, tovarăşului *Unşliht* (din partea lui Lenin). Să semneze pe plic" şi cu semnătura lui Unşliht de primire a scrisorii la 4 septembrie 1921, ora 23 şi 15 minute.

CĂTRE L.B. KAMENEV. *5 septembrie 1921.* În Arhiva centrală de partid se păstrează un plic, înregistrat la nr. 1 277b, cu indicaţia dată de V.I. Lenin: „**Urgent**, tovarăşului *L. B. Kamenev* (din partea lui Lenin)" şi cu semnătura lui Kamenev de primire a scrisorii.

CĂTRE V.M. MOLOTOV. *5 septembrie 1921.* În Arhiva centrală de partid se păstrează, înregistrat la nr. 1 116/1 286, plicul scrisorii adresate de V.I. Lenin lui V.M. Molotov cu semnătura acestuia de primire.

CĂTRE REDACŢIA ZIARULUI „PRAVDA". *5 septembrie 1921.* În Arhiva centrală de partid se păstrează plicul, înregistrat la nr. 808/1 301, cu semnătura de primire a scrisorii la 5 sep-

www.dacoromanica.ro

tembrie, ora 17 şi 30 de minute. În registrul de ieşire, la nr. 808 se află următoarea însemnare: „Către redacţia ziarului «Pravda», cu rugămintea de a-mi trimite articolul tovarăşului G. Safarov despre Turkestan".

CĂTRE I.S. UNŞLIHT. *12 septembrie 1921.* În registrul de ieşire, la nr. 831 găsim următoarea însemnare: „Tovarăşului Unşliht, în legătură cu punerea în libertate a profesorului Şcepkin".

CĂTRE REDACŢIA ZIARULUI „EKONOMICESKAIA JIZN". *13 septembrie 1921.* În registrul de ieşire, la nr. 846 se află următoarea însemnare: „Către redacţia ziarului «Ekonomiceskaia Jizn», în legătură cu trimiterea numărului 191".

CĂTRE COMISARIATUL POPORULUI PENTRU APROVIZIONARE. *14 septembrie 1921.* În registrul de ieşire, la nr. 851 figurează următoarea însemnare: „Către Comisariatul poporului pentru aprovizionare, în legătură cu livrarea unor obiecte gospodăreşti necesare tovarăşului Socinev".

CĂTRE G.M. KRJIJANOVSKI. *16 septembrie 1921.* În Arhiva centrală de partid se păstrează următoarea dovadă de primire: „Am primit de la V.I. Lenin, preşedintele C.C.P., un plic pentru a-l remite tovarăşului Krjijanovski personal"*.

CĂTRE B.S. STOMONEAKOV. *Înainte de 17 septembrie 1921.* În Arhiva centrală de partid se păstrează un plic cu următoarea indicaţie dată de V.I. Lenin: „Cu rugămintea de a trimite la Berlin lui *Stomoneakov* această scrisoare din partea lui Lenin" şi cu semnătura lui Stomoneakov de primire la 17 septembrie 1921.

CĂTRE V.M. MOLOTOV. *17 septembrie 1921.* În Arhiva centrală de partid se păstrează un plic, înregistrat la nr. 861/1 426, cu următoarea indicaţie dată de V.I. Lenin: „Tovarăşului *Molotov* **personal** *secret* (din partea lui Lenin)" şi cu semnătura lui Molotov de primire a scrisorii la 17 septembrie. În registrul de ieşire, la nr. 861 se află următoarea însemnare: „Tovarăşului Molotov, un plic sigilat din partea lui V.I."

CĂTRE I.S. UNŞLIHT. *19 septembrie 1921.* În Arhiva centrală de partid se păstrează un plic, înregistrat la nr. 865/1 434b, cu următoarea indicaţie a lui V.I. Lenin: „*Secret*, tovarăşului *Unşliht*, la Ceka (din partea lui Lenin)". În registrul de ieşire, la nr. 865 se află următoarea însemnare: „Tovarăşului Unşliht, în legătură cu vaporul «Kornard»".

CĂTRE I.I. RADCENKO. *19 septembrie 1921.* Această scrisoare a fost scrisă de V.I. Lenin în urma primirii unei scrisori a lui I.I. Radcenko din 16 septembrie 1921. În registrul de ieşire se află următoarea însemnare: „Tovarăşului Radcenko, cu rugămintea de a da unele lămuriri în legătură cu scrisoarea din 16/IX (nr. 1 214 din registrul de intrare)".

* Semnătura e indescifrabilă. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

CĂTRE SBRUEV. *20 septembrie 1921.* În registrul de ieşire, la nr. 876 găsim următoarea însemnare: „Tovarăşului Sbruev, secretar al Cekăi din Moscova, în legătură cu cazul inginerului Slotinţev".

CĂTRE I.S. UNŞLIHT. *20 septembrie 1921.* În Arhiva centrală de partid se păstrează un plic, înregistrat la nr. 880/1 454b, cu următoarea indicaţie scrisă de V.I. Lenin: „**Ceka,** tovarăşului *Unşliht personal* (din partea lui Lenin)" şi cu semnătura lui Unşliht de primire a scrisorii la 21 septembrie 1921, ora 16. În registrul de ieşire, la nr. 880 găsim următoarea însemnare: „Tovarăşului Unşliht, un plic sigilat din partea lui V.I.".

CĂTRE G.E. ZINOVIEV. *20 septembrie 1921.* N.S. Lepeşinskaia, secretară la C.C.P., scria la 20 septembrie 1921 serviciului de expediţie al C.E.C. din Rusia: „Plicul alăturat trebuie expediat astăzi la Petrograd tovarăşului Zinoviev, din partea tovarăşului Lenin".

CĂTRE V.M. MOLOTOV. *21 septembrie 1921.* În Arhiva centrală de partid se păstrează, înregistrat la nr. 1 250/1 459b, plicul scrisorii adresate de V.I. Lenin lui V.M. Molotov. În registrul de ieşire, la nr. 1 250 se arată că s-a trimis lui V.M. Molotov cererea lui A.M. Şapovalov, adresată Biroului organizatoric al C.C., „de a i se permite să plece în Germania la tratament, precum şi un postscriptum din partea lui V.I.".

CĂTRE G.K. ORDJONIKIDZE. *22 septembrie 1921.* În Arhiva centrală de partid se păstrează plicul scrisorii trimise de V.I. Lenin lui G.K. Ordjonikidze.

CĂTRE V.M. MOLOTOV. *23 septembrie 1921.* În Arhiva centrală de partid se păstrează, înregistrat la nr. 1 464/886, plicul scrisorii adresate de V.I. Lenin lui V.M. Molotov, cu indicaţia de a i se preda personal. În registrul de ieşire, la nr. 886 găsim următoarea însemnare: „Plic sigilat, pentru Molotov (de restituit scrisorile lui Tomski şi Peters)".

CĂTRE V.M. MOLOTOV. *23 septembrie 1921.* În registrul de ieşire a corespondenţei, la nr. 887 găsim următoarea însemnare: „Tovarăşului Molotov, în legătură cu asigurarea familiei lui Gukovski cu cele necesare (fără copie)".

CĂTRE V.V. KUIBÎŞEV. *24 septembrie 1921.* În registrul de ieşire, la nr. 891 găsim următoarea însemnare: „Tovarăşului Kuibîşev, cu rugămintea de a comunica printr-o telefonogramă dacă s-au primit ştiri de la Martens".

CĂTRE A.B. HALATOV. *24 septembrie 1921.* În registrul de ieşire, la nr. 893 se află scris: „Tovarăşului Halatov, în legătură cu livrarea de produse alimentare Comisariatului poporului pentru agricultură în vederea unor lucrări de instalaţii electrice".

www.dacoromanica.ro

CĂTRE I.V. STALIN. *24 septembrie 1921.* În Arhiva centrală de partid se păstrează un plic, înregistrat la nr. 894/1 473b, cu următoarea indicaţie a lui Lenin: „Tovarăşului **Stalin,** *p e r s o n a l.* **Urgent** (din partea lui Lenin)". În registrul de ieşire, la nr. 894 se află următoarea însemnare: „Tovarăşului Stalin — un plic sigilat".

CĂTRE L.N. KRIŢMAN. *24 septembrie 1921.* În registrul de ieşire, la nr. 895 se află următoarea însemnare: „Tovarăşului Kriţman, o telefonogramă de informare cu privire la asigurarea exploatărilor piscicole cu cele trebuitoare (registrul de intrare, la nr. 1 262)".

CĂTRE M.I. KALININ. *27 septembrie 1921.* În Arhiva centrală de partid se păstrează un plic, înregistrat la nr. 904/1 496b, cu următoarea indicaţie a lui V.I. Lenin: „Tovarăşului Kalinin" şi cu semnătura acestuia de primire a scrisorii. În registrul de ieşire, la nr. 904 găsim următoarea însemnare: „Tovarăşului Kalinin — un plic sigilat".

CĂTRE V.M. MOLOTOV. *27 septembrie 1921.* În Arhiva centrală de partid se păstrează un plic, înregistrat la nr. 1 500b, cu următoarea indicaţie a lui Lenin: „Tovarăşului Molotov (din partea lui Lenin)" şi cu semnătura lui Molotov de primire a scrisorii pe data de 27 septembrie.

CĂTRE D.B. REAZANOV. *28 septembrie 1921.* În Arhiva centrală de partid se păstrează următoarea dovadă de primire: „Scrisoarea lui Lenin din 28 septembrie am primit-o la 6 octombrie 1921. — D. Reazanov".

CĂTRE M.I. FRUMKIN. *29 septembrie 1921.* În registrul de ieşire, la nr. 911 găsim următoarea însemnare: „Tovarăşului Frumkin — un plic sigilat".

CĂTRE I.V. STALIN. *29* septembrie *1921.* În Arhiva centrală de partid se păstrează un plic, înregistrat la nr. 1 521b, cu următoarea indicaţie a lui V.I. Lenin: „*Tovarăşului Stalin* (din partea lui Lenin)".

CĂTRE I.V. STALIN. *30 septembrie 1921.* În Arhiva centrală de partid se păstrează un plic, înregistrat la nr. 1 528 b, cu următoarea indicaţie a lui V.I. Lenin: „*Tovarăşului Stalin* (din partea lui Lenin)" şi cu semnătura lui Stalin de primire a scrisorii.

CĂTRE L.D. TROŢKI. *1 octombrie 1921.* În registrul de ieşire, la nr. 923 figurează următoarea însemnare: „Tovarăşului Troţki — un plic sigilat".

CĂTRE I.V. STALIN. *3 octombrie 1921.* În Arhiva centrală de partid se păstrează un plic, înregistrat la nr. 1 547b, cu următoarea menţiune a lui V.I. Lenin: „Tovarăşului **S t a l i n** (din partea lui Lenin)" şi cu semnătura lui Stalin de primire a scrisorii.

www.dacoromanica.ro

În registrul de ieşire, la nr. 926 găsim următoarea însemnare: „Tovarăşului Stalin — un plic sigilat".

CĂTRE G.V. CICERIN. *3 octombrie 1921.* În Arhiva centrală de partid se păstrează un plic, înregistrat la nr. 1 548b, cu următoarea indicaţie a lui V.I. Lenin: „Tovarăşului Cicerin (de la Lenin)".

CĂTRE B.I. REINŞTEIN. *4 octombrie 1921.* În registrul de ieşire, la nr. 929 a fost făcută următoarea însemnare: „Tovarăşului Reinştein — un plic sigilat".

CĂTRE DIRECŢIA GENERALĂ A INDUSTRIEI COMBUSTIBILULUI. *4 octombrie 1921.* În registrul de ieşire, la nr. 930 se află următoarea însemnare: „Direcţiei generale a industriei combustibilului (o copie secţiei metale), în legătură cu aprovizionarea cu cocs a şantierului centralei electrice de la Kaşira."

CĂTRE N.A. SEMAŞKO. *7 octombrie 1921.* În Arhiva centrală de partid se păstrează, înregistrat la nr. 942/1 580b, plicul scrisorii primite de A. Semaşko de la V.I. Lenin. În registrul de ieşire, la nr. 942 se află următoarea însemnare: „Tovarăşului Semaşko — un plic sigilat (fără copie)".

CĂTRE L.D. TROŢKI. *8 octombrie 1921.* În registrul de ieşire, la nr. 947 se află următoarea însemnare: „Tovarăşului Troţki — un plic sigilat".

CĂTRE I.E. RUDZUTAK. *8 octombrie 1921.* În Arhiva centrală de partid se păstrează un plic, înregistrat la nr. 948, cu următoarea indicaţie dată de V.I. Lenin: „Tovarăşului *R u d z u t a k* (din partea lui Lenin)" şi cu semnătura lui Rudzutak de primire a scrisorii. În registrul de ieşire, la nr. 948 se află următoarea însemnare: „Tovarăşului Rudzutak — un plic sigilat".

CĂTRE V.M. MOLOTOV. *8 octombrie 1921.* În registrul de ieşire, la nr. 949 se află următoarea însemnare: „Tovarăşului Molotov — un plic sigilat".

CĂTRE P.A. ZALUŢKI. *8 octombrie 1921.* În Arhiva centrală de partid se păstrează plicul, înregistrat la nr. 1 420/163, al scrisorii primite de P.A. Zaluţki de la V.I. Lenin.

CĂTRE G.M. KRJIJANOVSKI. *11 octombrie 1921.* În Arhiva centrală de partid se păstrează plicul, înregistrat la nr. 956/1 613b, al scrisorii primite de G.M. Krjijanovski de la V.I. Lenin. În registrul de ieşire, la nr. 956 găsim următoarea însemnare: „Tovarăşului Krjijanovski — o scrisoare de la Vl. Ilici, în legătură cu raportul lui Dovgalevski cu privire la incendiul de la Petrograd".

CĂTRE L.B. KRASIN. *11 octombrie 1921.* În această scrisoare, V.I. Lenin îi răspunde lui L.B. Krasin la o scrisoare din 25 septembrie 1921. În Arhiva centrală de partid se păstrează un plic, înregistrat la nr. 957, cu următoarea indicaţie a lui V.I. Lenin:

www.dacoromanica.ro

„La Comisariatul poporului pentru afacerile externe, pentru tov. Gorbunov, cu rugămintea de a-l expedia la *L o n d r a*, tovarăşului *Krasin* (iar dacă el lipseşte, tovarăşului *Berzin)* (din partea lui Lenin)" şi cu semnătura lui Krasin de primire a scrisorii la 25 octombrie 1921, precum şi cu semnătura lui P.P. Gorbunov de primire a scrisorii şi o adeverinţă, eliberată de secţia curieri diplomatici a Comisariatului poporului pentru afacerile externe, că scrisoarea a fost trimisă la Londra la 17 octombrie 1921. În registrul de ieşire, la nr. 957 găsim următoarea însemnare: „La Londra, tovarăşului Krasin, prin P.P. Gorbunov, din partea lui Lenin — un plic sigilat".

CĂTRE L.D. TROŢKI. *12 octombrie 1921*. În registrul de ieşire, la nr. 959 se află următoarea indicaţie: „Tovarăşului Troţki — secret, în legătură cu scrisoarea lui Bronski (fără copie)".

CĂTRE L.B. NOVIŢKI. *13 octombrie 1921*. În registrul de ieşire, la nr. 963 se află următoarea însemnare: „Tovarăşului Noviţki — un plic sigilat".

CĂTRE PREOBRAJENSKI*. *14 octombrie 1921*. În Arhiva centrală de partid se păstrează, înregistrat la nr. 973/1 636, plicul scrisorii primite de Preobrajenski de la V.I. Lenin. În registrul de ieşire, la nr. 973 se află următoarea însemnare: „Tovarăşului Preobrajenski — un plic sigilat".

CĂTRE N.N. KRESTINSKI. *15 octombrie 1921*. În registrul de ieşire, la nr. 979 găsim următoarea însemnare: „Tovarăşului Krestinski — o scrisoare a lui Ignatiev, însoţită de o referinţă a lui Lenin (plic sigilat)".

CĂTRE I.I. RADCENKO. *16 octombrie 1921*. În registrul de ieşire, la nr. 982 găsim următoarea însemnare: „Tovarăşului Radcenko — o scrisoare în limba engleză a lui Frank Sorin, cu un postscriptum din partea lui V.I. Lenin, care cere să i se răspundă cine este acest Cibrario, de care se vorbeşte în scrisoare, şi cine este Sorin".

CĂTRE N.I. BUHARIN. *17 octombrie 1921*. În registrul de ieşire, la nr. 983 găsim următoarea însemnare: „Tovarăşului Buharin — un plic sigilat".

CĂTRE I.S. UNŞLIHT. *17 octombrie 1921*. În Arhiva centrală de partid se păstrează, înregistrată la nr. 1 677/992, o adeverinţă a lui I.S. Unşliht că a primit „personal" scrisoarea lui V.I. Lenin. În registrul de ieşire, la nr. 992 găsim următoarea însemnare: „Tovarăşului Unşliht — un plic sigilat".

CĂTRE V.M. MOLOTOV. *17 octombrie 1921*. În Arhiva centrală de partid se păstrează un plic cu următoarea indicaţie dată de V.I. Lenin: „**Urgent,** tovarăşului **Molotov,** scrisoarea mea şi

* Pe cît se pare, către E.A. Preobrajenski. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

toate materialele în legătură cu afacerea *Rutgers* (din partea lui Lenin)" şi cu semnătura lui Molotov de primire a scrisorii la 17 octombrie.

CĂTRE T.I. SEDELNIKOV. *18 octombrie 1921.* În registrul de ieşire, la nr. 1 001 se află următoarea însemnare: „Tovarăşului Sedelnikov — un plic sigilat".

CĂTRE I.S. UNŞLIHT. *19 octombrie 1921.* În Arhiva centrală de partid se păstrează un plic, înregistrat la nr. 1 703, cu următoarea indicaţie dată de V.I. Lenin: „Ceka. Pentru tov. *Unşliht* (din partea lui Lenin). *Personal.* **Urgent**" şi cu semnătura lui Unşliht de primire a scrisorii la 19 octombrie 1921, ora 22 şi 30 de minute.

CĂTRE P.P. GORBUNOV. *20 sau 21 octombrie 1921.* În Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism se păstrează un plic, înregistrat la nr. 1 722b, cu următoarea indicaţie dată de V.I. Lenin: „*Comisariatul poporului pentru afacerile externe.* Pentru tov. *P. P. Gorbunov* (din partea lui Lenin)".

CĂTRE L.D. TROŢKI. *21 octombrie 1921.* În Arhiva centrală de partid se păstrează un plic, înregistrat la nr. 1 013/1 733b, cu următoarea indicaţie dată de V.I. Lenin: „Tovarăşului *Troţki (personal)* (din partea lui Lenin)". În registrul de ieşire, la nr. 1 013 se află următoarea însemnare: „Tovarăşului Troţki — un plic sigilat".

CĂTRE S. RUTGERS. *24 octombrie 1921.* În registrul de ieşire a corespondenţei, la nr. 1 024 se află următoarea însemnare: „Tovarăşului Rutgers — un plic sigilat".

CĂTRE G.M. KRJIJANOVSKI. *24 octombrie 1921.* În Arhiva centrală de partid se păstrează, înregistrat la nr. 6 631, un plic cu următoarea menţiune: „Tovarăşului Krjijanovski (strict secret şi numai sub semnătură personală) din partea lui Lenin".

CĂTRE G.I. LOMOV. *24 octombrie 1921.* În Arhiva centrală de partid se păstrează, înregistrat la nr. 306d/6 631, plicul scrisorii trimise de V.I. Lenin lui G.I. Lomov.

CĂTRE M.M. LAŞEVICI. *25 octombrie 1921.* În Arhiva centrală de partid se păstrează, înregistrat la nr. 6 631, plicul scrisorii trimise de V.I. Lenin lui M.M. Laşevici.

CĂTRE I.V. STALIN. *25 octombrie 1921.* În Arhiva centrală de partid se păstrează, înregistrat la nr. 1 028/1 766b, un plic cu următoarea indicaţie dată de V.I. Lenin: „Tovarăşului Stalin (din partea lui Lenin)". În registrul de ieşire, la nr. 1 028 se află următoarea însemnare: „Tovarăşului Stalin (un plic sigilat)".

www.dacoromanica.ro

CĂTRE I.S. UNŞLIHT. *25 octombrie 1921.* În Arhiva centrală de partid se păstrează dovada de primire de către Unşliht, la 25 octombrie, ora 20 şi 35 de minute, a scrisorii lui Lenin (cu menţiunea: „secret"), înregistrată la nr. 1 029/1 767b. În registrul de ieşire, la nr. 1 029 se află următoarea însemnare: „Tovarăşului Unşliht — un plic sigilat".

CĂTRE K.B. RADEK. *26 octombrie 1921.* În registrul de ieşire, la nr. 1 033 găsim următoarea însemnare: „Tovarăşului Radek, cu privire la activitatea comisiei instituite de Comitetul Central în legătură cu retribuirea celor ce deţin funcţii oficiale în străinătate (în registrul de intrare, la nr. 1 371)".

CĂTRE M.V. FRUNZE. *26 octombrie 1921.* În Arhiva centrală de partid se păstrează, înregistrat la nr. 1 776b, un plic cu următoarea indicaţie dată de V.I. Lenin: „*Tovarăşului Frunze personal* (cu rugămintea de a transmite mai departe adresantului indicat în scrisoare) (din partea lui Lenin)". În registrul de ieşire, la nr. 1 033 găsim următoarea însemnare: „Tovarăşului Frunze — un plic sigilat".

CĂTRE L.V. NOVIŢKI. *27 octombrie 1921.* În Arhiva centrală de partid, se păstrează înregistrat la nr. 1 037/1 798b, plicul scrisorii trimise de V.I. Lenin lui L.V. Noviţki. În registrul de ieşire, la nr. 1 037 găsim următoarea însemnare: „Tovarăşului Noviţki (un plic sigilat)".

CĂTRE A.A. SOLŢ. *29 octombrie 1921.* În registrul de ieşire, la nr. 1 047 figurează următoarea însemnare: „Pentru Solţ — un plic sigilat".

CĂTRE L.D. TROŢKI. *31 octombrie 1921.* În Arhiva centrală de partid se păstrează un plic, înregistrat la nr. 1 048/16v, cu următoarea indicaţie dată de V.I. Lenin: „*Tovarăşului Troţki* (din partea lui Lenin)". În registrul de ieşire, la nr. 1 048 se află următoarea însemnare: „Tovarăşului Troţki — în legătură cu trecerea graniţelor Ucrainei şi cu protestul lui Kr—a (plic sigilat)".

CĂTRE N. OSINSKI. *31 octombrie 1921.* În Arhiva centrală de partid se păstrează, înregistrat la nr. 1 051/21v, plicul scrisorii primite de N. Osinski de la V.I. Lenin. În registrul de ieşire, la nr. 1 051 se află următoarea însemnare: „Tovarăşului Osinski — o apreciere în legătură cu articolul lui despre cooperaţia agricolă şi ţăranii nevoiaşi (în registrul la intrare, la nr. 1 390)".

CĂTRE P.A. ZALUŢKI. *3 noiembrie 1921.* În Arhiva centrală de partid se păstrează, înregistrat la nr. 40v, un plic cu următoarea

www.dacoromanica.ro

indicație dată de V.I. Lenin: „*Urgent, tovarășului Zaluțki personal* (din partea lui Lenin)" și semnătura lui Zaluțki de primire a scrisorii la 3 noiembrie, ora 9 și 35 de minute seara.

CĂTRE F. PLATTEN. *3 noiembrie 1921.* În registrul de ieșire, la nr. 1 059 se află următoarea însemnare: „Tovarășului Platten (scrisoare adresată lui Platten de V.I. Lenin, cu rugămintea de a-i fi transmisă imediat)".

www.dacoromanica.ro

ADNOTĂRI

1 Această telegramă a fost scrisă ca răspuns la o scrisoare trimisă la 15 iunie 1921 de un grup de comuniști din organizația din Samarkand „Primului soldat al Armatei revoluționare comuniste mondiale". În această scrisoare, comuniștii îl salutau cu căldură pe V.I. Lenin și-și manifestau adeziunea la noua politică economică. Pe plicul scrisorii, Lenin a scris următoarea dispoziție către secretară, cu data de 27 iunie 1921: „Urgent. Le trimitem o telegramă de mulțumire și încurajare. Scrieți textul ei și dați-mi-l să-l văd și eu" („Culegeri din Lenin", vol. XX, p. 117). Textul telegramei de răspuns a fost întocmit de secretariatul C.C.P. pe baza indicațiilor date de Lenin. — *1*.

2 La 20 iulie 1921, Consiliul Muncii și Apărării a adoptat o hotărîre în care erau prevăzute măsurile îndreptate spre lichidarea întîrzierilor în transmiterea telegramelor privind industria piscicolă și transportul peștelui. — *3*.

3 Pe cît se pare, această telegramă a fost întocmită la Comisariatul poporului pentru aprovizionare; are viza lui A.B. Halatov, membru al colegiului acestui comisariat, și unele îndreptări făcute de A.D. Țiurupa, comisar al poporului pentru aprovizionare. — *4*.

4 La 29 iunie 1921, Biroul Politic al C.C. al P.C.(b) din Rusia a examinat și, în principiu, a aprobat propunerea lui A.M. Gorki cu privire la crearea unui Comitet pentru ajutorarea populației înfometate din Rusia. Din acest comitet urmau să facă parte, afară de reprezentanții Puterii sovietice, și o seamă de „fruntași ai vieții publice" din rîndurile burgheziei (N.M. Kișkin, E.D. Kuskova, S.N. Prokopovici și alții). Pentru a-i împiedica să folosească această instituție în scopurile lor contrarevoluționare, printr-o hotărîre a Biroului Politic cu data de 12 iulie a fost aprobat planul creării unui grup comunist în cadrul acestui comitet.

www.dacoromanica.ro

Comitetul pentru ajutorarea populației înfometate din Rusia a fost constituit la 21 iulie 1921 și a ființat paralel cu Comisia centrală pentru ajutorarea populației înfometate, de pe lîngă C.E.C. din Rusia, care fusese înființată prin hotărîrea din 17 februarie 1921 a C.E.C. din Rusia. Totuși elementele antisovietice din comitet practicau o politică contrarevoluționară și sabotau în fel și chip ajutorarea înfometaților. La 27 august 1921, după ce majoritatea membrilor comitetului au refuzat să aducă la îndeplinire propunerea, făcută de C.E.C. din Rusia, ca principalele forțe să fie trimise pe teren pentru ajutorarea înfometaților, comitetul a fost lichidat. În legătură cu activitatea acestui comitet, vezi documentele 41 și 229 din volumul de față. — *5*.

5 Această dispoziție a fost scrisă pe o scrisoare a lui E.A. Litkens, adjunct al comisarului poporului pentru învățămînt, care comunica că tipărirea manualelor pentru noul an școlar a fost suspendată. — *6*.

6 Construcția centralei electrice raionale de la Kașira a început în februarie 1919 și, potrivit planului, urma să fie terminată la sfîrșitul anului 1921. Dar, din cauza unor greutăți mari agregatele din prima etapă a acestei centrale (12 000 de kilowați) au fost puse în funcțiune abia la 4 iunie 1922.

Acordînd o mare importanță acestei construcții, V.I. Lenin a urmărit îndeaproape mersul lucrărilor, controlînd cum se face aprovizionarea șantierului cu materialele necesare, cu forță de muncă, combustibil și utilaje, așa cum se vede dintr-o serie de documente cuprinse în volumul de față (vezi documentele 67, 68, 77, 182, 267, 292, 301, 339, 370, 398, 474, 475, 509 și 519; Anexele 4, 7, 11, 12, 13, 15, 16 etc.). — *6*.

7 Este vorba de tratativele cu Societatea pe acțiuni a uzinelor de rulmenți din Göteborg (Suedia) — S.K.F. — în vederea încheierii unui contract de concesiune. La 18 octombrie 1921, Consiliul Comisarilor Poporului a respins proiectul de contract prezentat de Consiliul economic superior, întrucît S.K.F. refuza să recunoască dreptul de proprietate al R.S.F.S.R. asupra depozitelor de rulmenți naționalizate. Această chestiune a fost examinată în ședințele din 20 și 27 octombrie ale Biroului Politic al C.C. al P.C.(b) din Rusia. Biroul Politic s-a pronunțat pentru continuarea tratativelor. Contractul cu S.K.F. a fost semnat în aprilie 1923.

În legătură cu această chestiune, vezi și documentele 187, 252, 428, 459, 460 și 477 din volumul de față. — *7*.

8 În prima parte a acestei scrisori, V.I. Lenin a făcut unele observații asupra primei variante a articolului lui G.M. Krjijanovski „Criticilor noștri", scris ca răspuns la un articol al lui I. Larin „Misterele industriei sovietice", care fusese publicat la 9 iunie 1921 în ziarul „Pravda" și în care era criticată activitatea Comisiei de stat a planificării. G.M. Krjijanovski

www.dacoromanica.ro

îi scria lui V.I. Lenin: „Atunci, cuprins de indignare, am scris la repezeală articolul «Criticilor noştri», însă după aceea mi s-a părut că aduce prea mult a foileton şi am hotărît să renunţ la el; dacă aveţi un moment liber, vă rog să aruncaţi o privire asupra lui..." (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). Ulterior G.M. Krjijanovski şi-a refăcut articolul (vezi volumul de faţă, documentul 298).

Cea de-a doua parte a acestei scrisori (începînd cu cuvintele: „Iată cam cum cred eu că ar trebui orînduit materialul în raportul pentru C.M.A.") conţine indicaţiile date de Lenin pentru raportul cu privire la activitatea Comisiei de stat a planificării, pe care urma să-l prezinte G.M. Krjijanovski într-o şedinţă a C.M.A. Raportul a fost prezentat la 8 iulie 1921. — *7*.

9 În aprilie 1921 a fost organizată o comisie ştiinţifică specială, sub preşedinţia lui V.D. Kaisarov, pentru întocmirea unui atlas şcolar. Planul acestei lucrări a fost trasat de V.I. Lenin într-o scrisoare trimisă lui M.P. Pavlovici la 31 mai 1921 (vezi Opere complete, vol. 52, Bucureşti, Editura politică, 1969, documentul 388).

În iunie 1921, în munca de întocmire şi editare a acestui atlas a fost atras şi economistul P.L. Lapinski, de la reprezentanţa sovietică din Germania. Lenin a urmărit cu atenţie mersul acestei lucrări (vezi Opere complete, vol. 52, Editura politică, 1969, documentele 410 şi 471, precum şi volumul de faţă, documentele 17, 206, 265, 290 şi 309).

Dispoziţia de faţă a fost scrisă de Lenin pe memoriul lui V.D. Kaisarov cu privire la întocmirea atlasului şcolar (vezi „Culegeri din Lenin", vol. XX, p. 321—322). Pe acest memoriu se află următoarea menţiune făcută de V.I. Lenin: „Lidiei **Fotieva.** În legătură cu atlasul imperialismului, vezi p. 2." În paragr. 4 al memoriului se propunea să fie organizată trimiterea unei delegaţii în străinătate în vederea achiziţionării materialelor documentare necesare pentru întocmirea atlasului. Lucrările de întocmire a atlasului au fost tărăgănate, astfel că el n-a apărut în termenul prevăzut. — *11*.

10 Aceste bilete, adresate lui Bohumir Šmeral, unul dintre întemeietorii Partidului Comunist din Cehoslovacia, au fost scrise de V.I. Lenin într-una din şedinţele Congresului al III-lea al Internaţionalei Comuniste în legătură cu pregătirea raportului asupra tacticii P.C.(b) din Rusia, pe care Lenin urma să-l prezinte la cea de-a 17 şedinţă, din 5 iulie 1921, a congresului (vezi Opere complete, vol. 44, Bucureşti, Editura politică, 1967, p. 34—54). — *12*.

11 „*Vorwärts*" — organ de presă al social-democraţilor de stînga din Austria, a apărut la Reichenberg din 1911 pînă în 1934.

www.dacoromanica.ro

În 1921 a devenit organ de presă al Partidului Comunist din Cehoslovacia (secţia germană). — *12*.

12 Acest document a fost scris pe un memoriu prezentat Comitetului Central al P.C.(b) din Rusia de către N.P. Briuhanov, adjunct al comisarului poporului pentru aprovizionare, şi A.M. Lejava, adjunct al comisarului poporului pentru comerţul exterior, care comunicau că există posibilitatea de a cumpăra 5 000 000 de puduri de grîu din nord-estul Persiei şi cereau să se aloce în acest scop 4 000 000 de ruble argint. La 6 iulie 1921, membrii Biroului Politic al P.C.(b) din Rusia au aprobat această propunere.

La 18 iulie, Micul C.C.P. a alocat Comisariatului poporului pentru comerţul exterior 4 000 000 de ruble. — *13*.

13 Lenin se referă la următoarele materiale de statistică a repartizării posesiunilor coloniale şi a surselor de materii prime: Supan. „Die territoriale Entwicklung der europäischen Kolonien", editura Peters din Gotha, atlasul pentru comerţul mondial, al lui Bartolomeu, şi anuarul maritim german „Nauticus". Aceste cărţi au fost enumerate în nota lui K. Radek pe care a fost scris biletul de faţă. — *13*.

14 Este vorba de călătoria întreprinsă în Rusia Sovietică de Joseph France, senator american. La 15 iulie 1921 acesta a fost primit de V.I. Lenin, care a avut o convorbire cu el (vezi volumul de faţă, documentul 59). — *13*.

15 Este vorba de o comisie, în frunte cu I.T. Smilga, care a fost instituită printr-o hotărîre a C.M.A. din 8 iulie 1921, pentru soluţionarea problemelor legate de sporirea productivităţii la exploatările petrolifere de la Baku şi Groznîi, precum şi în bazinul carbonifer al Donеţului.

În legătură cu această chestiune, vezi şi documentele 222, 411 şi 412 din volumul de faţă. — *15*.

16 Este vorba de conflictul dintre Direcţia generală a industriei piscicole (preşedinte A.I. Poteaev) şi Comisariatul poporului pentru aprovizionare. Esenţa divergenţelor dintre aceste instituţii consta în aceea că Direcţia generală a industriei piscicole insista să fie inclusă în sistemul direcţiilor generale ale Consiliului economic superior, în timp ce Comisariatul poporului pentru aprovizionare voia s-o menţină în subordinea sa.

La 7 iulie 1921, o comisie a C.C. al P.C.(b) din Rusia, instituită în vederea soluţionării conflictului, a hotărît să menţină Direcţia generală a industriei piscicole în cadrul Comisariatului poporului pentru aprovizionare, obligînd totodată pe conducătorii celor două instituţii să lucreze în cel mai strîns contact şi să stabilească relaţii normale între ei.

V.I. Lenin cerea să fie lichidat urgent acest conflict, întrucît fricţiunile de la centru exercitau o influenţă negativă asupra activităţii aparatului de jos. Vezi şi scrisorile lui Lenin

www.dacoromanica.ro

în legătură cu această chestiune (volumul de față, documentele 50, 97, 98, 99, 101, 102, 119, 136). — *16*.

17 Este vorba de cuvîntarea rostită de Lenin în legătură cu problema cehoslovacă în ședința de la 6 iulie 1921 a comisiei pentru tactică a Congresului al III-lea al Internaționalei Comuniste. — *16*.

18 Nu s-a putut stabili despre ce este vorba aici. — *16*.

19 Nu s-a putut stabili despre ce scrisori este vorba. — *18*.

20 Într-un raport trimis la 13 iulie 1921 lui V.I. Lenin, V.S. Dovgalevski îi comunica măsurile luate de el în legătură cu întîrzierea transmiterii telegramei la Bahmut. — *19*.

21 La 9 iulie 1921, Biroul Politic al C.C. al P.C.(b) din Rusia a adoptat următoarea hotărîre: „Se acordă tovarășului Lenin un concediu de o lună cu dreptul de a participa, în acest timp, numai la ședințele Biroului Politic (dar nu și la acelea ale C.C.P. și C.M.A., în afară de unele cazuri speciale prevăzute printr-o hotărîre a Secretariatului Comitetului Central)". — *20*.

22 Această notă a fost scrisă pe o scrisoare a lui G.V. Cicerin din 9 iulie 1921 prin care se făcea cunoscut că Fridtjof Nansen, reprezentant al Crucii Roșii Internaționale, propune să trimită produse alimentare populației din Petrograd, cu condiția ca la distribuirea lor să participe, ca supraveghetor, și un reprezentant străin (vezi adnotarea 25 din volumul de față). — *20*.

23 La 9 iulie 1921, Biroul Politic al C.C. al P.C.(b) din Rusia a adoptat următoarea hotărîre „Cu privire la intensificarea muncii de aprovizionare": „Se va atrage încă o dată atenția Biroului Organizatoric că este necesar să fie scoși din muncile lor cît mai mulți comuniști și, ca o excepție, și alți tovarăși deosebit de valoroși pentru a fi transferați în munca de aprovizionare, mergîndu-se în acest sens pînă la închiderea provizorie, fie și în proporție de $^{9}/_{10}$, a unei serii întregi de secții ale instituțiilor și chiar a unor întregi comisariate, dintre cele care nu prezintă o importanță prea mare". — *21*.

24 Este vorba de propunerile de modificări făcute de V.I. Lenin la proiectul de teze ale Consiliului economic superior cu privire la aplicarea principiilor noii politici economice care a fost adoptat de prezidiul Consiliului economic superior la 6 iulie 1921 (vezi „Culegeri din Lenin", vol. XX, p. 102—106). Textul proiectului, cu modificările propuse de V.I. Lenin, a fost trimis lui G.M. Krjijanovski, I.T. Smilga, N.P. Briuhanov, A.M. Lejava, V.A. Avanesov și V.V. Șmidt. La 11 iulie, prezidiul Consiliului economic superior a examinat din nou proiectul de teze, l-a aprobat și l-a trimis spre examinare Biroului Politic al C.C. al P.C.(b) din Rusia. La 12 iulie 1921, tezele Consiliului economic superior au fost examinate de

www.dacoromanica.ro

Consiliul Comisarilor Poporului, iar la 16 iulie de Biroul Politic al C.C. al P.C.(b) din Rusia. Biroul Politic a adoptat în principiu tezele propuse şi a numit o comisie pentru redactarea lor. Comisia a prezentat o nouă variantă de teze, în care V.I. Lenin a făcut de asemenea modificări (vezi Opere complete, vol. 44, Bucureşti, Editura politică, 1967, p. 71). Acest proiect a fost discutat la 23 iulie, într-o adunare a fracţiunilor comuniste din comitetele centrale ale sindicatelor, a prezidiului Consiliului sindical orăşenesc Moscova şi a reprezentanţilor sindicatelor din Petrograd. Adunarea a adoptat în principiu tezele prezentate şi a numit o comisie, care, împreună cu comisia instituită de C.C. al partidului, să le dea redactarea definitivă. La 9 august tezele au fost adoptate de plenara C.C. al P.C.(b) din Rusia şi în aceeaşi zi au fost aprobate în şedinţa C.C.P. ca „Directive ale C.C.P. cu privire la aplicarea practică a principiilor noii politici economice" (vezi „Directivele P.C.U.S. şi ale guvernului sovietic în domeniul economiei", vol. 1, Moscova, 1957, p. 254—259).

În legătură cu această chestiune, vezi şi documentele 32, 33 şi 34 din volumul de faţă. — *21.*

25 Această însemnare a fost făcută pe o scrisoare a lui V.M. Molotov, secretar al C.C. al P.C.(b) din Rusia, prin care se cerea membrilor Biroului Politic să-şi dea avizul în legătură cu două propuneri: 1) cu privire la însărcinarea dată unei comisii, alcătuită din P.A. Bogdanov şi G.V. Ţiperovici, să elaboreze un proiect de contract cu un consorţiu german, care se obliga să participe la refacerea industriei metalurgice din Petrograd; 2) propunerea lui Fridtjof Nansen privind trimiterea de produse alimentare populaţiei Petrogradului. La 11 iulie 1921, Biroul Politic al C.C. al P.C.(b) din Rusia a acceptat această propunere. — *24.*

26 Aceste două scrisori, adresate lui V.A. Smolianinov, se referă la echiparea unei expediţii pe rîul Kara, pentru a transporta diverse produse în Siberia spre gurile fluviilor Obi şi Ienisei, cu scopul de a organiza schimbul de mărfuri cu un concern suedez. S.E. Ciuţkaev, vicepreşedintele Comitetului revoluţionar din Siberia, într-o telegramă adresată lui V.I. Lenin la 8 iulie 1921, îşi exprima îndoiala în reuşita acestei expediţii, întrucît L.B. Krasin anulase convenţia cu suedezii şi se făcuseră achiziţii de mărfuri de la englezi.

La 14 iulie 1921, V.A. Smolianinov, din însărcinarea lui V.I. Lenin, a întocmit, împreună cu L.B. Krasin, o notă de răspuns lui Ciuţkaev, în care erau comunicate măsurile ce au fost luate pentru a asigura reuşita acestei expediţii. — *25.*

27 Aceste bileţele au fost scrise în legătură cu întîrzierea publicării „Instrucţiunilor Consiliului Comisarilor Poporului, ale Consiliului Muncii şi Apărării către instituţiile sovietice locale". Proiectul de „Instrucţiuni ale C.M.A." a fost scris

www.dacoromanica.ro

de V.I. Lenin în mai 1921 (vezi Opere complete, vol. 43, Bucureşti, Editura politică, 1967, p. 271—298). După o amplă dezbatere, el a fost aprobat, la 30 iunie 1921, de către Prezidiul C.E.C. din Rusia, sub forma de „Instrucţiuni ale C.C.P. şi C.M.A. către instituţiile sovietice locale". Lenin a căutat să grăbească publicarea lor (vezi documentele 53, 91 şi 92 din volumul de faţă). Aflînd că întîrzierea tipăririi nu se datoreşte tipografiei, ci marelui număr de corecturi, V.I. Lenin, într-o scrisoare adresată, la 14 iulie 1921, lui V.A. Avanesov şi P.I. Popov, a propus să fie numit un corector responsabil.

Îndată ce „Instrucţiunile" au fost tipărite, Lenin a avut grijă ca ele să fie expediate la organizaţiile locale. „Să vă notaţi şi să chibzuiţi — îi recomanda el lui V.A. Smolianinov — cum trebuie controlat dacă au ajuns în toate *plăşile*" (vezi „Amintiri despre Vladimir Ilici Lenin", partea a 3-a, Moscova, 1960, p. 314). — *26*.

28 Într-un raport adresat lui V.I. Lenin la 15 iulie 1921, R.A. Peterson, comandantul Kremlinului, îi comunica măsurile luate de el, printre care şi aceea de a face control de cîteva ori pe zi la serviciile de expediţii. — *27*.

29 Acest bilet a fost scris în şedinţa din 12 iulie 1921 a Biroului Politic al C.C. al P.C.(b) din Rusia, în cursul căreia s-a discutat problema înfiinţării Comitetului pentru ajutorarea populaţiei înfometate din Rusia. N.A. Semaşko s-a pronunţat împotriva organizării acestui comitet sub motiv că menşevicii şi eserii vor putea să-l folosească pentru desfăşurarea unei activităţi ostile Puterii sovietice. Pentru a împiedica o asemenea posibilitate, Biroul Politic a aprobat planul de a crea un grup comunist în cadrul acestui comitet şi a hotărît ca din prezidiul comitetului să facă parte numai un anumit număr de „fruntaşi ai vieţii publice" proveniţi din rîndurile burgheziei. — *28*.

30 A.P. Serebrovski, preşedintele Comitetului pentru problemele petrolului din Azerbaidjan, într-o scrisoare cu data de 8 iulie 1921, îl informa pe V.I. Lenin despre situaţia grea în care se afla industria petrolieră din Baku şi propunea o serie de măsuri pe care le considera necesare pentru organizarea producţiei. — *28*.

31 Într-o convorbire pe care a avut-o la începutul lunii iulie 1921 cu A.A. Korostelev, membru al colegiului Comisariatului poporului pentru Inspecţia muncitorească-ţărănească, Lenin i-a propus să înfiinţeze pe lîngă acest comisariat o comisie pentru sprijinirea organelor economice. Korostelev urma să prezinte un raport, în acest sens, într-o şedinţă a prezidiului Sovietului din Moscova. Dar acest raport n-a fost prezentat la data iniţial stabilită, întrucît în aceeaşi zi şi-a început lucrările cel de-al III-lea Congres gubernial al Sovietelor. Raportul a fost prezentat de Korostelev la 15

www.dacoromanica.ro

iulie 1921 în fața noului Comitet executiv al Sovietului din Moscova.

V.I. Lenin acorda o mare importanță activității Comisiei pentru sprijinirea organelor economice și cerea să fie informat în mod regulat despre mersul lucrărilor ei (vezi documentele 115 și 133 din volumul de față). — *29*.

32 Acest document a fost scris în urma primirii unei scrisoridin partea lui I.A. Semeannikov, comunist și ostaș al Armatei Roșii, care îi făcea cunoscute lui V.I. Lenin diferite cazuri de proastă gospodărire, de delapidare și de abuz de putere din partea unor lucrători din domeniul aprovizionării și a unor comuniști cu funcții de răspundere din regiunea Donului. El cerea să se ia imediat măsuri pentru curmarea acestor fărădelegi, care provoacă indignare în rîndurile muncitorilor și țăranilor. — *30*.

33 O apreciere a lui Lenin asupra celui de-al treilea partid american — Partidul muncitoresc-țărănesc sau Partidul uniunii muncitorilor și fermierilor — este dată în Opere complete, vol. 44, București, Editura politică, 1967, p. 299.

Răspunzîndu-i lui Lenin printr-o scrisoare, la 14 iulie 1921, M.M. Borodin îi comunica că în termen de 5 zile va întocmi un referat pe baza materialelor existente. Pe scrisoarea lui Borodin, V.I. Lenin a scris următoarea dispoziție către secretară: „Vă rog să-mi aduceți aminte peste o săptămînă. 14.VII.*Lenin*"; ulterior a anulat această dispoziție și a scris următoarea mențiune: „la arhivă".

După ce a primit referatul lui Borodin, Lenin i-a răspuns printr-o scrisoare (vezi volumul de față, documentul 116). — *31*.

34 Este vorba despre comisia de sub președinția lui A.G. Șlihter care a fost instituită, din inițiativa lui V.I. Lenin, în mai 1921 pentru a cerceta în mod amănunțit activitatea Depozitului de obiecte de valoare de pe lîngă Comisariatul poporului pentru finanțe și a reorganiza sistemul de păstrare a obiectelor de valoare ale statului. În legătură cu această chestiune, vezi și documentele 129 și 191 din volumul de față. — *32*.

35 Prezentele documente au fost scrise pe dosul unei telegrame trimise din Taşkent la 12 iulie 1921 de M.P. Tomski, președintele Comisiei C.E.C. din Rusia și a C.C.P. al R.S.F.S.R. pentru problemele Turkestanului, care comunica că la Alma-Ata s-au produs inundații. Din cauza unor deficiențe tehnice, telegrama era prost scrisă, și în unele locuri n-a putut fi descifrată. De aceea Lenin a dat dispoziție „să se ceară cît mai degrabă îndreptarea greșelilor din telegramă". — *32*.

36 Pe acest document se afla următorul adaos: „De transmis printr-o telefonogramă cu mențiunea că V.I. ar vrea să capete răspuns chiar astă-seară". La 14 iulie 1921 i s-a trimis lui

www.dacoromanica.ro

Lenin procesul-verbal al comisiei instituite de Comitetul Central pentru aplanarea litigiului dintre Direcţia generală a industriei piscicole şi Comisariatul poporului pentru aprovizionare. — *33*.

37 Această notă a fost scrisă pe o scrisoare a lui A.A. Ioffe, care în prima ei parte îşi expunea consideraţiile sale în legătură cu selecţionarea cadrelor şi cu unele probleme ale construcţiei de partid şi de stat. Pe scrisoare se află unele însemnări şi sublinieri făcute de Lenin (vezi Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). Printre altele, Lenin a subliniat pasajele care se refereau la priceperea organizatorului de a selecţiona cadrele, şi pe margine a scris: „just!".

În cea de-a doua parte a scrisorii sale, Ioffe se referea la activitatea lui personală şi propunea să se înfiinţeze o comisie pentru politica externă, care să coordoneze acţiunile Comisariatului poporului pentru afacerile externe cu acelea ale Comisariatului poporului pentru comerţul exterior şi ale Comisariatului poporului pentru finanţe. — *34*.

38 Această scrisoare e un răspuns la o scrisoare a lui A.A. Korostelev, care arăta de ce Comisia pentru sprijinirea organelor economice nu şi-a început activitatea. El se referea în special la faptul că la unele întreprinderi din Moscova şi Petrograd n-a fost încă introdusă aprovizionarea colectivă a muncitorilor. — *36*.

39 La 14 iulie 1921, Micul C.C.P. a adoptat următoarea hotărîre: „Tovarăşului Vetoşkin, care a prezidat şedinţa din 11.VII a Micului C.C.P., i se trasează următoarele sarcini: 1) să lămurească cum de au apărut aceste ştiri în «Ekonomiceskaia Jizn», 2) să tragă la răspundere pe cei vinovaţi, 3) să facă, în presă, rectificările cuvenite şi 4) să dea explicaţii tovarăşului Lenin, preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului".

Cînd Lenin a primit această hotărîre, a subliniat punctul 4 şi a scris: „Dar unde sînt aceste «explicaţii»? Să-mi fie prezentate chiar azi, în cursul dimineţii". Preşedintele Micului C.C.P., A.S. Kiselev, i-a comunicat lui V.I. Lenin la 15 iulie că „protestul tovarăşului Cicerin se bazează pe o informaţie greşită sau — ca să mă exprim mai delicat — pe o neînţelegere" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — *37*.

40 Într-o telegramă trimisă, la 14 iulie 1921, de preşedintele comitetului executiv gubernial Iaroslavl, se comunica că în timpul lucrărilor de încărcare şi descărcare a ambarcaţiunilor de pe Volga, se comit furturi de produse alimentare. — *37*.

41 Această notă a fost scrisă pe dosul unei scrisori a lui L.B. Krasin, comisar al poporului pentru comerţul exterior, care făcea

www.dacoromanica.ro

cunoscut că el şi adjunctul său, A.M. Lejava, insistă să fie anulată tranzacţia de achiziţionare de cereale din Manciuria, întrucît s-a ivit posibilitatea de a efectua asemenea achiziţii în America, Canada, Argentina şi în alte ţări. Consiliul Comisarilor Poporului a examinat, la 15 iulie 1921, această problemă şi a însărcinat pe L.B. Krasin, pe M.I. Frumkin, adjunct al comisarului poporului pentru aprovizionare, şi pe L.M. Hinciuk, preşedintele Uniunii centrale a cooperativelor de consum, să lămurească în ce condiţii s-ar putea realiza pe pieţele din Orient fondul de aur, în sensul garanţiilor de securitate etc. — *38*.

42 Răspunzîndu-i lui Lenin printr-o scrisoare, G.V. Cicerin spunea: „i-am transmis tovarăşului Unşliht scrisoarea dumneavoastră, însă, indiferent de părerea exprimată în referatul lui, mi se pare că e necesar să-i explicăm lui France că nu putem sacrifica securitatea noastră. Atîta timp cît America nu s-a împăcat cu noi şi nu ne-a dat garanţii pentru o atitudine binevoitoare faţă de noi, există pericolul ca ea să sprijine rebeliuni de felul celei de la Kronstadt, aşa că nu este indicat să lăsăm să plece în America o spioană de-a lor. Oricît de mult preţ am pune pe interesele electorale ale d-lui France, sacrificiul care ni se cere e prea mare". Într-un adaos la această scrisoare, Cicerin scria la 18 iulie: „vă transmit răspunsul Cekăi, pe care chiar acum l-am primit. Lui France i s-a permis să intre în ţară cu condiţia să nu aducă vorba despre prizonieri, şi, dacă el n-a respectat această condiţie, nu înseamnă că trebuie să-i satisfacem dorinţa" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — *39*.

43 Este vorba de călătoria pe care şeful Direcţiei generale a combustibilului, I.T. Smilga, care conducea o comisie a Consiliului Muncii şi Apărării, urma s-o întreprindă în Donbass, la Baku şi la Groznîi. Marţi 19 iulie 1921, într-o şedinţă a C.M.A., a fost examinată situaţia industriei combustibilului şi a fost aprobat un proiect de hotărîre: „Cu privire la măsurile necesare pentru redresarea şi sprijinirea industriei combustibilului". — *40*.

44 Este vorba de proiectul de hotărîre a C.C. al P.C.(b) din Rusia în care se preciza că e inadmisibilă încălcarea de către lucrătorii din Baku a politicii guvernului sovietic faţă de Persia (Iran). Hotărîrea a fost adoptată de Biroul Politic al C.C. al P.C.(b) din Rusia la 3 octombrie 1921. — *41*.

45 „*Rude Pravo*" — cotidian, a fost, la început, organul de presă al Partidului social-democrat (al celor de stînga) din Cehoslovacia, iar apoi Organul Central al Partidului Comunist din Cehoslovacia; apare cu începere de la 21 septembrie 1920. — *41*.

www.dacoromanica.ro

46 Este vorba de *Congresul Partidului social-democrat din Cehoslovacia (al celor de stînga)*, care a avut loc între 14 şi 16 mai 1921 la Praga şi care a pus bazele Partidului Comunist din Cehoslovacia. Lenin a studiat în mod minuţios materialele acestui congres (vezi documentele 65 şi 207 din volumul de faţă). — *41.*

47 Tratativele pentru acordarea unei concesiuni lui L. Urquhart, industriaş şi financiar englez, care înainte de Revoluţia din Octombrie fusese preşedinte al Societăţii ruso-asiatice unite şi proprietar al unor mari întreprinderi miniere din Rusia (Kîştîm, Ridder, Tanalîk, Ekibastuz), au început la Londra, la mijlocul lunii iunie 1921.

Lenin a indicat principalele condiţii pentru acordarea concesiunii şi a urmărit îndeaproape mersul tratativelor şi activitatea comisiei pentru studierea întreprinderilor care urmau să fie concesionate (vezi volumul de faţă, documentele 218, 385 etc.). Din august şi pînă în septembrie 1921, tratativele au continuat la Moscova. A fost elaborat proiectul contractului de concesiune. Dar în octombrie 1921 Urquhart a întrerupt tratativele şi s-a alăturat campaniei antisovietice, scontînd că prin presiune şi şantaj va obţine din partea guvernului sovietic concesii substanţiale.

Tratativele cu Urquhart au fost reluate în 1922. La 9 septembrie 1922, Krasin a semnat cu el textul preliminar al contractului de concesiune. Lenin a apreciat acest contract ca vădit dezavantajos pentru Statul sovietic şi s-a pronunţat împotriva aprobării lui (vezi Opere complete, vol. 45, Bucureşti, Editura politică, 1967, p. 232—233). Această problemă a fost discutată în şedinţele din 14, 21 şi 28 septembrie ale Biroului Politic al C.C. al P.C.(b) din Rusia şi la plenara din 5 octombrie 1922 a C.C. al P.C.(b) din Rusia. Plenara s-a pronunţat împotriva semnării contractului cu Urquhart.

Problema motivelor care au determinat guvernul sovietic să respingă contractul cu Urquhart, precum şi a posibilităţii unei reluări a tratativelor cu acesta a fost atinsă de Lenin în interviurile acordate lui Farbman, corespondentul ziarelor engleze „Observer" şi „Manchester Guardian", la 27 octombrie 1922 (vezi Opere complete, vol. 45, Bucureşti, Editura politică, 1967, p. 262—263) şi lui A. Ransome, corespondentul ziarului „Manchester Guardian", la 5 noiembrie 1922 (op. cit., p. 284). — *42.*

48 Pe cît se pare, este vorba de vînzarea unor obiecte de valoare în străinătate. — *44.*

49 Lenin se referă la broşura lui I.I. Skvorţov-Stepanov „Electrificarea R.S.F.S.R. în legătură cu faza de tranziţie a economiei mondiale", care a apărut în 1922 cu o prefaţă a lui V.I. Lenin (vezi Opere complete, vol. 45, Bucureşti, Editura politică, 1967, p. 54—56). — *44.*

www.dacoromanica.ro

50 Răspunzîndu-i lui Lenin printr-o telegramă la 23 iulie 1921, G.K. Ordjonikidze îi făcea cunoscut că a încercat să intre în legătură cu reprezentantul Turciei în vederea unei eventuale concesionări a minelor de cupru, dar deocamdată fără nici un rezultat; întreba dacă rămîne în vigoare hotărîrea Comitetului Central de a se acorda 5 000 000 de ruble pentru Comisariatul comerţului exterior al Transcaucaziei şi cînd va fi trimisă această sumă; totodată îi comunica unde se află Reske şi îl informa despre starea sănătăţii lui Stalin. — *47*.

51 Este vorba despre broşura lui K. Uhanov şi N. Borisov: „Din viaţa şi activitatea Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi ostaşilor roşii din raionul Rogojsk-Simonovsk al oraşului Moscova (martie 1917 — ianuarie 1921)". Un exemplar din această broşură, cu observaţiile lui V.I. Lenin, se păstrează în Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S. Pe acest document se află următoarea însemnare făcută de V.I. Lenin: „Moscova, Leninskaia sloboda (Simonovo), fosta uzină «Dinamo»". — *47*.

52 La 24 iulie 1921, N.A. Reske, membru al colegiului Comisariatului poporului pentru Inspecţia muncitorească-ţărănească, îi comunica printr-o telegramă lui V.I. Lenin că de la Rostov a plecat spre Moscova un grup de 23 de funcţionari ai acestui comisariat, care au făcut cercetări şi au verificat activitatea organelor sovietice locale.

Lenin avea de gînd să folosească acest grup în acţiunea de epurare a instituţiilor (centrale şi locale) din Moscova (vezi şi documentele 134 şi 139 din volumul de faţă). — *49*.

53 La 1 august 1921, Comisia centrală pentru ajutorarea populaţiei înfometate, de pe lîngă C.E.C. din Rusia, a lansat un apel către ţăranii şi toţi oamenii muncii din R.S.F.S.R., prin care le cerea să dea de fiecare pud de cereale treierate cîte un funt în folosul regiunilor înfometate. La 4 august, Prezidiul C.E.C. din Rusia a adoptat hotărîrea (publicată la 6 august 1921 în ziarul „Izvestiia C.E.C. din Rusia") ca 1% din cantităţile de produse alimentare ce se obţin prin schimbul de mărfuri să se aloce în folosul populaţiei înfometate. — *49*.

54 La 21 iulie 1921, V.S. Dovgalevski, comisarul poporului pentru poştă şi telegraf, îi comunica lui V.I. Lenin conţinutul acordului intervenit între Departamentul poştelor din Anglia şi cel din R.S.F.S.R., în legătură cu trimiterea de colete.

Pe această comunicare, Lenin i-a scris lui V.A. Smolianinov cîteva rînduri prin care-i cerea să prezinte cît mai repede Consiliului Comisarilor Poporului, spre aprobare, o hotărîre în acest sens şi apoi s-o dea publicităţii (vezi „Culegeri din Lenin", vol. XX, p. 256). La 28 iulie 1921, Smolianinov îi comunica lui L.B. Krasin într-o scrisoare: „Vladimir Ilici mi-a cerut să grăbesc rezolvarea chestiunii expedierii de colete din Anglia în Rusia. Vă rog să mă informaţi cum merg

www.dacoromanica.ro

lucrurile, pentru ca să-i pot raporta lui Vladimir Ilici". Comisariatul poporului pentru comerțul exterior i-a trimis următorul răspuns: „I-am comunicat lui Klișko, printr-o telegramă, că sîntem gata pentru primirea coletelor în toate orașele, afară de cele din Turkestan" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — *53*.

55 Este vorba de o scrisoare a lui M.I. Frumkin din 17 iulie 1921 în care acesta ridica obiecții împotriva hotărîrii „Cu privire la organizarea schimbului de mărfuri de către Uniunea centrală a cooperativelor de consum", care fusese propusă de V.I. Lenin și adoptată, la 15 iulie, de Consiliul Comisarilor Poporului; prin această hotărîre se acorda Uniunii și organelor ei o mare libertate în fixarea prețurilor (vezi „Culegeri din Lenin", vol. XX, p. 301). — *53*.

56 În această scrisoare, Lenin răspunde țăranilor din Gorki, care l-au invitat la festivitatea organizată cu prilejul electrificării satului lor. — *54*.

57 Este vorba de o scrisoare trimisă lui V.I. Lenin de R. Müller și H. Malzahn, membri ai delegației sindicatelor germane la primul Congres internațional al sindicatelor revoluționare (iulie 1921), în legătură cu o rezoluție aprobată de congres într-o problemă de organizare care privea sindicatele din Germania.

După înființarea sa, Partidul Comunist Unificat din Germania a organizat în toate sindicatele o rețea de fracțiuni comuniste. Drept răspuns, birocrația sindicală, care urmărea să izoleze pe comuniști de masele sindicale, a exclus din sindicate pe unii comuniști mai de vază, iar în unele locuri chiar organizații întregi. — *54*.

58 Este vorba de protestul lui G.V. Cicerin împotriva propunerii de a încheia un contract de concesiune cu firma engleză „Bolton" pentru amenajarea unui port liber la Petrograd. Cicerin susținea că acceptarea acestei propuneri ar crea un pericol serios pentru securitatea externă a republicii.

Această chestiune a fost dezbătută în repetate rînduri de C.M.A. și Micul C.C.P. Pînă la urmă propunerea a fost respinsă. — *56*.

59 La 22 iulie 1921, Golțev, secretarul Centralei presei, îi comunica lui V.I. Lenin: „Centrala presei n-a primit încă hotărîrea din 1.VII a C.E.C. din Rusia cu privire la prezentarea dărilor de seamă de către organele locale (afară de cele două exemplare trimise o dată cu scrisoarea dumneavoastră)... În ceea ce privește distribuirea ziarului «Ekonomiceskaia Jizn» la comisiile economice, am dat dispoziție tuturor oficiilor Direcției difuzării presei să distribuie în primul rînd comisiilor economice cîte două exemplare din acest ziar.

www.dacoromanica.ro

Pe această telegramă Lenin a scris următoarea rezoluție, adresată lui V.A. Smolianinov: „Nu se poate tolera o asemenea tărăgănare; trebuie să *urgentați* distribuirea și să controlați cum a fost efectuată. 23.VII.*Lenin*" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — *59*.

60 În scrisoarea sa din 22 iulie 1921,în care răspundea la această telegramă, A.S. Enukidze îl informa pe V.I. Lenin despre măsurile luate pentru lichidarea neregulilor semnalate. Pe această scrisoare Lenin a făcut următoarea însemnare:„Pentru Smolianinov. Urmăriți executarea acestei dispoziții. 23.VII. *Lenin*" (Arhiva Centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — *59*.

61 La 22 iulie 1921, Consiliul Muncii și Apărării a examinat această chestiune și a adoptat o hotărîre care prevedea că toate misiunile statelor străine, precum și diferite persoane din străinătate care vin în Rusia, urmează să obțină produse alimentare de la un punct special de repartiție al Comisariatului poporului pentru aprovizionare pe baza unor carnete nominale, înregistrate la Comisariatul poporului pentru afacerile externe. — *60*.

62 Răspunzîndu-i lui V.I. Lenin la această scrisoare, V.A. Smolianinov îi comunica: „Tabelele nu sînt gata deoarece corectura am primit-o abia astăzi și am trimis-o tovarășului Popov. Mîine sau poimîine vor fi gata. Urmăresc totul îndeaproape" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — *62*.

63 Este vorba de o scrisoare a subșefului Direcției generale a hergheliilor statului, M. Krucinski, care făcea cunoscut că în domeniul creșterii cailor s-a creat o situație grea, din cauza lipsurilor existente în activitatea Comisariatului poporului pentru agricultură. — *62*.

64 Această notă a fost scrisă în legătură cu nerespectarea de către Comuna de consum din Petrograd (al cărei președinte era A.E. Badaev) a hotărîrii din 12 iulie 1921 a Consiliului Comisarilor Poporului, în care se prevedea verificarea grupurilor de consumatori aprovizionați de ea, precum și reducerea cu 30% a numărului de rații alimentare, ca urmare a grelei situații existente în domeniul aprovizionării. Consiliul Comisarilor Poporului l-a sancționat pe A.E. Badaev cu admonestare. — *62*.

65 Această rezoluție a fost trimisă lui V.I. Lenin de fracțiunea comunistă a Congresului împuterniciților Uniunii centrale a cooperativelor de consum care a avut loc între 16 și 23 iulie 1921. La acest congres au fost examinate probleme legate de activitatea cooperației în condițiile noii politici economice,

www.dacoromanica.ro

precum şi probleme privind cooperaţia internaţională şi comerţul exterior.

V.I. Lenin a urmărit îndeaproape mersul lucrărilor congresului şi a trimis o scrisoare de salut, căreia i s-a dat citire în prima şedinţă plenară (vezi Opere complete, vol. 44, Bucureşti, Editura politică, 1967, p. 68—69). — *63.*

66 Este vorba de raportul cu privire la *„Situaţia actuală şi perspectivele imediate ale industriei piscicole de stat din Astrahan"*, prezentat la 16 iunie 1921 de I.P. Babkin, împuternicitul Consiliului Muncii şi Apărării pentru întreprinderile de pescuit din Astrahan.

Observaţiile şi însemnările făcute de V.I. Lenin pe raportul lui Babkin se află publicate în „Culegeri din Lenin", vol. XX, p. 293—298.

La 27 iulie 1921, Consiliul Muncii şi Apărării a adoptat o hotărîre „Cu privire la îmbunătăţirea activităţii în industria piscicolă şi în exportul peştelui", care stabilea totodată şi formele pe care urmau să le capete relaţiile dintre Direcţia generală a industriei piscicole şi Comisariatul poporului pentru aprovizionare. — *64.*

67 Această dispoziţie a fost scrisă pe proiectul de hotărîre a Consiliului Comisarilor Poporului cu privire la crearea unui fond de export. La 9 august 1921, Consiliul Comisarilor Poporului a aprobat proiectul, iar hotărîrea a fost publicată la 12 august în ziarul „Izvestiia C.E.C. din Rusia". — *67.*

68 M.V. Fofanova îl informa pe V.I. Lenin într-o scrisoare despre unele nereguli şi abuzuri comise de organele locale de partid şi de stat din Crimeea. — *68.*

69 Proiectul de hotărîre *„Cu privire la repartizarea cerealelor între Moscova şi Petrograd"* a fost aprobat de Biroul Politic al C.C. al P.C.(b) din Rusia la 26 iulie 1921. — *70.*

70 V.L. Kopp, reprezentantul R.S.F.S.R. pentru problemele prizonierilor în Germania, a propus să se organizeze un schimb de produse între organizaţiile cooperatiste din R.S.F.S.R. şi cele din Germania. La 16 aprilie 1921, Biroul Politic al C.C. al P.C.(b) din Rusia a aprobat această propunere şi l-a însărcinat pe Kopp să înceapă, împreună cu B.S. Stomoneakov, tratative preliminare cu cooperativele muncitoreşti din Germania.

În telegrama lui Kopp, menţionată aici, era vorba de organizarea unor depozite de mărfuri în Rusia, şi în primul rînd la Petrograd. Se făcea propunerea de a se aduce la aceste depozite mărfuri din Germania, pe baza unor liste aprobate dinainte, iar plata să se facă în valută germană sau în mărfuri ruseşti. — *70.*

71 Acest document, precum şi cele următoare au fost scrise în legătură cu o scrisoare a lui G.V. Cicerin către M.M. Şeinman, căruia îi arăta că e neapărat necesar să pregătească cît

www.dacoromanica.ro

mai curînd un studiu în care să demaşte pe menşevicii gruzini şi îl ruga să trimită foiletoane înfăţişînd diferite aspecte diplomatice ale conflictului gruzin. — *71.*

72 Este vorba de broşura lui N.L. Meşcereakov „În raiul menşevic. Impresii dintr-o călătorie în Gruzia", apărută în 1921. — *71.*

73 Este vorba de un memoriu al lui P.S. Sorokin, comisar pentru aprovizionare al guberniei Moscova, în legătură cu modul cum Comuna de consum din Moscova a aplicat hotărîrea din 12 iulie 1921 a C.C.P. prin care numărul celor ce primeau produse alimentare se reducea cu 30%, ca urmare a grelei situaţii existente în domeniul aprovizionării. În şedinţa Consiliului Comisarilor Poporului din 26 iulie 1921 a fost creată o comisie căreia i s-a trasat sarcina de a verifica rezultatele acţiunii întreprinse de Comuna de consum din Moscova. Comisia trebuia, în special, să lămurească dacă răspunde obiectivului urmărit faptul că Comuna de consum din Moscova a redus cu 30% numărul celor care au drept la raţie alimentară şi dacă nu există posibilitatea de a ridica dreptul la raţia alimentară întregii populaţii care nu lucrează. — *72.*

74 Aceste rînduri au fost scrise pe o scrisoare primită din Berlin de la I. Maksimov, care îşi oferea serviciile de mijlocitor în relaţiile dintre Rusia Sovietică şi firmele comerciale americane. La 27 iulie 1921, M.M. Litvinov îi scria lui V.A. Smolianinov: „Habar n-avem cine e autorul acestei scrisori. Vă trimit alăturat traducerea în limba rusă. Propunerea nu este serioasă şi nu merită nici un răspuns. Prin metode băbeşti nu vom ajunge să stabilim legături comerciale cu America" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — *73.*

75 Lenin se referă la proiectul de acord (din 14 iulie 1921) cu partidul naţionalist armean Daşnakţutiun, care prevedea ca teritoriul turcesc locuit de armeni să fie alipit la Armenia sovietică, pentru a forma o Armenie „independentă". La 26 iulie 1921, Biroul Politic al C.C. al P.C.(b) din Rusia a respins acest proiect de acord. — *73.*

76 În telegrama menţionată, N.K. Klişko, locţiitorul reprezentantului sovietic în Marea Britanie, comunica că, primind propunerea de a înfiinţa un comitet anglo-rus pentru strîngerea de fonduri pentru înfometaţii din Rusia, el a formulat anumite condiţii, printre care şi aceea ca cercurile guvernamentale din Anglia să manifeste o atitudine binevoitoare faţă de guvernul sovietic. — *74.*

77 Această notă a fost scrisă în urma primirii unei scrisori a lui G.V. Cicerin din 24 iulie 1921 în care acesta făcea cunoscut că Comisariatul poporului pentru afacerile externe a fost nevoit să se ocupe de găzduirea dansatoarei Isadora Duncan,

www.dacoromanica.ro

care venise în Rusia la invitaţia lui A.V. Lunacearski şi L.B. Krasin. G.V. Cicerin punea problema scutirii acestu comisariat de obligaţia de a găzdui pe străinii care vin în Rusia fără nici o legătură cu misiunile oficiale. — *74*.

78 Este vorba de Comisia pentru sprijinirea organelor economice (vezi volumul de faţă, adnotarea 31). — *75*.

79 Este vorba despre telegrama adresată lui L.B. Krasin la 22 iulie 1921 de către G.K. Ordjonikidze, care îl întreba dacă există posibilitatea de a cumpăra cereale pentru republicile din Transcaucazia şi dacă se acordă Comitetului pentru problemele petrolului din Azerbaidjan dreptul de a achiziţiona în mod independent mărfuri din străinătate şi arăta totodată că este necesar ca Comisariatul poporului pentru comerţul exterior să organizeze achiziţionarea de echipament tehnic pentru întreprinderile petrolifere de la Baku. — *77*.

80 Este vorba despre reglementarea raporturilor dintre Direcţia generală a industriei piscicole şi Comisariatul poporului pentru aprovizionare (în legătură cu conflictul dintre ele, vezi volumul de faţă, adnotarea 16). Lenin insista ca această chestiune să fie soluţionată în şedinţa din 27 iulie 1921 a Consiliului Muncii şi Apărării (vezi adnotarea 66). — *78*.

81 Prezenta dispoziţie a fost scrisă pe o scrisoare a lui M.P. Sajin, prieten apropiat şi colaborator al lui M.A. Bakunin. În această scrisoare, Sajin se plîngea împotriva încetinelii birocratice cu care e rezolvată chestiunea plecării lui în străinătate în vederea editării operelor lui M.A. Bakunin. La începutul lunii ianuarie 1922, M.P. Sajin a plecat în străinătate, unde a pregătit editarea scrierilor lui M.A. Bakunin. — *79*.

82 La 29 iulie 1921, problema aplicării sistemului impozitului în natură în Ucraina a fost discutată într-o şedinţă a Biroului Politic al C.C. al P.C.(b) din Rusia. În şedinţa de dimineaţă a fost adoptată în principiu propunerea făcută de P.I. Popov de a percepe un impozit de minimum 120 000 000 de puduri de cereale.

Totuşi, Biroul Politic al C.C. al P.C.(b) din Ucraina a comunicat, printr-o telegramă, că este necesar ca această hotărîre să fie revizuită. „Ca unul care cunoaşte îndeaproape şi a controlat cu atenţie situaţia recoltei din diferite judeţe, Biroul Politic al P.C.(b) din Ucraina poate să garanteze un impozit în natură în proporţie de 100 000 000 de puduri de cereale, plus 20 000 000 de puduri din uium şi 10 000 000 de puduri prin schimbul de mărfuri". În şedinţa de seară a Biroului Politic al P.C.(b) din Rusia a fost anulată hotărîrea anterioară şi a fost adoptată propunerea Biroului Politic al C.C. al P.C.(b) din Ucraina. — *82*.

83 „*Sowiet*" — revistă lunară, a apărut la Berlin, sub conducerea redacţională a lui Paul Levi, din 1919 pînă la 1 iulie 1921.

www.dacoromanica.ro

După excluderea lui Levi din Partidul Comunist Unificat din Germania, începînd cu numărul din 1 iulie revista şi-a schimbat orientarea şi a apărut sub denumirea de „Unser Weg". Şi-a încetat apariţia la sfîrşitul anului 1922. — *83.*

84 Manuscrisul lucrării Rosei Luxemburg a fost publicat în 1922 de către Paul Levi cu o prefaţă scrisă de el şi sub titlul „Die russische Revolution. Eine kritische Würdigung. Aus dem Nachlass von Rosa Luxemburg". Drept răspuns, Clara Zetkin a publicat în 1922 cartea „Um Rosa Luxemburg Stellung zur russischen Revolution", în care a arătat activitatea de renegat a lui Levi şi a expus adevăratele păreri ale Rosei Luxemburg despre revoluţia rusă.

O apreciere a lui Lenin asupra lui Paul Levi este dată în Opere complete, vol. 44, Bucureşti, Editura politică, 1967, p. 425—429. — *84.*

85 Această notă a fost scrisă pe o scrisoare a lui L.B. Krasin din 27 iulie 1921 care făcea cunoscute condiţiile pentru încheierea unei convenţii cu firmele de construcţii navale engleze, care ofereau Rusiei Sovietice un credit pe termen lung pentru construcţia de vapoare pentru flotele comerciale din Marea Neagră, Marea Caspică şi de pe Volga, precum şi din sistemul de navigaţie Mariinski. În legătură cu aceasta, Krasin a formulat propunerea ca aceste firme sau guvernul englez să acorde un credit suplimentar pentru achiziţionarea de mijloace de producţie şi a propus să se elaboreze un plan de folosire a acestui credit pentru refacerea economiei naţionale. — *85.*

86 Prezenta notă a fost scrisă pe un memoriu prezentat de I.S. Unşliht, vicepreşedintele Cekăi. Acesta propunea ca, în scopul descompunerii trupelor albgardiste internate în Polonia şi în Cehoslovacia, care constituiau elementul de bază în planurile militare ale lui S.V. Petliura şi B.V. Savinkov, să se decreteze amnistie pentru toţi soldaţii internaţi, respectîndu-se anumite condiţii şi restricţii. Această propunere a fost adoptată de Biroul Politic al C.C. al P.C.(b) din Rusia. — *87.*

87 Această notă a fost scrisă pe o scrisoare a lui A.G. Şleapnikov, preşedintele Comisiei centrale provizorii pentru îmbunătăţirea condiţiilor de trai ale muncitorilor, care făcea cunoscut că în şedinţa din 26 iulie 1921 a Consiliului Comisarilor Poporului a fost respinsă cu majoritate de voturi propunerea acestei comisii de a i se pune la dispoziţie mărfuri de larg consum şi obiecte de uz casnic, precum şi materialele necesare pentru reparaţiile de locuinţe şi de îmbrăcăminte. — *89.*

88 Răspunzîndu-i lui V.I. Lenin printr-o scrisoare, L.B. Krasin îi făcea cunoscut că cărbunele de Zangulak e de calitate inferioară şi nu e bun pentru locomotive, şi de aceea Direcţia generală a combustibilului acceptă să-l cumpere numai pe

www.dacoromanica.ro

bani de hîrtie: „vom încerca să achiziționăm ceva cereale prin Națarenus. Dar, în general, mă îndoiesc că propunerea e serioasă“ (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — *91.*

89 Pe acest document se află următoarea însemnare făcută de Lenin: „De ce nu s-au adus la îndeplinire?“ Este vorba de dispozițiile date în scrisoarea adresată lui A.I. Poteaev la 24 iulie 1921 (vezi volumul de față, documentul 97). — *92.*

90 Este vorba de procesul intentat unor specialiști burghezi de la șantierul hidrocentralei de pe Svir, care erau acuzați de abuzuri și sabotaj (vezi Opere complete, vol. 52, București, Editura politică, 1969, adnotarea 255). — *92.*

91 Reorganizarea Comisariatului poporului pentru problemele maritime a fost dictată de reducerea flotei militare și trecerea unei serii de instalații portuare în subordinea Comisariatului poporului pentru căile de comunicație. — *93.*

92 Este vorba de organizarea pe lîngă Consiliul militar-revoluționar al republicii a unui grup al întreprinderilor combinate din Moscova. Proiectul de hotărîre a Biroului Politic al C.C. al P.C.(b) din Rusia în legătură cu această problemă a fost scris de V.I. Lenin la 29 iulie 1921.

Potrivit acestei hotărîri, grupul urma să fie organizat pe baza cîtorva sovhozuri care se aflau în subordinea Departamentului militar și a întreprinderilor învecinate luate de ele în arendă, „cu scopul de a îmbina agricultura cu industria și a forma un tot economic unic cu misiunea specială de a verifica de jos justețea și utilitatea decretelor noastre, de a analiza condițiile de angajare și folosire a brațelor de muncă civile ș.a.m.d.“ (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.).

Regulamentul Grupului întreprinderilor combinate din Moscova, întocmit pe baza hotărîrii Consiliului Muncii și Apărării din 14 septembrie 1921, a fost aprobat la 24 septembrie de Consiliul economic Moscova. — *94.*

93 În articolul menționat, N.N. Vașkov a făcut o scurtă expunere asupra realizărilor obținute în domeniul electrificării, a prezentat un tablou al dezvoltării noilor centrale electrice sătești și orășenești în anii 1917—1921. În acest articol se vorbea și despre lucrările care fuseseră începute în diferite regiuni în vederea studierii resurselor energetice și a nevoilor de electrificare. — *95.*

94 Este vorba de *cel de-al VIII-lea Congres general al electrotehnicienilor din Rusia*, care a fost convocat din inițiativa lui V.I. Lenin, în urma unei rezoluții adoptate de Congresul al VIII-lea al Sovietelor, pentru a discuta sub toate aspectele problemele tehnice-economice legate de înfăptuirea planului GOELRO. Înainte de congres s-a trimis tuturor comitetelor

www.dacoromanica.ro

executive guberniale — pentru secţiile electrotehnice respective — o telegramă prin care se cerea ca respectivii delegaţi să aducă cu ei date în legătură cu toate centralele electrice existente (vezi volumul de faţă, documentul 219). — *96*.

95 Este vorba despre articolul „Probleme nevralgice", scris de G.I. Measnikov la 27 iulie 1921. Într-o scrisoare adresată lui G.I. Measnikov la 5 august 1921, V.I. Lenin a supus unei critici acerbe concepţiile lui (vezi Opere complete, vol. 44, Bucureşti, Editura politică, 1967, p. 76—81). — *96*.

96 Într-un memoriu cu data de 3 martie 1921, V.A. Antonov-Ovseenko arăta cum se desfăşoară activitatea de partid şi de stat în gubernia Tambov. Referindu-se la măsurile care au fost luate pentru îmbunătăţirea activităţii aparatului de stat, el făcea cunoscut că pe lîngă prezidiile comitetelor executive judeţene au fost organizate comisii — alcătuite din trei membri — care aveau misiunea de a controla instituţiile administrative şi judecătoreşti, de a ridica la înălţimea cuvenită instanţele judecătoreşti şi miliţia, de a verifica legalitatea măsurilor luate de organele de stat. — *97*.

97 Este vorba de prefaţa scrisă de V.V. Adoratski la culegerea pregătită de el pentru tipar din însărcinarea lui Lenin: K. Marx şi F. Engels. „Scrisori. Probleme de teorie şi politică în corespondenţa lui Marx şi Engels". Culegerea a fost publicată în 1922. — *97*.

98 Lenin se referă la cartea „Programa pentru problemele fundamentale ale marxismului", pregătită pentru tipar de V.V. Adoratski şi apărută în 1922. — *98*.

99 Este vorba de sovhozul secţiei sanitare Moscova, care pe vremea aceea se afla sub conducerea lui V.D. Bonci-Bruevici. — *98*.

100 Lenin se referă la *„Russkii Golos"* — cotidian progresist în limba rusă pe care-l scoate, cu începere din 1917, compania ruso-americană de editură din New York. — *99*.

101 *Asociaţia pentru acordare de ajutor tehnic Rusiei Sovietice* a fost organizată în mai 1919 la New York de un grup de emigranţi ruşi. Asociaţii similare au fost înfiinţate şi în alte localităţi din S.U.A. şi Canada. Scopul acestor asociaţii era să sprijine refacerea economiei naţionale a Rusiei Sovietice prin trimiterea de muncitori calificaţi şi de tehnicieni.

În zilele de 2—4 iulie 1921 a avut loc la New York primul Congres al asociaţiilor pentru acordare de ajutor tehnic Rusiei Sovietice. La acest congres asociaţiile locale dintr-o serie de oraşe din S.U.A. şi Canada s-au unit şi au format o singură asociaţie pentru acordare de ajutor tehnic Rusiei Sovietice. De la sfîrşitul anului 1921 pînă în octombrie 1922 Asociaţia a trimis în Rusia Sovietică şapte comune agricole, două comune

www.dacoromanica.ro

de construcţii şi una minieră, precum şi o serie de grupuri, care au adus cu ele utilaj, seminţe şi produse alimentare în valoare de aproximativ 500 000 de dolari. Activitatea Asociaţiei căpăta o extindere tot mai mare. În anul 1923, Asociaţia avea peste 75 de secţii şi număra peste 20 000 de membri. Cel de-al doilea Congres al Asociaţiei, care a avut loc în iunie 1923, a luat hotărîrea de a intensifica munca de organizare a noi comune şi grupuri pregătitoare, formate din muncitori calificaţi, şi de trimitere a lor în Rusia. Activitatea intensă depusă de această Asociaţie în direcţia ajutorării economice a Rusiei a durat pînă în 1925.

Activitatea Asociaţiei a fost apreciată de Lenin ca o strălucită manifestare de internaţionalism proletar, de solidaritate frăţească a oamenilor muncii. — *99*.

102 În telegrama sa din 24 iunie 1921, V.I. Lenin îl întreba pe G.L. Peatakov, preşedintele Direcţiei generale a industriei cărbunelui din Donbass, în ce constau divergenţele lui cu M.L. Ruhimovici, preşedintele comitetului executiv guberniał şi al consiliului economic gubernial Doneţ, cu activiştii sindicali din Donbass (vezi Opere complete, vol. 52, Bucureşti, Editura politică, 1969, documentul 467). Divergenţele ce s-au ivit în legătură cu aprovizionarea muncitorilor s-au adîncit ca urmare a unor excesive practici administrative introduse de G.L. Peatakov, ceea ce a provocat mari nemulţumiri în rîndurile muncitorilor. — *100*.

103 Această notă a fost scrisă pe o scrisoare a lui E.A. Preobrajenski, care s-a adresat membrilor C.C. al P.C.(b) din Rusia şi ai Micului C.C.P. cu propunerea ca în Moscova să fie organizat un mare magazin universal.

La 1 decembrie 1921, Micul C.C.P. a aprobat o „Hotărîre cu privire la înfiinţarea Magazinului universal de stat". Acest magazin, pendinte de Consiliul economic superior, era destinat pentru aprovizionarea întreprinderilor şi instituţiilor de stat cu materiale, alimente şi alte produse, precum şi pentru vînzarea cu amănuntul a mărfurilor către populaţie. — *102*.

104 Lenin se referă la propunerea făcută de Ionov (Koighen, F.M.) ca în filialele din străinătate ale Comisiei centrale pentru ajutorarea populaţiei înfometate, de pe lîngă C.E.C. din Rusia, să fie incluşi şi menşevici şi eseri. Pe telegrama lui Ionov către G.V. Cicerin, în care era cuprinsă această propunere, V.I. Lenin a făcut următoarea însemnare: „În nici un caz". — *102*.

105 Într-o scrisoare adresată lui A.S. Kiselev, preşedintele Micului C.C.P., A.V. Lunacearski cerea să fie sistate lucrările comisiei pentru cercetarea activităţii Comisariatului poporului pentru învăţămînt în domeniul conducerii teatrelor, sub motiv că

www.dacoromanica.ro

n-a fost înştiinţat în mod oficial de instituirea unei asemenea comisii.

Această comisie, alcătuită din reprezentanţi ai Comisariatului poporului pentru Inspecţia muncitorească-ţărănească, ai Comisariatului poporului pentru finanţe şi ai Asociaţiei oamenilor de artă şi avînd ca preşedinte pe A.S. Kiselev, a fost instituită la 22 iunie 1921 printr-o hotărîre a Micului C.C.P. La 1 august Micul C.C.P. a examinat cererea lui A.V. Lunacearski şi a hotărît să recomande comisiei să-şi continue lucrările. — *103*.

106 Este vorba de o telegramă adresată Asociaţiei americane pentru acordare de ajutor tehnic Rusiei Sovietice. Proiectul ei a fost scris de V.I. Lenin (vezi volumul de faţă, documentul 146). Chestiunea trimiterii acestei telegrame a fost discutată la consfătuirea din 6 august 1921 a reprezentanţilor Consiliului economic superior, Comisariatului poporului pentru afacerile externe şi Comisariatului poporului pentru problemele muncii. Dat fiind că nu s-a ajuns la o unitate de vederi, V.I. Lenin a cerut să fie consultaţi membrii Consiliului Comisarilor Poporului, care în majoritatea lor s-au pronunţat pentru trimiterea telegramei.

La propunerea lui V.I. Lenin, în textul telegramei a mai fost introdus următorul pasaj: „E necesar să se ţină seama de greutăţile existente în Rusia, de dificultăţile de aprovizionare etc. care trebuie biruite. Oamenii care vin în Rusia trebuie să fie pregătiţi să le înfrunte. E neapărat necesar să vă conduceţi după indicaţiile date de secţia pentru emigraţie industrială de pe lîngă Consiliul economic superior din Rusia, ale cărei instrucţiuni vi le trimitem". Textul definitiv al acestei telegrame se află publicat în „Documente cu privire la politica externă a U.R.S.S.", vol. IV, Moscova, 1960, p. 261. — *106*.

107 În proiectul de teze se prevedea că întreaga politică a Puterii sovietice în Buhara şi Hiva trebuie aplicată numai prin reprezentanţii plenipotenţiari ai Rusiei; măsurile adoptate de Comisia pentru treburile Turkestanului trebuiau să fie stabilite de comun acord cu reprezentanţii plenipotenţiari, iar în chestiunile deosebit de importante, cu Comisariatul poporului pentru afacerile externe.

La 5 august 1921, Biroul Politic al C.C. al P.C.(b) din Rusia a aprobat acest proiect. — *107*.

108 Este vorba de stadiul în care se afla dicţionarul limbii ruse moderne, a cărui pregătire a fost începută, potrivit indicaţiei lui Lenin, de lucrători ai Comisariatului poporului pentru învăţămînt. În legătură cu această chestiune, vezi Opere complete, vol. 52, Bucureşti, Editura politică, 1968, documentele 307, 316, 341 şi 394, precum şi „Culegeri din Lenin", vol. XXIII, p. 205.

www.dacoromanica.ro

În munca de întocmire a dicţionarului au fost antrenaţi peste 30 de oameni de ştiinţă din Moscova şi Petrograd; în toamna anului 1923, primul volum era gata în linii generale, dar în acea perioadă treaba n-a putut fi dusă pînă la capăt. Ea a fost reluată abia în 1927. Dicţionarul explicativ al limbii ruse, în patru volume, întocmit sub îngrijirea lui D.N. Uşakov, a apărut în anii 1935—1940. În prefaţa la primul volum se arăta că autorii lui s-au străduit să-i imprime un caracter care să răspundă cerinţelor formulate de V.I. Lenin pentru un dicţionar model al limbii ruse literare contemporane. — *108*.

109 N.M. Knipovici, specialist în domeniul cercetărilor piscicole, era de părere că V.I. Meisner, şeful Direcţiei generale a industriei piscicole, înăbuşă iniţiativa altor instituţii în domeniul cercetărilor piscicole şi că această direcţie aplică o politică greşită în problemele pescuitului. Toate aceste teze au fost expuse de el într-o scrisoare trimisă la 6 august 1921 lui V.I. Lenin, care a făcut unele însemnări pe marginea ei (vezi „Culegeri din Lenin", vol. XXIII, p. 164—167). — *109*.

110 H. Hoover, preşedintele Administraţiei ajutorului american, a pus drept condiţie pentru ajutorarea populaţiei înfometate din Rusia eliberarea imediată a prizonierilor americani (vezi „Documente cu privire la politica externă a U.R.S.S.", vol. IV, Moscova, 1960, p. 246—247).

În legătură cu tratativele dintre M.M. Litvinov, reprezentantul R.S.F.S.R., şi W. Brown, reprezentantul S.U.A., vezi adnotarea 127 din volumul de faţă. — *110*.

111 Este vorba de executarea unor comenzi de pluguri electrice. Încă din decembrie 1920, Micul C.C.P., în urma indicaţiilor date de V.I. Lenin, a aprobat planul de fabricare a maşinilor electrice de arat. De înfăptuirea acestui plan se ocupa Comisia extraordinară pentru fabricarea de utilaj electric de arat („Elektroplug"), care era compusă din reprezentanţi ai Consiliului economic superior şi ai Comisariatului poporului pentru agricultură; ulterior funcţiile ei au fost transmise Direcţiei generale a maşinilor agricole din Consiliul economic superior. V.I. Lenin a urmărit îndeaproape fabricarea la timp a plugurilor electrice şi cerea lucrătorilor din această comisie să-l informeze în mod permanent şi exact despre îndeplinirea comenzilor (vezi Opere complete, vol. 52, Bucureşti, Editura politică, 1968, documentele 34 şi 60). — *111*.

112 Prezenta dispoziţie a fost scrisă pe un raport prezentat de V.I. Ugrimov, împuternicitul Consiliului Muncii şi Apărării în secţia din Petrograd a comisiei „Elektroplug", în legătură cu situaţia la uzinele care executau comenzile acestei comisii. — *111*.

www.dacoromanica.ro

113 Este vorba de scrisoarea din 2 august 1921, în care F.E. Dzerjinski îi comunica lui Lenin cele două scheme de organizare a Comisariatului poporului pentru căile de comunicație, care fuseseră prezentate de acest comisariat și de Comitetul central unificat al feroviarilor și al lucrătorilor din transporturile pe apă (Țektran). La 28 iulie 1921, Micul C.C.P. a adoptat proiectul noului regulament de organizare a Comisariatului poporului pentru căile de comunicație, pe baza schemei prezentate de acest comisariat; în această schemă era prevăzută și funcția de director general, care era conducătorul tehnic al comisariatului.

Comisar-șef — director general — al căilor de comunicație era pe atunci inginerul I.N. Borisov. — *112*.

114 În legătură cu scrisoarea către N.N. Vașkov, de care este vorba aici, vezi documentul 141 din volumul de față. G.M. Krjijanovski i-a scris lui V.I. Lenin: „Scumpe Vladimir Ilici! Scrisoarea trimisă de dumneavoastră tovarășului Vașkov a produs asupra mea și asupra lui aceeași impresie: «ce bine ar fi să avem mai mulți cititori de felul acesta!...» Ca tehnician (hm! hm!) numai cu multe eforturi am putut să adaug un singur punct: 8) Trebuie să ne folosim și de secția electrotehnică și de congres pentru a obține o situație sintetică semestrială cu următoarele rubrici: a) combustibil consumat de toate centralele electrice...; b) energie electrică furnizată pentru nevoile tehnice, kw/oră...; c) pentru iluminat, kw/oră. Și atîta tot... Al dumneavoastră, *G. Krjijanovski*". — *112*.

115 Aceste indicații au fost scrise în legătură cu un memoriu înaintat la 20 iulie 1921 de S.I. Liberman, expert al Comitetului pentru concesiuni de pe lîngă Comisia de stat a planificării, care propunea ca regiunea forestieră Arhanghelsk să fie trecută sub administrația unui grup de specialiști în industria forestieră, care să funcționeze ca o instituție de stat, dar să-și păstreze totodată o oarecare libertate în sens comercial.

Pe baza acestui memoriu, prezidiul Consiliului economic superior, Direcția generală a silviculturii și C.C. al sindicatului muncitorilor din industria de prelucrare a lemnului au elaborat un „Regulament de organizare a administrației industriei forestiere din regiunea Nord — Marea Albă". La 12 august 1921, Consiliul Muncii și Apărării a numit o comisie, compusă din V.A. Avanesov, P.A. Bogdanov și L.B. Krasin, care avea sarcina ca, împreună cu reprezentanții comisariatelor interesate, să elaboreze un proiect de hotărîre în acest sens. La 17 august 1921, Consiliul Muncii și Apărării a adoptat o hotărîre cu privire la organele de administrare a industriei forestiere din regiunea Nord — Marea Albă, potrivit căreia în sistemul Direcției generale a silviculturii era creat un organ special — „Severoles". — *113*.

116 Prezenta dispoziție a fost scrisă pe o scrisoare semnată de un grup de academicieni și de profesori de la instituțiile de învă-

www.dacoromanica.ro

ţămînt superior din Moscova şi Petrograd (I.P. Pavlov, A.E. Fersman, I.M. Gubkin, P.P. Lazarev şi alţii). În această scrisoare era criticată activitatea secţiei de învăţămînt superior din Comisariatul poporului pentru învăţămînt şi erau formulate o serie de probleme privind organizarea învăţămîntului superior în Rusia Sovietică.

La 2 septembrie 1921, Micul C.C.P. a aprobat proiectul de hotărîre „Cu privire la instituţiile de învăţămînt superior din R.S.F.S.R. (Regulament)" (vezi „Colecţia de dispoziţii şi hotăriri ale guvernului muncitoresc-ţărănesc" nr. 65 din 9 noiembrie 1921, p. 486). — *116*.

117 Această notă a fost scrisă de V.I. Lenin în legătură cu o scrisoare din 5 august 1921 a lui K.M. Şvedcikov, care-l ruga să-l primească pentru a discuta cu el despre îmbunătăţirea activităţii Direcţiei generale a hîrtiei, a serviciului poligrafic al Editurii de stat şi a altor organizaţii legate de activitatea tipografică-editorială. — *117*.

118 Această scrisoare şi cea care urmează au fost scrise de Lenin în legătură cu scrisoarea ce-i fusese trimisă la 23 iulie 1921 de preşedintele Comisiei C.E.C. din Rusia şi a C.C.P. al R.S.F.S.R. pentru treburile Turkestanului, M.P. Tomski, care expunea esenţa divergenţelor dintre el şi G.I. Safarov, membru al Biroului C.C. al P.C.(b) din Rusia pentru treburile Turkestanului, în ceea ce priveşte aplicarea noii politici economice în Turkestan. Tomski insista asupra introducerii impozitului în natură în Turkestan şi considera că în Turkestan noua politică economică nu poate fi îmbinată cu organizarea de comitete ale sărăcimii şi împărţirea între ţăranii săraci a avutului, vitelor şi inventarului confiscat de la chiaburi. Safarov însă susţinea că impozitul în natură şi libertatea schimbului nu sînt pe deplin aplicabile în condiţiile din Turkestan şi insista asupra organizării uniunilor de ţărani săraci şi a diferenţierii de clasă a populaţiei locale.

În legătură cu această problemă, vezi şi documentele 175, 259 şi 305 din volumul de faţă. — *119*.

119 Este vorba de achiziţionarea de berbeci de la crescătorii şi negustorii de vite din Turkestan şi din China, în vederea aprovizionării populaţiei din Moscova cu carne. Dar, cum s-a dovedit ulterior, tranzacţia era dezavantajoasă. Într-o telegramă din 19 septembrie 1921, semnată de V.I. Lenin şi adresată lui M.P. Tomski, se recomanda să fie sistate operaţiile privind achiziţionarea de vite (vezi „Culegeri din Lenin", vol. XXIII, p. 136). — *119*.

120 Este vorba de broşura lui G.I. Safarov „Problemele imediate ale politicii naţionale", apărută în 1921. — *120*.

121 N.F. Preobrajenski, membru al Comisiei de control din Siberia şi preşedinte al secţiei siberiene a GOELRO, într-o scrisoare

www.dacoromanica.ro

adresată lui V.I. Lenin, expunea deficiențele activității politice și economice în Siberia. Pe scrisoarea lui N.F. Preobrajenski, V.I. Lenin a făcut următoarea însemnare: „Pentru Molotov, spre luare de cunoștință. 7.VIII. *Lenin*“ (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — *121.*

122 Prezenta dispoziție a lui Lenin a fost scrisă pe un memoriu al lui M.V. Frunze și C.G. Racovski în legătură cu unele „Măsuri suplimentare pentru lupta împotriva secetei“. Autorii acestui memoriu arătau avantajele pe care le prezintă porumbul și fasolea în comparație cu alte culturi agricole și propuneau Comisariatului poporului pentru agricultură „să-și fixeze drept sarcină practică extinderea culturii porumbului în toate guberniile din țară unde condițiile climatice permit“ (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.).

La 31 august 1921, Consiliul Muncii și Apărării a ascultat raportul Comisiei de stat a planificării în legătură cu această problemă și a însărcinat Comisariatul poporului pentru agricultură să organizeze de urgență experiențe practice în domeniul cultivării porumbului. — *121.*

123 Aceste note au fost scrise de V.I. Lenin în legătură cu regulamentul „Cu privire la administrarea locuințelor“, care a fost adoptat la 8 august 1921 de către Micul C.C.P. În acest regulament se prevedea că răspunderea pentru păstrarea fondului de locuințe cade în primul rînd asupra responsabilului de imobil. Problema elaborării măsurilor suplimentare propuse de V.I. Lenin în vederea sporirii răspunderii pentru păstrarea în bune condiții a fondului de locuințe a fost examinată în ședințele din 12 și 22 august 1921 ale Micului C.C.P. — *121.*

124 Este vorba de o scrisoare a lui G.M. Krjijanovski, președintele Comisiei de stat a planificării, și de un referat din partea lui M.A. Șatelen, membru al acestei comisii, în care era negativ apreciată invenția inginerului I.I. Mahonin (un tren electric cu baterii de acumulatori). În referatul lui Șatelen se spunea că o asemenea invenție „nu poate să prezinte o importanță cît de cît serioasă în acțiunea de perfecționare a transportului feroviar în Rusia“ (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — *123.*

125 Afacerea Depozitului de obiecte de valoare al statului, de care e vorba în text, a izbucnit în urma dispariției unei mari cantități de briliante. I.S. Șelehes, prețuitor al depozitului, a fost învinuit de furt de valori și a fost arestat de Ceka. La 8 august 1921, Lenin a trimis o scrisoare lui I.S. Unșliht, vicepreședinte al Cekăi, căruia i-a cerut explicații în legătură cu arestarea lui Șelehes. La 9 august a primit răspuns din partea lui G.I. Bokii, membru al colegiului Cekăi. Prezenta scrisoare

www.dacoromanica.ro

i-a fost prilejuită lui V.I. Lenin de răspunsul nesatisfăcător al lui Bokii.

În legătură cu această chestiune, vezi şi documentul 215 din volumul de faţă. — *124.*

126 Pe cît se pare, este vorba de o scrisoare a lui A.M. Gorki în legătură cu propunerea făcută de Administraţia ajutorului american (A.R.A.) de a încheia o convenţie cu Rusia Sovietică. Scrisoarea lui Gorki a fost transmisă de V.I. Lenin, la 31 iulie 1921, lui L.B. Kamenev. — *124.*

127 O comisie specială pentru soluţionarea problemelor legate de ajutorarea populaţiei înfometate a fost instituită de Biroul Politic al Comitetului Central la 12 august 1921.

În august 1921 au avut loc, la Riga, tratative între reprezentantul guvernului sovietic, M.M. Litvinov, şi reprezentantul Administraţiei ajutorului american (A.RA.), W. Brown (preşedinte al A.R.A. era H. Hoover, ministrul de comerţ al S.U.A.). W. Brown a prezentat proiectul american de convenţie, care conţinea o serie de clauze politice prin care se urmărea amestecul în treburile interne ale Republicii sovietice. Într-o scrisoare adresată la 13 august 1921 lui G.V. Cicerin şi L.B. Kamenev (vezi documentul 193 din volumul de faţă), V.I. Lenin a expus contrapropunerile sovietice, care au şi fost transmise lui Brown. Poziţia hotărîtă adoptată de guvernul sovietic în timpul tratativelor i-a determinat pe împuterniciţii A.R.A. să renunţe la cererile lor ultimative. Convenţia între guvernul R.S.F.S.R. şi Administraţia ajutorului american a fost semnată la 20 august 1921. În iunie 1923 activitatea A.R.A. în U.R.S.S. a fost sistată.

În legătură cu această chestiune, vezi şi documentul 184 din volumul de faţă.

Fridtjof Nansen, principalul împuternicit al Conferinţei de la Geneva a reprezentanţilor organizaţiilor naţionale şi internaţionale de Cruce Roşie, a încercat să obţină fonduri din partea Ligii Naţiunilor pentru ajutorarea populaţiei înfometate din Rusia. În septembrie 1921, la Adunarea Generală a Ligii Naţiunilor, el a prezentat propunerea de a se acorda credite băneşti guvernului sovietic pentru lupta împotriva foametei. Dar Liga Naţiunilor, care în vorbe îşi exprima simpatia faţă de poporul Rusiei, în realitate n-a acordat nici un ajutor practic populaţiei înfometate din regiunile Rusiei care a avut de suferit de pe urma secetei. — *126.*

128 Azarh, un comerciant din Petrograd, a cerut să i se acorde în concesiune nişte mari parchete de pădure din nordul Rusiei. Chestiunea aceasta a fost discutată în cadrul Micului C.C.P. şi C.M.A. Contractul n-a fost încheiat din cauză că solicitantul nu dispunea de fondurile necesare. — *130.*

129 Această notă a fost scrisă pe un memoriu al Comisariatului poporului pentru Inspecţia muncitorească-ţărănească prin

www.dacoromanica.ro

care se cerea să se aprobe trimiterea unor grupuri de revizori în străinătate cu misiunea de a efectua un control la reprezentanţele comerciale ale R.S.F.S.R. — *130*.

130 Este vorba de memoriul prezentat de G.I. Measnikov Comitetului Central al C.C. al P.C.(b) din Rusia şi de articolul său „Probleme litigioase". Vezi scrisoarea de răspuns a lui Lenin, în Opere complete, vol. 44, Bucureşti, Editura politică, 1967, p. 76—81. — *131*.

131 Telegrama propusă de V.I. Lenin, cu unele modificări de redactare, a fost trimisă în aceeaşi zi, adică la 13 august, la Riga, lui M.M. Litvinov, care participa la tratativele cu Administraţia ajutorului american ca reprezentant al guvernului sovietic.

În legătură cu această chestiune, vezi şi documentul 183 din volumul de faţă. — *132*.

132 Chestiunea înfiinţării în străinătate a unui birou de informaţii pentru strîngerea de date în legătură cu mişcarea muncitorească internaţională a fost discutată la 17 august 1921 într-o şedinţă a prezidiului Internaţionalei Comuniste. Propunerea lui Lenin a fost adoptată.

În legătură cu această chestiune vezi şi „Scrisoarea către E.S. Varga şi tezele cu privire la organizarea unui institut de informare în problemele mişcării muncitoreşti internaţionale", din 31 august, şi scrisoarea către E.S. Varga din 1 septembrie 1921, care se publică în vol. 54, în secţiunea „Scrieri incluse suplimentar în ediţia de faţă a Operelor complete ale lui V.I. Lenin".

Planul înfiinţării unui asemenea birou n-a fost înfăptuit. — *136*.

133 Este vorba de divergenţele ivite între F.A. Rotştein, reprezentantul plenipotenţiar al R.S.F.S.R. în Persia (Iran), şi lucrătorii cu funcţii de conducere din Azerbaidjan în legătură cu aplicarea politicii sovietice faţă de Persia, în special în ceea ce priveşte curentele politice din această ţară.

La 3 octombrie 1921, Biroul Politic al C.C. al P.C.(b) din Rusia a adoptat o hotărîre prin care se sublinia din nou inadmisibilitatea oricărui amestec în treburile interne ale Persiei (Iranului). — *137*.

134 Această notă a fost scrisă în legătură cu examinarea de către Micul C.C.P. la 12 august 1921 a proiectului de decret cu privire la măsurile de combatere a luării de mită. La 16 august decretul a fost aprobat de Consiliul Comisarilor Poporului, iar la 21 august 1921 a apărut în „Izvestiia C.E.C. din Rusia". — *137*.

135 Această notă a fost scrisă în legătură cu examinarea, în şedinţa din 11 august 1921 a Micului C.C.P., a planului de evacuare

www.dacoromanica.ro

din Crimeea a bunurilor militare şi a celor de altă natură. — *138*.

136 Este vorba de tezele unui lucrător al Comisariatului poporului pentru finanţe cu privire la politica decontărilor fără numerar. Tezele n-au fost publicate în „Pravda". — *138*.

137 Ulterior, V.I. Lenin i-a cerut în repetate rînduri lui V.A. Smolianinov, locţiitor al directorului treburilor C.M.A., să se intereseze la Comisariatul poporului pentru comerţul exterior despre felul cum merg treburile cu cumpărarea peştelui din Norvegia. Operaţiile de import au fost începute în decembrie 1921. — *139*.

138 Este vorba de N.A. Morozov, care într-o scrisoare îl ruga pe V.I. Lenin să-l primească în audienţă şi să-l ajute să-şi publice cartea sa „Hristos".

În legătură cu această chestiune, vezi şi documentul 213 din volumul de faţă. — *139*.

139 Este vorba de răspunsul lui N.N. Vaşkov, şeful secţiei electrotehnice a Consiliului economic superior, la telefonograma lui V.I. Lenin din 1 august 1921. — *143*.

140 Într-un articol al lui Goldebaev, „Bogăţiile noastre" (apărut în „Pravda" din 13 august 1921), erau citate materiale dintr-o scrisoare a lui Elfimov, participant la o expediţie specială în regiunea Kara-Bogaz-Gol. Răspunzîndu-i lui Lenin printr-o scrisoare la 20 august 1921, V.N. Ipatiev, şeful secţiei industriei chimice din Consiliul economic superior, arăta că în golful Kara-Bogaz există mari zăcăminte de materii prime, dar că în mod practic exploatarea lor este îngreuiată de lipsa de apă, de combustibil şi de mijloace de transport în această regiune.

Extracţia industrială a sulfatului de sodiu a fost începută în 1924. În prezent golful Kara-Bogaz a căpătat o mare importanţă, ca una din principalele surse de materii prime minerale necesare pentru dezvoltarea industriei chimice şi a altor ramuri ale economiei naţionale.

În legătură cu această problemă, vezi şi documentul 365 din volumul de faţă. — *143*.

141 În completarea şi modificarea decretului din 31 mai 1921 cu privire la monopolul statului asupra sării, Consiliul Comisarilor Poporului a adoptat la 23 august 1921 o hotărîre în care erau trasate măsuri practice menite să asigure monopolul sării şi repartizarea ei raţională în economia naţională. Hotărîrea a fost publicată la 2 septembrie 1921 în „Izvestiia C.E.C. din Rusia".

Hotărîrea C.E.C. din Rusia şi a C.M.A. prin care se interzicea acordarea de premii în sare şi se prevedeau sancţiuni pentru cazurile de nerespectare a monopolului sării a fost

www.dacoromanica.ro

aprobată la 29 august 1921 și publicată la 2 septembrie 1921 în „Izvestiia C.E.C. din Rusia". — *144.*

142 Situația rezervelor de cereale pentru aprovizionarea colectivă și a repartizării lor a fost prezentată lui V.I. Lenin de I.S. Lobacev, membru al colegiului Comisariatului poporului pentru aprovizionare, la 18 august 1921. — *145.*

143 Este vorba despre raportul prezentat de Bohumir Šmeral la Congresul de constituire a Partidului Comunist din Cehoslovacia, care a avut loc în zilele de 14—16 mai 1921.

Primind de la secretara sa, M.I. Gleasser, o scrisoare în care i se comunica că cuvîntarea lui Bohumir Šmeral a fost găsită și dată la tradus, V.I. Lenin a făcut pe ea următoarea însemnare: „În biblioteca mea". — *146.*

144 Este vorba de inginerul de mine S.A. Podiakonov, consultant al Comisiei de stat a planificării, autorul unui referat cu privire la măsurile necesare pentru dezvoltarea industriei aurifere. — *148.*

145 Este vorba de referatul lui A.V. Lunacearski la manuscrisul unei scrieri a lui N.A. Morozov intitulate „Hristos". În referatul său, Lunacearski nu se pronunța împotriva editării acestei cărți; ulterior însă a dat un aviz negativ, calificînd-o drept neștiințifică. — *149.*

146 Această scrisoare a lui V.I. Lenin a fost scrisă pe un memoriu din 17 august 1921 al lui I.S. Unșliht, vicepreședintele Cekăi, care comunica rezultatele anchetei întreprinse în cazul centralei de pe Svir, unde fuseseră arestați o serie de specialiști burghezi care erau învinuiți de abuzuri și sabotaj. Datele cerute de V.I. Lenin în această scrisoare au fost trimise de Ceka la 23 august 1921. — *149.*

147 Răspunzînd la această scrisoare, I.S. Unșliht, vicepreședinte al Cekăi, îi comunica lui Lenin la 20 august 1921 că informațiile în legătură cu I.S. Șelehes (acuzat de sustragere de valori) și M.K. Nazvanov (acuzat de participare la complotul contrarevoluționar de la Petrograd) i-au și fost trimise. „Noua dispoziție, de a prezenta dosarele intercgatoriilor — scria Unșliht —, va fi executată la 22 august în cazul lui Șelehes și la 24 în cazul lui Nazvanov". — *150.*

148 Este vorba de scrisoarea din 19 august 1921 prin care P.I. Popov, șeful Direcției centrale de statistică, cerea să fie eliberat din această funcție. Scrisoarea de răspuns a lui Lenin este publicată în volumul de față (documentul 216). — *153.*

149 Această dispoziție a fost dată lui V.A. Smolianinov în urma primirii unei telegrame de la G.L. Peatakov, președintele Direcției generale a industriei carbonifere din Donbass, în legătură cu activitatea desfășurată de comisia C.M.A. pentru refacerea industriei carbonifere din Donbass. Pe biletul lui

www.dacoromanica.ro

V.I. Lenin găsim următoarea însemnare a lui Smolianinov în legătură cu propunerile comisiei: „Cererile lor se reduc, în fond, la reglementarea problemei tarifelor şi aprovizionarea cu semne monetare. Prima problemă a fost rezolvată de C.C.S. din Rusia, iar a doua este pe cale de a fi rezolvată de către Micul C.C.P., în legătură cu aprovizionarea industriei combustibilului, în general, cu semne monetare". — *157*.

150 La 23 august 1921, Biroul Politic al C.C. al P.C.(b) din Rusia a adoptat o hotărîre în care se prevedea că unii membri ai Consiliului militar-revoluţionar al republicii urmează să se deplaseze la graniţa de vest pentru a lua cunoştinţă de modul cum se prezintă lucrurile cu paza şi apărarea ei. — *158*.

151 Această dispoziţie a fost scrisă pe o scrisoare a lui G.V. Ţîperovici, reprezentantul Consiliului economic din Petrograd, care propunea ca în cadrul Consiliului Muncii şi Apărării să se discute situaţia lucrărilor de la şantierele centralelor electrice de pe Volhov şi de pe Svir. La 24 august 1921, Consiliul Muncii şi Apărării, ascultînd raportul, cu această temă, prezentat de G.O. Graftio, inginerul-şef al şantierului hidrocentralei de pe Volhov, a obligat Consiliul economic superior ca în termen de trei zile să examineze posibilitatea de a asigura desfăşurarea lucrărilor la şantierul de pe Svir paralel cu cele de pe Volhov şi de la Utkina zavod. — *158*.

152 Este vorba de articolul lui I.M. Steklov „Stîngism, dar mai cu măsură", apărut la 18 august 1921 în „Izvestiia C.E.C. din Rusia". Articolul lui A.A. Solţ „O alarmă fără rost" a fost publicat în „Pravda" din 21 august 1921. — *159*.

153 Acest document a fost scris de V.I. Lenin în urma primirii unei scrisori din partea lui N.N. Iakovlev, profesor la Institutul de geologie, cu privire la arestarea unor specialişti în geologie care făceau cercetări în domeniul extracţiei sapropelului. N.N. Iakovlev considera că ei au fost arestaţi fără motiv temeinic şi cerea să fie eliberaţi cît mai curînd.

Răspunzînd printr-o scrisoare la 25 august 1921, I.S. Unşliht făcea cunoscut că unul dintre geologii arestaţi a fost eliberat, iar ceilalţi nu pot fi eliberaţi întrucît s-a stabilit că erau în legătură cu o organizaţie contrarevoluţionară din Petrograd. — *160*.

154 Pe manuscrisul lui V.I. Lenin se află următoarea însemnare făcută de secretară: „Am vorbit cu tov. Rákosi: a promis că se va informa şi va da răspuns scris". I.S. Unşliht, vicepreşedintele Cekăi, i-a comunicat lui V.I. Lenin la 9 septembrie 1921 că lui Adolf Karm, întrucît a fost eliberat, i s-a permis să plece din R.S.F.S.R., iar cazul lui a fost lichidat. — *160*.

155 În legătură cu propunerea lui Fridtjof Nansen, vezi adnotările 22 şi 25.

www.dacoromanica.ro

„*Kukişi*“ — membrii Comitetului pentru ajutorarea populaţiei înfometate din Rusia. Această denumire ironică provine din îmbinarea primelor silabe din numele unor membri ai comitetului — E.D. Kuskova şi N.M. Kişkin. — *161.*

156 Comunicatul guvernului cu privire la dizolvarea Comitetului pentru ajutorarea populaţiei înfometate din Rusia a fost publicat în „Pravda“ din 30 august 1921. — *162.*

157 La 27 august 1921, Biroul Politic al C.C. al P.C.(b) din Rusia a adoptat hotărîrea de a aresta pe membrii Comitetului pentru ajutorarea populaţiei înfometate ca urmare a activităţii lor contrarevoluţionare. — *162.*

158 Telefonograma de faţă constituie un răspuns la scrisoarea din 25 august 1921 a lui A.V. Lunacearski, care-l ruga pe Lenin să-l primească în legătură cu reorganizarea Teatrului de artă din Moscova. În încheiere Lunacearski spunea că, dacă propunerile făcute de el nu vor putea fi acceptate, teatrul „va fi înmormîntat“; această expresie a fost folosită de Lenin în prezenta telefonogramă. — *163.*

159 Această scrisoare constituie răspunsul lui V.I. Lenin la tezele primite din partea lui Bhupendranath Datta, fruntaş politic progresist indian, care se referă la mişcarea de eliberare naţională din India. Mai tîrziu Bhupendranath Datta spunea că scrisoarea lui Lenin „a fost o revelaţie pentru autor. Revoluţionarului care lupta pentru libertate naţională niciodată nu-i trecuse prin minte că «mişcarea ţărănească» prezintă importanţă pentru mişcarea de eliberare naţională. La baza naţionalismului stă sentimentalismul. Burghezia mijlocie se consideră reprezentanta naţiunii, şi din acest punct de vedere priveşte ea orice mişcare. De aceea indicaţia dată de Lenin să nu discute problema claselor sociale, ci să se preocupe de mişcarea ţărănească l-a pus pe gînduri. Ea l-a făcut să-şi revizuiască atitudinea, să-şi schimbe concepţia despre mijloacele şi metodele de luptă pentru libertatea Indiei“ (Bhupendranath Datta. „Dialectics of Land-economics of India“, Calcutta, p. III).

În scrisoarea sa către Bhupendranath Datta, V.I. Lenin aminteşte despre tezele sale cu privire la problema naţională şi problema colonială, pentru Congresul al II-lea al Internaţionalei Comuniste (vezi Opere complete, vol. 41, Bucureşti, Editura politică, 1966, p. 163—170). — *163.*

160 La 30 august 1921, lui V.I. Lenin i s-a trimis un extras din procesul-verbal al şedinţei din 29 august 1921 a Biroului Organizatoric al C.C. al P.C.(b) din Rusia, în care se arăta că s-a acordat un concediu lui G.M. Krjijanovski. — *164.*

161 Acest document conţine răspunsul lui V.I. Lenin la telegrama lui V.N. Kaiurov, care fusese numit preşedinte al comisiei de curăţire a rîndurilor partidului în Siberia. La 30 august 1921 a avut loc un schimb de telegrame prin fir direct. În

www.dacoromanica.ro

convorbirea pe care a avut-o cu V.I. Lenin, V.N. Kaiurov a exprimat unele îndoieli în legătură cu utilitatea curăţirii rîndurilor partidului şi a propus să se urmărească mai îndeaproape cum îşi desfăşoară comuniştii activitatea lor practică. La cererea lui Lenin, comisia din Siberia şi-a prezentat consideraţiile ei în această privinţă Comisiei centrale pentru curăţirea rîndurilor partidului. — *165*.

162 La 2 septembrie 1921 Biroul Politic, examinînd problema ridicării interdicţiei asupra vînzării obiectelor de valoare, a adoptat o hotărîre prin care atrăgea atenţia Comisariatului poporului pentru comerţul exterior că e necesar ca asemenea obiecte să fie vîndute în condiţii cît mai convenabile. — *166*.

163 Această notă a fost scrisă de V.I. Lenin în legătură cu cererea, adresată guvernului sovietic de către Asociaţia duhoborilor (sectă religioasă care neagă ritualul ortodox. — *Nota trad.)* din Canada, de a se permite reprezentanţilor ei să vină în Rusia pentru a duce tratative în vederea întoarcerii în ţară. Membrii Biroului Politic şi ai Consiliului Comisarilor Poporului s-au pronunţat pentru propunerea lui V.I. Lenin. — *166*.

164 Este vorba de o comisie, formată din reprezentanţi ai C.E.C. al R.S.F.S.R. şi ai C.E.C. al R.S.S.U., cu participarea unor reprezentanţi ai Comisariatului poporului pentru aprovizionare al R.S.F.S.R. şi ai Comisariatului poporului pentru aprovizionare al R.S.S.U., care avea misiunea să cerceteze cum se desfăşoară munca de aprovizionare în Ucraina. Ridicînd obiecţii împotriva instituirii unei asemenea comisii, N.P. Briuhanov îi scria lui V.I. Lenin: „Mă îndoiesc că această comisie va propune măsuri noi. În schimb va abate cu siguranţă o parte din energia şi atenţia lucrătorilor din domeniul aprovizionării de la îndeplinirea unei sarcini urgente, care se impune cu toată seriozitatea“ (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — *167*.

165 La 7 septembrie 1921 a avut loc, sub preşedinţia lui L.B. Krasin, o consfătuire a comisiei formate din reprezentanţi ai Comisiei de stat a planificării, Direcţiei generale a exploatării turbei şi Direcţiei exploatării hidraulice a zăcămintelor de turbă, care a examinat comunicarea cu privire la noul procedeu de extracţie a turbei şi a luat o serie de măsuri pentru a asigura aplicarea lui. Luînd cunoştinţă la 11 septembrie 1921 de materialele comisiei, Lenin l-a însărcinat pe N.P. Gorbunov să instituie un control sistematic asupra aplicării hotărîrilor adoptate (vezi volumul de faţă, documentul 296). — *169*.

166 Prezenta dispoziţie a fost scrisă de V.I. Lenin pe o telegramă a lui T.M. Ponomarenko, împuternicit al Consiliului Muncii şi Apărării, în legătură cu situaţia colectării şi transportului de cereale din gubernia Akmolinsk. În septembrie 1921 i s-au

www.dacoromanica.ro

trimis lui V.I. Lenin informații cu privire la condițiile de colectare a cerealelor în această gubernie. — *170*.

167 Potrivit celor comunicate de Comisariatul poporului pentru comerțul exterior, ajutorul acordat de medjilisul turc s-a redus la trimiterea a 150 de saci de porumb. — *170*.

168 Este vorba de o cerere adresată lui V.I. Lenin, care era solicitat să acorde sprijinul său pentru restituirea unor lucruri confiscate. — *171*.

169 Această notă a fost scrisă pe o adresă primită de V.I. Lenin de la Direcția treburilor C.C. al P.C.(b) din Rusia în care se punea la vot propunerea de a se acorda Cooperativei muncitorești din Moscova dreptul de a colecta cartofi direct de la producători.

A.A. Kissin și N.P. Briuhanov au adoptat o atitudine negativă față de această propunere, dar au considerat totuși că s-ar putea acorda Cooperativei din Moscova dreptul de a-și avea împuterniciții ei și aparatul ei de recepționare pe lîngă uniunile guberniale. Ei socoteau că achizițiile făcute în mod direct, fără a ține seama de uniunile guberniale, ar putea să favorizeze specula în schimbul de mărfuri. — *171*.

170 Este vorba de hotărîrea „Cu privire la construcția sovietică" adoptată de cel de-al VIII-lea Congres general al Sovietelor din Rusia (22—29 decembrie 1920). — *174*.

171 Această notă a fost scrisă de V.I. Lenin pe o scrisoare a lui M.M. Litvinov, împuternicitul C.C.P. pentru operații valutare în Comisariatul poporului pentru comerțul exterior, care recomanda să se accepte oferta făcută de Administrația ajutorului american de a îndeplini oficiul de mijlocitor în achiziționarea de cereale în România, Bulgaria și Serbia pentru Rusia Sovietică. Pe scrisoare se află următoarea însemnare făcută de Lenin: „S-ar părea că Litvinov are dreptate. 1.IX. *Lenin*". Această propunere a Administrației ajutorului american n-a mai fost examinată de Biroul Politic al Comitetului Central. Ce alte probleme considera Lenin că trebuie discutate în ședința Biroului Politic, nu s-a putut stabili. — *175*.

172 Această dispoziție a fost prilejuită de o scrisoare a lui B.P. Pozern, președintele Direcției generale a întreprinderilor textile, în legătură cu organizarea muncii în fabricile de textile. În scrisoarea sa din 17 septembrie, în care răspundea Direcției treburilor C.C.P. și C.M.A., Pozern comunica că e prevăzută aprovizionarea numai pentru fabricile textile cele mai bine organizate. În septembrie 1921, prezidiul Consiliului economic superior a repartizat Direcției generale a întreprinderilor textile fonduri pentru achiziționarea de produse alimentare și combustibil, precum și pentru efectuarea de reparații capitale la întreprinderi. — *176*.

www.dacoromanica.ro

173 Prezenta dispoziție a fost scrisă în urma primirii textului unui contract de concesiune încheiat de guvernul Gruziei pentru exploatarea pădurilor în două raioane ale republicii. La 30 septembrie, Consiliul Muncii și Apărării a hotărît să aprobe contractul. Comisariatul poporului pentru comerțul exterior a fost însărcinat să culeagă date cu privire la solvabilitatea concesionarilor. — *176*.

174 Această notă a fost scrisă la sfîrșitul unei scrisori a lui I.P. Figatner, membru al Biroului din Caucaz al C.C. al P.C.(b) din Rusia, care făcea cunoscut că i s-a trimis în dar lui V.I. Lenin un portret brodat de un meșteșugar comunist persan și ruga să i se confirme în scris primirea portretului. — *177*.

175 Această dispoziție a fost scrisă pe un memoriu al Administrației regionale a bazinului carbonifer din regiunea Moscovei, în care se cerea instituirea unei anchete în legătură cu incendiul de la centrala electrică din sectorul minelor de cărbuni de la Bobrikovo, aflată în construcție. La 23 decembrie 1921, Comisariatul poporului pentru justiție a comunicat Direcției treburilor Consiliului Comisarilor Poporului că, după cum a stabilit ancheta, focul a fost pus, dar făptașii n-au putut fi descoperiți. — *177*.

176 Textul acestei note a fost scris de V.I. Lenin pe o telegramă a lui I.A. Berzin adresată lui G.V. Cicerin, în care se comunica că M.I. Skobelev, intrînd în tratative cu guvernul francez în calitate de reprezentant al Comitetului pentru ajutorarea populației înfometate din Rusia, roagă să i se acorde împuterniciri și din partea guvernului sovietic.

Mai departe este vorba de numirea lui J. Noulens, fostul ambasador al Franței în Rusia (1917—1918), unul dintre organizatorii comploturilor contrarevoluționare împotriva Puterii sovietice și inspirator al intervenției armate străine, ca președinte al Comisiei internaționale pentru ajutorarea Rusiei în lupta împotriva foametei. Această comisie a fost creată, potrivit unei hotărîri a Consiliului suprem al Antantei, din reprezentanți ai puterilor membre ale Antantei (Marea Britanie, Franța, Italia și Belgia) și era de fapt un paravan pentru înfăptuirea planurilor antisovietice. — *178*.

177 Prezenta dispoziție a fost scrisă pe un memoriu al lui P.A. Bogdanov, președintele Consiliului economic superior, în legătură cu proiectata încheiere a unui contract de concesiune cu S.K.F. (Societatea pe acțiuni a fabricilor suedeze de rulmenți din Göteborg). Bogdanov considera că e necesară încheierea acestui contract, cu condiția ca pretenția, formulată de S.K.F., de a fi reintegrată în drepturile ei asupra depozitelor de rulmenți aflătoare în Rusia Sovietică să fie respinsă, și propunea ca problema acestor depozite să fie soluționată

www.dacoromanica.ro

prin rambursarea valorii lor de către guvernul sovietic. În legătură cu problema depozitelor a fost înființată o subcomisie specială a Comisariatului poporului pentru justiție, sub președinția lui D.I. Kurski, comisar al poporului. Kurski considera că, în această etapă a tratativelor, nu e posibilă încheierea contractului întrucît principala condiție pusă de S.K.F. — transmiterea depozitelor — nu poate fi îndeplinită.

În legătură cu încheierea contractului de concesiune cu S.K.F. vezi volumul de față, adnotarea 7. — *178.*

178 Consiliul Muncii și Apărării, prin hotărîrea sa din 16 septembrie 1921, a trecut șantierul de la Volhov în categoria obiectivelor „de primă importanță". Toate departamentele au primit dispoziție să satisfacă cu prioritate cererile acestui șantier. Mersul lucrărilor de pe șantierul de la Volhov a format obiectul unor repetate analize în cadrul sesiunilor C.E.C. din Rusia.

În legătură cu această problemă vezi și documentele 262, 288, 289 și 293 din volumul de față. — *179.*

179 Această scrisoare, adresată lui A.I. Dogadov, membru al prezidiului C.C.S. din Rusia, și lui V.V. Kuibîșev, secretar al C.C. al P.C.(b) din Rusia, a fost scrisă de V.I. Lenin în legătură cu un memoriu înaintat de K. Șur, activist sindical, care înfățișa lipsurile existente în structura diferitelor organizații sindicale și în relațiile dintre ele. La pagina 4 a acestui memoriu se spunea că pentru a ieși din situația creată este nevoie de crearea unor uniuni sindicale guberniale și de întărirea lor. La acest pasaj, Lenin a făcut următoarea observație: „Așa stau într-adevăr lucrurile?" („Culegeri din Lenin", vol. XXIII, p. 256).

În scrisorile lor de răspuns, A.I. Dogadov și V.V. Kuibîșev n-au sprijinit propunerile lui K. Șur. — *182.*

180 Răspunzînd printr-o scrisoare, la 16 septembrie 1921, V.S. Dovgalevski, comisar al poporului pentru poștă și telegraf, făcea cunoscut că la Moscova deocamdată au fost instalate aparate radiotelefonice doar la postul de la Hodînka, care nu este pus în funcțiune din cauza slabei utilări tehnice. Comisariatul poporului își propunea ca pînă la 1 aprilie 1922 să amenajeze patru posturi de recepție și emisiune (Moscova—Harkov—Novonikolaevsk și Taşkent) și 200 de posturi recepție locale. Totodată, comunica că la laboratorul de radio de la Nijni Novgorod s-au făcut încercări reușite de fabricare a difuzoarelor, care urmează să fie date în exploatare. — *183.*

181 În scrisoarea sa din 21 august 1921, G.I. Safarov, membru al Biroului din Turkestan al C.C. al P.C.(b) din Rusia, vorbea despre lucrările Congresului al VI-lea al Partidului Comunist din Turkestan, despre divergențele dintre el și M.P. Tomski, președintele comisiei C.E.C. din Rusia și a C.C.P. pentru treburile Turkestanului, în ce privește politica economică

www.dacoromanica.ro

în Turkestan. În legătură cu această problemă, vezi și documentele 174, 175 și 305 din volumul de față. — *185.*

182 Această adresă a fost scrisă în urma primirii unei scrisori de la M.F. Kuzneţov, împuternicit al Comisariatului poporului pentru comerţul exterior, care făcea cunoscut că la Constantinopol agenţii englezi au arestat doi funcţionari ai Comisariatului poporului pentru comerţul exterior. — *185.*

183 Este vorba de scrisoarea adresată de R.E. Klasson lui V.I. Lenin la 31 august 1921 (vezi documentul 238 din volumul de față). — *187.*

184 Consiliul Muncii și Apărării a însărcinat, la 4 noiembrie 1921, pe V.A. Avanesov și D.I. Kurski să ancheteze cauzele încetării lucrului la uzina suedeză „Nitves și Holm". La 8 februarie 1922, Comisariatul poporului pentru justiţie a prezentat Consiliului Muncii și Apărării concluziile sale, în care erau expuse măsurile pentru tragerea la răspundere a persoanelor vinovate de încetarea lucrului la secţia turbine a acestei uzine. — *187.*

185 În avizul său trimis la 18 octombrie 1921 Consiliului Comisarilor Poporului, Comisariatul poporului pentru justiţie a confirmat că o serie de lucrători ai Comitetului principal pentru construcţii de stat și ai trustului „Elektrostroi" sînt vinovaţi de întîrzierile cu care erau satisfăcute nevoile șantierului Centralei electrice de pe Volhov. În octombrie 1921, cea de-a IV-a sesiune a C.E.C. din Rusia a deferit acest caz Tribunalului suprem. — *189.*

186 Această notă a fost scrisă de V.I. Lenin pe o telegramă prin care A.I. Sviderski, membru al colegiului Comisariatului poporului pentru aprovizionare și împuternicit al C.E.C. din Rusia pentru gubernia Gomel, îi comunica lui N.P. Briuhanov, adjunct al comisarului poporului pentru aprovizionare, că H.G. Pestun, președintele Comitetului executiv guberniał Gomel, n-a executat dispoziţiile date de Comisariatul poporului pentru aprovizionare. — *190.*

187 Este vorba de o scrisoare adresată lui V.I. Lenin, la 6 august 1921, de N.M. Knipovici (vezi „Culegeri din Lenin", vol. XXIII, p. 164—167). — *191.*

188 Lenin se referă la culegerea sistematică de decrete privind tarifele căilor ferate, pe care Micul C.C.P. intenţiona s-o scoată la 1 septembrie 1921. Examinînd, la 20 septembrie 1921, această problemă, C.C.P. n-a aprobat editarea culegerii. — *192.*

189 Această notă a fost scrisă pe o scrisoare a lui L.B. Krasin în care erau expuse măsurile pe care Comisariatul poporului pentru comerţul exterior al Bielorusiei intenţiona să le ia în vederea dezvoltării comerţului cu străinătatea. — *193.*

www.dacoromanica.ro

190 Această dispoziţie a fost scrisă de V.I. Lenin în urma demersului făcut de Asociaţia fizicienilor şi chimiştilor din Rusia, care cerea punerea în libertate a lui M.M. Tihvinski, profesor de chimie, şi a altor oameni de ştiinţă arestaţi în legătură cu procesul organizaţiei contrarevoluţionare din Petrograd. — *194.*

191 Este vorba de procesul intentat de V.V. Maiakovski lui I.I. Skvorţov-Stepanov, directorul Editurii de stat, pentru neachitarea unui onorar. La 25 august 1921, comisia de disciplină de pe lîngă Consiliul sindical gubernial Moscova a adoptat o hotărîre prin care lui I.I. Skvorţov-Stepanov i se ridica dreptul de membru de sindicat pe timp de şase luni. La 8 septembrie procesul a fost revizuit, şi sentinţa a fost anulată.

E.A. Litkens, adjunct al comisarului poporului pentru învăţămînt, şi F.V. Lengnik, membu al colegiului Academiei pentru educaţie prin muncă, au fost acuzaţi de concedierea unui grup de muncitori şi funcţionari. Comisia de judecată tovărăşească de pe lîngă Consiliul sindical gubernial Moscova i-a sancţionat cu admonestare şi le-a ridicat dreptul, pe termen de şase luni, de a deţine funcţii elective. O comisie a C.C. al P.C.(b) din Rusia, examinînd la 26 septembrie această chestiune, a hotărît: „1) Se recomandă comisiei de disciplină de pe lîngă Consiliul sindical gubernial Moscova să revizuiască procesul. 2) Ţinînd seama de fondul acuzaţiei... să se limiteze la o admonestare pe linie sindicală şi de partid“ (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.).

În legătură cu propunerea formulată de V.I. Lenin la punctul 2 al acestui document, la 6 septembrie 1921 Biroul Politic al Comitetului Central a atras atenţia Prezidiului C.E.C. din Rusia că este necesar ca problema alocării unui miliard de ruble pentru nevoile teatrelor să fie înaintată spre examinare Consiliului Comisarilor Poporului. — *196.*

192 Această notă a fost scrisă în urma primirii unui raport din partea lui L.M. Hinciuk, preşedintele Uniunii centrale a cooperativelor de consum, care informa că în guberniile Orel, Breansk şi Gomel schimbul de mărfuri este pe cale de a intra pe făgaşul normal.

În „Prodovolstvennaia Gazeta“ nr. 97 din 17 iunie 1921 a apărut articolul „O experienţă a schimbului de mărfuri organizat de stat“. — *196.*

193 Prezenta însărcinare a fost dată în urma primirii unei scrisori şi a unui memoriu din partea lui M.M. Suţkever, reprezentantul grupului de iniţiativă pentru organizarea unor „asociaţii de producţie“. Acest grup îşi propunea să atragă pe foştii specialişti industriaşi şi comercianţi la organizarea unei industrii mici şi mijlocii „pe principiul asocierii producătorilor“.

www.dacoromanica.ro

Lenin a făcut însemnări pe memoriul lui Suţkever (vezi „Culegeri din Lenin", vol. XXIII, p. 57—58). Propunerile acestui grup nu prezentau importanţă practică. — *197*.

194 Aceste dispoziţii date lui N.P. Gorbunov au fost scrise pe o scrisoare trimisă lui V.I. Lenin de G.M. Krjijanovski la 3 septembrie 1921. Dispoziţiile de la paragrafele 1 şi 2 se referă la cererea lui Krjijanovski ca, pe timpul cît el va fi în concediu, atribuţiile preşedintelui Comisiei de stat a planificării să fie îndeplinite de S.P. Sereda, care să aibă ca adjuncţi pe S.G. Strumilin şi A.A. Neopihanov. Printr-o hotărîre a Consiliului Muncii şi Apărării din 7 septembrie 1921, cererea lui Krjijanovski a fost satisfăcută. La paragraful 3 se dă răspuns la propunerea lui Krjijanovski de a se institui o comisie pentru verificarea rezultatelor unei invenţii. În indicaţia de „a întocmi textul *răspunsului* de acord cu *Sereda*" (paragr. 4) Lenin se referea la răspunsul ce urma să fie dat la o telegramă a Consiliului Comisarilor Poporului al Ucrainei în legătură cu măsurile de refacere a Donbassului, propuse de Comisia de stat a planificării (vezi „Culegeri din Lenin", vol. XXIII, p. 78). În telegrama din 7 septembrie 1921 către Consiliul Comisarilor Poporului al Ucrainei, semnată de V.I. Lenin şi G.M. Krjijanovski, se comunica că Consiliul Comisarilor Poporului şi Comisia de stat a planificării refuză să ia hotărîri în legătură cu Donbassul înainte de reîntoarcerea comisiei trimise acolo şi de discutarea problemei cu organele locale (vezi Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — *198*.

195 Această dispoziţie a fost scrisă pe o scrisoare a lui A.S. Kiselev în care se făcea cunoscut că i s-a trimis lui V.I. Lenin proiectul „Principiilor de bază în problema tarifelor", întocmit de membrii Micului C.C.P. (A.S. Kiselev, A.A. Belov şi I.I. Ghindin) şi aprobat în cadrul unei consfătuiri a conducătorilor principalelor unităţi de producţie, la care au participat vreo 30 de persoane. Acest proiect avea la bază directivele Comitetului Central al P.C.(b) din Rusia. Luînd cunoştinţă de cuprinsul proiectului, Lenin a făcut unele îndreptări care subliniau legătura directă dintre retribuirea muncii şi rezultatele obţinute în producţie (vezi „Culegeri din Lenin", vol. XXIII, p. 258—260). După ce au fost examinate sub toate aspectele în cadrul C.C. al P.C.(b) din Rusia şi al C.M.A., în şedinţa comună a birourilor fracţiunii de partid a C.C.S. din Rusia şi a Consiliului sindical gubernial Moscova şi a fracţiunii de partid din prezidiul Consiliului economic superior, „Principiile de bază în problema tarifelor" au fost aprobate de C.C.P. la 16 septembrie şi publicate la 17 septembrie 1921 în „Izvestiia C.E.C. din Rusia".

În legătură cu această problemă, vezi şi documentele 277, 278 şi 279 din volumul de faţă. — *198*.

www.dacoromanica.ro

196 Avizul lui V.P. Oborin asupra proiectului de teze cu privire la politica tarifelor a fost trimis lui V.I. Lenin la 8 septembrie 1921. Acest proiect a fost sprijinit de plenara lărgită a Consiliului sindical gubernial Petrograd. — *199*.

197 Această scrisoare a fost scrisă în legătură cu unele materiale statistice cu privire la membrii P.C.(b) din Rusia primite de la Secretariatul Comitetului Central. Răspunzînd lui Lenin printr-o scrisoare (la 8 septembrie 1921), N.I. Soloviev, şeful secţiei statistice, îi făcea cunoscut că materialele cu privire la repartizarea pe funcţii în aparatul de stat a comuniştilor din Moscova şi Petrograd vor fi trimise în scurt timp. — *201*.

198 Informarea despre fondul de aur disponibil şi despre cheltuirea lui a fost prezentată lui V.I. Lenin de către Comisariatul poporului pentru finanţe. La 14 septembrie 1921, Biroul Politic al Comitetului Central l-a însărcinat pe A.O. Alski să ţină o evidenţă strictă a tuturor cheltuielilor lor din fondul de aur.

În legătură cu această problemă vezi şi volumul de faţă, documentul 284, precum şi Opere complete, vol. 44, Bucureşti, Editura politică, 1967, p. 118. — *202*.

199 Pe scrisoarea lui I.I. Vişneak se află următoarea însemnare făcută de V.I. Lenin: „Vişneak despre Lalaianţ la 5.IX.1921, vezi verso". Pe dosul paginii se află începutul acestui document şi însemnarea „prin telefon", scrise de mîna lui Lenin (vezi Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — *203*.

200 Această părere a fost exprimată de I.A. Berzin într-o scrisoare trimisă din Anglia, pe cît se pare, pe adresa lui G.V. Cicerin. — *204*.

201 Este vorba de nişte funcţionari ai Administraţiei ajutorului american, de sub preşedinţia lui H. Hoover. Propunerea lui V.I. Lenin de a se lua împotriva lor o serie de măsuri restrictive a fost dictată de faptul că aparatul acestei organizaţii, alcătuit în cea mai mare parte din ofiţeri ai armatei americane, se îndeletnicea cu spionajul şi sprijinea elementele contrarevoluţionare din Rusia. — *204*.

202 Activitatea depusă de Fridtjof Nansen pentru strîngerea de donaţii din partea unor organizaţii obşteşti şi a unor persoane particulare pentru ajutorarea populaţiei înfometate din Rusia a provocat nemulţumirea cercurilor reacţionare dintr-o serie de ţări capitaliste. Poporul sovietic a apreciat cum se cuvine eforturile depuse de Nansen pentru ajutorarea populaţiei înfometate din Rusia, iar cel de-al IX-lea Congres general al Sovietelor şi-a exprimat la 25 decembrie 1921 profunda sa recunoştinţă pentru aceste eforturi.

„*The Daily Chronicle*" — ziar al burgheziei imperialiste engleze, a apărut la Londra din 1855 pînă în 1930. — *205*.

www.dacoromanica.ro

203 Este vorba de experienţele tehnice-ştiinţifice în legătură cu provocarea de explozii la distanţă, cu care se îndeletnicea S.I. Botin în anii 1920—1921. În octombrie 1921, o comisie de specialişti a dat un aviz negativ asupra rezultatelor experienţelor efectuate şi a propus ca ele să nu mai fie continuate întrucît nu sînt puse la punct. În legătură cu această problemă, vezi şi Opere complete, vol. 51, Bucureşti, Editura politică, 1969, documentele 373, 400, 415, 477, 532, 545 şi 578. — *206*.

204 La început propunerea lui V.I. Lenin a fost adoptată prin consultare telefonică de toţi membrii Biroului Politic, afară de I.V. Stalin, care s-a pronunţat împotrivă. La 8 septembrie 1921, Biroul Politic a adoptat, în problema raporturilor dintre Lunacearski şi Litkens, o hotărîre în sensul formulării date de Lenin. — *207*.

205 Lenin se referă la nişte proiecte elaborate de Comisariatul poporului pentru învăţămînt pe baza cărora a fost întocmită hotărîrea „Cu privire la măsurile de îmbunătăţire a aprovizionării şcolilor şi a altor instituţii de învăţămînt". Această hotărîre, adoptată de C.C.P. la 15 septembrie, a fost publicată la 23 septembrie 1921 în „Izvestiia C.E.C. din Rusia". În legătură cu această problemă, vezi volumul de faţă, documentul 304. — *207*.

206 Această dispoziţie a fost scrisă pe un memoriu înaintat la 2 septembrie 1921 de G.O. Graftio, care, printre măsurile necesare pentru asigurarea bunului mers al lucrărilor şantierului de pe Volhov, sublinia în mod deosebit necesitatea de a se repartiza de urgenţă produse alimentare şi bani. — *208*.

207 Prezenta dispoziţie a fost scrisă în legătură cu cererea lui V.D. Kaisarov, preşedintele comisiei ştiinţifice speciale pentru întocmirea unui atlas şcolar, de a se indica exact limitele teritoriale ale R.S.F.S.R., precum şi relaţiile dintre ea şi republicile care s-au format pe teritoriul fostului imperiu rus. — *209*.

208 Această indicaţie a fost prilejuită de o scrisoare a lui N.P. Gorbunov, care, comunicînd rezultatele anchetei cu privire la întîrzierea întocmirii formelor pentru plecarea lui M.P. Sajin în străinătate, scria că, „în ceea ce priveşte Comisariatul poporului pentru învăţămînt, tărăgăneala n-a fost intenţionată". Lenin a subliniat cuvîntul „intenţionată". — *210*.

209 Prezenta dispoziţie a fost scrisă de V.I. Lenin pe o scrisoare a lui G.D. Ţiurupa, inginer-şef al şantierului Centralei electrice de la Kaşira, care solicita sprijin pentru a obţine de la secţia electrotehnică a Consiliului economic superior toate materialele electrotehnice necesare pentru construcţia centralei. La 12 septembrie 1921 Lenin a trimis o telegramă la

www.dacoromanica.ro

secția electrotehnică a Consiliului economic superior (vezi volumul de față, documentul 301). — *210*.

210 Această dispoziție către secretară a fost scrisă de V.I. Lenin în legătură cu comunicarea primită din partea lui G.I. Lomov, președintele Biroului din Siberia al Consiliului economic superior, care îi făcea cunoscut că situația la minele Ridder s-a complicat în urma trecerii lor în subordinea Republicii Kirghize. Lomov îl ruga pe Lenin ca, în legătură cu această chestiune, să-l primească în audiență pe E.F. Domnenko, directorul minelor Ridder. În convorbirea pe care a avut-o, curînd după aceea, cu Domnenko, Lenin s-a interesat de problemele productivității muncii în mine, refacerii utilajului ș.a.m.d. (vezi „Culegeri din Lenin", vol. XXIII, p. 65). Într-o telegramă semnată de V.I. Lenin și P.A. Bogdanov, președintele Consiliului economic superior, și trimisă, la 10 septembrie 1921, Comitetului executiv central al Republicii Kirghize, se făcea recomandarea ca la minele Ridder „lucrările să nu fie întrerupte, iar conducerea numită de Biroul din Siberia al Consiliului economic superior să nu fie schimbată" (op cit., p. 64).

Întrucît guvernul sovietic intenționa să concesioneze minele Ridder lui L. Urquhart, în noiembrie 1921 a plecat acolo o comisie specială cu misiunea de a cerceta în ce stare se află lucrările. În legătură cu această problemă, vezi și documentele 306, 385 și 438 din volumul de față. — *211*.

211 Este vorba de o comisie, sub președinția lui A.S. Kiselev, care avea sarcina de a stabili fondul de vinuri în vederea schimbului pe cereale. — *211*.

212 Această dispoziție a fost scrisă pe procesul-verbal al ședinței din 7 septembrie 1921 a comisiei pentru problemele exploatării hidraulice a zăcămintelor de turbă. Pe marginile procesului-verbal, și în textul lui, se află însemnări și sublinieri făcute de V.I. Lenin (vezi „Culegeri din Lenin", vol. XXIII, p. 90—91). — *212*.

213 Este vorba de un memoriu trimis lui V.I. Lenin de către A.V. Prigarin, lucrător în Uniunea centrală a cooperativelor de consum din Siberia răsăriteană, în legătură cu procurarea de mașini agricole pentru Siberia și cu posibilitatea de a acoperi cheltuielile de cumpărare a mașinilor din străinătate cu materii prime provenite din Siberia. În avizul primit la 3 octombrie 1921 din partea Comisariatului poporului pentru comerțul exterior se sublinia că „problemele de acest fel trebuie rezolvate numai ținîndu-se seama de interesele întregii republici" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — *212*.

214 Această notă a fost scrisă de V.I. Lenin pe marginea primei pagini din manuscrisul articolului lui G.M. Krjijanovski,

www.dacoromanica.ro

„Criticilor noştri". Pe marginea textului, Lenin a făcut totodată o serie de propuneri de modificare. În acest articol autorul critica pe unii lucrători din aparatul de stat care nu credeau în posibilitatea realizării planului de electrificare a ţării (vezi „Culegeri din Lenin", vol. XXIII, p. 10—11). Articolul n-a apărut. — *212*.

215 Sovietul din Moscova i-a trimis lui Lenin răspuns la aceste întrebări la 10 octombrie 1921.

În legătură cu întreprinderile care urmau să rămînă la sistemul de aprovizionare de către stat, vezi şi documentele 300 şi 328 din volumul de faţă. — *214*.

216 În partea de sus a proiectului de telegramă, care a fost scris de Lenin, se află următoarea indicaţie, consemnată de Lidia Fotieva: „pentru Bogdanov, Briuhanov şi Avanesov, spre a referi de urgenţă". — *214*.

217 Aceste rînduri au fost scrise ca răspuns la o scrisoare din 8 septembrie 1921 a lui S.S. Danilov, comisar militar, în care acesta vorbea de necesitatea de a cultiva simţul „dragostei, compasiunii, întrajutorării *în rîndurile clasei*, înăuntrul lagărului oamenilor muncii". — *216*.

218 În paragraful 6 al legii menţionate se spunea că se acordă şcolilor dreptul de a schimba obiecte de prisos, primite în cadrul aprovizionării de către stat, pe produse de care au nevoie. În paragraful 8 a fost inclus un punct în care se prevedea „autoimpunerea" benevolă a celor ce frecventează bibliotecile şi cluburile. — *216*.

219 Este vorba de hotărîrea „Cu privire la întreţinerea instituţiilor cultural-educative cu mijloace locale", adoptată la 9 septembrie 1921 de Micul C.C.P. Această hotărîre a fost examinată pentru a doua oară în şedinţa din 15 septembrie a Micului C.C.P. şi a fost adoptată sub următoarea denumire: „Cu privire la măsurile pentru îmbunătăţirea aprovizionării şcolilor şi a altor instituţii de cultură". — *217*.

220 Într-o telegramă cu data de 9 septembrie 1921, A.A. Ioffe făcea cunoscut că divergenţele dintre M.P. Tomski, preşedintele Comisiei C.E.C. din Rusia pentru treburile Turkestanului, şi G.I. Safarov, membru al Biroului din Turkestan al C.C. al P.C.(b) din Rusia, duc la o înteţire a zîzaniei între populaţia rusă şi cea locală, între diferitele naţionalităţi. La 13 septembrie, Biroul Politic al C.C. al P.C.(b) din Rusia a luat hotărîrea de a examina problema politicii în Turkestan după ce va primi un raport scris din partea lui Ioffe şi după ce membrii Biroului Politic vor lua cunoştinţă de toate materialele. La 14 octombrie 1921, Biroul Politic, după ce a examinat problema activităţii în Turkestan, a fixat o nouă componenţă a Biroului din Turkestan al C.C. al P.C.(b) din Rusia şi a Comisiei C.E.C. din Rusia pentru treburile Tur-

www.dacoromanica.ro

kestanului şi a trasat principalele sarcini ale activităţii de partid şi de stat în Turkestan. Biroul Politic a subliniat necesitatea de a aplica în mod precaut noua politică economică în Turkestan, pentru a asigura astfel îndeplinirea sarcinii de a atrage masele muncitoare în opera de construire a socialismului. — *217*.

221 Acest document a fost scris de V.I. Lenin cu prilejul înscrierii pe ordinea de zi a şedinţei C.C.P. din 13 septembrie 1921 a problemei acordării unei concesiuni lui Urquhart. Răspunsul Comitetului pentru concesiuni de pe lîngă Consiliul economic superior la întrebările puse de V.I. Lenin a fost primit la 15 septembrie. — *219*.

222 Într-o scrisoare cu data de 30 mai 1921, V.I. Lenin a cerut Consiliului militar-revoluţionar să elaboreze un plan de folosire a armatei pe frontul economic şi a indicat în mod concret în ce domenii ale economiei naţionale se simte nevoie în primul rînd de ajutorul ei (vezi Opere complete, vol. 52, Bucureşti, Editura politică, 1969, documentul 380). — *221*.

223 Această scrisoare, adresată lui N.A. Semaşko, a fost scrisă de V.I. Lenin în legătură cu informaţiile despre situaţia grea a staţiunilor balneare din Crimeea, primite de la M.V. Fofanova (care fusese trimisă în Crimeea, din partea Comisariatului poporului pentru agricultură, în cadrul unei comisii a C.E.C. din Rusia). Răspunzîndu-i lui Lenin printr-o scrisoare la 15 septembrie, N.A. Semaşko arăta măsurile ce urmau să fie luate de Comisariatul poporului pentru ocrotirea sănătăţii în vederea îmbunătăţirii situaţiei la staţiunile balneare şi climaterice din Crimeea şi din Caucaz. — *222*.

224 Primind această scrisoare a lui V.I. Lenin, N.P. Gorbunov' directorul treburilor C.C.P., a făcut la 13 septembrie 1921 următoarea însemnare în registrul de dispoziţii: „Se vor întocmi instrucţiuni pentru Secretariatul Marelui C.C.P. cu privire la dispoziţiile şi corespondenţa lui Vladimir Ilici. Executat. Vezi ordinul din 20 septembrie" („Istoriceskii Arhiv" nr. 5, 1961, p. 41). În legătură cu această problemă, vezi şi documentul 312 din volumul de faţă. — *222*.

225 Drept răspuns la întrebările puse de V.I. Lenin, Comisariatul poporului pentru comerţul exterior a trimis o informare în legătură cu stocurile de santonină şi cu fabricarea acestui medicament. Pe acest document se află nişte calcule făcute de V.I. Lenin în legătură cu rezervele de santonină şi cu valoarea ei în ruble aur (vezi „Culegeri din Lenin", vol. XXIII, p. 181). — *225*.

226 Această notă a fost scrisă în urma primirii unei scrisori din partea lui V.V. Vorovski, ambasador în Italia, care îl ruga pe Lenin să dea dispoziţie să se acorde o bursă de studii lui M.A. Peşkov, care se afla pe atunci în Italia. Răspunzînd

www.dacoromanica.ro

printr-o scrisoare la 15 septembrie 1921, M.M. Litvinov propunea ca această bursă să fie acordată de Comisariatul poporului pentru învățămînt. În legătură cu această chestiune, vezi și documentul 319 din volumul de față, precum și „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV, p. 409. — *226.*

227 În legătură cu această chestiune, V.I. Lenin a primit un memoriu din partea lui I.K. Ejov, șeful Direcției centrale a depozitelor din sistemul Consiliului economic superior, care se plîngea de lipsa clădirilor pentru depozitare, de subordonarea lor multiplă, precum și de lupta pe care o duc între ele diferitele departamente pentru a-și asigura asemenea clădiri. Răspunsul lui V.I. Lenin la memoriul lui I.K. Ejov este publicat în volumul de față, documentul 352. — *226.*

228 Această dispoziție dată lui N.P. Gorbunov a fost scrisă pe o scrisoare din 16 septembrie 1921 a lui V. S. Dovgalevski, comisar al poporului pentru poștă și telegraf, care expunea măsurile ce urmau să fie luate pentru crearea unor posturi de radio (vezi adnotarea 180). — *227.*

229 Această indicație a fost scrisă pe o scrisoare a lui G.V. Cicerin în legătură cu nota din 7 septembrie 1921 a lui Curzon, ministrul de externe al Marii Britanii, care conținea născociri despre o pretinsă încălcare de către guvernul sovietic a acordului ruso-englez din 16 martie 1921. Nota nu avea nici titlu, nici adresă și nici semnătură. În nota sa de răspuns din 27 septembrie 1921, guvernul sovietic a respins această acuzație, ca fiind lipsită de temei. — *228.*

230 Este vorba de un acord între Editura de stat și editura lui Z.I. Grjebin, în legătură cu publicarea unei ediții prescurtate a scrierilor clasicilor ruși în străinătate. Această acțiune a fost întreprinsă din inițiativa lui A.M. Gorki. — *228.*

231 Informarea în legătură cu excavatoarele întocmită de B.G. Zaks, locțiitor al directorului treburilor C.M.A., a fost prezentată lui V.I. Lenin la 26 septembrie 1921. Pe acest document găsim următoarea însemnare făcută de Lenin „Tovarășului Smolianinov" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — *230.*

232 Este vorba despre un proiect de regulament cu privire la organizarea muncii în instituțiile publice întocmit de Comisariatul poporului pentru Inspecția muncitorească-țărănească, împreună cu o comisie de sub președinția lui M.V. Rîkunov, funcționar al Comisariatului poporului pentru comerțul exterior. Acest proiect a fost examinat de Micul C.C.P. în ședința din 2 septembrie și de Consiliul Comisarilor Poporului în ședința din 20 septembrie 1921.

www.dacoromanica.ro

Dispoziția menționată aici e legată de numirea lui Rîkunov ca președinte al Comisiei extraordinare pentru export; ea a fost pusă în aplicare la 20 septembrie. — *230.*

233 Acest adaos și cel care urmează au fost făcute de V.I. Lenin la sfîrșitul unor scrisori adresate de N.P. Gorbunov, directorul treburilor C.C.P., comisiilor economice ale județelor Kirsanov și Krasnoiarsk, în care, din însărcinarea lui Lenin, se exprimau mulțumiri pentru prezentarea la timp a dărilor de seamă. — *231.*

234 Răspunzînd la această scrisoare, M.I. Frumkin, adjunctul comisarului poporului pentru aprovizionare, a comunicat la 27 septembrie 1921 Direcției treburilor C.C.P. că „a luat cunoștință de scrisoarea lui Vladimir Ilici și se va conforma dispozițiilor primite". În registrul de dispoziții, directorul treburilor C.C.P., N.P. Gorbunov, a făcut următoarea însemnare: „Dispoziția a fost executată la 14 decembrie. N.P. Briuhanov a comunicat că comitetele executive guberniale «se supun» dispozițiilor primite" („Istoriceskii Arhiv" nr. 5, 1961, p. 42). — *231.*

235 Este vorba de o listă a întreprinderilor industriale mai mari și mai bine utilate din punct de vedere tehnic din orașul și gubernia Moscova, care trebuiau să rămînă în sistemul aprovizionării de către stat. Propunerea lui Lenin de a se reduce această listă a fost îndeplinită pînă la 30 septembrie 1921. — *232.*

236 Această notă a fost scrisă de V.I. Lenin în urma primirii unei scrisori din partea lui V.I. Aleksandrov, inginer de mine, care făcea unele considerații cu privire la refacerea industriei și a transporturilor. Aleksandrov a prezentat totodată lui Lenin un memoriu cu propuneri practice, precum și trei cărți despre industria minieră. În referatele asupra acestui memoriu, care au fost înaintate la Direcția treburilor C.C.P. în lunile septembrie-octombrie 1921, propunerile de ordin tehnic ale lui Aleksandrov n-au fost sprijinite. — *233.*

237 Într-o scrisoare adresată lui V.I. Lenin, E.Z. Volkov, șeful subsecției informații a Comisiei pentru ajutorarea populației înfometate de pe lîngă C.E.C. din Rusia, își exprima îndoiala în legătură cu oportunitatea dizolvării Comitetului pentru ajutorarea populației înfometate din Rusia, socotind că dizolvarea comitetului și arestarea membrilor lui ar putea avea consecințe defavorabile asupra relațiilor cu Franța. — *233.*

238 În 1921, diferite grupuri de muncitori americani, unite în jurul „Asociației pentru acordarea de ajutor tehnic Rusiei Sovietice", și-au exprimat dorința de a veni în Rusia Sovietică și a participa la construcția economică.

În a doua jumătate a anului 1921, un grup de muncitori americani, în frunte cu inginerul comunist olandez S. Rut-

www.dacoromanica.ro

gers, a dus tratative cu guvernul sovietic pentru luarea în exploatare a unei părți din bazinul carbonifer Kuznețk din Siberia și organizarea unei colonii industriale pe teritoriul lui. Propunerea lui S. Rutgers a fost examinată la ședința Consiliului Comisarilor Poporului din 13 septembrie 1921; s-a hotărît ca ea să fie transmisă Consiliului economic superior.

La 19 septembrie Lenin a primit pe reprezentanții coloniei muncitorești americane și a stat de vorbă cu ei. S-au păstrat însemnările făcute de Lenin în timpul acestei convorbiri (vezi „Culegeri din Lenin", vol. XXIII, p. 39).

La 23 septembrie 1921, Consiliul Muncii și Apărării a stabilit că încheierea unui contract cu grupul lui S. Rutgers este de dorit și a însărcinat o comisie specială să întocmească textul definitiv al acestui contract. Contractul a fost definitiv aprobat la 21 octombrie de Consiliul Muncii și Apărării, iar la 25 octombrie 1921 de Consiliul Comisarilor Poporului. Colonia muncitorească americană din bazinul carbonifer Kuznețk a ființat ca o întreprindere subordonată direct Consiliului Muncii și Apărării.

În legătură cu această problemă, vezi și volumul de față, documentele 353, 374, 375, 416 etc.; Opere complete, vol. 44, București, Editura politică, 1967, p. 126—127, 142—143, 144. — *234*.

239 Materialele menționate de V.I. Lenin în acest document erau necesare lui I.I. Skvorțov-Stepanov, care lucra la cartea sa „Electrificarea R.S.F.S.R. în legătură cu faza de tranziție a economiei mondiale" (Gosizdat, 1922).

În Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S. se păstrează două bilete scrise de N.P. Gorbunov la 7 octombrie 1921 în legătură cu această însărcinare dată de V.I. Lenin. Într-unul din ele, adresat lui G.M. Krjijanovski, se spune: „Potrivit celor vorbite de noi la telefon, vă trimit o copie după o scrisoare a lui Vladimir Ilici, care mi-a cerut să procur material documentar în domeniul electrificării — în limbile rusă și germană — pentru I.I. Skvorțov". În biletul adresat lui V.I. Lenin, Gorbunov scria: „Vladimir Ilici! Gleb Maksimilianovici s-a angajat să procure materialul necesar și să vi-l trimită. Eu am să urmăresc acest lucru".

În registrul de dispoziții date de V.I. Lenin la C.C.P. și C.M.A., la 20 septembrie 1921 se află următoarea însemnare: „De procurat pentru I.I. Skvorțov-Stepanov material documentar în legătură cu electrificarea. Dispoziția a fost executată la 21 octombrie"(„Istoriceskii Arhiv" nr. 5, 1961, p. 42). — *237*.

240 V.I. Lenin se referă la următorul pasaj din articolul lui F. Engels „Despre materialismul istoric" (introducere la ediția engleză a lucrării „Dezvoltarea socialismului de la utopie la știință"): „Pentru ca burghezia să poată culege fie și numai

www.dacoromanica.ro

roadele deja coapte ale victoriei, revoluția a trebuit să fie împinsă cu mult dincolo de țel, întocmai ca în Franța în 1793 și în Germania în 1848. Aceasta pare a fi, într-adevăr, una din legile de dezvoltare ale societății burgheze". Acest pasaj este citat de V.I. Lenin în articolul său „Cu privire la aprecierea revoluției ruse", apărut în „Proletarii" din 10 (23) mai 1908 (vezi Opere complete, vol. 17, București, Editura politică, 1963, p. 46).

Scrisoarea lui F. Engels către Weydemeyer — vezi K. Marx și F. Engels, Opere, vol. 28, București, Editura politică, 1967, p. 516—524. — *237*.

241 Această propunere a lui V.I. Lenin a fost adoptată în aceeași zi (20 septembrie 1921) de Biroul Politic al C.C. al P.C.(b) din Rusia. În ședința din 21 septembrie a Biroului Politic a fost instituită o comisie compusă din V.I. Lenin, I.V. Stalin și V.M. Molotov, care a fost însărcinată să examineze cauzele conflictului din organizația de partid din Petrograd. Biroul Politic a confirmat hotărîrea sa din 20 septembrie prin care G.E. Zinoviev și N.A. Uglanov erau chemați la Moscova (vezi și documentele 361 și 362 din volumul de față).

Conflictul din organizația de partid din Petrograd a fost provocat de nemulțumirea manifestată de majoritatea activiștilor de partid și de stat față de metodele birocratice de conducere folosite de G.E. Zinoviev. — *238*.

242 La 21 septembrie 1921, Biroul Politic al C.C. al P.C.(b) din Rusia a adoptat următoarea hotărîre: „Tovarășul Lenin este însărcinat cu convocarea unei consfătuiri a reprezentanților Comisariatului poporului pentru căile de comunicație și ai Comisariatului poporului pentru aprovizionare, la care să participe și tovarășul Feliks Kon și la care să se discute problema sporirii numărului de vagoane pentru Ucraina și a posibilității de lărgire a spațiilor de depozitare a cerealelor" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.).

Consfătuirea reprezentanților Comisariatului poporului pentru căile de comunicație și ai Comisariatului poporului pentru aprovizionare, care a avut loc la 22 septembrie sub președinția lui V.V. Fomin, adjunctul comisarului poporului pentru căile de comunicație, a hotărît ca la căile ferate din Regiunea de sud să se asigure încărcarea zilnică a 1 000 de vagoane (din care 400 pentru transportul combustibilului, 150 pentru transporturile interne și 450 pentru transportul produselor alimentare). În ce privește transportul de cereale din Ucraina (pînă la 40 000 000 de puduri) și asigurarea spațiilor de depozitare a acestor cereale, consfătuirea a propus Comisariatului poporului pentru aprovizionare al R.S.F.S.R. ca, împreună cu Comisariatul poporului pentru aprovizionare al Ucrainei, să elaboreze în termen de două săptămîni și să prezinte spre aprobare Consiliului Muncii și Apărării

www.dacoromanica.ro

un plan de transport al cerealelor şi de măsuri menite să asigure păstrarea lor. La 28 septembrie această chestiune a fost examinată în şedinţa Consiliului Muncii şi Apărării, care a hotărît să sporească pînă la 57 000 000 de puduri cantitatea de cereale care urma să fie adusă din Ucraina potrivit angajamentului luat de guvernul Ucrainei (vezi şi documentul 395 din volumul de faţă). — *238.*

243 Ultimul alineat din textul acestei telegrame a fost scris de V.I. Lenin. — *240.*

244 La 26 octombrie 1921, Consiliul Muncii şi Apărării a examinat problema aprovizionării cu produse alimentare a şantierului centralei electrice de la Kaşira şi a aprobat proiectul de hotărîre prezentat de V.A. Avanesov. — *242.*

245 Această dispoziţie a fost scrisă în legătură cu cererea lui I.M. Gubkin, preşedintele Direcţiei generale a exploatării şisturilor, ca inginerul S.A. Predtecenski, specialist de seamă în extracţia şisturilor, membru al colegiului Direcţiei generale a exploatării şisturilor şi şeful exploatărilor din regiunea şistoasă a Volgăi de mijloc, să nu fie transferat la Baku. În legătură cu această chestiune, V.I. Lenin i-a cerut lui I.T. Smilga, într-o scrisoare, să-şi spună părerea (vezi „Culegeri din Lenin", vol. XXIII, p. 106). I.T. Smilga s-a pronunţat pentru transferarea lui S.A. Predtecenski în regiunea petrolieră Baku (vezi şi documentul 388 din volumul de faţă). — *242.*

246 Este vorba de proiectul unui cod de legi cu privire la obligaţiile ce decurg din contractele încheiate între statul sovietic şi diverse persoane particulare.

Această problemă a fost discutată de cîteva ori în şedinţele Micului C.C.P. şi ale Marelui C.C.P. A fost instituită o comisie specială, care a prezentat un nou proiect de regulament cu privire la obligaţiile ce decurg din contracte. Proiectul a fost aprobat, cu unele completări şi amendamente, de către Consiliul Comisarilor Poporului la 21 februarie 1922. — *242.*

247 Această dispoziţie a fost scrisă pe o telegramă trimisă de L.B. Krasin, comisar al poporului pentru comerţul exterior, lui A.P. Serebrovski, preşedintele Comitetului pentru problemele petrolului din Azerbaidjan, prin care se interzicea acestui comitet să facă comerţ direct cu străinătatea. (O copie a acestei telegrame a fost trimisă lui Lenin.) „Practica din trecut a acestui comitet — se spunea în telegramă — se reducea la încheierea unor tranzacţii cu nişte speculanţi greci extrem de dubioşi, cărora aproape că li se acordau drepturi de monopol în comerţul cu petrolul din Caucaz" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). Această problemă a fost examinată la 19 octom-

www.dacoromanica.ro

brie 1921 de Consiliul Muncii şi Apărării, care a hotărît să aloce Comitetului pentru problemele petrolului din Azerbaidjan suma de 500 000 de ruble aur în vederea unor achiziţii din străinătate. — *243*.

248 V.V. Adoratski, care din însărcinarea lui V.I. Lenin lucra la o culegere de scrisori alese ale lui K. Marx şi F. Engels, îl ruga pe D.B. Reazanov, care se afla pe atunci în Germania, să strîngă toate scrisorile lui K. Marx şi F. Engels apărute acolo şi să le trimită în Rusia. Culegerea a apărut în 1922 sub titlul „Scrisori. Teorie şi politică în corespondenţa lui Marx şi Engels. Traducere, studiu introductiv şi adnotări de V.V. Adoratski". — *243*.

249 Această dispoziţie a fost scrisă de V.I. Lenin la sfîrşitul „Instrucţiunilor date Comisiei provizorii de la Berlin, însărcinată cu efectuarea de comenzi în străinătate pentru Direcţia exploatării hidraulice a zăcămintelor de turbă", în al căror text el a făcut o serie de însemnări (vezi „Culegeri din Lenin", vol. XXIII, p. 92).

După cum se vede din raportul lui R.E. Klasson din 11 februarie 1922 adresat lui V.I. Lenin, comenzile făcute în străinătate de sus-numita direcţie au fost executate în termenul stabilit: „Prin prezenta — scria el — am onoare să raportez Comisariatului poporului pentru comerţul exterior că m-am întors din misiunea pe care am avut-o în străinătate şi că comenzile făcute de Direcţia exploatării hidraulice a zăcămintelor de turbă au fost executate în termenele stabilite. A mai rămas să fie comandat — de către V.V. Starkov — doar un mic număr de piese de maşini, pentru care s-a şi încheiat un acord înainte de plecarea mea în ţară" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — *244*.

250 Strîngerea de fonduri în rîndurile muncitorilor din străinătate pentru ajutorarea populaţiei înfometate din Rusia a căpătat amploare în urma „Apelului către proletariatul internaţional", scris de V.I. Lenin la 2 august 1921 (vezi Opere complete, vol. 44, Bucureşti, Editura politică, 1967, p. 73—74). Răspunzînd la această scrisoare, M. Rákosi, secretar al Comitetului Executiv al Internaţionalei Comuniste, îi comunica la 27 septembrie 1921 lui V.I. Lenin că „s-a luat act de propunerea lui şi că ea va fi tradusă în viaţă" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — *244*.

251 Ultima frază din această telegramă a fost scrisă de mîna lui V.I. Lenin. — *246*.

252 După ce a ascultat la 30 septembrie 1921 raportul comisiei împuternicite să adopte măsuri pentru refacerea şi dezvoltarea industriei cărbunelui din bazinul Doneţului, a industriei

www.dacoromanica.ro

petrolului din regiunile Baku şi Groznîi, Consiliul Muncii şi Apărării a hotărît să aloce Direcţiei generale a combustibilului 4 000 000 de ruble aur în vederea achiziţionării de utilaj tehnic în străinătate; totodată a stabilit să se repartizeze acestei direcţii 22 de autoturisme şi 140 de camioane. — *246*.

253 *Direcţia generală a gospodăriilor agricole* de pe lîngă întreprinderile industriale ale republicii a fost înfiinţată în primăvara anului 1919; avea în subordine gospodăriile agricole de stat (sovhozurile) atribuite întreprinderilor industriale, pe care le aproviziona cu seminţe, unelte de muncă şi fonduri băneşti. Ei îi revenea şi sarcina de a extinde culturile tehnice (sfecla de zahăr, tutunul etc.). La 1 iulie 1921 în subordinea ei se aflau 1 060 de gospodării agricole de stat, dintre care 810 (care deţineau în total 639 000 de deseatine de pămînt) erau repartizate unor întreprinderi şi instituţii, iar 250 erau gospodării cu caracter industrial, care se îndeletniceau cu producţia de materii prime agricole.

Expoziţia Direcţiei generale a gospodăriilor agricole de pe lîngă întreprinderile industriale, la care au participat 73 de gospodării agricole de stat din guberniile Moscova, Reazan, Tula, Smolensk şi Kaluga, situate în apropiere de Moscova, s-a deschis la 18 septembrie. Ea s-a bucurat de mare succes: în decurs de o săptămînă a fost vizitată de peste 100 000 de persoane. — *248*.

254 Este vorba, pe cît se pare, de scoaterea depozitului nr. 11 din Simonovo (care aparţinuse fostei Societăţi orientale) din subordinea Comisariatului poporului pentru căile de comunicaţie şi trecerea lui în subordinea Consiliului economic superior. O hotărîre în acest sens a fost adoptată de Micul C.C.P. la 23 septembrie şi aprobată de C.C.P. la 4 octombrie 1921.

Răspunzîndu-i lui Lenin printr-o scrisoare la 11 octombrie, I.K. Ejov îi dădea o serie de informaţii concise despre administrarea depozitelor aparţinînd Direcţiei centrale a aprovizionării din Consiliul economic superior şi despre planul lor de activitate pe viitor. La aceste depozite lucrau 2 000 de oameni, dintre care 5 erau comunişti. — *250*.

255 În Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S. se păstrează textul convorbirii telefonice de la 28 septembrie 1921 dintre L.K. Martens şi A.P. Kizas, secretară la C.C.P.; pe marginea acestui text se află următoarea rezoluţie a lui V.I. Lenin: „După ce va fi citită de către toţi membrii Biroului Politic, va fi înapoiată secretarei de la C.C.P.". — *252*.

256 Proiectul de telegramă conţine însemnate modificări făcute de V.I. Lenin.

www.dacoromanica.ro

La această telegramă a fost anexată o filă cu numele celor consultaţi telefonic de secretară în ziua de 27 septembrie 1921. A fost consemnat numele lui I.T. Smilga, E.M. Skleanski, N.B. Eismont, M.I. Frumkin, A.A. Andreev, L.B. Kamenev, A.M. Anikst, V.M. Molotov, I.V. Stalin, L.D. Troţki, A.S. Enukidze (în numele Prezidiului C.E.C. din Rusia) şi V.A. Avanesov.

Telegrama a fost publicată la 1 octombrie 1921 în „Izvestiia C.E.C. din Rusia". Vezi şi „Culegeri din Lenin", vol. XXIII, p. 101. — *252*.

257 Această dispoziţie a fost scrisă pe o scrisoare lui L.M. Mihailov (al cărei text, împreună cu însemnările lui V.I. Lenin, a fost publicat în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII, p. 110—111). Dispoziţia a fost transmisă de N.P. Gorbunov unuia dintre secretarii C.C.P., B.G. Zaks, care la 17 octombrie făcea cunoscut că articolul lui L.M. Mihailov a apărut în „Pravda" din 11 octombrie sub semnătura: L. Glagolev; că răspunsul lui N. Osinski va fi transmis lui Mihailov la Petrograd; că, după cum comunică B.E. Stiunkel, „în ce priveşte fabricarea de pluguri electrice, lucrurile se desfăşoară normal. Pînă la 1 martie 1922 vor fi gata 20" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — *254*.

258 Este vorba de un decret cu privire la efectuarea schimbului de mărfuri, care a fost adoptat de C.C.P. în lipsa lui V.I. Lenin, la 6 septembrie 1921, pe baza unui raport prezentat de Uniunea centrală a cooperativelor de consum. Prin acest decret se modifica echivalentul la predarea impozitului în natură: ţăranii care predau cartofi în loc de secară urmau să dea 6 puduri de cartofi (în loc de 4) pentru un pud de secară.

Vezi şi documentele 379 şi 380 din volumul de faţă. — *255*.

259 S-ar putea să fie vorba de nişte materiale privind acordarea de echipament militar Turciei. Această problemă a fost examinată în şedinţa din 29 septembrie 1921 a Biroului Politic al C.C. al P.C.(b) din Rusia. Biroul Politic a hotărît: „Se respinge" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.).

În ce priveşte *scrisoarea în legătură cu Rabkrinul*, vezi articolul „Care sînt sarcinile Rabkrinului şi cum trebuie ele să fie înţelese şi îndeplinite" (Opere complete, vol. 44, Bucureşti, Editura politică, 1967, p. 127—133). — *255*.

260 Această notă a fost scrisă în legătură cu o scrisoare adresată de M.M. Litvinov, adjunct al comisarului poporului pentru afacerile externe, lui P.A. Bogdanov, preşedintele Consiliului economic superior (cu o copie pentru V.I. Lenin), căruia îi făcea cunoscut că inginerul englez Marshall, care venise în

www.dacoromanica.ro

Rusia, s-a adresat Comisariatului poporului pentru afacerile externe, cerîndu-i sprijin pentru ducerea la bun sfîrșit a tratativelor începute cu Comisariatul poporului pentru căile de comunicație și cu Consiliul economic superior, pentru reparațiile de locomotive.

La 28 septembrie 1921, I.T. Smilga a dat următorul răspuns: „Am dat directiva... să se ducă tratative cu Marshall în legătură cu concesionarea exploatărilor de petrol de la Groznîi" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — *256*.

261 Acest document a fost scris pe blancheta unei telegrame trimise de G.E. Zinoviev la 29 septembrie 1921, din Petrograd, lui V.I. Lenin și I.V. Stalin, în calitate de membri ai comisiei, instituite de Biroul Politic, pentru aplanarea conflictului din organizația de partid din Petrograd (vezi volumul de față, documentul 335). În această telegramă, Zinoviev cerea încă o dată să se trimită la Petrograd o comisie a Comitetului Central. Comisia instituită de Biroul Politic al C.C. al P.C.(b) din Rusia a propus o serie de măsuri pentru aplanarea conflictului. La 10 octombrie 1921, Biroul Politic a adoptat următoarea propunere făcută de V.I. Lenin: „Vor fi trimiși pentru 2—3 zile la Petrograd tovarășii Kamenev, Zaluțki și Ordjonikidze, ca să urmărească cum sînt executate hotărîrile adoptate de comisia alcătuită din Molotov, Stalin și Lenin și aprobate de Biroul Politic și, totodată, să ajute la lichidarea oricăror urme de fracționism" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.).

Vezi și documentul următor. — *257*.

262 În registrul de dispoziții date de V.I. Lenin la C.C.P. și C.M.A. se află următoarea însemnare cu data de 29 septembrie 1921: „Se va prezenta de urgență Consiliului Muncii și Apărării un proiect de hotărîre cu privire la executarea unor lucrări de ameliorare la sovhozurile din gubernia Moscova (scrisoarea lui L.S. Sosnovski către Vladimir Ilici). Dispoziția a fost executată la 30 septembrie (vezi procesul-verbal nr. 254 al C.M.A., pct. 9)"(„Istoriceskii Arhiv" nr. 5, 1961, p. 43).

Consiliul Muncii și Apărării, examinînd raportul prezentat la 30 septembrie 1921 de T.A. Runov, șeful Direcției generale a gospodăriilor agricole de pe lîngă întreprinderile industriale ale republicii, a hotărît să aloce mijloacele bănești și să repartizeze produsele alimentare necesare pentru efectuarea unor lucrări de ameliorare la sovhozurile din jurul Moscovei; totodată s-a dat dispoziție Comisariatului poporului pentru agricultură să repartizeze tractoare pentru arătul terenurilor defrișate. — *259*.

263 Agronomul N.L. Kareev, fost membru al partidului eserilor, în anii 1920—1921 a lucrat la secția agricolă gubernială Tula. În iunie 1921 a fost arestat de Ceka gubernială din Tula sub

www.dacoromanica.ro

acuzația că a dat dovadă de neglijență în îndeplinirea îndatoririlor de serviciu. În septembrie a fost pus la dispoziția unuia din sovhozurile pendinte de șantierul centralei electrice de la Kașira. — *260*.

264 Într-un articol al lui M.I. Latis, președintele Direcției generale a exploatării salinelor, apărut sub titlul „O bogăție inepuizabilă", se vorbea de importanța zăcămintelor de la Kara-Bogaz. Acestea puteau să furnizeze sulfat de sodiu, care ar fi constituit unul din principalele articole de export. Pentru aceasta, după părerea lui, era nevoie de investirea unui capital de un miliard și jumătate de ruble, care ar fi putut fi recuperat în scurt timp. — *260*.

265 Primind această dispoziție, N.P. Gorbunov s-a adresat printr-o scrisoare lui V.L. Levi, la secția electrotehnică a Consiliului economic superior, iar apoi i-a trimis o telefonogramă cu următorul cuprins: „Vă rog să-mi comunicați în ce stadiu se află strîngerea datelor statistice de la delegații la Congresul general al electrotehnicienilor, care au fost cerute prin telegrama nr. 0 931 a președintelui Consiliului Comisarilor Poporului și prin scrisoarea nr. 1 011/1 din 1 octombrie a directorului treburilor C.C.P." (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — *261*.

266 În registrul de dispoziții date de Lenin la C.C.P. și C.M.A. găsim, în legătură cu acest document, următoarea însemnare datată 30 septembrie: „Cei 15 activiști cu funcții de răspundere, mobilizați (timp de trei săptămîni) pentru campania de strîngere a combustibilului (a lemnelor de foc), trebuie să urmărească executarea următoarelor dispoziții ale lui Vladimir Ilici: a) să controleze modul cum este organizată evidența locală, b) să cerceteze care sînt metodele de sustragere. Dispoziția a fost executată la 29.XII.1921. La 8.X, de cules date în legătură cu vechimea lor în funcție. Dispoziția a fost executată la 11.X" („Istoriceskii Arhiv" nr. 5, 1961, p. 43).

În rapoartele lor adresate lui V.I. Lenin, activiștii mobilizați de C.C. al P.C.(b) din Rusia comunicau rezultatele campaniei de strîngere a combustibilului și totodată dădeau la iveală serioasele lipsuri existente în activitatea organelor de exploatare forestieră, procedeele de sustragere a lemnelor și propuneau unele măsuri de combatere a acestor neajunsuri (vezi Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.).

Vezi și „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI, p. 327. — *263*.

267 *Comitetul pentru literatură străină* — comisie interdepartamentală de pe lîngă Comisariatul poporului pentru învățămînt, care avea în atribuția ei achiziționarea și repartizarea de literatură străină. Răspunzînd printr-o scrisoare la 10 octombrie 1921, O.I. Șmidt, președintele acestui comitet, arăta că repartizarea cărților noi, cumpărate în străinătate, se face

www.dacoromanica.ro

în spiritul indicaţiilor date de V.I. Lenin; au fost repartizate în total 3 749 de titluri, care însumează vreo 25 000 de volume; s-a dat de urma „celui vinovat de trimiterea de beletristică şi de ediţii de lux“ (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — *264.*

268 Ultima frază din textul dactilografiat al acestei telegrame a fost completată de mîna lui V.I. Lenin. — *265.*

269 Acest post-scriptum, care completează textul dactilografiat al scrisorii lui V.I. Lenin, a fost scris de mînă. — *266.*

270 La 30 septembrie 1921, Consiliul Muncii şi Apărării a confirmat că e în principiu de acord să se încheie un contract cu grupul S. Rutgers şi a însărcinat pe N.A. Anikst şi V.A. Avanesov să adreseze, în numele C.M.A., o scrisoare grupului Rutgers şi Haywood. În această scrisoare se arăta că întîrzierea aprobării definitive a contractului a fost dictată doar de unele consideraţii de ordin practic — şi anume de necesitatea de a se pune de acord cu L.K. Martens, care a strîns, la faţa locului, diferite date cu caracter tehnic şi unele informaţii cu privire la atitudinea muncitorilor din Ural în această problemă.

L.K. Martens s-a înapoiat la Moscova, venind din Ural, la 7 octombrie şi a început imediat tratativele cu grupul Rutgers. În partea de sus a scrisorii se află o notă în care se spune că ea a fost citită de L.D. Troţki, I.V. Stalin (care s-a abţinut de la vot), V.M. Molotov şi L.B. Kamenev. — *267.*

271 Pe acest document figurează data de 30 septembrie 1921, scrisă de V.I. Lenin. Şedinţa Consiliului Muncii şi Apărării de care se vorbeşte ca de o şedinţă de ieri a avut loc tot la 30 septembrie. Pe cît se vede, documentul a fost scris de V.I. Lenin la 30 septembrie noaptea tîrziu, urmînd ca scrisoarea să-i fie trimisă lui V.V. Kuibîşev abia la 1 octombrie; în Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S. se păstrează o copie dactilografiată a acestei scrisori şi poartă data de 1 octombrie 1921. — *268.*

272 Este vorba de echivalentul cerealelor în diverse alte produse la predarea impozitului în natură. Comisariatul poporului pentru aprovizionare a stabilit că ţăranii pot preda cartofi în loc de secară la echivalentul de şase puduri de cartofi pentru un pud de secară.

La ordinea de zi a şedinţei din 3 octombrie 1921 a Biroului Politic, V.I. Lenin a adăugat următorul punct: „8. Impozitul în cartofi“ (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). Vezi şi volumul de faţă, adnotarea 275. — *270.*

273 *Comisia de sub preşedinţia lui Preobrajenski* — Comisia financiară a C.C. al P.C.(b) din Rusia şi a Consiliului Comisarilor

www.dacoromanica.ro

Poporului; a fost înființată, la propunerea lui V.I. Lenin, curînd după Congresul al X-lea al partidului, în vederea elaborării unor probleme ale politicii financiare legate de trecerea la noua politică economică. — *270*.

274 Aceste date, pe cît se pare, i-au fost necesare lui V.I. Lenin cu prilejul abrogării, în ședința din 3 octombrie 1921 a Biroului Politic al C.C. al P.C.(b) din Rusia, a decretului C.C.P. din 6 septembrie cu privire la majorarea impozitului pe cartofi (vezi documentul următor). — *271*.

275 Biroul Politic al C.C. al P.C.(b) din Rusia, discutînd la 3 octombrie această problemă, a adoptat următoarea hotărîre: „Tov. Frumkin este însărcinat cu întocmirea unui proiect de rezoluție al fracțiunii comuniste a sesiunii C.E.C. din Rusia... În această rezoluție să se arate că este necesar să se revină asupra hotărîrii prin care se punea o povară suplimentară țăranilor, dar care a fost impusă de necesitatea de a ajuta pe înfometați; totodată să se indice și măsurile ce trebuie luate pentru remedierea situației" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.).

Cea de-a IV-a sesiune a C.E.C. din Rusia, examinînd împrejurările care au determinat C.C.P. să majoreze echivalentul în cartofi al secarei, a ajuns la concluzia că o asemenea majorare putea fi admisă doar ca o măsură excepțională, explicabilă numai prin împrejurări speciale (foametea), și și-a exprimat convingerea că populația rurală va accepta noul echivalent ca un mijloc pentru a-și îndeplini datoria față de cei înfometați (vezi „Izvestiia C.E.C. din Rusia" din 7 octombrie 1921). — *271*.

276 Este vorba de traducerea în limba rusă a „Declarației" lui Rutgers și Haywood din 29 septembrie 1921, în care ei spuneau că nu sînt de acord ca „colonia industrială autonomă" să se afle în subordinea Consiliului economic superior. Ei nu acceptau altă imixtiune în treburile coloniei în afară de aceea a Consiliului Muncii și Apărării. — *272*.

277 I.I. Radcenco îl ruga pe V.I. Lenin să semneze un proces-verbal al Consiliului Direcției exploatării hidraulice a zăcămintelor de turbă, care la 29 septembrie 1921 hotărîse să prelungească termenul de executare a macaralelor pe șenile pentru întreprinderile acestei instituții, de la 1 martie la 1 mai 1922.

În registrul de dispoziții al C.C.P. și C.M.A. se află o însemnare, cu data de 3 octombrie, în care se spune: „De lămurit: 1) dacă Vladimir Ilici are dreptul, din punct de vedere juridic, să semneze de unul singur, fără contrasemnătură din partea C.C.P. sau C.M.A.; 2) dacă Vladimir Ilici trebuie să confirme procesul-verbal din 29 septembrie al Consiliului Direcției exploatării hidraulice a zăcămintelor de turbă, așa cum cere I.I. Radcenko. Aceste dispoziții au fost execu-

www.dacoromanica.ro

tate la 3 octombrie" („Istoriceskii Arhiv" nr. 5, 1961, p. 43). — *272*.

278 Consiliul economic al Ţinutului de sud-est avea în competenţa sa teritoriul regiunilor Don, Kuban şi Terek, al guberniilor Cernomorskaia şi Stavropol, al republicilor sovietice autonome Gorskaia şi Daghestan; împuternicitul Comisariatului poporului pentru comerţul exterior în Ţinutul de sud-est avea în atribuţiile sale operaţiile de comerţ exterior ale ţării în porturile de la Marea Neagră, Marea de Azov şi Marea Caspică. În legătură cu această problemă, vezi şi documentul 392 din volumul de faţă. — *273*.

279 V.I. Lenin propusese ca M.A. Şatelen şi grupul lui să fie incluşi în comisia C.M.A. pentru cercetarea zăcămintelor de la Kiştîm, Tanalik şi Ekibastuz, care urmau să fie concesionate lui L. Urquhart. După cum se vede din materialele care se păstrează în Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S., Lenin s-a ocupat personal de alegerea oamenilor pentru această comisie (vezi „Culegeri din Lenin", vol. XXIII, p. 44 şi 65—66). — *274*.

280 Prezenta notă a fost scrisă pe o telegramă a lui E.F. Domnenko, directorul minelor Ridder (vezi „Culegeri din Lenin", vol. XXIII, p. 67). În legătură cu această notă, L.A. Fotieva comunica la 15 octombrie 1921: „Nu am posibilitatea să stabilesc exact cine este vinovat în cazul de faţă şi de aceea iau vina asupra mea, avînd toată răspunderea în această privinţă" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — *274*.

281 Acest document a fost scris în urma primirii unei scrisori cu data de 4 octombrie 1921 din partea lui I.N. Smirnov în legătură cu starea de lucruri la minele Ridder, care urmau să fie concesionate: „Impresia generală este următoarea: paragină, dezorganizare şi disensiuni în rîndurile muncitorilor şi ale administraţiei" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.).

I.N. Smirnov considera că numirea lui Domnenko la minele Ridder este o greşeală: el îi terorizează şi pe muncitori şi pe cei din administraţie şi n-a reuşit să stabilească o bună colaborare cu organizaţia de partid şi cu cea sindicală. Aceasta — scria el — este părerea „întregii organizaţii locale de partid. De aceeaşi părere este şi Brîkov, fostul preşedinte al Consiliului economic din Siberia" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.).

În legătură cu această scrisoare a fost trimisă o telegramă prin care Domnenko era eliberat din funcţia ce o ocupa (vezi şi documentul 397 din volumul de faţă). — *275*.

282 La 30 septembrie 1921, Consiliul Muncii şi Apărării, după ce a ascultat raportul Consiliului economic superior cu privire

www.dacoromanica.ro

la activitatea desfăşurată de Direcţia generală a gospodăriilor agricole de pe lîngă întreprinderile industriale ale republicii în domeniul lucrărilor de ameliorare la sovhozurile din gubernia Moscova, a hotărît ca cel mai tîrziu pînă la 3 octombrie să găsească mijloacele necesare în acest scop, prin reducerea proporţională a alocărilor pentru toate departamentele; Micului C.C.P. i s-a trasat sarcina ca la 3 octombrie să adopte o hotărîre definitivă în sensul că va cere tuturor departamentelor interesate să-i prezinte concluziile lor (vezi Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.).

În urma acestei scrisori a lui V.I. Lenin, Micul C.C.P. a aprobat la 4 octombrie 1921 alocarea de fonduri pentru Direcţia generală a gospodăriilor agricole de pe lîngă întreprinderile industriale. Acest punct din hotărîrea Micului C.C.P. a fost semnat de V.I. Lenin. — *275*.

283 Ultima frază din textul acestei telegrame a fost scrisă de mîna lui V.I. Lenin. — *277*.

284 Acest bilet a fost scris în şedinţa C.C.P. în care a fost prezentat raportul comisiei financiare a C.C.P. asupra schimbului de mărfuri pe bani şi a celui în natură. E.A. Preobrajenski a răspuns că tezele vor fi trimise tuturor membrilor Comitetului Central la 5 octombrie 1921 (vezi „Culegeri din Lenin", vol. XXIII, p. 149).

La 8 octombrie 1921, plenara C.C. al P.C.(b) din Rusia a aprobat raportul cu privire la politica financiară, prezentat de Preobrajenski şi N.N. Krestinski. — *278*.

285 Această consfătuire, în componenţa indicată aici de V.I. Lenin, a fost convocată în aceeaşi zi (4 octombrie 1921). A fost adoptată hotărîrea de a se acorda împuternicitului Comisariatului poporului pentru comerţul exterior „toate drepturile necesare pentru a desfăşura în regiunea respectivă o muncă sistematică şi, totodată, s-a stabilit în mod special dreptul de a întreţine legături directe cu reprezentanţele din străinătate ale R.S.F.S.R."; Direcţia exportului din Comisariatul poporului pentru comerţul exterior a primit dispoziţie să prezinte de urgenţă împuternicitului acestui comisariat planul de export pe timp de 6 luni (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.).

La 19 octombrie, N.P. Gorbunov i-a raportat lui V.I. Lenin că această problemă a fost rezolvată printr-o înţelegere între departamentele interesate. În consecinţă, n-a mai fost nevoie de adoptarea unei hotărîri speciale de către C.M.A. sau de către C.C. al P.C.(b) din Rusia. — *278*.

286 În această scrisoare, Lenin dă urmare unei hotărîri adoptate de C.C.P. la 4 octombrie 1921, în legătură cu măsurile necesare pentru strîngerea şi transportul a 57 000 000 de puduri de

www.dacoromanica.ro

cereale din Ucraina. La 7 octombrie, în urma raportului prezentat de comisie (V.V. Fomin, I.T. Smilga, A.B. Halatov, C.G. Racovski şi V.I. Ciubar), Consiliul Muncii şi Apărării a hotărît să confirme proiectul de hotărîre, cu unele îndreptări şi „cu semnăturile tovarăşilor Halatov şi Fomin, şi să împuternicească pe tovarăşul Lenin să-l semneze în numele Consiliului Muncii şi Apărării" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). Pe acest document se află următoarea însemnare făcută de secretară: „Consfătuirea se va ţine în ziua de 6.X, la orele 14, în biroul lui Halatov". Vezi şi „Culegeri din Lenin", vol. XXIII, p. 139. — *280*.

287 Este vorba de procurarea de echipament pentru expediţia specială care urma să determine locul cel mai potrivit pentru un observator astronomic în regiunea Caucazului de nord. După cum îşi aminteşte academicianul V.G. Fesenkov, la 4 octombrie el i-a comunicat telefonic lui V.I. Lenin că de trei luni se tot zbate şi nu poate să capete echipamentul necesar. A doua zi problema era rezolvată. Peste cîteva zile, expediţia, complet echipată, a plecat spre Caucazul de nord. — *281*.

288 În proiectul acestei telegrame, V.I. Lenin a făcut unele modificări; el a propus: „Să se adauge: se revine asupra dispoziţiilor din telegramele precedente şi se hotărăşte"; în loc de „demis", el a pus „eliberat" (vezi punctul 3 din această telegramă). — *281*.

289 Acest document a fost scris în urma primirii unei reclamaţii din partea administraţiei şantierului centralei electrice de la Kaşira în care se arăta că mutarea liniei de telegraf a căilor ferate de pe o parte a podului de peste fluviul Oka pe cealaltă parte, cu scopul de a elibera astfel locul necesar pentru instalarea stîlpilor pentru cablurile electrice de pe linia Moscova—Kaşira, este tărăgănată.

În aceeaşi zi, V.V. Fomin, adjunct al comisarului poporului pentru căile de comunicaţie, a dat telegrafic dispoziţie Direcţiei căii ferate Reazan—Ural să mute imediat linia de telegraf. — *282*.

290 Acest document a fost predat în 1927 de un muncitor comitetului raional de partid din Aral, care tot atunci l-a trimis la Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S. — *284*.

291 La 30 septembrie 1921, în şedinţa comisiei C.M.A. pentru problemele combustibilului, care a fost prezidată de V.I. Lenin, a fost adoptată hotărîrea de a însărcina pe G.I. Krumin „să studieze problema îmbunătăţirii modului cum sînt publicate în ziarul «Ekonomiceskaia Jizn» informaţiile cu privire la activitatea desfăşurată în domeniul aprovizionării cu com-

www.dacoromanica.ro

bustibil de Direcţia generală a silviculturii, în primul rînd, şi de a prezenta în termen de o săptămînă Consiliului Muncii şi Apărării un proiect de hotărîre, care să fie citit în prealabil de tovarăşul Lenin" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.).

Pe cît se vede, proiectul prezentat de G.I. Krumin nu l-a satisfăcut pe V.I. Lenin, şi el a scris documentul de faţă, care a constituit proiectul de hotărîre adoptat la 7 octombrie de Consiliul Muncii şi Apărării. — *286.*

292 Această notă a fost scrisă pe mesajul de salut adresat de V.I. Lenin celui de-al VIII-lea Congres general al electrotehnicienilor din Rusia (vezi Opere complete, vol. 44, Bucureşti, Editura politică, 1967, p. 136—137). — *288.*

293 Într-o scrisoare cu data de 21 septembrie 1921, A.I. Poteaev făcea cunoscut că a crescut considerabil cantitatea de peşte pescuit şi că acest lucru se datoreşte noilor forme de retribuire a pescarilor. „Fiecare pescar — scria A.I. Poteaev — predă peştele la preţurile din 1913 (calculate în valută aur), cu unele ajustări (în funcţie de preţul peştei), şi primeşte un bon special cu care face cumpărături la un magazin sau la o prăvălie de-a noastră... Pentru muncitorii de la pescării am introdus sistemul plăţii în acord... A fost introdusă o evidenţă comercială riguroasă atît a mărfurilor din magazine şi din prăvălii, cît şi a produselor de pescărie... Am profunda convingere că numai printr-o cointeresare materială directă a pescarului, muncitorului, funcţionarului în rezultatele muncii lui vom ieşi din situaţia în care ne aflăm şi vom obţine o productivitate maximă" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — *288.*

294 Această dispoziţie a fost scrisă pe o scrisoare din 7 septembrie 1921 a lui E.A. Litkens, adjunct al comisarului poporului pentru învăţămînt, care comunica cum merg treburile cu întocmirea dicţionarului de limbă rusă şi promitea că peste o lună va prezenta, pe scurt, obişnuita situaţie. Întrucît situaţia promisă nu a fost prezentată, V.I. Lenin a scris această dispoziţie către secretară. — *291.*

295 Este vorba de un raport al lui I.V. Teumin, împuternicitul Comisariatului poporului pentru comerţul exterior pe lîngă C.C.P. al Bielorusiei, cu privire la operaţiile de schimb ale Comisariatului poporului pentru comerţul exterior al Bielorusiei (vezi şi documentul 268 din volumul de faţă). — *292.*

296 *M.K. Nazvanov* — inginer tehnolog, specialist în industria zahărului, consultant al Comisiei de stat a planificării, a fost arestat de Ceka gubernială din Petrograd, împreună cu un grup de profesori şi ingineri, sub acuzaţia că a avut legături cu V.N. Taganţev, conducătorul unei organizaţii contrarevo-

www.dacoromanica.ro

luţionare, deosebit de active, din Petrograd. A fost judecat şi condamnat la moarte prin împuşcare.

V.I. Lenin, pe cît se pare, a aflat de acest caz dintr-o scrisoare ce-i fusese trimisă, la 26 iunie 1921, de tatăl lui M.K. Nazvanov, care-l ruga să intervină pentru a uşura soarta fiului său (vezi Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). G.M. Krjijanovski, la rîndul său, într-o scrisoare trimisă lui V.I. Lenin la 18 septembrie, îl ruga să intervină pentru eliberarea lui Nazvanov.

Membrii Biroului Politic al C.C. al P.C.(b) din Rusia, prin votul lor din 10 octombrie, s-au pronunţat pentru propunerea lui V.I. Lenin. La 14 octombrie, Biroul Politic a confirmat hotărîrea sa din 10 octombrie prin care şedinţa Cekăi guberniale din Petrograd era anulată. La 17 decembrie, după ce ancheta în cazul Taganţev s-a încheiat, Nazvanov a fost pus în libertate. La 26 ianuarie 1922, V.I. Lenin a dat telefonic dispoziţie secretarei să-i comunice lui V.A. Smolianinov că este însărcinat să urmărească dacă M.K. Nazvanov a fost angajat la Comisia de stat a planificării, să ceară, peste două luni, de la conducerea acestei instituţii un raport despre felul cum lucrează Nazvanov şi să-i amintească despre toate acestea. — *294*.

297 Această notă a fost scrisă în urma primirii unei scrisori din partea lui M.M. Litvinov cu data de 10 octombrie 1921, în care se spunea: „Tov. Vorovski ne-a comunicat telegrafic de cîteva ori şi ne-a scris că băncile italiene sînt dispuse să ne acorde, cu consimţămîntul guvernului ţării lor, un împrumut". Pe această scrisoare se află nişte însemnări făcute de V.I. Lenin (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — *294*.

298 V.I. Lenin s-a ocupat îndeaproape de refacerea industriei cărbunelui şi a industriei metalurgice din Donbass, pe care el a calificat-o drept principală bază a marii industrii şi drept fortăreaţa Rusiei Sovietice (vezi Opere complete, vol. 44, Bucureşti, Editura politică, 1967, p. 310, şi „Culegeri din Lenin", vol. XXIII, p. 81—87). — *295*.

299 Într-un memoriu prezentat lui V.I. Lenin la 13 octombrie 1921, M.L. Ruhimovici expunea bilanţul lucrărilor comisiei instituite de C.M.A. pentru rezolvarea problemelor legate de dezvoltarea industriei cărbunelui în Donbass. „Membrii comisiei — scria autorul acestui memoriu — nu sînt de acord cu mine în ceea ce priveşte necesitatea de a micşora sarcinile Direcţiei centrale a industriei cărbunelui din Donbass în legătură cu extracţia ... Ei consideră că s-au făcut destule lucrări pregătitoare". Cît despre exploatările mici şi mijlocii, comisia, în unanimitate, s-a pronunţat pentru darea lor în arendă (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — *297*.

www.dacoromanica.ro

300 Acest document a fost scris cu prilejul judecării lui E.A. Litkens şi F.V. Lengnik de către comisia de disciplină a Consiliului sindical Moscova (vezi şi documentul 271 din volumul de faţă). — *297*.

301 Este vorba de decretul „Cu privire la sancţiunile administrative pentru încălcarea disciplinei în instituţiile sovietice", emis de C.E.C. din Rusia la 27 ianuarie 1921. Potrivit prevederilor acestui decret, celor ce încălcau disciplina li se aplicau următoarele sancţiuni: admonestare, admonestare cu publicare în presă, detenţiune pe timp de cel mult două săptămîni (vezi „Colecţia de dispoziţii şi hotărîri ale guvernului muncitoresc-ţărănesc pe anul 1921", art. 58, p. 103—104). — *297*.

302 Biroul Politic al C.C. al P.C.(b) din Rusia a aprobat la 14 octombrie 1921 propunerea lui V.I. Lenin de a rechema din Turkestan pe M.P. Tomski şi a hotărît să numească în Biroul C.C. al P.C.(b) din Rusia pentru treburile Turkestanului şi în Comisia C.E.C. din Rusia pentru treburile Turkestanului pe G.I. Sokolnikov — preşedinte, V.P. Noghin, I.I. Suriţ, I.H. Peters (provizoriu, pînă cînd Ceka din Rusia îl va înlocui, propunînd pe altcineva), N.T. Tiureakulov, A.P. Rahimbaev şi K.S. Atabaev — membri. Vezi şi documentele 174, 175, 259 şi 305 din volumul de faţă. — *299*.

303 Această notă este un răspuns la o scrisoare a Mariei Gleasser, secretară la C.C.P., în care se spunea: „Vladimir Ilici, l-am întrebat pe Kurski de ce în şedinţa de ieri a C.C.P. n-a pus în discuţie problema acordării unei concesiuni firmei S.K.F. (rulmenţi). El mi-a răspuns că membrii subcomisiei, în unanimitate, au ajuns la concluzia că principala condiţie pe care o pune această societate (aceea de a i se ceda depozitele) este inacceptabilă. De aceea ei consideră necesar ca această chestiune să fie din nou examinată în cadrul unei şedinţe a comisiei, la care să participaţi şi dumneavoastră" („Culegeri din Lenin", vol. XXXV, p. 218). — *300*.

304 Observaţiile lui V.I. Lenin se referă la proiectul „Principiilor de bază ale unui acord între C.M.A. şi grupul Rutgers", care a fost aprobat la 10 octombrie 1921 de prezidiul Consiliului economic superior.

„*Angajamentul*" — proiectul obligaţiilor, în ce priveşte condiţiile de plecare şi de muncă, pe care urmau să şi le asume muncitorii americani care voiau să meargă să lucreze în Rusia Sovietică. Acest proiect a fost întocmit de V.I. Lenin la 22 septembrie 1921 (vezi Opere complete, vol. 44, Bucureşti, Editura politică, 1967, p. 125—126). — *300*.

305 Această notă a fost scrisă pe o scrisoare a lui M.I. Frumkin din 13 octombrie 1921, în care se vorbea despre măsurile pentru intensificarea, în străinătate, a campaniei de colecte pentru ajutorarea înfometaţilor din Rusia; între altele, se propunea

www.dacoromanica.ro

ca V.P. Noghin să fie trimis în Argentina, „pentru ca, în numele Uniunii centrale a cooperativelor de consum şi cu o împuternicire a Comisariatului poporului pentru comerţul exterior, să organizeze ajutorarea populaţiei înfometate. Argentina ar putea să constituie o bază pentru întreaga Americă de Sud" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — *303.*

306 Lenin se referă la încheierea, în ziua de 12 octombrie 1921, a unui contract-model între guvernul sovietic şi Asociaţia comercială-industrială ruso-americană (devenită ulterior Corporaţia industrială ruso-americană), care a fost întemeiată de Uniunea asociaţiilor muncitorilor din industria de confecţii din America. Această uniune a propus să i se dea în arendă cîteva fabrici de confecţii din Moscova, iar ea să le refacă prin mijloace proprii, cumpărînd utilaje din America, şi să pună la punct producţia. — *304.*

307 Ultima frază din textul acestei telegrame a fost scrisă de V.I. Lenin. — *306.*

308 Este vorba de broşura „Drumuri vicinale solide" a lui V.D. Batiuşkov şi N.S. Vetcinkin. În registrul de dispoziţii ale lui V.I. Lenin de la C.C.P. şi C.M.A. se află următoarea însemnare, datată 23 septembrie 1921. „De strîns date cu privire la maşinile americane pentru construcţia rapidă a şoselelor. Despre aceste maşini i-a vorbit lui Vladimir Ilici tov. Bogdanov. De stabilit: 1) cîte maşini de acest fel avem, unde şi cum sînt ele folosite; 2) cît costă astfel de maşini în străinătate; 3) cît de perfecţionate sînt ele în momentul de faţă. De grăbit toată treaba asta. Sarcina a fost executată la 3 octombrie" („Istoriceskii Arhiv" nr. 5, 1961, p. 42). — *306.*

309 Propunerea lui V.I. Lenin a fost adoptată de Biroul Politic al C.C. al P.C.(b) din Rusia la 14 octombrie 1921 (vezi şi documentul 305 din volumul de faţă). — *309.*

310 Acest document a fost scris pe o scrisoare a comisarului poporului pentru afacerile externe, G.V. Cicerin, adresată Comitetului Central al P.C.(b) din Rusia; în ea se făcea cunoscut că Comitetul organizaţiei de partid din Moscova, fără ştirea Comisariatului poporului pentru afacerile externe, a trimis în delegaţie în străinătate pe şeful secţiei pentru ţările baltice şi scandinave. — *309.*

311 În dispoziţiile către secretară era vorba:
1) Despre contractul prin care R.S.F.S.R. dădea în concesiune Companiei mixte americane de medicamente şi chimicale minele de azbest de la Alapaevka din Ural. Contractul a fost semnat la 2 noiembrie 1921, iar la 4 noiembrie a fost aprobat de C.M.A.

www.dacoromanica.ro

2) Despre S.K.F. — firma suedeză „Societatea pe acţiuni a fabricilor de rulmenţi din Göteborg“ —, cu care se duceau pe atunci tratative pentru încheierea unei concesiuni (vezi volumul de faţă, documentele 459, 460, 461 şi 496).

3) Despre proiectul cu privire la comisiile de disciplină (vezi volumul de faţă, documentele 403 şi 413).

4) Despre tărăgăneala manifestată în fabricarea plugurilor sistem „Fowler“. P.A. Krasikov sau D.I. Kurski urmau să desemneze un jurist competent pentru cercetarea acestui caz (vezi volumul de faţă, documentul 465). — *310*.

312 În şedinţa din 14 octombrie a Consiliului Muncii şi Apărării s-a discutat raportul de activitate pe lunile iunie-august 1921 al Comisiei principale a transporturilor de pe lîngă C.M.A. În raport se vorbea despre o bruscă scădere a productivităţii muncii la atelierele feroviare şi la şantierele navale din cauza greutăţilor de ordin alimentar şi financiar, precum şi din cauza lipsei materialelor şi a pieselor de schimb, care trebuiau să fie livrate de uzinele de material rulant ale Consiliului economic superior. — *310*.

313 Aceste rînduri constituie un răspuns la o scrisoare din 15 octombrie a lui N.N. Krestinski, care făcea cunoscut că încercările lui de a-l convinge pe A.M. Ignatiev să lucreze la Depozitul de obiecte de valoare al statului s-au dovedit zadarnice.

Pe plic se află scrisă următoarea dispoziţie pentru secretară: „Hîrtiile din acest plic să fie trimise *la arhivă* pentru dosarul Ignatiev. Scrisoarea (alăturată) s-o expediaţi după ce faceţi o copie. *Lenin*“ („Culegeri din Lenin“, vol. XXIII, p. 194). — *312*.

314 „*Comisia Vladimirski*“ — comisie pentru descongestionarea Moscovei. — *312*.

315 V.I. Lenin se referă la o „Scrisoare din Anglia (Nr. 1)“, publicată în numărul din 11 octombrie 1921 al ziarului „Pravda“, la rubrica „Ştiri externe“, sub semnătura: I. Pavlov. Autorul ei era I.A. Berzin. În ea se vorbea despre atitudinea diferitelor clase din Anglia faţă de Rusia Sovietică, se făcea o analiză a mişcării muncitoreşti, a situaţiei Partidului Comunist din Anglia ş.a.m.d. — *313*.

316 V.I. Lenin se referă la atitudinea negativă a lui L.K. Martens faţă de planurile grupului Rutgers. Într-o scrisoare cu data de 10 octombrie, adresată Consiliului Muncii şi Apărării, el arăta că aceste planuri se disting prin lipsa lor de maturitate şi de chibzuinţă, precum şi printr-o necunoaştere a adevăratei situaţii; el era împotriva finanţării acestor planuri, întrucît considera că succesul lor este cu totul îndoielnic. — *314*.

317 Acest document a fost scris pe un extras din procesul-verbal al şedinţei din 14 octombrie 1921 a Biroului Politic al C.C.

www.dacoromanica.ro

al P.C.(b) din Rusia referitor la Ceka gubernială din Petrograd. După ce a ascultat raportul lui I.S. Unșliht în legătură cu componența nesatisfăcătoare a Cekăi guberniale din Petrograd, Biroul Politic a adoptat următoarea hotărîre: „Tov. Unșliht împreună cu Biroul Organizatoric vor prezenta în termen de trei zile Biroului Politic spre aprobare o listă de propuneri pentru conducerea Cekăi din Petrograd" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.).

În legătură cu comisia Kamenev—Ordjonikidze—Zaluțki, vezi volumul de față, documentele 361 și 362. — *315*.

318 În ședința din 14 septembrie 1921 a Biroului Politic s-a discutat ordinea de zi a viitoarei plenare a C.C. al P.C.(b) din Rusia. S-a stabilit ca la această plenară să se examineze problema Comisariatului poporului pentru învățămînt; s-a hotărît ca V.I. Nevski, membru al colegiului Comisariatului poporului pentru învățămînt, să fie transferat la Petrograd, la dispoziția comitetului de partid din acest oraș. Abia după o lună, Comisariatul poporului pentru învățămînt a prezentat următoarea propunere, care a fost aprobată de Biroul Politic la 15 octombrie: „1) Tov. Nevski este scos din colegiul Comisariatului poporului pentru învățămînt. 2) Colegiul Comisariatului poporului pentru învățămînt este autorizat să numească provizoriu, pe termen de trei luni, în conducerea Direcției generale a educației sociale și a învățămîntului politehnic pe specialistul N.N. Iordanski. 3) Se acordă tovarășului N.N. Iordanski, pe aceeași perioadă, dreptul de membru al colegiului" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.).

Nu s-a putut stabili despre ce conferință sau consfătuire este vorba la punctul 2 al acestui document. — *315*.

319 În această notă Lenin a răspuns la o scrisoare a lui M.F. Vladimirski, care propunea să se acorde rație alimentară președinților și mai cu seamă secretarilor comitetelor executive de plasă, iar toți ceilalți lucrători ai acestor organe să fie aprovizionați din resurse locale. — *315*.

320 La 15 octombrie 1921, G.V. Cicerin îi scria lui V.I. Lenin că dizolvarea Comitetului pentru ajutorarea populației înfometate din Rusia, sub acuzația că desfășoară activitate contrarevoluționară, precum și ruperea tratativelor purtate cu L. Urquhart în vederea încheierii unei concesiuni au dus la o înrăutățire a situației internaționale a R.S.F.S.R. În legătură cu aceasta, el propunea să se întreprindă o serie de măsuri menite să ducă, după părerea lui, la o îmbunătățire a relațiilor cu țările capitaliste: ieșirea lui Lenin și Troțki din Comitetul Executiv al Internaționalei Comuniste, o declarație prin care guvernul sovietic recunoaște datoriile Rusiei țariste etc.

www.dacoromanica.ro

În ultima propoziție, Lenin se referă la acordul de ajutorare a populației înfometate din regiunea Volgăi încheiat în 1921 cu Administrația ajutorului american, de sub conducerea lui H. Hoover. — *316*.

321 Raportul Comisiei de stat a planificării cu privire la cultura porumbului figura pe ordinea de zi a ședinței Consiliului Muncii și Apărării din 21 octombrie 1921, dar prezentarea lui a fost amînată, cu scopul de a invita la dezbaterea acestei probleme și reprezentanți ai Comisarului poporului pentru agricultură, întrucît, într-o scrisoare cu data de 17 octombrie, N. Osinski, adjunct al comisarului poporului pentru agricultură, ridica obiecții împotriva procedeului folosit de secția agricolă a Comisiei de stat a planificării, care din proprie inițiativă supunea spre examinare Consiliului Muncii și Apărării probleme importante ale agriculturii (vezi și volumul de față, documentul 442). — *318*.

322 *Autorul propunerii* era N. Osinski, adjunct al comisarului poporului pentru agricultură, care la 17 octombrie, în răspunsul său la o scrisoare a lui V.I. Lenin (vezi volumul de față, documentul 439), insista să fie soluționată din punct de vedere juridic problema raporturilor dintre Comisariatul poporului pentru agricultură și Comisia de stat a planificării. El propunea ca rolul Comisiei de stat a planificării să fie redus „la o simplă coordonare generală a planurilor prezentate de departamente; Comisia de stat a planificării să nu elaboreze din proprie inițiativă planurile, ci totul să se facă de către comisiile de planificare ale diferitelor comisariate“ (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.).

În răspunsul său, G.M. Krjijanovski scria că N. Osinski are dreptate „în sensul că activitatea Comisiei de stat a planificării trebuie să aibă un caracter consecutiv. Dar ar fi o eroare să se tragă de aici concluzia că cei de la Comisia de stat a planificării ar trebui să se ocupe de «sintetizarea datelor», fără să aibă secții speciale care să folosească, într-o oarecare măsură, specialiștii de la diferite departamente. Eu am și pus în fața tuturor secțiilor problema modificării și delimitării atribuțiilor organelor primare de planificare și a întregii noastre activități“ (loc. cit.). În continuare, G.M. Krjijanovski expunea o serie de măsuri menite să ducă la îmbunătățirea activității Comisiei de stat a planificării. — *320*.

323 Această propunere a lui V.I. Lenin a fost scrisă pe o scrisoare a lui G.V. Cicerin, comisar al poporului pentru afacerile externe, adresată Biroului Politic al C.C. al P.C.(b) din Rusia în legătură cu rugămintea lui S.P. Natarenus, ambasadorul sovietic în Turcia, de a i se indica linia de conduită în legătură cu propunerile făcute lui Kemal, președintele Republicii turce, de către Franța de a încheia un acord care conținea și

www.dacoromanica.ro

unele articole îndreptate împotriva Țării sovietice. Nața-renus făcea cunoscut că a avut convorbiri cu Kemal, care i-a spus că a respins categoric orice articole îndreptate împotriva Rusiei Sovietice. Națarenus scria că i-a dat de înțeles lui Kemal că, dacă Turcia ar încheia un acord care ar conține asemenea articole, guvernul sovietic s-ar vedea nevoit să ia măsuri ca Anglia să nu recunoască un asemenea acord, și totodată să-și întărească forțele armate de la granița sovieto-turcă. G.V. Cicerin propunea ca Biroul Politic să adopte o hotărîre prin care să confirme justețea demersurilor lui Națarenus și să le considere ca fiind suficiente. — *322*.

324 Acest document a fost scris pe o scrisoare a lui G.V. Cicerin din 17 octombrie 1921 în care acesta propunea din nou ca guvernul sovietic să facă o declarație în sensul că recunoaște datoriile contractate de Rusia țaristă (această propunere a fost subliniată de V.I. Lenin).

Din însărcinarea Biroului Politic al C.C. al P.C.(b) din Rusia, G.V. Cicerin a întocmit un proiect de declarație cu privire la recunoașterea datoriilor, în care V.I. Lenin a introdus la 24 octombrie unele rectificări (vezi Opere complete, vol. 44, București, Editura politică, 1967, p. 187—190). La 27 octombrie, Biroul Politic a adoptat în principiu textul prezentat de Cicerin, cu modificările făcute de Lenin, și l-a însărcinat pe Cicerin să publice declarația sub semnătura sa (vezi „Izvestiia C.E.C. din Rusia" din 29 octombrie 1921). — *323*.

325 Această adresă a fost scrisă în urma primirii unui memoriu din partea lui N.N. Kolotilov, președintele comitetului executiv gubernial Ivanovo-Voznesensk, în care se vorbea de lipsa de spirit gospodăresc a conducerii șantierului centralei electrice locale și se arăta că șantierul are cîteva birouri, mulți funcționari și un număr redus de muncitori.

În aceeași zi N.P. Gorbunov, din însărcinarea lui V.I. Lenin, a stat de vorbă cu N.N. Kolotilov.

La 20 octombrie 1921, Direcția construcțiilor electrotehnice a trimis o scrisoare în care răspundea în mod amănunțit la întrebările lui V.I. Lenin. — *323*.

326 În registrul de dispoziții ale C.C.P. și C.M.A. a fost consemnată la 9 octombrie următoarea dispoziție dată de V.I. Lenin: „De întrebat pe I.T. Smilga dacă trebuie trimisă o telegramă semnată de Vladimir Ilici, în legătură cu «Severoles». Dispoziția a fost primită de N.G. Krasina la 12 octombrie și a fost executată la 22 octombrie" („Istoriceskii Arhiv" nr. 5, 1961, p. 45).

Ultima frază din textul telegramei a fost completată de V.I. Lenin. — *325*.

327 V.I. Lenin a completat cu următoarele cuvinte textul acestei telegrame: „complet", „aduceți-mi", „și indicațiile ce v-au

www.dacoromanica.ro

fost date, pentru perioada de convalescență, de acest profesor". — *325*.

328 V.I. Lenin se referă la o scrisoare a lui S. Rutgers, din 11 octombrie 1921, către Consiliul Muncii și Apărării, în care, în numele grupului de muncitori americani care urmau să plece în Rusia Sovietică, dădea răspuns la toate observațiile făcute de L.K. Martens. Proiectul de hotărîre a C.C. al P.C.(b) din Rusia în problema acordului cu grupul Rutgers a fost scris de V.I. Lenin (vezi Opere complete, vol. 44, București, Editura politică, 1967, p. 179—180).

„*Vă rog să vă gîndiți la o listă de candidați*" — este vorba de cei ce urmau să fie propuși să facă parte din organul de conducere din partea grupului de organizare al muncitorilor americani. — *326*.

329 La 28 octombrie 1921, Consiliul Muncii și Apărării, ascultînd raportul prezentat de N. Osinski în legătură cu planul de însămînțări în guberniile care au avut de suferit de pe urma secetei, a hotărît să însărcineze Comisariatul poporului pentru agricultură să elaboreze măsurile menite să stimuleze pe țărani să cultive suprafețe mai mari cu porumb, iar la prima ședință (plenară) din 1922 a C.M.A. să prezinte un amplu raport în legătură cu îndeplinirea acestei sarcini (vezi „Ekonomiceskaia Jizn" nr. 244 din 30 octombrie 1921).

Pe acest document se află următoarea însemnare făcută de secretară: „De amintit lui Vladimir Ilici la 27 sau 28.X, dimineața" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — *328*.

330 Prezenta dispoziție a fost prilejuită de cercetarea cauzelor incendiului care s-a produs în noaptea de 5 spre 6 octombrie 1921 la centrala telefonică din Petrograd. În știrile apărute în ziare („Pravda" din 8 octombrie și „Izvestiia C.E.C. din Rusia" din 12 octombrie) se arăta că focul a fost pus. Expertul Cekăi guberniale din Petrograd, în raportul întocmit de el, era de altă părere. În raportul prezentat lui V.I. Lenin, V.A. Smolianinov, sprijinindu-se pe declarațiile unor martori și pe concluziile expertizei, își exprima părerea că incendiul s-a produs din cauza unui scurtcircuit. — *328*.

331 La sfîrșitul lunii iulie 1921, I.S. Artiuhov, șeful subsecției planificare a Direcției achiziționării din Comisariatul poporului pentru aprovizionare, a primit o adresă prin care i se cerea să reducă impozitul în natură pentru două plăși din județul Novokamensk, gubernia Moscova, care fuseseră lovite de grindină. Adresa a stat la Artiuhov pînă în octombrie. — *329*.

332 Cel de-al VIII-lea Congres al Sovietelor (22—29 decembrie 1920), după ce a examinat mijloacele de îmbunătățire a activității organelor de stat la centru și în provincie și de luptă

www.dacoromanica.ro

împotriva birocratismului, a adoptat o amplă hotărîre cu privire la construcţia de stat. — *329*.

333 Aceste rînduri au fost scrise pe o scrisoare trimisă lui V.I. Lenin, la 10 septembrie 1921, de I.I. Vişneak în legătură cu I.H. Lalaianţ.

Vorbind de divergenţe politice, V.I. Lenin avea în vedere următorul pasaj din scrisoarea lui I.I. Vişneak: „După eliberarea Irkutskului, tov. Lalaianţ a încercat să-şi dea seama ce-s-a întîmplat în Rusia Sovietică în aceşti ani şi să se lămurească asupra tacticii folosite de P.C.(b) din Rusia. El mi-a citat adeseori pasajul din raportul în problema agrară, prezentat de dumneavoastră la Congresul de la Stockholm, în care spuneaţi că singura garanţie împotriva restauraţiei după victoria revoluţiei în Rusia este o revoluţie socială în Apus. Izolarea noastră, neconcordanţa dintre puterea noastră politică şi fundamentul ei economic, precum şi o serie întreagă de alte probleme, la care el n-a găsit încă răspuns, îl împiedică să intre în P.C.(b) din Rusia“ (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.).

Pe scrisoarea lui I.I. Vişneak se poate citi şi răspunsul lui I.V. Stalin: „Şi eu sînt de părere că trebuie *să-l chemăm pe Lalaianţ să lucreze la Moscova*“ („Culegeri din Lenin“, vol. XXXV, p. 278).

I.H. Lalaianţ a fost chemat la Moscova şi a lucrat în Comisariatul poporului pentru învăţămînt. — *330*.

334 Este vorba de comisia creată prin hotărîrea adoptată de C.M.A. la 14 octombrie pe marginea raportului de activitate pe lunile iunie-august 1921, prezentat de comisia principală a transporturilor de pe lîngă C.M.A. (vezi şi documentul 429 din volumul de faţă). — *330*.

335 Acest document, ca şi cele două care urmează, a fost scris în legătură cu problema acordării unei concesiuni firmei S.K.F. (Societatea pe acţiuni a fabricilor de rulmenţi din Goteborg), care a fost discutată, la propunerea lui V.I. Lenin, în şedinţa din 20 octombrie 1921 a Biroului Politic al C.C. al P.C.(b) din Rusia. Biroul Politic l-a însărcinat pe V.I. Lenin să trimită tuturor membrilor săi materialele existente în legătură cu această problemă şi să clarifice care sînt diferitele puncte de vedere (vezi şi documentele 460, 461 şi 496 din volumul de faţă). — *331*.

336 Acest document a fost scris în legătură cu recomandarea lui T.I. Sedelnikov ca membru al colegiului Comisariatului poporului pentru agricultură. — *333*.

337 La 21 octombrie, Consiliul Muncii şi Apărării a adoptat o hotărîre prin care Comisariatul poporului pentru finanţe

www.dacoromanica.ro

era însărcinat să aloce imediat mijloacele necesare pentru irigarea stepei Mugan. — *334.*

338 Primind, în aceeaşi zi, răspuns din partea lui P.A. Krasikov că sarcina de a întreprinde cercetări în legătură cu neîndeplinirea hotărîrii C.C.P. şi C.M.A. cu privire la fabricarea plugurilor autopropulsate sistem „Fowler" a fost încredinţată lui P.I. Roizman, V.I. Lenin l-a convocat pe acesta şi a stat de vorbă cu el. La 10 noiembrie, Roizman a fost primit pentru a doua oară în audienţă de V.I. Lenin. — *334.*

339 Aşa cum se vede din documentele care se păstrează la Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S., începînd de la 1 noiembrie 1921 i se trimiteau lui V.I. Lenin de două ori pe lună situaţii cu privire la fondul de rezervă intangibil (vezi şi documentele 471 şi 472 din volumul de faţă). — *336.*

340 Această notă a fost scrisă în urma primirii la 18 octombrie 1921 a unei scrisori din partea lui I.I. Skvorţov-Stepanov, care lucra la cartea „Electrificarea R.S.F.S.R. în legătură cu faza de tranziţie a economiei mondiale". În scrisoarea sa, acesta ruga ca pînă ce termină cartea să fie eliberat de orice sarcină. — *336.*

341 Această dispoziţie a fost scrisă pe o telegramă a lui K.A. Alferov, preşedintele Comitetului principal pentru construcţii de stat, în care se comunica că Micul C.C.P. întîrzie cu alocarea de fonduri. Problema a fost rezolvată în aceeaşi zi în şedinţa Micului C.C.P. — *337.*

342 După cum se vede dintr-o telegramă trimisă la 8 mai 1922 din Novonikolaevsk (astăzi Novosibirsk) Consiliului Muncii şi Apărării şi care se păstrează în Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S., sarcina trasată de V.I. Lenin a fost îndeplinită. Grinzile erau destinate construcţiei de locuinţe pentru muncitori. — *337.*

343 Prezentul document constituie un răspuns la o scrisoare a lui L.S. Sosnovski în care acesta îşi expunea planul său de îmbunătăţire a activităţii depozitelor de stat pendinte de Consiliul economic superior: printre altele, el propunea ca cei 1 000—1 500 de muncitori şi funcţionari ai acestor depozite să aibă asigurat un salariu de 30 pînă la 50 de ruble-aur, iar cei cu funcţii de răspundere un salariu de 75 de ruble-aur şi, totodată, să se fixeze termene limitative pentru păstrarea mărfurilor în depozite etc. — *339.*

344 Este vorba de punerea în funcţiune a centralei electrice de la Kaşira. La 24 octombrie 1921 P.A. Bogdanov îi scria lui V.I. Lenin că consideră „absolut necesar ca probele tehnologice să se facă cu respectarea tuturor condiţiilor cerute de

www.dacoromanica.ro

tehnică. Efectuarea probelor trebuie încredințată Direcției generale a termocentralelor, respectiv profesorului Ramzin" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.).

V.I. Lenin a subliniat acest fragment din scrisoarea lui Bogdanov și a scris: „Să i se citească lui Krjijanovski aceste rînduri și să se noteze răspunsul lui" (ibid.). La 18 noiembrie, Consiliul Muncii și Apărării a aprobat constituirea unei comisii pentru recepționarea centralei electrice de la Kașira, din care făceau parte L.K. Ramzin (președinte), profesorul K.A. Krug, inginerul A.V. Vinter ș.a. — *340*.

345 În aceeași zi I.I. Radcenko i-a răspuns lui V.I. Lenin că „telegrama în legătură cu comanda pentru centrala electrică de la Kașira *a fost expediată* azi la Berlin". El comunica totodată că o parte din utilaje au fost deja expediate în Rusia. „Comisariatul poporului pentru comerțul exterior a luat și continuă să ia toate măsurile necesare pentru ca centrala electrică de la Kașira să primească în cel mai scurt timp toate cele necesare" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — *341*.

346 Ultima propoziție din această telegramă, precum și cuvintele „sau prezentați problemele spre rezolvare Consiliului Muncii și Apărării" au fost scrise de V.I. Lenin. — *342*.

347 Această notă a fost scrisă pe o telegramă trimisă de L.B. Krasin din Londra. În ce privește textul telegramei și însemnările făcute pe ea de către V.I. Lenin, vezi „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI, p. 347—348. — *343*.

348 *Comisiile Groman și Goihbarg* — comisia pentru evaluarea daunelor suferite de Rusia Sovietică de pe urma războiului și a blocadei imperialiștilor Antantei. Președinte al acestei comisii a fost la început V.G. Groman, iar după aceea A.G. Goihbarg.

„*Le e teamă de Washington*" — este vorba despre apropiata Conferință de la Washington în legătură cu limitarea înarmărilor navale și cu problemele țărilor din zona Oceanului Pacific și din Extremul Orient. Conferința a fost convocată din inițiativa Statelor Unite ale Americii și s-a ținut la Washington între 12 noiembrie 1921 și 6 februarie 1922. Rusia Sovietică n-a fost invitată să participe la lucrările ei. Hotărîrile adoptate la această conferință au constituit o completare a Tratatului de la Versailles.

Amruss — pe cît se pare, aici e vorba de Asociația comercială și industrială ruso-americană, care ulterior a purtat denumirea de Corporația industrială ruso-americană (Rusaminko sau RAIK). A fost înființată de Uniunea asociațiilor muncitorilor din industria de confecții din America. La 12 octombrie 1921 între Amruss și R.S.F.S.R. a fost încheiat un contract-model. — *345*.

www.dacoromanica.ro

349 Problema adoptării unor măsuri pentru perceperea în întregime a impozitului în natură și pentru combaterea tendințelor de tăinuire a unor terenuri arate a fost în repetate rînduri examinată în ședințele Consiliului Muncii și Apărării și ale Consiliului Comisarilor Poporului, precum și în cadrul unor comisii instituite de ele. Consiliul Muncii și Apărării, în ședința sa din 14 octombrie (care a fost prezidată de V.I. Lenin), examinînd proiectul de hotărîre a C.C.P. cu privire la lupta împotriva tăinuirii unor terenuri arate, a făcut unele modificări și a hotărît: se aprobă în principiu acest proiect; tov. Krasikov, în calitate de adjunct al comisarului poporului pentru justiție, este însărcinat să-l redacteze în forma definitivă. Textul telegramei, cu însemnate modificări, a fost aprobat în ședința din 21 octombrie 1921 a Consiliului Muncii și Apărării (care a fost prezidată de V.I. Lenin). În Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S. se păstrează unul din proiectele de telegramă, cu o îndreptare făcută de V.I. Lenin. Dată fiind importanța acestei probleme, la 24 octombrie a fost trimisă încă o telegramă (vezi volumul de față, Anexe, documentul 36). — *346*.

350 Aceste rînduri constituie un răspuns la scrisoarea adresată Biroului Organizatoric al C.C. al P.C.(b) din Rusia (cu o copie pentru V.I. Lenin) la 22 octombrie 1921 de către I.V. Stalin, care punea problema unei noi repartizări pe comisariate a lucrătorilor comuniști din aparatul de stat, astfel ca cei mai buni dintre ei să fie concentrați în Comisariatul poporului pentru Inspecția muncitorească-țărănească. Stalin considera că acest comisariat are nevoie de 1 000—1 200 de lucrători noi și indica cifra 250 ca un minimum absolut necesar. — *346*.

351 Este vorba de hotărîrea, adoptată de Micul C.C.P. la 21 octombrie 1921, de a aloca suma de două miliarde de ruble pentru reparațiile de locuințe din Moscova. — *347*.

352 Acest document a fost scris în urma primirii unei scrisori din partea redacției ziarului „Russkii Golos“ (vezi adnotarea 100), care, în numele coloniei ruse din S.U.A., cerea să se permită trimiterea de colete personale rudelor din Rusia. — *349*.

353 Este vorba de proiectul împuternicirii, ce urma să i se acorde lui S. Rutgers, de a confirma sau recuza pe membrii comitetului organizatoric al grupului de muncitori americani, înainte de aprobarea definitivă de către Consiliul Muncii și Apărării (vezi documentul 451 din volumul de față).

Pe această scrisoare se află următoarea însemnare făcută de secretară: „Tov. Kuibîșev mi-a comunicat telefonic la 24.X.1921 că e de acord“. — *350*.

www.dacoromanica.ro

354 Această indicație a fost scrisă pe o scrisoare a lui G.V. Cicerin în care era reprodus conținutul telegramei unui corespondent american care arăta că capitaliștii străini nu prea doresc să capete concesiuni în Rusia Sovietică, întrucît circulă zvonuri persistente că într-un viitor apropiat guvernul sovietic va restitui patronilor din străinătate, cu drept de deplină proprietate, fostele lor uzine din Rusia. G.V. Cicerin a propus ca aceste zvonuri să fie dezmințite.

Pe această scrisoare se află și următoarea însemnare făcută de V.I. Lenin: „De ce nu mi-ați trimis ziarul «*Times*» cu data de 12.IX?". — *350*.

355 Acest document a fost scris în timpul pregătirii Congresului al IX-lea al Sovietelor, la care s-a discutat problema măsurilor necesare pentru întărirea și dezvoltarea agriculturii. Legislația pe atunci în vigoare (Decretul asupra pămîntului, aprobat de Congresul al II-lea al Sovietelor, Legea cu privire la socializarea pămîntului) interzicea arendarea pămîntului. Trecerea la noua politică economică și necesitatea de a lua măsuri pentru dezvoltarea și întărirea agriculturii țărănești au făcut să fie pusă pe ordinea de zi problema admiterii în parte a arendării pămîntului. Cel de-al IX-lea Congres al Sovietelor a adoptat în legătură cu această problemă o hotărîre corespunzătoare. Potrivit Codului agrar al R.S.F.S.R., care a fost adoptat în octombrie 1922, la cea de-a IV-a sesiune a C.E.C. din Rusia a celei de-a IX-lea legislaturi (vezi V.I. Lenin. Opere complete, vol. 45, București, Editura politică, 1967, p. 267—268), era admisă numai arenda bazată pe muncă, și ea se acorda pe termen scurt.

Concesiunile în domeniul agricol erau reglementate printr-o legislație specială. — *350*.

356 La 30 septembrie 1921, Consiliul Muncii și Apărării a adoptat o hotărîre cu privire la modalitățile de taxare și distribuire a coletelor de alimente și de altă natură primite din țările care nu încheiaseră cu R.S.F.S.R. convenții cu privire la schimbul de colete poștale.

Decretul cu privire la coletele poștale a fost publicat la 28 octombrie 1921 în „Izvestiia C.E.C. din Rusia". — *351*.

357 Este vorba de coordonarea unor prevederi din proiectul de hotărîre a Consiliului Comisarilor Poporului cu privire la vînzarea liberă a produselor unor întreprinderi care au fost scoase din sistemul aprovizionării directe de către stat; această misiune i-a fost încredințată lui D.I. Kurski în ședința din 25 octombrie 1921 a C.C.P.

C.C.P. a introdus o serie de modificări în proiectul de hotărîre și a trasat ca sarcină Secției pentru propuneri legislative din Comisariatul poporului pentru justiție „să redacteze definitiv întregul proiect, astfel ca după ce va fi semnat de tov. Kurski să-l considere aprobat" (Arhiva centrală de partid

www.dacoromanica.ro

a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.).

Dispoziția către secretară a fost scrisă de V.I. Lenin pe dosul scrisorii. — *352*.

358 În 1925, N.A. Alekseev, într-o scrisoare adresată Institutului Lenin, spunea în legătură cu documentul de față: „Vă trimit o copie de pe o scrisoare a lui V.I. Lenin de la sfîrșitul lunii octombrie 1921. A doua zi după întîlnirea pe care am avut-o cu V.I. Lenin în locuința sa de la Kremlin, după încheierea lucrărilor celui de-al II-lea Congres al comitetelor pentru educație politică (la care am participat în calitate de șef al comitetului pentru educație politică din gubernia Krasnoiarsk), ...în convorbirea sa cu mine, Vladimir Ilici s-a interesat în mod deosebit de starea de spirit a țărănimii siberiene. Probabil că cele relatate de mine în legătură cu situația din Siberia, ca și informațiile pe care le-a primit din alte surse, l-au făcut să folosească niște termeni nu prea măgulitori atunci cînd, la sfîrșitul scrisorii sale, vorbea despre «comuniștii» din Siberia“ (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.).

La 28 octombrie 1921, Biroul Organizatoric al C.C. al P.C.(b) din Rusia a hotărît să-l recheme pe N.A. Alekseev și să-l pună la dispoziția Comitetului Central. — *353*.

359 „*Clarté*“ — grup internațional al scriitorilor progresiști din Europa occidentală; a fost organizat de H. Barbusse în 1919, pe baza „Asociației republicane a foștilor combatanți“ din Franța, la care ulterior au aderat grupuri similare din alte țări, formînd „Internaționala foștilor combatanți“. Din grupul „Clarté“ au făcut parte aderenți ai Internaționalei Comuniste ca H. Barbusse, A. France, P. Vaillant-Couturier și scriitori pacifiști ca R. Rolland, S. Zweig, H. Wells, T. Hardy, U. Sinclair ș.a. Acest grup edita o revistă lunară cu același titlu (a apărut, cu unele întreruperi, din octombrie 1919 pînă în ianuarie 1928 la Paris). După demisia lui H. Barbusse (în aprilie 1924) din funcția de redactor-șef, revista „Clarté“ și-a pierdut semnificația ei progresistă și în 1928 și-a încetat apariția, iar grupul s-a destrămat. — *353*.

360 Aceste rînduri au fost scrise pe o scrisoare a lui A.A. Beleakov, care se plîngea că înființarea unei comisii extraordinare a C.M.A. pentru folosirea și evidența metalelor vechi este tărăgănată. După părerea lui, o asemenea comisie ar putea să strîngă repede și să întocmească o evidență a imenselor rezerve de metale vechi și de materii prime, să le distribuie meșteșugarilor și să primească de la ei produse finite pentru sate. — *354*.

361 Lenin manifesta un deosebit interes pentru fabricarea santoninei, care putea să constituie un important articol de export

www.dacoromanica.ro

sovietic pe piaţa mondială. La 16 noiembrie 1921, Consiliul Muncii şi Apărării a adoptat o hotărîre prin care fabrica de santonină de la Cimkent era pusă în subordinea directă a Consiliului economic superior, iar vînzarea acestui produs era concentrată în mod exclusiv în mîinile unui împuternicit special al Comisariatului poporului pentru comerţul exterior. — *354*.

362 Această dispoziţie a fost scrisă pe o scrisoare a lui N.M. Knipovici în care era expusă cererea Consiliului internaţional pentru cercetări maritime de a i se restitui suma de 14 000 de ruble, reprezentînd cota achitată de Rusia pe anul bugetar 1914—1915 şi depusă la Banca Azov-Don. Subliniind marea importanţă ştiinţifică a activităţii consiliului, Knipovici scria că nu este indicat ca Rusia „să rămînă în afara acestei activităţi atunci cînd se va ajunge la o normalizare a relaţiilor internaţionale“ (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). Vezi şi „Culegeri din Lenin“, vol. XXXV, p. 288. — *355*.

363 *Comisia internaţională pentru achiziţionarea de locomotive* — e vorba, pe cît se pare, de Misiunea feroviară din Rusia, care a fost instituită în 1920 cu scopul de a plasa în străinătate comenzi de locomotive, cisterne şi alt material rulant. În fruntea acestei misiuni se afla profesorul I.V. Lomonosov, împuternicit al Consiliului Muncii şi Apărării. În 1923 misiunea a fost desfiinţată. — *355*.

364 Această indicaţie a fost dată în urma primirii unui referat din partea lui D.I. Kurski cu privire la încheierea unei concesiuni cu firma suedeză S.K.F. în care el propunea două variante de contract suplimentar în chestiunea litigioasă a depozitelor de rulmenţi care fuseseră naţionalizate de guvernul sovietic. La 27 octombrie 1921, Biroul Politic al C.C. al P.C.(b) din Rusia a ajuns la concluzia că este de dorit să se continue tratativele cu această firmă şi să se încheie un contract pe baza uneia din variantele propuse de D.I. Kurski. — *356*.

365 Această scrisoare, adresată lui V.A. Trifonov, subşeful Direcţiei generale a combustibilului de pe lîngă Consiliul economic superior, este un răspuns la propunerea lui de a se înfiinţa un ziar de informare comercială. — *356*.

366 Este vorba de propunerea făcută de băncile suedeze de a acorda un împrumut R.S.F.S.R. Acordarea împrumutului era condiţionată de rezolvarea în sens favorabil a cererii Suediei de a i se acorda unele concesiuni forestiere şi de a se recunoaşte vechile datorii contractate de Rusia. La 28 octombrie 1921, Biroul Politic al C.C. al P.C.(b) din Rusia a numit o comisie căreia i-a fixat ca sarcină să înceapă tratative pentru contractarea unui împrumut în bani sau în mărfuri (vezi şi documentul 507 din volumul de faţă). — *357*.

www.dacoromanica.ro

367 Problema tarifelor a fost înscrisă de V.I. Lenin pe ordinea de zi a şedinţei din 25 octombrie 1921 a C.C.P. cu prilejul alocării unor fonduri Comisariatului poporului pentru poştă şi telegraf. Consiliul Comisarilor Poporului a considerat necesar să majoreze cota alocată acestui comisariat, dată fiind situaţia deosebit de grea în care se aflau lucrătorii de la telecomunicaţii. La 1 noiembrie, problema politicii tarifare (împreună cu aceea a repartizării de fonduri pe noiembrie) a fost din nou examinată într-o şedinţă a Consiliului Comisarilor Poporului. — *357*.

368 Este vorba de contractele prin care i se concesionau lui A. Hammer nişte zăcăminte de azbest şi se achiziţiona de la el un milion de puduri de cereale.

Puncte suplimentare — modificări prezentate de A. Hammer pentru a fi introduse în contractul de concesionare. Proiectul hotărîrii suplimentare, adoptat de C.M.A. la 28 octombrie 1921, prevedea că concesionarilor li se garantează integritatea avutului, dreptul de liberă deplasare dintr-o localitate în alta şi de intrare şi ieşire din ţară a personalului în interes de serviciu. — *357*.

369 În şedinţa din 28 octombrie a Consiliului Muncii şi Apărării, I.V. Lomonosov a prezentat un raport în legătură cu două puncte de pe ordinea de zi: o comandă de cisterne în străinătate şi o comandă de cazane la uzinele firmei „Armstrong". — *359*.

370 Pe cît se pare, V.I. Lenin se referă la stenograma expunerii sale „Noua politică economică şi sarcinile comitetelor pentru educaţie politică", prezentată la cel de-al II-lea Congres general al comitetelor pentru educaţie politică din Rusia (vezi Opere complete, vol. 44, Bucureşti, Editura politică, 1967, p. 157—177).

Sîmbătă 29 octombrie 1921, la cea de-a VII-a Conferinţă a organizaţiei guberniale de partid Moscova, V.I. Lenin a făcut o expunere „Cu privire la noua politică economică" (vezi Opere complete, vol. 44, Bucureşti, Editura politică, 1967, p. 193—221). — *360*.

371 Este vorba de o comisie, numită de Consiliul Comisarilor Poporului, a cărei misiune era să inspecteze întreprinderile care aveau să fie, probabil, concesionate lui L. Urquhart. La 1 noiembrie, C.C.P. a ascultat un raport al lui P.A. Bogdanov în legătură cu cauzele care au făcut să întîrzie plecarea comisiei şi l-a însărcinat să ia măsuri ca în termen de trei zile ea să plece în misiune. — *360*.

372 Lenin se referă la o scrisoare a lui I.S. Unşliht în legătură cu retribuirea lucrătorilor Cekăi după noile tarife de salarizare. *361*.

www.dacoromanica.ro

373 Este vorba de niște teze și de o scrisoare a lui M.V. Rîkunov, președintele Comisiei extraordinare pentru export. — *362*.

374 Comisia din raionul Zamoskvorecie pentru organizarea festivităților din 1921 consacrate Revoluției din Octombrie l-a rugat pe V.I. Lenin să-i trimită amintirile lui despre Revoluția din Octombrie. — *363*.

375 I.I. Radcenko povestește, în amintirile sale, că această notă a fost scrisă de V.I. Lenin în legătură cu comanda — în străinătate — a unor utilaje „pentru deshidratarea artificială a turbei după sistemul Madruck". Vezi „Lenin pe frontul economic. Culegere de amintiri". Moscova, 1934, p. 23.

În raportul de activitate al C.E.C. din Rusia și al Consiliului Comisarilor Poporului, prezentat la cel de-al IX-lea Congres general al Sovietelor, V.I. Lenin a arătat că „acum au fost comandate în Germania, și sînt asigurate pentru anul 1922, 20 de asemenea aparate" (Opere complete, vol. 44, București, Editura politică, 1967, p. 324). — *363*.

376 Această dispoziție dată de Lenin Comisariatului poporului pentru aprovizionare a fost scrisă pe proiectul unei telegrame adresate comitetului gubernial de aprovizionare din Tula (vezi „Culegeri din Lenin", vol. XXIII, p. 140). Întrucît V.A. Avanesov, adjunct al comisarului poporului pentru Inspecția muncitorească-țărănească, era împotriva trimiterii telegramei (vezi loc. cit.), V.I. Lenin a scris documentul de față. — *366*.

377 I.I. Radcenko scrie, în amintirile sale, că prin această indicație V.I. Lenin urmărea să întărească monopolul comerțului exterior, contrar celor preconizate de unii lucrători care cereau „să se permită intrarea liberă în R.S.F.S.R. a unor negustori străini și a unor companii comerciale străine în vederea încheierii a tot felul de tranzacții comerciale" („Lenin pe frontul economic. Culegere de amintiri". Moscova, 1934, p. 30). — *367*.

378 Textul acestei telegrame a fost scris pe dosul invitației adresate de conducerea, de comitetul sindical și de celula de partid a fabricii de cartușe din Podolsk pentru adunarea festivă de la 6 noiembrie 1921 consacrată celei de-a IV-a aniversări a Revoluției din Octombrie. Trimițîndu-i această invitație lui V.I. Lenin, A.G. Șleapnikov îl ruga să răspundă muncitorilor printr-o telefonogramă dacă vine sau nu. — *368*.

379 G.D. Țiurupa i-a raportat lui V.I. Lenin că întîrzierea cu care au fost primite materialele se datora faptului că Comisariatul poporului pentru comerțul exterior n-a informat administrația șantierului despre sosirea materialelor la Moscova.

La 14 noiembrie, P.A. Bogdanov, președintele Consiliului economic superior, a transmis scrisoarea lui V.I. Lenin și

www.dacoromanica.ro

răspunsul lui G.D. Țiurupa Comisariatului poporului pentru Inspecția muncitorească-țărănească ca să cerceteze cine anume s-a făcut vinovat de această întîrziere. — *369*.

380 Aceste note au fost scrise cu prilejul pregătirii unei schimbări a denominației bănești, considerată drept unul din mijloacele de îmbunătățire a circulației fiduciare și de stabilizare a rublei. Prin decretul din 3 noiembrie 1921 al Consiliului Comisarilor Poporului, o rublă nouă era echivalată cu 10 000 de ruble vechi (vezi „Izvestiia C.E.C. din Rusia", 26 noiembrie 1921). — *371*.

381 Această indicație a fost scrisă pe marginea unui memoriu al Comisiei de stat a planificării, în care G.M. Krjijanovski îl ruga pe V.I. Lenin să dea dispoziție să se livreze suma de bani și hîrtia necesară pentru publicarea materialelor Congresului al VIII-lea al electrotehnicienilor, astfel ca ele să apară înainte de deschiderea celui de-al IX-lea Congres al Sovietelor. — *372*.

382 Prezenta dispoziție a fost scrisă de V.I. Lenin pe o „Notă informativă cu privire la aprovizionarea cu varză", primită din partea Uniunii centrale a cooperativelor de consum, care făcea cunoscut că tratativele cu Comisariatul poporului pentru aprovizionare în vederea obținerii de fonduri necesare pentru a achiziționa 1 000 000 de puduri de varză și ceapă durează prea mult și că, într-o vreme cînd prețurile cresc mereu, o asemenea tărăgănare amenință să zădărnicească întreaga acțiune. — *372*.

383 Este vorba de o comisie specială pentru revizuirea, sistematizarea și dezvoltarea legislației privind noua politică economică. Sarcinile comisiei și componența ei au fost în prealabil discutate în ședința Consiliului Muncii și Apărării din 28 octombrie 1921. Comisia era alcătuită din D.I. Kurski (președinte), V.V. Obolenski (N. Osinski), P.A. Bogdanov, O.I. Șmidt și I. Larin.

În *paragraful 3* al hotărîrii C.C.P. din 1 noiembrie 1921 era înscrisă obligația, pe care o aveau comisariatele, „de a informa comisia despre toate lucrările efectuate de ele în legătură cu problemele ce urmează să fie examinate de comisie" („Culegeri din Lenin", vol. XXIII, p. 247). — *373*.

384 Proiectul acordului dintre guvernul R.S.F.S.R. și guvernul popular al Mongoliei a fost examinat și aprobat de Micul C.C.P. în aceeași zi, 3 noiembrie 1921.

La 5 noiembrie, V.I. Lenin a primit delegația Republicii Populare Mongole și a avut cu ea o convorbire (vezi Opere complete, vol. 44, București, Editura politică, 1967, p. 233—234).

www.dacoromanica.ro

Comunicatul Comisariatului poporului pentru afacerile externe cu privire la semnarea tratatului sovieto-mongol a fost publicat în ziarul „Pravda" din 11 noiembrie 1921. — *374*.

385 În primăvara anului 1921, un grup de muncitori americani din industria confecțiilor a strîns bani, a cumpărat utilajul industrial necesar și a plecat în Rusia Sovietică. Aici i s-a dat posibilitatea să organizeze activitatea fabricii de confecții nr. 36 din Moscova. La indicația personală a lui Lenin, pentru organizarea acestei fabrici a fost repartizată o clădire cu patru etaje.

La 16 iunie 1921, muncitorii americani au adresat lui Lenin o scrisoare colectivă în care-l rugau să le acorde sprijin pentru terminarea construcției fabricii. Lenin s-a ocupat îndeaproape de punerea în funcțiune a fabricii (vezi volumul de față, Anexe, documentele 2 și 3). — *379*.

386 Pe acest document găsim următoarea însemnare făcută de N.P. Gorbunov, directorul treburilor C.C.P.: „Dat fiind că au fost expediate scrisorile cu nr. 470 și 471 (vezi volumul de față, Anexe, documentele 1 și 2. — *Nota red.)*, nu se va mai trimite această cerere, ci va fi transmisă tovarășului Smolianinov". — *380*.

387 O telegramă cu conținut asemănător a fost trimisă Comisariatului poporului pentru căile de comunicație (ea a fost publicată în 1945 în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV, p. 265). În textul ei, după cuvîntul „servicii" au fost adăugate următoarele: „afară de transportul mărfurilor și pasagerilor". — *382*.

388 Textul acestor telefonograme a fost întocmit de administrația
și șantierului centralei electrice de la Kașira. Pe ele se află viza
389 lui G.D. Țiurupa, inginerul-șef al șantierului. — *386*.

390 Pe cît se pare, proiectul acestei telegrame a fost întocmit la Comisariatul poporului pentru aprovizionare; textul conține o modificare și poartă viza lui N.P. Briuhanov, adjunct al comisarului poporului pentru aprovizionare, a lui I.S. Lobacev, membru al prezidiului Comisariatului poporului pentru aprovizionare, a lui V.A. Avanesov, adjunct al comisarului poporului pentru Inspecția muncitorească-țărănească, etc. — *387*.

391 Prezenta telefonogramă a fost întocmită de conducerea șantierului centralei electrice de la Kașira. — *389*.

392 Textul acestei telefonograme a fost întocmit de conducerea șantierului centralei electrice de la Kașira. Documentul poartă viza lui G.D. Țiurupa, inginerul-șef al șantierului. Semnătura lui V.I. Lenin a fost confirmată prin telefon. — *390*.

www.dacoromanica.ro

393 Textul acestei telegrame a fost întocmit de conducerea şantierului centralei electrice de la Kaşira. Documentul poartă viza lui G.D. Ţiurupa, inginerul-şef al şantierului. — *390.*

394 Textul acestei telefonograme a fost întocmit de conducerea şantierului centralei electrice de la Kaşira. Documentul poartă viza lui G.D. Ţiurupa, inginerul-şef al şantierului. Semnătura lui V.I. Lenin a fost confirmată prin telefon. — *391.*

395 Problema sistării rechiziţiilor de combustibil în Donbass a fost examinată în şedinţa din 24 august 1921 a Consiliului Muncii şi Apărării, la care Lenin n-a participat. Semnătura lui a fost obţinută prin telefon în ziua de 26 august 1921. — *391.*

396 Textul acestei telefonograme a fost întocmit de conducerea şantierului centralei electrice de la Kaşira. Documentul poartă viza lui G.D. Ţiurupa, inginerul-şef al şantierului. Semnătura lui V.I. Lenin a fost obţinută prin telefon. — *392.*

397 Este vorba de o expediţie polară pentru cercetarea căilor de transport pe apă în peninsula Iamal cu scopul de a găsi o ieşire spre ocean, fapt care prezenta o importanţă deosebită pentru dezvoltarea economiei Siberiei. — *392.*

398 Textul acestor telefonograme a fost întocmit de conducerea
şi şantierului centralei electrice de la Kaşira. Documentul poartă
399 viza lui G.D. Ţiurupa, inginerul-şef al şantierului. — *393.*

400 „*Comitetele celor nevoiaşi*“ erau alcătuite din ţărani fără pămînt sau cu pămînt puţin; ele au fiinţat în Ucraina din 1920 pînă în 1933. — *395.*

401 Este vorba de cel de-al VIII-lea Congres al electrotehnicienilor din Rusia. Vezi adnotarea 94 din volumul de faţă. — *404.*

www.dacoromanica.ro

INDICE DE NUME*

A

Adoratski, V.V. (1878—1945) — membru de partid din 1904. Din 1920 pînă în 1929 a fost director adjunct la Direcţia centrală a arhivelor statului (vezi şi vol. 44, p. 622**). — *97—98, 171, 237, 243.*

Agranov, I.S. (1893—1938) — în anii 1912—1914 a fost eser; în 1915 a devenit membru al partidului bolşevic. În 1921 a fost secretar al Miculuı C.C.P. Din 1923 pînă în 1937 a deţinut posturi de răspundere în Direcţia politică de stat şi în Comisariatul poporului pentru afacerile interne. În 1937 a fost exclus din partid pentru încălcare sistematică a legalităţii. — *294.*

Akselrod, T.L. (1888—1938) — membru de partid din 1917. În anii 1920—1921 a condus secţia de presă a Cominternului. Ulterior a lucrat în domeniul editorial (vezi şi vol. 50, p. 524). — *41, 42, 101, 146.*

Aleksandrov, V.I. (n. 1866) — inginer de mine. Din februarie 1921 a ocupat succesiv posturile de subşef la serviciul tracţiunii, director de uzină, şef al agenţiei din Petrograd a Direcţiei economice a Comisariatului poporului pentru căile de comunicaţie. În 1930 a fost numit inspector tehnic al secţiei de protecţie a muncii din Leningrad. — *232.*

Alekseev, N.A. (n. 1873) — membru de partid din 1897. Începînd din iulie 1921 a condus secţia de educaţie politică din gubernia Krasnoiarsk (vezi şi vol. 10, p. 513—514). — *352.*

---

* Avînd în vedere marele număr de nume menţionate în volumul de faţă, la persoanele pentru care în indicele din volumele precedente s-au prezentat informaţii amănunţite, aici, de regulă, sînt prezentate doar date în legătură cu anul 1921. Referitor la persoanele care sînt menţionate pentru prima oară în acest volum, sînt prezentate informaţii mai amănunţite. Despre unele persoane nu s-au putut afla nici un fel de date.

** Aici şi mai departe au fost puse în paranteze trimiterile la volumele precedente ale ediţiei de faţă în ale căror indice de nume se pot găsi date mai amănunţite despre persoana respectivă.

www.dacoromanica.ro

Alski, A.O. (1892—1939) — membru de partid din 1917. Din 1921 pînă în 1927 a fost adjunct al comisarului poporului pentru finanţe şi a făcut parte din colegiul Comisariatului poporului pentru finanţe al R.S.F.S.R., apoi al U.R.S.S. (vezi şi vol. 44, p. 622). — *85, 131, 165, 202, 205—206, 335, 343.*

Andreev, A.A. (n. 1895) — membru de partid din 1914. În anii 1920—1922 a fost secretar al C.C.S. din Rusia; din mai pînă în octombrie 1921 a fost reprezentant al Consiliului Central al Sindicatelor în Consiliul Muncii şi Apărării (vezi şi vol. 44, p. 623). — *278.*

Antonov-Ovseenko, V.A. (1884—1938) — membru de partid din 1917. În 1921 (din februarie pînă în iulie) a fost preşedinte al Comisiei extraordinare a C.E.C. din Rusia pentru lichidarea banditismului politic în gubernia Tambov (vezi şi vol. 35, p. 528—529). — *97.*

Anţelovici, N.M. (1888—1952) — membru de partid din 1905. După revoluţia din februarie 1917 a făcut parte din grupul de propagandişti ai Comitetului din Petersburg al P.M.S.D.(b) din Rusia şi a condus sindicatul electricienilor. A participat activ la Revoluţia din Octombrie. Din 1918 pînă în 1921 a fost preşedinte al Consiliului sindical gubernial din Petrograd. În anii următori a deţinut funcţia de adjunct al comisarului poporului pentru Inspecţia muncitorească-ţărănească, al comisarului poporului pentru industria lemnului, al comisarului poporului pentru comerţ al R.S.F.S.R. La congresele al XV-lea şi al XVI-lea ale partidului a fost ales membru supleant, iar la Congresul al XVIII-lea membru al C.C. al P.C.(b) din Rusia. — *233.*

Armand, A.A. (1903—1944) — fiul cel mai mic al Inessei F. Armand — activistă de seamă a mişcării muncitoreşti şi comuniste internaţionale; de profesiune inginer mecanic. În 1944 a devenit membru de partid (vezi şi vol. 48, p. 439). — *24—25, 137.*

Armand, V.A. (n. 1901) — membră de partid din 1921; fiica cea mai mică a Inessei F. Armand. Din 1920 pînă în 1929 a urmat cursurile Institutului superior de artă şi tehnică (vezi şi vol. 52, p. 498) — *24—25, 137.*

Artiuhov, I.S. (1884—1945) — lucrător în domeniul economic. De specialitate economist, statistician. În anii 1919—1920 a fost şeful secţiei statistice a Uniunii cooperativelor; din 1920 pînă în 1923 — şef al serviciului planificare din Direcţia colectărilor a Comisariatului poporului pentru aprovizionare. După aceea a lucrat în Direcţia generală a geodeziei din Consiliul economic superior. În anii care au urmat a desfăşurat activitate didactică la institutele de învăţămînt superior din Moscova. — *329.*

Avanesov, V.A. (1884—1930) — membru de partid din 1903. Din 1903 pînă în 1924 a fost adjunct al comisarului poporului pentru

www.dacoromanica.ro

Inspecția muncitorească-țărănească, membru al colegiului Cekăi, apoi adjunct al comisarului poporului pentru comerțul exterior (vezi și vol. 44, p. 623). — *2, 15, 23, 35, 64, 65, 66, 67, 68, 85, 92, 113, 144—145, 186, 226, 232, 241, 305—306, 310—311, 317, 330.*

Azarh, S.A. (n. aprox. 1880) — exploatator de păduri. După Revoluția din Octombrie — comerciant. — *130.*

B

Babkin, I.P. (1885—1940) — membru de partid din 1902. În anii 1918—1921 a lucrat în Comisariatul poporului pentru aprovizionare al R.S.F.S.R. ca șef al secției muncii, apoi a fost împuternicit extraordinar al C.C.P. și C.M.A. în regiunea Volga-Caspica. Începînd din septembrie 1921 a fost membru al prezidiului Uniunii centrale a cooperativelor de consum, președinte al consiliului de conducere al Uniunii generale a cooperativelor de producție din industria piscicolă (vezi și vol. 51, p. 510). — *15, 65, 68.*

Badaev, A.E. (1883—1951) — membru de partid din 1904. Din 1921 pînă în 1929 a fost președinte al Asociației pentru aprovizionare din Petrograd, apoi al Uniunii asociațiilor pentru aprovizionare din Leningrad (vezi și vol. 49, p. 590). — *2, 62, 88, 89.*

Bajanov, V.M. (1889—1939) — inginer de mine, membru de partid din 1910. Din 1918 pînă în 1921 a fost președinte al colegiului, iar după aceea șef al Direcției generale a cărbunelui (vezi și vol. 50, p. 527). — *60, 297.*

Başa, N.A. (1883—1957) — membru de partid din 1917. În anii 1921—1923 a fost membru al colegiului Comisariatului poporului pentru finanțe și șef al Depozitului de obiecte de valoare ale statului (vezi și vol. 52, p. 500). — *312.*

Batiuşkov, V.D. — inginer de drumuri, unul dintre autorii broșurii „Drumuri vicinale solide". — *188—189, 306—307.*

Beleakov, A.A. (1870—1927) — membru de partid din 1903. Începînd din 1920 a deținut posturi de răspundere în economie și în presă (vezi și vol. 52, p. 500). — *259.*

Belenki, A.I. (1883—1941) — membru de partid din 1902. Din 1919 pînă în 1924 a fost șeful serviciului de pază personală a lui V.I. Lenin (vezi și vol. 41, p. 562). — *35, 61.*

Belgov, V.N. (1884—1936) — membru de partid din 1905. După Revoluția din Octombrie a lucrat în diplomație, a deținut funcții de răspundere în economie și în aparatul de partid din Ucraina, Siberia și Republica Extremului Orient. Începînd din 1921 a lucrat în Comisariatul poporului pentru comerțul exterior, a fost reprezentant comercial în Persia, director al reprezentanței comerciale a U.R.S.S. în Austria (din 1922 pînă în 1924), repre-

www.dacoromanica.ro

zentant al Comisariatului poporului pentru afacerile interne în Asia Centrală (1925) şi a deţinut şi alte posturi de răspundere. — *137*.

Beloborodov, *A.G.* (1891—1938) — membru de partid din 1907. Din martie 1921 a fost preşedinte al comisiei economice a Regiunii de sud-est. În luna octombrie a aceluiaşi an a fost numit membru al colegiului, iar apoi adjunct al comisarului poporului pentru afacerile interne (vezi şi vol. 50, p. 528). — *273*, *278*.

Berzin (Berzin-Ziemelis)*, I.A. (Pavlov, I.) (1881—1941) — membru de partid din 1902.

În 1921 a fost reprezentant plenipotenţiar în Finlanda. În 1921—1925 a deţinut funcţia de locţiitor al reprezentantului comercial în Anglia (vezi şi vol. 48, p. 441). — *204*, *312—313*.

Bogdanov, *P.A.* (1882—1939) — membru de partid din 1905. Din 1921 pînă în 1925 a fost preşedinte al Consiliului economic superior şi membru al C.C.P. al R.S.F.S.R. — *17*, *22*, *30*, *42*, *70*, *113*, *128*, *129*, *175—176*, *226*, *280*, *294*, *340*, *342*, *348*, *384—385*, *398*.

Boki, *G.I.* (1879—1940) — membru de partid din 1900. În 1921 a fost numit membru al colegiului Cekăi, apoi al colegiului Comisariatului poporului pentru afacerile interne (vezi şi vol. 51, p. 512). — *123—124*, *131*, *312*.

Bonci-Bruevici, *V.D.* (1873—1955) — membru de partid din 1895. După Revoluţia din Octombrie a fost şef al Direcţiei treburilor de pe lîngă Consiliul Comisarilor Poporului. În anii care au urmat a fost director al colhozului „Lesnie poleani" de lîngă Moscova şi a deţinut funcţii de răspundere în diverse instituţii ştiinţifice (vezi şi vol. 8, p. 595). — *98—99*.

Borisov, *I.N.* (1859—1928) — lucrător în transportul feroviar, inginer. Din 1920 a fost şeful Direcţiei generale a Comisariatului poporului pentru căile de comunicaţie, a făcut parte din Consiliul superior al transporturilor. În 1923 a fost numit locţiitor al comisarului poporului pentru căile de comunicaţie. — *182*.

Borisov, *N.E.* (n. aprox. 1899) — ziarist, în 1921 a lucrat în redacţia ziarului „Pravda"; a fost membru al Comitetului executiv al Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi ostaşilor roşii din raionul Rogojsk-Simonovsk al oraşului Moscova. — *47*.

Borodin (Gruzenberg), *M.M.* (1884—1951) — membru de partid din 1903. Din 1918 pînă în 1922 a lucrat în Comisariatul poporului pentru afacerile interne al R.S.F.S.R. şi în Comintern (vezi şi vol. 37, p. 675). — *31*, *77*.

Bricikina, *S.B.* (n. 1883) — membră de partid din 1903. Din 1921 pînă în 1922 a deţinut postul de subşef al Direcţiei treburilor

* În paranteze, cu litere cursive, sînt scrise adevăratele nume de familie.

www.dacoromanica.ro

de pe lîngă Comintern; cîtva timp a deţinut un post similar pe lîngă C.C. al P.C.(b) din Rusia (vezi şi vol. 51, p. 512). — *367.*

Briuhanov, N.P. (1878—1943) — membru de partid din 1902. Din 1918 pînă în decembrie 1921 a lucrat în Comisariatul poporului pentru aprovizionare ca membru al colegiului, apoi ca adjunct al comisarului (vezi şi vol. 38, p. 497). — *3, 4, 15, 17, 20—21, 63—64, 66, 105, 147, 166, 170, 171, 231, 238, 365, 394.*

Brikov, A.P. (1889—1937) — membru de partid din 1917. După Revoluţia din Octombrie a fost membru al prezidiului secţiei soldăţeşti a Sovietului din Moscova, vicepreşedinte al secţiei pentru aprovizionarea armatei din Consiliul economic superior. În anii 1919—1924 a deţinut funcţiile de împuternicit extraordinar al Consiliului Muncii şi Apărării, vicepreşedinte al Comitetului revoluţionar din Siberia şi membru al Biroului C.C. al P.C.(b) din Rusia pentru treburile Siberiei. Din 1924 a fost vicepreşedinte al Consiliului economic superior al R.S.F.S.R., şef al Direcţiei generale a industriei bumbacului şi a ocupat şi alte posturi în domeniul economiei. La Congresul al XII-lea al partidului a fost ales membru al Comisiei Centrale de Control a P.C.(b) din Rusia, iar la Congresul al XVI-lea membru al Comisiei centrale de revizie. — *274.*

Brown, W.

Buharin, N.I. (1888—1938) — membru de partid din 1906. După Revoluţia din Octombrie a fost redactor al ziarului „Pravda", membru al Biroului Politic al Comitetului Central şi membru al Comitetului Executiv al Internaţionalei Comuniste (vezi şi vol. 41, p. 564). — *96.*

C

Callwert, G.S. — muncitor american. În 1921 a luat parte la organizarea unei colonii industriale autonome în Bazinul Kuzneţkului. — *234, 252, 268, 301.*

Cerliunceakevici, N.A. (1876—1938) — membru de partid din 1907. Jurist. După Revoluţia din Octombrie a lucrat la tribunalul popular din Moscova, apoi a făcut parte din colegiul Comisariatului pentru justiţie al R.S.F.S.R. În anii 1922—1926 a lucrat în Ucraina. Din 1927 a deţinut funcţia de subşef al Direcţiei centrale de statistică şi pe aceea de membru al prezidiului Comisiei de stat a planificării. — *229.*

Cernov — vezi Grecinev-Cernov, A.S.

Cicerin, G.V. (1872—1936) — membru al P.M.S.D.R. din 1905; în perioada reacţiunii — adept al menşevismului; în anii primului război mondial — internaţionalist; în 1918 a intrat în P.C.(b) din Rusia.

www.dacoromanica.ro

. Din 1918 pînă în 1930 a deținut funcția de comisar al poporului pentru afacerile externe (vezi și vol. 37, p. 676—677). — *13, 14, 25, 38—39, 41, 55—56, 70, 71, 73, 74, 75, 100, 106, 126—127, 132, 185, 204, 209, 228, 316, 344—345, 350.*

Ciubar, V.I. (1891—1941) — membru de partid din 190[illegible]. Din 1918 pînă în 1922 a fost președinte al prezidiului C.E.S. al R.S.S.U. și membru al prezidiului C.E.S. al R.S.F.S.R. vezi și vol. 43, p. 497—498). — *175, 280, 335.*

Ciuțkaev, S.E. (1876—1946) membru de partid din 190[illegible]. Din 1921 a fost membru al colegiului Comisariatului poporului pentru finanțe, apoi adjunct al comisarului poporului pentru finanțe. A fost președinte al comisiei pentru desființarea impozitului în bani, iar după aceea președinte al Comitetului revoluționar din Siberia vezi și vol. 51, p. 514. — *25, 274.*

D

Danilov, S.S. (1877—1939) — membru de partid din 1904. În 1911—1917 a lucrat în domeniul ziaristicii. După Revoluția din Octombrie a activat în armată; a fost comisar de stat-major, iar din iulie 1921 a făcut parte din Consiliul militar-revoluționar al Armatei muncitorești-țărănești. În anii 1929—1930 a lucrat la Institutul K. Marx și F. Engels. — *216.*

Danișevski, K.H. (1884—1941) — membru de partid din 1900. De la începutul anului 1944 a fost șeful Direcției generale a silviculturii și a deținut și alte funcții în domeniul administrativ și economic (vezi și vol. 20, p. 542—543; vol. 44, p. 628. — *262.*

Datta, Bhupendranat (n. 1880) — sociolog indian, fruntaș al mișcării de eliberare națională din India. La începutul secolului al XX-lea a fost unul dintre liderii organizațiilor revoluționare naționale ilegale din Bengal, redactor al ziarului patriotic „Yugantar", care chema poporul la luptă pentru răsturnarea dominației engleze în India. În august 1921, la invitația Cominternului, a vizitat Rusia Sovietică și i-a predat lui V.I. Lenin tezele sale, cuprinse într-un articol care trata despre problema mișcării naționale de eliberare din India. — *163.*

Dogadov, A.I. (1888—1938) — membru de partid din 1905. A dus muncă de partid la Kazan, Petersburg și Baku. A participat la Conferința a 6-a generală (de la Praga) a P.M.S.D.R. Începînd din 1918 a activat la Kazan, unde a deținut funcția de președinte al Consiliului sindical, iar apoi pe aceea de membru al Consiliului Comisarilor Poporului al Republicii Tătare. În 1921 a fost membru al prezidiului, secretar al Consiliului Central al Sindicatelor, locțiitor de reprezentant, apoi reprezentant al C.C.S. din Rusia în Consiliul Muncii și Apărării. În 1930 a fost ales vicepreședinte al Consiliului Central al Sindicatelor. A făcut parte din biroul Internaționalei sindicale. Începînd din 1931 a lucrat în Comi-

www.dacoromanica.ro

sariatul poporului pentru Inspecția muncitorească-țărănească. La Congresul al XV-lea al partidului a fost ales membru, la Congresul al XVI-lea — membru supleant al Comitetului Central, iar la Congresul al XVII-lea — membru al Comisiei controlului de stat. A făcut parte din C.E.C. al U.R.S.S. — *182*.

Domnenko, E.F. (n. 1896) — începînd din 1913 a făcut parte dintr-o organizație a socialiștilor-revoluționari de dreapta, în 1917 a aderat la P.M.S.D.(b) din Rusia. După Revoluția din Octombre a fost președinte al Comisiei pentru construcții din Dauria (Extremul Orient). În 1921 a fost director al minelor Ridder, iar după aceea a intrat în Armata Roșie. — *211*, *275*, *281*.

Dovgalevski, V.S. (1885—1934) — membru de partid din 1908. În anii 1921—1924 a fost comisar al poporului, iar apoi adjunct al comisarului poporului pentru poștă și telegraf al R.S.F.S.R. (U.R.S.S.) vezi și vol. 44, p. 629). — *19*, *53*, *114*, *183—184*, *247*.

Dreiman, R.A. (1887—1938) — membru de partid din 1905. După revoluția din februarie 1917 a fost membru al Comitetului executiv al Sovietului de deputați ai soldaților din Tomsk. După Revoluția din Octombrie a făcut parte din Armata Roșie, apoi a deținut funcția de comisar al poporului pentru comunicații în guvernul sovietic al Letoniei. În 1920 a făcut parte din consiliul de conducere al trustului „Angarometall", a fost director al minelor Ridder din Altai. În anii 1926—1929 a fost director al Combinatului de topitorie a cuprului din Krasnoiarsk. — *281*, *282*.

Dzerjinski, F.E. (1877—1926) — membru de partid din 1895. După Revoluția din Octombrie a fost președinte al Cekăi, apoi comisar al poporului pentru afacerile interne, iar în 1921 i s-a încredințat și funcția de comisar al poporului pentru căile de comunicație. A fost membru al C.C. al P.C.(b) din Rusia (vezi și vol. 35, p. 534). — *37*, *92*, *108*, *112*.

E

Ejov, I.K. (n. 1885) — membru de partid din 1918. În anii 1918—1924 a fost șeful Direcției centrale a depozitelor din sistemul Consiliului economic superior. Din 1924 a deținut funcții de răspundere în aparatul tehnic-ingineresc și în cel de partid al unor organizații de construcții. — *250—251*, *339—340*.

Elenin, A.A. (1891—1939) — muncitor, membru de partid din 1919. Din 1919 pînă în 1921 a fost președinte al comitetului de întreprindere, iar din 1922 pînă în 1925 director adjunct al Uzinei de construcții de mașini din Kolomna. În anii următori a ocupat funcții de conducere în trustul uzinelor de construcții de mașini și al uzinelor din industria de război. — *393*.

Elizarova, S.S. (n. 1888) — membră de partid din 1920, de specialitate biolog. După Revoluția din Octombrie a desfășurat

www.dacoromanica.ro

activitate tehnică-ştiinţifică şi a deţinut posturi de conducere în industria piscicolă; începînd din 1920 s-a aflat în conducerea unor instituţii ştiinţifice din domeniul pisciculturii. În 1930 a fost numită director adjunct al Institutului de biologie experimentală al Comisariatului poporului pentru ocrotirea sănătăţii. Începînd din 1930 a condus laboratoarele Institutului de chimie „A.N. Bah". — *33*.

Emelianov, N.A. (1871—1958) — membru de partid din 1904. În iulie-august 1917 l-a ascuns la Razliv pe V.I. Lenin, care era urmărit de agenţii guvernului ţarist. Din septembrie 1921 pînă în 1923 a lucrat în cadrul reprezentanţei comerciale a R.S.F.S.R. în Estonia, a condus operaţiile de reparare şi de aprovizionare a vapoarelor sovietice din portul Revel (vezi şi vol. 50, p. 534). — *327*.

Engels, Friedrich (1820—1895). — *237*, *243*.

Enukidze, A.S. (1877—1937) — membru de partid din 1898. Din 1918 pînă în 1922 a deţinut funcţiile de membru al Prezidiului şi secretar al C.E.C. din Rusia (vezi şi vol. 48, p. 447). — *32*, *33*, *41*, *59*, *72*, *110*, *177*, *260*, *355*.

Enukidze, T.T. (Semion) (1877—1937) — membru al P.M.S.D.R din 1899, bolşevic. După Revoluţia din Octombrie a fost director al tipografiilor C.E.C. din Rusia. În 1919 a fost numit director al Monetăriei statului. — *372*.

Ermakov, V.S. (n. 1888) — membru de partid din 1917. În anii 1920—1921 a fost împuternicit al Comitetului special al Consiliului Apărării pentru supravegherea stării de război la căile ferate. Din septembrie 1921 a făcut parte din Comisia extraordinară pentru export de pe lîngă Consiliul Muncii şi Apărării (vezi şi vol. 51, p. 517). — *186*.

F

Ferguson, A.E. — *374*.

Fofanova, M.V. (n. 1883) — participantă la mişcarea revoluţionară. După Revoluţia din Octombrie, pînă în 1921 a lucrat în Comisariatul poporului pentru agricultură, a făcut parte din comisia de (trei) împuterniciţi ai Comitetului executiv central în Crimeea, iar ulterior a fost numită rector al Institutului zootehnic din Moscova. — *68*, *69*.

Fomin, V.V. (1884—1942) — membru de partid din 1910. Din ianuarie 1921 a fost preşedinte al Consiliului superior al transporturilor, apoi adjunct al comisarului poporului pentru căile de comunicaţie (vezi şi vol. 42, p. 539—540). — *238*.

Fotieva, L.A. (n. 1881) — membră de partid din 1904. Din 1918 a lucrat ca secretară a C.C.P. şi C.M.A. şi, totodată, ca secre-

www.dacoromanica.ro

tară a lui V.I. Lenin(vezi şi vol. 44, p. 630). — *11*, *18*, *30—31*, *35*, *49*, *61*, *63*, *129—130*, *139*, *149*, *160*, *222*, *291*.

France, Joseph Irvin (1873—1939) — senator american în anii 1917—1923; în vara anului 1921 a venit în Rusia Sovietică. S-a ocupat de problemele comerţului exterior. — *13*, *14*, *17*, *38—39*.

Fridberg, V.I. (1885—1938) — în anii 1904—1907 a aderat la bolşevici. După revoluţia din februarie 1917 a făcut parte din partidul menşevicilor. După Revoluţia din Octombrie a lucrat în domeniul aprovizionării la Moscova. În 1920 a intrat în P.C.(b) din Rusia. Din 1918 pînă în 1923 a fost membru al colegiului şi şef al secţiei transporturi a Sovietului din Moscova. — *392*.

Frumkin, M.I. (1878—1939) — membru de partid din 1898. Din 1918 pînă în martie 1922 a fost membru al colegiului, apoi adjunct al comisarului poporului pentru aprovizionare (vezi şi vol. 44, p. 630). — *53*, *104—105*, *144*, *231*, *246*, *255*, *270*, *271*, *303*, *372—373*.

G

Gaken. — *393*.

Gennari, Egidio (1876—1942) — unul dintre întemeietorii Partidului Comunist Italian (vezi şi vol. 44, p. 630). — *249*.

Ghelfat. — *390—391*.

Gherbek, G.G. (n. 1890) — în 1921 a deţinut postul de vicepreşedinte al Biroului Consiliului economic superior pentru industria din Ural şi de locţiitor al împuternicitului extraordinar al Consiliului Apărării muncitoreşti-ţărăneşti pentru aprovizionarea armatei şi a flotei. — *235*.

Ghetie, F.A. (1863—1938) — medic, mare specialist în boli interne; director al unor spitale din Moscova; medic primar al spitalului Basman, iar apoi fondator şi medic primar al spitalului Botkin (fost Soldatenkov). După înfiinţarea Direcţiei medico-sanitare a Kremlinului, a fost invitat să lucreze acolo. Din 1919 a fost medicul lui V.I. Lenin. — *19*.

Ghetov, S.A. (1883—1937) — în anii 1918—1923 a fost vicepreşedinte al Comitetului general al cărbunelui şi (din 1920) şef al Direcţiei generale a industriei cărbunelui (vezi şi vol. 50, p. 536—537). — *60*.

Gleasser, M.I. (1890—1951) — membră de partid din 1917. În anii 1917—1924 a lucrat la secretariatul Consiliului Comisarilor Poporului (vezi şi vol. 51, p. 519). — *30*, *35*, *190*, *300*.

Goihbarg, A.G. (1883—1962) — membru de partid din 1919 pînă în 1924. Din octombrie 1920 pînă în 1924 a făcut parte din

www.dacoromanica.ro

colegiul Comisariatului poporului pentru justiţie, a fost membru al Micului C.C.P., iar după aceea vicepreşedinte şi preşedinte al Micului C.C.P. (vezi şi vol. 51, p. 519). — *104, 209, 321—322, 332—333, 381.*

Goldebaev. — *143, 144.*

Goldenberg, I.P. (1873—1922) — social-democrat, după Congresul al II-lea al P.M.S.D.R. a devenit bolşevic, în perioada noului avînt revoluţionar s-a situat pe o poziţie împăciuitoristă, iar în timpul primului război mondial a adoptat o atitudine defensistă; în 1917—1919 a făcut parte din grupul „Novaia Jizn"; în 1920 a fost din nou primit în partid. S-a îndeletnicit cu ziaristica (vezi şi vol. 49, p. 600). — *40.*

Gorbunov, N.P. (1892—1938) — membru de partid din 1917. Din 1920 a fost director al treburilor Consiliului Comisarilor Poporului şi ale Consiliului Muncii şi Apărării, membru al Comisiei de stat a planificării (vezi şi vol. 45, p. 660). — *6, 111, 171, 177, 178—181, 183—184, 185—190, 193—194, 198, 209, 210—211, 212—214, 219—220, 221, 222, 223, 227, 231, 232, 233—234, 235—237, 242, 248—249, 257, 259—261, 262, 268, 269, 271, 272, 273, 274, 284, 302, 303, 306—307, 328, 331, 354, 367, 372.*

Gorbunov, P.P. (n. 1885) — membru de partid din 1918. Din februarie 1921 pînă în februarie 1922 a fost membru al colegiului şi director al treburilor Comisariatului poporului pentru afacerile interne (vezi şi vol. 52, p. 509). — *75, 309.*

Gorki, Maxim (Peşkov, A.M.) (1868—1936). — *5, 116, 124, 228.*

Graftio, G.O. (1869—1949) — inginer şi om de ştiinţă sovietic, specialist în domeniul energeticii. A participat la lucrările Comisiei de stat pentru electrificarea Rusiei (GOELRO). În anii 1921—1927 a deţinut funcţia de inginer-şef la şantierul hidrocentralei de pe Volhov şi apoi la hidrocentrala de pe Svirul inferior (vezi şi vol. 51, p. 520). — *159, 179, 189, 208—209.*

Grecinev-Cernov, A.S. (n. 1881) — inginer mecanic, membru de partid din 1905. În anii 1919—1923 a fost director al uzinei din Sormovo (pînă în vara anului 1921), preşedinte al Direcţiei generale a metalurgiei de pe lîngă Consiliul economic superior şi membru al consiliului de conducere al grupului de uzine pentru construcţia de maşini ale statului. Începînd din 1925 a ocupat funcţii de conducere în Comisariatul poporului pentru comerţul exterior. — *265.*

Gribanova, L.D. (n. 1890) — din 1921 pînă în 1934 a deţinut postul de secretară tehnică la Consiliul Muncii şi Apărării (vezi şi vol. 52, p. 509). — *26—27.*

Grigoriev, G.I. (n. 1894) — lucrător în industria combustibilului. În anii 1917—1920 a ocupat un post de contabil în Donbass.

www.dacoromanica.ro

Din ianuarie 1921 pînă în octombrie 1922 a deţinut funcţia de subşef al Direcţiei generale a industriei cărbunelui. — *52*.

Grinberg, Z.G. (1889—1949) — în anii 1906—1914 a făcut parte din Bund, iar din 1917 pînă în 1922 a fost membru al P.C.(b) din Rusia. După Revoluţia din Octombrie a fost comisar al ziarului „Novaia Rusi", membru al Comitetului de stat pentru instrucţiunea publică, adjunct al comisarului poporului pentru învăţămînt al Uniunii comunelor din Regiunea de nord. Din februarie 1920 a făcut parte din colegiul Comisariatului poporului pentru învăţămînt al R.S.F.S.R., apoi a fost membru al comitetului de conducere al Muzeului de istorie şi director al Muzeului militar. Din 1927 pînă în 1945 a desfăşurat activitate pedagogică şi de cercetări la Universitatea din Moscova şi la Institutul de literatură universală „A.M. Gorki" al Academiei de Ştiinţe al U.R.S.S. — *103*.

Groman, V.G. (n. 1874) — social-democrat, menşevic. În 1920 a fost numit preşedinte al comisiei pentru evaluarea pierderilor pricinuite economiei Rusiei de războiul imperialist şi de războiul civil; din 1921 a făcut parte din Comisia de stat a planificării (vezi şi vol. 12, p. 515). — *212—213*, *345*.

Gubkin, I.M. (1871—1939) — eminent geolog sovietic. Membru de partid din 1921. În anii 1919—1924 a fost preşedinte al Comitetului general pentru exploatarea şisturilor şi a deţinut şi alte funcţii (vezi şi vol. 45, p. 660). — *30*, *275*.

H

Halatov, A.B. (1896—1938) — membru de partid din 1917. În 1921 a fost membru al colegiului Comisariatului poporului pentru aprovizionare al R.S.F.S.R., preşedinte al Comisiei C.C.P. pentru aprovizionarea muncitorilor (vezi şi vol. 41, p. 574—575). — *394*, *397*.

Hammer, Armand — preşedintele Companiei mixte americane de medicamente şi chimicale. În anii 1925—1930 a avut sub conducerea sa o concesiune — obţinută de această companie în U.R.S.S. — pentru producţia şi vînzarea rechizitelor de birou. — *308*, *310*, *314*, *326*, *345*, *349*, *357*, *374—375*.

Hammer, Julius — milionar american. A avut o poziţie amicală faţă de Revoluţia din Octombrie din Rusia. Din 1921 pînă în 1927 a fost preşedinte al consiliului de administraţie al concesiunii „Alamerico" pentru exploatarea minereului de azbest (din Ural). — *308*, *374—375*.

Harding, Warren (1865—1923) — preşedinte al S.U.A. în anii 1921—1923 (vezi şi vol. 42, p. 541). — *154*.

Harrison, Margaret — ziaristă americană. Începînd din 1917, în calitate de corespondentă, a făcut parte din corpul expediţionar

www.dacoromanica.ro

american în Franţa, apoi în Germania. În 1921 a venit la Moscova; se îndeletnicea cu spionajul. — *39*.

Haywood, William (Bill) (1869—1928) — militant al mişcării muncitoreşti din S.U.A. În 1921 a devenit membru al partidului comunist; a trăit în U.R.S.S. (vezi şi vol. 44, p. 632—633). — *160*, *234*, *268*, *301*.

Hegel, Georg Wilhelm Friedrich (1770—1831) — mare filozof german, idealist obiectiv. — *5*.

Heckert, Fritz (1884—1936) — activist de seamă al mişcării muncitoreşti germane şi internaţionale. În 1903 a aderat la aripa stîngă a partidului social-democrat. A participat activ la mişcarea sindicală. În primul război mondial a fost unul dintre întemeietorii „Uniunii Spartacus". A avut un rol însemnat în crearea Partidului Comunist din Germania; începînd din 1919 a făcut parte din Comitetul Central (cu o întrerupere în anii 1924—1925). Din 1921 a fost membru al Biroului Executiv al Internaţionalei sindicale. A participat la congresele III—VI ale Internaţionalei Comuniste şi la toate congresele Internaţionalei sindicale. La Congresul al VI-lea al Internaţionalei Comuniste (1928) a fost ales membru al Comitetului Executiv. — *54*.

Hillman, Sidney (1887—1946) — activist sindical american, originar din Lituania. Din 1907 a trăit în S.U.A.; în 1914 a devenit conducătorul Uniunii centrale a muncitorilor din industria de confecţii din America, apoi a fost ales preşedinte al Uniunii sindicatelor muncitorilor din industria de confecţii pentru bărbaţi. În repetate rînduri a luat atitudine împotriva comuniştilor şi a aripii de stînga a sindicatelor. În 1921 a venit la Moscova, a avut o convorbire cu V.I. Lenin în legătură cu crearea unei corporaţii industriale ruso-americane care să ajute la redresarea economică a Rusiei Sovietice. În 1945 Hillman a participat la înfiinţarea Federaţiei Sindicale Mondiale. — *303—304*.

Hillquit, Moris (1869—1933) — socialist american (vezi şi vol. 44, p. 633). — *405*.

Hinciuk, L.M. (1868—1944) — membru de partid din 1920. Din 1921 pînă în 1926 a fost preşedinte al consiliului de conducere al Uniunii centrale a cooperativelor de consum (vezi şi vol. 44, p. 656). — *86—87*, *117*, *265*, *283*.

Hoover, Herbert Clark (1874—1964) — om politic reacţionar american, mare capitalist. A participat activ la exploatarea prădalnică a industriei miniere din Siberia a Rusiei ţariste, iar după aceea la organizarea intervenţiei antisovietice. Începînd din 1919 a condus aşa-numita Administraţie a ajutorului american (A.R.A.). În anii 1921—1928 a fost ministru al comerţului, iar după aceea — preşedinte al S.U.A. (1928—1933). — *110*, *126*, *127*, *154*.

www.dacoromanica.ro

I

Iakovlev, G.N. (1899—1932) — agronom. În 1921 a absolvit Academia agricolă „K.A. Timireazev". A lucrat ca agronom la sovhozurile din raionul Peatigorsk şi din gubernia Voronej. — *160*.

Iakovlev, N.N. (n. 1870) — inginer de mine. A participat îndeaproape la mişcarea revoluţionară studenţească. Prin anii 1890—1895 a fost, împreună cu N.K. Krupskaia, învăţător la o şcoală serală şi duminicală din Smolensk, iar după aceea la fabrica „Obuhov" din Petersburg. Începînd din 1897 s-a îndeletnicit cu munca ştiinţifică şi pedagogică. A desfăşurat o intensă activitate ştiinţifică şi de cercetare a zăcămintelor minerale din Ural, Donbass, Caucaz şi din alte regiuni. Doctor în geologie şi mineralogie. În 1921 a fost ales membru corespondent al Academiei de Ştiinţe a U.R.S.S. A scris o serie de lucrări în domeniul geologiei, mineralogiei şi paleontologiei. — *160*.

Iakovleva, V.N. (1885—1944) — membră de partid din 1904. Din primăvara anului 1921 pînă în 1922 a fost secretară a Biroului pentru Siberia al C.C. al P.C.(b) din Rusia (vezi şi vol. 45, p. 662). — *387*, *388*.

Ignatiev, A.M. (1879—1936) — membru de partid din 1903. A participat la revoluţia din 1905—1907, a făcut parte din grupul tehnic de luptă de pe lîngă C.C. al P.M.S.D.R. După Revoluţia din Octombrie a făcut parte din Armata Roşie: a fost inspector al apărării antiaeriene a Petrogradului. În anii 1920—1925 a deţinut funcţia de reprezentant comercial al U.R.S.S. în Finlanda. În 1929 a lucrat la reprezentanţa sovietică de la Berlin. În anii următori a desfăşurat activitate ştiinţifică. — *307*, *312*.

Ioffe, A.A. (1883—1927) — membru de partid din 1927. În 1921 a fost numit preşedinte al delegaţiei de pace însărcinate să ducă tratative cu reprezentanţii Poloniei burghezo-moşiereşti. După aceea a fost numit preşedinte al Comisiei C.E.C. din Rusia şi a C.C.P. al R.S.F.S.R. pentru treburile Turkestanului şi al Biroului C.C. al P.C.(b) din Rusia pentru treburile Turkestanului, dar curînd a fost rechemat la Moscova (vezi şi vol. 45, p. 662). — *34*, *74*, *119*, *217—218*.

Ioghihes, Leo — vezi Tyszka, Jan.

Ionov, I.I. (1887—1942) — membru de partid din 1904. Din 1918 pînă în 1926 a fost director al editurii Sovietului din Petrograd, apoi a condus secţia din Petrograd a Editurii de stat (vezi şi vol. 50, p. 541). — *11*.

Ianov (Koighen, F.M.) (1870—1923) — social-democrat, unul dintre liderii Bundului. După Revoluţia din Octombrie a lucrat la reprezentanţa sovietică din Berlin, a devenit membru al P.C.(b) din Rusia (vezi şi vol. 19, p. 590). — *102*.

www.dacoromanica.ro

Iordanski, N.I. (1876—1928) — membru de partid din 1921. În luna noiembrie a aceluiași an a fost numit membru al colegiului Comisariatului poporului pentru învățămînt (vezi și vol. 49, p. 605 . — *315*.

Ipatiev, V.N. (1867—1952) — profesor de chimie, academician. În 1921 a fost membru al prezidiului și șef al secției chimie industrială a Consiliului economic superior. — *143*, *260—261*.

Ivanov. — *282*.

J

Jukov, I.D. (n. 1886) — în 1921 deținea funcția de director al treburilor Consiliului economic regional din Ural. — *266*.

K

Kaisarov, V.D. (1878—1942) — de profesie inginer militar. În 1921 a fost președinte al comisiei științifice speciale pentru întocmirea unui atlas geografic (vezi și vol. 52, p. 513). — *13*, *78*, *192*, *221*.

Kaiurov, V.N. (1876—1936) — membru de partid din 1900. În anii 1921 1922 a fost președinte al Comisiei regionale Siberia pentru curățirea rîndurilor partidului, instituită de Comisia Centrală de Control a P.C.(b) din Rusia (vezi și vol. 36, p. 697). — *165*.

Kaktin, A.M. (1893—1937) — membru de partid din 1916. După Revoluția din Octombrie a ocupat diferite posturi în economie, în armată și în aparatul de partid. În anii 1920—1922 a fost membru al prezidiului și vicepreședinte al Consiliului economic superior al Ucrainei. În 1922 a fost numit redactor responsabil adjunct al ziarului „Ekonomiceskaia Jizn". Din 1926 pînă în 1929 a deținut funcția de subdirector al treburilor Consiliului Comisarilor Poporului și Consiliului Muncii și Apărării. În anii 1931—1934 a fost membru al colegiului Comisariatului poporului pentru Inspecția muncitorească-țărănească al U.R.S.S., conducător al unui grup de irigație a bumbacului. În 1934 a fost numit vicepreședinte al C.C.P. al R.S.S. Tadjice. — *175*.

Kalinin, M.I. (1875 1946) — membru de partid din 1898. Începînd din martie 1919 a deținut funcția de președinte al C.E.C. din Rusia, iar de la Congresul al VIII-lea al P.C.(b) din Rusia a fost membru al Comitetului Central (vezi și vol. 45, p. 662). — *49*, *59*, *132*, *162*, *254*.

Kalmanovici, M.I. (1888 1937) — membru de partid din iulie 1917. În 1921 a deținut postul de președinte al Comitetului pentru aprovizionare din Siberia (vezi și vol. 52, p. 513—514). — *387—388*.

www.dacoromanica.ro

Kamenev (Rozenfeld), L.B. (1883—1936) membru de partid din 1901.

În anii 1918—1926 a deținut funcția de președinte al Sovietului din Moscova. A fost membru al Biroului Politic al Comitetului Central (vezi și vol. 35, p. 537—538; vol. 49, p. 606). — *29, 36, 49, 82, 94, 110, 111, 124, 125, 126, 159, 175, 217, 222, 303, 314, 351, 357, 359—360, 393.*

Kareev, N.L. — agronom, în anii 1920—1921 a lucrat la secția agricolă gubernială din Tula. Din septembrie 1921 până în 1924 a fost director administrativ al sovhozului de pe lîngă centrala electrică raională de la Kașira. — *260.*

Karm, Adolf S. — în 1921 a venit în Rusia Sovietică ca reprezentant al Partidului muncitoresc-socialist din S.U.A. — *160.*

Karpinski, V.A. (1880—1965) — membru de partid din 1898. Din 1918 pînă în 1922 a fost (cu unele întreruperi) redactor al ziarului „Bednota" (vezi și vol. 44, p. 636 . — *57—58.*

Keeley, Royal Anzik (n. 1875) — inginer mecanic american (vezi și vol. 51, p. 525). — *110.*

Kilbom, Karl (n. 1885) — social-democrat suedez; ulterior a devenit membru al Partidului Comunist din Suedia și a fost reprezentantul lui în Comitetul Executiv al Internaționalei Comuniste (vezi și vol. 49, p. 608). — *161.*

Kirsanov, P.N. (1897 1937) — membru de partid din 1905. În anii 1918—1919 a făcut parte din colegiul Comisariatului poporului pentru căile de comunicație, iar din 1919 pînă în 1922 a fost șeful direcției financiare a acestui departament. Începînd din 1922 a deținut diferite funcții economice-administrative în sistemul Comisariatului poporului pentru căile de comunicație. — *233.*

Kiselev, A.S. (1879—1938) — membru de partid din 1898. În anii 1921—1923 a fost președinte al Micului C.C.P., membru supleant al C.C. al P.C.(b) din Rusia (vezi și vol. 48, p. 455). — *103, 137, 200, 211, 226—227, 262, 275—276, 279, 382, 383.*

Kissin, A.A. (1885—1938 — lucrător în comerț. Membru de partid din 1920. În anii 1907—1914 a făcut serviciu la diferite firme comerciale din Germania. După Revoluția din Octombrie s-a întors în Rusia, a lucrat în Centrala cooperativelor de consum ca agent comercial, membru al consiliului de conducere și, apoi, ca vicepreședinte; a ocupat și alte funcții în domeniul economiei. — *171, 194.*

Kișkin, N.M. (1864—1930 — unul dintre liderii partidului cadeților.

În 1921 a făcut parte din Comitetul pentru ajutorarea populației înfometate din Rusia; împreună cu alți membri antisovietici ai

www.dacoromanica.ro

acestei organizații, a încercat să se folosească de ea în scopuri contrarevoluționare (vezi și vol. 36, p. 598—599). — *161—162.*

Klasson, R.E. (1868—1926) — specialist de seamă în domeniul energeticii. După proiectele întocmite de el și sub conducerea lui s-au construit o serie de centrale electrice la Moscova, Petrograd, la exploatările petroliere de la Baku, precum și prima centrală electrică din lume care folosea drept combustibil turba. A fost unul dintre inventatorii metodei hidraulice de extragere a turbei (vezi și vol. 16, p. 640). — *167—169, 187.*

Klișko, N.K. (1880—1937) — membru de partid din 1904. În 1921 a fost secretar al delegației comerciale sovietice la Londra (vezi și vol. 43, p. 504). — *71, 74.*

Knipovici, B.N. (1880—1924) — economist și statistician. Din 1917 pînă în 1921 a lucrat în Comisariatul poporului pentru agricultură (vezi și vol. 48, p. 455). — *191.*

Knipovici, N.M. (1862—1939) — eminent zoolog sovietic și activist pe tărîm social. În 1893 a fost numit conferențiar la Universitatea din Petersburg, dar mai tîrziu a fost exclus din corpul profesoral fiind bănuit de atitudine ostilă regimului țarist. În anii 1911—1930 a fost titularul catedrei de zoologie și biologie generală la Institutul de medicină din acest oraș. În 1927 a fost ales membru corespondent, iar în 1935 membru de onoare al Academiei de Științe a U.R.S.S. și maestru emerit al științei și tehnicii în R.S.F.S.R. A fost întemeietorul școlii ruse de ihtiologie, organizatorul activității de exploatare științifică și cercetare a mărilor din zona europeană a U.R.S.S. A organizat și condus o serie de expediții cu caracter științific în domeniul pescuitului. — *119, 191—192, 355.*

Kolceak, A.V. (1873—1920) — amiral al flotei țariste. În anii 1918—1919 a fost unul dintre principalii conducători ai contrarevoluției ruse. Cu sprijinul Antantei s-a proclamat „cîrmuitor suprem" al Rusiei și a trecut în fruntea dictaturii militare burghezo-moșierești din Ural, Siberia și Extremul Orient (vezi și vol. 44, p. 638). — *203.*

Komarov, N.P. (1886—1937) — membru de partid din 1909. În timpul războiului civil a fost comisar de batalion pe Frontul de est, șef al secției speciale și președinte al Cekăi guberniale din Petrograd. Din 1921 a deținut funcția de secretar al Comitetului executiv gubernial Petrograd. La Congresul al X-lea al partidului a fost ales membru al Comitetului Central. Începînd din 1925 a fost secretar al Biroului din Regiunea de nord-vest al Comitetului Central, președinte al Sovietului din Petrograd și al comitetului executiv gubernial, a făcut parte din prezidiul C.E.S. al U.R.S.S.; din 1931 a deținut postul de comisar al poporului pentru gospodăria comunală în R.S.F.S.R. — *238, 258, 314.*

www.dacoromanica.ro

Kon, F.I. (1864—1941) — membru de partid din 1906. În anii 1919—1922 a fost secretar al P.C.(b) din Ucraina (vezi și vol. 47, p. 392). — *238, 395.*

Kopp, V.L. (1880—1930) — membru de partid din 1917. În mai 1921 a fost numit reprezentant al R.S.F.S.R. în Germania pentru rezolvarea problemelor privind prizonierii de război (vezi și vol. 42, p. 526). — *70.*

Korostelev, A.A. (1887—1937) — membru de partid din 1905. După Revoluția din februarie 1917 a fost ales președinte al Sovietului de deputați ai muncitorilor din orașul Orenburg și al comitetului executiv gubernial; a fost membru al Consiliului militar-revoluționar și șef al secției politice a Armatei din Turkestan. Din mai 1921 pînă în aprilie 1922 a făcut parte din colegiul Comisariatului poporului pentru Inspecția muncitorească-țărănească; a condus Comisia pentru sprijinirea organelor economice. Din 1922 a deținut posturi de conducere în aparatul sindical și în domeniul economic-administrativ. La congresele al XI-lea, al XII-lea și al XV-lea ale partidului a fost ales membru al Comisiei Centrale de Control. — *29, 36, 75—76, 90—91, 94, 111.*

Krasikov, P.A. (1870—1939) — membru de partid din 1892. În 1921 a făcut parte din Micul C.C.P. (vezi și vol. 10, p. 527). — *242, 265, 287, 297—298, 310, 334.*

Krasin, L.B. (1870—1926) — membru de partid din 1890. Din 1921 a fost reprezentant al R.S.F.S.R. în Anglia; a deținut postul de comisar al poporului pentru comerțul exterior (vezi și vol. 48, p. 456). — *7, 14, 26, 28, 34, 43, 70, 74, 75, 77, 85, 88, 91, 108, 113, 131, 157, 165, 169, 225, 293—294, 316, 322, 323, 345.*

Kraus, Friedrich (1858—1936) — medic internist german. Din 1892 — profesor și director de clinică medicală la Berlin. A avut o atitudine amicală față de Rusia Sovietică. — *325.*

Kreibich, Karel (n. 1883) — militant de seamă al mișcării comuniste cehoslovace și internaționale. A participat îndeaproape la crearea Partidului Comunist din Cehoslovacia. A fost delegat la Congresul al III-lea al Internaționalei Comuniste. În anii 1922, 1924 și 1925 a fost membru al Comitetului Executiv al Internaționalei Comuniste. Ulterior a fost redactor al revistei „Internaționala Comunistă". În anii 1950—1952 a fost ambasadorul Republicii Socialiste Cehoslovace la Moscova (vezi și vol. 44, p. 639). — *42, 146.*

Krestinski, N.N. (1883—1938) — membru de partid din 1903. În anii 1918—1921 a fost comisar al poporului pentru finanțe (vezi și vol. 44, p. 639—640). — *180—181, 294, 311, 312, 318—319, 359.*

Krîlenko, N.V. (1885—1938) — membru de partid din 1904. Din 1919 pînă în 1922 a fost președinte al unei comisii a Tribuna-

www.dacoromanica.ro

lului revoluționar suprem de pe lîngă C.E.C. din Rusia (vezi și vol. 35, p. 541). — *393*.

Kriţman, L.N. (1890—1938) — membru de partid din 1918. În 1921 a făcut parte din prezidiul Comisiei de stat a planificării. A fost președinte al Comisiei pentru folosirea resurselor materiale ale R.S.F.S.R. de pe lîngă Consiliul Muncii și Apărării (vezi și vol. 45, p. 665—666). — *321*, *334*, *373*.

Krjijanovskaia-Nevzorova, Z.P. (1870—1948) — membră de partid din 1898. În 1921 a lucrat în Comitetul principal pentru educația politică (vezi și vol. 46, p. 559). — *18*.

Krjijanovski, G.M. (1872—1959) — membru de partid din 1893. În 1920, din însărcinarea lui Lenin, a trecut la conducerea Comisiei pentru electrificarea Rusiei (GOELRO). În anii 1921—1930 a condus Comisia de stat a planificării (vezi și vol. 8, p. 614—615). — *7—11*, *22—23*, *24*, *28*, *30*, *40*, *95—96*, *112—113*, *121*, *123*, *139—143*, *148*, *152*, *153*, *157*, *164*, *193*, *236—237*, *288*, *317*.

Krucinski, M.A. (n. 1894) — din 1920 pînă în martie 1921 a fost șef al Direcției generale a herghelиilor din Comisariatul poporului pentru agricultură, apoi, timp de cîțiva ani, a făcut parte din Armata Roșie. Membru de partid din 1942 (vezi și vol. 52, p. 517—518). — *62*.

Krumin, G.I. (1894—1943) — membru de partid din 1908. Din 1919 pînă în 1929 a fost redactor responsabil al ziarului „Ekonomiceskaia Jizn“ (vezi și vol. 44, p. 640). — *57—58*, *256—257*, *286—287*, *370*.

Krupskaia, N.K. (1869—1939) — tovarășa de luptă și soția lui V.I. Lenin. Membră de partid din 1898. După Revoluția din Octombrie a făcut parte din colegiul Comisariatului poporului pentru învățămînt; începînd din aprilie 1921 a condus Comitetul principal pentru educația politică (vezi și vol. 7, p. 553). — *86*, *110*, *160*.

Kuibișev, V.V. (1888—1935) — membru de partid din 1904. În mai 1921 a fost numit membru al prezidiului Consiliului economic superior și șef al Direcției generale a energiei electrice. La Congresul al X-lea al partidului a fost ales membru supleant al C.C. al P.C.(b) din Rusia (vezi și vol. 44, p. 640). — *182*, *234—235*, *268—269*, *300—301*, *348—350*.

Kun, Béla (1886—1939) — unul dintre întemeietorii și conducătorii Partidului Comunist din Ungaria. În 1919 a fost conducătorul guvernului sovietic al Ungariei. După prăbușirea Puterii sovietice în Ungaria a emigrat în Austria, iar de acolo în Rusia. În 1921 a desfășurat activitate de partid în Ural, a fost membru al Prezidiului C.E.C. din Rusia, împuternicit al C.C. al P.C.(b) din Rusia în C.C. al U.T.C. din Rusia, membru al Prezidiului

www.dacoromanica.ro

Comitetului Executiv al Internaţionalei Comuniste (vezi şi vol. 41, p. 580—581). — *50*, *136*, *309*.

Kurski, D.I. (1874—1932) — membru de partid din 1904. Din 1918 pînă în 1928 a fost ministru al justiţiei; în 1921 a făcut parte din Prezidiul C.E.C. din Rusia (vezi şi vol. 45, p. 666). — *129*, *178*, *189—190*, *209*, *226*, *229*, *265*, *300*, *310*, *342—343*, *350—352*, *356*, *373*.

Kuskova, E.D. (1869—1958) — publicistă burgheză, militantă pe tărîm social. A participat la mişcarea cooperatistă. În 1921 a făcut parte din Comitetul pentru ajutorarea populaţiei înfometate din Rusia; împreună cu alţi membri ai acestei asociaţii, adversari ai regimului sovietic, a încercat să se folosească de ea în scopuri contrarevoluţionare. În 1922 a fost expulzată; în străinătate ea a devenit o militantă activă a emigraţiei albe (vezi şi vol. 6, p. 553). — *28*, *160*, *161*, *162*.

Kuşner, B.A. (1888—1937) — ziarist şi scriitor. Membru de partid din 1917. Concomitent cu activitatea publicistică, în anii 1920—1921 a lucrat la trustul electric al Consiliului economic superior, ca vicepreşedinte al unei secţii; în anii următori a ocupat posturi de conducere în sistemul Comisariatului poporului pentru comerţul interior şi pentru comerţul exterior. — *236*.

L

Laciughin. — *5*.

Lalaianţ, I.H. (1870—1933) — militant activ al mişcării social-democrate din Rusia; după Congresul al II-lea al P.M.S.D.R. a devenit bolşevic, agent al C.C. al partidului în Rusia. La sfîrşitul anului 1913 a fost deportat pe viaţă în Siberia Orientală; pînă în 1922 a stat de o parte de viaţa politică (vezi şi vol. 46, p. 561). — *203*, *330*.

Lapinski, P.L. (Levinson, I., Mihalski) (1879—1937) — comunist polonez, din 1919 a devenit membru al P.C.(b) din Rusia; economist şi publicist.

Din 1920 pînă în 1928 a fost funcţionar la reprezentanţa extraordinară a R.S.F.S.R. (U.R.S.S.) în Germania (vezi şi vol. 41, p. 582). — *11*, *145*, *192*, *345*.

Larin, I. (Lurie, M.A.) (1882—1932) — membru de partid din august 1917.

În anii 1920—1921 a fost vicepreşedinte al Consiliului superior al transporturilor, membru al Comisiei de stat a planificării (din mai 1921) şi apoi (din noiembrie 1921) membru al prezidiului acestei instituţii (vezi şi vol. 12, p. 522; vol. 35, p. 542). — *8*.

Larkin, James (1878—1947) fruntaş al mişcării muncitoreşti irlandeze. În anii 1914—1923 s-a aflat în S.U.A., unde a fost

www.dacoromanica.ro

supus la măsuri represive pentru activitatea sa revoluționară. — *374*.

Latzko, Andreas (n. 1876) — scriitor austriac, autorul unor scrieri îndreptate împotriva războiului imperialist. — *353*.

Laţiş, M.I. (Sudrabs, I.F.) (1888—1938) — membru de partid din 1905. În 1921 a fost membru al colegiului, iar apoi președinte al Direcției generale a exploatării salinelor (vezi și vol. 37, p. 667). — *260*.

Lavrentieva. — *171*.

Lejava, A.M. (1870—1937) — membru de partid din 1904. Din 1920 pînă în 1925 a fost adjunct al comisarului poporului pentru comerțul exterior (vezi și vol. 45, p. 667). — *7*, *23*, *25*, *139*.

Lengnik, F.V. (1873—1936) — membru de partid din 1898. Din 1921 a făcut parte din colegiul Comisariatului poporului pentru comerțul exterior (vezi și vol. 10, p. 530—531). — *327*.

Lenin (Ulianov), V.I. (1870—1924).— *2*, *4*, *5*, *16*, *19*, *22*, *26*, *30*, *31*, *35*, *41*, *54*, *96*, *97*, *100*, *108*, *113*, *130*, *131*, *136*, *150*, *162*, *163*, *192*, *198—199*, *201*, *221*, *222*, *235—236*, *237*, *238*, *297*, *299*, *327*, *364*, *374—375*, *380—381*, *382*, *394*, *395*.

Lepeşinskaia, N.S. (1890—1923) — lucrătoare la secretariatul lui V.I. Lenin (din 1918 pînă în 1923). — *199*.

Lepse, I.I. (1889—1929) — membru de partid din 1904. În anii 1921—1929 a fost secretar al Consiliului sindical din Petrograd, apoi președinte al C.C. al sindicatului muncitorilor metalurgiști, membru al prezidiului C.C.S. din Uniunea Sovietică și al Biroului executiv al Internaționalei sindicale. La congresele al XI-lea și al XII-lea ale P.C.(b) din Rusia a fost ales membru supleant, iar la congresele al XIII-lea, al XIV-lea și al XV-lea — membru al Comitetului Central. — *201*.

Levi, Paul (1883—1930) — social-democrat german. În aprilie 1921 a fost exclus din Partidul Comunist din Germania pentru încălcare grosolană a disciplinei de partid. După aceea s-a reîntors în partidul social-democrat (vezi și vol. 31, p. 611). — *83*.

Levin, L.G. (1870—1938) — medic internist. În anii 1896—1897 a lucrat ca medic la clinicile din Berlin și Paris, iar din 1897 în Rusia. Din 1907 pînă în 1919 a fost medic la întreprinderi, iar apoi — medic șef de secție la spitalul de tratament și clasare al Comisariatului poporului pentru ocrotirea sănătății. Din aprilie 1920 a lucrat ca medic șef de secție și apoi ca șef al clinicii de boli interne de la spitalul Kremlinului. — *50*.

Lidia Aleksandrovna — vezi Fotieva, L.A.

Lihacev, V.M. (1882—1924) — membru al P.M.S.D.R. din 1902, bolșevic. După revoluția din februarie 1917 a deținut postul

www.dacoromanica.ro

de secretar al Comitetului organizației de partid din Moscova. După Revoluția din Octombrie a fost șeful serviciului administrativ al Sovietului din Moscova, apoi șef al sectorului întreprinderi al gospodăriei comunale.
În anii 1921—1922 a fost președintele Consiliului economic din Moscova. Din 1923 a condus secția agitație și propagandă a Comitetului organizației de partid din Moscova. — *379—380.*

Litkens, E.A. (1888—1922) — membru de partid din 1919. Din ianuarie 1921 — locțiitor al comisarului poporului pentru învățămînt al R.S.F.S.R. (vezi și vol. 44, p. 644). — *103, 108, 116, 190, 206, 216, 315.*

Litvinov, M.M. (1876—1951) — membru de partid din 1898. În 1921 a fost numit locțiitor al comisarului poporului pentru afacerile externe (vezi și vol. 8, p. 621). — *13, 32, 73, 127, 165, 226, 294, 307—308, 345, 356, 357, 362, 374.*

Lobacev, I.S. (1879—1933) — membru de partid din 1917. Din 1920 a făcut parte din colegiul Comisariatului poporului pentru aprovizionare al R.S.F.S.R. Din februarie 1922 a fost comisar al poporului pentru aprovizionare al Ucrainei (vezi și vol. 51, p. 532). — *20, 55, 145.*

Lomonosov, I.V. (n. 1876) — specialist în domeniul transporturilor feroviare, profesor; în anii 1920—1921 s-a aflat în fruntea unei misiuni feroviare însărcinate cu urmărirea îndeplinirii comenzilor de locomotive, material rulant și alt utilaj tehnic în Suedia și Germania (vezi și vol. 51, p. 533). — *220, 355, 358, 359, 362.*

Lowrie. — 204.

Lozovski (Dridzo), S.A. (1878—1952) — membru de partid din 1901. În anii 1921—1937 a fost secretar general al Internaționalei sindicale (vezi și vol. 48, p. 460—461). — *55, 84.*

Lunacearski, A.V. (1875—1933) — a intrat în mișcarea revoluționară la începutul ultimului deceniu al secolului trecut.
După Revoluția din Octombrie, pînă în 1929, a fost comisar al poporului pentru învățămînt al R.S.F.S.R. (vezi și vol. 48, p. 461). — *74, 103—104, 139, 163, 206—207, 216, 368.*

Lutovinov, I.H. (1887—1924) — membru de partid din 1904. În 1921 a fost numit locțiitor al reprezentantului comercial al R.S.F.S.R. în Germania (vezi și vol. 40, p. 458). — *34, 130.*

Luxemburg, Rosa (1871—1919) — militantă de seamă a mișcării muncitorești poloneze și germane; a fost unul din liderii aripii de stînga a Internaționalei a II-a. A participat la Congresul de constituire al Partidului Comunist din Germania, unde a avut un rol conducător. În ianuarie 1919 a fost arestată și a fost asasinată în mod bestial de contrarevoluționari (vezi și vol. 19, p. 601). — *84.*

www.dacoromanica.ro

M

Mahonin, I.I. — *123*

Maiakovski, V.V. (1893—1930 — poet sovietic. — *195*, *287*.

Malzahn, Heinrich (n. 1884) — social-democrat german, ulterior comunist. În 1921 a participat la Congresul al III-lea al Comin-ternului, ca delegat al C.C. al Partidului Comunist Unificat din Germania, și la Congresul I al Internaționalei sindicale, ca delegat al Consiliului Central al Sindicatelor din Germania. În același an a fost exclus din P.C.G. ca centrist. — *54*.

Martens, L.K. 1875—1948 — membru de partid din 1893. Din 1921 a fost membru al prezidiului Consiliului economic superior și șef al Direcției generale a metalurgiei (vezi și vol. 44, p. 646—647). — *38*, *99—100*, *105*, *252*, *266—268*, *307—308*, *314*, *326*, *345*, *379*, *387*.

Marx, Karl 1818—188 . — *97*, *243*.

Maslov, S.L. (n. 1873) — socialist-revoluționar de dreapta. După Revoluția din Octombrie a lucrat în diverse organizații economice și instituții științifice (vezi și vol. 37, p. 690). — *118*, *131*.

Measkov, K.G. (1881—1958 — membru de partid din 1912. După Revoluția din Octombrie a fost comisar pentru aprovizionare la Samara, apoi a deținut funcția de director al Băncii agricole ruse, a fost membru al prezidiului Academiei unionale de științe agricole „V.I. Lenin", al Comisiei de stat a planificării și a făcut parte din aparatul C.C. al P.C.U.S. — *224*.

Measnikov, G.I. (1889—1946) — membru de partid din 1906. În 1921 a deținut funcții în aparatul de partid în gubernia Perm, iar apoi la Petrograd (vezi și vol. 44, p. 647). — *96*, *131—132*.

Mehonoșin, K.A. (1889—1938) — membru de partid din 1913. În 1921 a făcut parte din colegiul Direcției generale a industriei piscicole (vezi și vol. 50, p. 556). — *15*.

Meisner, V.I. (1879—1938) — specialist în domeniul pisciculturii. După Revoluția din Octombrie a deținut postul de subșef al secției de pescuit și de cercetări științifice din Comitetul pentru agricultură. Din iulie 1920 a fost subșef, apoi șef al Direcției generale a industriei piscicole. Din 1923 a lucrat la Comisia de stat a planificării a U.R.S.S. în calitate de consultant în problemele pisciculturii. În 1934 a fost numit director al Institutului de piscicultură. — *109*, *110*, *288*.

Melniceanski, G.N. (1886—1937) — membru de partid din 1902. În anii 1918—1924 a fost președinte al Consiliului sindical gubernial Moscova și membru al prezidiului Consiliului Central al Sindicatelor (vezi și vol. 50, p. 557). — *195*.

www.dacoromanica.ro

Menjinski, V.R. (1874—1934) — membru de partid din 1902. Începînd din 1919 a făcut parte din colegiul Cekăi (vezi şi vol. 23, p. 583). — *15.*

Menşikov. — *397—398.*

Meşcereakov, N.L. (1865—1942) — membru de partid din 1901. În anii 1920—1924 a fost preşedinte al colegiului redacţional al ziarului „Pravda" (1918—1922) (vezi şi vol. 8, p. 625; vol. 44, p. 648). — *71, 72.*

Mihailov (Elinson), L.M. (Glagolev, L.) (1872—1928) — membru de partid din 1900. În 1921 a fost numit şef al secţiei gospodărie comunală a Comitetului executiv gubernial din Petrograd (vezi şi vol. 52, p. 523—524). — *254.*

Mihailov, V.M. (1894—1937) — membru de partid din 1915. Între congresele al X-lea şi al XI-lea ale partidului a fost secretar al Comitetului Central (vezi şi vol. 44, p. 648). — *322—323, 333, 339, 352, 362.*

Mihalski — *vezi* Lapinski, P.L.

Mihels, V.A. (1892—1940) — membru de partid din 1918, ziarist. După Revoluţia din Octombrie a făcut parte din Armata Roşie (activist politic, corespondent al agenţiei ROSTA). Din februarie 1921 pînă în 1925 a condus rubrica de informaţii a ziarului „Izvestiia". În anii următori a deţinut diferite funcţii în publicistică, economie şi diplomaţie. — *226.*

Miliutin, V.P. (1884—1938) — membru de partid din 1910. În anii 1918—1921 a fost vicepreşedinte al Consiliului economic superior. La Congresul al X-lea al P.C.(b) din Rusia a fost ales membru supleant al C.C. al P.C.(b) din Rusia (vezi şi vol. 44, p. 648—649). — *238.*

Miroşnikov, I.I. (1894—1939) — membru de partid din 1917. A participat la războiul civil. Din 1921 pînă în 1937 a fost subşef, apoi şef al Direcţiei treburilor Consiliului Comisarilor Poporului şi Consiliului Muncii şi Apărării. — *236.*

Mitchell, B.O. — administrator general al concesiunii „Alamerico" în Rusia Sovietică. — *358.*

Moiseev, E.I. (n. 1885) — inginer, specialist în domeniul electrotehnicii. Din 1921 — şeful biroului principal de normare tehnică din secţia electrotehnică a Consiliului economic gubernial din Petrograd. — *200.*

Molotov (Skreabin), V.M. (n. 1890) — a intrat în partid în 1906. După Congresul al X-lea a fost membru şi secretar al P.C.(b) din Rusia, membru supleant şi apoi membru al Biroului Politic (vezi şi vol. 52, p. 524). — *4, 15—16, 19, 20, 24, 31, 32—33, 63, 64, 68, 73—74, 87, 88, 103, 126—127, 159, 166—167, 171, 175, 198—199, 206—207, 258, 262, 267, 293, 299, 309, 333, 335.*

www.dacoromanica.ro

Morozov, *N.A.* (1854—1946) — narodnic. Pentru participare activă la mişcarea revoluţionară în 1882 a fost condamnat la deportare pe viaţă, care i-a fost comutată în detenţiune în fortăreţele Petropavlovsk şi Schlüsselburg, unde a stat 21 de ani. Ulterior a desfăşurat activitate ştiinţifică pedagogică la instituţiile de învăţământ superior din Petrograd. După Revoluţia din Octombrie a fost numit director al Institutului de ştiinţe naturale. În 1932 a fost ales preşedinte de onoare al Academiei de Ştiinţe a U.R.S.S. A scris o serie de lucrări ştiinţifice, îndeosebi în domeniul chimiei şi astronomiei. — *139*.

Müller, *Richard* (n. 1880) — social-democrat german; a făcut parte din Partidul social-democrat independent din Germania, apoi a aderat la Partidul Comunist Unificat din Germania. A participat îndeaproape la revoluţia din noiembrie 1918 în Germania. În 1921 a venit în Rusia Sovietică, unde a participat la Congresul I al Internaţionalei sindicale ca delegat al sindicatului muncitorilor metalurgişti. — *54*.

Muralov, *N.I.* (1877—1937) — membru de partid din 1903. Din august 1920 a făcut parte din colegiul Comisariatului poporului pentru agricultură, iar în 1921 a fost numit comandant al circumscripţiei militare Moscova (vezi şi vol. 50, p. 547—548). — *259*.

Muzicenko, *M.F.* (n. 1883) — membru de partid din 1921, de profesiune croitor. În 1913 s-a stabilit în America, unde a lucrat în fabricile de confecţii. După întoarcerea în ţară din iunie 1921 a condus fabrica de confecţii din Moscova. În anii 1922—1927 a deţinut posturi de conducere în sistemul întreprinderilor de confecţii din Moscova. — *380*.

N

Nadejda Konstantinovna — *vezi* Krupskaia, N.K.

Nansen, *Fridtjof* (1861—1930) — eminent om de ştiinţă norvegian, cunoscut militant pe tărîm social. În 1921 a organizat o comisie internaţională pentru ajutorarea populaţiei înfometate (vezi şi vol. 39, p. 580). — *24*, *161—162*, *205*.

Narimanov, *Nariman Kerbalai Nadjaf-ogli* (1871—1925) — om de stat sovietic. În 1921 a deţinut postul de preşedinte al Consiliului Comisarilor Poporului din Azerbaidjan (vezi şi vol. 51, p. 538). — *247*.

Naţarenus, *S.P.* (1883—1938) — membru de partid din 1904. În 1921 a fost reprezentant al R.S.F.S.R. în Turcia (vezi şi vol. 50, p. 559). — *91*.

Nazvanov, *M.K.* (1872—1934) — inginer tehnolog în domeniul industriei zahărului. În anii 1919—1921 a deţinut funcţia de

www.dacoromanica.ro

consultant în secţia producţie a Consiliului economic superior, apoi în aceea a Comisiei de stat a planificării. Din 1922 a lucrat în Comisariatul poporului pentru comerţul exterior, ca director al societăţii „Severoles"; în 1926 a îndeplinit funcţia de consultant al reprezentanţei comerciale a U.R.S.S. în Germania, iar apoi pe aceea de şef de secţie. În 1930 a lucrat la Comitetul unional pentru standardizare de pe lîngă Consiliul Muncii şi Apărării. — *150*, *293—294*.

Neopihanov, *A.A.* (n. 1884) — inginer economist. În anii 1919—1921 a fost vicepreşedinte al C.C. al sindicatului muncitorilor de la transporturile feroviare, iar mai tîrziu a făcut parte din prezidiul Comisiei de stat a planificării. — *9*.

Nepreahin, *M.G.* (n. 1887) — membru de partid din 1918. În anii 1919—1921 a deţinut funcţia de comisar pentru aprovizionare în Astrahan. În anii 1921—1922 a fost preşedinte al Consiliului gubernial al cooperaţiei, şef al secţiei transporturi din Direcţia generală a industriei piscicole. În 1922 a fost numit şef al Direcţiei pescăriilor statului. — *65*, *92*.

Nevski, *V.I.* (1876—1937) — membru de partid din 1898 În 1921 a făcut parte din colegiul Comisariatului poporului pentru învăţămînt (vezi şi vol. 48, p. 466). — *315*.

Nikolaev, *A.M.* (1887—1938) — membru de partid din 1904. Din 1918 pînă în 1924 a fost membru al colegiului Comisariatului poporului pentru poştă şi telegraf şi preşedinte al Consiliului radiodifuziunii (vezi şi vol. 51, p. 538). — *206*.

Noghin, *V.P.* (1878—1924) — membru de partid din 1898. În 1921 a fost membru al Biroului pentru problemele internaţionale al Internaţionalei sindicale, a făcut parte din prezidiul Consiliului economic superior şi din Comisia C.E.C. din Rusia pentru treburile Turkestanului, a deţinut funcţia de şef al Direcţiei generale a bumbacului (vezi şi vol. 19, p. 606—607; vol. 37, p. 692). — *303*, *309*.

Noulens, *Joseph* (1864—1939) — om politic şi diplomat francez (vezi şi vol. 44, p. 650). — *178*, *205*.

Noviţki, *A.A.* (n. 1894) — lucrător în finanţe. Membru de partid din 1918. Din 1921 a fost şef al Direcţiei generale a bugetului în R.S.F.S.R., secretar al comisiei valutare a aurului, membru al Micului C.C.P., reprezentant al Comisariatului poporului pentru finanţe în Ucraina şi membru al C.C.P. al Ucrainei, iar apoi membru al C.E.C. din Ucraina. Din 1922 a fost şef al Direcţiei controlului financiar în Comisariatul poporului pentru finanţe al U.R.S.S. — *337—339*.

www.dacoromanica.ro

O

Oborin, V.P. (1887—1939) — membru de partid din 1904. După Revoluţia din Octombrie a lucrat în aparatul de partid şi sindical din Petrograd. În 1921 a fost secretar al colegiului secţiei electrotehnice a Consiliului economic din Petrograd, iar în luna septembrie a aceluiaşi an a lucrat la agenţia ROSTA, în Moscova. — *199—200*, *201*.

Ordjonikidze, G.K. (Sergo) (1886—1937) — membru de partid din 1903. În anii 1921—1926 a fost preşedinte al Biroului C.C. al P.C.(b) din Rusia pentru treburile Caucazului, iar după aceea prim-secretar al Comitetului regional de partid din Caucaz. La Congresul al X-lea al P.C.(b) din Rusia a fost ales membru al Comitetului Central (vezi şi vol. 48, p. 467). — *5*, *12*, *41*, *44—47*, *77*, *242—243*, *246*, *256*, *273*, *278*, *314*.

Osadcii, P.S. (1866—1943) — specialist de seamă în domeniul electrotehnicii. Din martie 1921 pînă în 1930 a deţinut funcţia de vicepreşedinte al Comisiei de stat a planificării a R.S.F.S.R.; s-a ocupat de problemele comerţului exterior (vezi şi vol. 44, p. 651). — *8*.

Osinski, N. (Obolenski, V.V.) (1887—1938) — membru de partid din 1907. În anii 1921—1923 a fost adjunct al comisarului poporului pentru agricultură (vezi şi vol. 44, p. 651). — *69*, *130*, *224*, *254*, *317*, *328*, *333*, *343*.

Ostreakov, P.A. (1887—1952) — inginer şi om de ştiinţă, specialist în radiotehnică. În anii 1918—1927 a lucrat la laboratorul de radio de la Nijni Novgorod; în 1921, sub conducerea lui a fost începută construcţia staţiei de radiodifuziune din Moscova (vezi şi vol. 52, p. 527). — *183*.

P

Pavlov, I. — *vezi* Berzin, I.A.

Peatakov, G.L. (1890—1937) — membru de partid din 1910. În anii 1920—1921 a fost şeful Direcţiei generale a industriei carbonifere din Donbass (vezi şi vol. 35, p. 534). — *19*, *52*, *100*, *155*, *156*.

Peatigorski, I.V. (n. 1888) — lucrător în comerţul exterior sovietic. După Revoluţia din Octombrie a fost şeful direcţiei treburilor Consiliului economic superior (1918), împuternicit al Comisariatului poporului pentru comerţul exterior la Petrograd, în Turkestan şi apoi la Arhanghelsk. Din iulie pînă în noiembrie 1921 a fost şeful direcţiei exportului din Comisariatul poporului pentru comerţul exterior şi membru al comisiei extraordinare pentru export de pe lîngă Consiliul Muncii şi Apărării. În anii 1922—

www.dacoromanica.ro

1929 a ocupat, de asemenea, posturi de conducere în aparatul Comisariatului poporului pentru comerțul exterior. — *186*.

Pestun, E.G. (1889—1939) — membru de partid din 1918. După Revoluția din Octombrie a lucrat în aparatul administrativ al aprovizionării. În anii 1921—1922 a fost împuternicit al C.C. al P.C.(b) din Rusia în Bașkiria. Din 1922 a ocupat posturi de conducere în aparatul de stat și în economie în gubernia Rostov, în Republica Autonomă Sovietică Socialistă Iacută, în ținutul Volgăi de mijloc etc. — *190*.

Peșkov, M.A. (1897—1934) — membru de partid din martie 1917, fiul lui Maxim Gorki. Din martie 1921 a fost curier diplomatic al Comisariatului poporului pentru afacerile externe al R.S.F.S.R. (vezi și vol. 52, p. 528). — *227*.

Peters, I.H. (1886—1938) — membru de partid din 1904. Din 1920 a fost membru al Biroului C.C. al P.C.(b) din Rusia pentru treburile Turkestanului, apoi a făcut parte din colegiile G.P.U., din Comisia Centrală de Control de pe lîngă Comisariatul poporului pentru Inspecția muncitorească-țărănească, din Comisia controlului de partid de pe lîngă C.C. al P.C.(b) din Rusia (vezi și vol. 50, p. 563) . — *218*.

Peterson, R.A. (1897—1940) — membru de partid din 1919. A participat la războiul civil. Din 1920 pînă în 1935 a fost comandant al Kremlinului, apoi (pînă în 1937) ajutor de comandant al unităților din districtul militar Kiev. — *27*.

Podiakonov, S.A. (n. 1871) — inginer de mine. În anii 1921—1923 a fost expert consultant al Comisiei de stat a planificării, șef al secției miniere a Consiliului economic superior. Din 1923 pînă în 1925 a deținut postul de director al industriei miniere în Direcția generală a combustibilului de pe lîngă Consiliul economic superior. — *148*.

Pokrovski, M.N. (1868—1932) — membru de partid din 1905. În 1918 a fost numit adjunct al comisarului poporului pentru învățămînt al R.S.F.S.R. (vezi și vol. 34, p. 572—573). — *98*, *104*, *149*, *283—284*.

Polonkin. — *245*.

Polonski, S.M. (1873—1934) — medic internist și balneolog, profesor. Din 1920 pînă în 1933 a fost director al Institutului de fizioterapie, director și conducător științific al clinicii de cardiologie „V.I. Lenin", consultant la stațiunea balneară Kislovodsk. — *48*.

Ponomarenko, T.M. (n. 1888) — membru de partid din 1919. Din 1917 a lucrat în sistemul Comisariatului poporului pentru aprovizionare; din iunie 1921 a deținut funcțiile de adjunct al comisarului poporului pentru aprovizionare al Kirghiziei, împuternicit extraordinar al C.E.C. din Rusia pentru Republica Kirghiză

www.dacoromanica.ro

în regiunile Akmolinsk și Semipalatinsk. În anii 1924—1930 a ocupat posturi de conducere în Comisariatul poporului pentru comerțul exterior. — *170*, *272*.

Popov, *P.I.* (1872—1950) — statistician. Din 1918 a condus Direcția centrală de statistică. Membru de partid din 1924 (vezi și vol. 42, p. 559). — *9*, *79—82*, *139—142*, *150—151*, *153*.

Poteaev, *A.I.* (n. 1888) — membru de partid din 1917 pînă în 1923. În anii 1920—1921 a făcut parte din colegiul Comisariatului pentru aprovizionare; a fost șeful Direcției generale a industriei piscicole (vezi și vol. 51, p. 541). — *15*, *33*, *65—66*, *68*, *78*, *92*, *109*, *288—289*.

Pravdin, *A.G.* (1879—1943) — membru de partid din 1899. După Revoluția din Octombrie pînă în 1923 a fost adjunct al Comisariatului poporului pentru afacerile interne (vezi și vol. 50, p. 565). — *218*.

Predtecenski, *S.A* (1884—1931) — inginer termotehnician. Din 1919 a fost membru al colegiului Direcției generale a exploatării șisturilor și (din luna iulie a aceluiași an) șef al șantierelor de extracție a șisturilor din regiunea Volgăi de mijloc. Ulterior a deținut postul de director adjunct al Institutului termotehnic. — *241—242*, *279*.

Preobrajenski, *E.A.* (1886—1937) — membru de partid din 1903. Din martie 1921 a fost membru al colegiului Comisariatului poporului pentru finanțe, apoi președinte al Direcției generale a învățămîntului profesional din Comisariatul poporului pentru învățămînt (vezi și vol. 41, p. 596; vol. 52, p. 529). — *138*, *270*, *277—278*, *318—319*, *361*, *371—372*.

Preobrajenski, *N.F.* (1886—1952) — membru de partid din 1904. După Revoluția din Octombrie a fost ales membru al Sovietului din Moscova, a fost președinte al comisiei speciale a Consiliului militar-revoluționar al republicii pentru organizarea și aprovizionarea Armatei Roșii, membru al Consiliului militar-revoluționar al Armatei a 14-a. Începînd din 1920 a activat în Siberia ca șef al secției pentru munca la țară de pe lîngă Biroul P.C.(b) din Rusia pentru treburile Siberiei, a fost președinte al secției din Siberia a GOELRO-ului etc. — *121*.

Prigarin, *A.V.* (1887—1943) — lucrător în comerț. Din 1906 pînă în 1912 a fost membru al Partidului socialist-revoluționar, iar în 1920 a intrat în P.C.(b) din Rusia. În 1921 a fost împuternicit al Comisariatului poporului pentru aprovizionare al R.S.F.S.R. în Extremul Orient, iar din 1922 a deținut funcții de răspundere într-o serie de instituții și organizații comerciale și de aprovizionare ale R.S.F.S.R. — *212*.

Prokopovici, *S.N.* (1871—1955) — economist și publicist burghez. În 1921 a făcut parte din Comitetul pentru ajutorarea popu-

www.dacoromanica.ro

laţiei înfometate din Rusia; împreună cu alţi membri ai acestei organizaţii a încercat s-o folosească în scopuri contrarevoluţionare. În 1922 a fost expulzat pentru activitate antisovietică (vezi şi vol. 6, p. 563). — *161—162*.

R

Radek, K.B. (1885—1939) — membru de partid din 1917. În anii 1920—1921 a fost preşedinte al Direcţiei centrale a industriei cărbunelui din Donbass (vezi şi vol. 35, p. 552). — *11*, *101*, *128*, *133—136*, *160*, *192*, *221*, *244*, *249*.

Radcenko, I.I. (1874—1942) — membru de partid din 1898. În anii 1921—1922 a făcut parte din colegiul Comisariatului poporului pentru comerţul exterior (vezi şi vol. 44, p. 655). — *168*, *169*, *225*, *230*, *246*, *272—273*, *294*, *327*, *340—341*, *356*, *357*, *358*, *359*, *362*, *363*, *364*, *367*.

Rahimbaev, A.R. (1896—1939) — membru de partid din 1919. Din septembrie 1920 pînă în 1923 a fost secretar al C.C. al P.C.(b) din Turkestan; în martie 1921 a fost numit membru al colegiului Comisariatului poporului pentru problemele naţionalităţilor. De la sfîrşitul anului 1923 a deţinut funcţiile de secretar al C.C. al P.C.(b) din Uzbekistan, preşedinte al consiliului de conducere al Direcţiei generale a editurilor, membru al colegiului Comisariatului poporului pentru învăţămînt al R.S.F.S.R. În anii 1933—1937 a ocupat postul de preşedinte al Consiliului Comisarilor Poporului din R.S.S. Tadjică. — *299*.

Rai, Lala Ladjpat (1865—1928) — publicist indian, de profesiune avocat. A fost unul dintre liderii mişcării de eliberare naţională, îndreptată împotriva imperialismului. Din 1885 a participat îndeaproape la activitatea Congresului naţional, cea mai mare organizaţie burgheză de eliberare naţională a Indiei; la începutul secolului al XX-lea a fost unul dintre conducătorii grupării radicale (a „extremiştilor") a acestui partid. În deceniul al treilea a participat la mişcarea sindicală care luase naştere în această ţară. A avut de suferit de pe urma măsurilor de represiune luate de autorităţile engleze. — *405*.

Racovski, C.G. (1873—1941) — militant al mişcării muncitoreşti din România şi al celei internaţionale, de origine bulgar. A aderat din tinereţe la mişcarea socialistă. A participat la Congresul de la Stuttgart al Internaţionalei a II-a (1907) ca membru al delegaţiei socialiştilor români. Împreună cu alţi conducători ai mişcării muncitoreşti din România a participat la editarea seriei a doua a ziarului „România muncitoare". A avut o bogată activitate publicistică în presa socialistă din România, a scris numeroase studii şi eseuri cu caracter politic. După reorganizarea, în 1910, a Partidului social-democrat din România, a fost ales membru al Comitetului executiv al acestuia. În 1915 a reprezentat Partidul

www.dacoromanica.ro

social-democrat din România la Conferința internațională de la Zimmerwald. Prigonit de organele represive, Racovski a plecat în 1917 în Rusia, unde a avut munci de răspundere pe linie de partid și de stat. A murit în U.R.S.S. — *4, 80, 280, 317, 335, 396.*

Rákosi, Matyas (n. 1892) — membru, din 1918, al Partidului comunist din Ungaria. Din 1921 pînă în 1924 a fost secretar al Comitetului Executiv al Internaționalei Comuniste. — *160, 244.*

Ramzin, L.K. (1887—1948) — eminent specialist în domeniul termotehnicii. În 1920 a fost numit profesor la Școala tehnică superioară din Moscova. În 1921 a fost membru al Comisiei de stat a planificării (vezi și vol. 44, p. 655). — *9, 236, 297.*

Reazanov (Goldendah), D.B. (1870—1938) — membru de partid din august 1917. În 1921 a fost numit director al Institutului K. Marx și F. Engels (vezi și vol. 48, p. 472). — *243.*

Reinștein, B.I. (1866—1947) — membru de partid din 1918. A lucrat mai ales în cadrul Cominternului și al Internaționalei sindicale (vezi și vol. 34, p. 34). — *160—161, 308, 314, 326, 348, 357, 378.*

Reske, N.A. (1887—1956) — lucrător în domeniul administrativ-financiar. În 1921 a fost împuternicit al Consiliului Muncii și Apărării, al C.E.C. din Rusia și al Comisariatului poporului pentru Inspecția muncitorească-țărănească în Caucazul de nord, membru al colegiului Comisariatului poporului pentru Inspecția muncitorească-țărănească. Mai tîrziu a fost numit împuternicit extraordinar al C.E.C. din Rusia și al Comisariatului poporului pentru aprovizionare în guberniile Gomel, Breansk și Kaluga în cadrul campaniei pentru strîngerea impozitului în natură. În anii care au urmat a lucrat în sistemul Comisariatului poporului pentru comerțul exterior. — *47, 49, 93, 190.*

Rikov, A.I. (1881—1938) — membru de partid din 1899. În anii 1920—1921 a fost președinte al Consiliului economic superior și al Consiliului Muncii și Apărării. La Congresul al X-lea al P.C.(b) din Rusia a fost ales membru al Comitetului Central (vezi și vol. 35, p. 553—554). — *6, 15, 26, 30, 33, 55, 60, 67—68, 73, 78, 161, 228—229, 334.*

Rikunov, M.V. (1884—1937) — membru de partid din 1903. În anii 1921—1922 a făcut parte din colegiul Comisariatului poporului pentru afacerile externe (vezi și vol. 52, p. 531). — *186, 230, 362.*

Rotștein, F.A. (1871—1953) — membru de partid din 1901. În anii 1921—1922 — împuternicit extraordinar al R.S.F.S.R. în Iran (vezi și vol. 48, p. 473—474). — *24—25, 41, 136—137.*

Rozengolț, A.P. (1889—1938) — membru de partid din 1905. În 1921 a făcut parte din colegiul Comisariatului poporului pentru finanțe (vezi și vol. 50, p. 567). — *233.*

www.dacoromanica.ro

Rudzutak, I.E. (1887—1938) — membru de partid din 1905. În anii 1921—1924 a fost președinte al Biroului pentru Asia Centrală al C.C. al P.C.(b) din Rusia, membru al C.C. al partidului (vezi și vol. 44, p. 657). — *112, 120, 299.*

Ruhimovici, M.L. (1889—1939) — membru de partid din 1913. În 1921 a fost președinte al Comitetului executiv gubernial din Donețk, apoi al celui din Batumi; a deținut postul de director al trusturilor „Donugol" și „Himugol" (vezi și vol. 44, p. 657). — *100, 155, 157, 270, 295—297.*

Runov, T.A. (1886—1941) — agronom. În 1921 a fost unul dintre organizatorii expoziției agricole de la Moscova și a lucrat în domeniul îmbunătățirii funciare în regiunea Moscovei. Din 1924 a deținut funcții de conducere în Comisariatul poporului pentru agricultură. — *161, 259.*

Rutgers, Sebald Justus (1879—1961) — inginer olandez, comunist. În anii 1921—1926 a fost conducătorul coloniei industriale (internaționale) autonome din bazinul Kuznețk (vezi și vol. 44, p. 657). — *234, 252, 267, 268, 300—301, 314, 326, 337, 348, 350.*

Ruthenberg, Charles Emile (1882—1927) — activist de seamă al mișcării muncitorești americane. În 1909 a intrat în Partidul socialist și în curînd s-a situat în fruntea aripii lui de stînga. A fost redactor al ziarului „Cleveland Socialist" și secretar al organizației din Cleveland a Partidului socialist (1913—1919). În septembrie 1919 a fost ales secretar al P.C. din S.U.A., de curînd înființat. A fost membru al Comitetului Executiv al Internaționalei Comuniste. În repetate rînduri a fost condamnat la detențiune. În 1921, pe cînd se afla în închisoare, a fost ales secretar al C.C. al Partidului Comunist din S.U.A. — *374.*

S

Safarov, G.I. (1891—1942) — membru de partid din 1908. În 1921 a fost membru al Biroului C.C. al P.C.(b) din Rusia pentru treburile Turkestanului, apoi membru al Comitetului Executiv al Internaționalei Comuniste, șeful Secției pentru Orient a Internaționalei (vezi și vol. 48, p. 474). — *119, 120, 185, 218.*

Safonov. — *321.*

Said-Galiev, S.G. (1894—1938) — membru de partid din 1917. În anii 1920—1924 a fost președinte al Consiliului Comisarilor Poporului în Republica Tătară, iar apoi în Republica Crimeea. Din 1924 pînă în 1926 a fost șeful secțiilor de inspecție financiară și agricolă ale Comisiei Centrale de Control și Inspecției muncitorești-țărănești. În 1933 a fost numit membru al colegiului Comisariatului poporului pentru problemele muncii al U.R.S.S., iar din 1933 a deținut funcția de șef al secției politice a Direcției căii ferate Reazan—Ural. — *50—51.*

www.dacoromanica.ro

Sapronov, T.V. (1887—1939) — membru de partid din 1912. În mai 1912 a fost numit președinte al Consiliului economic superior (vezi și vol. 39, p. 585). — *176.*

Sedelnikov, T.I. (1876—1930) — membru de partid din 1918. În 1921 a făcut parte din colegiul Comisariatului poporului pentru agricultură (vezi și vol. 14, p. 554). — *333.*

Semașko, N.A. (1874—1949) — membru de partid din 1893. În anii 1918—1930 a deținut funcția de comisar al poporului pentru ocrotirea sănătății al R.S.F.S.R. (vezi și vol. 39, p. 586). — *28, 222, 308, 347—348, 383.*

Semennikov, I.A. (n. aprox. 1897) — membru de partid din 1919. După Revoluția din Octombrie a intrat voluntar în Garda Roșie, iar apoi în Armata Roșie; a fost activist politic. În mai 1921 a fost demobilizat, a lucrat cîtva timp în domeniul aprovizionării, iar după aceea a activat în aparatul de partid. — *30—31.*

Sereakov, I.I. (n. 1884) — lucrător la întreprinderile de confecții din orașul Moscova. În anii 1919—1923 a fost șef de secție, iar apoi președinte al consiliului de conducere al trustului de confecții din Moscova. — *380.*

Serebrovski, A.P. (1884—1943) — membru de partid din 1903. În anii 1920—1926 a fost președintele Comitetului pentru problemele petrolului din Azerbaidjan, cu sediul la Baku (vezi și vol. 45, p. 678). — *28, 390—391.*

Sereda, S.P. (1871—1933) — membru de partid din 1903. Din 1921 a fost membru al prezidiului Consiliului economic superior și al Comisiei de stat a planificării (vezi și vol. 39, p. 586). — *172, 198, 317.*

Serrati, Giacinto Menotti (1872—1926) — unul dintre conducătorii Partidului socialist italian, iar mai tîrziu membru al Partidului comunist. În anii 1915—1923 a fost director al ziarului „Avanti!", organul central al Partidului socialist (vezi și vol. 45, p. 678). — *249, 368.*

Skleanski, E.M. (1892—1925) — membru de partid din 1913. Din 1918 pînă în 1924 a fost adjunct al comisarului poporului pentru problemele militare și vicepreședinte al Consiliului militar-revoluționar al republicii (vezi și vol. 45, p. 678). — *18, 221.*

Skobelev, M.N. (1885—1939) — membru de partid din 1922. Din 1921 pînă în 1925 a fost împuternicit al Comisariatului poporului pentru comerțul exterior în Franța (vezi și vol. 48, p. 476). — *178.*

Skvorțov-Stepanov, I.I. (1870—1928) — membru de partid din 1896. În 1921 a fost numit vicepreședinte al colegiului redacțional al Editurii de stat. Este autorul a numeroase scrieri economice, istorice și antireligioase. A tradus și a redactat cele trei volume

www.dacoromanica.ro

ale „Capitalului" şi o serie de alte lucrări ale lui K. Marx şi F. Engels (vezi şi vol. 45, p. 678—679). — *44*, *130*, *195*, *287*, *338*.

Šmeral, Bohumir (1880—1941) — militant de seamă al mişcării muncitoreşti cehoslovace şi internaţionale, unul dintre întemeietorii Partidului Comunist din Cehoslovacia. În anii 1921—1929 şi, apoi, din 1935 a făcut parte din Comitetul Executiv al Internaţionalei Comuniste (vezi şi vol. 44, p. 658). — *12*, *41*, *146*.

Smilga, I.T. (1892—1938) — membru de partid din 1907. În anii 1921—1923 a fost vicepreşedinte al Consiliului economic superior şi şef al Direcţiei generale a combustibilului (vezi şi vol. 44, p. 658—659). — *21*, *22*, *23*, *24*, *28*, *30*, *40*, *155—156*, *232*, *242*, *246*, *256*, *265*, *275*, *297*.

Smirnov, A.P. (1877—1938) — membru de partid din 1896. Din 1919 a fost membru al colegiului Comisariatului poporului pentru aprovizionare, apoi adjunct al titularului acestui departament (vezi şi vol. 48, p. 477). — *170*, *211*, *272*, *280*.

Smirnov, I.N. (1881—1936) — membru de partid din 1899. În anii 1920—1921 a fost preşedinte al Comitetului revoluţionar din Siberia. În 1921—1922 a lucrat la Consiliul economic superior. La Congresul al X-lea al P.C.(b) din Rusia a fost ales membru supleant al Comitetului Central (vezi şi vol. 44, p. 659). — *25*, *245*, *274—275*, *387—388*.

Smolianinov, V.A. (1890—1962) — membru de partid din 1908. Din aprilie 1921 a fost adjunct al directorului treburilor Consiliului Muncii şi Apărării, însărcinat cu problemele construcţiei economice şi gospodăreşti, apoi director al treburilor Consiliului Comisarilor Poporului al R.S.F.S.R. (vezi şi vol. 44, p. 659). — *6*, *7*, *25*, *28*, *30*, *56—57*, *58*, *59*, *60*, *61*, *62*, *67*, *73*, *85—86*, *89—90*, *92*, *102*, *106*, *111*, *113*, *128*, *138*, *165*, *166*, *169*, *170*, *171*, *175*, *176*, *177*, *178*, *179*, *180*, *186*, *187*, *188*, *189*, *190*, *191*, *192*, *193*, *194*, *208*, *229—230*, *261*, *328*, *334*, *354*, *369*.

Sokolnikov (Brilliant), G.I. (1888—1939) — membru de partid din 1905.

Din 1920 a deţinut funcţiile de preşedinte al Comisiei C.E.C. din Rusia şi a Consiliului Comisarilor Poporului al R.S.F.S.R. pentru treburile Turkestanului (vezi şi vol. 45, p. 679). — *34*.

Soloviev, N.I. (1870—1947) — membru de partid din 1900. În 1921 a fost şeful secţiei statistice a P.C.(b) din Rusia (vezi şi vol. 50, p. 572). — *201*.

Solţ, A.A. (1872—1945) — membru de partid din 1898. Din 1920 a fost membru, iar din 1921 preşedinte al Comisiei Centrale de Control a P.C.(b) din Rusia, apoi membru al Tribunalului suprem (vezi şi vol. 44, p. 659). — *31*, *159*, *307—308*.

Sorokin, P.S. (n. 1886) — fost eser. Membru al P.C.(b) din Rusia din 1918. Din 1921 pînă în 1923 a fost comisar pentru aprovi-

www.dacoromanica.ro

zionare al guberniei Moscova. În anii următori a lucrat la Comuna pentru aprovizionare din Moscova, la Comisariatul poporului pentru comerţul interior, la Uniunea centrală a cooperativelor de consum şi la alte instituţii. A făcut parte din Comitetul executiv al guberniei Moscova şi din Sovietul de deputaţi ai oraşului Moscova. — *72*.

Sosnovski, L.S. (1886—1937) — membru de partid din 1904. În 1921 a condus secţia de agitaţie şi propagandă a C.C. al P.C.(b) din Rusia (vezi şi vol. 45, p. 679—680). — *190, 259, 339—340*.

Stalin (Djugaşvili), I.V. (1879—1953) — membru de partid din 1898. Din 1912 — membru al C.C. al P.M.S.D.(b) din Rusia. Din noiembrie 1917 pînă în iulie 1923 a fost comisar al poporului pentru problemele naţionalităţilor şi totodată (din martie 1919) comisar al poporului pentru controlul de stat, membru al Biroului Politic al C.C. al P.C.(b) din Rusia. În perioada războiului civil a fost membru al Consiliului militar-revoluţionar al republicii şi al consiliilor militar-revoluţionare a o serie de fronturi (vezi şi vol. 45, p. 680). — *12, 18, 44, 133—134, 135, 136, 144, 148—149, 159, 175, 185, 243, 255, 271, 273, 297, 330, 346, 347, 352—353*.

Starkov, V.V. (1869—1925) — a intrat în mişcarea revoluţionară în ultimul deceniu al secolului trecut. În anii reacţiunii s-a retras din activitatea de partid.
După Revoluţia din Octombrie a lucrat la Comisariatul poporului pentru comerţul exterior; a fost adjunct al reprezentantului comercial al R.S.F.S.R. în Germania (vezi şi vol. 16, p. 666). — *364, 365*.

Steklov, I.M. (1873—1941) — a început să participe la mişcarea social-democrată în 1893. După Revoluţia din Octombrie a fost redactor al ziarului „Izvestiia C.E.C. din Rusia" (vezi şi vol. 19, p. 616). — *57—58, 136, 159*.

Stiunkel, B.E. (1882—1938) — inginer specialist în electrotehnică. Din 1920 a fost membru al comisiei GOELRO; a lucrat la elaborarea proiectului de electrificare a Regiunii industriale centrale (vezi şi vol. 44, p. 660). — *255*.

Stomoneakov, B.S. (1882—1941) — membru de partid din 1902. Din 1920 pînă în 1925 a fost împuternicit al Comisariatului poporului pentru afacerile externe la Berlin (vezi şi vol. 45, p. 680—681). — *6—7, 28, 34, 43, 44, 51, 52, 60, 125, 193, 340—341, 364*.

Strumillin (Strumillo-Petraşkevici), S.G. (n. 1877) — economist şi statistician sovietic de seamă; membru de partid din 1923. În anii 1921—1937 a lucrat la Comisia de stat a planificării din R.S.F.S.R. (U.R.S.S.); academician (vezi şi vol. 13, p. 549—550). — *9, 172*.

Suţkever, M.M. — lucrător (în anul 1921) la Consiliul economic din Moscova. — *197*.

www.dacoromanica.ro

Sverdlov, V.M. (1886—1940) — în 1921 a fost membru al prezidiului, președinte al consiliului de conducere al secției tehnico-științifice a Consiliului economic superior (vezi și vol. 51, p. 548). — *233.*

Sviderski, A.I. (1878—1933) — membru de partid din 1899. În mai 1921 a fost numit membru al colegiului Comisariatului poporului pentru Inspecția muncitorească-țărănească. În repetate rînduri a fost ales membru al C.E.C. din Rusia și al C.E.C. al U.R.S.S. (vezi și vol. 39, p. 588). — *190.*

Ș

Șapovalov, A.S. (1871—1942) — unul dintre cei mai vechi participanți la mișcarea revoluționară din Rusia, narodovolist. În 1895 a devenit membru al „Uniunii de luptă pentru eliberarea clasei muncitoare". În 1906 a emigrat. În 1917 s-a înapoiat în Rusia. După Revoluția din Octombrie a deținut diferite funcții în aparatul de stat și de partid (vezi și vol. 51, p. 520). — *240.*

Șatelen, M.A. (1866—1957) — remarcabil om de știință sovietic în domeniul electrotehnicii. A participat îndeaproape la întocmirea planului GOELRO. Din aprilie 1921 a fost membru al Comisiei de stat a planificării (vezi și vol. 51, p. 548). — *273.*

Șafranski, I.O. (1891—1954) — membru de partid din 1917. A luat parte la războiul civil. În mai-iunie 1921 a fost secretar al Comitetului regional din Samarkand al P.C. din Turkestan, iar după aceea — președinte al Comisiei controlului de partid din regiunea Samarkand. — *1.*

Șeinman, A.L. (n. 1886) — membru de partid din 1903. Din 1920 a lucrat în Comisariatul poporului pentru comerțul exterior. La începutul lunii octombrie 1921 a fost numit membru al colegiului Comisariatului poporului pentru finanțe și al consiliului de conducere al Băncii de stat (vezi și vol. 35, p. 557). — *294, 363.*

Șeinman, M.M. — *72.*

Șelehes, I.S. (n. aprox. 1874, m. 1921) — fost proprietar al unui magazin de ceasornice și bijuterii. A fost judecat de colegiul militar al Tribunalului suprem, care l-a condamnat la moarte prin împușcare pentru sustragere de obiecte de valoare ale statului. — *123, 150.*

Șklovski, G.L. (1875—1937) — membru de partid din 1898. Din 1918 pînă în 1925 a lucrat în diplomație (vezi și vol. 49, p. 633). — *34.*

Șleapnikov, A.G. (1885—1937) membru de partid din 1901. În anii 1919—1922 a fost președinte al C.C. al sindicatului muncitorilor metalurgiști, iar din mai 1921 — membru al prezidiului

www.dacoromanica.ro

Consiliului economic superior (vezi şi vol. 49, p. 564). — *130, 367.*

Şlihter, A.G. (1868—1940) — membru de partid din 1891. În 1921 a făcut parte din Comisia de anchetă asupra modului de păstrare a obiectelor de valoare ale statului; începînd din acelaşi an a lucrat în diplomaţie (vezi şi vol. 42, p. 564). — *32, 88.*

Şmidt, V.V. (1886—1940) — membru de partid din 1905. În anii 1918—1928 a fost secretar al Consiliului Central al Sindicatelor, apoi comisar al poporului pentru problemele muncii. În octombrie 1921 a fost numit reprezentant al C.C. al P.C.(b) din Rusia în Comisia C.C.P. pentru problemele schimbului de mărfuri (vezi şi vol. 44, p. 661). — *381.*

Ştein, B.E. (1892—1961) — membru de partid din 1926. În anii 1918—1920 a activat în domeniul publicistic, cultural şi economic în Ucraina. În anii următori a ocupat diferite posturi în aparatul de stat şi în instituţii ştiinţifice şi de învăţămînt. — *35—37.*

Şvedcikov, K.M. (1884—1952) — membru de partid din 1904. În anii 1918—1924 a fost împuternicit extraordinar pentru problemele industriei hîrtiei şi ale presei (vezi şi vol. 51, p. 550). — *117.*

Şveţov, A.I. (1889—1943) — lucrător în domeniul cooperaţiei. Din 1914 pînă în 1918 a fost socialist-revoluţionar, apoi a devenit membru al P.C.(b) din Rusia. În anii 1921—1924 a fost vicepreşedinte al Uniunii centrale a cooperativelor de consum, iar din 1925 a deţinut funcţia de preşedinte al consiliului de conducere al Băncii cooperative centrale şi a desfăşurat activitate pedagogică. — *212.*

T

Tanhilevici, G.M. (n. 1888) — din mai 1918 a lucrat în domeniul controlului, apoi a făcut parte din Comitetul pentru concesiuni de pe lîngă Direcţia industrială şi economică centrală a Consiliului economic superior. — *42.*

Teodorovici, I.A. (1875—1940) — membru de partid din 1895. În anii 1920—1922 a fost membru al colegiului Comisariatului poporului pentru agricultură (vezi şi vol. 44, p. 661). — *4, 17, 69, 118, 130—131.*

Teumin, I.V. (1872—1936) — membru de partid din 1920; mai înainte făcuse parte din Bund. Din iulie 1921 a deţinut funcţia de împuternicit al Comisariatului poporului pentru comerţul exterior în Bielorusia, iar din 1922 — în Republica Kirghiză. — *292.*

Tihvinski, M.M. (1868—1921) — inginer chimist, profesor. După Revoluţia din Octombrie a fost şeful secţiei laboratoare a

www.dacoromanica.ro

Direcției generale a petrolului din Consiliul economic superior. A participat la un complot urzit împotriva Puterii sovietice în 1921 (vezi și vol. 52, p. 541). — *194.*

Tomski, M.P. (1880—1936) — membru de partid din 1904. În mai 1921 a fost numit președinte al Comisiei C.E.C. din Rusia și a C.C.P. al R.S.F.S.R. pentru Turkestan. De la Congresul al VIII-lea al P.C.(b) din Rusia a făcut parte din Comitetul Central (vezi și vol. 37, p. 700). — *119, 218, 225, 299.*

Trifonov, V.A. (1888—1938) — membru de partid din 1904. Din iunie 1921 a deținut funcțiile de director adjunct al Direcției generale a combustibilului de pe lîngă Consiliul economic superior și de președinte al consiliului de conducere al sindicatului petrolului (vezi și vol. 52, p. 541). — *356.*

Troianovski, A.A. (1882—1955) — membru de partid din 1907. Începînd din 1921 a lucrat la Comisariatul poporului pentru Inspecția muncitorească-țărănească (vezi și vol. 48, p. 481). — *311.*

Troțki (Bronștein), L.D. (1879—1940) — membru al P.M.S.D.R. din 1897, menșevic. La Congresul al VI-lea al P.M.S.D.(b) din Rusia, împreună cu grupul „interraioniștilor", a fost primit în partidul bolșevic.

După Revoluția din Octombrie a fost comisar al poporului pentru afacerile externe, pentru problemele militare și maritime, pentru căile de comunicație, președinte al Consiliului militar-revoluționar al republicii; a făcut parte din Biroul Politic al C.C. al P.C.(b) din Rusia și din Comitetul Executiv al Internaționalei Comuniste (vezi și vol. 45, p. 683). — *82, 85, 87, 93, 94, 126, 133—136, 158, 159, 228, 267, 270, 316.*

Tyszka, Jan (Joghihes, Leo) (1867—1919) — militant de seamă al mișcării muncitorești poloneze și germane. În timpul primului război mondial, Tyszka a fost unul dintre organizatorii „Uniunii Spartacus". În anii 1916—1918 a stat la închisoare; a fost eliberat de revoluția din noiembrie 1918. A luat parte la înființarea Partidului Comunist din Germania și a fost ales secretar al Comitetului Central. Arestat în martie 1919, a fost asasinat în închisoarea din Berlin (vezi și vol. 21, p. 664—665). — *84.*

Ț

Țiurupa, A.D. (1870—1928) — membru de partid din 1898. În 1918 a fost numit comisar al poporului pentru problemele aprovizionării. De la sfîrșitul anului 1921 a deținut funcția de vicepreședinte al Consiliului economic superior și al Consiliului Muncii și Apărării (vezi și vol. 44, p. 663—664). — *29, 271, 325.*

Țiurupa, G.D. (1885—1940) — inginer specialist în domeniul electrotehnicii. În anii 1919—1926 a fost inginer-șef al șantierului centralei electrice de la Kașira, iar din mai 1921 — vicepre-

www.dacoromanica.ro

şedinte al Comitetului principal pentru construcţii de stat (vezi şi vol. 52, p. 543). — *6*, *43*, *125*, *260*, *369*.

Ţiperovici, G.V. (1871—1932) — membru de partid din 1919. Începînd din 1921 a lucrat la Consiliul economic din Petrograd (vezi şi vol. 44, p. 664). — *159*, *201*.

U

Uglanov, N.A. (1886—1940) — membru de partid din 1907. În 1921 a fost secretar al Comitetului gubernial de partid din Petrograd. La Congresul al X-lea al P.C.(b) din Rusia a fost ales membru supleant al Comitetului Central (vezi şi vol. 52, p. 543.) — *238*, *258*, *314*.

Uhanov, K.V. (1891—1937) — membru de partid din 1907. În 1921 a fost preşedinte al Sovietului din raionul Rogojsk-Simonovsk al oraşului Moscova.

A fost delegat la Congresul al X-lea al P.C.(b) din Rusia şi a participat la înăbuşirea rebeliunii contrarevoluţionare de la Kronştadt. Ulterior a fost director al uzinelor „Dinamo" şi preşedinte al consiliului de conducere al trustului electrotehnic. A deţinut funcţii de înaltă răspundere în aparatul de stat şi de partid. — *47—48*.

Ulianova, M.I. (1878—1937) — sora mai mică a lui V.I. Lenin, membră de partid din 1898. Din 1917 pînă în 1929 a fost membră a colegiului redacţional şi secretară de redacţie a ziarului „Pravda" (vezi şi vol. 46, p. 581). — *57—58*.

Unşliht, I.S. (1879—1938) — membru de partid din 1900. Din aprilie 1921 pînă în toamna anului 1923 a deţinut postul de vicepreşedinte al Cekăi (apoi al Direcţiei politice de stat) (vezi şi vol. 51, p. 552). — *15*, *37—38*, *39*, *127*, *149—150*, *160*, *161*, *226—227*, *293*, *369—370*.

Urquhart, Leslie (1874—1933) — industriaş şi financiar englez. În anii 1921—1922 a dus tratative cu Rusia Sovietică în vederea obţinerii sub formă de concesiune a fostelor sale posesiuni din Rusia (vezi şi vol. 45, p. 684). — *42*, *151*, *219*, *274*, *345*, *360*.

V

Valaev, A.A. (1877—1928) — economist cooperator. După Revoluţia din Octombrie a lucrat la Comisariatul poporului pentru aprovizionare; a fost unul dintre conducătorii operaţiilor de colectare. Din septembrie 1921 pînă în ianuarie 1922 a făcut parte din Comisia extraordinară pentru export de pe lîngă Consiliul Muncii şi Apărării. În 1922 a condus secţia colectări din Comisariatul poporului pentru comerţul exterior. — *186*.

www.dacoromanica.ro

Vaşkov, N.N. (1874—1953) — inginer, specialist în electrotehnică. În anii 1920—1921 a fost şeful secţiei electrotehnice a Consiliului economic superior; a făcut parte din Consiliul central al electrotehnicii şi a fost membru al GOELRO. Începînd din 1921 a făcut parte din Comisia de stat a planificării (vezi şi vol. 52, p. 544). — *95—96, 112, 143, 390, 391, 395, 403—404.*

Vetcinkin, N.S. (1886—1960) — inginer de drumuri. În anii 1921—1927 a lucrat la Direcţia industrială şi economică centrală a Consiliului economic superior, iar apoi la Comisia de stat a planificării din U.R.S.S. Membru de partid din 1928. În aceşti ani, ca şi în cei care au urmat, a desfăşurat şi activitate ştiinţifică-pedagogică. — *189, 306.*

Vişneak, I.I. (1886—1948) — inginer, specialist în electrotehnică. Membru al P.M.S.D.R. din 1906. După Revoluţia din Octombrie a activat în armată. În anii 1921—1924 şi 1928—1930 a lucrat la reprezentanţe comerciale sovietice în străinătate. — *203, 204, 369.*

Vladimirov (Şeinfinkel), M.K. (1879—1925) — membru al P.M.S.D.R. din 1903, bolşevic; în 1911 a plecat de la bolşevici, iar la Congresul al VI-lea al P.M.S.D.(b) din Rusia, împreună cu grupul „interraioniştilor", a fost primit în partidul bolşevic.

În 1921 a fost comisar al poporului pentru aprovizionare, iar apoi pentru agricultură, în Ucraina (vezi şi vol. 46, p. 583). — *4, 79—82, 115—116, 146—147, 197—198, 396.*

Vladimirski, M.F. (1874—1951) — membru de partid din 1895. În anii 1919—1921 a făcut parte din Prezidiul C.E.C. din Rusia; a deţinut funcţia de adjunct al comisarului poporului pentru afacerile interne al R.S.F.S.R. (vezi şi vol. 39, p. 592). — *209, 312, 315.*

Voikov, P.L. (1888—1927) — din 1903 a fost menşevic, iar în august 1917 a devenit membru al P.M.S.D.(b) din Rusia. Din 1920 pînă în 1924 a făcut parte din colegiul Comisariatului poporului pentru comerţul exterior şi, concomitent, din consiliul de conducere al trustului „Severoles" (vezi şi vol. 52, p. 546). — *321.*

Volin (Fradkin), B.M. (1886—1957) — membru de partid din 1904. Din toamna anului 1921 pînă în 1924 a fost redactor al ziarului „Raboceaia Moskva" (vezi şi vol. 50, p. 520). — *186—187.*

Volkov, E.Z. (n. 1883) — membru de partid din 1920. Din septembrie pînă în octombrie 1921 a fost şeful subsecţiei informaţii a Comisiei centrale pentru ajutorarea înfometaţilor, de pe lîngă C.E.C. din Rusia. Concomitent a condus secţia pentru ştiinţă şi biblioteci a Comisiei de stat a planificării de pe lîngă Consiliul Muncii şi Apărării. În anii 1922—1935 a lucrat în domeniul economic şi în învăţămînt. — *233—234.*

www.dacoromanica.ro

W

Wallenius, Allan Avgustovici (1890—1942) — comunist finlandez. A participat la revoluția din 1918 în Finlanda. A luat parte la lucrările Congresului al III-lea al Internaționalei Comuniste. Curînd după aceea a fost numit în Comitetul Executiv al Internaționalei Comuniste, în care a lucrat pînă în 1925. Din mai 1925 și pînă în 1939 a trăit și a activat în America și în țările scandinave. — *161*.

Weydemeyer, Joseph (1818—1866) — militant de seamă al mișcării muncitorești germane și americane, prieten și tovarăș de luptă al lui K. Marx și F. Engels (vezi și vol. 33, p. 448). — *237*.

Z

Zaks (Gladnev), *S.M.* (1884—1937) — în 1904 a intrat în Partidul social-democrat din Germania; după aceea a devenit membru al P.M.S.D.R., menșevic. În 1906 a aderat la bolșevici, a intrat în organizația de partid din Petersburg; a lucrat în redacțiile ziarelor „Zvezda" (1911) și „Pravda" (1912—1913) și la editura „Priboi". În 1917 a desfășurat muncă de partid și redacțională în Ucraina; mai tîrziu a lucrat în editurile de stat și de partid ale R.S.F.S.R.; a fost referent al Consiliului Comisarilor Poporului pentru problemele culturii. Începînd din 1928 a condus secția pentru străinătate a agenției TASS. În anii 1930—1931 a lucrat la Mica enciclopedie sovietică. Din 1932 a ocupat diferite posturi în sectorul economic. — *228*.

Zaluțki, P.A. (1887—1937) — membru de partid din 1907. Din 1921 — membru și secretar al Prezidiului C.E.C. din Rusia (vezi și vol. 44, p. 665). — *273*, *314*.

Zetkin, Clara (1857—1933) — militantă de seamă a mișcării muncitorești germane și internaționale; a participat la întemeierea Partidului Comunist din Germania. La Congresul al III-lea al Internaționalei Comuniste a fost aleasă în Comitetul Executiv, în cadrul căruia a condus Secretariatul internațional pentru problemele femeilor (vezi și vol. 16, p. 678). — *83—84*.

Zinoviev (Radomislski), G.E. (1883—1936) — membru de partid din 1901. După Revoluția din Octombrie a fost președinte al Sovietului din Petrograd, membru al Biroului Politic al Comitetului Central, președinte al Comitetului Executiv al Internaționalei Comuniste (vezi și vol. 35, p. 562). — *16*, *20*, *50*, *55*, *83—84*, *89*, *101*, *133—136*, *154*, *159*, *207—208*, *238*, *244—245*, *249*, *257—258*.

Zolotovski, G.A. — inginer; a lucrat în secția militară a Consiliului economic superior. — *78*.

www.dacoromanica.ro

Zubanov, F.S. (1897—1956) — electrician. În 1921 a lucrat în secţia electrotehnică a centralei electrice de la Kaşira, iar în anii următori în diferite organizaţii de construcţii. — *398*.

Zubanov, V.S. (1888—1952) — inginer, specialist în electrotehnică. Pînă în 1921 a fost şeful centralei electrice a fabricii de cartuşe din Simbirsk. Din decembrie 1921 pînă în iunie 1924 a lucrat ca tehnician la centrala electrică de la Kaşira şi a condus lucrările de instalare a reţelei de curent electric Kaşira—Moscova. În anii următori a condus lucrările de montaj la alte centrale electrice ale U.R.S.S. — *398*.

www.dacoromanica.ro

INDICE TEMATIC*

A

Activitatea cultural-educativă — 132, 173, 175, 194, 202, 210, 302, 303, 304.

Administrația ajutorului american (A.R.A.) — 162, 183, 184, 193, 220, 246, 283, 479.

Agricultura — 96, 104, 177, 221, 223, 297, 305, 313, 350, 363, 389, 390, 401, 428, 439, 442, 453, 463, 487.

Alimente și aprovizionare — 3, 4, 5, 12, 25, 30, 83, 85, 89, 94, 106, 110, 113, 114, 121, 122, 130, 132, 154, 169, 174, 175, 204, 205, 208, 209, 219, 221, 240, 243, 244, 274, 295, 299, 300, 336, 383, 394, 395, 407, 466, 524.

Aparatul de stat; perfecționarea lui — 12, 17, 26, 27, 30, 40, 46, 54, 56, 57, 88, 94, 97, 98, 99, 101, 102, 103, 104, 115, 120, 130, 134, 136, 137, 138, 139, 143, 152, 160, 163, 164, 168, 173, 176, 180, 196, 197, 201, 216, 219, 221, 237, 244, 253, 261, 263, 280, 311, 322, 324, 327, 339, 349, 352, 382, 386, 387, 390, 400, 406, 408, 411, 412, 418, 424, 427, 435, 436, 455, 481, 482, 500, 504, 515, 519; Anexe — 14.
Vezi și Construcția de stat sovietică.

Apărarea avutului public, lupta împotriva furturilor și a delapidărilor — 46, 57, 204, 245, 303, 317, 352, 367, 482; Anexe — 14.

Arenda — 186, 187, 273, 411, 487.

Armata muncii — 221, 308.

Armata Roșie și întărirea capacității de apărare a Țării sovietice — 26, 224, 308, 479.

Armenia — 463.

Asigurările de stat — 25.

* În rubrici se indică numele de ordine ale documentelor.

www.dacoromanica.ro

Atlas geografic — 13, 17, 206, 265, 290, 309.

Azerbaidjan — 1.

B

Başkiria — 441.

Bibliotecile şi activitatea lor — 7, 194, 303, 400, 491.

Bielorusia — 268, 408.

Birocratismul, tărăgăneala şi lupta împotriva lor — 1, 29, 40, 53, 86, 91, 92, 97, 120, 201, 215, 261, 262, 291, 311, 312, 339, 352, 371, 386, 408, 456, 465, 492, 494, 504, 506, 509, 515, 519, 520; Anexe — 1, 2.

Buhara — 156.

C

Cadrele de partid şi de stat — 22, 30, 50, 51, 52, 62, 93, 99, 101, 102, 103, 104, 119, 136, 161, 216, 226, 234, 264, 280, 282, 285, 338, 340, 362, 363, 387, 388, 397, 412, 424, 426, 427, 430, 444, 452, 457, 462, 481, 490, 494.

Capitalismul de stat — 1.
Vezi şi Arenda; Concesiunile.

Caucazul şi Transcaucazia — 8, 70, 117, 310, 359, 441, 463.
Vezi şi Azerbaidjan; Armenia; Gruzia.

Cererea de cărţi şi de publicaţii — 7, 15, 64, 65, 185, 207, 220, 333, 334; Anexe — 39.

Chiaburimea şi lupta împotriva ei — 143, 154.

Clasa muncitoare în Rusia Sovietică — 1, 3, 115, 401.

Coexistenţa paşnică — *vezi* Politica externă a Statului sovietic.

Cointeresarea materială în dezvoltarea producţiei — 9, 55, 205, 244, 261, 328, 337, 429, 473.
Vezi şi Salariul.

Combustibilul — 12, 20, 45, 61, 219, 244, 354, 367, 407, 421, 476, 497; Anexe — 19, 22.

Comerţul exterior al Statului sovietic — 10, 11, 14, 16, 37, 58, 67, 68, 70, 77, 78, 90, 98, 100, 107, 117, 125, 126, 135, 171, 182, 189, 199, 221, 235, 241, 258, 260, 261, 268, 274, 292, 297, 307, 314, 315, 330, 342, 344, 347, 348, 384, 392, 408, 410, 419, 421, 425, 438, 450, 477, 486, 493, 495, 498, 500, 501, 502, 506, 509, 510, 511, 512, 516, 519, 520, 527.

www.dacoromanica.ro

Comisariate ale poporului și instituții centrale ale R.S.F.S.R.
— Comisia extraordinară din Rusia pentru combaterea contrarevoluției, a sabotajului și a speculei (Ceka) — 183, 421, 435, 520.
— Comisariatul poporului pentru comerțul exterior — 113, 338, 384, 392, 501, 509, 516.
— Comisariatul poporului pentru agricultură — 93, 104, 173, 177, 313, 390, 442, 462, 478, 480.
— Comisariatul poporului pentru afacerile externe — 54, 56, 83, 84, 114, 251, 260, 283, 320, 427, 444.
— Comisariatul poporului pentru poștă și telegraf — 4, 27, 168, 258, 285, 349.
— Comisariatul poporului pentru aprovizionare — 99, 154, 263, 377, 480, 513, 514; Anexe — 14, 30, 36.
— Comisariatul poporului pentru învățămînt — 132, 152, 153, 230, 254, 286, 287, 303, 436.
— Comisariatul poporului pentru căile de comunicație — 165, 255, 354, 367, 495.
— Comisariatul poporului pentru finanțe — 48, 129, 180, 191, 254, 281, 284, 289, 423, 430, 440, 463, 471, 472.
— Comisariatul poporului pentru justiție — 187, 253, 262, 371, 403, 413, 428, 489.
— Comisariatul poporului pentru Inspecția muncitorească-țărănească — 44, 55, 73, 115, 133, 134, 139, 189, 257, 357, 481.
— Direcția centrală de statistică — 12, 86, 123, 148, 201, 219, 244.
Vezi și Consiliul economic superior; Comisia pentru folosirea resurselor materiale de pe lîngă Consiliul Muncii și Apărării; Comitetul pentru construcții de stat.

Comisia de stat a planificării (Gosplan) a R.S.F.S.R. — 12, 31, 32, 34, 167, 179, 201, 211, 217, 218, 219, 221, 223, 275, 376, 439, 442.

Comisia pentru folosirea resurselor materiale de pe lîngă Consiliul Muncii și Apărării — 443, 525; Anexe — 6.

Comisia pentru sprijinirea organelor economice de pe lîngă Comisariatul poporului pentru Inspecția muncitorească-țărănească — 44, 55, 115, 133, 134.

Comitetul Executiv Central (C.E.C.) din Rusia — 2, 72, 87, 352, 364; Anexe — 36.

Comitetul pentru ajutorarea populației înfometate din Rusia — 6, 41, 72, 229.

Comitetul pentru construcții de stat — 422, 469.

Concesiunile — 11, 66, 84, 172, 187, 188, 217, 218, 248, 252, 306, 358, 385, 425, 428, 434, 438, 450, 459, 460, 461, 477, 479, 483, 486, 487, 496, 498, 500, 501, 504, 527.

www.dacoromanica.ro

Conducerea unică și conducerea colectivă — 2, 31, 32, 33, 34, 38, 131, 167, 183, 236, 254, 276, 277, 278, 279, 304, 381, 382, 415, 425, 502, 506.

Congresele Sovietelor
— al VIII-lea — 244, 456.

Consiliul Comisarilor Poporului (C.C.P.) al R.S.F.S.R. — 54, 56, 58, 110, 131, 152, 178, 196, 197, 232, 243, 261, 311, 312, 322, 389, 418; Anexe — 5.

Consiliul economic superior — 31, 139, 253, 261, 289, 300, 306, 368, 422, 447, 500, 504; Anexe — 9.

Consiliul Muncii și Apărării (C.M.A.) — 20, 45, 94, 97, 98, 167, 177, 186, 201, 202, 211, 219, 222, 235, 261, 360, 363, 373, 374, 381, 382, 384, 389, 402, 502, 521; Anexe — 14.

Constituția R.S.F.S.R. — 352.

Construcția de stat sovietică — 51, 71, 118, 143, 244, 290, 437, 441.

Construcția economică (caracterizare generală) — 1, 86, 115, 173, 201, 221, 261, 300.
— antrenarea maselor largi populare în opera de construcție economică — 86, 115.

Contrarevoluția și lupta împotriva ei — 41, 108, 109, 143, 151, 183, 229, 269, 283, 479.

Controlul de stat — 130, 189, 480; Anexe — 36.
Vezi și Comisariate ale poporului și instituții centrale ale R.S.F.S.R. — Comisariatul poporului pentru Inspecția muncitorească-țărănească.

Cooperarea internațională — 107, 172.

Cooperația în Rusia Sovietică — 80, 95, 107, 127, 172, 243, 268, 272, 371, 399, 524.

Crimeea — 103, 197, 208, 209, 310.

D

Dașnacii (Dașnakțutiun) — 112.

Depozitele de mărfuri — 107, 352, 429, 479; Anexe — 9.

Deservirea populației — 115; Anexe — 6.

Dicționarul limbii ruse moderne — 158, 406.

Direcția exploatării hidraulice a zăcămintelor de turbă (Ghidrotorf) — 238, 239, 261, 296, 344, 382, 509, 510, 512.

Disciplina de partid și de stat — 22, 94, 130, 136, 215, 263, 322, 327, 421, 448, 476.

www.dacoromanica.ro

Donbass — 20, 61, 78, 147, 169, 221, 222, 244, 275, 378, 407, 411, 412; Anexe — 19.

E

Electrificarea și centralele electrice — 81, 141, 166, 167, 202, 210, 218, 225, 253, 262, 278, 298, 333, 366, 376, 385, 404, 434, 523; Anexe — 38.
— Șantierul hidrocentralei electrice de pe Volhov — 253, 262, 288, 289, 293.
— Centrala electrică de la Ivanovo-Voznesensk — 447.
— Șantierul centralei electrice raionale de la Kașira — 10, 67, 68, 77, 182, 255, 267, 292, 301, 307, 339, 370, 398, 474, 475, 509, 519, 520; Anexe — 4, 7, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 18, 20, 22, 23, 24, 25, 26, 29, 30, 31, 32, 33, 35.
Vezi și GOELRO (Comisia de stat pentru electrificarea Rusiei); planul de electrificare și popularizarea lui; Plugurile electrice și plugurile sistem „Fowler".

Eserii (socialiștii-revoluționari). — 151.

F

Fascismul și lupta împotriva lui — 185.

Finanțele și politica financiară — 198, 235, 239, 254, 281, 284, 378, 391, 440, 463, 467, 469, 471, 472, 499, 505, 522, 523.

Flota în Rusia Sovietică — 138, 159; Anexe — 34.

Foametea și lupta împotriva ei — 6, 16, 25, 29, 35, 58, 72, 74, 79, 96, 105, 106, 107, 113, 121, 122, 132, 135, 151, 162, 169, 177, 183, 195, 204, 220, 229, 237, 241, 246, 251, 263, 270, 274, 283, 313, 336, 337, 345, 371, 380, 390, 401, 419, 420, 439, 453; Anexe — 10, 14, 27, 28, 34, 36.
— ajutorul acordat de muncitorii din străinătate — 220, 270, 283, 345, 420.

G

GOELRO (Comisia de stat pentru electrificarea Rusiei); planul de electrificare și popularizarea lui — 69, 141, 202, 333, 376, 468.

Grija față de oameni — 14, 21, 36, 43, 46, 52, 62, 70, 75, 101, 102, 139, 181, 195, 208, 209, 219, 233, 267, 282, 310, 316, 319, 332, 432, 433, 449, 452, 457, 462, 464, 468.

Grupul de întreprinderi combinate din Moscova — 140.

Gruzia — 108, 109, 248.

www.dacoromanica.ro

I

Impozitul în natură — 1, 30, 96, 121, 122, 154, 169, 221, 356, 377, 379, 380, 480, 513, 514; Anexe — 36.

Industria — 1, 12, 14, 20, 42, 45, 55, 61, 78, 90, 115, 117, 123, 135, 140, 141, 148, 171, 201, 203, 211, 212, 216, 218, 221, 222, 244, 245, 247, 250, 261, 278, 294, 295, 299, 300, 306, 323, 328, 329, 331, 340, 346, 347, 365, 368, 387, 388, 394, 397, 402, 407, 411, 412, 417, 425, 429, 437, 446, 450, 489; Anexe — 5, 9, 37.

Informarea despre situația economică mondială, despre politica externă a altor țări, despre mișcarea muncitorească și revoluționară internațională — 47, 116, 194, 220, 298, 491.

Informarea oamenilor muncii din alte țări și a opiniei publice mondiale despre Revoluția din Octombrie, despre situația din Rusia Sovietică — 60, 108, 109, 155, 183, 220, 258.

Instituții de învățământ superior — 115; Anexe — 6.

Instrucțiuni ale Consiliului Muncii și Apărării către instituțiile sovietice locale — 2, 39, 53, 71, 86, 87, 91, 92, 115, 157, 186.

Instrucțiuni ale Consiliului Comisarilor Poporului cu privire la aplicarea principiilor noii politici economice — 31, 32, 33, 34, 38.

Intelectualitatea burgheză — politica Puterii sovietice față de ea — 104, 269, 329, 409.

Internaționala Comunistă (Comintern, Internaționala a III-a) — 220, 228.
— Congresul al II-lea — 15, 231.
— Congresul al III-lea — 23, 65, 124, 149, 207, 228.

Internaționala sindicală (Uniunea Internațională a sindicatelor revoluționare) — 124, 426.

Invenții și inventivitate — 179, 257, 258, 285.

Î

Împrumuturile (tratative în acest sens cu alte state și cu firme capitaliste din străinătate) — 125, 410, 438, 498, 507.

Învățământul public — 9, 153, 194, 230, 287, 303.

J

Judecata și procedura judiciară — 262, 456.
Vezi și Legalitatea revoluționară socialistă.

www.dacoromanica.ro

K

Karelia — 441.

Kirghizia — 397.

L

Legalitatea revoluționară, socialistă — 46, 128, 137, 180, 214, 215, 227, 228, 242, 254, 269, 409.

Legislația în Rusia Sovietică — 25, 60, 173, 178, 196, 204, 232, 341, 356, 377, 380, 403, 413, 428, 484, 487, 488, 489, 525; Anexe — 6.

Liga Națiunilor — 183.

M

Marx, K. și Engels, F. — despre moștenirea lor literară — 144, 334, 343.

Menșevicii — 108, 109, 151.

Militanți ai mișcării muncitorești și comuniste internaționale, întrevederi cu ei, grija față de ei — 75, 124.

Mișcarea banditească contrarevoluționară a basmacilor și lupta împotriva lor — 305.

Mișcarea comunistă internațională — 15, 23, 64, 65, 82, 124, 185, 194, 207, 220, 351, 491.
Vezi și Militanți ai mișcării muncitorești și comuniste internaționale, întrevederi cu ei, grija față de ei.

Mișcarea muncitorească și revoluționară internațională — 82, 124, 185, 194, 220, 228, 231, 270, 283, 420, 518, 527.
Vezi și Militanți ai mișcării muncitorești și comuniste internaționale, întrevederi cu ei, grija față de ei.

N

Noua politică economică (n.e.p.) (caracterizare generală) — 1, 86, 174, 175, 277, 341, 525; Anexe — 6.
Vezi și „Instrucțiuni ale Consiliului Comisarilor Poporului cu privire la aplicarea principiilor noii politici economice".

O

Ocrotirea sănătății — 208, 209, 310, 425, 455, 482; Anexe — 7.

Operele lui V.I. Lenin, scrierea și editarea lor — 207, 220, 231, 503, 508.

Oportunismul și revizionismul în mișcarea muncitorească internațională și lupta împotriva lor — 82, 124, 351, 518.

www.dacoromanica.ro

Organele economice locale și dezvoltarea inițiativei economice — 1, 12, 71, 86, 87, 145, 147, 157, 167, 221, 253, 325, 326, 350, 384, 392, 408, 417, 476; Anexe — 8.

P

Participarea muncitorilor și specialiștilor străini la opera de construcție economică în Rusia Sovietică — 146, 155, 331, 353, 372, 373, 374, 375, 381, 416, 420, 434, 451, 470, 479, 483, 485; Anexe — 1, 2, 3.

Partidul Comunist al Uniunii Sovietice (P.C.U.S.), P.M.S.D.(b) din Rusia, P.C.(b) din Rusia.
— Congresul al X-lea — 174, 362.
— Conferința a X-a — 174.
— Comitetul Central al P.C.(b) din Rusia, organ colectiv de conducere a partidului și a țării, de luptă pentru refacerea economiei naționale — 28, 30, 41, 51, 63, 122, 131, 156, 160, 162, 169, 183, 194, 229, 235, 236, 243, 246, 248, 259, 276, 286, 348, 377, 379, 380, 391, 394, 403, 409, 425, 445, 446, 451, 502.
— întărirea și unitatea lui — 142, 192, 335, 361, 362.
— normele vieții de partid — 192, 335, 352, 361, 363, 424.
— rolul comuniștilor în construcția de stat — 41, 104, 115, 280, 285, 452.
— statutul — 352.
— condițiile de muncă în partid — 234.
— curățirea partidului — 234.
— organizațiile de partid locale — 1, 3, 8, 63, 192, 259, 335, 352, 361, 362, 427, 508, 517; Anexe — 14.
Vezi și Disciplina de partid și de stat. Cadrele de partid și de stat.

Piscicultura și pescuitul — 4, 22, 50, 97, 98, 101, 102, 136, 160, 161, 264, 401, 405, 443.

Planificarea economiei naționale — 12, 201.
Vezi și Comisia de stat a planificării (Gosplan) a R.S.F.S.R.

Plugurile electrice și plugurile sistem „Fowler" — 163, 164, 261, 355, 428, 465.

Politica externă a Statului sovietic — 18, 19, 24, 51, 59, 63, 112, 113, 162, 183, 184, 193, 195, 241, 251, 283, 320, 330, 351, 410, 438, 445, 446, 479, 480, 500, 526.

Politica națională a partidului comunist și a Statului sovietic — 51, 76, 156, 174, 175, 290, 305, 401, 414, 441.

Poșta, telefonul și telegraful — 27, 88, 105, 107, 168, 349, 454, 484, 488, 515.

www.dacoromanica.ro

Presa și editurile — 9, 53, 54, 56, 71, 86, 87, 91, 92, 95, 120, 141, 142, 149, 157, 171, 173, 190, 192, 200, 201, 203, 213, 226, 229, 245, 260, 261, 262, 266, 271, 272, 313, 317, 321, 328, 345, 352, 355, 359, 360, 363, 365, 388, 393, 402, 405, 413, 422, 432, 439, 468, 478, 486, 497, 518, 521, 523.

Principiul conducerii colective — *vezi* Conducerea unică și conducerea colectivă; Partidul Comunist al Uniunii Sovietice (P.C.U.S.), P.M.S.D.(b) din Rusia, P.C.(b) din Rusia — Comitetul Central al P.C.(b) din Rusia, organ colectiv de conducere a partidului și a țării, de luptă pentru refacerea economiei naționale.

Problema locuințelor — 178, 431, 482.

Problema național-colonială — 231.

Propaganda pe linie de producție — 202, 210, 439.

R

Radio și radiotehnică — 257, 258, 318, 478.

Răspunsuri la scrisori, telegrame, petiții ale oamenilor muncii și la sesizări de pe teren — 46, 81, 103, 200, 249.

Recensământul — 393.

Regim de economii — 12, 219, 244, 254, 482.

Republica Populară Mongolă — 526.

S

Salariul — 222, 276, 278, 279, 405, 429, 499.

Schimbul de mărfuri și comerțul — 1, 30, 80, 86, 127, 150, 169, 204, 221, 240, 244, 272, 295, 378, 383, 391, 394, 417, 513, 524; Anexe — 5, 9.

Siberia — 30, 176, 211, 234, 240, 297, 346, 470, 490; Anexe — 14, 21.

Silvicultura și industria lemnului — 167, 354, 448.

Sindicatele în Rusia Sovietică — 97, 221, 256, 271, 276, 277, 279, 403, 413.

Sistemul dărilor de seamă — 86, 87, 95, 110, 123, 127, 141, 145, 186, 205, 261, 281, 284, 324, 325, 326, 350, 367, 390, 402, 408, 421, 467, 471, 472, 501; Anexe — 8, 14, 36, 37, 38.

Situația materială a oamenilor muncii — 1, 131.

Sovhozuri (Gospodării agricole de stat) — 145, 244, 350, 355, 363, 382, 482.

www.dacoromanica.ro

Statistică — 110, 123, 141, 148, 201, 202, 210, 216, 219, 244, 280, 366, 368, 393, 441.
Vezi și Sistemul dărilor de seamă; Comisariate ale poporului și instituții centrale ale R.S.F.S.R. — Direcția centrală de statistică.

Statul sovietic (caracterizare generală) — 401.

Ş

Știință și tehnică — 45, 78, 90, 104, 161, 221, 227, 238, 239, 257, 261, 264, 329, 369, 396, 422, 491, 494; Anexe — 21.
Vezi și Invenții și inventivitate; Radio și radiotehnică.

T

Tataria — 76, 441.

Transporturile — 1, 12, 159, 225, 336, 337, 354, 395, 421, 422, 429, 458, 495, 502; Anexe — 10, 14.

Turkestan — 1, 3, 49, 51, 174, 175, 259, 305, 314, 414, 426, 441.

Ţ

Țărănimea săracă și cea mijlocie — politica partidului comunist față de ele — 1, 174, 175; Anexe — 27.

U

Ucraina — 76, 441.

Uniunea centrală a cooperativelor de consum — vezi Cooperația în Rusia Sovietică.

Uniunea Tineretului Comunist (Comsomol) — 482.

Uzine și fabrici — 370, 517; Anexe — 11, 15, 19.

V

Venalitatea și combaterea ei — 196, 310.

www.dacoromanica.ro

CUPRINS

www.dacoromanica.ro

Prefață VII

1921

1. TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMUNIȘTILOR DIN SAMARKAND. *27 iunie* 1
2. CĂTRE TOȚI COMISARII POPORULUI SAU CĂTRE ADJUNCȚII LOR. *27 iunie*..... 2
3. CĂTRE CONSILIUL COMISARILOR POPORULUI ȘI COMISARIATUL POPORULUI PENTRU APROVIZIONARE AL REPUBLICII TURKESTAN. *27 iunie*..... 2—3
*4. CĂTRE COMISARIATUL POPORULUI PENTRU POȘTĂ ȘI TELEGRAF. *27 iunie*..... 3
5. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI C.G. RACOVSKI, LUI M.K VLADIMIROV ȘI COMITETULUI CENTRAL AL P.C. (b) DIN UCRAINA. *28 iunie* 4
6. CĂTRE I.A. TEODOROVICI. *28 iunie*..... 4—5
7. CĂTRE MUZEUL RUMEANȚEV. *28 iunie*..... 5
8. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI G.K. ORDJONIKIDZE. *29 iunie* ..... 5—6
9. CĂTRE N.P. GORBUNOV. *30 iunie*..... 6
10. CĂTRE B.S. STOMONEAKOV. *30 iunie*..... 6—7
11. TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI A.M. LEJAVA. *30 iunie*..... 7
12. CĂTRE G.M. KRJIJANOVSKI. *2 iulie*..... 7—11
13. O DISPOZIȚIE PENTRU LIDIA FOTIEVA. *Între 4 și 9 iulie*..... 11
14. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI G.K. ORDJONIKIDZE. *4 iulie* 12

* Cu asterisc sînt notate documentele publicate pentru prima oară.

www.dacoromanica.ro

*15. SCHIMB DE BILEȚELE CU BOHUMIR ŠMERAL. *Nu mai târziu de 5 iulie*..... 12—13
*16. CĂTRE BIROUL POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA. *5 iulie* 13
17. CĂTRE V.D. KAISAROV. *6 iulie*..... 13
*18. CĂTRE G.V. CICERIN. *6 sau 7 iulie*..... 13—14
*19. CĂTRE G.V. CICERIN. *7 iulie*..... 14
*20. CĂTRE CONSILIUL ECONOMIC SUPERIOR, COMISARIATUL POPORULUI PENTRU APROVIZIONARE, COMISIA DE STAT A PLANIFICĂRII, INSPECȚIA MUNCITOREASCĂ-ȚĂRĂNEASCĂ, C.C.S. DIN RUSIA. *7 iulie* ..... 14—15
21. CĂTRE V.M. MOLOTOV. *7 iulie*..... 15
*22. CĂTRE A.I. RÎKOV ȘI V.M. MOLOTOV. *7 iulie*..... 15—16
23. CĂTRE PARTICIPANȚII LA ȘEDINȚA COMISIEI PENTRU TACTICĂ A CONGRESULUI AL III-LEA AL INTERNAȚIONALEI COMUNISTE. *7 iulie*..... 16
*24. CĂTRE JOSEPH FRANCE. *8 iulie*..... 17
25. ÎNSEMNĂRI PE O TELEGRAMĂ DIN VESIEGONSK ȘI O NOTĂ PENTRU SECRETARĂ. *8 iulie*..... 17—18
26. CĂTRE L.A. FOTIEVA. *8 iulie*..... 18
27. V.S. DOVGALEVSKI. *8 iulie*..... 19
28. CĂTRE BIROUL ORGANIZATORIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA. *8 iulie*..... 19—20
*29. TOVARĂȘULUI G.E. ZINOVIEV PENTRU MEMBRII BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA. *Nu mai devreme de 9 iulie*..... 20
30. CĂTRE N.P. BRIUHANOV. *10 iulie*..... 20—21
31. CĂTRE I.T. SMILGA. *10 iulie*..... 21—22
32. CĂTRE G.M. KRJIJANOVSKI. *10 iulie*..... 22—23
33. CĂTRE N.P. LRIUHANOV, A.M. LEJAVA ȘI V.A. AVANESOV. *11 iulie* 23
34. CĂTRE I.T. SMILGA. *11 iulie*..... 23—24
*35. CĂTRE V.M. MOLOTOV, PENTRU BIROUL POLITIC AL C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA. *11 iulie*..... 24
*36. CĂTRE F.A. ROTȘTEIN. *11 iulie*..... 24—25
37. CĂTRE V.A. SMOLIANINOV. *11 iulie*..... 25—26
1..... 25
2..... 25—26
38. CĂTRE A.I. RÎKOV. *12 iulie*..... 26
39. NOTE CĂTRE SECRETARE. *12 iulie*..... 26—27
1. CĂTRE L.D. GRIBANOVA ..... 26—27
2. CĂTRE L.A. FOTIEVA 27
40. CĂTRE R.A. PETERSON. *12 iulie*..... 27
41. CĂTRE N.A. SEMAȘKO. *12 iulie*..... 28
42. CĂTRE G.M. KRJIJANOVSKI. *12 iulie*..... 28

www.dacoromanica.ro

43. CĂTRE A.D. ȚIURUPA. *Între 12 și 16 iulie*..... 29
44. CĂTRE A.A. KOROSTELEV. *13 iulie*..... 29
45. O DISPOZIȚIE CĂTRE L.A. FOTIEVA ȘI O SCRISOARE PENTRU P.A. BOGDANOV, I.T. SMILGA, G.M. KRJIJANOVSKI și A.I. RÎKOV. *13 iulie*..... 30
46. CĂTRE L.A. FOTIEVA. *13 iulie*..... 30—31
47. CĂTRE M.M. BORODIN. *13 iulie*..... 31—32
48. TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI A.G. ȘLIHTER. *13 iulie*..... 32
49. O DISPOZIȚIE CĂTRE SECRETARĂ ȘI UN BILET PENTRU A.S. ENUKIDZE. *13 iulie*..... 32—33
50. TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI A.I. RÎKOV ȘI V.M. MOLOTOV. *13 iulie*..... 33
*51. CĂTRE V.M. MOLOTOV, PENTRU MEMBRII BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA. *13 iulie* 34
*52. CĂTRE G.L. ȘKLOVSKI. *Între 13 și 19 iulie*..... 34
53. O DISPOZIȚIE PENTRU L.A. FOTIEVA ȘI O TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI V.A. AVANESOV, A.S. ENUKIDZE ȘI A.I. BELENKI. *13 iulie*..... 35
54. CĂTRE PREȘEDINTELE MICULUI CONSILIU AL COMISARILOR POPORULUI SAU CĂTRE ADJUNCTUL SĂU. *14 iulie*..... 35—36
55. CĂTRE A.A. KOROSTELEV. *15 iulie*..... 36
*56. CĂTRE PREȘEDINTELE MICULUI C.C.P. *15 iulie*.... 37
57. CĂTRE F.E. DZERJINSKI ȘI I.S. UNȘLIHT. *15 iulie* 37—38
*58. CĂTRE L.B. KRASIN. *15 iulie*..... 38
59. CĂTRE G.V. CICERIN. *15 iulie*..... 38—39
*60. COMPLETARE LA SCRISOAREA ÎN LEGĂTURĂ CU FRANCE. *Nu mai devreme de 15 iulie*..... 39—40
*61. CĂTRE I.T. SMILGA. *15 iulie*..... 40
62. CĂTRE L.B. KRASIN. *16 iulie*..... 40—41
*63. CĂTRE G.V. CICERIN. *16 iulie*..... 41
64. DISPOZIȚIE CĂTRE SECRETARĂ. *Înainte de 17 iulie* 41—42
65. TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI T.L. AKSELROD. *17 iulie*..... 42
66. TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI P.A. BOGDANOV. *17 iulie*..... 42—43
67. TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI G.D. ȚIURUPA. *17 iulie*..... 43
68. TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI L.B. KRASIN. *17 iulie*..... 43—44
69. TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI I.I. SKVORȚOV-STEPANOV. *17 iulie*..... 44
70. TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI G.K. ORDJONIKIDZE. *17 iulie*..... 44—45
71. CĂTRE PREZIDIUL SOVIETULUI DE DEPUTAȚI AL RAIONULUI ROGOJSK-SIMONOVSK. *17 iulie*.... 47—48

www.dacoromanica.ro

72. TELEGRAMĂ ADRESATĂ CONGRESULUI JUDEȚEAN AL SOVIETELOR DIN SIMBIRSK. *18 sau 19 iulie*.... 48
73. O DISPOZIȚIE CĂTRE SECRETARĂ ȘI O TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI POLONSKI. *19 iulie*..... 48—49
74. TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI M.I. KALININ ȘI L.B. KAMENEV. *19 iulie*..... 49—50
75. O DISPOZIȚIE CĂTRE SECRETARĂ ȘI O NOTĂ PENTRU L.G. LEVIN. *19 iulie*..... 50
76. RĂSPUNSURI LA O SCRISOARE A LUI S.G. SAIDGALIEV. *20 iulie*..... 50—51
77. TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI B.S. STOMONEAKOV. *20 iulie* ..... 51—52
78. CĂTRE DIRECȚIA GENERALĂ A INDUSTRIEI CĂRBUNELUI. *20 iulie*..... 52—53
79. CĂTRE L.B. KRASIN ȘI V.S. DOVGALVSKI. *20 iulie* 53
80. CĂTRE M.I. FRUMKIN. *20 iulie*..... 53—54
81. CĂTRE CETĂȚENII SATULUI GORKI. *20 iulie*..... 54
82. CĂTRE RICHARD MÜLLER ȘI HEINRICH MALZAHN. *20 iulie* ..... 54—55
*83. CĂTRE I.S. LOBACEV ȘI A.I. RÎKOV. *20 iulie*..... 55—56
*84. CĂTRE G.V. CICERIN. *20 iulie*..... 56
85. CĂTRE V.A. SMOLIANINOV. *21 iulie* ..... 56—57
86. CĂTRE I.M. STEKLOV, M.I. ULIANOVA, V.A. KARPINSKI ȘI G.I. KRUMIN. *21 iulie*..... 57—58
87. TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ DIRECȚIEI DIFUZĂRII PRESEI. *21 iulie*..... 58—59
88. TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI M.I. KALININ, A.S. ENUKIDZE ȘI V.A. SMOLIANINOV. *21 iulie*.... 59
89. TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI A.I. RÎKOV. *22 iulie* 60
90. CĂTRE V.M. BAJANOV ȘI S.A. GHEȚOV. *22 iulie*.... 60—61
91. CĂTRE L.A. FOTIEVA. *23 iulie*..... 61
92. CĂTRE V.A. SMOLIANINOV. *Între 23 și 25 iulie*..... 61—62
93. CĂTRE M.A. KRUCINSKI. *23 iulie*..... 62
94. CĂTRE BIROUL POLITIC AL C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA. *23 iulie* 62
95. O SCRISOARE CĂTRE CONDUCEREA UNIUNII CENTRALE A COOPERATIVELOR DE CONSUM ȘI O DISPOZIȚIE PENTRU L.A. FOTIEVA. *24 iulie*..... 63
96. ÎNSEMNĂRI PE O TELEGRAMĂ DIN INZA ȘI O NOTĂ ADRESATĂ LUI N.P. BRIUHANOV, V.A. AVANESOV ȘI V.M. MOLOTOV. *24 iulie* 64
97. CĂTRE A.I. POTEAEV ȘI V.A. AVANESOV. *24 iulie*.. 64—65
98. CĂTRE A.I. POTEAEV. *24 iulie*..... 65—66
99. CĂTRE N.P. BRIUHANOV. *24 iulie*..... 66
*100. CĂTRE V.A. SMOLIANINOV. *24 iulie*..... 67

www.dacoromanica.ro

101. CĂTRE I.P. BABKIN. *24 iulie* 67
102. CĂTRE A.I. RÎKOV. *24 iulie* 68
103. CĂTRE V.M. MOLOTOV. *24 iulie* 68
104. CĂTRE N. OSINSKI. *Mai tîrziu de 24 iulie* 69
105. TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI V.A. SMOLIANINOV. *25 iulie* ..... 69—70
106. TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI V.M. MOLOTOV. *25 iulie* 70
107. TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI L.B. KRASIN. *25 iulie* ..... 70—71
108. TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI N.L. MESCEREAKOV. *25 iulie* 71
109. CĂTRE G.V. CICERIN. *25 iulie* ..... 71—72
110. TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ PREZIDIULUI SOVIETULUI DIN MOSCOVA. *25 iulie* ..... 72—73
111. CĂTRE G.V. CICERIN. *25 iulie* 73
*112. TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI V.M. MOLOTOV, PENTRU BIROUL POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA. *25 iulie* ..... 73—74
*113. TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI L.B. KRASIN. *25 iulie* 74
*114. CĂTRE G.V. CICERIN. *25 iulie* ..... 74—75
115. CĂTRE A.A. KOROSTELEV. *26 iulie* ..... 75—77
116. CĂTRE M.M. BORODIN. *26 iulie* 77
*117. CĂTRE L.B. KRASIN. *26 iulie* 77
118. ÎNSEMNĂRI PE O SCRISOARE A LUI V.D. KAISAROV ŞI O NOTĂ PENTRU V.A. SMOLIANINOV. *26 iulie* 78
119. CĂTRE A.I. RÎKOV. *27 iulie* 78
*120. CĂTRE V.A. SMOLIANINOV. *27 iulie* 79
121. O CONVORBIRE PRIN FIR DIRECT CU M.K. VLADIMIROV ŞI P.I. POPOV. 28 IULIE 1921. *28 iulie* 79—82
122. CĂTRE BIROUL POLITIC AL C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA. *28 iulie* 82
123. TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ DIRECŢIEI CENTRALE DE STATISTICĂ. *28 iulie* ..... 82—83
124. CĂTRE G.E. ZINOVIEV. *28 iulie* ..... 83—84
125. CĂTRE L.B. KRASIN. *28 iulie* 85
126. ÎNSEMNĂRI PE O CERERE A ASOCIAŢIEI COLONIŞTILOR DIN SUDUL RUSIEI ŞI O NOTĂ CĂTRE V.A. SMOLIANINOV. *29 iulie* ..... 85—86
127. CĂTRE L.M. HINCIUK. *29 iulie* ..... 86—87
*128. CĂTRE V.M. MOLOTOV, PENTRU MEMBRII BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA. *29 iulie* 87—88
129. CĂTRE A.G. ŞLIHTER. *29 iulie* 88
*130. CĂTRE V.M. MOLOTOV. *Mai devreme de 29 iulie* ..... 88—89

www.dacoromanica.ro

*131. CĂTRE V.M. MOLOTOV. *29 iulie*..... 89
132. TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ PREȘEDINTELUI COMUNEI GUBERNIALE MOSCOVA. *30 iulie*..... 89—90
133. CĂTRE V.A. SMOLIANINOV. *30 iulie*..... 90
134. DISPOZIȚIE CĂTRE SECRETARĂ. *30 iulie*..... 91
135. CĂTRE L.B. KRASIN. *30 iulie*..... 91
136. CĂTRE V.A. SMOLIANINOV. *30 iulie*..... 92
137. CĂTRE F.E. DZERJINSKI. *30 iulie*..... 92
*138. CĂTRE L.D. TROȚKI. *30 iulie*..... 93
139. CĂTRE N.A. RESKE. *31 iulie*..... 93—94
*140. CĂTRE L.B. KAMENEV. *Sfîrșitul lunii iulie sau începutul lunii august* 94
141. TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI N.N. VAȘKOV. *1 august* ..... 95—96
142. CĂTRE G.I. MEASNIKOV. *1 august*..... 96
143. TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI V.A. ANTONOV-OVSEENKO. *1 august* 97
144. CĂTRE V.V. ADORATSKI. *2 august*..... 97—98
145. CĂTRE V.D. BONCI-BRUEVICI. *Nu mai tîrziu de 2 august* 98—99
146. CĂTRE L.K. MARTENS. *2 august*..... 99—100
147. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI M.L. RUHIMOVICI. *2 august* 100
148. TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ DIRECTORULUI ADJUNCT AL DIRECȚIEI CENTRALE DE STATISTICĂ. *2 august.* 101
149. TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI T.L. AKSELROD. *2 august* ..... 101—102
150. CĂTRE V.A. SMOLIANINOV. *2 august*..... 102
*151. CĂTRE G.V. CICERIN. *3 august*..... 102—103
152. CĂTRE A.V. LUNACEARSKI. *3 august*..... 103
153. CĂTRE M.N. POKROVSKI. *Nu mai devreme de 3 august* 104
154. CĂTRE M.I. FRUMKIN. *4 august*..... 104—105
155. TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI V.A. SMOLIANINOV. *4 august* 106
*156. TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI V.M. MOLOTOV PENTRU MEMBRII BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA. *4 august* ..... 106—107
157. RADIOGRAMĂ ADRESATĂ TUTUROR COMISIILOR ECONOMICE GUBERNIALE ȘI JUDEȚENE. *Nu mai de vreme de 4 august* 107
158. DISPOZIȚIE CĂTRE SECRETARĂ. *5 august*..... 108
159. TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI L.B. KRASIN. *5 august* 108
160. CĂTRE A.I. POTEAEV. *5 august* 109

www.dacoromanica.ro

161. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI M.N. KNIPOVICI. *5 august* ..... 109—110
*162. CĂTRE L.B. KAMENEV, PENTRU MEMBRII BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA. *5 august* 110—111
*163. CĂTRE N.P. GORBUNOV. *5 august*..... 111
164. CĂTRE V.A. SMOLIANINOV. *5 august*..... 111
165. TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI F.E. DZERJINSKI. *5 august* 112
166. TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI G.M. KRJIJANOVSKI. *5 august* 112
167. CĂTRE V.A. SMOLIANINOV ŞI MEMBRII C.M.A. *5 august* ..... 113—114
168. CĂTRE V.S. DOVGALEVSKI. *6 august*..... 114—115
169. CONVORBIRE PRIN FIR DIRECT CU M.K. VLADIMIROV, LA 6 AUGUST 1921. *6 august* ..... 115—116
170. DISPOZIŢIE CĂTRE SECRETARĂ. *6 august*..... 116—117
171. CĂTRE K.M. ŞVEDCIKOV. *6 august*..... 117
*172. TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI V.A. SMOLIANINOV. *6 august*..... 117—118
173. CĂTRE COMISARIATUL POPORULUI PENTRU AGRICULTURĂ ŞI CĂTRE EDITURA DE STAT. *7 august*.... 118
174. CĂTRE M.P. TOMSKI. *7 august*..... 119—120
175. CĂTRE G.I. SAFAROV. *7 august*..... 120
176. TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI N.F. PREOBRAJENSKI. *7 august* 121
177. DISPOZIŢIE CĂTRE SECRETARĂ. *8 august*..... 121
178. CĂTRE MICUL C.C.P. ..... 121—123
1. *Între 8 şi 11 august*..... ..... 121—122
2. *11 august* 122
3. *19 august*..... 122—123
179. CĂTRE G.M. KRJIJANOVSKI. *9 august*..... 123
180. CĂTRE G.I. BOKII. *9 august*..... 123—124
181. CĂTRE A.M. GORKI. *9 august*..... 124—125
182. ÎNSEMNĂRI PE O RADIOTELEGRAMĂ A LUI B.S. STOMONEAKOV ŞI O DISPOZIŢIE CĂTRE SECRETARĂ. *11 august*..... 125—126
*183. CĂTRE V.M. MOLOTOV, PENTRU BIROUL POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA. *11 august* ..... 126—127
184. TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI G.V. CICERIN. *11 august*..... 127
185. CĂTRE G.E. ZINOVIEV. *11 august*..... 128
186. CĂTRE P.A. BOGDANOV. *11 august*..... 128
187. TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI P.A. BOGDANOV. *11 august* 129
188. CĂTRE L.A. FOTIEVA. *11 august*..... 129—130
*189. CĂTRE V.M. MOLOTOV. *11 august*..... 130
190. CĂTRE I.A. TEODOROVICI. *12 august*..... 130—131

www.dacoromanica.ro

*191. TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI L.B. KRASIN. *12 august* 131
192. TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMITETULUI GUBERNIAL PERM AL P.C. (b) DIN RUSIA. *12 august* ..... 131—132
193. CĂTRE G. V. CICERIN ŞI L. B. KAMENEV. *13 august* 132—133
*194. O SCRISOARE CĂTRE G. E. ZINOVIEV ŞI O DISPOZIŢIE CĂTRE SECRETARĂ. *13 au ust*..... 133—136
*195. CĂTRE F. A. ROTŞTEIN. *13 august*..... 136—137
196. CĂTRE A. S. KISELEV. *13 august*..... 137
197. CĂTRE A.S. KISELEV. *13 august*..... 138
198. CĂTRE E.A. PREOBRAJENSKI. *13 august*..... 138
199. CĂTRE A.M. LEJAVA. *14 august*..... 139
200. CĂTRE L.A. FOTIEVA. *15 august*..... 139
201. O SCRISOARE ADRESATĂ LUI P.I. POPOV ŞI O DISPOZIŢIE CĂTRE SECRETARĂ. *16 august*..... 139—142
202. CĂTRE G.M. KRJIJANOVSKI. *16 august*..... 142—143
203. CĂTRE REDACŢIILE ZIARELOR „IZVESTIIA“ ŞI „PRAVDA“ ŞI CĂTRE V.N. IPATIEV. *17 august*..... 143—144
204. CĂTRE M.I. FRUMKIN, V.A. AVANESOV ŞI I.V. STALIN. *17 august*..... 144
205. TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI I.S. LOBACEV. *17 august* 145
206. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI P.L. LAPINSKI. *17 august* 145
207. TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ SECRETAREI. *17 august* ..... 145—146
208. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI M.K. VLADIMIROV. *17 august* ..... 146—147
209. TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI N.P. BRIUHANOV. *17 august*..... 147
210. TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMITETELOR EXECUTIVE GUBERNIALE PENTRU SECŢIILE ELECTROTEHNICE. *18 august* ..... 147—148
211. TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI V.A. SMOLIANINOV. *18 august* 148
212. CĂTRE I.V. STALIN. *19 august* ..... 148—149
213. CĂTRE L.A. FOTIEVA. *19 august*..... 149
*214. CĂTRE I.S. UNŞLIHT. *19 august*..... ..... 149—150
215. CĂTRE I.S. UNŞLIHT. *19 august*..... 150
216. CĂTRE P.I. POPOV. *20 august*..... 150—151
217. SCHIMB DE BILETE CU L.B. KRASIN. *Înainte de 22 august* ..... 151—152
218. TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI G.M. KRJIJANOVSKI. *22 august* 152
219. CĂTRE G.M. KRJIJANOVSKI. *22 august*..... 153
*220. TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI G.E. ZINOVIEV. *22 august* ..... 154—155

www.dacoromanica.ro

221. O SCRISOARE ADRESATĂ LUI I.T. SMILGA ŞI O DISPOZIŢIE CĂTRE SECRETARĂ. *22 august*..... 155—157
*222. CĂTRE V.A. SMOLIANINOV. *23 august*..... 157
223. O TELEFONOGRAMĂ CĂTRE G.M. KRJIJANOVSKI ŞI O DISPOZIŢIE CĂTRE SECRETARĂ. *23 august*.... 157—158
*224. CĂTRE V.M. MOLOTOV, PENTRU BIROUL POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA. *23 august* 158
225. TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI V.A. SMOLIANINOV. *23 august* ..... 158—159
*226. TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ MEMBRILOR BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA. *23 august* 159
*227. ÎNSEMNĂRI PE O SCRISOARE A LUI N.N. IAKOVLEV ŞI O NOTĂ CĂTRE I.S. UNŞLIHT. *23 august*..... 160
228. O NOTĂ CĂTRE L.A. FOTIEVA ŞI O SCRISOARE ADRESATĂ LUI MATYAS RÁKOSI, K.B. RADEK, I.S. UNŞLIHT ŞI B.I. REINŞTEIN. *23 august*..... 160—161
*229. CĂTRE I.V. STALIN ŞI CĂTRE TOŢI MEMBRII BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA. *26 august* ..... 161—162
230. TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI A.V. LUNACEARSKI. *21 august*..... 163
231. CĂTRE BHUPENDRANATH DATTA. *26 august*..... 163
232. CĂTRE MICUL C.C.P. *27 august*..... 163—164
233. CĂTRE BIROUL ORGANIZATORIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA. *29 august*..... 164
234. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI V.N. KAIUROV. *30 august* 165
*235. TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI V.A. SMOLIANINOV. *30 august* ..... 165—166
236. CĂTRE V.A. SMOLIANINOV. *30 august*..... 166
*237. CĂTRE V.M. MOLOTOV, PENTRU MEMBRII BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA. *30 august* 166—167
238. ÎNSEMNĂRI PE O SCRISOARE A LUI R.E. KLASSON ŞI O DISPOZIŢIE CĂTRE SECRETARĂ. *31 august*..... 167—168
239. CĂTRE R.E. KLASSON. *31 august*..... 169
240. CĂTRE V.A. SMOLIANINOV. *31 august*..... 170
241. CĂTRE V.A. SMOLIANINOV. *31 august*..... 170
242. CĂTRE V.V. ADORATSKI. *31 august*..... 171
*243. CĂTRE V.M. MOLOTOV, PENTRU MEMBRII BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA. *31 august* 171
244. O SCRISOARE ADRESATĂ LUI P.I. POPOV ŞI O DISPOZIŢIE CĂTRE SECRETARĂ. *1 septembrie*..... 172—174
245. O NOTĂ CĂTRE V.A. SMOLIANINOV ŞI O TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI P.A. BOGDANOV. *1 septembrie* 175
*246. CĂTRE V.M. MOLOTOV. *1 septembrie*..... 175
247. CĂTRE V.A. SMOLIANINOV. *1 septembrie*..... 176
248. CĂTRE V.A. SMOLIANINOV. *1 septembrie*..... 176—177

www.dacoromanica.ro

249. O NOTĂ CĂTRE A.S. ENUKIDZE ŞI O SCRISOARE ADRESATĂ UNOR MEŞTEŞUGARI PERSANI. *1 septembrie* 177
250. CĂTRE V.A. SMOLIANINOV. *1 septembrie*..... 177
251. CĂTRE G.V. CICERIN. *1 septembrie*..... 178
252. CĂTRE V.A. SMOLIANINOV. *1 septembrie*..... 178
253. ÎNSEMNĂRI PE O SCRISOARE A LUI G.O. GRAFTIO ŞI O ÎNSĂRCINARE PENTRU N.P. GORBUNOV. *2 septembrie* ..... 178—179
254. ÎNSEMNĂRI PE UN MEMORIU AL LUI N.N. KRESTINSKI ŞI ÎNSĂRCINĂRI PENTRU N.P. GORBUNOV. *2 septembrie* ..... 180—181
255. TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI I.N. BORISOV. *2 septembrie* 182
256. CĂTRE A.I. DOGADOV ŞI V.V. KUIBÎŞEV. *2 septembrie* 182
257. CĂTRE N.P. GORBUNOV. *Nu mai târziu de 2 septembrie* 183
258. O SCRISOARE PENTRU V.S. DOVGALEVSKI ŞI O DISPOZIŢIE CĂTRE SECRETARĂ. *2 septembrie*..... 183—184
*259. CĂTRE MEMBRII BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA. *2 septembrie* 185
*260. CĂTRE G.V. CICERIN. *2 septembrie*..... 185
261. CĂTRE N.P. GORBUNOV. *3 septembrie*..... 185—188
262. O SCRISOARE ADRESATĂ LUI D.I. KURSKI ŞI O DISPOZIŢIE CĂTRE SECRETARĂ. *3 septembrie*..... 189—190
263. O NOTĂ CĂTRE N.P. BRIUHANOV ŞI O TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI H.G. PESTUN. *3 septembrie*..... 190—191
264. O NOTĂ CĂTRE V.A. SMOLIANINOV ŞI O SCRISOARE ADRESATĂ LUI N.N. KNIPOVICI. *3 septembrie*..... 191—192
265. CĂTRE V.A. SMOLIANINOV. *3 septembrie*..... 192
266. DISPOZIŢIE CĂTRE SECRETARĂ. *3 septembrie*..... 192—193
267. CĂTRE G.D. ŢIURUPA. *3 septembrie*..... 193
268. CĂTRE N.P. GORBUNOV ŞI V.A. SMOLIANINOV. *3 septembrie* ..... 193—194
269. CĂTRE N.P. GORBUNOV. *3 septembrie*..... 194
270. CĂTRE SECRETARUL COMITETULUI EXECUTIV AL COMINTERNULUI. *3 septembrie* ..... 194—195
*271. CĂTRE V.M. MOLOTOV, PENTRU BIROUL POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA. *4 septembrie* ..... 195—199
272. CĂTRE V.A. SMOLIANINOV. *4 septembrie*..... 196—197
273. CĂTRE V.A. SMOLIANINOV. *4 septembrie*..... 197
274. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI M.K. VLADIMIROV. *4 septembrie* ..... 197—198
*275. CĂTRE N.P. GORBUNOV. *4 septembrie*..... 198
276. O SCRISOARE ADRESATĂ LUI V.M. MOLOTOV ŞI O DISPOZIŢIE CĂTRE SECRETARĂ. *4 septembrie*..... 198—199
277. CĂTRE V.P. OBORIN. *4 septembrie*..... 199—200
278. CĂTRE E.I. MOISEEV. *4 septembrie*..... 200

www.dacoromanica.ro

279. TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI G.V. ȚIPEROVICI ȘI I.I. LEPSE. *5 septembrie* 201
280. LA COMITETUL CENTRAL, PENTRU TOV. SOLOVIEV, ȘEFUL SECȚIEI STATISTICE. *5 septembrie* ..... 201—202
*281. CĂTRE A.O. ALSKI. *5 septembrie* ..... 202—203
282. CĂTRE I.I. VIȘNEAK. *5 septembrie* ..... 203—204
*283. CĂTRE G.V. CICERIN. *5 septembrie* ..... 204—205
284. CĂTRE A.O. ALSKI. *7 septembrie* ..... 205—206
*285. CĂTRE A.M. NIKOLAEV. *7 septembrie* 206
286. CĂTRE V.M. MOLOTOV, PENTRU MEMBRII BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA. *7 septembrie* 206—207
287. CĂTRE G.E. ZINOVIEV. *8 septembrie* ..... 207—208
288. CĂTRE V.A. SMOLIANINOV. *8 septembrie* 208
289. TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ PREZIDIULUI CONSILIULUI ECONOMIC SUPERIOR. *8 septembrie* ..... 208—209
290. CĂTRE N.P. GORBUNOV. *9 septembrie* 209
291. CĂTRE N.P. GORBUNOV. *11 septembrie* 210
292. CĂTRE N.P. GORBUNOV. *11 septembrie* 210
293. CĂTRE N.P. GORBUNOV. *11 septembrie* 210
294. O NOTĂ CĂTRE SECRETARĂ. *11 septembrie* 211
295. O NOTĂ CĂTRE N.P. GORBUNOV ȘI O SCRISOARE ADRESATĂ LUI A.S. KISELEV. *11 septembrie* 211
296. CĂTRE N.P. GORBUNOV. *11 septembrie* 212
297. CĂTRE N.P. GORBUNOV. *11 septembrie* 212
298. CĂTRE G.M. KRJIJANOVSKI. *11 septembrie* ..... 212—213
299. ÎNSEMNĂRI PE O INFORMARE PREZENTATĂ DE SOVIETUL DIN MOSCOVA ÎN LEGĂTURĂ CU ÎNTREPRINDERILE ȘI INSTITUȚIILE CARE URMAU SĂ TREACĂ LA SISTEMUL APROVIZIONĂRII DE CĂTRE STAT, PRECUM ȘI O DISPOZIȚIE CĂTRE N.P. GORBUNOV. *11 septembrie* ..... 213—214
300. TELEGRAMĂ ADRESATĂ TUTUROR COMISIILOR ECONOMICE REGIONALE ȘI GUBERNIALE. *12 septembrie* ..... 214—215
301. CĂTRE SECȚIA ELECTROTEHNICĂ A CONSILIULUI ECONOMIC SUPERIOR. *12 septembrie* 215
*302. CĂTRE S.S. DANILOV. *12 septembrie* 216
303. CĂTRE A.V. LUNACEARSKI. *12 septembrie* ..... 216—217
304. CĂTRE MICUL C.C.P. *Între 12 și 15 septembrie* 217
305. CĂTRE A.A. IOFFE. *13 septembrie* ..... 217—219
306. O SCRISOARE ADRESATĂ COMITETULUI PENTRU CONCESIUNI ȘI O ÎNSĂRCINARE PENTRU N.P. GORBUNOV. *13 septembrie* ..... 219—220
307. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI I.M. LOMONOSOV. *13 septembrie* 220
308. CĂTRE E.M. SKLEANSKI. *13 septembrie* 221
309. CĂTRE N.P. GORBUNOV SAU V.A. SMOLIANINOV. *13 septembrie* 221

www.dacoromanica.ro

310. CĂTRE N.A. SEMAȘKO. *13 septembrie*..... 222
311. CĂTRE DIRECȚIA CANCELARIEI C.C.P. *13 septembrie* 222—223
312. CĂTRE N.P. GORBUNOV. *13 septembrie*..... 223
313. CĂTRE N. OSINSKI. *14 septembrie*..... 224
314. CĂTRE L.B. KRASIN. *14 septembrie*..... 225
315. CĂTRE I.I. RADCENKO. *15 septembrie*..... 225
316. CĂTRE M.M. LITVINOV. *15 septembrie*..... 226
317. CĂTRE A.S. KISELEV. *15 septembrie*..... 226—227
318. CĂTRE N.P. GORBUNOV. *16 septembrie*..... 227
319. CĂTRE V.M. MOLOTOV. *16 septembrie*..... 227
320. CĂTRE G.V. CICERIN. *A doua jumătate a lunii septembrie* 228
*321. CĂTRE A.I. RÎKOV. *17 septembrie*..... 228—229
322. CĂTRE N.P. GORBUNOV. *17 septembrie*..... 229
323. CĂTRE V.A. SMOLIANINOV. *Nu mai târziu de 17 septembrie* ..... 229—230
324. CĂTRE N.P. GORBUNOV. *19 septembrie*..... 230
325. CĂTRE COMISIA ECONOMICĂ A JUDEȚULUI KIRSANOV. *19 septembrie* 231
326. CĂTRE COMISIA ECONOMICĂ A JUDEȚULUI KRASNOIARSK. *19 septembrie* 231
327. CĂTRE N.P. BRIUHANOV. *19 septembrie*..... 231—232
328. CĂTRE N.P. GORBUNOV. *19 septembrie*..... 232—233
329. CĂTRE N.P. GORBUNOV. *19 septembrie*..... 233
330. CĂTRE E.Z. VOLKOV. *19 septembrie*..... 233—234
331. CĂTRE V.V. KUIBÎȘEV. *19 septembrie*..... 234—235
332. CĂTRE I.I. MIROȘNIKOV. *19 septembrie*..... 236
333. CĂTRE N.P. GORBUNOV. *20 septembrie*..... 236—237
334. CĂTRE V.V. ADORATSKI. *20 septembrie*..... 237
*335. CĂTRE MEMBRII BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA. *20 septembrie*..... 238
336. CĂTRE V.V. FOMIN, N.P. BRIUHANOV ȘI FELIKS KON. *22 septembrie* 238
337. TELEGRAMĂ ADRESATĂ TUTUROR COMITETELOR EXECUTIVE GUBERNIALE. *22 septembrie*..... 239—240
338. CĂTRE BIROUL ORGANIZATORIC AL C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA. *22 septembrie* ..... 240—241
339. CĂTRE V.A. AVANESOV. *23 septembrie*..... 241—242
340. CĂTRE N.P. GORBUNOV. *23 septembrie*..... 242
341. CĂTRE N.P. GORBUNOV. *23 septembrie*..... 242
342. CĂTRE G.K. ORDJONIKIDZE. *23 septembrie*..... 243
343. CĂTRE D.B. REAZANOV. *23 septembrie*..... 243
344. CĂTRE MEMBRII COMISIEI PROVIZORII DE LA BERLIN, ÎNSĂRCINATĂ CU EFECTUAREA DE COMENZI ÎN STRĂINĂTATE PENTRU DIRECȚIA EXPLOATĂRII HIDRAULICE A ZĂCĂMINTELOR DE TURBĂ. *24 septembrie*..... 244

www.dacoromanica.ro

345. CĂTRE G.E. ZINOVIEV. *24 septembrie* ..... 244—245
346. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI I.N. SMIRNOV. *24 septembrie* ..... 245—246
347. CĂTRE G.K. ORDJONIKIDZE. *26 septembrie* 246
348. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI N.N. NARIMANOV. *26 septembrie* 247
349. CĂTRE V.S. DOVGALEVSKI. *26 septembrie* ..... 247—248
350. CĂTRE N.P. GORBUNOV. *26 septembrie* ..... 248—249
351. CĂTRE K.B. RADEK. *26 septembrie* 249
352. CĂTRE I.K. EJOV. *27 septembrie* ..... 250—251
353. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI L.K. MARTENS. *27 septembrie* 252
354. PROIECTUL UNEI TELEGRAME ÎN LEGĂTURĂ CU ORGANIZAREA CAMPANIEI DE TREI SĂPTĂMÎNI PENTRU SCOATEREA LEMNELOR DIN PĂDURE ŞI O DISPOZIŢIE CĂTRE SECRETARĂ. *27 septembrie* 252—254
355. CĂTRE N.P. GORBUNOV. *27 septembrie* ..... 254—255
356. CĂTRE M.I. FRUMKIN. *27 septembrie* 255
357. CĂTRE I.V. STALIN. *27 septembrie* ..... 255—256
*358. CĂTRE I.T. SMILGA. *27 septembrie* 256
359. CĂTRE G.K. ORDJONIKIDZE. *28 septembrie* 256
360. CĂTRE N.P. GORBUNOV. *28 septembrie* 257
*361. O NOTĂ CĂTRE C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA ŞI UN PROIECT DE TELEFONOGRAMĂ CĂTRE G.E. ZINOVIEV. *29 septembrie* 257
*362. CĂTRE G.E. ZINOVIEV. *29 septembrie* 258
363. CĂTRE N.P. GORBUNOV. *29 septembrie* 259
364. CĂTRE A.S. ENUKIDZE. *29 septembrie* 260
365. CĂTRE N.P. GORBUNOV. *29 septembrie* ..... 260—261
366. CĂTRE N.P. GORBUNOV. *30 septembrie* 261
367. O DISPOZIŢIE CĂTRE N.P. GORBUNOV ŞI O SCRISOARE ADRESATĂ LUI K.H. DANIŞEVSKI, V.M. MOLOTOV ŞI A.S. KISELEV. *30 septembrie* ..... 262—263
368. CĂTRE PREZIDIUL CONSILIULUI ECONOMIC SUPERIOR. *30 septembrie* 263
369. CĂTRE COMITETUL PENTRU LITERATURĂ STRĂINĂ. *30 septembrie* 264
370. TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI I.T. SMILGA. *30 septembrie* 265
371. CĂTRE P.A. KRASIKOV. *30 septembrie* ..... 265—266
372. TELEGRAMĂ ADRESATĂ CONSILIULUI ECONOMIC DIN URAL. *30 septembrie* 266
373. TELEGRAMĂ ADRESATĂ BIROULUI INDUSTRIAL DIN URAL. *30 septembrie* 267
*374. CĂTRE L.D. TROŢKI. *30 septembrie* ..... 267—268
*375. O DISPOZIŢIE CĂTRE N.P. GORBUNOV ŞI O SCRISOARE ADRESATĂ LUI V.V. KUIBÎŞEV. *30 septembrie* 269—269

www.dacoromanica.ro

376. CĂTRE G.M KRJIJANOVSKI. *Sfîrşitul lunii septembrie* 269
377. CĂTRE M.I. FRUMKIN. *Septembrie* ... 270
*378. CĂTRE L.D. TROŢKI. *Septembrie* ... 270
379. CĂTRE A.D. ŢIURUPA. *1 sau 2 octombrie* ... 271
*380. CĂTRE V.M. MOLOTOV. *2 octombrie* ... 271
381. CĂTRE N.P. GORBUNOV. *3 octombrie* ... 271—272
382. CĂTRE N.P. GORBUNOV. *3 octombrie* ... 272
383. CĂTRE N.P. GORBUNOV. *3 octombrie* ... 272
384. CĂTRE N.P. GORBUNOV. *3 octombrie* ... 273
385. CĂTRE N.P. GORBUNOV. *3 octombrie* ... 273—274
386. CĂTRE N.P. GORBUNOV. *3 octombrie* ... 274
*387 CĂTRE I.N. SMIRNOV. *4 octombrie* ... 274—275
388 CĂTRE I.M. GUBKIN. *4 octombrie* ... 275
389. CĂTRE A.S. KISELEV. *4 octombrie* ... 275—276
390. ADRESĂ ÎN LEGĂTURĂ CU MERSUL CAMPANIEI DE ÎNSĂMÎNŢĂRI. *4 octombrie* ... 276—277
391. CĂTRE E.A. PREOBRAJENSKI. *4 octombrie* ... 277—278
392. TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI A.T. BELOBORODOV. *4 octombrie* ... 278
393. CĂTRE P.I. POPOV. *4 octombrie* ... 279
394. CĂTRE A.S. KISELEV. *5 octombrie* ... 279—280
395. CĂTRE C.G. RACOVSKI. *5 octombrie* ... 280
396. DISPOZIŢIE PE O SCRISOARE A DIRECŢIEI INSTITUŢIILOR ŞTIINŢIFICE ALE CENTRULUI ACADEMIC. *5 octombrie* ... 281
*397. TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMITETULUI EXECUTIV CENTRAL AL REPUBLICII KÎRGHIZE, BIROULUI INDUSTRIAL AL REPUBLICII KÎRGHIZE, COMITETULUI REVOLUŢIONAR DIN SIBERIA, BIROULUI INDUSTRIAL DIN SIBERIA ŞI ORGANELOR DE CONDUCERE ALE MINELOR RIDDER, EKIBASTUZ ŞI ZÎREANOV. *6 octombrie* ... 281—282
398. TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ COMISARIATULUI POPORULUI PENTRU CĂILE DE COMUNICAŢIE. *6 sau 7 octombrie* ... 282
399. CĂTRE M.I. FRUMKIN. *7 octombrie* ... 283
400. CĂTRE COMISARIATUL POPORULUI PENTRU AFACERILE EXTERNE (SERVICIUL ÎNREGISTRĂRII PUBLICAŢIILOR), CEKA, COMISARIATUL POPORULUI PENTRU PROBLEMELE MILITARE, COMINTERN, C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA. *7 octombrie* ... 283—284
401. MAREA ARAL. SOVIETUL DIN BUGUN AL PESCARILOR ŞI MUNCITORILOR DE PE ŢĂRMUL DE NORD. *7 octombrie* ... 284—286
402. CĂTRE G.I. KRUMIN. *7 octombrie* ... 286—287
*403. CĂTRE P.A. KRASIKOV. *8 octombrie* ... 287
404. CĂTRE G.M. KRJIJANOVSKI. *8 sau 9 octombrie* ... 288

www.dacoromanica.ro

405. O TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI A.I. POTEAEV ŞI O DISPOZIŢIE CĂTRE SECRETARĂ. *9 octombrie*..... 288

406. CĂTRE L.A. FOTIEVA. *9 octombrie*..... 291

407. TELEGRAMĂ ADRESATĂ TUTUROR COMITETELOR EXECUTIVE GUBERNIALE, COMITETELOR GUBERNIALE DE PARTID, CONSILIILOR SINDICALE GUBERNIALE, COMITETELOR GUBERNIALE PENTRU PROBLEMELE MUNCII. *10 octombrie*..... 291—292

408. TELEGRAMĂ ADRESATĂ PREŞEDINTELUI C.C.P. AL R.S.S. BIELORUSE. *10 octombrie*..... 292—293

*409. CĂTRE V.M. MOLOTOV, PENTRU MEMBRII BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA. *10 octombrie* ..... 293—294

*410. CĂTRE BIROUL POLITIC AL C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA. *11 octombrie* ..... 294—295

411. CĂTRE M.L. RUHIMOVICI. *11 octombrie*..... 295—296

*412. CĂTRE M.L. RUHIMOVICI. *12 octombrie*..... 297

413. ÎNSEMNĂRI PE O SCRISOARE A LUI P.A. KRASIKOV ŞI O NOTĂ ADRESATĂ ACESTUIA. *12 octombrie* 297—299

*414. CĂTRE V.M. MOLOTOV, PENTRU MEMBRII BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA. *12 octombrie* 299

415. CĂTRE M.I. GLEASSER. *12 octombrie*..... 300

416. CĂTRE V.V. KUIBÎŞEV. *12 octombrie*..... 300—301

417. TELEGRAMĂ ADRESATĂ TUTUROR COMISIILOR ECONOMICE. *12 octombrie* ..... 301—302

418. CĂTRE N.P. GORBUNOV. *13 octombrie* ..... 302—303

*419. CĂTRE L.B. KAMENEV. *13 octombrie*..... 303

420. CĂTRE SIDNEY HILLMAN. *13 octombrie*..... 303—305

421. TELEGRAMĂ ADRESATĂ TUTUROR COMITETELOR SILVICE ŞI TUTUROR SECŢIILOR GUBERNIALE ALE CEKĂI. *13 octombrie* ..... 305—306

422. CĂTRE N.P. GORBUNOV. *13 octombrie*..... 306—307

423. CĂTRE A.M. IGNATIEV. *13 octombrie*..... 307

424. CĂTRE L.K. MARTENS. *14 octombrie*..... 307—308

425. CĂTRE MEMBRII C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA. *14 octombrie* ..... 308—309

*426. CĂTRE V.M. MOLOTOV PENTRU TOŢI MEMBRII BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA. *Nu mai târziu de 14 octombrie*..... 309

427. CĂTRE G.V. CICERIN. *Nu mai devreme de 14 octombrie* 309—310

428. O NOTĂ CĂTRE SECRETARĂ. *Între 14 şi 24 octombrie* 310

429. CĂTRE V.A. AVANESOV. *15 octombrie*..... 310—311

430. CĂTRE N.N. KRESTINSKI. *15 octombrie*..... 311—312

431. CĂTRE M.F. VLADIMIRSKI. *15 octombrie*..... 312

*432. CĂTRE I.A. BERZIN. *15 octombrie*..... 312—313

*433. CĂTRE L.B. KRASIN. *15 octombrie*..... 313

www.dacoromanica.ro

434. CĂTRE L.K. MARTENS. *15 octombrie*..... 314
435. CĂTRE N.A. UGLANOV. *15 octombrie*..... 314—315
436. CĂTRE E.A. LITKENS. *Mai tîrziu de 15 octombrie*..... 315
437. CĂTRE M.F. VLADIMIRSKI. *16 octombrie*..... 315
438. CĂTRE G.V. CICERIN. *16 octombrie*..... 316
439. CĂTRE G.M. KRJIJANOVSKI. *17 octombrie*..... 317—318
440. CĂTRE N.N. KRESTINSKI. *17 octombrie*..... 318—319
441. CĂTRE P.I. POPOV. *17 octombrie* ..... 319—320
442. CĂTRE G.M. KRJIJANOVSKI. *17 octombrie*..... 320—321
443. CĂTRE L.N. KRIŢMAN. *18 octombrie*..... 321
444. CĂTRE G.V. CICERIN. *18 octombrie*..... 321—322
445. O PROPUNERE PENTRU BIROUL POLITIC AL C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA ŞI O SCRISOARE PENTRU V.M. MIHAILOV. *18 octombrie*..... 322
446. CĂTRE MEMBRII BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA. *18 octombrie*..... 323
447. CĂTRE PREZIDIUL CONSILIULUI ECONOMIC SUPERIOR. *19 octombrie* ..... 323—324
448. TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMITETULUI EXECUTIV GUBERNIAL ARHANGHELSK. *19 octombrie*..... 325
449. CĂTRE A.D. ŢIURUPA. *19 octombrie*..... 325
450. CĂTRE L.K. MARTENS. *19 octombrie*..... 326
451. CĂTRE L.K. MARTENS. *19 octombrie*..... 326
452. O SCRISOARE CĂTRE I.I. RADCENKO ŞI O DISPOZIŢIE CĂTRE F.V. LENGNIK. *19 octombrie*..... 327
453. CĂTRE N. OSINSKI. *20 octombrie*..... 328
454. DISPOZIŢIE CĂTRE SECRETARĂ. *20 octombrie*..... 328
455. CĂTRE DIRECŢIA CONSTRUCŢIILOR DE PE LÎNGĂ SERVICIUL SANITAR AL ORAŞULUI MOSCOVA. *20 octombrie* 329
456. CĂTRE TRIBUNALUL REVOLUŢIONAR DIN MOSCOVA. *20 octombrie*..... 329—330
457. CĂTRE I.V. STALIN. *20 octombrie*..... 330
458. CĂTRE V.A. AVANESOV. *20 octombrie*..... 330—331
459. CĂTRE N.P. GORBUNOV. *20 octombrie*..... 331
460. CĂTRE P.A. BOGDANOV. *20 octombrie*..... 331—332
461. CĂTRE A.G. GOIHBARG. *20 octombrie*..... 332—333
462. CĂTRE T.I. SEDELNIKOV. *20 octombrie*..... 333
463. CĂTRE V.A. SMOLIANINOV. *21 octombrie*..... 334
464. DISPOZIŢIE CĂTRE SECRETARĂ. *21 octombrie*..... 334
465. CĂTRE P.A. KRASIKOV. *21 octombrie*..... 334
466. CĂTRE V.I. CIUBAR ŞI C.G. RACOVSKI. *21 octombrie* 335
467. CĂTRE A.O. ALSKI. *21 octombrie*..... 335—336

www.dacoromanica.ro

468. CĂTRE BIROUL ORGANIZATORIC AL C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA. *21 octombrie* 336
469. CĂTRE MICUL CONSILIU. *21 octombrie* 337
470. TELEGRAMĂ ADRESATĂ BIROULUI INDUSTRIAL DIN SIBERIA. *21 octombrie* 337
*471. CĂTRE A.A. NOVIȚKI. *22 octombrie* ..... 337—338
*472. CĂTRE A.A. NOVIȚKI. *22 octombrie* 339
473. CĂTRE L.S. SOSNOVSKI. *22 octombrie* ..... 339—340
474. CĂTRE P.A. BOGDANOV. *22 octombrie* 340
475. O TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI B.S. STOMONEAKOV ȘI O DISPOZIȚIE CĂTRE I.I. RADCENKO. *22 octombrie* 340—341
476. TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMISIILOR ECONOMICE REGIONALE ȘI GUBERNIALE. *22 octombrie* 342
477. CĂTRE D.I. KURSKI. *22 octombrie* ..... 342—343
478. CĂTRE N. OSINSKI. *22 octombrie* ..... 343—344
*479. ÎNSEMNĂRI FĂCUTE PE UN MEMORIU ȘI O SCRISOARE ADRESATĂ LUI G.V.CICERIN. *22 octombrie* .. 344—345
480. TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMISARILOR GUBERNIALI PENTRU APROVIZIONARE ȘI SECȚIILOR AGRICOLE GUBERNIALE. *22 octombrie* 346
481. CĂTRE I.V. STALIN. *Între 22 și 31 octombrie* ..... 346—347
482. CĂTRE N.A. SEMAȘKO. *24 octombrie* ..... 347—348
483. CĂTRE V.V. KUIBÎȘEV. *24 octombrie* ..... 348—349
484. CĂTRE L.B. KAMENEV. *24 octombrie* 349
485. CĂTRE V.V. KUIBÎȘEV. *24 octombrie* ..... 349—350
486. CĂTRE G.V. CICERIN. *24 octombrie* 350
487. CĂTRE D.I. KURSKI. *25 octombrie* ..... 350—351
488. DISPOZIȚIE CĂTRE SECRETARĂ. *25 octombrie* 351
489. O SCRISOARE CĂTRE D.I. KURSKI ȘI O DISPOZIȚIE CĂTRE SECRETARĂ. *25 octombrie* 352
490. CĂTRE I.V. STALIN. *25 octombrie* ..... 352—353
491. MATERIALE CARE AR TREBUI COMANDATE (DIN CELE APĂRUTE ÎN GERMANIA). *25 octombrie* ..... 353—354
492. CĂTRE N.P. GORBUNOV. *26 octombrie* 354
493. DISPOZIȚIE CĂTRE SECRETARĂ. *26 octombrie* 354
494. CĂTRE N.P. GORBUNOV. *26 octombrie* 355
*495. SCRISOARE ADRESATĂ UNOR COMISARI AI POPORULUI. *26 octombrie* 355
496. CĂTRE MEMBRII BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA. *26 octombrie* 356
497. CĂTRE V.A. TRIFONOV. *26 octombrie* 356
498. CĂTRE I.V. LOMONOSOV. *26 octombrie* ..... 356—357
499. O SCRISOARE CĂTRE L.B. KAMENEV ȘI O DISPOZIȚIE CĂTRE SECRETARĂ. *26 octombrie* 357

www.dacoromanica.ro

500. CĂTRE L.K. MARTENS. *27 octombrie* ..... 357—358
501. CĂTRE I.I. RADCENKO. *27 octombrie* ..... 358—359
502. DISPOZIȚIE CĂTRE SECRETARĂ. *27 octombrie* 359
503. CĂTRE L.B. KAMENEV. *27 octombrie* ..... 359—360
504. CĂTRE P.A. BOGDANOV. *28 octombrie* ..... 360—361
505. CĂTRE E.A. PREOBRAJENSKI. *28 octombrie* 361
506. CĂTRE M.V. RÎKUNOV. *28 octombrie* 362
507. CĂTRE V.M. MIHAILOV, PENTRU BIROUL POLITIC AL C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA. *28 octombrie* ..... 362—363
508. CĂTRE COMITETUL RAIONAL DE PARTID ZAMOSKVORECIE. *28 octombrie* 363
509. CĂTRE I.I. RADCENKO. *28 octombrie* ..... 363—364
510. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI V.V. STARKOV. *28 octombrie* 364
511. CĂTRE MICUL C.C.P. *31 octombrie* ..... 364—365
512. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI V.V. STARKOV. *31 octombrie* 365
513. O DISPOZIȚIE CĂTRE SECRETARĂ ȘI O TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI N.P. BRIUHANOV. *31 octombrie* ..... 365—366
514. CĂTRE COMISARIATUL POPORULUI PENTRU APROVIZIONARE. *31 octombrie* 366
515. DISPOZIȚIE CĂTRE SECRETAR. *Octombrie* ..... 366—367
516. CĂTRE I.I. RADCENKO. *Octombrie-noiembrie* 367
517. TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ CONDUCERII, COMITETULUI SINDICAL ȘI CELULEI DE PARTID DE LA FABRICA DE CARTUȘE DIN PODOLSK. *1 noiembrie* 367—368
518. UN SCHIMB DE BILETE CU A.V. LUNACEARSKI. *1 noiembrie* 368
519. CĂTRE G.D. ȚIURUPA. *2 noiembrie* 369
520. CĂTRE I.S. UNȘLIHT. *2 noiembrie* ..... 369—370
521. CĂTRE CONSILIUL ECONOMIC SUPERIOR, COMISARIATUL POPORULUI PENTRU APROVIZIONARE, COMISARIATUL POPORULUI PENTRU CĂILE DE COMUNICAȚIE, COMISARIATUL POPORULUI PENTRU AGRICULTURĂ, COMISARIATUL POPORULUI PENTRU COMERȚUL EXTERIOR. *2 noiembrie* ..... 370—371
522. CĂTRE E.A. PREOBRAJENSKI. *Înainte de 3 noiembrie* 371—372
523. CĂTRE N.P. GORBUNOV. *3 noiembrie* 372
524. CĂTRE M.I. FRUMKIN. *3 noiembrie* ..... 372—373
525. CĂTRE D.I. KURSKI. *3 noiembrie* 373
526. CĂTRE PREȘEDINTELE MICULUI C.C.P. *3 noiembrie* 374
527. CĂTRE ARMAND HAMMER. *3 noiembrie* ..... 374—375

www.dacoromanica.ro

ANEXE

1. CĂTRE L. K. MARTENS. *27 iunie* 379

2. CĂTRE V.M. LIHACEV. *27 iunie* ..... 379—380

*3. CĂTRE PREZIDIUL CONSILIULUI ECONOMIC MOSCOVA. *27 iunie* 380

4. CĂTRE V.V. ŞMIDT. *2 iulie* 381

5. TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ CONSILIULUI ECONOMIC SUPERIOR, COMISARIATULUI POPORULUI PENTRU AGRICULTURĂ, COMISARIATULUI POPORULUI PENTRU APROVIZIONARE, COMISARIATULUI POPORULUI PENTRU COMERŢUL EXTERIOR, COMISARIATULUI POPORULUI PENTRU FINANŢE. *4 iulie* ..... 381—382

*6. TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ COMISARIATULUI POPORULUI PENTRU AGRICULTURĂ, COMISARIATULUI POPORULUI PENTRU APROVIZIONARE, CONSILIULUI ECONOMIC SUPERIOR, COMISARIATULUI POPORULUI PENTRU COMERŢUL EXTERIOR, COMISARIATULUI POPORULUI PENTRU POŞTĂ ŞI TELEGRAF, COMISARIATULUI POPORULUI PENTRU AFACERILE INTERNE, COMISARIATULUI POPORULUI PENTRU AFACERILE EXTERNE, COMISARIATULUI POPORULUI PENTRU FINANŢE. *4 iulie* ..... 382—383

7. TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI N.A. SEMAŞKO. *15 iulie* 383

*8. TELEGRAMĂ ADRESATĂ CONSILIILOR ECONOMICE REGIONALE. *30 iulie* ..... 383—384

9. CĂTRE P.A. BOGDANOV. *1 august* ..... 384—385

10. TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMITETULUI MILITAR-REVOLUŢIONAR DIN PETROPAVLOVSK. *5 august* .. 385

11. TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ DIRECŢIEI GENERALE A INDUSTRIEI COMBUSTIBILULUI. *8 august* 386

12. TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ DIRECŢIEI GENERALE A INDUSTRIEI CAUCIUCULUI. *8 august* 386

13. TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI L.K. MARTENS. *10 august* 387

14. TELEGRAMĂ ADRESATĂ UNOR ORGANE DE CONDUCERE DIN SIBERIA. *12 august* ..... 387—389

15. TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ DIRECŢIEI GENERALE A INDUSTRIEI COMBUSTIBILULUI. *12 august* 389—390

16. TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI N.N. VAŞKOV. *16 august* 390

17. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI A.P. SEREBROVSKI. *18 august* ..... 390—391

18. TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI N.N. VAŞKOV. *19 august* 391

19. TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMITETULUI SPECIAL DIN UCRAINA PENTRU REFACEREA DONBASSULUI. *26 august* ..... 391—392

20. TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI V.I. FRIDBERG. *2 septembrie* 392

www.dacoromanica.ro

21. TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMITETULUI REVOLUȚIONAR DIN SIBERIA. *4 septembrie* 392

22. TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ DIRECȚIEI GENERALE A INDUSTRIEI COMBUSTIBILULUI. *6 septembrie* 393

23. TELEGRAMĂ ADRESATĂ UZINEI KOLOMNA. *7 septembrie* 393

24. TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI L.B. KAMENEV. *9 septembrie* ..... 393—394

25. TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI N.P. BRIUHANOV. *12 septembrie* 394

26. TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI N.N. VAȘKOV. *12 septembrie* 395

27. TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI FELIKS KON. *19 septembrie* 395

28. CĂTRE C.G. RACOVSKI. *19 septembrie*..... 396

29. TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ DIRECȚIEI GENERALE A INDUSTRIEI COMBUSTIBILULUI. *27 septembrie* 397

30. TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI A.B. HALATOV. *30 septembrie* 397

31. TELEGRAMĂ ADRESATĂ UZINEI DIN PODOLSK. *30 septembrie* ..... 397—398

32. CĂTRE DIRECȚIA FABRICII DE CARTUȘE DIN SIMBIRSK. *30 septembrie* 398

33. TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMITETULUI GUBERNIAL PENTRU APROVIZIONARE DIN TULA. *30 septembrie* ..... 398—399

34. APEL CĂTRE LUCRĂTORII DIN TRANSPORTURILE PE APĂ. *Sfîrșitul lunii septembrie*..... 399—400

35. TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMISIILOR PENTRU PROBLEMELE MUNCII DIN JUDEȚELE TULA, ALEKSIN, TARUSA ȘI KOLOMNA. *6 octombrie*..... 400

36. TELEGRAMĂ ÎN LEGĂTURĂ CU ADOPTAREA DE MĂSURI PENTRU STRÎNGEREA IMPOZITULUI ÎN NATURĂ. *24 octombrie* ..... 400—403

37. TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ SECȚIEI GUBERNIALE MOSCOVA A UNIUNII MUNCITORILOR METALURGIȘTI. *3 noiembrie* 403

38. PLANUL UNEI SCRISORI ADRESATE LUI N.N. VAȘKOV. *Nu mai devreme de 10 iulie*..... 403—404

39. O NOTĂ CĂTRE BIBLIOTECAR ȘI NIȘTE ÎNSEMNĂRI PE O LISTĂ DE CĂRȚI ȘI BROȘURI PRIMITE DIN STRĂINĂTATE. *11 septembrie* 405

Scrisori ale lui V.I. Lenin incluse în volumele apărute ale ediției de față. *27 iunie — 3 noiembrie* 409

Scrisori ale lui V.I. Lenin care n-au fost găsite pînă în prezent. *27 iunie — 3 noiembrie* ..... 411—426

www.dacoromanica.ro

Adnotări ..... 427—506
Indice de nume ..... 507—547
Indice tematic ..... 548—557

ILUSTRAȚII

Portretul lui V.I. Lenin — noiembrie 1921..... XVI—1
Prima pagină din manuscrisul scrisorii lui V.I. Lenin „Către prezidiul Sovietului de deputați al raionului Rogojsk-Simonovsk". — 17 iulie 1921 45
Însemnări pe o radiotelegramă a lui B.S. Stomoneakov și o dispoziție către secretară. — 11 august 1921.. 126—127
Telegramă adresată lui A.I. Poteaev. — 9 octombrie 1921 289
V.I. Lenin cu prilejul experimentării primului plug electric sovietic la stațiunea experimentală a Institutului zootehnic din Moscova. — 22 octombrie 1921 352—353

www.dacoromanica.ro

Apărut — februarie 1970. Coli de editură 27,90. Coli de tipar 37,50. Format 16/540×840. Planșe tipar înalt 3.

Tiparul executat sub comanda nr. 6811/90 637 la Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii", Piața Scînteii nr. 1, București — Republica Socialistă România

www.dacoromanica.ro

ERATĂ

La pagina	rîndul	în loc de	se va citi
26	11 de sus	prezidiului	al prezidiului
141	19 de sus	la fiecare rezerve speciale asupra fiecăreia	la fiecare din aceste categorii
147	14 de jos	bolnavilor	raţiilor
305	1 de jos	manganului	mangalului
388	11 de sus	trasată C.M.A.	trasată de C.M.A.
392	11 de sus	a asigura încărcăturilor destinate şantierului de la Kaşira transportul	a asigura transportul încărcăturilor destinate şantierului de la Kaşira
548	1 de jos	numele	numerele
562	1 de jos	re G.M.	42. Către G.M.

www.dacoromanica.ro

www.dacoromanica.ro